

ఉప వేదాలు

సంగీత కళ

క్రొత్త సంగీత విద్యాదర్పణము

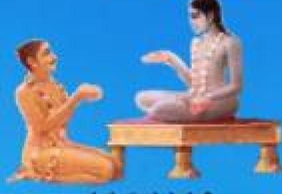

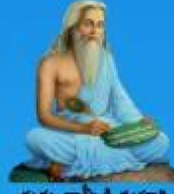
సదాశివ సమారంభాం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు శుక మహర్షి

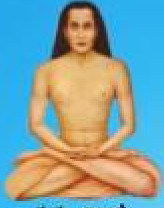

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శ్రీకృష్ణ

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాబాజీ

గురు గౌతమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

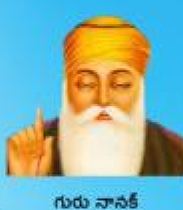

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

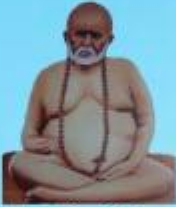

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామి

యోగి వేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతాం

గురు త్రైలింగ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస, అమ్మ శారదాదేవి

గురు వివేకానంద

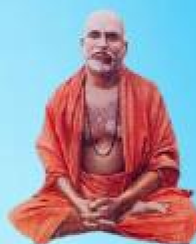

గురు సాయి బాబా

గురు అరబిందో

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తివేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళస్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..

నన్ను "నేను" తెలుసుకోవటానికి

నన్ను "నేను" మార్చుకోవటానికి

నన్ను "నేను" చేరుకోవటానికి

మరియు అత్యుత్తమ జీవన విధానానికి

కావలసిన భక్తి,జ్ఞాన,కర్మ,ధర్మ సమాచారం ఒకేచోట తెలుగులో ఉచితంగా!

సాధారణంగా వేదాంతం తెలుసుకోవాలనే కోరిక వుంటుంది, కాని గ్రంధాలు అందుబాటులో లేవు. ఇంకొకరి దగ్గర గ్రంధాలు వుంటాయి, కాని జిజ్ఞాసువులకి ఎక్కడ ఉన్నవో తెలియదు. అలాగే కొన్ని లైబ్రరీ లో కొన్ని రకాల పుస్తకాలు మాత్రమే లభ్యం అవుతున్నాయి, అంతేగాక విలువైన గ్రంధాలు సరైన సంరక్షణ లేక కనుమరుగైపోతున్నాయి, కనుక మన అందరి కోసం భారత ప్రభుత్వం పురాతన ఆధ్యాత్మిక గ్రంధాలను సంరక్షించే నిమిత్తం ఎంతో శ్రమతో కంప్యూటరీకరణ ద్వారా ఒక చోట చేర్చుతూ ఆన్ లైన్ చేయటం జరిగింది. ఇటువంటి విలువైన జ్ఞాన సంపదను మరింత సులభంగా అందుబాటులోకి తీసుకురావటానికి సాయి రామ్ సేవక బృందం ఉడతా భక్తి గా ఇప్పటివరకి దాదాపు **5000** పుస్తకాలను వివిధ వర్గాలుగా విభజించి PDF(eBOOK) రూపంలో ఆన్ లైన్ లో ఉచితంగా అందించటం జరిగింది. కనుక ప్రతి ఒక్కరు ఈ సదవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోగలరు. ఇందుకు సహాయం అందించిన భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా http://www.new.dli.ernet.in), ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్(https://archive.org), గూగుల్ వెబ్ సైట్(https://www.google.co.in), మైక్రోసాఫ్ట్ వెబ్ సైట్(http://www.microsoft.com) కు మేము ఋణపడివున్నాము.అలాగే ఇటువంటి బృహత్తర కార్యక్రమానికి పెద్ద మొత్తం లో గ్రంధాలను అందించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమునకు కూడా మనం ఋణపడివున్నాము. సాయి రామ్ సేవక బృందం కోరుకొనేది ఒక్కటే, ప్రతి ఇల్లు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన గ్రంధాలతో నిండిపోవాలన్నదే మా కోరిక.

ఈ గ్రంధాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: http://www.new.dli.ernet.in లేక http://www.dli.ernet.in
2) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్: http://www.sairealattitudemanagement.org
3) సాయి రామ్ గూగుల్ సైట్: https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement
4) ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్: https://archive.org/details/SaiRealAttitudeManagement

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞం పై గల సలహాలు,సూచనలకు సేవక బృందాన్ని సంప్రదించుటకు: sairealattitudemgt@gmail.com

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సమాచారం: https://www.facebook.com/SaiRealAttitudeManagement

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సంబంద వీడియోలు: https://www.youtube.com/user/sairealattitudemgt

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞంలో ప్రతి ఒక్కరు పాల్గొని, ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని,మీరు సంతృప్తులైతే మరొక సాధకునికి, జిజ్ఞాసువులకు మార్గం చూపించగలరని ఆశిస్తున్నాము. మీరు చదువుకోవటంలో ఏమైనా ఇబ్బంది కలిగితే సేవక బృందంను సంప్రదించగలరు. ఒకవేళ మా సేవలో ఏమైన పొరపాటు వస్తే మన్నించగలరు.

ఈ గ్రంధపు భారత ప్రభుత్వ డిజిటల్ లైబ్రరీ గుర్తింపు సంఖ్య: 2020010005847

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన ప్రచారార్ధం **ఉచితంగా eBook** రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ గ్రంధముపై వ్యాపార,ముద్రణ హక్కులు రచయిత,పబ్లిషర్స్ కి గలవు, కనుక వారిని సంప్రదించగలరని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Sai**R**eal**A**ttitude**M**anagement(SAI RAM) - సాయి నిజ వ్యక్తిత్వ నిర్వహణ(సాయి రామ్)

* సర్వం శ్రీ సాయినాధ పాద సమర్పణమస్తు *

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

http://www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India: Inc ×

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home | Vision | Mission | Goals | Benefits | Content Selection | Current Status | People | Funding | Copyright Policy | FAQ | RFP

Books Journals Newspapers
Palm-Leaves (Manuscripts)

Title: Ramayanam
Author:
Year: to
Subject: Any Subject
Language: Telugu
Scanning Centre: Any Centre
Clear | Search

Presentations and Report
Statistics Report
Status Report
Feedback | Suggestions | Problems | Missing links or Books

Click here for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

DLI

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

Click Here to know More about DLI New!

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
• Rashtrapati Bhavan • CMU-Books • Sanskrit • TTD,Tirupathi • Kerala Sahitya Akademi	• INSA	• Times of India • Indian Express • The Hindu • Deccan Herald • Eenadu • Vaartha	• Tamil Heritage Foundation • AnnaUniversity NEW!

Title Beginning with.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Author's Last Name

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Year

1850-1900 | 1901-1910 | 1911-1920 | 1921-1930 | 1931-1940 | 1941-1950 | 1951-

Subject

Astrophysics | Biology | Chemistry | Education | Law | Mathematics | Mythology | Religion | For more subjects...

Language

Sanskrit | English | Bengali | Hindi | Kannada | Marathi | Tamil | Telugu | Urdu

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

"దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్ఠమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం" అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్న్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని ఝళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ, సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజా పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్ఛాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నిటి కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన 'ఇచ్ఛ' (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. "నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది" అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

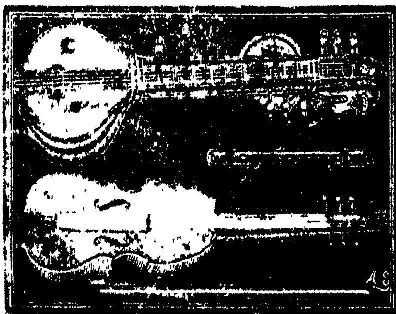
మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

శ్రీ

క్రొత్త సంగీత విద్యాదర్పణము

ఉపయోగార్థము

శ్రీ ఏ. కాసుబ్బారావుచే

మూడవ కూర్పు

1947

 [వెల రు. 5—0—0

సీవ విధంబును, మంద్ర మధ్యమస్థాన భేదంబులును, ద్వావింశతి శ్రుతిజాతి
బును, రాగప్రస్తారంబును, ప్రకృతి వికృతి భేదములచే గలిగిన డెబ్బదిరెండు
కర్తలను, ఈ మేళకర్తలవలన బుట్టిన యనేక జన్యరాగంబులును, రాగరూప
నట్టి న్యాసాంశగ్రహాలక్షణంబును, మిశ్రరాగములయొక్క లక్షణంబును,
రాగములకుగల మూర్ఛలును, తాళవ్యుత్పత్తియు, ధ్రువాది సప్తతాళముల
బును, తాళజాతులును, జాతులచే గలిగిన ముప్పదిరైదు తాళంబులును, ద
లక్షణంబును, ఇంకా యనేక విషయములజెప్పి ఇతర గ్రంథాపేక్ష లేకుండునట్లు
ముగా నిందు తెలుపఁబడి యున్నవి. మఱియు. ఈ గ్రంథమునందుండు స్వ
మొదలు తానవర్ణములు, కృతులు మొదలగువాట్లయొక్క స్వరములయందు
రములుగల దీర్ఘాక్షరము తరచుగా కొన్నిచోట్ల రెంటికంటె నధికముగు యక్ష
గలదగుచుండుటచే నట్టి యక్షరకాలము తెలిసికొనుటకు (,) ఈ గురుతు దీర్ఘా
లకుఁ బ్రక్క వ్రాయబడియుండును గాన, (,) ఇవి ఎన్నియుండిన నన్ని యక్ష
కాలమని యెఱుంగునది. మఱియు, లఘుద్రుతము లేర్పరచిన చోట్లయందు
కమునకు మధ్యఘాత వచ్చిన యెడల ఘాతకు యెడమవైపున హ్రస్వముగాను
ఁదవలయుచోట (,) ఈ గురుతు వ్రాయబడియుండును. ఇదెట్లనగా (పా)యన
క్షరమునకు మధ్య ఘాత వచ్చినప్పుడు దానిని స । , ఇటుల నిలువుగీటుకు
వైపున ఒక యక్షరమును, నిలువుగీటుకు కుడివైపున పై నుదహరించిన గు
వ్రాసియుండును గాన, దానిని దీర్ఘాక్షరముగానే పాడుకొనవలయును పిళ్లారిగీ
ఘనరాగగీతములు, స్వరజతులు, పదవర్ణములు అటతాళ తానవర్ణములు, ఆ
తానవర్ణములు, శ్రీ త్యాగయ్యగారి కృతులు, శ్రీ దీక్షితులవారి కృతులు. శ్రీ
శాస్త్రిలవారి కృతులు, శ్రీ పొన్నయ్యపిళ్ళాగారి కృతి, శ్రీ గిర్భపురివారి
శ్రీ కుంతలాంబాంకిత కృతి, శ్రీ శేషశయనాంకిత కృతి, శ్రీ భద్రాచల
దాసుగారి కీర్తన, శ్రీ పట్నం సుబ్రహ్మణ్యంగారి కృతులు, శ్రీ సుబ్బ
శాస్త్రిలవారి కృతులు, శ్రీ పురంధరదాసువారి కీర్తన రామనాథపురము శ్రీ
వాస అయ్యంగారి కృతి, శ్రీ లింగరాజుగారి కృతి, శ్రీ ఓగిరాల వీరరాఘవశ
కృతులు, శ్రీ స్వాతితిరునాల్ వారి కృతి, శ్రీ పల్లవి గోపాలయ్యగారి కృతి
సీతారామారావుగారి రాగమాలిక కీర్తన, శ్రీ నారాయణతీర్థయతీంద్ర విరచి
తరంగము రాగమాలికయును, శ్రీ క్షేత్రజ్ఞులు, శ్రీ ఘనం సీనయ్యగారి పద
శ్రీ జయదేవకవి అష్టపది, శ్రీ ధర్మపురి సుబ్బారావు మొదలగువార్ల జా
భైరవిరాగములో పల్లవియును మొదలగునవి తాళమునకు సరిపడునట్లు లఘుధ
లేర్పరుపఁబడి మంద్ర మధ్య స్థానములకును, కాల పైకాల సంగతులకును, గుణ
మొదలగునవి చేయఁబడి సులభముగా దెలియునటుల వ్రాయఁబడియున్నవి. శ్రీ
మతియొక్క మేళకర్తరాగపద్ధతియును, డెబ్బదిరెండు మేళకర్తరాగములకు చంద్ర

1 ధన్యాసి	శ్యామసుందరాంగ
2 మాయామాళవగౌళ	మేరుసమాన
3 భైరవి	ఉపచారము జేసేవా
4 మధ్యమావతి	వినాయకుని వలె
5 మోహన	ననుపాలింప
6 కాంభోజి	శ్రీరఘువరప్రమేయ
7 కమాస్	సీతాపతే
8 శంకరాభరణము	మనసు స్వాధీనమైన
9 కేదారం	సమయమిదే
10 బిలహరి	పరిదానమిచ్చితే
11 పంతువరాళి	రఘువర నన్ను
12 కల్యాణి	ఏరాన వరాలిచ్చి

హెచ్చరిక:- విద్యార్థులు ఈ కృతులనుగాని, వీనితో సమానమైన మరి ఏకీర్తనలనుగాని గాత్రముతో పాడుటగాని లేక జంత్రము మీద వాయించుట గాని చేయవచ్చును.

2. (ప్రాక్టికలు పరీక్షయందు) ప్రత్యేక పరీక్షలకు తోడు సాధారణముగా స్వరజ్ఞానమందును, వినిన రాగములను గుర్తించగలుగుట, చూచి పాడగల్గుట, చెప్పిన క్రొత్తకీర్తనలు వ్రాయగల్గి యుండుటయందునుగూడ పరీక్ష జరుపబడును.

3. ప్రాక్టికల్ పరీక్షయందు విద్యార్థులు తమ ప్రజ్ఞను గాత్రముచే పాడుటవలనగాని లేక ఈ క్రిందివానిలో ఏదైన నొక జంత్రముపై వాయించిగాని కనుబఱచవచ్చును.

వీణ, గోటువాయిద్యము, ఫిడేలు, జాలకోకిల, వేణువు, నాగస్వరము (సన్నాయి). గాత్రపాఠకులు తంబూరశ్రుతి సహాయముతో పాడవలయును.

గాత్రపాఠకులు స్వయముగా తంబురాశ్రుతి మీటుకొనుచు పాడవచ్చును లేదా అభ్యర్థిగాని మరియొకరిని ఈ పనికై నియమించవచ్చును.

పరీక్ష రెండువిధములుగా నుండును.

(1) సిద్ధాంతభాగముపై రెండుగంటలకాలములో వ్రాయవలసిన ప్రశ్నపత్రి ఇయ్యబడును.

(2) జంత్రగాత్రముల పరీక్ష

సిద్ధాంతభాగ ప్రశ్నపత్రమునకు	50 మార్కులు	
జంత్రగాత్రపరీక్షకు	50	,,
	100	మార్కులు

మార్కుల విభజనము: పరీక్షలో ఉత్తీర్ణుడగుటకు అధమము రావలసిన మార్కులు ఈ క్రింద చూపబడినవి

అసలు నిర్ణయింపబడినవి		ఉత్తీర్ణతకు అధమము రావలసినవి	
		మొదటితరగతి	రెండవతరగతి
సిద్ధాంతము	50 మార్కులు	30 మార్కులు	20 మార్కులు
జంత్రగాత్రములు	50 ,,	30 ,,	20 ,,
	100 ,,	60 ,,	40 ,,

చదువదగిన గ్రంథములు

(1) స్వరమంజరి (తెలుగు) టి. సింగరాచార్లు

(2) గాయక పారిజాతం డిటో డిటో

(3) సౌత్ ఇండియన్ మ్యూజిక్ సీరీస్ బుక్ I మొ|| III వరకు ఆంగ్లము పి. సాంబమూర్తి — ది ఇండియన్ మ్యూజిక్ పబ్లిషింగ్ హౌసు, జార్జిటవున్, మద్రాసు

ప్రాక్టికల్ కోర్సు ఇన్ కర్నాటిక్ మ్యూజిక్ (అరవము) బుక్ 1 మొ|| 3 వరకు పి. సాంబమూర్తి — ది ఇండియన్ మ్యూజిక్ పబ్లిషింగ్ హౌస్, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

గోల్డెన్ ట్రెజరీ ఆఫ్ ఇన్డియన్ సాంగ్సు (అరవము) పి. సాంబమూర్తి — డిటో

కీర్తన సాగరం 1 & 2 (అరవము) — డిటో

సంగీత రత్నావళి (అరవము) కె. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు

త్యాగరాజ కీర్తనములు (తెలుగు - అరవము) — డిటో

సంగీత సుధాంబుధి (తెలుగు) — డిటో

హైయ్యర్ గ్రేడ్ పరీక్ష

1. ప్రధాన పరిభాషా పదములు, వాటి యర్థము.
2. కె. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారి మ్యూజిక్ బుక్స్‌లోను, పి. సాంబమూర్తిగారి 'సౌత్ ఇండియన్ మ్యూజిక్ సీరిస్'లో ననుసరించిన పరిగమ స్వరలక్షణములు.
3. కర్ణాటక రాగమందలి రాగ విభాగములు 72 మేళకర్త రాగములు. 12 చక్రముల పేర్లు. 'కాటపయాది' సూత్రము. దాని ప్రయోగములు.
4. ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన 24 రాగముల లక్షణములు.

1. తోడి	13. శహాన
2. సావేరి	14. కాంభోజి
3. చక్రవాకం	15. యదుకుల కాంభోజి
4. భైరవి	16. శంకరాభరణము
5. ఆనందభైరవి	17. హంసధ్వని
6. ఖరహరప్రియ	18. బేగడ
7. శ్రీరంజని	19. అఠాణ
8. రీతిగౌళ	20. నాట
9. ముఖారి	21. పూర్వకల్యాణి
10. హరికాంభోజి	22. షణ్ముఖప్రియ
11. నాటకురంజి	23. కల్యాణి
12. కేదారగౌళ	24. సారంగ

5. మనోధర్మ సంగీతము — దాని రూపములు రాగ ఆలాపన పెంపొందింప జేయు పద్ధతి; స్వరకల్పన — దశవిధగమకములు.
6. 35 తాళముల క్రమము. చాపుతాళము దాని వివిధరకములు. దేశాది, మధ్యాది తాళములు. క్రియ, అంగలయ, గతి, మాత్రలు.
7. గీతాది లక్షణములు: వాని స్వరూపములు. ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన గీతాది సంగీత రచనల సంపూర్ణజ్ఞానము.

1. గీతము	5. రాగమాలిక
2. తానవర్ణము	6. పదము
3. పదవర్ణము	7. జావళి
4. కృతి	8. తిల్లాన

8. సముదాయ సంగీతము, దాని లక్షణములు.

9. కర్ణాటక గాన చరిత్రము, ఈ క్రిందనుదహరించిన వాగ్గేయ కారకుల జీవిత చరిత్రములు — వారు కర్ణాటక గానమునకు చేసిన యుపకృతి.

1. జయదేవుడు
2. పురందరదాసు
3. రామామాత్యుడు
4. సోమనాథుడు
5. నారాయణతీర్థులు
6. భద్రాచలరామదాసు
7. వెంకటమఖి
8. క్షేత్రయ్య
9. పైడాల గురుమూర్తిశాస్త్రి
10. త్యాగరాజు
11. ముత్తుస్వామి దీక్షితార్
12. శ్యామశాస్త్రి
13. అరుణాచల కవిరాయార్
14. గోపాలకృష్ణభారతి
15. స్వాతితిరునాళ్
16. సుబ్బరాయశాస్త్రి
17. వీణకుప్పయ్యర్
18. మైసూరుసదాశివరావు
19. పట్నం సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్
20. పల్లవి శేషయ్యర్

10. జంత్ర విభాగములు — తంత్రీ సంబంధకములు, వాయు పూరకములు, ఘర్షణ వాద్యములు. వీణ, వాయులీనము, తంబుర, గోటువాయిద్యము వేణువు వీటి నిర్మాణములను తెలిసికొనుట. ఇదుచెప్పబడిన తంత్రులతో గూడిన జంత్రములను శ్రుతి చేయగల్గియుండుట గాత్రధ్వని యొక్కయు, దక్షిణ హిందూదేశ సమ్మేళన వాయిద్యముల యొక్కయు, హెచ్చుతగ్గు ధ్వనులు.

11. సాధారణధ్వని, గీతధ్వని, ఉన్నతి, తీవ్రమందములు, స్వరభేదములు, స్వభావైక్యమైన కంపనము, ప్రతిధ్వని, సంగీత సంబంధమైన ఆవృతులు, గ్రామభేదములు.

12. గ్రామఫోను, రేడియో, సంగీత కచేరీల జరుపుటకు ప్రవేశముల నుండవలసిన ముఖ్య లక్షణములు.

జంత్రగాత్రములు (Practical)

1. రెండు క్షేత్రయపదములు, రాగమాలిక ఒకటి, రెండు తిల్లానలు, మూడు జావళీలు ఈ క్రింది కృతులు.

1. తోడి	కద్దనువారికి
2. సావేరి	శంకరిశంకురు
3. చక్రవాకం	ఎటులబ్రోతువో
4. భైరవి	నీపదములె
5. ఆనందభైరవి	నీమది చల్లగ

6. ఖరహరప్రియ	ప్రక్కలనిలబడి
7. శ్రీరంజని	మారుబల్క
8. రీతిగౌళ	జనని నిన్ను వినా
9. ముఖారి	ఏమనినే
10. హరికాంభోజి	ఎంతరాని తన కెంత
11 నాటకురంజి	మనసు విషయనట
12. కేదారగౌళ	నీలకంఠం
13. శహాన	రామా ఇక
14. కాంభోజి	కొనియాడిన నాపై
15. యదుకుల కాంభోజి	నిను సేవించిన
16. శంకరాభరణము	సరోజదళ
17. హంసధ్వని	వాతాపిగణపతిం
18 బేగడ	నాదోపాసన
19 అఠాణ	ఇలలో ప్రణతార్తిహరుడనుచు
20. నాట	భజనసేయరాదా
21. పూర్వకల్యాణి	నిను వినగ మరి
22. షణ్ముఖప్రియ	మరివేరె దిక్కెవరయ్య
23 కల్యాణి	నిన్నువినా గతిగానజగాన
24. సారంగ	నీవాడ నేగాన

నోటు:— అభ్యర్థులు ఈ పై కృతులు గాని వీనితో సమాన ప్రాముఖ్యముగల మరి ఏకృతులనుగాని గాత్రముచే పాడిగాని, జంత్రములపై వాయించిగాని తమ ప్రజ్ఞను కనుబరచవచ్చును.

అభ్యర్థులు తాము నేర్చుకొనిన పూర్వ వాగ్గేయకారకుల రచనలలో అధమము ఆఱింటికైనను అర్థము చెప్పగలిగి యుండవలయును.

2. ఈ క్రింద నుదహరించిన 12 రాగములను ఆలాపన జేయగల్గియుండుట;

(1) తోడి (2) నాట (3) భైరవి (4) ఆనందభైరవి (5) మోహన (6) కేదారగౌళ (7) శహాన (8) కాంభోజి (9) యదుకుల కాంభోజి (10) శంకరాభరణము (11) బేగడ (12) కల్యాణి.

3. (1) ఆది, రూపకతాళములలో తోడి, భైరవి, కాంభోజి, శంకరాభరణము, కల్యాణి రాగములందు తాము నేర్చిన గీతములకు స్వరకల్పన సమర్థతగల్గి యుండుట.

(2) నిర్దిష్టములైన 24 రాగములలో ఇచ్చిన కృతిని సరిగమాది స్వరముతో పాడగల్గిగాని, లేదా వాయించగల్గిగాని యుండుట.

(3) పాడిన లేదా వాయించబడిన చరణమునకు స్వరము చెప్పగల్గియుండుట.

(4) ఆలాపించబడిన లేదా వాయించబడిన రాగములను గుర్తించగల్గియుండుట;

(5) తాము ఇదివరలో వినియుండని కీర్తనలకు తాళములను తెలిసికొనగల్గియుండుట.

4. జంత్రగాత్రములలో ప్రత్యేక పరీక్షలకుతోడు సామాన్యముగా వినుటయందును, చూచి పాడగల్గుట చెప్పిన శ్రుతికీర్తనలు వ్రాయగల్గియుండుట యందును ప్రాక్టికలు పరీక్ష జరుగును.

ప్రాక్టికలు పరీక్షయందు అభ్యర్థులు గాత్రముచే పాడుటగాని లేదా ఈక్రింది జంత్రములు వాయించిగాని తమ ప్రజ్ఞను చూపవచ్చును.

వీణ, గోటువాద్యము, వాయలీనము, బాలకోకిల, వేణువు లేక నాగస్వరము గాత్రపాఠకులు తంబురశ్రుతి సహాయమున పాడదగును.

గాత్రపాఠకులు స్వయముగా తంబురా శ్రుతి మీటుచు పాడవచ్చును. లేదా అభ్యర్థి కాని మరియొకరిని ఈ పనికై నియోగించవచ్చును.
పరీక్ష ఈ క్రిందివిధముగా నుండును:—

(1) సిద్ధాంతభాగము, సంగీతచరిత్రపైన మూడుగంటల

ప్రశ్నపత్రమునకు	...	100	మార్కులు
జంత్రగాత్రముల పరీక్షకు	...	100	,,
	మొత్తము	200	,,

మార్కుల విభజనము:— పరీక్షలో ఉత్తీర్ణుడగుటకు అధమము రావలసిన మార్కులు ఈ క్రింద చూపబడినవి.

		ఉత్తీర్ణుడగుటకు అధమము రావలసినవి.	
	అసలు	మొదటి తరగతి	రెండవ తరగతి
సిద్ధాంతము, సంగీతచరిత్ర	100 మార్కులు	60 మార్కులు	40 మార్కులు
ప్రాక్టికల్	100 ,,	60 ,,	40 ,,
	200	120	80

చదువదగిన గ్రంథములు

సంగీత సంప్రదాయ ప్రదర్శిని - [illegible] } తెలుగు — సుబ్బరామదీక్షితార్ కృతము.
3. చక్రవాకము.
4. భైరవి
5. ఆనందభై

2. సింగరాచారిగారి స్వరమంజరి గాయక పారిజాతం సంగీతకళానిధి గాయకలోచనం — తెలుగు

3. సంగీత రత్నావళి — అరవము - కె. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగార్

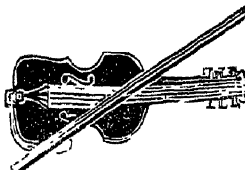
4. గానభాస్కరము — తెలుగు - కె. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగార్

5. సౌత్ ఇండియన్ మ్యూజిక్ సిరీస్ I to IV బుక్స్
6 మేళకర్త, జన్యరాగముల పద్ధతి
7. శ్యామశాస్త్రి మొదలగు దాక్షిణాత్య సంగీత ప్రఖ్యాతపురుషులు
8. వేణువు

ఆంగ్లములో - పి. సాంబమూర్తి, ది ఇండియన్ మ్యూజిక్ పబ్లిషింగ్ హౌసు జార్జిటవును : మద్రాసు.

9. ప్రాక్టికల్ కోర్సులో కర్ణాటక సంగీతము Books I to III
10. గోల్డెన్ ట్రెజరీ అఫ్ ఇండియన్ సాంగ్స్
11. కీర్తన సాగరము 1 to 4
12. త్యాగరాజ నౌకాచరిత్రము

తమిళము కర్త డిటో

శ్రీ వాగ్గేయకారకుల చరిత్రలు

1. శ్రీ జయదేవులు:- వీరు ఉత్తరదేశ, బెంగాలురాష్ట్రములో దిందుబిల్వం అనే గ్రామములో జన్మించిరి. 12 వ శతాబ్దమునాటివారు బ్రాహ్మణోత్తములు సంస్కృతభాషలో అసదృశమైన వాగ్విలాస వైభవము గల కవీంద్రులు. తండ్రి భోజదేవుడు. తల్లి రామాంబ భార్య పద్మావతి. శ్రీకృష్ణభక్తవరులు. కేందులు తరాతరాదులు. దిందుబిల్వపు నివాసస్థుడు ఉత్తరదేశస్థుడైన శ్రీగోవర్ధనాచార్యుని శిష్యులలో నగ్రశ్రేష్ఠులు. తత్వచింతామణి, ప్రసన్నరాఘవనాటకము మొదలైన యనేకగ్రంథములు రచించిన నిపుణులు. ద్వాదశసర్గసహిత మగునట్లు విలసిల్లెడి గీతగోవింద (అష్టపది) శృంగారప్రధానమైన శ్రీరాధాకృష్ణప్రేమతత్త్వమును గాంధర్వముగా విరచించిన యద్వితీయులు. ఈ జయదేవకవి పందొమ్మిదవ యష్టపది వ్రాయబోని యున్నప్పుడు "స్మరగరళఖండనం. మమశిరసి మండనం, దేహిపదపల్లవ ముదారం" అని తలంపుకు వచ్చి వ్రాయక తాటాకును తనభార్య పద్మావతి చేతికిచ్చి యభ్యంగస్నానార్థమై నది కేగుచుండెను. వెంటనే శ్రీకృష్ణ భగవానులు తలంటుకొన్న జయదేవ రూపముతో వచ్చి పద్మావతిని పిలిచి తాటాకును, కలమును పుచ్చుకొని జయదేవునకు తోచినట్లుగా సాహిత్యమును రచించి పూర్తి చేసి అంతర్థానమైరి. స్నానానంతరము జయదేవులు భార్యను తాటాకును కలమును దెమ్మని యడిగెను. ఆశ్చర్యముతో "ఇప్పుడే తామువచ్చి వ్రాసియిచ్చితిరి" అని చెప్పి తాటాకు నిచ్చెను. పూర్తిగా రచించినదానిని జూచి యానందముతో "ఓ పద్మావతీ! నీ వేమి సుకృతము చేసితివో కదా? భగవంతుడు నీకు దర్శనమిచ్చెను" అని పొగడుచు నా యష్టపది యెనిమిదవ యడుగున 'జయతు పద్మావతీరమణ జయదేవకవి భారతీ భణిత మతిశీతం' అని 21 వ అష్టపదిలోను తన నామమునకు ముందును నామె పేరుం బెట్టెనట. (వీరు శార్ఙ్గదేవుల కాలమునాటి వారుగాఁ దెలియుచున్నది) ఈ యష్టపదులు కీర్తనకు 8 పాదములు చొప్పున 24 కీర్తనలు, నాయకా, నాయకీ, సఖులచే పాడబడుచుండును. సంగీతకీర్తనలకు అష్టపదులే ప్రప్రథమములుగా నున్నవని యని తెలియుచున్నది. ఈ అష్టపదుల ననుసరించి "రామాష్టపది" రామకవియును, "శివాష్టపది" చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతి కవియు రచించిరి.

2. శ్రీ పురందర విఠలదాసు (కర్ణాటక సంగీత పితామహ):- వీరు 16-వ శతాబ్దములోనివారు. కర్ణాటక బ్రాహ్మణోత్తములు. భార్య సరస్వతిబాయమ్మ. మధ్వమతస్థులు. తండ్రి వరదప్ప. ధనికులు. కన్నడభాషలో మహాగొప్పపండితులు. భక్తాగ్రేసరులు. వీరు మొదట పూనాపట్టణమున సాహుకారై కోటీశ్వరుడుగానుండి శ్రీ పాండురంగవిఠలునిమీద భక్త్యాతిశయమువల్ల తన ఆస్తినంతయు దానధర్మములు

చేసిరి. సంగీత సాహిత్యములలో మిక్కిలి ప్రజ్ఞగలవారై యుండి కొక్క వినయమునందు వీరు రచించిన కీర్తనములచే శ్రీ పాండురంగ విఠలుని ప్రసన్నతను బొందినవారై యుండిరి. వేదాంత తత్త్వములను జనులకు బోధించిరి. వీరి యుద్భృత చరిత్రము వివరింప వ్రాయనలవిగాదు. సంగీతములో యిప్పటికిని వాడుకలో గల మాయామాళవగౌళ రాగములో ప్రారంభకులకు స్వరాలను బోధించుట వీరే ప్రారంభించిరి. సంగీతము నేర్చుకొనుటకు వీలుగా స్వరావళి, అలంకారములు, గీతములు, ఠాయములు, సూళాదులు, ప్రబంధములు రచించిరి. వీరి కీర్తనలన్నియు వేదాంత విషయముగా నున్నవి. యిన్ని యున్నవని చెప్పుటకు సాధ్యముగాకున్నవి. మరియు వీరికి కర్ణాటక సంగీత పితామహ, యని బిరుదు కలదు.

3. శ్రీ రామామాత్యుడు (అభినవ భరతాచార్య):— వీరు 16 వ శతాబ్దము నాటివారు. తెలుగు నియోగి బ్రాహ్మణోత్తములు. తిమ్మామాత్యుల కుమారుడు 1550 సం॥ రంలో విజయనగరము నేలిన శ్రీ రామదేవరాజు కొరకై స్వరమేళ కళానిధి యను నొక గ్రంథము వ్రాసియుండిరి. ఇందు స్వర, వీణ, మేళ రాగములు చెప్పంబడి యుండినవి. జనక జన్యరాగ పద్ధతి గూడ వ్రాసియుండిరి 20 మేళములు కొన్ని జన్యరాగములు రచించి ఉత్తమ, మధ్యమ, అధమ రాగ విభాగములను చేసి యుండిరి. ఈ భాగ రాగము వీరికి శుద్ధ ప్రమాణము. శార్ఙ్గదేవుని 12 వికృతి స్వరముల పద్ధతికి వ్యతిరేకముగా వీరు 7 మాత్రమే పేర్కొనిరి. వీరు మైన నాల్గు తీగల వీణ వీరి కాలము నాటిదేను. వీరు అభినవ భరతాచార్య యను బిరుదమును పొందియుండిరి. వీరు సంగీతములోను భాషావిషయములోను అనేక గ్రంథములు రచించిరి.

4. శ్రీ సోమనాథ పండితుడు:— వీరు 15-16 శతాబ్దముల నాటి వారని తెలియుచున్నది. నివాసస్థలము గోదావరి మండలమునందలి నివాసులు. వీరు ఆంధ్రులు. వైదిలింగ్య నివాసులు. ముద్గలసూరి పుత్రులు. సంగీత సంస్కృతములయందు మహాప్రజ్ఞగలవారు. శ్రీ రామామాత్యుని రచన ననుసరించి గీర్వాణభాషయందు 1609 సం॥ రమున రాగవిబోధము, యను లక్షణ గ్రంథమును రచించిరి. ఇందు శ్రీవారి యొక్క కాలము నాటి 23 మేళకర్తలకు వీటినుండి పుట్టిన జన్యరాగములను వ్రాసియుండిరి. 15 వికృతి స్వరముల ఆధారమును బట్టి 60 మేళములను పేర్కొనిరి. వీరు సోమనాథీయ మను మీమాంస గ్రంథమును గూడ రచించియుండిరి.

5 శ్రీ తీర్థనారాయణస్వామి:— వీరు 16 వ శతాబ్దములోని వారు. ఆంధ్ర రాష్ట్రములోని కృష్ణాజిల్లా వాస్తవ్యులు. ఆంధ్ర బ్రాహ్మణోత్తములు. శ్రీకృష్ణ లీలా తరంగిణిని 12 సర్గలలో వ్రాసియుండిన పండితోత్తములు. వీరి తరంగములు పల్లవి, అనుపల్లవి, చరణములు కలిగియున్నవి. వీరికి కడుపు నొప్పి వ్యాధి యుండియున్నను

వీరు సంచారార్థము తంజావూరుజిల్లా నాదుక్కావేరి అను గ్రామమునకు వెళ్లియుండి ఆ రోజు నిద్రించగా వైకుంఠేశ్వరుడు కనుపించి రేపు ప్రాతఃకాలమందు నీ యనుష్ఠానమైన తదుపరి కనబడు వరాహము వెంటబోయి అదిఅంతర్ధానమగుచోట నీ కృష్ణలీలా తరంగిణిని గానము చేసిన పిమ్మట నీ కడుపు నొప్పి వ్యాధి తగ్గునని చెప్పి అంతర్ధానమైరి. అదే రీతిగ యా వరాహము వెంట వెళ్లగా అది భూపతి రాజ పట్టణములో వెంకటరమణస్వామి దేవళంబున అదృశ్యమయ్యెను. వెంటనే తన తరంగిణిని గానము చేసి శిష్యులకు నేర్పిరి. ఆగ్రామమునకు వరాహపురి యని పేరు వచ్చెను. వీరి సమాధి ఆ దేవళము దగ్గరగానే యుండియున్నది. శ్రీకృష్ణ జయంతి రోజున భక్తులందరును శ్రీవారి యొక్క తరంగములు పాడుచు భజనలు చేయుచుందురు. వీరి యొక్క ప్రతిమ అచ్చటనే యిప్పటికిని యుండియున్నది.

6. (శ్రీ) భద్రాచల రామదాసు:—వీరు 16వ శతాబ్దములోనివారు వీరు తెనుగు నియోగి బ్రాహ్మణోత్తములు. కంచర్ల కులోద్భవుడు. నివాసము నేలకొండపల్లి. లింగనమంత్రి కుమారులు. తల్లి కామాంబ. సంగీత సాహిత్యమందు గొప్ప ప్రవీణులు. భద్రాచల ప్రభావంబును విని శ్రీరాముల సేవించి, భజన పరులై కొన్నాళ్ళు గడచిన పిమ్మట నొక దినంబున భక్తుడగు కబీరుదాసుగారు తన యింటికి వచ్చి, వీరి భక్తికి సంతసించి, శ్రీరామ తారకమంత్ర మూపదేశించి వెడలిపోయెను. తరువాత రామదాసు (గోపన్న) యీ తారకమంత్రమును జపించుచు నొకనాడు, శ్రీరామచంద్రులు ప్రత్యక్షమై "నీవు భద్రాచలము తాలూకా తహశ్శీలుదారువౌదువని" చెప్పి యంతర్ధానమైరి. తరువాత కొన్నాళ్ళకు భద్రాచల తహశ్శీలుదారుగా నుండి ఆ రోజులలో నైజాం సర్కారువారి ద్రవ్యమును శ్రీరామ కైంకర్యార్థము ఖర్చుపెట్టుటచే 12 సంవత్సరములు బందిఖానా విధింపబడియుండిరి. బందిఖానాయందు చాలా కష్టపడుచు వీరు భక్తితో రచించి వ్రాసినకీర్తనలు హృదయరంజకములుగా యుండియున్నవి. వీరి కీర్తనలను అనేకము లిప్పుడు భజనకాలమందు భక్తులు పాడుచుందురు. వివరములు వీరు రచించిన చరిత్రయందు గానబడును.

7. (శ్రీ) వెంకటమఖి:—వీరికి వెంకటేశ్వర దీక్షితులను పేరు గలదు వీరు 17వ శతాబ్దములోనివారు. తండ్రి గోవింద దీక్షితారు. 2వ కుమారుడు అయి యున్నారు. అన్న యగు యజ్ఞ నారాయణ దీక్షితారు యొద్ద ఆరంభమున సంగీతము నభ్యసించి, అటు పిమ్మట ఉత్తర దేశపు పాటకుడగు శ్రీ తానప్పాచార్యుని యొద్ద సంగీత విద్య అభివృద్ధి చేసిరి. ఈ గురువును మనస్సున ధ్యానించి ఆరభి రాగమున "గంధర్వ జనతా ఖర్వీదుర్వారగర్వభంజనురా" అనుగీతమునురచించిరి. క్రీస్తుశకము 1660 సం॥లో చతుర్దండి ప్రకాశిక యను గ్రంథమును చోళమండలము నేలియుండిన విజయరాఘవ భూపాలుని కోర్కెపై రచించిరి. ఇందు వీణ, శ్రుతి, స్వర, మేళ,

రాగ, ఆలాప, తాన, గీత, ప్రబంధ కాలములను చర్చించి యుండిరి. రాగాంగ, ఉపాంగ, భాషాంగ, రాగముల లక్షణములను బట్టి శ్లోకములను వ్రాసి తన గీతములు నుదహరించిరి. జయదేవు రచన ననుసరించి త్యాగరాజస్వామిని స్తుతించుచు 24 అష్టపదులను వ్రాసి తరించి యుండిరి. వీరిని గురించి కథ లెన్నియో గలిగియున్నవి.

8. శ్రీ క్షేత్రజ్ఞులు:— వీరు 17-వ శతాబ్దమునాటివారు. ఆంధ్రబ్రాహ్మణోత్తములు. చిత్తూరుజిల్లా చంద్రగిరి తాలూకా, మువ్వపురి గ్రామకాపురస్థులు. మధుర, తంజావూరు, గోల్కొండ, విజయనగర సంస్థానములందు బహు సత్కారమందిన సుమహాఘనులు. తెలుగు పదములను వ్రాసి తరించి గోపాలుని దర్శన మందిన మహాపుణ్యాత్ముడు. షుమారు 4 వేల పదములు వ్రాసి మువ్వగోపాల యను ముద్రతో రచించిరని తెలియుచున్నది. అప్పటి రాజుల కోర్కెపై తన పదములను వినిపించుచుండిరి. పదములు రచనలలో అద్వితీయులు. శ్రీ విజయ రాఘవనాయకుని కోర్కెపై శ్రీ విజయరాఘవ పంచరత్నములు రచించి శ్రీవారికి అంకితము నిచ్చెను. జయదేవుడే నారాయణ తీర్థులుగను, వీరు అపరనారాయణ తీర్థులుగా నా కాలమున యనుకొనుచుండిరి.

9 శ్రీ పైడాల గురుమూర్తి శాస్త్రి (వేయిగీత):— వీరు తెనుగు మరికినాటి బ్రాహ్మణోత్తములు. తిరునల్వేలిజిల్లా, కయత్తారు గ్రామకాపురస్థులు. వీరు 18 వ శతాబ్దములోని వారని తెలియుచున్నది. చతుశ్శాస్త్ర పండితోత్తములు. సంగీతములో మహాసమర్థులు. అనేక గీత, ప్రబంధ, కీర్తనలను రచించి తరించిన మహాఘనులు. వీరు 1000 గీతములను రచించుటచే వేయిగీత, అనిగూడా బిరుదు గలదు. మద్రాసులో చిన్నతనమునందే మణలి చిన్నయా మొదలియారుచే బహు సన్మాన మొందిన ఘనుడు. వీరు అనేక గీతములనే గాక ప్రబంధములను కృతులను రచించి తమ స్వనామమునకే అంకిత మిచ్చి యుండిరి

10. శ్రీ ముద్దుస్వామి దీక్షితులు:— వీరు 1775.1835 సం॥ ప్రాంతములవారు. సంగీత త్రిమూర్తులలో రెండవవారు. తంజావూరు జిల్లాలోని తిరువారూరు అనే గ్రామమందు జన్మించిరి. హంసధ్వని రాగమును సృష్టించిన రామస్వామి దీక్షితులు వీరితండ్రి, తల్లి సుబ్బమ్మగారు. వీరు వెంకటమఖి సంతతివారు. వీరికి పదియారు వత్సరములలోగానే క్రమాంతము, కావ్యనాటకాలంకారము, వేదాధ్యయనము, వ్యాకరణము, మరికొన్ని వ్యాఖ్యానములు, సంగీతమును నేర్చుకొని మాంత్రిక, జ్యోతిష, వైద్యశాస్త్రములలో నతిసమర్థుడై ప్రఖ్యాతిగాంచిరి. వీరి వివాహమైన పిమ్మట మణలి, యను గ్రామములో చిన్నయా మొదలారి గారి వద్ద నున్నప్పుడు, వీరి యదృష్టవశమున చిదంబరనాథయోగి యనునొక మహాసిద్ధుడు వీరున్న గ్రామమునకు వచ్చినప్పుడు, వీరి భక్తికి సంతోషించి, శ్రీవిద్యామహామంత్రో

ముపదేశించి తనవెంటనే కాశీక్షేత్రమునకు తీసికొనివెళ్ళెను. వీరు గంగా తీరమున అయిదు సంవత్సరములుండి, కర్ణాటక, హిందూస్థాని సంగీతములందు పాండిత్యము సంపాదించిరి. ఆటుపిమ్మట కొన్నాళ్ళకు వీరు చిదంబరనాథయోగి, యనుమతిబొంది తిరిగి వచ్చుచు తిరుత్తణి చేరగా అచ్చటను బ్రహ్మణ్యేశ్వరు ప్రత్యక్షమై కోటికి పంచదార గడ్డ నిచ్చి అదృశ్యమాయెను. అప్పటినుండిగురుగుహాముద్రతో,నవగ్రహకృతులు నవావర్ణకృతులు పంచలింగస్థల కృతులను వ్రాసిరి వీరు అపూర్వరాగములలో, తాన వర్ణములు, రాగమాలికలు లక్షణ గీతములు వ్రాసిరి. తమ్ములు చినస్వామిబాలస్వామి దీక్షితులు. మధురకు వెళ్ళి అన్నగారు రచించిన కృతులు గానము చేసి మెప్పువడసిరి. పిమ్మట చినస్వామి మరణించగా, బాలస్వామి దుఃఖాక్రాంతుడై సేతుయాత్రకువెళ్ళి తిరిగి ఎట్టయపురము చేరి ఆరాజుచే ఆదరింపబడి వివాహమాడెను. ఈవృత్తాంతముముద్దుస్వామి విని, తమ్మునికొరకు పోయి పెండ్లికుమారుడైయున్న సోదరు చూచి సంతసించి వివాహమైన పిదప తిరిగి తిరువారూరు వెళ్ళిరి. 1835 సం॥లో రాజపుత్రుని వివాహమునకు, ఎట్టయపురము వెళ్ళి కొంత కాలమునకు 1835 సం॥రం అనగా మన్మథ నామ సంవత్సర తులాకృష్ణ చతుర్దశినాడు శ్రీపుర చేరిరి వీరికృతులన్నియు ఎక్కువ సంస్కృతములో షుమారు 300 వ్రాసియుండిరి. అవి నాకేళ పాకముగాయుండును. వీరి శిష్యులు తిరుక్కడయూరు భారతి, తేవూరుసుబ్రహ్మణ్యయ్య, వడివేలు తిరువారూరు అయ్యాస్వామి మొదలగువారు.

11. శ్రీ త్యాగరాజయ్య:—వీరు 1759-1847 సం॥ ఆ ప్రాంతములవారు. సంగీత త్రిమూర్తులలో శ్రేష్ఠుడున్నూ, కవిశేఖరుడున్నూ, గాయక సార్వభౌముడగు శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారు తంజావూరు జిల్లాలోని తిరువారూరు, అనే గ్రామమున జన్మించిరి. వీరి పూర్వీకులు ఆంధ్రదేశమునుండి దక్షిణ దేశమునకు వచ్చి నివాస మేర్పాటు చేసుకొనిరి. వీరు ములకినాడు త్రిలింగ వైదీక తెలుగు బ్రాహ్మణోత్తములు. తనతల్లి మాతామహుడగు గిరిరాజకవి. వీరి తాత గారిపేరు సుబ్రహ్మణ్యస్వామి. తండ్రిగారిపేరు రామబ్రహ్మస్వామి గారు. తల్లిగారిపేరు శాంతమ్మ. ఇంటిపేరు కాకర్లవారు. భారద్వాజస గోత్రికులు. 35వ యేట ప్రథమభార్య మరణించెను. సంతతి లేదు రెండవ భార్యపేరు పార్వతి. మహా యిల్లాలు. పతి భక్తురాలు. పతి జీవించియుండగనే యీమెగూడ శివపురి కేగెను. ఈమెకు ఒక్క కుమార్తెయే. సీతామహాలక్ష్మి యని పేరున గలదు ఆమెను సుబ్బరామయ్య యను సుజనునకిచ్చి పెండ్లిచేసెను శొంఠి వెంకటరమణయ్య యనే గురువు గారివద్ద సంగీతము నేర్చుకొనిరి శ్రీ త్యాగయ్యగారు సంస్కృతాంధ్ర, వేదశాస్త్ర, జ్యోతిష, సంగీత శాస్త్రములలో మిక్కిలి ప్రవీణత వహించిన ఆంధ్రులు. వీరు మహాభక్తులగుటయేగాక శ్రీరామోపాసకులై, తొంబది ఆరుకోట్ల శ్రీరామనామము జపించగా శ్రీరామచంద్రుల ప్రత్యక్షమందిన మహనీయులు. వీరితండ్రి గతించిన పిమ్మటకొద్ది యాస్తితోనే జీవితము గడు

పుచుండిరి. శ్రీరామచంద్రుని యనుగ్రహము వలన గలిగిన జ్ఞానసంపత్తుచే శ్రీరాముని పై కీర్తనలు వ్రాయుచుండిరి. వీరు వీణ వాయించువారు. అతిమధుర గాత్రము. ద్రాక్షా పాకమువంటి కవిత్వము. ఒకసమయమున నారదమహర్షి యొక సన్యాసిరూపమున వీరి వద్దకు వచ్చి, స్వరార్ణవమను సంగీత గ్రంథమును యిచ్చి అంతర్ధానమైరి. శ్రీ త్యాగయ్యగారు 2400 కృతులు రచించిరి. ఇవిగాక దివ్యనామ సంకీర్తనలు, ఉత్సవ సంప్రదాయ కీర్తనలున్నూ, మరియు వీరు పుణ్యక్షేత్రములను సేవించినప్పుడు, ఆయా దేవతలను గూర్చి కొన్ని కీర్తనలు గూడ రచించిరి. ప్రహ్లాద భక్తి విజయము, రాగ రత్నమాలిక, నౌకాచరిత్రము అను గ్రంథములు గూడ రచించిరి. త్యాగయ్యగారు తమ మరణకాలము గుర్తెరిగినవారై ముందుగా సన్యసించి, ది 6.1.1847 సం॥రం, అనగా పరాభవ నామసంవత్సర పుష్య బహుళ పంచమినాడు తమ 80 వ, సంవత్సరమున శ్రీపదమేగిరి. వీరి సంవత్సరీక మహోత్సవము అతివైభవముతో గాయకులందరు తలరాష్ట్రములందు గూడ సల్పెదరు. వాల్మీకి మహర్షి, మధుర రామాయణమును సంగీతమున గానము చేయుటకు శ్రీ త్యాగయ్యగారి రూపమున యవతరించెననియు, వాల్మీకి మహాఋషి 24000 శ్లోకములలో రామాయణమును రచించినటుల శ్రీ త్యాగయ్యగారు 24,000 కీర్తనలలో రామాయణము రచించియుండిరని తెలియుచున్నది. సీతామహాలక్ష్మియను కుమార్తెకు ఒక పుత్రుడు మాత్రము జన్మించెను. ఆ పిల్లవానికి త్యాగరాజయని పేరు పెట్టిరి. ఆ సంస్కారములు పెరిగి బాల్యములో మృతుడాయెను. వీరి సంతతివారు యిప్పుడు ఎవరు లేరని తెలియుచున్నది. శ్రీవారి అంతేవాసులు(శిష్యులు) వీణకుప్పయ్యర్, సుందరభాగవతార్, సభాపతిఅయ్యర్, సుబ్బయ్యర్ మొదలగు వారు.

12. శ్రీ శ్యామశాస్త్రిలు:—వీరు1763—1827 సం॥ ఆ ప్రాంతములవారు. సంగీత త్రిమూర్తులలో మూడవవారు. వీరు తంజావూరుజిల్లాలో తిరువారూరు అనే గ్రామములో 763 సం॥రం చిత్రభాను నామసంవత్సర మేషరవి కృత్తికా నక్షత్రమున జన్మించిరి గౌతమ గోత్రికులు, బోధాయన సూత్రము. తండ్రి విశ్వనాథ అయ్యర్. ఈ శ్యామశాస్త్రిగారు జన్మించుటకుముందు తల్లిదండ్రులు తిరువారూరి యందున్న శ్రీ కంచి కామాక్షీదేవి పూజోపచారకులు. వీరికి సంతతి లేకపోవుటచే శ్రీ కామాక్షీదేవిని సత్యభక్తితో పూజించుచు ప్రతినెలయొక్క కడపటి శనివారమందు శ్రీ వేంకటాచలపతి ప్రీతిగా బ్రాహ్మణ సంతర్పణ నొనర్చుచుండిరి. ఇట్లు ఒక వింత స్వప్నము జరుగుచుండ శ్రీ వేంకటాచలపతి ఒక ముసలి బ్రాహ్మణునకు ఆకళించి శ్యామశాస్త్రిలవారి తల్లిదండ్రులకొక సంవత్సరములోగా నొక పుత్రుడు కలుగునని దీవించి నడిచెను. ఆ ప్రకారమే వీరితల్లి గర్భవతియై నవమాసములు పూర్ణమైన పిమ్మట 10 వ మాసములో నిర్ణీతకాలమందు శ్యామశాస్త్రిలవారు జనించిరి. వీరికి మొదట వెంకట సుబ్రహ్మణ్యమని పేరు పెట్టిరి. గాని ముద్దునకు శ్యామ

కృష్ణ యని పిలుచుచుండిరి. వీరు బాల్యమునందే సంస్కృతాంధ్రభాషల యందలి ప్రజ్ఞగలవారై మేనమామ నొద్ద కొలదిగ సంగీతవిద్య నభ్యసించి 18వ యేట తలితండ్రులతోగూడ తంజావూరు వచ్చిరి. ఒకనాడు కాశీనుండి యాత్రార్థియై వచ్చిన ఆంధ్ర బ్రాహ్మణోత్తముడగు సంగీతస్వామి శ్యామశాస్త్రులుగారి యింటికివచ్చి భిక్షకై పిలువబడి వచ్చినప్పుడు శ్యామశాస్త్రులు గారియొక్క భవిష్యత్తును చెప్పుటయేగాక, అపూర్వరాగ తాళ ప్రస్తారక్రమములను దెలిపి గంధర్వ గ్రంథముల నిచ్చి తాను వెడలిపోవునప్పుడు శ్యామశాస్త్రిగారిని పిలచి ఓ శ్యామా! సంగీతశాస్త్రమందు గొప్ప పండితుడవైతివి. ఇంకను సంస్థాన గాయకుడగు పచ్చిమిరియం ఆదిఅప్పయ్యాగారి సంగీతమును తరుచుగా వినుచుండుము. అని చెప్పి కాశికి వెళ్లెను. పిమ్మట శ్యామశాస్త్రులుగారు యటులనే చేసి ఆదిఅప్పయ్యగారి ప్రేమపొంది శ్రీకామాక్షియొక్క అనుగ్రహము నొందిన శ్యామశాస్త్రులు మహాపురుషు డగుటచే శ్యామకృష్ణ ముద్రతో అనేక కృతులు, తానవర్ణములు, స్వరజతులు, నవరత్న మాలికలు రచించి మహా గాయకుడని పేరు పొందిరి. వీరు మాంజి, కలగడ, చింతామణి, మొదలగు అపూర్వ రాగములను గూడ కల్పించిరి. వీరు మానవస్తుతికి సంతోషించువారు కారు. త్యాగరాజయ్యగారికి వీరు మిత్రులగుటచే వీరిరువురను తమ తమ రచనలను విమర్శించి సరి చూచుకొనెడివారు. వీరు షుమారు 300 కృతులు రచించిరి. అవి వారి ప్రియగల దేవిపై నుతియించునవియై యున్నవి. అవి కదళీపాకముగా నుండును. ఎక్కువ ప్రచారములో లేవని తెలియుచున్నది. ముందు వీరి భార్య శ్రీపురి చేరెను. భార్య గతించిన వెంటనే అయిదు రోజులే నాకు ఆయువు గలదని శ్యామశాస్త్రులుగారు అందరితో జెప్పి ఆ నిర్ణీతకాలమందు అరవదినమున 1827 సం॥రం వ్యయ సంవత్సర మకర మాస శుక్లదశమి రోజున తమ 64వ సంవత్సరమున శ్రీపురి చేరిరి. వీరికి పంజుశాస్త్రి సుబ్బరాయశాస్త్రి అను ఇద్దరు కుమారులు గలరు— శ్రీ వారి అంతేవాసులు, (కుమార్డు) సుబ్బరాయశాస్త్రి, ఆలనూరు కృష్ణయ్య దాసరి మొదలగువారు.

13. శ్రీ అరుణాచల కవిరాయలు:— వీరు 1711—1778 సం॥ ప్రాంతములవారు. తంజావూరు జిల్లా తిల్లైయాది గ్రామకాపురస్థులు. సంగీత విద్యా సమర్థులు. తండ్రి నల్లతంబిపిళ్లై. తల్లి వల్లియమ్మ, అరవభాషలో పంచలక్షణములు, తెలిసిన మహావిచక్షణులు. కంబరామాయణమును అర్థప్రసంగము చేయుటయందు వీరు మహాప్రవీణులు. అరవభాషలో కీర్తనములు రచించినవారిలో వీరు పదునెనిమిదవ వారు. వీరు చిన్న వయస్సులోనే, మిక్కిలి విద్య నభ్యసించి వివాహముచేసికొన్న తరువాత గూడా ధర్మపరమందు విద్యనభ్యసించిరి, వీరు బంగారము, వెండివర్తకము చేయువారగుటచే. వ్యాపారరీత్యా నొకప్పుడు ధర్మపరములో సంగీతముపాడుటచే నచ్చటి మఠాధిపతి వీరికి శేఖాజీ యను పేరు పెట్టెను. వీరు శ్రీమద్రామాయణకథాసందర్భము లనుసరించి ఆయా రసములకు దగిన రాగములతో అరవ కాండములకు అరవకీర్త

నములు రచించి మణలి ముద్దుకృష్ణ మొదలివారి సభలో శ్రీ రామస్వామిదీక్షితులు మొదలైన విద్వాంసులయెదుట వినిపించి కనకాభిషేకము జెంది కీర్తిబొందిరి. తరువాత కొంతకాలమునకు వీరు శ్రీరంగము వెళ్ళి అచ్చటి దేవాలయ పూజారి కోరిక ననుసరించి 'ఏన్ పళ్ళికొండీరయ్యా' అను కీర్తనమును యింకరామాయణ కీర్తనములు అనేకము పాడి వారిచే బహుమానములను బడసిరి. వీరికి ఇరువదిమంది శిష్యులు గలరు.

14, శ్రీ గోపాలకృష్ణభారతి :— వీరు 1811-1881 సం॥ల ప్రాంతములవారు. శైవ బ్రాహ్మణుడు. తంజావూరుజిల్లా, నారిమణం గ్రామకాపురస్థులు. తండ్రి రామస్వామి భారతి శివభక్తుడు, గొప్పవైణికుడు. గోపాలకృష్ణ భారతి వేదములు పఠించి యోగవిద్యనభ్యసించిరి. సంగీత విద్యయందుకూడ పండితులు. వీరు రక్తిరాగ, దేశీయరాగములయందే గాక, కొన్ని యపూర్వ రాగములయందుగూడ గేయకల్పనాచమత్కారములు తెలియునట్లనేక కీర్తనములు గోపాలకృష్ణ ముద్రతో జెప్పియున్నారు. సంగీత కాలక్షేపములచే దొరకిన ధనమును, దాన ధర్మములకు వినియోగించుచుండెడివారు. నందనార్ చరిత్రమును నాటకముగా వ్రాసి ప్రదర్శింపించిరి. కందప్పచెట్టియారు యను ధనవంతుడు, యీ నాటకమును చూచి బహుమతి యిచ్చెను. శీస్ యను ఫ్రెంచి యుద్యోగి యీ నాటకము ముద్రింపించెను. ప్రస్తుతము ఒక్క ప్రతికూడా లేదని తెలియుచున్నది. జ్ఞానచింధు, జ్ఞానకుమ్మి యను గ్రంథములను, అయర్ పాగైనయనారు చరిత్రము, తిరునీలకాంతనయనారు చరిత్రము కరైకాల్ అమ్మయారుచరిత్రములను సంగీతనాటకములను వ్రాసిరి. మరియునందిబిందు మొదలైన సంగీత లక్షణములను పునరుద్ధరించిరి. వీరు బ్రహ్మచర్య వ్రతములో డెబ్బదియేండ్లవరకు జీవించి, 1881 - వ సంవత్సరము మహాశివరాత్రినాడు శ్రీపురి జేరిరి. వీరి కీర్తనములు దక్షిణాది సంగీత విద్వాంసులు ముఖ్యముగా పాడుచుండుట నేటికిని వినవచ్చును. అరవములో కీర్తనలు చేసినవారు :- 1. సుందరమూర్తి స్వామి (తేవారములను చేసియున్నారు.) 2. తిరుజ్ఞాన సంబంధస్వామి 3. మాణిక్యవాచిక స్వామి, మొదలగువారు.

15, శ్రీస్వాతితిరునాల్ (కుల శేఖరమహారాజా):— వీరు 1829-1847 సంవత్సరములలో తిరువాన్కూరు మహారాజాగారు, 16-4-1813 సంవత్సరములో

జనన మొందిరి. సంస్కృతము, మలయాళము, అరవము, మరాఠీ, హిందూస్థానీ, తెనుగు, మణిప్రవాళ విద్యలయందు పండితులు. అనేక పదములు, రాగమాలికలు, కీర్తనలు, వర్ణములు, తిల్లానాలు, వీటికి స్వరములు కల్పనచేసి, పద్మనాభ యను ముద్రతో మూడువందలకు పైగా రచించి యుండిరని తెలియుచున్నది. విద్వాంసులను ఆదరించేవారు శ్రీ పరమేశ్వర భాగవతార్, శ్రీ గోవిందమారర్, శ్రీ వడివేల్ గార్లు వీరి యాస్థానమునందు పండితులుగా యుండెడివారు. శ్రీ స్వాతితిరునాల్ (కులశేఖరమహారాజు) గారు దక్షిణహిందూదేశపు సంస్థానములకు చెందిన రాజకవులలో ఉన్నతపీఠ మలంకరించియుండిరి.

16. శ్రీ సుబ్బరాయశాస్త్రి:—వీరు 1803 సం॥ రములో అనగా దుందుభి నామ సం॥ర సింహమాస కృత్తిక నక్షత్రమున జన్మించిరి. శ్రీ శ్యామశాస్త్రిగారియొక్క రెండవ కుమారులు. సంస్కృతము, తెనుగు, అరవము సంగీతములయందు గొప్ప పాండిత్యము సంపాదించి యుండిరి. వీరికి మొదటి గురువు తండ్రి గారు. తరువాత శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారు. కుమార అను ముద్రతో స్వరజతులు, స్వరసాహిత్యము, చిట్టస్వరములతో కృతులను రచించి యుండిరి. వీరియొక్క రచనలను శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారు కొనియాడెడివారు. ఫిడేలు వాయిద్యములో మహా ఘనులు. 1862 సం॥రం దుర్మతి సంవత్సర చాపమాస కృష్ణదశమినాడు ప్రాతఃకాలమున, సంధ్యావార్చి దత్తమనుచు సంగీ వదని తానిక రెండు గంటలలో శ్రీపురి కేగెద నని చెప్పెను. జనులందరు గూడిరి. ఉడయర్ పలాయంరాజుగారు గూడా వచ్చి మీకు ఏమైన కోర్కెలవా యని ప్రశ్నించగా (శ్రీ సుబ్బరాయశాస్త్రి) అంబకు నాపై సంపూర్ణ కటాక్షము గలిగియుండ నాకు యేమి కావలయును అని శ్రీవారు చెప్పిన నిర్ణీత కాలమునకే శ్రీపురి కేగిరి. వీరి కుటుంబమునకు ఆ రాజుగారు చాలా చాలా, సహాయపడుచుండెడివారు. వీరియొక్క అంతేవాసులు (శిష్యులు) అన్నస్వామిశాస్త్రి, కంచి కాశీశాస్త్రి మొదలగువారు.

17. శ్రీ వీణ కుప్పయ్యర్:— వీరు 19-వ శతాబ్దమువారుగా తెలియుచున్నది. వీరు సామవేద బ్రాహ్మణోత్తములు. భారద్వాజస గోత్రీకులు. శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి ప్రియశిష్యులు. తండ్రి పేరు సాంబమూర్తిశాస్త్రిగారు. వీరు నారాయణగౌళరాగము పాడుటయందు మహాగొప్ప గాయకులు. అందువలన నారాయణగౌళ కుప్పయ్యర్ అను పేరుగూడ గలదు. వీరు ఫిడేలు జంత్రముగూడా చాలా గొప్పగా వాయించువారు. సంగీతరత్నావళి, పల్లవి స్వరకల్పవల్లి అను రెండు గ్రంథములు రచించి యుండిరి. వీరికి గాన చక్రవర్తి యను బిరుదుగూడా గలదు. వీరు మహాభక్తులు. కులదైవము రాధా రుక్మిణీసమేత శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి. అందువలన గోపాలదాస, అను ముద్రతో అనేక కృతులు రచించిరి. మరియు తానవర్ణములు

కూడా రచించియుండిరి. వీరు కొవ్వూరు సంస్థాన సంగీత విద్వాంసులు. మద్రాసు యందు సంగీతవ్యాప్తి చేసియుండిరి. వీరికి ముగ్గురు కుమారులు గలరు కృష్ణస్వామి, రామస్వామి, త్యాగయ్యర్ గార్లు గురువుగారు యింటలేని సమయములో వారి వీణను కృష్ణయ్యర్ వాయించినందున కోపమునకు పాత్రులై క్షమింపబడిరి. వీరియొక్క తండ్రిగారు గొప్ప వైణికులు వీరికి సాంబకు. (సాంబమూర్తిశాస్త్రి) వాయించవలె సాంబుడు (శివుడు దైవము) వినవలెనని కూడా గలదు.

18. శ్రీ మైసూరు సదాశివరావు:— వీరు మహారాష్ట్ర బ్రాహ్మణోత్తములు. మైసూరు సంస్థాన ఆస్థాన విద్వాంసులు. వాలాజాబాద్ వెంకటరమణ భాగవతారు గారి శిష్యులు. అనేక కృతులు, వర్ణములు, తిల్లానాలు సంగీత ముద్రతో వ్రాసిరి వీరికృతులలో అనేకము స్వరసాహిత్యములను గలిగియుండుటచే మిక్కిలి రంజకములుగా యుండియున్నవి.

19 శ్రీ పట్నం సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్:— వీరు 1845 1902 సం॥రముల ప్రాంతములవారు అష్టసహస్ర బ్రాహ్మణోత్తములు. సామాన్య కవులలో గొప్పవారు. మొట్టమొదట వీరు మేళత్తూరు శ్రీ గణపతిశాస్త్రి గారియొద్ద సంగీత విద్య నభ్యసించి పిమ్మట మానంబు చావడి శ్రీ వెంకట సుబ్బయ్యర్ గారివద్ద అభివృద్ధి పొందిరి మొదట వీరి గాత్రము మహా కఠినము, ఎక్కువ సాధనపై గాత్రము మెరుగుపడి వచ్చినది. నూట ఎనిమిది తాళములలో, నూట ఇరువది యెనిమిది అక్షర కాల ప్రమాణముల, సింహానందన తాళమున పల్లవి కూర్చి పాడిన మహాఘనుడు తాళ జ్ఞానములో వీరికి సమకాలికులు ఆ రోజులలో లేరని తెలియుచున్నది మొదట తిరువయ్యారులో నివసించియుండిరి. పిమ్మట కొంత కాలమునకు చెన్నపట్టణము నివాస మేర్పాటు చేసికొని యుండిరి. అందువల్ల పట్నం శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ యని నామముతో పిలువబడిరి. వీరికి 31-వ సంవత్సరములో వివాహమై యున్నది కృతులు తానవర్ణములు, జావళీలు, తిల్లానాలు, మొత్తం షుమారు నూరు రచించి వ్రాసి యుండిరని తెలియుచున్నది. బేగడరాగము వీరి స్వంతసొమ్ము. శ్రీ త్యాగరాజయ్య గారి రచన ననుసరించి, వీరు కృతులను వ్రాసి యుండిరి. రాగభావమును విశదీకరించుచూ గానముచేయువారు. వీరియొక్క రచనలు, వేంకటేశ్వర యనుముద్రతో, తెనుగు, అరవము, సంస్కృతములందు రచించి యుండిరి. వీరియొక్క ముఖ్యమైన అంతేవాసులు (శిష్యులు) రామనాడ్ శ్రీ శ్రీనివాసయ్యంగారు, మొదలగువారు.

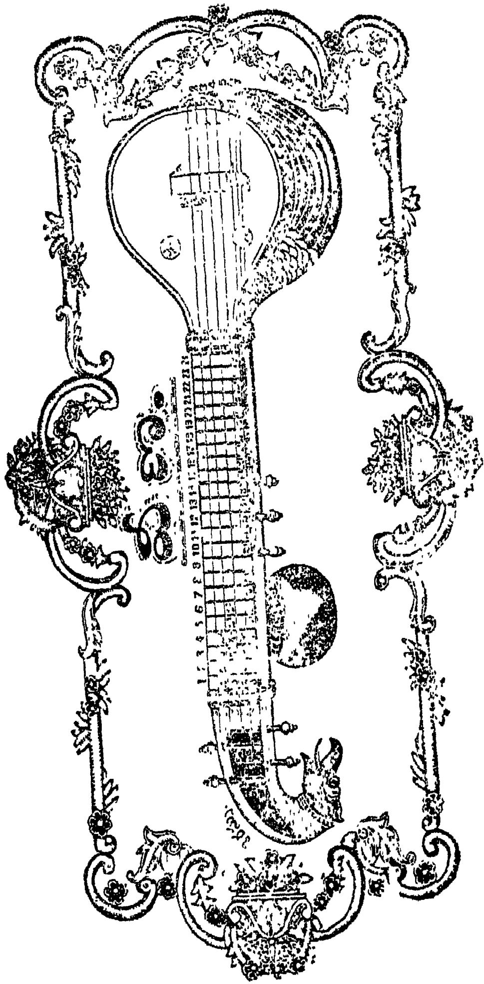
20. శ్రీ పల్లవి శేషయ్యర్:— వీరు తెనుగు మురికినాటి బ్రాహ్మణోత్తములు. సేలంజిల్లా, సెయ్యక్కరపట్టి గ్రామకాపురస్తులు. లక్షణలక్ష్యవిద్వాంసులు. మహాగొప్ప పల్లవిపాటకులు. శ్రీరామభక్తులు. ఎవరును పాడలేనట్లుగా

సావేరి రాగమును ఎనిమిది గంటల కాలము పాడి లోగడ సావేరి రాగము పాడిన వారిని నోడించిరి. వీరు శ్రీ త్యాగరాజయ్య గారి శిష్యుడగు సుబ్బయ్యర్ కుమారులు. అనేక కృతులు, వర్ణములు, తిల్లానాలు తమ స్వంత ముద్రతో రచించిన మేటి.

1, అరవ పదములు రచించిన కవులున్నూ, 2, ఆంధ్ర పదములు రచించిన కవుల వివరము:—1. అరవమున పదములు రచించినవారు:. శ్రీ వైదీశ్వరన్ కోవిల్, శ్రీ సుబ్బరామయ్యర్, శ్రీ ముత్తుతాండవరు, శ్రీ పాపవినాశ మొదలియార్, శ్రీ ఘనంకృష్ణయ్య, శ్రీ శంకరాభరణం నరసయ్య మొదలగువారు, 2. ఆంధ్రపదములు రచించినవారు:- కైలాసపతి ముద్రతో, శ్రీ ఘటశల్లవివారున్నూ. బొల్లవరము ముద్రతో, శ్రీ బొల్లపురమువారున్నూ, జటపల్లి గోపాలముద్రతో, శ్రీ జటపల్లివారున్నూ, శోభనగిరి ముద్రతో, శ్రీ శోభనగిరివారున్నూ, వినుకొండ విజయరామ ముద్రతో, శ్రీ ఇనుకొండవారున్నూ, రామాపురముద్రతో, శ్రీ శివరామపురమువారున్నూ, వేణంగి ముద్రతో, శ్రీ వేణంగివారున్నూ, మల్లిఖార్జున ముద్రతో, శ్రీ మల్లిఖార్జునుడున్నూ, మువ్వగోపాల ముద్రతో, శ్రీ క్షేత్రజ్ఞులు, వీరందరు 17-వ శతాబ్దములోనివారు. మరియు పై కవులందరు ఆంధ్రదేశమున తైలింగ్య బ్రాహ్మణోత్తములై యుండిరి.

తప్పొప్పుల పట్టిక

పేజి	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
18	19	లఘుచాను	లఘుచాను
44	18	గా మా ప ధ ని స	గా మా పా ధ ని స
81	1	గ మ రి	రి గ మ రీ
82	15	మ గా , రి స	మ గా , , రి స
85	7	ము ,	మూ ॥
	27	రీ త్రీ , సా నీ	రీ శ్రీ సా నీ
95	3	రి , , , సా	రి , , , , సా
113	9	(అచ్చు పరిగా పడలేదు)	ధసరి - రిగమపధ ॥సా॥
121	17	సా - నిధపా	సా - నిధపా
128	6	గమపధని స॥	గమపధని ॥సా॥
176	14	ధ నిః	ధ నిః
206	17		సా రి స
209	5		ధా , ని
210	14	స రి గ మ	స రి - గ మ
212	6	శ ర	శ క్రి
219	13		స ని ధ ప
223	9		స ని సా
232		(232)	(ఒక్క 232)
232	16		రి పు ప్రి య
262	పేజీలోయున్న 56-వ కృతికి సాహిత్యము రాగలక్షణము 426 పేజీయందున్నది		
285	11	ధగా	ధరా
286	16	రంజ	భంజ
289	8		ధ స రి గా
290	10	శరద్భరి	శరద్భరి
303	18	29	82
305	6	ప్రథమని	ప్రథమని
311	19	రీ గ రి సా రి ప	రీ గ రి సా రి స
360	4	పట్టు	పట్టు
361	11	నిమ్మా	నిమ్మా
384	30		సమగమపధనిస-సనిధపమగరిస
400	24	పంగుగావళి	పంతుపరాళి
448	11	73	72

ఓం

శ్రీ ర స్తు

క్రొత్త

సంగీత విద్యాదర్పణము

1. సంగీతోత్పత్తి

శ్లో॥ ఓంకారంచ పరబ్రహ్మ యావదోంకార సంభవః!
అకారో కారమాకార ఏతే సంగీత సంభవాః॥

శ్లో॥ అకారో విష్ణురూపంచ ఉకారో బ్రహ్మరూపకం
మకారోభర్గ రూపంచ సర్వమోంకార రూపకం॥

తా॥ ఓంకారము పరబ్రహ్మస్వరూపము. ఆఓంకారమునందే యావత్తుజగము పుట్టెను. అందులో అకార, ఉ కార, మ కారములనే మూడక్షరములవలన సంగీతము పుట్టెనని భావము. ♦ అందు అకారము విష్ణు స్వరూప మనియు, ఉకారము బ్రహ్మ స్వరూపమనియు, మ కారము రుద్రస్వరూప మనియు, ఈ త్రిమూర్తుల స్వరూపమే ఓంకార మని యర్థము.

2. సంగీత విభాగము

శ్లో॥ మార్గదేశివిభాగేన సంగీతం ద్వివిధం మతమ్
ద్రుహిణేనయదుద్దిష్టం యదుక్తం భరతేనచ॥

శ్లో॥ తత్తద్దేశీయ యారీత్యా యత్స్యాల్లోకానురంజనమ్
దేశే దేశేను సంగీతం తద్దేశీత్యభిధీయ్యతే॥

తా॥ సంగీతము మార్గమని, దేశి యని రెండు విధములు. అందు మార్గము అనగా ఈశ్వర ప్రణీతమై భరతఋషిచే ప్రకటింపబడిన సంగీతము మార్గమనంబడును. దేశి అనగా, ఆ యా దేశసంబంధమగు రీతిచే, ఆయా దేశపు జనులను రంజింపగా సంగీతము దేశి అనంబడును.

3. సంగీత శబ్దార్థము

శ్లో॥ గీతవాదిత్ర నృత్యానాం త్రయం సంగీత ముచ్యతే॥

తా॥ గీత, వాద్య, నృత్యముల చేరికయే సంగీత మనంబడును.

అన్యశ్చ రాగస్వరశ్చ తాళశ్చ త్రిభిః సంగీత ముచ్యతే॥

తా॥ రాగము, స్వరము, తాళములనే మూటి చేరికయు సంగీత మనంబడును.

4. సంగీత ఫలితార్థం

శ్లో॥ త్రివర్గఫలదా స్సర్వే దాన యజ్ఞ జపాదయః
ఏకం సంగీత విజ్ఞానం చతుర్వర్గ ఫలప్రదమ్॥

శ్లో॥ హరీశాదిస్తుతౌ ధర్మో ధనకామౌ నృపాదితః
నిష్కామ స్తదనుష్ఠానా న్మోక్షమాప్నోత్య సంశయమ్॥

తా॥ దాన యజ్ఞ జపాదు లన్నియు, ధర్మార్థ కామము లనే త్రివర్గఫలములనిచ్చును ఒక్క సంగీత జ్ఞానమువలన ధర్మార్థ కామమోక్షములనే చతుర్వర్గఫలము నిచ్చును. హరిహరాదులను స్తోత్రము చేసినందువలన ధర్మము, రాజులు మొదలగువారివలన ధన కామములను గలుగును. ధన కామాపేక్షలేక కీర్తనలు భగవంతుని గూర్చి సంగీతానుష్ఠానము చేసినయెడల మోక్షమును నిస్సందేహముగ పొందుచున్నాడు.

5. నాదోత్పత్తి

శ్లో॥ ఆత్మా వివక్షమాణోయం మనః ప్రేరయతే మనః
నాభిస్థవహ్ని మాహంతి స ప్రేరయతి మారుతమ్

శ్లో॥ బ్రహ్మగ్రంధిస్థితోనాదః క్రమాదూర్ధ్వ పథేచరన్
నాభిహృత్కంఠ మూర్ధాస్యే ష్వావిర్భవతి సద్ధ్వనిః
నాదేతిసూక్ష్మశ్చ పుష్టోపుష్టశ్చ కృత్రిమః
ఇతి పంచభిధాందత్తే పంచస్థానస్థితః క్రమాత్॥

తా॥ తనచేత విచారింపబడిన యీ యాత్మమనస్సును ఉద్బోధించును. ఆ మనసు నాభియందున్న అగ్నిని కొట్టును. ఆ యగ్ని వాయువును ప్రేరేపించును. ఆత్మ, మనస్సు, అగ్ని, వాయువు ఈ నాలుగున్ను కారణములై నాదమును బుట్టించును. బ్రహ్మగ్రంధియందున్న ఆనాదము ఊర్ధ్వముఖముగా సంచరించుచు క్రమముగా నాభి, హృదయము, కంఠము, మూర్ధము, ఆస్యము, వీటియందు పుట్టుచున్నది. ♦ ఈ నాదము నాభియందు అతి సూక్ష్మముగను, హృదయమందు సూక్ష్మముగను, కంఠమునందు పూర్ణముగను, శిరమునందు అపూర్ణముగను, ఆస్యమందు కృత్రిమముగను పుట్టుచున్నది.

6. నాదలక్షణము

శ్లో॥ ననాదేన వినాగీతం ననాదేన వినాస్వరః
ననాదేన వినారాగ స్తస్మాన్నా దాత్మకం త్రయమ్॥

శ్లో॥ గీతంనాదాత్మకం వాద్యం నాదంవ్యక్త్యం ప్రశస్యతే
తద్వయానుగతం నృత్యం నాదాధీన మతి స్త్రియమ్॥

శ్లో॥ నాదేనవ్యజ్యతేవర్ణః పదంవర్ణాత్ప దాద్వచః
వచసోవ్యవహారోయ్యయం నాదాధీన మతోజగత్॥

శ్లో॥ నాదోపాసనయాదేవా బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వరాః
భవంత్యుపాసితానూనం తస్మాదేతే తదాత్మకాః॥

తా॥ గీతము, స్వరము, రాగము ఈ మూడున్ను నాదమును విడిచియుండవు గాన ఇవి నాదాత్మంబు ♦ గీతము నాదాత్మకము, వాద్యము నాదముయొక్క వివరణచే ప్రకాశింపబడుచున్నది. నృత్యము గీతవాద్యముల ననుసరించి

యున్నదిగాన, నీ మూడును నాదాధీనము. నాదము వలన అక్షరమును, అక్షరముచే పదమును, పదముచే వాక్యమును, వాక్యముచే లోకవ్యవహారమును. అగుటవలన వీటితో కూడిన యీ సజ్జగత్తు నాదాధీనము. అట్టి నాదము నుపాసించుటచే బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులు ముగ్గురున్ను ఉపాసింపబడిన వారగుచున్నారు గాన, ఈ త్రిమూర్తులున్ను నాదాత్మకులు.

7. నాదశబ్దార్థము

శ్లో॥ నకారం ప్రాణనామానం దకారం మనలంవిదుః
జాతః ప్రాణాగ్నిసంయోగాత్తేన నాదోభిధీయతే॥

తా॥ నాద మను రెండక్షరములలో 'న' అను యక్షరము ప్రాణమని ప్రసిద్ధమై యుండును. 'ద' అను యక్షరము అగ్నిరూపమని చెప్పఁబడినది. ఈ కారణము చేత ప్రాణాగ్నులయొక్క సంయోగమువలన 'నాద' మను శబ్దమాయెను.

8. నాద విభజన

శ్లో॥ ఆహతో నాహతచ్చేతి ద్వేధానాదోనిగద్యతే
తత్రచానాహతంనాద మేకాగ్రన్య సమానసాః॥

శ్లో॥ గురూపదిష్ట మార్గేణమహంత్తః పర్యుపాసతే
దశర క్తివిహీనత్వాన్న మనోరంజకోన్నృణాం॥

శ్లో॥ తస్మాదాహతనాదస్య శృత్యాదిద్వారతోఖిలమ్
జ్ఞేయంవితన్వతే లోకరంజనమ్ భవ భంజనమ్।

తా॥ నాదము 'ఆహతము', 'అనాహతము' అని రెండు విధములు. అందులో అనాహత నాదము నిశ్చల మనస్సు గలవానికే సాధ్యము. ఈ అనాహత నాదమును గురువులచే నుపదేశింపఁబడిన మార్గముచేత ఋషు లుపాసించుచున్నారు. అది యును రక్తిలేకపోవుటచే జనులకు మనస్సంతోషము గలుగదు గాన ఆహత నాదమును శృత్యాది ముఖముగా తెలిసికొనినయెడల జనులకు ఆనందమును, పాపనాశనమును సంపూర్ణముగా చేయుచున్నది.

9. నాదవ్యవహారము

శ్లో॥ వ్యవహారేత్వసౌత్రేధా హృదిమంద్రోభిధీయతే
కంఠేమధ్యోమూర్ధ్నితారో ద్విగుణశ్చోత్తరమ్।

తా॥ ఈ నాదము హృదయమునందున్నప్పుడు 'మంద్ర' మనియు. కంఠమందున్నప్పుడు 'మధ్య' మనియు, మూర్ధమందున్నప్పుడు 'తార' మనియు చెప్పఁబడును. హృదయ కంఠ మూర్థము లను మూడుస్థానములందు నేయే ప్రమాణముగా నుండునో ఆ నాదము ఒకదానికంటె నొకటి ఎక్కువగల దైయుండును. కనుక వీనికే మంద్ర మధ్య తారములని పేరు కలిగియున్నది.

10. శ్రుతి లక్షణము

శ్లో॥ ప్రథమశ్రవణాచ్ఛబ్ద శ్శ్రూయతే హ్రస్వమాత్రకః
సాశ్రుతిస్సంపరిజ్ఞేయా స్వరావయవలక్షణా॥

శ్లో॥ శ్రుతిభ్యశ్చస్వరాష్షడ్జ రిషభగాంధారమధ్యమాః
పంచమోధైవతశ్చాథ నిషాద ఇతిసప్త తే॥

శ్లో॥ శ్రుతిభ్యస్స్యుఃస్వరాస్సర్వే స్వరేభ్యో గ్రామసంభవః
గ్రామేభ్యోజాతయోజాతః జాతిభ్యోరాగసంభవః

తా॥ శ్రుతియనగా శ్రవణమువల్ల ముందుగా నేశబ్దము వినబడుచున్నదో అది షడ్జమము మొదలగు స్వరావయవలక్షణముగల హ్రస్వమాత్రక శబ్దవిశేషము శ్రుతియనంబడును, అట్టి శ్రుతులవలన షడ్జమము, రిషభము, గాంధారము, మధ్యమము, పంచమము ధైవతము, నిషాదము లను సప్త స్వరములు కలిగెను. ఈ సప్తస్వరముల వలన గ్రామములును, గ్రామముల వలన జాతులును, జాతుల వలన రాగములును బుట్టుచున్నవి.

11. స్వరోత్పత్తికి ప్రధాన శ్రుతులు

శ్లో॥ దీప్తాయతాచకరుణా మృదుర్మధ్యేతిజాతయః
శ్రుతీనాం పంచతాసాంచ స్వరేష్వేవం వ్యవస్థితః॥

తా॥ దీప్త, ఆయత, కరుణ, మృదు, మధ్య అని శ్రుతి 5 జాతులు గలవి. ఆ జాతులు 22 భేదంబులై సప్తస్వరములయందు వ్యవస్థితి గలిగియుండును.

12. ద్వావింశతి శ్రుతులు

అనగా 22 శ్రుతులు

శ్లో॥ చతుశ్చతుశ్చతుశ్చైవ షడ్జమధ్యమపంచమాః
ద్వేద్వే నిషాదగాంధారౌ త్రిస్త్రీరిషభధైవతౌ ॥

తా॥ షడ్జమమునకు నాలుగు శ్రుతులను, ఋషభమునకు మూడు శ్రుతులును, గాంధారమునకు రెండు శ్రుతులను, మధ్యమమునకు నాలుగు శ్రుతులును, పంచమమునకు నాలుగు శ్రుతులును, ధైవతమునకు మూడు శ్రుతులను, నిషాదమునకు రెండు శ్రుతులును ఇవ్విధంబున స్వరము లేడింటికి శ్రుతులు ఇరువదిరెండు కలిగి, యుండును.

13. ద్వావింశతి శ్రుతులకు గల పేర్లు

శ్లో॥ తీవ్రా కుముద్వతీ మందా ఛందోవత్యస్తు షడ్జగాః
దయావతీ రంజనీచ రతికా ఋషభస్థితాః॥

శ్లో॥ రౌద్రీ క్రోధీచ గాంధారే వజ్రికాథ ప్రసారిణీ
ప్రీతిశ్చ మార్జనీత్యేతాః శ్రుతయో మధ్యమాస్థితాః॥

శ్లో॥ క్షితిరక్తాచ సందీపి న్యాలాపిన్యపి పంచమే
మదంతి రోహిణీ రమ్యేత్యేతా స్తిస్రస్తు ధైవతే॥

శ్లో॥ ఉగ్రాచ క్షోభిణీతి ద్వే నిషాదే వసతః శ్రుతీ
ఇత్యేతాసత్యసుప్రోక్తా సర్వేషుశ్రుతయోబుధైః॥

తా॥ షడ్జమమునకు తీవ్ర, కుముద్వతి, మంద ఛందోవతియను 4 శ్రుతులును, రిషభమునకు దయావతి, రంజని, రతికయను 3 శ్రుతులును, గాంధారమునకు రౌద్రి క్రోధయను 2 శ్రుతులును మధ్యమమునకు వజ్రిక, ప్రసారిణి, ప్రీతిమార్జని యను

4 శ్రుతులును, పంచమమునకు క్షితి, రక్త, సందీపని, ఆలాపిని యను 4 శ్రుతులును ధైవతమునకు మదంతి, రోహిణి, రమ్య యను 3 శ్రుతులును, నిషాదమునకు ఉగ్ర, క్షోభిణి యను 2 శ్రుతులను కలిగియుండును.

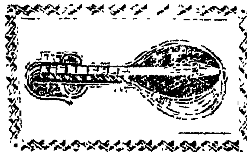
14. శ్రుతిజాతి భేదములు

శ్లో॥ దీప్తాయతామృదుర్మధ్యే షడ్జస్యా ఋషభేపునః
సంస్థితాః కరుణామధ్యే మృదుర్గాంధార కేపునః॥

శ్లో॥ దీప్తాయతామధ్యమేచ మృదుర్మధ్యేచ సంస్థితే
మృదుర్మధ్యాయతేఖ్యాతా కరుణా పంచమే స్థితాః॥

శ్లో॥ కరుణాచాయతామధ్యా ధైవతేస ప్త మీపునః
దీప్తామధ్యేతితాసాంచ శ్రుతీనాం బ్రూమహేభిదామ్॥

తా॥ షడ్జమమునకు దీప్త, ఆయత, మృదు, మధ్య జాతులయందును, రిషభమునకు కరుణ, మధ్య, మృదు జాతులయందును, గాంధారమునకు దీప్త, ఆయత జాతులయందును, మధ్యమమునకు దీప్త, ఆయత, మృదు, మధ్యజాతులయందును పంచమమునకు మృదు, మధ్య, ఆయత, కరుణ జాతులయందును. ధైవతమునకు కరుణ, ఆయత, మధ్య, జాతులయందును, నిషాదమునకు దీప్త, మధ్య జాతులయందును, శ్రుతులు కలిగియుండును.

15. ద్వావింశతి శ్రుతిజాతి విమర్శనఫలకము

సంఖ్య	సప్త స్వరములు	శ్రుతులు	జాతులు
1	,,	తీవ్ర	దీప్త
2	,,	కుముద్వతి	ఆయత
3	,,	మంద	మృదు
4	స	ఛందోవతి	మధ్య
5	,,	దయావతి	కరుణ
6	,,	రంజని	మధ్య
7	రి	రతిక	మృదు
8	,,	రౌద్రి	దీప్త
9	గ	క్రోధ	ఆయత
10	,,	వజ్రిక	దీప్త
11	,,	ప్రసారిణి	ఆయత
12	,,	ప్రీతి	మృదు
13	మ	మార్జని	మధ్య
14	,,	క్షితి	మృదు
15	,,	రక్త	మధ్య
16	,,	సందీపిని	ఆయత
17	ప	ఆలాపిని	కరుణ
18	,,	మదంతి	కరుణ
19	,,	రోహిణి	ఆయత
20	ధ	రమ్య	మధ్య
21	,,	ఉగ్ర	దీప్త
22	ని	క్షోభిణి	మధ్య

16. శ్రుతులయొక్క స్వరస్థానములు

శ్లో॥ ప్రథమాది చతుర్థాంతం షడ్జస్యస్థాన ముచ్యతే
పంచమోన సప్తమాంతంచ రిషభస్యపదంవిదుః॥

శ్లో॥ అష్టమం నవమం చాథ గాంధారస్య నికేతనమ్
మధ్యమస్థాన మాఖ్యాతం దశమాదాత్రయోదశమ్॥

శ్లో॥ చతుర్దశాత్పంచమస్తు శ్రయేసప్తదశా వధి
అష్టాదశాచ్చవింశాంతం ధైవతస్థానమీరితమ్
చరమే ద్వే నిషాదస్య స్థానేగాయకసమ్మతే॥

తా॥ ఈ పైని నుదహరించిన 22 శ్రుతులలో మొదటినుండి 4 వ శ్రుతి వరకు షడ్జ స్థానము. 8 మొదలు 9 వ శ్రుతి వరకు గాంధారస్థానము. 10 మొదలు 13 వ శ్రుతి వరకు మధ్యమ స్థానము. 14 మొదలు 17 వ శ్రుతివరకు పంచమస్థానము. 18 మొదలు 20 వ శ్రుతివరకు ధైవతస్థానము. 21 మొదలు 22 వ శ్రుతివరకు నిషాదస్థానము.

17. నియతశ్రుతుల నిర్ణాణము

శ్లో॥ చతుర్థీనియతాషడ్జేః రిషభే సప్తమీశ్రుతిః
నవమీకిల గాంధారే మధ్యమే చత్రయోదశీ॥

శ్లో॥ పంచమే స్యాత్సప్తదశీ వింశీధైవతగోచరా
ద్వావింశీ చ నిషాదస్య శ్రుతయోనియతః శ్రుతిః॥

తా॥ సదరు 22 శ్రుతులలో షడ్జమునకు 4 వ శ్రుతియు, రిషభమునకు 7వ శ్రుతియు గాంధారమునకు 9 వ శ్రుతియు, మధ్యమమునకు 13 వ శ్రుతియును, పంచమమునకు 17 వ శ్రుతియు, ధైవతమునకు 20 వ శ్రుతియును, నిషాదమునకు 22 వ శ్రుతియును ఇటేర్పడిన శ్రుతులు నియత శ్రుతు లనంబడును,

18. శుద్ధవికృత స్వరలక్షణము

శ్లో॥ శుద్ధాశ్చ వికృతాశ్చేతి ప్రథమం ద్వివిధాస్స్వరాః
నియత శ్రుతిసంపన్నాః స్వరాశ్శుద్ధా ఇతి స్మృతాః
శ్రుత్యుత్కృష్టాపకృష్టాస్తు వికృతాః ప్రతిపాదితాః॥

తా॥ స్వరములు శుద్ధములని, వికృతము లని రెండు విధములు. శుద్ధము లనగా, నియతములయిన శ్రుతులతో కూడుకొన్న స్వరములు శుద్ధము లనబడును. వికృతములనగా, నియత శ్రుతులకు హెచ్చుగాని తక్కువగాని యయిన స్వరములు వికృతము లనంబడును.

19. గ్రామమూర్ఛనలయొక్క లక్షణము

శ్లో॥ గ్రామస్స్వరసమూహస్స్యా మూర్ఛనా దేస్సమాశ్రయః
షడ్జగ్రామ భవేదాగ్రా మధ్యమగ్రామ ఏవచ
గాంధార గ్రామ ఇత్యేత ద్గ్రామత్రయముదాహృతమ్॥

శ్లో॥ షడ్జమధ్యమనామానౌ గ్రామౌ గాయంతి మానవాః
సతుగాంధార నామానం సలభ్యో దేవయోనిభిః॥

శ్లో॥ గాంధారగ్రామమాచష్ట తథా తం నారదో మునిః
ప్రవర్తతే స్వర్గలోకే గ్రామోసౌనమహీతలే॥

శ్లో॥ క్రమాత్స్వరాణాం సప్తానా మారోహశ్చావరోహణమ్
మూర్ఛనేత్యుచ్యతే గ్రామ ద్వయోతాస్సప్తసప్తచా॥

శ్లో॥ క్రమాద్గ్రామత్రయే దేవ బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాః
హేమంత గ్రీష్మవర్షాసు గాతవ్యాస్తేయదా క్రమన్॥

తా॥ స్వర సమూహ మూర్ఛనలతో కలిగి యున్నది గ్రామ మని తెలియవలెను.
అది షడ్జగ్రామ మనియు, మధ్యమ గ్రామమనియు, గాంధార గ్రామమనియు,

గ్రామములు మూడువిధములు ౘ అందులో షడ్జమధ్యమములనే పేరుగలిగినటు వంటి గ్రామములును జనుల వాడుకయందు ఉన్నవి. గాంధార గ్రామమును నారదుడు అభ్యసించి దేవతలకు ఉపదేశించెను. అందువలన గాంధార గ్రామము స్వర్గలోకమునందే గాని భూతలమందు వాడుకలేదు క్రమముగా సప్త స్వరములయొక్క ఆరోహణ అవరోహణ మూర్ఛన యనియు, అటువంటి మూర్ఛనలు ఏడుచేత గ్రామమనియు, ఒక్కొక్క గ్రామమునకు ఏడేసి మూర్ఛనల చొప్పున ఈ షడ్జమధ్యమ గ్రామములకు 14 మూర్ఛనలు కలిగియుండును * క్రమముగా ఈ షడ్జమధ్యమ గాంధార గ్రామములకు బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులు ఆది దేవతలు. అవి హేమంత గ్రీష్మ వర్ష ఋతువులయందు పాడతగినవి.

20. సప్తమూర్ఛనల పేర్లు.

శ్లో॥ షడ్జేతూత్తరమంద్రాస్యా రజనీచోత్తరాయతా
శుద్ధషడ్జమత్సరికృ దశ్వక్రాంతాభిరుద్గతా॥

శ్లో॥ మధ్యమేస్యాత్తు సౌవీరి హారిణాశ్వాతతః పరమ్
స్యాత్కలోపనతాశుద్ధ మధ్యామార్గీచకౌరవీ
హృష్యకేత్యథతాసాంతు లక్షణంప్రతిపాద్యతే॥

శ్లో॥ చతురాపృథక్ శుద్ధాః కాకలీకలితా స్తధా
సాంతారాశ్చద్వయోపేతా షట్పంచాశదితీరితాః॥

శ్లో॥ నందావిశాలసుముఖీ చిత్రాచిత్రవతీసుఖా
ఆలాపాచేతిగాంధార గ్రామేస్యుః సప్తమూర్ఛనాః॥

శ్లో॥ తాశ్చస్వర్గేప్రయోక్తవ్యా విశేషాస్తేనమోదితాః
తానస్యుమూర్ఛనాశుద్ధ షాడవౌడవదీరితాః॥

తా॥ షడ్జగ్రామమునకు ఉత్తరమంద్ర, రజని ఉత్తరాయత, శుద్ధషడ్జ, మత్సరి కృత్తు, అశ్వక్రాంత, హిరుగ్గత అన ఏడు మూర్ఛనలున్ను, మధ్యమగ్రామమునకు

సౌవీరి, హారిణాశ్వ, కలోపగత, శుద్ధమధ్య, మార్గవ్, కౌరవి, హృష్యక, అని ఏడు మూర్ఛనలున్ను, ఈషడ్జమధ్యమ గ్రామమందలి 14 మూర్ఛనలున్ను ప్రత్యేకముగా, శుద్ధము, కాకలి, సాంతారము, ద్వయోపేతము అని నాలుగు భేదములు పొందుటవలన 56 మూర్ఛనలయ్యెను. గాంధార గ్రామమునకు నంద, విశాల, సుముఖీ, చిత్ర, చిత్రవతి, సుఖ, ఆలాప అని ఏడు మూర్ఛనలు కలిగియున్నవి. అవి స్వర్గమందే ఉపయోగపడుటవలన వాటికి మాత్రము విశేషభేదంబు లిందు చెప్పఁబడలేదు.

21. ఇది షడ్జగ్రామ మండలము. ఇవి మూర్ఛనల పేర్లు.

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	ఇది ఉత్తరమంద్ర అనే మొదటిమూర్ఛన
రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స	ఇది రజని అనే రెండవ ”
గ	మ	ప	ధ	ని	స	రి	ఇది ఉత్తరాయత అను మూడవ ”
మ	ప	ధ	ని	స	రి	గ	ఇది శుద్ధషడ్జ అనే నాల్గవ ”
ప	ధ	ని	స	రి	గ	మ	ఇది మత్సరికృత్త అనే ఐదవ ”
ధ	ని	స	రి	గ	మ	ప	ఇది అశ్వక్రాంత అనే ఆఱవ ”
ని	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ఇది హిరుద్గత అనే ఏడవ ”

22. ఇది మధ్యమగ్రామ మండలము. ఇవి మూర్ఛనల పేర్లు.

మ	ప	ధ	ని	స	రి	గ	ఇది సౌవీరి అనే మొదటి మూర్ఛన
ప	ధ	ని	స	రి	గ	మ	ఇది హారిణాశ్వ అనే రెండవ ”
ధ	ని	స	రి	గ	మ	ప	ఇది కలోపగత అనే మూడవ ”
ని	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ఇది శుద్ధమధ్య అనే నాల్గవ ”
స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	ఇది మార్గ అనే ఐదవ ”
రి	గ	మ	వ	ధ	ని	స	ఇది కౌరవి అనే ఆఱవ ”
గ	మ	ప	ధ	ని	స	రి	ఇది హృష్యక అనే ఏడవ ”

ఈ ప్రకారము మూర్ఛనలు శార్ఙ్గదేవరత్నాకరమందు విశేషించి చెప్పబడియున్నవి.

23. షడ్జశబ్దార్థము

శ్లో॥ నాసాకంఠ మురస్తాలు జిహ్వాదంతాంశ్చ సంస్పృశమ్
షడ్జస్సంజాయతే యస్మాత్తస్మాత్షడ్జ ఇతిస్మృతః॥
అన్యశ్చ॥ యేతస్వరా స్తుజాయంతే షడ్జే తేరిషభాదయః
తేనషడ్జ ఇతిప్రోక్తః స్వరోయంస్వవేదిభిః॥

తా॥ నాసిక, కంఠము, ఉరస్సు, తాలువు, జింహ్వా, దంతములు, అను నీ యారు స్థానములయందు బుట్టునది గాన షడ్జమనంబడును * మఱియు, రిషభము మొదలగు ఆరుస్వరములు షడ్జమువలన జనించుటచే షడ్జమనంబడును.

24. స్వరశబ్దార్థము

శ్లో॥ స్వతోరంజయతి శ్రోతృచిత్తం సస్వరఉచ్యతే॥
తా॥ స్వ, స్వకీయముగ రం, రంజించునది గాన స్వరమని చెప్పంబడును.

25. సప్తస్వరధ్వని దృష్టాంతములు

శ్లో॥ షడ్జంమయూరోవదతి గావోరిషభభాషిణః
అజావికంతుగాంధారం క్రౌంచఃక్వణతి మధ్యమమ్॥
శ్లో॥ పుష్పసాధారణేకాలే పికఃకూజతి పంచమమ్
ధైవతం హేషతేవాజి నిషాదం బృంహతేగజః॥
తా॥ షడ్జస్వరమువలె నెమలి కూయును..
రిషభ స్వరమువలె వృషభము ధ్వనించును.
గాంధార స్వరమువలె మేక శబ్దించును.
మధ్యమ స్వరమువలె క్రౌంచపక్షి పలుకును.
పంచమ స్వరమును వసంతఋతువునందు కోకిల కూయును.
ధైవత స్వరమువలె గుఱ్ఱము ధ్వనించును.
నిషాద స్వరమువలె ఏనుగు ఘీంకరించును.

26. సప్తస్వరములు నామములు

శ్లో॥ షడ్జఋషభగాంధారం మధ్యమం పంచమస్తథా

ధైవతంనిషాదశ్చైవ సప్తస్వర విధియ్యతే ॥

తా॥ ఈసప్తస్వరములకు షడ్జమము, ఋషభము, గాంధారము, మధ్యమము, పంచమము, ధైవతము, నిషాదము అనియౌగిక నామములు. వీటికి ప్రతిగా సువ్యాకరణ సౌకర్యార్థ సంజ్ఞలు స, రి, గ, మ, ప, ధ, ని అనెడి ఏడువర్ణములు ఏడు స్వరములుగా నేర్పరచబడినవి. ఈసప్తస్వరంబులకు ప్రకృతియని, వికృతియని రెండు నామంబు లనుపబడినవి. వానిలో షడ్జస్వరమును, పంచమ స్వరమును నెప్పటికిని ప్రకృతిగా నేచెప్పఁబడినది. తక్కిన రి, గ, మ, ధ, ని అనుఅయిదు స్వరములును, ప్రకృతి వికృతి భేదంబులు గల్గియుండుటచేనై చెప్పినసప్తస్వరములును పదియారు భేదంబులగుచున్నవి. వాటిపేళ్ళు క్రింద వ్రాయఁబడియున్నవి.

స్వరముల ప్రకృతివికృతి భేదములు

ప్రకృతి		వికృతి	వికృతి
స	షడ్జమము	లేదు	లేదు
రి	శుద్ధఋషభము	చతుశ్శ్రుతిరిషభము	షట్ఛ్రుతి రిషభము
గ	శుద్ధగాంధారము	సాధారణగాంధారము	అంతర గాంధారము
మ	శుద్ధమధ్యమము	ప్రతిమధ్యమము	లేదు
ప	పంచమము	లేదు	లేదు
ధ	శుద్ధధైవతము	చతుశ్శ్రుతి ధైవతము	షట్ఛ్రుతి ధైవతము
ని	శుద్ధనిషాదము	కైశికనిషాదము	కాకలినిషాదము

ఈప్రకృతి వికృతిచే కలిగిన పదియారు స్వరములను ఆరోహణావరోహణగతిగా మూర్ఛనలై అనేక మూర్ఛనలచేత, అనంతావైరాగః యని అసంఖ్యేయములుగా అనేక రాగములను కల్పించుచున్నవి. ఈ స్వరములు ఒకదానికంటె నొకటి హెచ్చుచు బోయెనేని ఆరోహణమనియు, తగ్గుచువచ్చెనేని అవరోహణమనియుఁ జెప్పఁబడును. వీటియందు షడ్జమపంచమములను ఆధారముగా శ్రుతిగూర్చుకొని జంత్రగాత్రములయందువాడుకొనవలయును.

27. స్థాయి ప్రకరణము

అనుభవమందు చతుశ్రుతి రిషభమును, శుద్ధగాంధారమును, ఒకే స్థానమందే పుట్టుచున్నవి. ఈ ప్రకారము షట్శ్రుతి రిషభమునకు, సాధారణ గాంధారమనియు, చతుశ్రుతి ధైవతమునకు శుద్ధనిషాద మనియు, షట్శ్రుతి ధైవతమునకు కైశికి నిషాద మనియు, ఒకే స్వరమునకే రెండేసి నామములు వాడుకయందున్నవి; గాన ప్రకృతివికృతిచే గలిగిన స్వరస్థానములు పండ్రెండున్ను, నామములు పదియారున్ను కలిగియున్నవి. వాటి వివర మీక్రింద వ్రాయబడుచున్నది.

ఉదాహరణము

(ఎడమవైపు: ఇవి పదియారు నామములు. కుడివైపు: పండ్రెండు స్వరస్థానములు)

షడ్జమము	స		1
శుద్ధరిషభము	రి		2
చతుశ్రుతి రిషభము	రి	ఈ రెంటికి	3
శుద్ధగాంధారము	గ	ధ్వని ఒకటే	
షట్శ్రుతి రిషభము	రి	ఈ రెంటికి	4
సాధారణ గాంధారము	గ	ధ్వని ఒకటే	
అంతర గాంధారము	గ		5
శుద్ధమధ్యమము	మ		6
ప్రతిమధ్యమము	మ		7
పంచమము	ప		8
శుద్ధ ధైవతము	ధ		9
చతుశ్రుతి ధైవతము	ధ	ఈ రెంటికి	
శుద్ధనిషాదము	ని	ధ్వని ఒకటే	10
షట్శ్రుతి ధైవతము	ధ	ఈ రెంటికి	11
కైశికి నిషాదము	ని	ధ్వని ఒకటే	
కాకలి నిషాదము	ని		12
షడ్జమము	స		,,

ఇట్లు యీ పైచెప్పిన షడ్జమము మొదలు ఆరోహణగతిగా మరల షడ్జమము నందుట ఒకస్థాయియనంబడును. అదిమంద్రమము, మధ్యమము, తారము అని త్రివిధము

వీటి యన్నిటిలో మంద్రస్థాయి తక్కువ యయినది. మధ్యమస్థాయి మంద్రతారము లను మధ్యనుండునది. తారస్థాయి ఈ రెంటికంటె హెచ్చైనది.

28. ఉదాహరణము

మంద్రస్థాయి	మధ్యస్థాయి	తారస్థాయి
		. . . .
స రి గ మ ప ధ ని	స రి గ మ ప ధ ని	స రి గ మ ప ధ ని
. . . .		

ఇందు నక్షత్రసంజ్ఞగల గురుతులు, స్వరములకు క్రింద నుండెనేని మంద్ర స్థాయియనియు, స్వరములకు పైనుండెనేని తారస్థాయి యనియు, సంజ్ఞ లేకుండెనేని మధ్యస్థాయి యనియు నూహించునది. మఱియు, ఈ నక్షత్ర గుఱుతులవలన స్వరాలంకార గీతపదవర్ణకృతులు మొదలగు పాటలయొక్క స్వరములు ఈ స్థాయియందు ఉంటున్నవి యని తెలిసికొనవచ్చును.

29. దశవిధ గమకములు

శ్లో॥ ఆరోహ మవరోహంచ ఢాలుస్ఫురితకంపితాః
ఆహతః ప్రత్యాహతశ్చ త్రిపుశ్చాందోళమూర్ఛనాః॥

1	ఆరోహణము	సరిగమ పధనిస
2	అవరోహణము	సనిధప మగరిస
3	ఢాలు	సప, సమ, సగ, సరి, సస
4	స్ఫురితము	ససరిరి గగమమ
5	కంపితము	పాపపపప, ఒక్కస్థానమునందు నిలిచి తంత్రినల్లార్చుట
6	ఆహతము	సరి రిగ గమ
7	ప్రత్యాహతము	సని నిధ ధప
8	త్రిపుచ్ఛము	ససస, రిరిరి, గగగ, మమమ
9	ఆందోళము	సరిసపాప, రిగరిమామ
10	మూర్ఛన	సరిగమపధని, రిగమపధనిస

30. వాదిస్వర లక్షణము

శ్లో॥ చతుర్విధ స్వరావాదీ సంవాదీచ వివాద్యపి
అనువాదితతోత్పత్తిః ప్రోక్తాదీచ చతుర్విధం॥

తా॥ వాది, సంవాది, వివాది, అనువాది యని స్వరములు నాలుగు విధములు.

ఉదాహరణము

వాదిస్వరము— సరిగమపధనిస - రిగమపధనిస - గమపధనిస - మపధనిస - పధనిస - ధనిస - నిస - స.

సంవాదిస్వరము— సనిధపమగరిస - నిధపమగరిస - ధపమగరిస - పమగరిస - మగరిస - గరిస - రిస - స,

వివాదిస్వరము— సమ్మగరి - సరిగమ - రిప్పమగి - రిగమప - గధపమ, గమపధ - మన్నిధస - మపధని - పస్సనిధ - పధనిస,

అనువాదిస్వరము— సరిగ - రిగమ - గమప - మపధ - ధనిస.

ఈ నాలుగు విధములున్ను స్వరసంచారములలో ముఖ్యములై యున్నవి.

31. సప్త తాళములు

శ్లో॥ ధ్రువోమఠ్యరూపకశ్చ ఝంపా త్రిపుటఏవచ
అటతాళేక తాళేచ సప్త తాళాః ప్రకీర్తితాః॥

తా॥ ధ్రువతాళము, మఠ్యతాళము, రూపకతాళము, జంపెతాళము, త్రిపుటతాళము అటతాళము, ఏకతాళము అని తాళములు ఏడు.

32. సప్త తాళములు ఏర్పరచినవారు

శ్లో॥ భరతోదత్తిళశ్చైవ ఆంజనేయో మహోధ్రువః॥

తా॥ భరతాచార్యులును, దత్తిళాచార్యులు ఆంజనేయులను కలిసి ధ్రువతాళమును ఏర్పరచినారు.

శ్లో॥ మఠ్యతాళస్యకర్తారో మతంగార్జున కోహళాః॥

తా॥ మతంగ మహామునిన్ని, అర్జునుడున్ను, కోహళాచార్యులును కలిసి మఠ్యతాళమును చేసినారు.

శ్లో॥ ఆంజనేయః కుంభజోపి యాజ్ఞవల్క్యస్తు రూపకే॥

తా॥ ఆంజనేయులున్ను, కుంభజోపి అనగా అగస్త్యులున్ను, యాజ్ఞవల్క్యుడును కలసి రూపకతాళమును చేసినారు.

శ్లో॥ నందీశో భరతో శౌనః ఝంపాయాంచైవ సత్తథా॥

తా॥ నందికేశ్వరుడు, భరతాచార్యులు, శౌనకాది మహామునియు కలిసి ఝంపె తాళమును జేసినారు.

శ్లో॥ నిశాచరపతిః బ్రహ్మ త్రిపుటే శంఖపాలకః॥

తా॥ నిశాచరపతి అనగా రావణాసురుడున్ను, బ్రహ్మ గన్ధుడున్ను, శంఖపాలకుడును కలసి త్రిపుటతాళమును జేసినారు.

శ్లో॥ బలిః కౌమార దేవేంద్రా అటతాళ సముద్భవః॥

తా॥ బలిచక్రవర్తియు, దేవేంద్రుడును, కుమారస్వామియు కలసి అటతాళమును జేసినారు.

శ్లో॥ మహతాంచాపి సర్వేషాం ఏకతాళ సమం విధుః॥

తా॥ సమస్తమైనవారి అనుమతాల ప్రకారము ఏకతాళమును సమముగ జెప్పినారు.

13. సప్తతాళముల అంగలక్షణం

శ్లో॥ లఘుచద్రుతద్విలఘుచ ధ్రువతాళాంగ మేవచ॥	। ০ । ।
,, లఘుద్రుత లఘుశ్చైవ మఠ్యతాళే ఇతి స్మృతః॥	। ০ ।
,, ద్రుతమేకం లఘుర్యేకో రూపకస్య ప్రకీర్తితః॥	০ ।
,, లఘుచాను ద్రుతంచైవ ద్రుతోర్ఝంపేతికీర్తితః॥	। ◡ ০
,, లఘుద్రుతద్రుతశ్చైవ త్రిపుట తాళాంగ మేవచా॥	। ০ ০
,, లఘుద్వంద్వం ద్రుతదద్వం అటతాళాంగ మేవచా॥	। । ০ ০
,, ఏకతాళే లఘుస్స్మృతః॥	।

తా॥ ధ్రువతాళమునకు ఒక ద్రుతము మూడు లఘువులును, మఠ్యతాళమునకు రెండు లఘువులు ఒక ద్రుతమును, రూపకతాళమునకు ఒక ద్రుతము ఒక లఘువును, ఝంపెతాళమునకు లఘువు అనుద్రుతము ద్రుతమును. త్రిపుటతాళమునకు ఒక

లఘువు రెండు ద్రుతములును, అటతాళమునకు రెండు లఘువులు, రెండు ద్రుతములును, ఏకతాళమునకు ఒక లఘువును ఈ తీరున భరతాచార్యులు మొదలగువారి వలన నియమించబడినవి.

34. సప్తతాళములకు ఘాతలు

ఘాత యనగా చేతితో కొట్టెడు దెబ్బకు పేరు.

శ్లో॥ ధ్రువతాళే చతుర్ఘాతే మఠకాయాం త్రియోమతః
రూపకేతు ఝంపాయాం త్రయం త్రిపుట యత్రయం
అటతాళేతు చత్వారో ఏకతాళేతుధక్కారః ॥

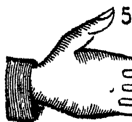
తా॥ ధ్రువతాళమునకు ఘాతలు నాల్గును, మఠ్యతాళమునకు ఘాతలు మూడును, రూపకతాళమునకు ఘాతలు రెండును, ఝంపెతాళమునకు ఘాతలు మూడును, త్రిపుటతాళమునకు ఘాతలు మూడును, అటతాళమునకు ఘాతలు నాల్గును, ఏకతాళమునకు ఘాత ఒకటియు ఇటుల భరతాచార్యులవలన చెప్పబడెను. మరియు పాటలు మొదలగునవి పాడుటయందు తాళము దరితముగా వేయవలసినపుడు, ఆ యా తాళములను ఘాతలచేతనే వేయబడును. ఇదియునుగాక, కంచు మొదలగు లోహతాళములతో వాయించునపుడు ఆ యా తాళములను ఘాతలవల్లనే వేయబడును.

35. తాళములయొక్క షడంగములు. 36. తాళమునకుగల జాతులు

షడంగముల పేర్లు	అంగ సంజ్ఞలు	అక్షర కాలము
అనుద్రుతము	O	1
ద్రుతము	O	2
లఘువు	ꟾ	4
గురువు	S	8
ప్లుతము	ꟾ S	12
కాకపాదము	+	16

ఐదుజాతుల పేర్లు	అక్షరములు
చతురశ్రజాతి	4
తిశ్రజాతి	3
మిశ్రమజాతి	7
ఖండజాతి	5
సంకీర్ణజాతి	9

తా॥ ఈ షడంగములలో అనుద్రుతము, ద్రుతము, లఘువు అనే ఈ మూడంగములు మాత్రము పై నుదహరించిన సప్తతాళములయందు నుపయుక్తములై యున్నవి. తక్కినవి నూటొక్క తాళములయందు ప్రయోగింపబడి యున్నవి. మఱియు ఏ తాళములకైనను అనుద్రుతము ఒక అక్షరమును, ద్రుతము రెండక్షరములను, లఘువు నాలుగక్షరములను గలిగియుండును. ఇందులో లఘువు మాత్రము జాతి భేదమగుచున్నది. లఘువును జాతిభేదముగా వేయుటకు చేతి వ్రేళ్ళయొక్క పేళ్ళను దెలిసియుండవలయును గాన, వాటి పేళ్లను క్రింద వ్రాయబడుచున్నవి.

5- ఈ అంకెగలది, అంగుష్ఠ మనే వ్రేలు.

4- ఈ అంకెగలది, తర్జని వ్రేలు.

3- ఈ అంకెగలది, మధ్యమ వ్రేలు

2- ఈ అంకెగలది, అనామిక యను వ్రేలు.

1- ఈ అంకెగలది, కనిష్ఠిక యనే చిటికెన వ్రేలు.

ఈ ఐదు వ్రేళ్ళయందు చతురశ్ర, తిశ్ర, మిశ్ర, ఖండ, సంకీర్ణము లనే ఐదు జాతుల లఘువులను, వేసెడి క్రమ మెటువలెనంటే:—

చతురశ్రజాతిలఘువు వేయవలసినపుడు, తొలుతఘాతయు, తరువాతచిటికెన వ్రేలును, అటువలెనే అనామిక, మధ్యమ వ్రేలువఱకు నాలుగక్షరములు వేయుట చతురశ్రమజాతి లఘువనంబడును.

తిశ్రజాతి లఘువు వేయునపుడు, ఘాత మొదలుకొని అనామిక యను వ్రేలువఱకు మూడక్షరములు నడుపుట తిశ్రజాతి లఘువనంబడును.

మిశ్రజాతి లఘువు వేయునపుడు, ఘాత మొదలుకొని అంగుష్ఠమువఱకు బోయి మరల చిటికెన వ్రేలువఱకు ఏడు అక్షరములు వేయుట మిశ్రజాతిలఘు వనంబడును.

ఖండజాతి లఘువు వేయునపుడు, ఘాత మొదలు తర్జనీ వ్రేలువఱకు ఐదక్షరములు, వేయుట ఖండజాతి లఘువనంబడును.

సంకీర్ణజాతి లఘువు ఘాత మొదలు అంగుష్ఠమనే వ్రేలువఱకు బోయి, మరల చిటికెన, అనామిక, మధ్యమ వ్రేలువరకు తొమ్మిదక్షరములు క్రమముగా వేయుటకు సంకీర్ణజాతి లఘువనంబడును.

ఇందువల్లనే సప్తతాళములు ఐదుజాతులచే ముప్పదియైదు తాళము లగుచున్నవి. వాటి వివర మీక్రింద వ్రాయబడుచున్నది.

ముప్పదియైదు తాళముల విమర్శ పథకము

సప్తతాళముల పేర్లు	అంగ సంజ్ఞ	చతురశ్ర జాతి	తిశ్ర జాతి	మిశ్ర జాతి	ఖండ జాతి	సంకీర్ణ జాతి
ధృవతాళము	I O I I	14	11	23	17	29
మఠ్యతాళము	I O I	10	8	16	12	20
రూపకతాళము	O I	6	5	9	7	11
జంపెతాళము	I ᴗ O	7	6	10	8	12
త్రిపుటతాళము	I O O	8	7	11	9	13
అటతాళము	I I O O	12	10	18	14	22
ఏకతాళము	I	4	3	7	5	9

37. రాగస్థానముల విమర్శ

ఈ గ్రంథమందుండు స్వరాలంకార గీతములకుగల రాగములయొక్క మేళము లను సహా వాటిపైనే సుదహరింపబడియున్నవి. ఆయా రాగస్థానములను తెలియుటకై ఈ క్రింద వ్రాయబడియున్న గురుతులనుబట్టి తెలిసికొనవలయును.

శు—అని వ్రాసియుండు గురుతు, శుద్ధమనియు
చ—అని వ్రాసియుండు గురుతు, చతుశ్శ్రుతియనియు
ష—అని వ్రాసియుండు గురుతు, షట్శ్రుతియనియు
సా—అని వ్రాసియుండు గురుతు, సాధారణగాంధారమనియు
అం—అని వ్రాసియుండు గురుతు, అంతరగాంధారమనియు
ప్ర—అని వ్రాసియుండు గురుతు, ప్రతిమధ్యమనియు
కై—అని వ్రాసియుండు గురుతు, కైశిక నిషాదమనియు
కా—అని వ్రాసియుండు గురుతు, కాకలి నిషాదమనియు
గ్రహింపవలెను.

ఉ దా హ ర ణ ము

మాయామాళవగౌళ రాగము

నెం. 1	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స	స ని ధ ప మ గ రి స
	,,	శు	అం	శు	,,	శు	కా	,,	ఇది అవరోహణము

నెం 2 మాయామాళవగౌళ—స, శురి, అంగ, శుమ, ప, శుధ, కాని,

ఇట్లు పై నుదహరించిన ప్రకారము రాగములయొక్క ఆయాస్థానములను తెలియుటకై 1 టో నెంబరు పద్ధతిగాను, 2 డో నెంబరు పద్ధతిగాను, స్వరములక్రిందను గాని, ప్రక్కను గాని, ఏదో అక్షరములు గుఱుతులుగా వ్రాసియుండునో ఆస్వరములను ఆ యా స్థానములని యెఱుంగవలెను.

మఱియు పై నుదహరించిన 1, 2 నెంబర్లుగల మాయామాళవగౌళ రాగముయొక్క స్వరస్థానము లెవ్వి యనగా, షడ్జమము, శుద్ధరిషభము, అంతరగాంధారము, పంచమము, శుద్ధధైవతము, కాకలి నిషాదము అనునవి. ఇట్లే ఆయా రాగములయొక్క స్వరస్థానములు నివి ఇవి యని గ్రహించవలయును.

౩౭. శ్రుతిజేయు పద్ధతి

జంత్రగాత్రాదులయందు సంగీతము నభ్యసించువారలు ముఖ్యముగా శ్రుతిని జేసికొనే విధమును దెలిసియుండవలెను. సంగీతమునకు మూలాధారమైనది శ్రుతి. అట్టి శ్రుతిని దెలిసియుండుట సంగీత మవలంబించే ప్రతిమనుజునకు నావశ్యకము. ఇప్పుడు శ్రుతినిగూర్చుకొనే విధము తెలియక, పాడుచున్నవారిని అనేకులను జూచుచూనే యున్నారము. మఱియు కొందరు జంత్రములు గలవారున్ను శ్రుతిని జేయు విధము దెలియక ఒకరి సహాయమును కోరుట కలదు. అట్టి సహాయులు లేనప్పుడు మిక్కిలి కష్టతరము గాన, శ్రుతిజ్ఞానమును ముఖ్యముగా కలిగియుండవలయును. తంబురయందు గాని ఫిడేల్ యందుగాని శ్రుతిని జేయునప్పుడు తొలుత షడ్జమ తంత్రిని హెచ్చించి పీటవద్దనుండి బిరడాలకు సమీపమున నుండే మెట్టువద్దకు ఒక దారమును పై జెప్పిన మెట్టువద్దనుండి కొలిచి, ఆ కొలత చివర దేనితోనైనను గురుతుజేసి ఆ గురుతుమీద మన వ్రేలు నుంచి మీటినటయిన, అది పంచమ స్వరము పలుకును. ఆ నాదముతో రెండవతంత్రిని జేర్చినయెడల శ్రుతియౌను, ఆశ్రుతిని 'సా, పా, సా' నినియూహించి, పాడుకొనవలెను.

ఇట్టి అపూర్వమైన ఈ సులభమార్గము విద్యార్థుల కత్యంతోపయుక్తము.

39. ఫిడేల్ వాయిద్య ప్రకరణము

1. ఫిడేల్, వీణె మొదలగు జంత్రవాద్యముల నభ్యసించువారును, గాత్రముల యందు నభ్యసించువారును ఈ గ్రంథమందుండు స్వరావళి మొదటనుండిగీతముల వఱకు సాధకము చేయు విధ మెటువలె ననగా, ఫిడేల్ యందు ప్రథమ కాలముగా స్వరములు వాయించవలసినప్పుడు, విళంబముగా నొక్కొక్క కమానుగీతకు ఒక్కొక్క స్వరము పలికేలాగునను, ఆయొక్క కమానులోని రెండవ కాలమున రెండేసి స్వరములు పలికే లాగునను, మూడవ కాలమున కమాను ఒకటికి నాలుగేసి స్వరములు చెప్పునను, నాల్గవ కాలమున కమాను ఒకటికే ఎనిమిదేసి స్వరముల చొప్పునను, ఇవ్విధంబున స్వరావళి, జంటలు, అలంకారములు, గీతములు మొదలగునవిఫిడేల్ యందుసాధకము చేయవలెను.

2. గాత్రములయందు స్వరావళి మొదలగు సాధకము చేయవలసినప్పుడు, చేతితో వేసెడు తాళాక్షరమునకు ప్రథమ కాలమున వ్రేలికి ఒక స్వరముచొప్పునను, రెండవ కాలమున వ్రేలికి రెండేసి స్వరముల చొప్పునను, 3 వ కాలమున వ్రేలికి నాలు గేసి స్వరముల చొప్పునను, నాల్గవ కాలమున వ్రేలికి ఎనిమిదేసి స్వరముల చొప్పునను తాళమునకు సరిపఱచుకొని గాత్రములయందు సాధకము చేయవలయును. మఱియును ఫిడేల్ వాయించువారికి కమానుయొక్క నడక చేతనే తాళగతిని తెలియుటకు హేతువగు చున్నది. వీణ మొదలగు నఖవాయిద్యములవారికి మీటుయొక్క నడకయే తాళగతిని తెలుపును. గాత్రపాటకులకు చేతియొక్క నడకవలననే తాళగతిని తెలియుచున్నది.

ఈ పైజెప్పిన పద్ధతుల ప్రకారము స్వరావళి మొదలగునవి అనులోమ, విలోమ క్రమమున సాధకము జేసినయెడల తాళముయొక్క కాలప్రమాణము దృఢ పడుటకు హేతువగుచున్నది.

40. అనులోమ విలోమ క్రమము

అనులోమ మనగా—ఫిడేల్ యందు ప్రథమ కాలముగా కమాను వేయుచు, ఆకమాను లోనే క్రమముగా 1-2-3-4 కాలములవఱకు స్వరములను పలికించునది 'అనులోమ' మనంబడును.

విలోమ మనగా—స్వరములను ప్రథమ కాలముగా నడుపుచు, కమానుచేత 1-2-3-4 కాలములుగా వాయించునది 'విలోమ' మనంబడును.

మఱియు, గాత్రమునందు నభ్యసించువారలు చేతితో ప్రథమ కాలముగా తాళము వేయుచు నోటితో 1-2-3-4 కాలములు స్వరము పాడుట అనులోమ మనంబడును. స్వరములను ప్రథమ కాలముగా పాడుచు, చేతితో వేసెడు తాళాక్షరములను 1-2-3-4 కాలములు నడిపించునది విలోమ మనంబడును. ఇట్లు స్వరము లన్నిటియందును, అనులోమ విలోమ క్రమమున సాధకము చేయవలయును.

41. వీణావాయిద్య ప్రకరణము

వీణకు సప్తతంత్రులు గలవు. అందు 1, అనుమందరము, 2. మందరము, 3. మందర పంచమము, 4. షడ్జమము, యీ నాల్గున్నూ పైనవేయు తంత్రులు. ప్రక్కన శృతికి, తాళమున కుపయుక్తముగ మూడు తంత్రు లమర్చియుండును. 1. షడ్జమము. 2. పంచమము, 3. తారము కలవు. వాయించునప్పుడు కుడిచేతితో మీటుచు, దాని కమర్చియున్న 24 మెట్లనగా రెండు స్థాయిలు, దానిలో స్వరములను యెడమచేతి యొక్క వ్రేళ్ళతో మెట్టుమీద అదిమిపెట్టి ఆ యా స్వరములను పలికించవలయును. షడ్జమము నాల్గవతీగెయైయున్నది. అ తీగెయే మధ్యమస్థాయికి ప్రారంభ షడ్జమము. అందువల్ల మీటినయెడల ఆ షడ్జమమే పల్కును. (స) శుద్ధరిషభము, మేరువుగాక మొదటిమెట్టు శుద్ధ రిషభము పల్కును. నాల్గవమెట్టు అంతరగాంధారము. అయిదవ మెట్టు శుద్ధమధ్యమము; యేడవమెట్టు పంచమము, యెనిమిదవమెట్టు శుద్ధదైవతము, పదకొండవమెట్టు కాకలినిషాదము, పండ్రెండవమెట్టు తారషడ్జమము నుపయోగించిన యెడల మనకు సంగీతమునకు ప్రారంభించు మాయామాళవ గౌళరాగ స్థానము లగును. విశేషము లన్నియు గురుముఖత తెలిసికొనవలయును.

42. గోటువాయిద్య ప్రకరణము

ఈవాయిద్యము వీణనను సరించియెయున్ని విషయము లుండును. కానివీణకు వేయు నట్టి మెట్లుండవు. వీణమాదిరిగానే మీటుచు యెడమచేతిన యొక చిన్నకొయ్యముక్కను పట్టి దానితోటి పైతంత్రులమీద నాయా స్వరముల ధ్వనులనుబట్టి వాయించవలయును.

43. ఫ్లూటు వాయిద్య ప్రకరణము

ఇది వేణు (అనగా వెదురు) చేత తయారుచేయబడి సప్త రంధ్రములు వేసి దానియొక్క మొదటిలో యొక పెద్ద రంధ్రమును వేసి దానిలోనే గాలి వదలుచుయీ యేడురంధ్రములనే సగముమాత్ర, పాతికమాత్ర వ్రేళ్లతో మూయుటవల్ల పదునారు స్థానములు గల్గుచున్నవి: అనుభవవేద్యము

44. షట్కాలముల వివర్గ

ప్రథమ కాలము : సా , ||
రెండవ కాలము : సా , , , , , , , , , , , , , , , రీ , , , , , , , , , , , , , , , ||
మూడవ కాలము : సా , , , , , , , రీ , , , , , , , గా , , , , , , , మా , , , , , , , ||
నాల్గవ కాలము : సా , , రీ , , గా , , మా , , పా , , ధా , , నీ , , సా , , ||
ఐదవ కాలము : సా రీ గా మా పా ధా నీ సా సా నీ ధా పా మా గా రీ సా ||
ఆరవ కాలము : స రి గ మ ప ధ ని స స ని ధ ప మ గ రి స స రి గ మ ప ధ ని స స ని ధ ప మ గ రి స ||

తాళముయొక్క ఒక యక్షరమునకుమాత్రమే వ్రాయబడెను గాన తాళాంతము వరకును ఇట్లే యూహించునది.

ఓం

శ్రీరస్తు

క్రొత్త

సంగీత విద్యాదర్పణము.

వందన శ్లోకము

శ్లో॥ చైతన్యం సర్వభూతానాం నిర్వృతిర్జగదాత్మనామ్
నాదబ్రహ్మతదానంద మద్వితీయ ముపాస్మహే॥

సంగీతము నాదప్రధానంబై జంత్రగాత్రములయందు స్వరవిన్యాసముచే నవ్యక్త మధురమై, శిశు పశు ఫణ్యాదులకును పారవశ్య దాయకంబై ఐహికాముష్మిక సుఖ దాయకంబునై యొప్పుచుండు శాస్త్రము. అట్టి సంగీతశాస్త్రమును నభ్యసించువారలు తొలుత శ్రుతిగూర్చుకొని పిమ్మట స రి గ మ ప ధ ని స, స ని ద ప మ గ రి స

అను నీ స్వరములను ఆరోహణ అవరోహణగతిగా, ఆదితాళము వేసికొని, కాలము దెలిసి హెచ్చుతక్కువలు గానీయక తాళమునకు సరిపరచుకొని, మందరవిళంబముగా ప్రథమకాలమును, పిమ్మట ద్వితీయకాలమును, అనంతరము తృతీయకాలమును, తద నంతరము చతుర్థకాలమును, క్రమముగా ఆ యా రాగములయొక్క స్వరస్థానములను గురుతెలిసి సాధకము చేయవలెను.

మఱియును, ఆదితాళము ఒక్క లఘువును, రెండు ద్రుతములను గలది. దీని అంగసంజ్ఞ 1 0 0. ఇందు నిలువు గీటుగల గురుతు లఘువనియు, రెండు సున్నాలు రెండు ద్రుతము లనియు నెఱుంగవలెను. ఈ ఆదితాళముయొక్క లఘు ద్రుతములను వేసెడి క్రమ మెట్టులనంటే, తొలుత లఘువును, పిమ్మట రెండు ద్రుతములను వేయ వలెను. లఘువు అనగా ఘాత మొదలు సధ్యమ వ్రేలు వఱకు నాలుగక్షరములు వేయునది.

ద్రుత మనగా, దెబ్బ ఊసివేయుట. అందు ఊసియనగా, దెబ్బవేసిన చేతిని కుడివైపున విసరుట. ఇట్లే రెండవ ద్రుతమున్ను వేయవలెను, దీని వివర మీక్రింద వ్రాయబడుచున్నది.

I. రాగస్వరావళి వరుసలు

15 వ, మేళకర్త – శురి – అంగ – శుమ – ప – శుధ – కాని

మాయామాళవగౌళ రాగము – ఆదితాళము. 8 అక్షరములు

I ఇది లఘువు				O ఇది ద్రుతము		O ఇది ద్రుతము	
ఘాత	చిటికెన వ్రేలు	అనామిక వ్రేలు	మధ్య వ్రేలు	దెబ్బ	విసి	దెబ్బ	విసి
			ప్రథమ	కాలము			
సా	రీ	గా	మా	పా	ధా	నీ	సా॥
సా	నీ	ధా	పా	మా	గా	రీ	సా
			రెండవ	కాలము			
సారీ	గామా	పాధా	నీసా	సానీ	ధాపా	మాగా	రీసా
			మూడవ	కాలము			
స రి గ మ	ప ధ ని స	స ని ధ ప	మ గ రి స	స రి గ మ	ప ధ ని స	స ని ధ ప	మ గ రి స॥
			నాల్గవ	కాలము			
మపధనిస	సనిధపమగరిస	సరిగమపధనిస	సనిధపమగరిస	సరిగమపధనిస	సనిధపమగరిస	సరిగమపధనిస	సనిధపమగరిస

ఇట్లు ఈక్రింద వ్రాసియుండు స్వరముల అన్నిటియందును, పైచెప్పిన 1, 2, 3, 4 కాలముల పద్ధతిని సాధకము చేయవలయును. పట్కాలములను సాధకము చేయువారు షట్కాలముల వివర్ణ వ్రాయబడిన పద్ధతినిజూచి తెలుసుకొనవలెను.

2. స రి గ మ - స రి గ మ - స రి గ మ - ప ధ ని స̇
స̇ ని ధ ప - స̇ ని ధ ప - స̇ ని ధ ప - మ గ రి స||

3. స రి గ మ - స రి స రి - స రి గ మ - ప ధ ని స̇
స̇ ని ధ ప - స̇ ని స̇ ని - స̇ ని ధ ప - మ గ రి స||

4. స రి గ మ - పా స రి - స రి గ మ - ప ధ ని స̇
స̇ ని ధ ప - మా స ని - స̇ ని ధ ప - మ గ రి స||

5. స రి గ మ - ప మ గ రి - స రి గ మ - ప ధ ని స̇
స̇ ని ధ ప - మ ప ధ ని - స̇ ని ధ ప - మ గ రి స||

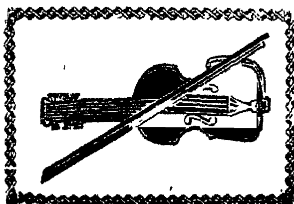
6. స రి గ మ - ప మ ధ ప - స రి గ మ - ప ధ ని స̇
స̇ ని ధ ప - మ ప గ మ - స̇ ని ధ ప - మ గ రి స||

7. స రి గ మ - స మ గ రి - స రి గ మ - ప ధ ని స
స̇ ని ధ ప - స ప ధ ని - స̇ ని ధ ప - మ గ రి స||

8. స రి గ మ - పా గ మ - పా , , - పా , ,
గ మ ప ధ - ని ధ ప మ - గ మ ప గ - మ గ రి స||

9. సా̇ ని ధ - నీ ధ ప - ధా ప మ - పా పా
గ మ ప ధ - ని ధ ప మ - గ మ ప గ - మ గ రి స||

10. స రి గ మ - ప ధ ని స̇ - రి̇ సా̇ - ని ధ ని స̇
ని నీ - ధ ప ధ ని - ధా ధా - ప మ ప ధ
పా పా - మ గ మ ప - మా మా - గ రి గ మ
స ని ధ ప - మ గ రి స - స̇ ని ధ ప - మ గ రి స||

2. మోహనరాగము—ఆదితాళము

8 అక్షరములు

స	రి	గ	ప	ధ	స	ఆరోహణము	స ధ ప గ రి స
,,	చ	అం	,,	చ	,,		అవరోహణము

1. సా రి గ - ప ధ సా - సా ధ ప - గ రి సా ||

2. స రి గ ప - గ ప ధ స - స ధ ప గ - ప గ రి స ||

3. సా రి గ - రి గ ప - గా ప ధ - పా ధ స ||
సా ధ ప - ధా ప గ - పా గ రి - గా రి స ||

4. స స రి గ - పా ప గ - ధ ధ పా - గ గ పా ||
ప ధ సా - స ద ధ ప - స ద ధ ప - ప గ రి స ||

5. స రి గ రి - గ ప గ ప - గ ప ధ స - సా సా
రి స ధ ప - స ధ ప గ - ధ ప గ రి - ప గ రి స

6. స రి గ ప - ధ ప గ రి - స రి గ ప - గ ప ధ స
ప ధ ప గ - రి గ ప ధ - స ధ ప గ - ప గ రి స ||

7. స రి గ రి - గ ప ధ ప - స రి గ ప - గ ప ధ స
స ధ ప ధ - ప గ రి గ - స ద ప గ - ప గ రి స ||

8. స రి గ రి - గా రి గ - పా ,, - పా ,,
గ ప ధ ప - ధ స ధ ప - గ ప ధ ప - గ గ రి స

9. స రి గ రి - గ ప గ రి - స రి గ ప - గ ప ధ స
స ధ ప ధ - ప గ ప ధ - స ధ ప గ - ప గ రి స ||

10. స రి గ రి - గా రి గ - ప గ పా - ధ ప ధా ||
గ ప ధ ప - ధ స ధ ప - గ ప ధ ప - గ గ రి స ||

3. తోడిరాగము—ఆదితాళము

8 అక్షరములు

స	:	గ	మ	ధ	ని	స	స ని ధ మ గ రి స
"	శు	సా	శు	శు	కై	"	అవరోహణము

1. స రి గ మ - ధ ని సా - స ని ధ మ - గ రి సా॥

2. స రి గ మ - గ మ గ మ - గ మ ధ మ - ధ ని సా
స ని ధ మ - ని ధ మ గ - ధ మ గ రి - మ గ రి స॥

3. స రి గ మ - ధ మ గ రి - స రి గ మ - ధ ని సా
స ని ధ మ - గ మ ధ ని - స ని ధ మ - గ రి సా॥

4. స రి గ మ - రి గ మ ధ - గ మ ధ ని - మ ధ ని స
స ని ధ మ - ని ధ మ గ - ధ మ గ రి - మ గ రి స॥

5. స రి గ మ - మ ని ధ మ - స రి గ మ - ధ ని సా
స ని ధ మ - గ రి గ మ - స ని ధ మ - గ రి సా॥

6. స రి గ మ - ధ మ గ మ - స రి గ మ - ధ ని సా
స ని ధ మ - గ మ ధ మ - స ని ధ మ - గ రి సా॥

7. స రి గ మ - ధా గ మ - ధా , , - ధా , ,
గ మ ధ ని - స ని ధ మ - గ మ గ రి - గ రి సా॥

8. స రి గ రి - రి గ మ గ - గ మ ధ మ - ధ ని సా
స ని ధ ని - ని ధ మ ధ - ధ మ గ మ - గ రి సా॥

9. స రి గ మ - ధ మ ని స - స రి గ మ - ధ ని సా
స ని ధ మ - గ మ రి గ - స ని ధ మ - గ రి సా॥

10. స రి గ మ - ధ ని సా - రి స స ని - ని ద ధ మ
ని ద ధ మ - మ గ మ - ని ధ మ మ గ - మ గ రి స॥

4. ధీరశంకరాభరణము - ఆదితాళము

8 అక్షరములు

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స̇	స̇ ని ధ ప మ గ రి స
,,	చ	అం	కు	,,	చ	క్రా	,,	అవరోహణము

1. స రి గ మ - ప ధ ని స̇ - స̇ా ,, - స̇ా ,,
ధ ని స̇ రి̇ - స̇ ని ధ ప - స̇ ని ధ ప - మ గ రి స॥

2. స రి గ మ - ప ధ ని స̇ - స̇ా ,, - స̇ా ,,
ధ ని స̇ రి̇ - స̇ స̇ గ̇ స̇ - స̇ రి̇ స̇ ని - ధ ప మ ప
ధ ని స̇ రి̇ - స̇ ని ధ ప - స̇ ని ధ ప - మ గ రి స॥

3. స రి గ మ - ప ధ ని స̇ - స̇ా ,, - స̇ా ,,
ధ ని స̇ రి̇ - గ̇ రి̇ స̇ రి̇ - స̇ రి̇ స̇ ని - ధ ప మ ప
ధ ని స̇ రి̇ - స̇ స̇ రి̇ స̇ - స̇ రి̇ స̇ ని - ధ ప మ ప
ధ ని స̇ రి̇ - స̇ ని ధ ప - స̇ ని ధ ప - మ గ రి స॥

4. స రి గ మ - ప ధ ని స̇ - స̇ా ,, - స̇ా ,,
ధ ని స̇ రి̇ - గ̇ మ̇ గ̇ రి̇ - స̇ రి̇ స̇ ని - ధ ప మ ప
ధ ని స̇ రి̇ - గ̇ రి̇ స̇ రి̇ - స̇ రి̇ స̇ ని - ధ ప మ ప
ధ ని స̇ రి̇ - స̇ స̇ రి̇ స̇ - స̇ రి̇ స̇ ని - ధ ప మ ప
ధ ని స̇ రి̇ - స̇ ని ధ ప - స̇ ని ధ ప - మ గ రి స

5. స రి గ మ - ప ధ ని స̇ - స̇ా ,, - స̇ా ,,
ధ ని స̇ రి̇ - గ̇ మ̇ ప̇ మ̇ - గ̇ మ̇ గ̇ రి̇ - స̇ ని ధ ప
ధ ని స̇ రి̇ - గ̇ మ̇ గ̇ రి̇ - స̇ రి̇ స̇ ని - ధ ప మ ప
ధ ని స̇ రి̇ - గ̇ రి̇ స̇ రి̇ - స̇ రి̇ స̇ ని - ధ ప మ ప॥

ధ ని స రి - స స రి స - స రి స ని - ధ ప మ ప
ధ ని స రి - స ని ధ ప - స ని ధ ప - మ గ రి స||

6. స రి గ మ - ప ధ ని స - సా , , - సా , ,
సరిగరిరిస - నిసరిసని - ధనిసనినిధ
పధనిదధప - మపధపపమ - గమపమమగ
మ ప ధ ని - స ని ధ ప - మ గ రి స||

7. స రి గ మ - ప ధ ని స - సా , , - సా , ,
గరిరిససని - రిసససనినిధ - సనినిధధప
నిదధపపమ - ధపపమమగ - మపగమపధ
స ని ధ ప - స ని ధ ప - మ గ రి స||

8. స రి గ మ - ప ధ ని స - సా , , - సా , ,
సస్సరిసని - నిన్నిసనిధ - దద్ధనిధప
పప్పధపమ - మమ్మపమగ - మపగమపధ
స ని ధ ప - స ని ధ ప - మ గ రి స||

9. స రి గ మ - ప ధ ని స - సా , , - సా , ,
సరి గా రి స - ని స రి స ని - ధ ని సా ని ధ
ప ధ నీ ధ ప - మ ప ధా ప మ - గ మ పా మ గ
మ ప ధ ని - స ని ధ ప - మ గ రి స||

10. స రి గ మ - ప ధ ని స - సా , , - సా , ,
సా రి గ రి స - నీ స రి స ని - ధా ని స ని ధ
పా ధ ని ధ ప - మా ప ధ ప మ - గా మ ప మ గ
మ ప ధ ని - స ని ధ ప - మ గ రి స||

5. మధ్యమావతిరాగము - ఆదితాళము

8 అక్షరములు

స	రి	మ	ప	ని	స̇	స̇ ని ప మ రి స
,,	చ	శు	,,	కై	,,	అవరోహణము

1. సా రి మ - ప ని సా̇ - సా̇ ని ప - మ రి సా||

2. స రి మ ప - మ ప ని స̇ - స̇ ని ప మ - ప మ రి స||

3. స రి మ స - ని ప ని స̇ - స̇ ని ప మ - రి మ రి స||

4. స రి మ రి - మ ప ని ప - స̇ ని ప ని - ప మ రి స||

5. స రి మా - ప మ ని ప - స రి మ ప - మ ప ని స̇
   స̇ ని పా - మ ప రి మ - స̇ ని ప మ - ప మ రి స||

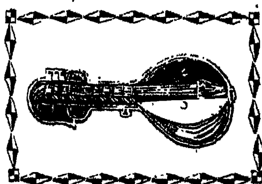
6. స రి మ రి మా - మ ప ని ప ని - స̇ ని సా̇ -
   ప ని స̇ ని - స̇ రి̇ స̇ ని - ప ని స̇ ని - ప మ రి స||

7. స రి మ ప - ని ప మ రి - స రి మ ప - ని ప ని స̇
   స̇ ని ప మ - రి మ ప ని - స̇ ని ప మ - రి మ రి స||

8. స రి మ రి - రి మ ప మ - మ ప ని ప - ని ని సా̇
   స̇ ని ప ని - ని ప మ ప - ప మ రి మ - రి రి సా||

9. సా రి మ - ప మ రి స - స రి మ ప - ని ని సా̇||
   సా̇ ని ప - మ ప ని స̇ - స̇ ని ప మ - రి రి సా||

10. స రి మ ప - రి మ ప ని - మ ప ని స̇ - సా̇ సా̇
   స̇ రి̇ మ̇ రి̇ స̇ ని - ప ని స̇ ని ప మ - రి మ రి స||

జంటవరుసలు

1. మాయామాళవగౌళ—ఆదితాళము

8 అక్షరములు

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స̇	స̇ ని ధ ప మ గ రి స
,,	శు	అం	శు	,,	శు	కా	,,	అవరోహణము

1. స స రి రి - గ గ మ మ - ప ప ద ధ - ని ని స̇ స̇
స̇ స̇ ని ని - ద ధ ప ప - మ మ గ గ - రి రి స స॥

2. స స రి రి - గ గ మ మ - రి రి గ గ - మ మ ప ప
గ గ మ మ - ప ప ద ధ - మ మ ప ప - ద ధ ని ని
ప ప ద ధ - ని ని స̇ స̇ - స̇ స̇ ని ని - ద ధ ప ప
ని ని ద ధ - ప ప మ మ - ద ధ ప ప - మ మ గ గ
ప ప మ మ - గ గ రి రి - మ మ గ గ - రి రి స స॥

3. స స రి రి - గ గ రి రి - స స రి రి - గ గ మ మ
రి రి గ గ - మ మ గ గ - రి రి గ గ - మ మ ప ప
గ గ మ మ - ప ప మ మ - గ గ మ మ - ప ప ద ధ
మ మ ప ప - ద ధ ప ప - మ మ ప ప - ద ధ ని ని
ప ప ద ధ - ని ని ద ధ - ప ప ద ధ - ని ని స̇ స̇
స̇ స̇ ని ని - ద ధ ని ని - స̇ స̇ ని ని - ద ధ ప ప
ని ని ద ధ - ప ప ద ధ - ని ని ద ధ - ప ప మ మ
ద ధ ప ప - మ మ ప ప - ద ధ ప ప - మ మ గ గ
ప ప మ మ - గ గ మ మ - ప ప మ మ - గ గ రి రి
మ మ గ గ - రి రి గ గ - మ మ గ గ - రి రి స స॥

4. స రి రి గ - స రి రి గ - స స రి రి - గ గ మ మ
రి గ గ మ - రి గ గ మ - రి రి గ గ - మ మ ప ప
గ మ మ ప - గ మ మ ప - గ గ మ మ - ప ప ద ధ

మ ప ప ధ - మ ప ప ధ - మ మ ప ప - ద ధ ని ని
ప ద ధ ని - ప ద ధ ని - ప ప ద ధ - ని ని స̇ స̇
స̇ ని ని ధ - స̇ ని ని ధ - స̇ స̇ ని ని - ద ధ ప ప
ని ద ధ ప - ని ద ధ ప - ని ని ద ధ - ప ప మ మ
ధ ప ప మ - ధ ప ప మ - ద ధ ప ప - మ మ గ గ
ప మ మ గ - ప మ మ గ - ప ప మ మ - గ గ రి రి
మ గ గ రి - మ గ గ రి - మ మ గ గ - రి రి స స

2, మోహనరాగము—ఆదితాళము

8 అక్షరములు

స	రి	గ	ప	ధ	స̇	స̇ ధ ప గ రి స
,,	చ	అం	,,	చ	,,	అవరోహణము

౧. స స రి రి గ - స రి గ - స స రి రి - గ గ ప ప
రి రి గ గ ప - రి గ ప - రి రి గ గ - ప ప ద ధ
గ గ ప ప ధ - గ ప ధ - గ గ ప ప - ద ధ స̇ స̇
స̇ స̇ ద ధ ప - స̇ ద ప - స̇ స̇ ద ధ - ప ప గ గ
ద ధ ప ప గ - ధ ప గ - ద ధ ప ప - గ గ రి రి
ప ప గ గ రి - ప గ రి - ప ప గ గ - రి రి స స

౨. సా స - రీ రి గ గ - స స రి రి - గ గ ప ప
రీ రి - గా గ ప ప - రి రి గ గ - ప ప ద ధ
గా గ - పా ప ద ధ - గ గ ప ప - ద ధ స̇ స̇
సా̇ స̇ - దా ధ ప ప - స̇ స̇ ద ధ - ప ప గ గ
దా ధ - పా ప గ గ - ద ధ ప ప - గ గ రి రి
పా ప - గా గ రి రి - ప ప గ గ - రి రి స స||

౩. స స రి - సా రి స రి - స స రి రి - గ గ ప ప
రి రి గ - రీ గ రి గ - రి రి గ గ - ప ప ద ధ

గ గ ప - గా ప గ ప - గ గ ప ప - ద ధ స̇ స̇
స̇ స̇ ధ - సా̇ ధ స̇ ధ - స̇ స̇ ద ధ - ప ప గ గ
ద ధ ప - ధా ప ధ ప - ద ధ ప ప - గ గ రి రి
ప ప గ - పా గ ప గ - ప ప గ గ - రి రి స స||

4. స సా - రీ గ స రి - స స రి రి - గ గ ప ప
రి రీ - గా ప రి గ - రి రి గ గ - ప ప ద ధ
గ గా - పా ధ గ ప - గ గ ప ప - ద ధ స̇ స̇
స̇ సా̇ - ధా ప స̇ ధ - స̇ స̇ ద ధ - ప ప గ గ
ద ధా - పా గ ధ ప - ద ధ ప ప - గ గ రి రి
ప పా - గా రి ప గ - ప ప గ గ - రి రి స స

3. శుద్ధతోడిరాగము—ఆదితాళము

8. అక్షరములు

స	రి	గ	మ	ధ	ని	స̇	
							స̇ ని ధ మ గ రి స
,,	శు	సా	శు	శు	కై	,,	అవరోహణము

1. స స రి - స స రి స రి - స స రి రి - గ గ మ మ
రి రి గ - రి రి గ రి గ - రి రి గ గ - మ మ ద ధ
గ గ మ - గ గ మ గ మ - గ గ మ మ - ద ధ ని ని
మ మ ధ - మ మ ధ మ ధ - మ మ ద ధ - ని ని స̇ స̇
స̇ స̇ ని - స̇ స̇ ని స̇ ని - స̇ స̇ ని ని - ద ధ మ మ
ని ని ధ - ని ని ధ ని ధ - ని ని ద ధ - మ మ గ గ
ద ధ మ - ద ధ మ ధ మ - ద ధ మ మ - గ గ రి రి
మ మ గ - మ మ గ మ గ - మ మ గ గ - రి రి స స||

2. స స స - రి రి రి గ గ - స స రి రి - గ గ మ మ
రి రి రి - గ గ గ మ మ - రి రి గ గ - మ మ ద ధ
గ గ గ - మ మ మ ద ధ - గ గ మ మ - ద ధ ని ని
మ మ మ - ద ధ ధ ని ని - మ మ ద ధ - ని ని స̇ స̇
స̇ స̇ స̇ - ని ని ని ద ధ - స̇ స̇ ని ని - ద ధ మ మ
ని ని ని - ద ధ ధ మ మ - ని ని ద ద - మ మ గ గ
ద ధ ధ - మ మ మ గ గ - ద ధ మ మ - గ గ రి రి
మ మ మ - గ గ గ రి రి - మ మ గ గ - రి రి స స

3. స స రి గా - స రి గ - స స రి రి - గ గ మ మ
రి రి గ మా - రి గ మ - రి రి గ గ - మ మ ద ధ
గ గ మ ధా - గ మ ధ - గ గ మ మ - ధ ధ ని ని
మ మ ధ నీ - మ ధ ని - మ మ ద ధ - ని ని స̇ స̇
స̇ స̇ ని ధా - స̇ ని ధ - స̇ స̇ ని ని - ద ధ మ మ
ని ని ధ మా - ని ద మ - ని ని ద ధ - మ మ గ గ
ద ధ మ గా - ధ మ గ - ద ధ మ మ - గ గ రి రి
మ మ గ రీ - మ గ రి - మ మ గ గ - రి రి స స||

4. స సా రి - సా రి గ - స స రి రి - గ గ మ మ
రి రీ గ - రీ గ మ - రి రి గ గ - మ మ ద ధ
గ గా మ - గా మ ధ - గ గ మ మ - ద ధ ని ని
మ మా ధ - మా ధ ని - మ మ ద ధ - ని ని స̇ స̇
స̇ సా̇ ని - సా̇ ని ధ - స̇ స̇ ని ని - ద ధ మ మ
ని నీ ధ - నీ ధ మ - ని ని ద ధ - మ మ గ గ
ద ధా మ - ధా మ గ - ద ధ మ మ - గ గ రి రి
మ మా గ - మా గ రి - మ మ గ గ - రి రి స స||

4. ధీరశంకరాభరణము—ఆదితాళము

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స̇	స̇ ని ధ ప మ గ రి స
,,	స	ఆం	శు	,,	చ	కా	,,	అవరోహణము

1. స స రి రి - గా స రి - స స రి రి - గ గ మ మ
రి రి గ గ - మా రి గ - రి రి గ గ - మ మ ప ప
గ గ మ మ - పా గ మ - గ గ మ మ - ప ప ద ధ
మ మ ప ప - ధా మ ప - మ మ ప ప - ద ధ ని ని
ప ప ద ధ - నీ ప ధ - ప ప ద ధ - ని ని స̇ స̇
స̇ స̇ ని ని - ధా స̇ ని - స̇ స̇ ని ని - ద ధ ప ప
ని ని ద ధ - పా ని ధ - ని ని ద ధ - ప ప మ మ
ద ధ ప ప - మా ధ ప - ద ధ ప ప - మ మ గ గ
ప ప మ మ - గా ప మ - ప ప మ మ - గ గ రి రి
మ మ గ గ - రీ మ గ - మ మ గ గ - రి రి స స

2. స స రి గ - స రి గ రి - స స రి రి - గ గ మ మ
రి రి గ మ - రి గ మ గ - రి రి గ గ - మ మ ప ప
గ గ మ ప - గ మ ప మ - గ గ మ మ - ప ప ద ధ
మ మ ప ధ - మ ప ధ ప - మ మ ప ప - ద ధ ని ని
ప ప ధ ని - ప ధ ని ధ - ప ప ద ధ - ని ని స̇ స̇
స̇ స̇ ని ధ - స̇ ని ధ ని - స̇ స̇ ని ని - ద ధ ప ప
ని ని ధ ప - ని ధ ప ధ - ని ని ద ధ - ప ప మ మ
ద ధ ప మ - ధ ప మ ప - ద ధ ప ప - మ మ గ గ

ప ప మ గ - ప మ గ మ - ప ప మ మ - గ గ రి రి
మ మ గ రి - మ గ రి స - మ మ గ గ - రి రి స స||

3. స రి గా - సా రి గ - స స రి రి - గ గ మ మ
రి గ మా - రీ గ మ - రి రి గ గ - మ మ ప ప
గ మ పా - గా మ ప - గ గ మ మ - ప ప ద ధ
మ ప ధా - మా ప ధ - మ మ ప ప - ద ధ ని ని
ప ద నీ - పా ధ ని - ప ప ద ధ - ని ని స̇ స̇
స̇ ని ధా - సా̇ ని ధ - స̇ స̇ ని ని - ద ధ ప ప
ని ద పా - ని ద ప - ని ని ద ధ - ప ప మ మ
ధ ప మా - ధా ప మ - ద ధ ప ప - మ మ గ గ
ప మ గా - పా మ గ - ప ప మ మ - గ గ రి రి
మ గ రీ - మా గ రి - మ మ గ గ - రి రి స స||

4. స స స స - రి రి రి రి - గ గ గ గ - మ మ మ మ
రి రి రి రి - గ గ గ గ - మ మ మ మ - ప ప ప ప
గ గ గ గ - మ మ మ మ - ప ప ప ప - ద ద ధ ధ
మ మ మ మ - ప ప ప ప - ద ధ ద ధ - ని ని ని ని
ప ప ప ప - ద ద ద ధ - ని ని ని ని - స̇ స̇ స̇ స̇
స̇ స̇ స̇ స̇ - ని ని ని ని - ద ద ద ధ - ప ప ప ప
ని ని ని ని - ద ద ద ధ - ప ప ప ప - మ మ మ మ
ద ద ద ద - ప ప ప ప - మ మ మ మ - గ గ గ గ
ప ప ప ప - మ మ మ మ - గ గ గ గ - రి రి రి రి
మ మ మ మ - గ గ గ గ - రి రి రి రి - స స స స||

౫. మధ్యమావతిరాగము—ఆదితాళము

8 అక్షరములు

స	రి	మ	ప	ని	స̇	స̇ ని ప మ రి స.
,,	చ	శు	,,	కై	,,	అవరోహణము

1. స స రి రి - స స రి రి - స స రి రి - మ మ ప ప
రి రి మ మ - రి రి మ మ - రి రి మ మ - ప ప ని ని
మ మ ప ప - మ మ ప ప - మ మ ప ప - ని ని స̇ స̇
స̇ స̇ ని ని - స̇ స̇ ని ని - స̇ స̇ ని ని - ప ప మ మ
ని ని ప ప - ని ని ప ప - ని ని ప ప - మ మ రి రి
ప ప మ మ - ప ప మ మ - ప ప మ మ - రి రి స స||

2. స స రి రి - స రి స రి - స స రి రి - మ మ ప ప
రి రి మ మ - రి మ రి మ - రి రి మ మ - ప ప ని ని
మ మ ప ప - మ ప మ ప - మ మ ప ప - ని ని స̇ స̇
స̇ స̇ ని ని - స̇ ని స̇ ని - స̇ స̇ ని ని - ప ప మ మ
ని ని ప ప - ని ప ని ప - ని ని ప ప - మ మ రి రి
ప ప మ మ - ప మ ప మ - ప ప మ మ - రి రి స స||

3. సా రి స - సా రి స - స స రి రి - మ మ ప ప
రీ మ రి - రీ మ రి - రి రి మ మ - ప ప ని ని
మా ప మ - మా ప మ - మ మ ప ప - ని ని స̇ స̇
సా̇ ని స̇ - సా̇ ని స̇ - స̇ స̇ ని ని - ప ప మ మ
నీ ప ని - నీ ప ని - ని ని ప ప - మ మ రి రి
పా మ ప - పా మ ప - ప ప మ మ - రి రి స స||

4. స రీ	- రి మా రి స	- స స రి రి	- మ మ ప స
గ మా	- మ పా మ గ	- రి రి మ మ	- ప ప ని ని
మ పా	- ప నీ ప మ	- మ మ ప ప	- ని ని స స
స నీ	- ని పా ని స	- స స ని ని	- ప ప మ మ
ని పా	- ప మా ప ని	- ని ని ప ప	- మ మ గ గ
ప మా	- మ రీ మ ప	- స ప మ మ	- రి రి స స ॥

జంట వరుసలు సమాప్తము

ఈ పై నుదహరించిన స్వరావళి మొదటినుండి జంట వరుసలు కడపటివరకును ఆ యా రాగములయొక్క స్వరస్థానములను దెలిసి సాధకము జేసినయెడల, ముందు రాబోవు అనేక రాగములలోనుండెడి గీతములు, వర్ణములు, కృతులు మొదలగువాటిని బహుసులభముగా తమకై తామే పాడుకొనుటకు హేతువగుచున్నది. అదెట్లనిన, ఏ రాగములకైనను ముఖ్యముగా. శుద్ధరిషభము - చతుశ్రుతి రిషభము సాధారణ గాంధారము - అంతర గాంధారము - శుద్ధమధ్యమము ప్రతిమధ్యమము - శుద్ధధైవతము - చతుశ్రుతి ధైవతము - కైశిక నిషాదము - కాకలి నిషాదము అను నీ పది స్వరస్థానములను దెలియు నటుల కొన్ని రాగములలో స్వరావళివరుసలు జంటలు మొదలగునవి వ్రాయుటయ్యెను. గాన, సంగీత మవలంబించు ప్రతివారును, సదరు రాగస్వరావళి మొదలగునవి తప్పక సాధకము చేయవలయును. ఇట్లు అనేకులు త్వరలో వృద్ధిపొందియున్నారు.

మఱియును, స్వరావళి మొదలగు వరుసలను మాత్రము యీ పై జెప్పిన స్వరస్థానములను బాగుగా గుర్తెఱిగిన ఉపాధ్యాయులవల్ల నేర్చుకొనవలయును.

అలంకారములు

1. మాయామాళవగౌళ రాగము

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స̇	స̇నిధపమగరిస
"	శు	అం	శు	"	శు	కా	"	అవరోహణము

చతురశ్రజాతి ధ్రువతాళము—14 అక్షరములు

1.

।	O	।	।
స రి గ మ	గ రి	స రి గ రి	స రి గ మ
రి గ మ ప	మ గ	రి గ మ గ	రి గ మ ప
గ మ ప ధ	ప మ	గ మ ప మ	గ మ ప ధ
మ ప ధ ని	ధ ప	మ ప ధ ప	మ ప ధ ని
ప ధ ని స̇	ని ధ	ప ధ ని ధ	ప ధ ని స̇
స̇ ని ధ ప	ధ ని	స̇ ని ధ ని	స̇ ని ధ ప
ని ధ ప మ	ప ధ	ని ధ ప ధ	ని ధ ప మ
ధ ప మ గ	మ ప	ధ ప మ ప	ధ ప మ గ
ప మ గ రి	గ మ	ప మ గ మ	ప మ గ రి
మ గ రి స	రి గ	మ గ రి గ	మ గ రి స

తిశ్రజాతి ధ్రువతాళము—11 అక్షరములు

2.

।	O	।	।
స రి గ	రి స	స రి గ	రి గ మ
రి గ మ	గ రి	రి గ మ	గ మ ప
గ మ ప	మ గ	గ మ ప	మ ప ధ
మ ప ధ	ప మ	మ ప ధ	ప ధ ని
ప ధ ని	ధ ప	పధ ని	ధ ని స̇
స̇ ని ధ	ని స̇	స̇ ని ధ	ని ధ ప
ని ధ ప	ధ ని	ని ధ ప	ధ ప మ
ధ ప మ	ప ధ	ధ ప మ	ప మ గ
ప మ గ	మ ప	ప మ గ	మ గ రి
మ గ రి	గ మ	మ గ రి	గ రి స

మిశ్రజాతి ధ్రువతాళము—23 అక్షరములు

	I	O	I	I
3.	సరిగమపధని	ధప	సరిగమపధప	సరిగమపధని
	రిగమపధనిస	నిధ	రిగమపధనిధ	రిగమపధనిస
	సనిధపమగరి	గమ	సనిధపమగమ	సనిధపమగరి
	నిధపమగరిస	రిగ	నిధపమగరిగ	నిధపమగరిస||

ఖండజాతి ధ్రువతాళము—17 అక్షరములు

	I	O	I	I
4.	సరిగమప	మగ	సరిగమగ	సరిగమప
	రిగమపధ	పమ	రిగమపమ	రిగమపధ
	గమపధని	ధప	గమపధప	గమపధని
	మపధనిస	నిధ	మపధనిధ	మపధనిస
	సనిధపమ	పధ	సనిధపధ	సనిధపమ
	నిధపమగ	మప	నిధపమప	నిధపమగ
	ధపమగరి	గమ	ధపమగమ	ధపమగరి
	పమగరిస	రిగ	పమగరిగ	పమగరిస||

సంకీర్ణజాతి ధ్రువతాళము—29 అరక్షములు

	I	O	I	I
5.	సారీగమపధని	ధప	సారీగమపధప	సారీగమపధని
	రీగామపధనిస	నిస	రీగామపధనిధ	రీగామపధనిస
	సానీధపమగరి	గమ	సానీధపమగమ	సానీధపమగరి
	నీధాపమగరిస	రిగ	నీధాపమగరిగ	నీధాపమగరిస

2. హనుమత్తోడిరాగము

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స̇	స̇ ని ధ ప మ గ రి స
,,	శు	సా	శు	,,	శు	కై	,,	అవరోహణము

చతురశ్రజాతి మఠ్యతాళము—10 అక్షరములు

1.

I	O	I
స రి గ రి	స రి	స రి గ మ
రి గ మ గ	రి గ	రి గ మ ప
గ మ ప మ	గ మ	గ మ ప ధ
మ ప ధ ప	మ ప	మ ప ధ ని
ప ధ ని ధ	ప ధ	ప ధ ని స̇
స̇ ని ధ ని	స̇ ని	స̇ ని ధ ప
ని ధ ప ధ	ని ధ	ని ధ ప మ
ధ ప మ ప	ధ ప	ధ ప మ గ
ప మ గ మ	ప మ	ప మ గ రి
మ గ రి గ	మ గ	మ గ రి స

తిశ్రజాతి మఠ్యతాళము—8 అక్షరములు

2.

I	O	I
స రి గ	స రి	స రి గ
రి గ మ	రి గ	రి గ మ
గ మ ప	గ మ	గ మ ప
మ ప ధ	మ ప	మ ప ధ
ప ధ ని	ప ధ	ప ధ ని
ధ ని స̇	ధ ని	ధ ని స̇
స̇ ని ధ	స̇ ని	స̇ ని ధ
ని ధ ప	ని ధ	ని ధ ప
ధ ప మ	ధ ప	ధ ప మ
ప మ గ	ప మ	ప మ గ
మ గ రి	మ గ	మ గ రి
గ రి స	గ రి	గ రి స

మిశ్రజాతి మఠ్యతాళము—16 అక్షరములు

3.

I	○	I
స రి గ మ ప ధ ప	మ గ	స రి గ మ ప ధ ని
రి గ మ ప ధ ని ధ	ప మ	రి గ మ ప ధ ని స̇
స̇ ని ధ ప మ గ మ	ప ధ	స̇ ని ధ ప మ గ రి
ని ధ ప మ గ రి గ	మ ప	ని ధ ప మ గ రి స

ఖండజాతి మఠ్యతాళము—12 అక్షరములు

4.

I	∪	I
స రి గ మ గ	స రి	స రి గ మ ప
రి గ మ ప మ	రి గ	రి గ మ ప ధ
గ మ ప ధ ప	గ మ	గ మ ప ధ ని
మ ప ధ ని ధ	మ ప	మ ప ధ ని స̇
స̇ ని ధ ప ధ	స̇ ని	స̇ ని ధ ప మ
ని ధ ప మ ప	ని ధ	ని ధ ప మ గ
ధ ప మ గ మ	ధ ప	ధ ప మ గ రి
ప మ గ రి గ	ప మ	ప మ గ రి స

సంకీర్ణజాతి మఠ్యతాళము—20 అక్షరములు

5.

I	0	I
సా రీ గా మ ప మ	గ మ	సా రీ గా మ ప ధ
రీ గా మా ప ధ ప	మ ప	రీ గా మా ప ధ ని
గా మా పా ధ ని ధ	ప ధ	గా మా ప ధ ని స
సా̇ నీ ధా ప మ ప	ధ ప	సా̇ నీ ధా ప మ గ
నీ ధా పా మ గ మ	ప మ	నీ ధా పా మ గ రి
ధా పా మా గ రి గ	మ గ	ధా పా మా గ రి స

ధీరశంకరాభరణము

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స̇	స̇ ని ధ ప మ గ రి స
,,	చ	అం	శు	,,	చ	కా	,,	అవరోహణము

చతురశ్రజాతి రూపకం—6అ

O	I
స రి	స రి గ మ
రి గ	రి గ మ ప
గ మ	గ మ ప ధ
మ ప	మ ప ధ ని
ప ధ	ప ధ ని స̇
స̇ ని	స̇ ని ధ ప
ని ధ	ని ధ ప మ
ధ ప	ధ ప మ గ
ప మ	ప మ గ రి
మ గ	మ గ రి స||

మిశ్రజాతిరూపకం —9అ

3.

O	I
స రి	స రి గ స రి గ మ
రి గ	రి గ మ రి గ మ ప
గ మ	గ మ ప గ మ ప ధ
మ ప	మ ప ధ మ ప ధ ని
ప ధ	ప ధ ని ప ధ ని స̇
స̇ ని	స̇ ని ధ స̇ ని ధ ప
ని ధ	ని ధ ప ని ధ ప మ
ధ ప	ధ ప మ ధ ప మ గ
ప మ	ప మ గ ప మ గ రి
మ గ	మ గ రి మ గ రి స

తిశ్రజాతి రూపకం—5అ.

2.

O	I
స రి	స రి గ
రి గ	రి గ మ
గ మ	గ మ ప
మ ప	మ ప ధ
ప ధ	ప ధ ని
ధ ని	ధ ని స̇
స̇ ని	స̇ ని ధ
ని ధ	ని ధ ప
ధ ప	ధ ప మ
ప మ	ప మ గ
మ గ	మ గ రి
గ రి	గ రి స

ఖండజాతి రూపకం— 7అ.

4.

O	I
స రి	స రి గ మ ప
రి గ	రి గ మ ప ధ
గ మ	గ మ ప ధ ని
మ ప	మ స ధ ని స̇
స̇ ని	స̇ ని ధ ప మ
ని ధ	ని ధ ప మ గ
ధ ప	ధ ప మ గ రి
ప మ	ప మ గ రి స

సంకీర్ణ జాతి రూపకము—11 అక్షరములు

	O	I
	స రి	స రి గ మ ప రి గ మ ప
5.	రి గ	రి గ మ ప ధ గ మ ప ధ
	గ మ	గ మ ప ధ ని మ ప ద ని
	మ ప	మ ప ధ ని స̇ ప ధ ని స̇
	స̇ ని	స̇ ని ధ ప మ ని ధ ప మ
	ని ధ	ని ధ ప మ గ ధ ప మ గ
	ధ ప	ధ ప మ గ రి ప మ గ రి
	ప మ	ప మ గ రి స మ గ రి స

4. మేచకళ్యాణి

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స̇	స̇ ని ధ ప మ గ రి స
,,	చ	అం	ప్ర	,,	చ	కా	,,	అవరోహణము

చతురశ్రజాతి జంపెతాళము—7 అక్షరములు

I	◡	O
స రి గ రి	గ	మా
రి గ మ గ	మ	పా
గ మ ప మ	ప	ధా
మ ప ధ ప	ధ	నీ
ప ధ ని ధ	ని	స̇ా
స̇ ని ధ ని	ధ	పా
ని ధ ప ధ	ప	మా
ధ ప మ ప	మ	గా
ప మ గ మ	గ	రీ
మ గ రి గ	రి	సా||

త్రిశ్రజాతి జంపెతాళము—6 అక్షరములు

	I	∪	○
	సరి గ	రి	గా
2.	రి గ మ	గ	మా
	గ మ ప	మ	పా
	మ ప ధ	ప	ధా
	ప ధ ని	ధ	నీ
	ధ ని స̇	ని	స̇ా
	స̇ ని ధ	ని	ధా
	ని ధ ప	ధ	పా
	ధ ప మ	ప	మా
	ప మ గ	మ	గా
	మ గ రి	గ	రీ
	గ రి స	రి	సా॥

మిశ్రజాతి జంపెతాళము—10అక్షరములు

	I	∪	○
3.	స రి గ స రి స రి	గ	మా
	రి గ మ రి గ రి గ	మ	పా
	గ మ ప గ మ గ మ	ప	ధా
	మ ప ధ మ ప మ ప	ధ	నీ
	ప ధ ని ప ధ ప ద	ని	స̇ా
	స̇ ని ధ స̇ ని స̇ ని	ధ	పా
	ని ధ ప ని ధ ని ధ	ప	మా
	ధ ప మ ధ ప ధ ప	మ	గా
	ప/మ గ ప మ ప మ	గ	రీ
	మ గ రి మ గ మ గ	రి	సా॥

ఖండజాతి జంపెతాళము—8 అక్షరములు.

	I	∪	○
4.	స రి గ స రి	గ	మా
	రి గ మ రి గ	మ	పా
	గ మ ప గ మ	ప	ధా
	మ ప ధ మ ప	ధ	నీ
	ప ధ ని ప ధ	ని	సా̇
	స̇ ని ధ స̇ ని	ధ	పా
	ని ధ ప ని ధ	ప	మా
	ధ ప మ ధ ప	మ	గా
	ప మ గ ప మ	గ	రీ
	మ గ రి మ గ	రి	సా||

సంకీర్ణజాతి జంపెతాళము—12 అక్షరములు

	I	∪	○
5.	సా రీ గ మ ప రి గ	మ	పా
	రీ గా మ ప రి గ మ	ప	ధా
	గా మా ప ధ గ మ ప	ధ	నీ
	మా పా ధ ని మ ప ధ	ని	సా̇
	సా̇ నీ ధ ప స̇ ని ధ	ప	మా
	నీ ధా ప మ ని ధ ప	మ	గా
	ధా పా మ గ ధ ప మ	గ	రీ
	పా మా గ రి ప మ గ	రి	సా||

5. నటభైరవి రాగము

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స̇	స̇ ని ధ ప మ గ రి స
,,	చ	సా	శు	,,	శు	కై	,,	అవరోహణము.

చతురశ్రజాతి త్రిపుట తాళము—8 అక్షరములు

	|	O	O
1	స రి గ రి	స రి	గ మ
	రి గ మ గ	రి గ	మ ప
	గ మ ప మ	గ మ	ప ధ
	మ ప ధ ప	మ ప	ధ ని
	ప ధ ని ధ	ప ధ	ని స̇
	స̇ ని ధ ని	స̇ ని	ధ ప
	ని ధ ప ధ	ని ధ	ప మ
	ధ ప మ ప	ధ ప	మ గ
	ప మ గ మ	ప మ	గ రి
	మ గ రి గ	మ గ	రి స॥

తిశ్రజాతి త్రిపుట తాళము—7 అక్షరములు

	|	O	O
	స రి గ	స రి	గ మ
	రి గ మ	రి గ	మ ప
2.	గ మ ప	గ మ	ప ధ
	మ ప ధ	మ ప	ధ ని
	ప ధ ని	ప ధ	ని స̇
	స̇ ని ధ	స̇ ని	ధ ప
	ని ధ ప	ని ధ	ప మ
	ధ ప మ	ధ ప	మ గ
	ప మ గ	ప మ	గ రి
	మ గ రి	మ గ	రి స॥

మిశ్రజాతి త్రిపుటతాళము—11 అక్షరములు

3.

|	○	○
స రి గ మ ప మ గ	రి గ	మ ప
రి గ మ ప ధ ప మ	గ మ	ప ధ
గ మ ప ధ ని ధ ప	మ ప	ధ ని
మ ప ధ ని స̇ ని ధ	ప ధ	ని స̇
స̇ ని ధ ప మ ప ధ	ని ధ	ప మ
ని ధ ప మ గ మ ప	ధ ప	మ గ
ధ ప మ గ రి గ మ	ప మ	గ రి
ప మ గ రి స రి గ	మ గ	రి స||

ఖండజాతి త్రిపుటతాళము—9 అక్షరములు

౪.

|	○	○
స రి గ మ ప	రి గ	మ ప
మ ప ధ	గ మ	ప ధ
గ మ ప ధ ని	మ ప	ధ ని
మ ప ధ ని స̇	ప ధ	ని స̇
స̇ ని ధ ప మ	ని ధ	ప మ
ని ధ ప మ గ	ధ ప	మ గ
ధ ప మ గ రి	ప మ	గ రి
ప మ గ రి స	మ గ	రి స||

సంకీర్ణజాతి త్రిపుట తాళము—13 అక్షరములు

	।	O	O
5.	స రి గ మ ప మ గ రి స	రి గ	మ ప
	రి గ మ ప ధ ప మ గ రి	గ మ	ప ధ
	గ మ ప ధ ని ధ ప మ గ	మ ప	ధ ని
	మ ప ధ ని స̇ ని ధ ప మ	ప ధ	ని స̇
	స̇ ని ధ ప మ ప ధ ని స̇	ని ధ	ప మ
	ని ధ ప మ గ మ ప ధ ని	ధ ప	మ గ
	ధ ప మ గ రి గ మ ప ధ	ప మ	గ రి
	ప మ గ రి స రి గ మ ప	మ గ	రి స

6 హరికాంభోజి రాగము

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స̇	స̇ ని ధ ప మ గ రి స
,,	చ	అం	శు	,,	చ	కై	.	అవరోహణము

చతురశ్రజాతి అటతాళము—12 అక్షరములు

	।	।	O	O
1.	స రి గ మ	స రి గ మ	పా	పా
	రి గ మ ప	రి గ మ ప	ధా	ధా
	గ మ ప ధ	గ మ ప ధ	నీ	నీ
	మ ప ధ ని	మ ప ధ ని	సా̇	సా̇
	స̇ ని ధ ప	స̇ ని ధ ప	మా	మా
	ని ధ ప మ	ని ధ ప మ	గా	గా
	ధ ప మ గ	ధ ప మ గ	రీ	రీ
	ప మ గ రి	ప మ గ రి	సా	సా॥

త్రిశ్రజాతి అటతాళము—10 అక్షరములు

2.

।	।	○	○
స రి గ	స రి గ	మా	మా
రి గ మ	రి గ మ	పా	పా
గ మ ప	గ మ ప	ధా	ధా
మ ప ధ	మ ప ధ	నీ	నీ
ప ధ ని	ప ధ ని	సాం	సాం
సం ని ధ	సం ని ధ	పా	పా
ని ధ ప	ని ధ ప	మా	మా
ధ ప మ	ధ ప మ	గా	గా
ప మ గ	ప మ గ	రీ	రీ
మ గ రి	మ గ రి	సా	సా ॥

మిశ్రజాతి అటతాళము—18 అక్షరములు

3.

।	।	○	○
స రీ గా మ ప	సా రి గా మ ప	ధా	ధా
రి గా మా ప ధ	రీ గ మా ప ధ	నీ	నీ
గ మా పా ధ ని	గా మ పా ధ ని	సాం	సాం
స నీ ధా ప మ	సాం ని ధా ప మ	గా	గా
ని ధా పా మ గ	నీ ధ పా మ గ	రీ	రీ
ధ పా మా గ రి	ధా ప మా గ రి	సా	సా ॥

ఖండజాతి అటతాళము—14 అక్షరములు

	ǀ	ǀ	○	○
౧.	స రీ గా	సా రి గా	మా	మా
	రి గా మా	రీ గ మా	పా	పా
	గ మా పా	గా మ పా	ధా	ధా
	మ పా ధా	మా ప ధా	నీ	నీ
	ప ధా నీ	పా ధ నీ	సా̇	సా̇
	స̇ నీ ధా	సా̇ ని ధా	పా	పా
	ని ధా పా	నీ ధ పా	మా	మా
	ధ ప మా	ధా ప మా	గా	గా
	ప మా గా	పా మ గా	రీ	రీ
	మ గా రీ	మా గ రీ	సా	సా॥

సంకీర్ణజాతి—అటతాళము 22 అక్షరములు

ǀ	ǀ	○	○
సరీ గామాపధ	సారి గామాపధ	నీ	నీ
రి గామా పాధని	రీ గమా పాధని	సా̇	సా̇
స̇నీధాపాగమ	సా̇నిధాపామగ	రీ	రీ
నిధా పామాగరి	నీధపామాగరి	సా	సా॥

7. చక్రవాకము

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స	సనిధపమగరిస
,,	శు	అం	శు	,,	చ	కై	,,	అవరోహణము

చ. ఏకతాళము—4 అ.

1.
సరిగమ
రిగమప
గమపధ
మపధని
పధనిస
సనిధప
నిధపమ
ధపమగ
పమగరి
మగరిస||

తి. ఏకతాళము—3 అ.

2.
సరిగ
రిగమ
గమప
మపధ
పధని
ధనిస
సనిధ
నిధప
ధపమ
పమగ
మగరి
గరిస

మి. ఏకతాళము—7 అ.

3.
సరిగమపధనిస
రిగ మపధనిస
సనిధపమగరి
నిధపమగరిస||

ఖం. ఏకతాళము—5 అ.

4.
సరిగమప
రిగమపధ
గమపధని
మపధనిస
సనిధపమ
నిధపమగ
ధపమగరి
పమగరిస

సం. ఏకతాళము—9 అ.

5.
సరిగమ ప రిగమప
రిగమపధగమపధ
గమపధని మపధని
మపధనిసపధనిస
సనిధపమనిధపమ
నిధపమగ ధపమగ
ధపమగరిపమగరి
పమగరిసమగరిస||

ఇట్లు ఒక్కొక్క రాగమునకు ఐదేసి అలంకారముల చొప్పున ఏడు రాగములలో ముప్పదియైదు అలంకారములు సంపూర్ణముగా వ్రాయుటయ్యెను

స్వరస్థానములయొక్క ప్రమాణములు.

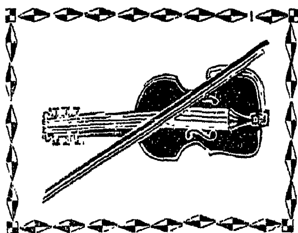
ఓ సంగీతవిద్యార్థులారా !

ఈ గ్రంథముయొక్క రాగస్వరావళి మొదలగునవి సాధకము చేయుటకు, ఆయా రాగములయొక్క స్వరస్థానములను బాగుగ గుర్తెఱిగిన ఉపాధ్యాయులవల్ల నేర్చుకొనవలయునని చెప్పియుంటిని. అట్టి ఉపాధ్యాయులు తటస్థించని యెడల మీకోర్కెనిష్ఫలమేకదా? గాన, అట్టి కొరత నివారింపబూని, మీకై మీరే ఆయా రాగముల యొక్క స్వరస్థానముల గుర్తెఱిగి సాధకము జేసుకొనులాగున, ఈ క్రిందివాటి ప్రమాణములను ఏర్పఱచియున్నాను.

అది యెట్లనగా,

ఈగ్రంథము యొక్క ౨౮వ, పేజీలో జెప్పబడిన శ్రుతి కొలత ప్రకారము శ్రుతిచేసుకొని. పిమ్మట ఒక కాగితపు పేలికను కత్తిరించి ఆ కాగితముచే ఫిడేలు మెట్టువద్దనుండి పీటవరకు కొలిచి ఆ కొలిచిన కాగితమును మూడుభాగములుగమడచి అందులో మూడవభాగముగు కాగితమును తిరిగి ఎనిమిది భాగములుగ మడచి మడతలు తెలియు నట్లు, పెన్సలుతో గాని, ఇంకుతోగాని, గురుతులు జేసికొని సదరు ౮ భాగములుగ మడచిన కాగితములో, ఫిడేలు మెట్టువద్దనుండి ఒకటి న్నర భాగము శుద్ధరిషభమునకును, సదరు మెట్టువద్దనుండే మూడవ భాగము చతుశ్రుతిరిషభము శుద్ధగాంధారమును ఈరెంటికిని, నాల్గవ, భాగము షట్ఛ్రుతిరిషభము సాధారణ గాన్ధారమును ఈ రెంటికిని ఐదవభాగము అంతరగాన్ధారమునకును ఆరవభాగము శుద్ధమధ్యమమునకును, ఏడవభాగము ప్రతిమధ్యమమునకును ఎనిమిదవభాగము

పంచమమునకును, ఇవ్విధంబున ఫిడేలు పలకమీద గుఱుతులు వేసికొన వలయును. ఇవి షడ్జమతంత్రిమీద వలికే స్థానములు. ఇదేరీతిన శుద్ధ రిషభస్థానమే పంచతంత్రిమీద శుద్ధదైవతమును, చతుశ్రుతి రిషభ స్థానమే పంచమ తంత్రిమీద చతుశ్రుతిధైవతము శుద్ధనిషాదమున రెండును, షట్శ్రుతిరిషభము, సాధారణగాంధారముగల స్థానమే పంచమ తంత్రిమీద షట్శ్రుతిధైవతము కైశికనిషాదమును రెండును అంతరగాంధారస్థానమే పంచమతంత్రిమీద కాకలి నిషాదమును శుద్ధ మధ్యమస్థానమే పంచమతంత్రిమీద హెచ్చుషడ్జమమును ప్రతి మధ్యమస్థానమే పంచమతంత్రిమీద శుద్ధరిషభమును, షడ్జమతంత్రి మీద పంచమస్థానమే పంచమతంత్రిమీద హెచ్చు చతుశ్రుతిరిషభ మును, ఇవియే అన్ని రాగములను దెలియందగిన స్వరస్థానములు. ఇట్లు ఆయాకొలత ప్రకారము గుఱుతులు వేసికొని ఆయారాగము లలో వ్రాయబడియున్న స్వరావళివరుసలు, జంటలు, అలంకారములు మొదలగునవి సాధకము చేయవలయును. సదరు పండ్రెండు స్వర స్థానములను గుర్తెఱిగిన పిమ్మట ఏఏరాగములలో నుండెడి గీతములు గాని, వర్ణములుగాని, కృతులుగాని, అతిసులభముగా గ్రహించుటకు హేతువగుచున్నది,

ఓం

శ్రీరస్తు

కొత్త

సంగీత విద్యాదర్పణము

పిళ్ళారి గీతములు

మలహారి రాగము—రూపక తాళము 6 అక్షరములు

స	రి	మ	ప	ధ	స	సధపమ	గ	రిస
,,	ఖ	ఖ	,,	ఖ	,,	,,	అం	,,

1. మప-ధససరి । రిస-ధపమప । రిమ-పధమప । ధప-మగ రిస
శ్రీఇ-గణనథ । సింధు-ఉరవర్ణ । కరు-ణసగర । కరి-వదఅన ।
సా-రి మగరి । సరి-గ రి సా । రిమ-పధమప । ధప-మగరిస ||సా||
లం-బొఒదర । లకు-మికరా । అం-బఅసుత । అమ-రవినుత ||లం||
మప-ధససరి । రిస ధపమప । రిమ-పధమప । ధప-మ గ రి స ||సా||
సిద్ధ-చఅరణ । గణ-సెఎవిత । సిద్ధి-వినయక । తెఎ-నమొనమొ ||లం||
మప-ధససరి । రిస-ధపమప । రిమ-పధమప । ధప-మ గ రి స ||సా||
సక-లవిద్యఅ । ఆది-పుఉజిత । సఅ-ర్వొఒత్తమ । తెఎ-నమొనమొ ||లం||

మలహారి రాగము—రూపకము 6. అ.

2. ధప-మగ రి స । రి మ-పధమప । ధరి-రిసధప । ధ ప-మగ రి స ।
కుం-దగౌఉర । గౌఉ రిఇవర । మం-దిరఅయ । మఅ-నముకుట ।
సా-రిరి । ధ ప-మగరిస । సరి-మాగరి । సరి-గరిసా||
మం-దారా । కుసు-మఅకర । మక-రందం । వఅ-సితువా||
ధప - మగరిస । రిమ-పధమప । ధరి-రిసధప । ధప-మగరిస ।
హెఎ-మకుఉట । సిం-హాఅసన । విరు-పఅఅక్ష । కరు-ణఅకర ।
సా- రి రి । ధప-మగరిస । సరి-మాగరి । సరి - గరిసా ||
మం - దారా । కుసు - మఅకర । మక-రందం । వఅ - సితువా||

ధ ప - మ గ రి స । రిమ - పధమప । ధరి - రిసధ ప । ధ ప - మగరిస
చం - దమఅను । మం- దఅకిని ।మం - దిరఅయ । మఅ - నమకుటు।
సా - రి రి । ధ ప - మగరిస । సరి - మాగరి । స రి - గ రి సా॥
మం - దారా। కుసు - మఅకర । మకి - రందం । వఅ - సితువా॥

మలహరి రాగము—త్రిపుట తాళము 7 అ **100**

3. ధ స స-ధపమప । ద ధప-మమపా । దధస-ధపమప । దధప-మగ రి స ।
కెరయ -నిఇరను । వెరుగ-జ అల్లీ । వరవ -పదదవ । రంతి — కఅణిగా ।
సరి రి - సరి సరి । ధధప-మగ రి స । ధపధ-సాధప । ధగప - మ గ రి స॥
అరియ- కరుణద । శఅద-భఅగ్యవు । హరిస-మార్వణ। మఅడి- బ్రతికెరు ॥
ధసస - ధపమప । దధప-మమపా । దధస -ధపమప । ధ ధప- మగ రి స ।
శ్రీఇపు-రం దర । విఠల-రఅయా । చరణ -కమలవ । నొఒడి- బ్రతికెరు ।
సరి రి - సరిసరి - ధధప-మగ రి స । ధ పధ-సాధ ప । ధధప మగరిస ॥
అరియ- కరుణద - శఅద-భఅగ్యవు । హరిస-మార్వణ । మఅడి-బ్రతికెరు॥

మలహరి రాగము—త్రిపుట తాళము. 7. అ. **100**

4. రిపధ - సాసా । మగ రి-మమపా । సధా । ధ పమప । ద ధ ప - మగరిస।
పఅద్మ-నాభా । పరమ -పురుషా । పరం - జ్యోఒతి । స్వయం- పఅఖఅ।
విహగ-వంద్యా। విమల -చరితా । విహం - గ అ అది । రొఒహ- ణఅఅయ।
పమప-ధసధస। రిసధ -ధసధప ।ధ ధప- పాప్పమ । రి మమ - పాపా ।
ఉదధి-నివఅస । ఉరగ -శయఅన । ఉఉన్న-తోన్నత । మహిఇ -మా ఆ ।
ద ధ ప-పాప్పమ । రీ మ-మగరి స । సాస్స-దధధప । పాప్ప - మగరిస ॥రి॥
యమకు- లోత్తమ । యాజ్ఞ-రఅక్షక । యాజ్ఞ-శిఇక్షక । రామ-సఅఅను॥ప॥
ధసా-ధపమప । దధప-మ గ రి స । ధసా-ధపమప । ద ధప-మ గ రి స ।
విభీ-షణపఅ । లకఅ-నమొనమొ । ఇభా-వ రదఅ । యశఅ-నమొనమొ ।
పమ ప-ధసధస । రి సధ-ధస ధ ప । దధప-పాప్పమ । రిమమ- పాపా ।
శుభఅ-ప్రదసుమ। నొఒర-ధఅయను । శేఅద్ర-మానొఒ । రం జ-నాఅ ।
దధప -పాప్పమ । రీ మ-మగరిస । సాస్స-దధధప । పాప్ప-మగరిస ॥రి॥
అభిఇ -నాప్వపు । రంద-రఅఅవి । తాల్ల -భఅల్లర । రామ-నఅఅమ ॥ప॥

దేశాక్షి రాగము–త్రిపుటతాళము 7 అక్షరములు 100

స	రి	గ	ప	ధ	స	స	ని	ధ ప	మ	గ రి స
,,	చ	అం	,,	శు	,,		కై	,,	శు	,,

5. మగరి - మగరిస । సనిధ - సారిరి । మగరి - సనిధప । దధప-మగరిగ ।
భయస-మయదెవ। ఊఊని - దేవశ్రీ । వెంక - టఅచల । దెఎవ-నలఅర ।
గ పధ - పధపధ । సనిధ - సాసా॥
కైరళ - మణిదణి । సువఅ - రేరే ॥

మగరి - మగరిస । సనిధ - సారిరి । మగరి - సనిధప । దధప - మగరిగ।
శ్రీఇపు-రందర । విఠల - రాయశ్రీ। వెంక - టఅచల । దెఎవ- నలఅర।
గ పధ - పధపధ । సనిధ - సాసా॥
కైరళ - మణిదణి । సువఅ - రేరే॥

శుద్ధసావేరి—త్రిపుటతాళము 7 అక్షరములు 100

స	రి	మ	ప	ధ	స	స ధ ప మ రి స
,,	చ	శు	,,	చ	,,	అవరోహణము

6. రిసరి - రిసధస । సాస్స - ధపమప । దధస - ధాధప - పమరి-ధధధప।
అఅన - తెఎకర । వ్రాన్ని - బొఒల్లతి । సకల - శాస్త్రపు - రఅణ-ధిఇనం।
పాప్ప - దధధప । పాప్ప - మపధప । పమరి - సరిసరి - పమప- సరిసరి।
తాళ - ధిఇనం । తాళ - పరిఘతు । రిఎఎ - ఎఎఎఎ - ఎఎఎ- ఎఎఎఎ।
పపధ - పపమరి । రిసరి - మామా । ధపధ - సాసా - రిరిస -ధపమప।
ఎఎఎ - ఎఎఎఎ । నెఎకు - వాహా । పరిఘ - తంన్నం -జటఅ-జూఊఊట।
దధస - ధాధప । పమరి - దధధప । పాప్ప - దధధప - పాప్ప-మపధప।
సకల - శాస్త్రపు। రఅణ - ధిఇనం । తాళ - ధిఇనం - తాళ -పరిఘతు।
పమరి - సరిసరి । పమప - సరిసరి । పపధ - పపమరి - రిసరి -మామా।
రిఎఎ - ఎఎఎఎ । ఎఎఎ - ఎఎఎఎ । ఎఎఎ - ఎఎఎఎ - నెఎకు-వాహా।
ధపధ - సాసా॥
పరిఘ - తంన్నం॥

ఘ న రా గ గీ త ము లు

నాటరాగము—ఆదితాళము 8 అక్షరములు

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స̇	స̇ ని ప మ రి స
,,	చ	అం	శు	,,	చ	కా	,,	అవరోహణము

1. స̇స̇నిప - పమగమ । పస̇స̇ని - పస̇సా । సమమమ - రిగమప ।
హరిహర - వినుత । అమరపు - జితురే । పఅమన - రఊఊప।
మమరిస - స̇స̇నిప - ధనిస̇రి - స̇స̇రి - స̇స̇నిప - మమరిస-
ఎఎక - దంంత - చతుఊఊ - ర్భుజశ్రీ - లంబోజ - ధఅఅరె.
మమమరి - రిరిసస - నీపమ - పాపా - పస̇స̇ని - పనిపమ-
సకలవి - ఇద్యఫల- దాయక - కేరే - పఅళం - కుళధర-
గమపని - పస̇సా - సమమమ - రిగమప - మమరిస - స̇స̇నిప -
ధిళఅను - ధరురే - వఅమన - రఊఊప - ఎఎక - దంంత -
ధనిస̇రి - స̇స̇కీ - స̇స̇నిప - మమరిస ॥
చతుఊఊ - ర్భుజశ్రీ - లంబోజ - ధరుఊరె॥

గౌళరాగము—రూపకతాళము 6 అ.

స	రి	గ	మ	రి	మ	ప	ని	స̇	స̇ ని ప మ గ మ రి స
,,	శు	అం	శు	,,	,,	,,	కా	,,	అవరోహణము

2. రీ - రిసన్నిస - రిమ - రీరిస - మరి - పమగమ- రిగమ -రిరిస -
శ్రీ- రఅఅమ- చం-ంంద్ర- సఅ - కెఎఎత - పురవ -అఅస-
సరి- రిసన్నిప - న్నిస-రీరిస - పమప -రిరిస - రిరి - మమగమ -
ముని-జనమఅ- నస-హంంస-నిఖిలలోక-పఅ-అలనఘ -
రిరి - రిసన్నిస - రిరి -రిసరిమ -సన్ని -సరిమరి -పమ-రిరిసా
రిఇ - ఇఇఇణ - కళ-సఅల్యఅ-భఅ-అఅఅగ్య -రఊ- ఊఊపా॥

రీ-మమపా । పప - మగమా । రిరిమ - గామ । రిమరిరిసా ।
దాశరథే । పుణ్య । రయమే । పఅం । ఘాం । తవ వందే।
రిమ-రిపపమ । రిసమరి-పమ । రిమ - పనిమప । సరి-మపనిస
పఅ-దకమల । మని-శంంం । కృప-అఆళొం । గఅ-నఘణితి-
సా - రిమరమ । పని-సనిసమ । రిపమ - రిగమ । రిస-మరిరిస ।
మా-కలఇయ । ముద-మతులం । దేవహి-మెఎఎ । భొఒ-ఒఒఒఒ ।
సరి-రిసనిస । మప-రిరిరిస । రిరిపమమ । రిమరిరిసా॥
స్వాఅ-ఆఅనిన్ । శఅ-లయుఖం । గురుముఉఉట్ర । నఅ-అమకం॥

ఆరభి రాగము — త్రిపుట తాళము 7 అక్షరములు

స	రి	మ	ప	ధ	స	స	ని	ధ ప మ	గ	రి స
,,	చ	శు	,,	చ	,,		కా	,,	అం	,,

ప. సా ప-మమపా । మగరి-సరిమగ । రిరిస-ధధరిస । రీ, - రిసరి ।
రరె-శ్రీ ఇరా । అఅమ-చంంం । ంంం- ంంంం । ద్రా, - ఆరఘు ।
మగరి-రిససా । పపమ-పాపా । పమప-మగరిరి । మగరి-సరిసస ।
వంశ-తిలకా । రఅఘువేంద్రా । అఅఅ-అఅఅఅ। అఅఅ-అఅఅఅ ।
ధసరి-సరిసస । ధసా-దధధప । పమప-ధససా । రిసరి - మగరిరి ।
అఅఅ-అఅఅఅ।అఅ - శ్రితజన । పొఒష-కఅరే । సిఇఇ-తఅఅమ ।
మగరి-మమపమ। పాప - పాపా ॥ పమప -ధససరి ।మగరి - సరిసస ।
నొఒఒ-రంజన । రేరి - ధీరా ॥ రఅవ -ణఅసుర।అంత - కఅరెఎ ।
దధరి-సరిసస ॥ ధసస - దధధప । పమప - ధససా । సాస-దధధప ।
అఅఅ - ఇ్యఇ్య । అఅఅ - ఇ్యఇ్య । అఅఅ ఇయరే । దీన-జనమం ।
పమప - మగరిస ॥పాప॥
దఅర - మఅమవ॥రేర॥

శ్రీరాగము—ధ్రువతాళము 14, అ. 1011

స	రి	మ	ప	ని	స̇	స ని ప	ధ	నిసమరి	గ	రి స
.										
,,	చ	శు	,,	ద్దె	,,	,,	చ	,,	సా	,,

1. మమపాపానిప - నినిస̇ాస̇ా । గ̇రి̇స̇స̇నిప - మపనిని - స̇ాస̇ా ।
మీనాక్షిజయ - కామాక్షి । కం కటిఘట - ఉరమల - క్షీ ణా ।

గ̇గ̇ రి̇ సా - రి̇సా - స స̇నిప । పస̇ నిప స̇ని - పమపని - పపమా ।
అప్రతిభా - ప్రాభా-వోజ్వన్నతి - మధురమధుర - సరలం - కారా ।

రి మా పా - నిస̇ రి̇ - రి̇గ̇ రి̇స̇ । రి̇ స̇ప మ మ ప - రి̇స̇ పస̇ - రి̇గ̇రి̇స̇ ।
ఓంకారా - కలితా - లఅఅప । యూద్ధమిత్ర - సుగుకర ఇఇటభ ।

గ̇రి̇స̇ - స̇నిప - నిపపమ రి గరి స । సని ధన్నిస - రిమమధని - పపమ ।
ఖండ - చండ - దండను-జఅణిణు । మదయ అఅఅ - అఅఅవసు - యుఅన ।

రి ప పమర - రిగ రిస - సాసా । రి రి గ రి స - నిసరిగ - రి రి స న్ని ।
కార్తికేయ-జననిఇ - రే రే । కాత్యాయని - కఆళిక- భద్రఅణి ।

ధానిధా - ధాన్నిని-సాసా । న్నిసరి గరిస - పరిసస్నిధ - మ ప ।
వీ ణా నీ - క్వాఅఅ - ఆ ణీ । కఅరణకర - సఖశిఖరం - జయ ।

ప నిపామా - ప పమరి - రి గ రి స । రిపమ-రిపమ - రిమమప - పస̇స̇ని ।
మధురాపం - ప్రావీణ - జీఇఊ ర । అఇ్య - తిఇ్య - అ ఇ్యం - వఇఇయ

పస̇నిపస̇ని-పనిస̇రి̇ - రి̇గ̇రి̇స̇ । న్నిసరి మపని - పపమరి - రిగ రిస ।
అఇ్య తిఇ్య-అఇ్యం - వఅఇ్య । అఅఅఅఅఅ - అఅఅఅ- అఅఅఅ

స̇ా స̇ స̇నిప - నిపపమ - రిగ రి స ॥మమ॥
చోక్కనఅధ - సఅఅమి - జీఇఊ ర ॥మీఇ॥

భైరవిరాగము — ధ్రువతాళము. 14 అ. 1011

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స	సనిధపమగరిస
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]	,,	[illegible]	[illegible]	,,	అవరోహణము

౬. గ రిగసాపా - మగ రిగ - మప మా । పధనినిధప - మని ధప-మగరి స ।
శ్రీషా అమా- చంద్రల- శ్రీత పా । అరిజఅఅత్రి - సమఅఅ - అఅఅ స్తు।
[illegible] । రి రిగగ - మపగగ - రి గమసమమ ।
[illegible] । నిఇఇఅ - ముఖఅం - భో ఒఒఒరుహా।
[illegible] । నిరిస - గరిస - నిని ధమ - పధనిస ।
[illegible] - ఇఇఇఇ - ఇఇఇక । ని రం - లరం - మంగళ - మఅఅత।
ప [illegible] - స ని స - [illegible] - మ గ రి స ॥ గరి ॥
నా ఒఒ - తుఉఉ - ఉమఉఉ - ఉఉఉఉ ॥ శ్రీఇ॥

[illegible]రశంకరాభరణము — మఠ్యతాళము. 10 అ. 101

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స	సనిధపమగరిస
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]	,,	చ	కా	,,	అవరోహణము

౭. స [illegible] - [illegible] నిధప । మగమప ధప - మగ రిస । పసపా - మగమరి గా।
గా ఒఒం - దఅఅఅఅ । హా శిఎఎమధు సుఉధన । వనమా - ఆఅఅఅలా।
సపసా ని స-ధ నీ స । రి సని - ధ నిసని ధప । సాసాసా । సనిధప ।
గరుడాశ్వజ-ముకుంద । శ్రీధర - శ్రీఇరఘుపతె । సం ం ం । కరవణ ।
వ గమపాప్ప-మగ రిస । రిరి ని - ససధ-నినిస-ధ। ధమ-పపగ-మమరి గా ।
సుందరాంగ-జయజయ। శ్రీఇఇ - రఅమ-నిఇఇ-త। అభి-రఅఅ-మఅఅఅ ।
స రి గమపా- ధనిసా । రి రి సనిధప - మగ రిస ॥ స ని ॥
మఅఅఅఅం- పఅహి । ప అట్టఅఅభి - రఅ అమ ॥ గొఒ ॥

కాంభోజిరాగము—ఆదితాళము 8

స	రి	గ	మ	ప	ధ	స̇	స̇	ని	ధ ప మ గ రి స
,,	చ	అం	శు	,,	చ	,,	,,	కై	అవరోహణము

7. సా̇నిప - ధధసా̇ । ధ స̇ రి̇ గ̇ - మ̇గ̇గ̇రి̇ । స̇రి̇స̇స̇ - నినిధప
మందర - ధఅరే । మొఒత్తము - రఅఅరె । ధఇత్యను - లంతక ।
పధపమ- గమపా । గపధస̇ - నినిధప - దధపప - మ గ రి స ।
పఅవన - ముఉత్రై - పదశుభి - రెఎఎఖ । ముకుటము - యుఊఊగ ।
గపపధ - ధస̇స̇రి̇ । రి̇ప̇మ̇గ̇ - రి̇గ̇రి̇స̇ । స̇రి̇స̇స̇ - నినిధప
అఅఅఅ- అఅఅఅ । అఅఅఅ - అఅఅఅ । దఇత్యను - లంతక
పధపమ- గమపా । గపధస̇ - నినిధప । దధపప - మ గ రి స ॥సా॥
పఅవన - ముఉత్రై । పదశుభ - రెఎఎఖ । మకుటమ - యుఊఊర ॥మం॥

మేచకల్యాణి.—త్రిపుటతాళము 1

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	స̇	స̇ ని ధ ప మ గ రి స
,,	చ	అం	ప్ర	,,	చ	కా	,,	అవరోహణము

8. స̇స̇స̇ - నిధనిస̇ । నిధప - ధపమప । గమప - పదధని । ధపమ - పగరిస॥
కమల - జఅదళ । విమల - సునయన। కరివ - రదకరు । ణంబు - ధేఎఎ।
ధ̣ధ̣ధ̣ - గగగా । మపా - మగరిస । రీ, - సా,, । గమప - మపధప ।
కరుణ - శరధే । కమా - లఅఅఅ । కాం - తా,, । కెఎశి - నరకఅ ।
ని ధ ప - ధపమప । గమప - పదధని । ధపమ - పగరిస । ధ̣ధ̣ధ̣-గగగా ।
సురవి - భేఎదన । వరద - వెఎలఅ । సురపు-రొఒత్తమ। కరుణ - శరధే ।
మపా - మగరిస । రీ, - సా, , ॥ స̇స̇స̇ ॥
కమా - లఅఅఅ । కాం - తా , , ॥కమల॥

శుద్ధధోడిరాగము — ధ్రువతాళము 14అ. 1011

స	రి	గ	మ	ధ	ని	స	స ని ధ మ గ రి స
,,	శు	సా	శు	శు	కై	,,	అవరోహణము

ప. సానిధధా - ధనిసరి - గాగా । గిమధమగరి - గారిని - సాసా ।
అ ర వ రే - ద శ రధ - రాజా । కల శంబుధ - చంద్రము - రె రే ।

ని స గ రి గ - మగరిస - సానిధ । ధారీ రీ - గ గ రిగ - రినిసా ।
తాటక అ అ - గఅర్వవి - భే ద న । గాధేయా - క్రతుపఅ - లనురే ।

గామాధా - ధ మగరి - గాగా । మగరిగరిస - నిగరి స - సానిధ ।
పాషాణా - ప్రఅణవ - పాదా । కమలపరఅ - అగికణు - రేరెవ ।

సని సరిగా - రిగిమగ - మగగా । గ రి రీ రీ - గరి సని - సాసా ।
శివకోదండం - డపఖం - డన ఒం । డకురేరే - క్షితిజఅ - నాధ ।

గ రి గి మ - మధమ - గిమ గాగా । మగ రిగిరిస - నిగి రిస - సానిధ॥
భృగు అ - మఅవలె - యపరోవ । కిరణచణఅ - కృపణజ - నా వ న॥

ధా రిరి - గమగిధ - ధ ధా । ధాధమగరి - గారిని - సరిగమ ।
ఆ కెరే - దశ రధ - రాజా । భామణపరి - పాలను - రెవరెవ ।

ధనిసరిగమ - సారిని - సరిగమ । గమ ధామా - గగరిగి - రినిసా ।
వఅఅఅధవవ - ఏవన - రవితెన । యఅమోదా - పఅలను - రెవరే ।

గి సస్సా - ధ్నగి - గా రి స । ని సరిగా - మ గ రి స - సానిధ ।
సింధుబంజ - బంధ స - బంధురె । రావణవీ - ద్రఅవణు - రే రె వ ।

ధ్నధి - గిగిమమ - ద ధ నీసా । నిసని దధా - ధమగమ - గగ రిస।
మ భుభుఇ - ఖఇషుల - సాం ప్రాజ్య। భూషివపలు - మహితఅ - లనురెవ।

గిరిసనిధ ధ - గిరి గిస - సనిధధ । మగి రిగ రిస - నిగరిస - సానిధ॥సా॥
సుమహితనయ - సుమహిత - నయ్రకిఇ। రఘునఅయక - జయవర - దాయక॥అ॥

స	రి	మ	ప	ధ	స	స	ని	ధ ప మ	గ	రి స
,,	శు	శు	,,	శు	,,	,,	కా	,,	అం	,,

సావేరి రాగము—రూపక తాళము 6అక్షరములు 01

10. ధస - రిమమా । మగ - గారిస । గా - రిరిగా । రిరి - సధసా ।
జన - కసుతా । కుచ - కుంకుమ । పాం - కితలాం। చను - లెవరే ।
పధ - పమపా । పమ - గరిసరి । పమ - గరిరిమ । గరి - సాసా ।
బలి - హరురే । ఖగ - వళహన। కం - చిఇపురి । నిల - యాఅ ।
రిరి - సాన్నిధ । సరి - మాగరి । మా - పధపమ । పధ - పాపప।
కరి - రాక్షక । భుజ - వీక్రమ । కా - మితఫల । దళ - ఆయక।
రిరి - మమపప। ధప - ధపమా । పధ - సానిధ । నిధ - పధమా ।
కరి - వరదళ । కళ - ల్యాణా । పెరుం - దేవిమ । నొఒ హరురే ।
ధప - మగరిస । రిమ - గరిసా ॥ధస॥
కరి - గిరిని ఇ । వళి - అసురే ॥జన॥

ఆనందభైరవి —ఆదితాళము 8 అక్షరములు 100

స	గ	రి	గ	మ	ప	ధ	ప	ని	స	సనిధపమగరిస
,,	,,	చ	సా	శు	,,	చ	,,	కై	,,	అవరోహణము

11. నిధనిస - సానిస । గరిసని - నిధపమ । పపపధ - నిధపమ ।
కమలసు - లోచని । విమలత - టళకిని । మరళళ - గళమిని ।
మపపమ - గరిసా । సాన్ని - సగగమ । గమపమ - గరిసా ।
కరిహర - మళధ్యే। బింబా - అళన న । విధుమం - డలచే ।
పామగ - మాగరి । గారిస్ని - సాసా । పపమగ - మమగరి ।
చందన - కుంకుమ। సంకలి - తా ఆ । పరిమళ - కళస్తురి ।
గగరిస్ని - సాసా । సగరిగ - మగమా । మనిధని - ప ధనిస ।
తిలకధ - రేరే । జళఅజి - శళయ్యా। కచకుచ - ఘనజఘ ।

గ సంసని-ని ధపమ । పపపధ - నిధపమ । మపపమ-గ రిసా
నళఅం-భోజజ । మరఅళ- గఅమిని । కరిహర-మఅత్యే ।
సా స్నీ-సగ గమ । గమపమ- గరిపా ||నిధ||
బింబా-అ అన న । నిధుమం-డలరే ||కమ||

మోహనరాగము—రూపకతాళము 6 అక్షరము ౯ 01

స	రి	గ	ప	ధ	స	స ధ ప గ రి స
,,	చ	అం	,,	చ	,,	అవరోహణము

12. గగ-పాపా । ధప-సాసా । రిస-దధ పా । ధప-గ గరీ
వర-వీణా । మృదుపాణీ । వన-రుహలో । చను-రఅణీ ।
గప-ధసధా । ధప-గ గరీ । గగ-ధపగా । పగ-గరిసా ।
సుర-చిరబం। భర-వెఎణీ । సుర-నుత కా । ల్యఅ-అఅణీ ।
గగ-గగరిగ । పగ-పాపా । గగ-ధ పధా । ధప-సాసా ।
నిరు-పమశుభ। గుణ-లోలా । నిర-తజయా । ప్రద- శీలా ।
ధగ - రిరి సస । ధస దధ ధప । గ ప-ధసధప । ధప - గ గ రి స
వర-దళప్రియ। రంగ-నఅయకి । వఅం-ఛితఫల । దళ - అఅయక్ ।
సగ-గాగా । గరి- ప గ రీ । స రి-స గ రి స ||గగ||
సర- సీజా । స న- జ న నీ ।జయ-జయజయ ||వర|| .

నవరోజు రాగము—రూపకతాళము 6 అ. 01

ప	ధ	ని	స	రి	గ	మ	ప	మ గ రి స ని ధ ప
,,	చ	కా	,,	చ	అం	శు	,,	అవరోహణము

13. ధని- సరిగా । రిగ-మాగరి । గమ-గారిస । గరి-సనిధా ।
గి రి-ధరమా । మఅ-మాధవ। హరి-కేశవ । సర-సిజలో ।
సని-ధధపా । ధని-సరిగా । రిగ-మాగరి । గరి-సాసా||
చన-కరుణా । సలి-ల నిధే। భువ-నావన। శం-సారే||
మగ-మపమగ । ధప-మపమగ । రిగ-మపమగ । రిగ-మగరిస ।
సురు-చిర గుణ। సుర-మునిగుణ । విను-తచరణ । కలి-మహరణ ।

గరి-సనిధా । సని-ధధపా । ధని-సరిగా । రిగ-మాగరి ।
సర-సిజలో । చన-కరుణా । పలి-లనిధే । భువ-నావన ।
గరి-సాసా ॥ధని॥
కం-సారే ॥గరి॥

బేగడరాగము—త్రిపుటతాళము 7 అక్షరములు. 100

సగ	రి	గ	మ	ప	ధ	ని	ధ స	సనిధపమగరిస
,,	చ	అం	శు	,,	చ	కా	,,	అవరోహణము

14. మగమ-పాధప । నిధప-మగమప । పధప-సనిరిస ।
సఅర-స్వాతిఇ । నఅన-న్నఅలిగె । యఅలి-కుణిసలి ।
మగరి-సరినిస । పధప-నీధప । మపధ-మాగరి ।
యఅళ-నుఉగ్రహ।దిఇంది-నాన్నము । ఖదలి-మాధుఉ ।
గా, -గామప । గరిస-గగమ । పదప-సనీరిస ।
రా్యు, -శ్రీలలి । తవచ-నంగళు । జనియి-నుఉగెవ ।
మగరి -సరినిస । పధప-సనిధప । మపధ-మాగరి ।
యవళ-శుఉభిఅ।వరద-వఅల్మిఇ। కిముని-పేర్లను ।
గా, -గామప । గరిస-సాసా ॥మగమ॥
శ్రీ, -రాముని । శుభచ-రిత్రం ॥సఅర॥

నీలాంబరిరాగము—త్రిపుటతాళము 7 అక్షరములు. 100

స	రి	గ	మ	ప	ధ	ప	ని	స	సనిపమగరిగస
,,	గ	అం	శు	,,	చ	,,	కై	,,	అవరోహణము

15. సారి-రిరిస । సగగ-మాగమ । రిగరి-మామా ॥ మగగ-సాసా ।
జానకీఇఈ। రమణ-తేఎఎ । నమొఒ-ఓఓ । నమొఒ-ఓఓ ।
ససస-పాపా । ధపమ-పమగా । మపా-మపమగ । గరిమ-గాసా ।
దనుజ-శిక్షా । పటొఒ-మునిమా। నసా-అఅఅబ్జ। రఅజ-శాంఘ్రీ।

సాసా-సాసా । స ని ప-పమ మగ । గామ-పధపమ । పమగ-రిమమా।
గాన-మాఅ । ధుపుర్య-లాఒఒప । రాను-చంద్ర । దఅఅ-శ ర థే। -

గరిమ - గాగస । ససరి - రి స స । సగగ - మాపా । గమప - పాపా ।
రఅఅ - అఘవ । నిశ - మెఎఏ । తవకృ- పా అం । సురుచి - రం ం ।

మగమ- స ని ధ ని । పధప-పమమగ । పమగ -రిమగస । సని ప-పమమగ ।
జగఅ-న్న అ అ ధ । తఅవ-కి ఇ ఇ న। భజా -మనిశం । దెఎహీ-భాఒఒఒ।

గ రి మ-గాసా । నిసరి -గమగమ । గమప -మపసా । సనిప -పమమగ
స్వఅఅ-ఆమిక్ష । అఅఅ-అఅఅఅ । అఅఅ -అ అ అ। ఇయం-వఇ ఇయ ।

పమగ - రిమగస । సనిప - పమగ । గ రి మ-గాసా ॥పారి॥
ఇఇయ -తిఇ ఇయ । జయఅ-శ్రీఇఇఇ । గురుము-కూర్తే ॥జాన॥

ధన్యాసిరాగము—ధ్రువతాళము - అ 14. 1011

స	గ	మ	ప	ని	స	స ని	ధ	పమగ	రి	స
,,	సా	ను	,,	కై	,,	,,	ను	,,	ను	,,

16 సధ నినిసా-నిసగా-మగ రిస । నిధధనిసా-నిసమగ -గరిసా ।
జయకరుణా -సిం -ంధో౯ఒ ।తవపఅదాం-బుజముతు-లం ం ।

గా మా పా - గమ పమ - గరిసా । నిసానిధ - ధనిసగ - గరిసా ।
ధ్యాయామి - శ్రీఇఇఇ - కంఠా । భా క్తావళీ - పఅలన- చణరే ।-

గగ మామమ - నినిసస - గగమా । గమాపమప-గమ పగ-మగ రి స ।
ధఅన్యాఅసి - రఅఅఅ -అఅగం । గఅ అఅఅ-యఅఅఅ-అఅఅమి ।

నిధధనిసా - గమపమ- గరిసా । పమప - గమప - నిపగమ - గగరిస ।
త్రిణుతఅఅ- లఅక్షణ- మఖిలం । అఖిష్ట- మ౯ధి - కఅంరి - జగాన్యం।

నిసాగమప - గ మా గ - గరిరిస । సానిధధని - సగగరి - గరిసా।
జ్ఞా ఊఊఊఊ- ఊఊఊ- ఊఊదవ । సంంంంం -'పుఊఊఊ - ఊఊర్ణం।

సాసాగగ - మాపమ - గమపా । ససానిధధ -సానిధ - ధనిసా।
ఆఅ అఅ - శాఒఒ - ఒఒహే । రిభా క్త్యఅఅ - అఅఅ - అఅక్తం।

స్ని సగ గా-ని ధ ని స-మగరిస । మ గ ప మ ప ని-గ గ మ మ-ప ప ని ని ।
ఆవరొాఒఓ-హొఎఎఎ-ఎఎఎఎ । ప్రు ఊ ఊఊఊఊ-ఊఊఊఊ -ఊ ఊ ర్ణం ।
గమపగరిస-మగమప-ని ని సా । ప ని సా ని స - ప ప సా -ని ని ధ ప ।
మం౦౦౦ ద్ర-మఆఆఆ-ఆ ఆ ఆ । ధ్యత ఆ ఆ ర - క లి తం - ౦ ౦ ౦ ౦ ।
పామపమగ-మాగగ -రి రి సా । సా ని ధ ధ ని - స గ మ ప - మగరిస ।
గాధఆఆఆ-ఆ లసి -తం ం । నా ద భై ఎ ద - ధు రి ఇ ఇ - ఇఇఇణ ।
పమగ రిసప-మపమగ-గ రి రి స । ని ధ ధ ని ని స- గ గ రి స - సరిసా॥
గురుము ఊఊఊ-ఊఊఊఊ-ఊఊ త్రైఎ । ప్రసిఇఇఇఇ- ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇఇద్ధా॥

ముఖారి రాగము—ధ్రువ తాళము 14 అక్షరములు. 1011

స	రి	మ	ప	ధ	ని	ధ స	స ని ధ ప మ	గ	రి స
,,	చ	,,	,,	చ	క్రై	,,	,,	సా	,,

17. నిధసాసా-రిమగరి-మమపా । నిదధాపా - మా గ గ - రరిసా ।
వసుదేవా-దెఎవకి ద ఎ వీ । నయనానం- దా క ం - దళురే ।
రిరిమమపా-నిధపమ-పాపా । నిదాధపా - పామాగ గరీ ।
న ం ంందా-నందను-శేశే । సురానరా - కారా - ధిఇరా
మాగ గ రీ-నినిధా-సాసా । రిమపనిదధ - పామమ- గ రి సా ।
నూరిజానా-వసుధా-సింధో। బంధురశశి - కందళు- రెఎశే ।
మమపాపా-నిధపమ-పమగరి। పమాపమా- గరిమా - గ రి సా ।
గొాఒపాలా-గొాఒఒఓ-పఆలక।గి రీ ధరా- కరసా - ర ను శే ।
నినిధసాస-రిస రిస-రిమమప । ప మ ప - నిధస-స ని ధ ప-మ గ రిస ॥నిధ॥
నఆల్లబోమ్మ-విభునం-౦ ౦ దన। బొాఒమ్మ - బొాఒమ్మిపతిఆ -క్క-అణురె॥వసు॥

నాటకురంజి—త్రిపుటతాళము 7అ. 100

స	రి	గ	మ	ధ	ని	ప ధ ని స	స ని ధ మ గ స
,,	చ	అం	శు	చ	కై	,,	అవరోహణము

18. సాని - ధ ని పా । నిధని - సగసా । నిధని - సపగస । నినిస - నినిధమ ।
రేరె - స్వరసం । దితఅ - చరణా । అగణి - తగుణఅ । లంం - కృతురెవ ।
మగమ - నినిధమ । నిధని - సగసా । నినిస - నినిధమ । నిధమ - మమగస ॥
సరసి - జఅసన । సంం - నుతురే । అఅఅ - అఅఅఅ । అన్య - న్యన్య ॥
సగస - మగమా । నిధమ - నినిధమ । నిధని - సారిస । సారి - సమగస ।
సంం - గిఇతా । సఅఅ - హిఇఇత్య । భరత - విద్యాఅ । నంద - సహితురె ।
సరిగ - మమగస । సరిస - నిధనిస । రిరిస - మమగస । పమగ - మమగస ।
సరసి - జఅసన । సరవి - పాఒమణ । సురుచి - రఅనన । పెసుం - దివివి ।
నిధమ - నినిధమ । మమప - మమగస ॥ సాని ॥
శ్రీఇఇ - విజయఅ । వరద - రఅఅజ ॥ రేరె ॥

బిలహరి రాగము—మఠ్యతాళము 10 అ. 101

స	రి	గ	ప	ధ	స	స	ని	ధ ప	మ	గ రి స
,,	చ	అం	,,	చ	,,	,,	కై	,,	శు	,,

19. సారి రిగగపా - మ గ । పా - మగధాధా - మగ । పాధని - పధాపమగ ।
పాలయనగే - శ్వర । వంది - దిబుధాఅ - వళి । పాఅరి - జఅ అఅత ।
రి గా రి - సరిసనిధా । సా రి గ - సారిగపా । గగాదధా - ని ధ పా ।
నమామి - తవచరణం । వాంఛతి - ధీరవిమే । గ అనహై - ఖ అర్యా ।
ద ధమాగగ - మగరిస । నిధాని - పాధపమగ । పాపా - ధపమగరిస ।
మహిమానం - ంంతన । గఅఅ - అఅ అతుం । కృష్ణా - తటవఅసిక ।
రిగ మగగరి - రిసనిధ । పధసా - రిగసరిసా । సాసానిధ - సానిధ ।
కద ళిఇఇఇ - ఇఇవన । మ ంం - దిరజయురే । చంంద్రక - శాఅవ ।
సరిగారిగ - పామగ । పాపా - ధప పధ పా । మగారిగా - ధపమగ ।
తంం ంం - ంంస । నాఅ - గభుజవణా । శిరాగరా - అఅజిత ।

దాధానిధ-ధనిపా । పా ధని-పాధపమగ । పాధ సనీ - ధ ని ధ ప ।
మూఊర్ధఅ-అఅఅ । స్ఫాటిక-జేఏఏఏహ । గానసమూ - ఊఊఊద్ర ।
ధానిధ-పాధపమగ । పధాసనిసధని -పధ । ప ధసీ -ధనిధపమగ ।
రాఅగ-వీఇ ఇఇచి । విరాతఅజమఅ-అన । కిఅలా -అఅఅఅఅవి ।
ప ధ రిసాసని ధ-పద । ప సనిధని - ప ధ ప మగ । గపపధధస - సనినిధ।
నఊఊఊఊఊఊ-కఅ। మ అఅఅఅ-అఅఅర్థ్యేఎ । స్వర సఊపఅ -అఅఅన ।
ప ధ సా-పధాపమగ । సనిసధనిప-ధపమగ । దధనిపధప - మ గ రి స ।
శ్రుతి-వాతఅఅయన । నఅదఅప్రతి-నఅఅద। విలసితశం - భో ఒ ఒ ఒ।
రిగమరిగరి -సన్నిధా । స రిగ మగరి-గ రి రీ । ధగారి - స రి సన్నిధా ।
అఅఅఅఅఅ_అఅఅ । అఅఅఅఅఅ_అఅఅ । మదంచె- ఎహిమేఏఏ ।
స రి గ రి రి గ - స రి సా॥ సా రి రి॥
గురుమఊఊఊ - ఊఊర్తే ॥పాలయ॥

మలయమారుతము—రూపకము 6 అక్షరములు.0।

ఉమ్మడి శెట్టి వెంకటస్వామి నాయుడుగారిచే రచింపబడినది.

స	రి	గ	ప	ధ	ని	సం	సధపగరిస
,,	శు	అం	,,	చ	కై	,,	అవరోహణము

20. సా-నిధనీ । ధని-సరిసా । ధని-సనిధప । గప-ధనిధా ।
శ్రీ-లోఒలా । శ్రిత-ఒఅలా । సెఎ-వితసుర । గణ-లీఇలా ।
పగ-పధ నిధ । సని-దధపా । గప-ధనిధ ప । గప-గరిసా ।
కచ-కుచధర । సుమ-మఅలా । కర-సరసిజ । పరి-పఅా ।
సా-స్సనిధప । ధని-సాసా । ధని-సరి గరి । గప-గరిసా ।
సూ-నృతవ్రత । సుచ-రిత్రీ । సుచు-చిరశుభ । తర-గఅత్రీ ।
గా-పగపా । గప-ధనిదా । పగ-పధనిధ । సని-ధధపా ।
సా-రసలో । చన-ధఅత్రీ । సుర-నుతజఅ । నకి-ప్రఊత్రీ ।
గ ప-ధనిధప । గప-గరిసా । రిస-నిధనిస । రి రి - సా॥ సా॥
గుగు-తరకుచ । వెఎ-ణిధరా। నర-వరనుత। కళ్యా- ణి ॥శ్రీ॥

(గీతములు సంపూర్ణము)

శ్రీరస్తు

స్వరజతులు

1. చక్రవాకము—ఆదితాళము

16. మేళకర్త రాగము. శుద్ధ రిషభ - అంతర గాంధార - శుద్ధ మధ్యమ - పంచమ - చతుశ్రుతి దైవత - కాకలి నిషాదములు.

ఉమ్మడిశెట్టి వెంకటస్వామినాయుడు గారిచే రచింపబడినది.

ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

1 లఘువు	○ ద్రుతము	○ ద్రుతము
పల్లవి॥ మా, గా, రీ - సా సా, ధస్నీ మం, చీ, స - మాయా, మిదే	రి, సా, - ధ్సా రా, రా, - నా	స్నిసా,- ని రీ ॥మా॥ మనో,-హరా ॥మం॥
1. మాప్పమా గా - మా, గ రీ స రి - మాంచిమాటా - లెం, చిన న్ను ఈ -	గా, రి సా స్ని - గాం, చ వే మి -	సా, ని - ధ్నిసరి ॥మా॥ కాం,చ - , అంగ॥మం॥
2. మాపమగరి సరి - గామగరిస నిస - పంచశరుడువిలు - వంచిశరము లిటు -	రీ సధ్ని సరి - జొంచివేయనిక -	గా రి స స్ని స రి ॥మా॥ నింపుక నోర్వ ను ॥మం॥
3. మనిధాపమ - పధపామగ - మగరిస - మరుబారికి - యికతాళక - లిపనుర -	ధ్సాని సా ని - ధని మారుబల్కి - యిది	రీ , ,- సా , , - మే, , - గా , , -

ధ్నాన్నిసాన్ని - ధన్ని స రీ శ - న్ని స రి గ -	మా గ - గా రి - రీ	స - సాన్ని - స్నన్నిసరి ||మా||
వేయమాట - వ ల దు నీవు- న అన్ని క -	వా రి - జాక్ష - నే	ర - మేమి - బ్రోచువర ||మం||
4. పాధ - ప ధనిధాప - గామగరి సన్ని -	రీ, సా, - ధని	స రి స న్ని - స్న న్ని స రి -
నీ దు - స్మరణగాక - వే రెవరుగను -	లే, రా, - మ తి	మ రి ని ను - బా గ డెద -
గా, మా, - గమ - ప ధపమ - గ రి స రి -	మా గ గా రి స రి -	గా రి గ స న్ని స -
రా, రా, - స ద యొడ వ ని - ముదమున -	సుం ద రా ంగనిను -	పొం ద గో రి తి ని -
రీ స సా న్ని ధా - న్ని సా రి గా , , -	గా మ పామ - ప ధ	ని ధా ప ధ ని సా -
ఇ ం దు రావదే - మ నందు రా , , -	మం ద యాన - ని ం	ద జే య త గు రా -
రీస - సాని - నీ ధ - ధాప - పమపధ -	నీ , ధా , - ప మ	పధపమ - గ రి స రి||మా||
ఏర - తాళ - జాల - లే ర - వరనుమ -	మా, రా, , - మ న	వినిగను - గో నుమిక||మం||
5. పా ధ ని పా , , - ప ధ ప మ గా , , -	రీ గ స రీ , , -	గ మ గ రి సా , , -
జా ల ము సే , , - యక వి న రా , , -	సామిగనా , , -	మ ది గ న రా , , -
ధాన్ని ధధా , , - ధ న్ని స రి గా , , -	గ మ ప మ పా , , -	ధ ని స ని ధా , , -
చాలురయూ, , - వ గ త గు రా , , -	సమ యమి దే , , -	స ర స ము రా , , -
పధ పా - మ ప మా - గమపమగా , , -	గ మ ప మ గ రి స ని -	ధ న్ని స రి సా , , -
చల మే - ల ర తా - ళగలె ఎరా , , -	మ రు డె ద శ ర ములు -	బ ర పెను రా , , -
ధా , న్నీ సా రి - న్నీ, సా రీ గ	సా , రీ గా మ -	రీ , గామా ప -
యే,రానన్ను - దూ, రానాడ-	మా , రా గా దు-	మా, రా కా ర -

ప మ గ మ పా ,, - పా ధ ని ధా ,, - | పధనిస - నిధపమ - | పధపమ - గ రి స రి ||మా||
సు ధ మ అ రా ,, - గో రి తి రా ,, - | వెంకట - వరదుడ - | వేఎగమె - గ ల యర ||మం||

28. మే. జన్యరాగము.

చరి - అంగ - శుమ - ప-చధ - కై ని

2. ఖమాసు—ఆదితాళము

ఆ. స మ గ మ ప ధ ని స

అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ సా ,, - సా నీ - ధాపా , - మ గా | మా ,, - ,, - గా | మాపా , దాని ||సా||
సా ,, - అంబా - శి వా , - య నా | వే ,, - ,, - రా | జితా , గీర ||సాం||

1. సా , రిని , - స ధా , - ని పా , - ధ | మా , ప మా , - గ | మా , ప ధా , ని ||సా||
భవ భవీ , - మనో , - హరా , - ప | రా , ల్పరా , - కృ | పా , క రా . శ్రీ ||సాం||

2. సా రీ స ని - నీ సా నిధ - ధా నీ | ధ ప - మాధామగ - | సమా - గమపధని ||సా||
నీ వే గు రు - దైవం బని - యే వే | శి ను - సేవింపుచు - | సదా - నుడని శిన ||సాం||

3. స రి స ని సా ,, - ని స ని ధ నీ ,, - | ధ ని ధ ప ధా ,, | ప ధ ప మ పా ,,
ప ర మ ద యా ,, - ని ధి వ సు చూ ,, - | మయి వ క నా ,, | హృదయ గనా ,,
స స స స-మమ మ మ-పపపప-ద ధ ధధ - | నిసనిస - నిధ పా - | ధ పమగ - మపధని ||సా||
మహాదేవ -మహాప్రభో-సుందర-న అయకే - | సురవర- దయకా - | భయభవ - హరశివ ||సాం||

4. ధ స ని ధ - పమగమపా ,, - పధ నిధ - | పమగ గ - మా ,, - | సనిధ ని - ధపధ ని ||సా||
స్థి ర మ ధు- రపురమునా ,, - వరములో - | సగుణాగు - నీ ,, - | నిరతము - నుదలచి ||సాం||

5. సా ,, - ,, స ని నిధధప - పమ గ గ | మా ,, - ,, ప ధ | నిధమ - గ మపధ ని -
శ్రీ ,, - ,, ఈ శ కర శశి- మమ టధ | రా ,, - ,, జ య | విజయ - త్రిపురహర -

సమగసససాసా - సరిసససనీనీ -	నిసనిధదాధా -	పధపమపాపా -
శ్రితజనలోలా - ద్భుతగుణశీలా -	కృతనితపాలా -	పతితుని వేళా -
సమామ - గపాప - మదాధ - పనీని -	ధరిం - నిసాస	నిసనిధపా , , -
ముదంబు - లరంగ - పదాబ్జ - ములంధు-	పదంబు - లుజేర్చు	పతుపతిని , , -
మాపమ - పాధప - ధానిధ - నీసని -	సారిస - రీసని	సారిసానిధపము -
జ్ఞానము - ధ్యానము - స్నానము - పానము -	దానము - మానము	యచ్చిమానమనుగదు -
గమపధనిస - నిరిసా , , - సరి - నిస -	ధని - పధమా , ,	సపమ - గమగధని ॥సా॥
నికరమును - చరణం , , - బులం - గను-	గొను - శ్రుతులగ	నుతుల - శరణను ॥సాం॥
6. సారిసా - నీధనీ - సానీధపా , , , -	పాధనీ - ధాపమా	పామాగమా , , ,
నారెసా - రెమనీ - నామమంత్రం , , , -	కోరినా - మానిపా	దాబ్జయంత్రం , ,
మాగమా - పామపా - ధాపదా - నీధనీ -	సారిసా - నీధనీ	సానీధ - మాపాధ ॥సా॥
దానుడా - చిన్నికృ - ష్ణాని కీ - దిక్కునీ -	వేయనీ - చొక్కనా-	ఘూనిన - యూర్మికోని ॥సాం

పై 6వ అంకెగల చరణము మాత్రము ఖండజాతి నడక అగుటచే, వ్రేలికి అయిదు అక్షరములు చొప్పున పాడుకొనవలయును.

22. మే. జన్యరాగము — 3. ముఖారి—ఆదితాళము ఆ. స రి మ ప ని ధ స

చరి - సాగ - శుమ - ప - చధ - - కైని — అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ సా , , - , , - ధరిస నిధప - మాపధ	పా , , - , , - మని	ధప - మపమగగరి
జా , , - , , - లమిక వలదు - రాపధ	రా , , - , , - చెలి	పయి - నలుగవలదు
సా , , - , , - రీ , మాప పధ - మా	, - పాదధస - పా	, ధా - సనిధపధ ॥సా॥
రా , , - , , - ఏ , రాచలము - మే	, - రాబలుక - వే	, రా - రసికమణి ॥జా॥

1. రీ, , - , , - సరిమగారి - సరిగా	రి రీ స - స ని ధ - స	, ని ధ - మాసధస -
అ,,- ,, -సఖియనావ- ల న నే	గ మేమి - యనుచు - వే	, మరు-బల్కు_నర -
నీ ధగారి - రిపమగారిసా - రి గ	రిరిసస ని ధ - ధ స	ని ధ - మపాధపధ ॥స॥
యూసరోజ- దనుమశయ్యపై-నిటు	లటులవౌ లం - నార	దయ - మరాగదగ ॥జా॥
2. మా , , - , , పధసరిమగ - రిసనిధ	సా , , - , , సని	ధ మా - గా రి స రి -
లే , , - , , మనవిదెలుపు-మున నని	రం , , - , , తరి	దయ కా-ర్బో వుమని-
గారి మామ్మ - రిమప నీధ - పధసరి	గారిసా - నిధమ	, గ రి స - రిసపధ ॥స॥
లేమ నా దు - చెలిమిమాన-సమునను	గా న వే-గ ం వే	, సదయ - నిఇవిటు ॥జా॥
3. నీ , , - , , ధా , , -సనిధమ-పధ	సనిధ మగరి - స రి	మాంపా - రిసు స
ధా, , - , , మా, , -కలనయి-నని	నువిడువనని - మను	బా న లీ - క్షితిని
నీ ధ ధా స - సా రి రీ గ స గారి	సా - నిధామగరి	సా, - స రి ము స ధ ॥స॥
దేమినాదు - పాపమాను క శా రి	కా - నికాయమను ల	కా, - యొసగితి నె ॥జా॥
4. గగ రిసా - రిమప - మగ రిసా - నిధమ -	మగరిసా - సగరి -	సని రిసా - ధసని -
గనమగా - చెలల - గొనమరా - నిదుర -	జనదురా - బలిమి -	లనదురా - యిటని-
గ రిమగరి - ప మగరి - ధపమగరి - నిధ	ప మ గ రీ - మపా	మాగ - రిస సా ద ॥స॥
నిను విడచి-మరిమరి - విరహమున- దన	రెచె లిరా - రశ్రీ	కృష్ణ - గిరిప దేవ ॥జా॥

29. మే. జన్యము.
చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కాని

4. బిలహరిరాగము—ఆదితాళము

ఆ. స రి గ ప ధ స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ సా, రి-గాపా - ధా సా నీ ధా -	పా ధ ప - మ గ రి స -	రిసన్నిధసా ,, ॥సారి॥
గా, ర-వేణు - గో పా బాలా -	రా జి త - స ద్గుణ -	జయశీఇలా.. ॥రార॥
1. సా, రి గాపా - మా , గపాధా	రీ , సనీ ధా -	పా, మగారీ ॥సారి॥
సా, ర సాక్షా- నే , రమేమీ	మా, రు బా ధా -	కో, గ్వ్వేరా॥రార॥
2. సా, రి గా గా గ్గా , , - ,, రి గ	పా ప్పా - పా ప్పా	ప్పా , , - , , ధ ప
నందగోపాలా - , , - , , నె ఎ	నె ం దు - బో జా	లా , , - , , ని ఇ
సా, స్స సాస్సా - గరిస్సని - ని ధ పా -	ప ధప మ - గ గ రీ -	గ పమగ - రిస రిగ ॥సారి॥
వి ం దు రా రా - సదమల- మదితో -	ముదమ ల - ర గనా -	కెదురగ - గదియర॥రార॥
3. ప ప పా - రి రి రీ - గ ప మ గ గా , , -	గ ప మ గ - మగ రిస -	రి గ రి స సా , , -
ప లు మా - రుసుగా- ర వ ము సనిక , , -	బి ల చి న - బలు కవు-	న లు గ గు రా , , -
రి స న్ని ధ సా , , - మ గ రి గ పా , , -	ధ ప ధ రి సా , , -	సస ని ధ - పమగరి ॥సారి॥
క రి వ ర దా , , - మ రి మ రి నా , , -	యధర ముగ్రో , , -	ల ర క ని - కరముగ॥రార॥
4. పా , , - మ గ రిగ - ధా , , - మ గ రిగ -	పా , , - మ గ రి గ -	పా పా ప్పా , , -
రా , , - న గ ధర - రా , , - ము ర హర-	రా , , - భ వ హ ర -	రా వే రా , , -

సా ,, - రి స ని-ధ - రీ ,, - రి స ని ధ - | సా ,, - రి స ని ధ - | సాసాసా ,, -
ఈ ,, - మగు వ-ను - ఈ, , - ల ల న సు - | ఈ ,, - సా గ సి ని - | చే కో రా ,, -

గారిస - రీ రీ (రీ ,, - రీ స ని - | దా దా ద్దా ,, - | పా మగ - గా గా
కోరిక -లింపాం దా,, - డెందము - | నీ యం దా ,, - | జేరెను - నిజె జెం

గ్గా ,, - సరిగధపా ,, - రి స రి గ | సా ,, - గరిసని - | ధపమగ-రి సరిగ ||సారి||
దా ,, - మరుపకురా, , - శ ర ముల | చే ,, - మరిమరి - | నినుశర-ణా నెదర||రార||

28 మేళకర్త హరికాంభోజి జన్యము
చరి—అంగ—శుమ—ప —చధ—కైని

5. మోహనరాగము— ఆదితాళము

ఆ. స రి గ ప ధ స
అ. స ధ ప గ రి స

ప|| గా ,,,, పా - గా రీ రీ ,, | పా ,,,, రి స | ధ్పాధ్పా - ధ్పాసా -
సా ,,,, మో - దాయామీ ,, | రా ,,,, చె లి | నేలు - కోరా -
సా ,,,, సా - ,, రీ గా పా | గా , ధ పా - గ ప | గా - రి గా రి స రి || గా||
యీ ,,,, మో ,, , డి తి గు | నే , మీరా - చల | మా - మమ్మ్రతికిని ||సా||

1. పా ,,,, దాధాపా - గారీ | గా ,,,, గా | దా పా గా రీ
భూ ,,,, మి వె ల - నిన | శి ,,,, క | రి ప గ ద
గా , ప ధ ప - ధ స ధా - ప ధ పా గ రి | గ ప ధ స ధ ప - స ధ | ప గ - ధ ప గ రి - సరి||గా||
నే , మము న - వె ర న - మ్మి న చా న ను | ముద మొద ప గ - స గ | స ఖ - బి లు వ ర - ఇక ||సా||

2. పా పా ధ ప - గా గా ప గ - రీ గ రి | రి రి గ ర - సా | సా ॥ ప - స రీ ధ -
రా రా వ గ - శే లా యి పు - డే ల ర | మాబాలను - నీ | దా ని గ - నేలగో
సా ప రీ రి - ప రి గా - రి గ పా ధ ప | గా ప ధ రి స ధ స | ప ధ గ ప గ రి స రి ॥గా॥
బాలి జెంది - దయతో - పలుమారును | గా ర వ ము న బ లం | క రి - వి రి స మొలదు ॥సా॥
3. ధా ప ధ ప గ పా పా - గ ప గ రి గా | గా - ధ ప ధ ప గా | ప గ ప గ రీ - గ రి -
ఇం తి చె లల మే ల్బం - తి స ద ల చా | దం - తి చ స ల బం | తు ల బిగువెం - త ని -
రీ గ రీ స - రీ స ధా ప - ధా స ర | గాపధాస - పా | ధ - గాపగ రిస రి ॥గా॥
పంతగించి - మంతు కెక్కు - కాంతుని | చేతిదం తి - రా | ప - రామవ లమగ ॥సా॥
4. గ గ ప గారి - రి రి గ రీ స - రీ స ధ | స స రి రీ స - స రి | గా - రిగ పాధప
మరులుమీరి - మరు నిదూరి - సారెకు | విరహమొంది - మరు | చే - లినిగి గొన
గ గ ధ ప - దధ సస - రి రి గరిస ధప | ధరిరి సధప - ధస | స ధపపగరి పరి ॥గా॥
ని ర తి ము - క ని కర - మునకర మరుదుగ | మరి మరినిను - శర | ఈ నెరవిరున కిక ॥సా॥

65. మేళకర్తరాగము

చరి - అంగ - ప్రమ - ప - చధ - కాని

6. కళ్యాణి—ఆదితాళము

ఆ, స రి గ మ ప ధ ని స

అ, స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ పా, మ గ రి - మగారి - గ రీ - నిరీ - | ని సా , , , - స్నీ | ధని స రి గ - మపధ ॥పా॥
నీ, టుగల - మితారి - సదా - ముదం - | బునగా , , , - నీ | సము ఖమున - నిలచె ॥నీ॥

1. సా రి నీ సా రి - గారి గా మా ప - | మా గ రి - గా రి స - | నీ , - సారిగమ ॥పామ॥
చొక్కలింగేశ - దక్కమీనాక్షి - | సొక్కుచు - ఏక్కువ - | శ్యం - గారమగు ॥నీటు॥

2. రీ గ - సరిగ - సారి - నిసరి - నీస - ధ | ని స - గ మ రీ - గ | మపధ - పామగమ ||పామ||
ఇందు- వదన - కుంద - రదన - అంద- మ | ల రు- మరు ని చే - చి | లంకర - మామగువ ||నీ టు||

3. గా , మపధ - నీ , సరిగ - ధాపమ | పమా - ప గ రీ గ - | ధపామ - గగామ ||పామ||
మా , న వతి - నీ , సరిగ - నాటక | మూ లా - డెన టంచు- | దలంచి - సిగ్గించి ||నీ టు||

4. మాప్పమాధపధ - మపామ - గమపధ - | మని ధా , ప - పధ | పా , మ - గమపధ ||పామ||
మాటి మాటికిని - వనోహా - రుడను చూ- | వది సెం , చి - మన | సుం, చి - మరిమరి ||నీ టు||

5. పధ పమప - గమ ప - ధ పా మ ప ధ ని ప - | స నీ ధ ప - ని ధా | ప మ గ - పామగధ ||పామ||
జడ నువిరు - లిడుచు - ద యా ని ధి వ సు చు- | ర మించుట- కి దే | స మయ - మాననిన ||నీ టు||

20 మేళకర్త జన్యరాగము.
చరి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కైని

7. ఆనందభైరవి —ఆదితాళము

ఆ. స గ రి గ మ ప ధ ప ని స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప|| పా , , ప మ - గ మ పా మా - ప మ గ రి | సా , , - , , - మా | గా , రి - సా నీ
రా , , అ అ - వె పీ పీ మే - మఅగు | వా , , - , , - వి | న , వు- త గ

సా , , - , , సా , , నీ గా రీ - | స గ రి గా మ - గ మ | ప ధ ప - పా మ గ మ ||పా||
వా , , - , , వే , , డు క ను - | క రు ణ నే డు - వ గ | గు లు క - లో డు కా ని||రా||

1. పా , పా , పాప - నీ నీ సా సా - | సా , మగ్మ , గా - | రీ సా నీ సా -
వే , వే , గా - మగ జ ని - | నా , వీ , భు - | గ ను గొ ని -

పా , సా , సా - నీ ధా పా మా -	ఘా , పా , మా -	గా రీ గా మా ‖పా‖
యీ , వా , డు - వ ల ద ని -	యీ , మా , ట -	వి ను మ ని ‖రా‖
పా పా - ధ ప మ గ - మా మా - ప మ గ రి -	గా గా - మ గ రి స -	న్రి స గ రి స - మ గ
అమా - నినివ గ - తే మా - ఘెలువున -	కేమో - ఘనముగ -	దో చి న సుఖ - ర చె
రి స - న్రి స గ రి స - ప మ గ రి - న్రిసా - గ	రీ - మ గా - ప మా -	ప ధ ప - పా మ గ మ‖పా‖
న ట - నే మను కొను - రొదనిక - మనం - బు	నం - దు నే - మీతో -	చ క ను - నుం టి గ ద‖రా‖
3. పా ధ ప మ గ - మా మా , , - మాప్పదు	గ రి - గా గా , ,	మ పా మ గ రి స న్రి -
శ్రీ క రు డ గు - శో భా , , - నా ద్రివి	భుడు - నే డా , ,	చె లిం గ ల వె న ట -
న మా గ రి స - మ పా మ గ రి - ప సా ని	ధ ప - మ పా మ గ మ -	న్రి స గా రి గ మ ‖పా‖
న నుం గ లు వ - ల రా జు క ళ - న దేల్చు	న ట - ఈ పాయమున -	దేల్పి తోడుకొ ని ‖రా‖

20. మేళకర్త

చరి - సాగ - శుమ - ప - శుధ - కైని

8. భైరవిరాగము — చాపుతాళము

ఆ. స రి గ మ ప ధ నిస
అ. స ని ధ ప మ గ రిస

ప. న్రీ , - ,,,, ‖ ధా , - ,,,, ‖ పా , - ,, - ధన్రి ‖ సా ,,, - ధన్రి ‖ స రి గ - మ ప మ గ ‖ రీ , - , , - న్రీ ‖
కా , - ,,,, ‖ మా , - ,,,, ‖ శ్రీ , - ,, - అం ‖ బా ,,, - అను ‖ ది నము - మ రు వ క ‖ నే , - , , - నీ‖

సా రి - గ మ పా ‖ ధ ని సా - నీ ధ ప ‖ మ గా , రి స ‖ న్రి‖
పాద - ము లే దీ ‖ క్కనుచు - నామ్మితి‖ నిశ్రీ , కంచి ‖కా‖

1. సా రి న్రి స రీ ‖ , - న్రి రి స న్రి ధ ఫ ‖ మా , - ,, పా ‖ ,,, - ధా ,, ‖ న్రి ,, సా , రి ‖ న్రీ ‖
కుంద ర ద నా‖, - కు వ ల యు న యు‖ నా , - ,, తా ‖ ,,, - లీ ,, ‖ ర ,, క్షిం , చు‖కా ‖

౨. రిగ - ని గ సా ॥ , - ని గ రి స రి ॥ , - ని రి స ని ధా ॥ స్థి , గా , రి ॥ సి ॥
శంబు-గ శ నీ ॥ , - రద చి కు రా ॥ , - విధు వ ద నా ॥ మా , య , మ్మ ॥ కా ॥

౩. గా మ గ రి స రి ॥ స్థి స ని స రి గ ॥ మా ప్ప గ రి గ మ ॥ పా ధ మ గ రి స ॥ స్థి స స్థి గా ॥ రి గామా ప ధ ॥
శం భ కు చ మ ద ॥ మ త్త గ జ గ మ ॥ ప ద్మ భ వ హ రి ॥ శం భు ను త ప ద ॥ శం క రి నీ ॥ వు నా చిం త ల ॥

నీ నీ ధ పా ॥ పా మా గ రి స ॥ స్థి ॥
వే వే గ దీ ॥ గ్చ మ్మా యిపుడు ॥ కా ॥

౪. మా ప ని ధ మా ॥ ప ధ ప మా గ రి ॥ గా మ పా - గ మ ॥ పా - గ ప మ గ రి ॥ స్థి స రీ - ని స ॥
భ క్త జ న క ॥ ల్పల తి కా క ర ॥ జా ల యా - స ద ॥ యా - గి రి త న య ॥ కావవే - శ ర ॥

రీ - ని స రి గ మ ॥ పా ధ ని సే - పా ॥ స ని ధ ప మ గ రి ॥ స్థి ॥
జా-గ తుడు గ ద ॥ తా మ స ము - నే ॥ య క వ ర మొసగు ॥ కా ॥

౫. పా ధ ప మ గ రి ॥ గా మ పా మ గ ॥ రి గ మా గ రి ॥ స్థి స రీ ,, ॥ గా మ గ రి సా ॥ , - ప మ గ రి సా ॥
పా త క ము ల ను ॥ దీ ర్చి నీ ప ద ॥ భ క్తి సం త త ॥ మీయవే ,, ॥ పా వ ని గ దా ॥ , - మొం ర వి న దా ॥

సాం నీ ధా ॥ ప మా గ రి సా ॥ స్థి ॥
ప రా కే లా ॥ న మ్మా వి న మ్మా ॥ కా ॥

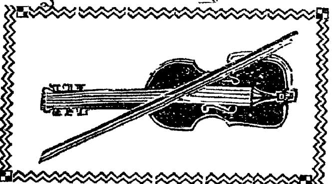
౬. ధ ప ని ధా - ప మ ॥ గ రీ - గమపధ ॥ పా , - ,, మగ ॥ మపమ - గ రి గ మ ॥ గా ,-,,రిగ ॥ మగ-రి గ - స రి ని ॥
క లు వ హా - రి జి ॥ స దా - స త ఫల ॥ దా , - ,, యక ॥ యగిరి - రుదు భు వి ॥ లో ,-,,గలి ॥ గి న-దొర-యనుచు ॥

సా , - , , గ రి ‖ స నిధ - పమ గ రి ‖ స్ని ‖
వే , - , , దము ‖ మెురలి - డ గ వి ని ‖ కా ‖

౭. నీ రిసరి - నిరి ‖ నీ ధ పధ - మ ప ‖ గా రి సరి - ని స ‖ రి గమపా - మప ‖ సనిధపా - మగ ‖ రి సా - స్నిధని ‖
నీ పవన - నిల ‖ యాసురస - ము ద ‖ యాకరవి - ధృత ‖ నువలయా - మద ‖ దనుజవా - ర ణ ‖మృగేం-ద్రార్చిత ‖
స రి గమపమగ - రీ , - , , నిస ‖ రిగమపా - సరి ‖ గమపధా - మప ‖ గ రి గమా - పమ ‖ పధనిస్సా - ప ధ ‖
క లంమదహనఘ - నా , - , , అప ‖ రిమితవై - భవ ‖ మాగలనీ - స్మర ‖ ణ మ దిలో - చల ‖చిరజనా - దుల ‖
ని సరిగా , , - ‖ మగరిసా - నీ ‖ ధ ప గ రీ , , ‖స ని ధ పా గ రి ‖స్ని ‖
కు బహుసం , , ‖ ప ది ల నీ - చ్చే ‖ విపుడుమా , , ‖క భయమీయ్యవె ‖ కా ‖

౮. సా గ రీ - సరి ‖ సా రి నీ ధ మ ‖ పాధనీ - ధని ‖ సా , - , , గ రి ‖ స రి స నీ ధ ప ‖ మ గా మ గ రి స ‖
శ్యామ క్రీ - ష్ణస ‖ హోదరీ శి వ ‖ శంకరీ - పర ‖ మే , - , , శ్వరి ‖ హరిహ రాదుల ‖కు నీ మహిమలు ‖
నిసా - , , , , ‖ రి గ మపా - గ మ ‖ గా , రీ , , ‖ సనిసా , , , ‖ గమపా , , , ‖ ధా , - , , నీ ‖
గణిం - , , , , ‖ ప తరమా - నుతు ‖ డ , మ్మా , , ‖ అభిమా , , , ‖ నము లే , , , ‖ ధా , - , , నా ‖
, , , - సా , , ‖ రీ , - , , , , , ‖ గామగా , , ‖ రీగ రీ , , ‖ సా రి నీ ధ ప ‖ మ గా రీ గ రి ‖స్ని ‖
, , , - పై , , ‖ దే , - , , , , , ‖ వీ ప రా , , ‖ కేలనే , , ‖ బ్రోవ జేయుపు ‖ డు శ్రీ భైర వి ‖ కా ‖

స్వరజతులు సమాప్తము

పదవర్ణము

(1) శంకరాభరణము—రూపకము

29. మేళకర్తరాగము ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స
చరి - అంగ - శుమ - ప చధ - కాని, అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ వనజాక్షిరో వాని సరసకు రమ్మనే । అ॥ ఘనుడైన అమర
సింహేంద్రుని వరతనయుడౌ శ్రీ ప్రతాపసింహేంద్రుని॥

మ, రీ,- రీ, । రి గ మ ప సా । పా మ గ రి స । స రీ గ మ ప । రిగామపధ ।
వే,- వే, । గమె ఇ టురా । రా ద యనుచు । వి రాళి గొని । బిరానక ని ।
గమాపధని । మపా ధ నిస । నీ, గ్సరీ - నీ ర్రి సా । నీ, స్స నీ । పా, ధ నీ ।
కరానబిల । చినా గరిమ । యాలరా - సామిగా । యంతనీ - వే, డెదా ।
సా, ధపామా - పా, మ । గా రీ - గా, రి సా స్రీ॥
జా, ల మీకా- సే, య । త గు - నా,యిపుడు ॥వనజా॥

చ॥ మామాగరి । పమగ - సరిగ । గా - రిగమా - మగగరి । పమగ - సరిగ॥
రా అవెవె । మనవి - తెలిపి। నా - అఅఅ - వఅఅఅ । డెటుల - బలికె॥
మా - పధనిధ - ధపమగ । పమగ సరిగ । గా-రిగమా-మగగరి । పమగ-సరిగ॥
రా - అఅఅఅ- అఅవెవె । మనవి తెలిపి । నా-అఅఅ-వఅఅఅ । డెటుల-బలికె॥

1. పా పా మ గ । రి స రీ - రి గ । మ - రి గ స - రి గ॥
ఈ సూ రు ని । వెత నే- సయి । ప - త ర మ - విను ॥రా॥

2. మ గ రి స - పమ।గరి-ధ ప మ గ । సనిధప - మగ । రి స-స్రీ,సరిగ॥
దు రు సుగ - అర । విరి శ ర ములు । నిరతము - గురి । యగ-నా, తరమ ॥రా॥

3. పా,-ధ పమ । మా,-ప మ గ । గా,-మ రి గ । పా,- రి గ మ । పమధ ప-
ఈ,-మలయ । మా,-రు త ము । డా,-యయిది । వే,- శ ను చు । చిలుకలు-
సని । సస - పధనిస । పా మ గ రి స । ధ్వారి సరిగ॥
క ల । క ల - మ సు చును । కూ య గ వి ని । తా ళ వ శ మ ॥రా॥

4. సా,, ని ధ । ప మ గ రి గ మ । పా ,, - సా । రి గ మ - ప ధ ని ।
ఎ ,, ల నె । ఇ టు లచ లము । నా ,, - పై । తెలుపు - మ న వె ।
సా,రి-గాగారీసా। నీ, స - రీ రీ,సానీ। ధా,ని - సాస్సా నీ ధా ।
యేమి - నేరా మూ సే । జే సి - సా వ సు చు । నింత - పంతా మసా ।
పా,గ - మా పా దా నీ । సా రీ సా - నీ సా నీ । ధాన్నీధా - పాధాపా ।
దిం చి - న ట్లా యేను । యింకానా- పైదాయా। వ చ్చిన - న్నె లీ తే ।
మా ప్పా మా - గా మా గా । రీ గా రీ - సా రీ గా ॥
వ చ్చా వి - ల్యా- డు యే । ట్లొచ్చు నే-చె లి య ॥రా॥

శ్రీరస్తు

తానవర్ణములు

1. నాట—ఆదితాళము

౩6, మేళకర్త జన్యరాగము. ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స.
పరి – అంగ – శుమ – ప-మధ – కాని. అ. స ని ప మ రి స.

పల్లవి॥ సామి నిన్నే కోరినాను - చాలా దయజూడర
అనుపల్లవి॥ భూమి వెలయు శ్రీ వెంకటేశ॥
చరణము॥ పామర జన పావన

। లఘువు	౦ ద్రుతము	౦ ద్రుతము
ప॥ సా ,, - ,, స ని నీ - ప మ గ మ - ప ని	ప మ - ని ప మ ప మ రి -	స రి గ మ - పా ధ ని॥
సా ,, - ,, మి ఇఈ- ని ఇ ఇ ఇ - న్నె ఎ	ఎ ఎ - కో ఒ ఒ ఒ ఒ రి -	న అ అ అ - అ అ ను॥
సా స ని ప - ప ప మ - గ మ రి - స రీ సా -	గ మ ప ని పా - స ని	ప మ రి స -గ మ ప ని ॥సా॥
చా ల అఅ- ద అ అ - యఅ అ - జూ డూఊ -	గఉ అ అ అ అ - ర అ	అ అ ఉఅ -న అ అఅ॥సా॥
అ॥ స ని ప - నిపమ - పమగ - మరిస -నిసగమ	రి స - ని స గ మ -పమ	పా ,, - ,,,, ॥
భు ఊఊ- మిఇఇ - వె ఎఎ - లఅఅ -యుఊఊఊ	ఊఊ-శ్రీ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ	ఈ ,, - ,,,, ॥

ని సరిని - సని పా - పమగమ - ప ని సరి -	రిసా - స ని ప - ని ప	, ప మ ప - గ మ ప ని||
వె ఎ ఎ ఎ- ఎ ఎ ఏం- శ అఅఅ - అఅ అఅ -	వె ఏ - ఎ ఎ ఎ - శ అ	, అ అ అ - అ అ అ అ||
ము|| { సా , రి స ని - పనిపపమప - గమపని -	స సా స్స ని - ప ని ప	, ప్ప మప - గ మ పని-
పసా- స రీ - రిమా - పమమరిస - రిరి	, స స ని - ప నీ ప	పమ-గమపాధని ||సామి||
చ|| పా ,, ప మ-గమపామా- ప మ మ రి -	సా , , - , , - ని ని	ప - ప ప మ - గ మ పని||
పా ,, అ అ -మఅఅఅ - ర అ అ అ -	జా , , - - , , - న అ	అ - వ అ అ - వ అ అ న||
1. పా ,, - ,, - మా ,, - ,, రీ ,,	సా , , , , - స్రీ	సా , - { గా మ ||పా||
2. పా ,, - ,, ప్పమ - గమపమ - గమమరి	సా , , - , , - రి స-	పమ - నిప - గమపని
పసాస్స్ని - పని పాప్ప మప - గమపని -	సరిససని - పని	, పపమ - గమపని ||పా||
3. పాపా - మపగమ - పా ,, పా ,, -	మామా - రీ స రి	(రీ ,, - సా ,, -
సా(రిస - మారి స - పామ - నీ ప - సా	ని - రీ స- మా రి స	రీ స - సా ని - నీ
ప - పామ - గమపని - సరిసని - సరిసస	, ప ని ప పా - ప రి	ససా - రి గ మ ప ని ||పా||
4. పామ - పామగమ - పామ - గామరిస -	రి స - రీ స స ని -	పా ని - సా రి స ని -
సా(రిగామ - గమపామ - గామపా -	సా (రి సా (రి స ని	పాన్ని - పాన్నిపమ -
మాప్ప - మాప్పమగ గామ - గామరిస -	పా మ - నీ ప - సా	ని - రీ స - సా ని ప -
స(రిసని - స(రిససా - పన్నిపమ - పన్ని ప	పా- స(రి స ని - స(రి	ససా - మ గ మ ప ని ||పా||

15. మేళకర్త జన్యరాగము
శురి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-కాని

2. గౌళ—ఆదితాళము

ఆ. స రి Ｋ మరి మ ప ని స
అ. స ని ప మ Ｋ మ రి స

ప|| చెలిమి కోరి వచ్చియున్నది - చిత్తము నాదు భాగ్యము ||
అ|| సలలిత గుణ శ్రీలోల - సరస శ్రీ వేణుగోపాల ||
చ|| ఎంచిచూడ నీ సరిగాదురా ||

ప|| రీ గా మా - రి స న్ని స రీ - రి రి స - స	ని ధ - న్ని స రి మ - రి ప	ప ప Ｋ మా - రి రి స
చే లీ మీ - కో ఒ ఒ ఒ రీ - వ అఅ- చ్చి	ఇఇ - యుఉఉఉ -న్నఅ	అ అ అ అ - ది ఇ ఇ||
రిసా - న్ని స రి స - రి మ మ రి - ప మ ని ప -	ప మ Ｋ మ - రి Ｋ మ - రి	రి స - న్ని స రీ సా ||
చిత్తా- మఉఉఉ - ఉఉఉ న - అ అ అ అ -	అ అ అ దు - భ అఅ-అ	అ అ - అ అగ్యమూ||
అ|| ప మ ని ప - పమగమ - రి రి మ మ పా, - ప	ప మ - ని ని ప - సని స	ని - ప మ మా - రి Ｋ మ -
స అ ల అ - లి ఇ ఇఇ - త అ అఅ గూ, - ణ	అ అ - శ్రీ ఇ ఇ - లో ఒఒ	ఒ - ఒ ఒ ఓ - ల అ అ -
రి మ రి మ ప సి - ప స ని రి స - మరిరిస - ని	స - రి స స - ని ని ప ప	మ - ప మ రి Ｋ మ రి స
స అ ర అ స అ- అ అ అ శ్రీ ఇ- ఇఇఇఇ - ఇ	ఇ - వె ఎ ఎ- ణుఉఉఉ	ఉ - గో ఒ ప అ అ ల అ||
ము. { రిరిసస న్నిస - రిగమ - రిరిపమ - నిపమ	Ｋమ - రిసరి - న్నిసరి -	సరిమరి - పమగమ -
రిరిమ - రిరిప - మమని - పపస - నిరిస - స	,నిపమ - పామగ	మా, - రీ స న్ని స ||చె||

చ॥ స్సని - నినిప - పమగమ రిస - స్రీ ,, - ఎ ఎ ం - చి ఇ ఇ - చు ఉఉఉ డ అ - నీ ,, -	సా రీ - రి మ గ మ - సా రీ - గ అ అ అ -	రి ప మ - గ మ రి రి స - అ అ అ - దు ఉ ర అఅ -
1. స్రీ , , - , , సా ,, ,, - ,, రీ	, , మా , , - రీ	,, పా - మానీ ॥ఎం॥
2. స్రీ , సరిస - నిసరీ ,- రిసని - సరి	మరి - పమనిప - సని	రిసని - పనిపరి ॥ఎం॥
3. పనిపమ - సమగమ - రిసరి - నిరిసనిధ - నినిపపమ - సనిమపనిస - పనిస - రిరి	మ ధ ని ధ ని స ని - స స సా ని - ప పా మ -	రిస - మరిసరిమప - రిరీస - రిమపని ॥ఎం॥
4. సా, రిరిసనిస - రిరిమ - రిపమపా - మపనిమప - రిమప - పనిసపని - పమని -	ప మ ప ని - మ ప రిమ - స రి మ స రి - ని స రి	స రి ని స - రి గ మా - ని రి స ప రి - ని మరి ॥ఎం॥
5. రీ ,, - ,, రీ ,, స ని ప మ రి స - మరిస - ని స రి స ని ప మ - రి గ మరిసని - సరిమ - నిసరి - పనిస - మ ప ని - రిమప - ని	రీ , రీ , - రి మ స రి మ ప ని - రి మ ప స రి - ప ని సా - ప ని	రి ప మ ని - ప స ని స ని స - మ ప ని స రీ స - రి సరి - నిరిసరి ॥ఎం॥

29\. మే. జన్యరాగము

చరి - అంగ - శుమ - ప - చధ - కాని

3\. ఆరభి—ఆదితాళము

ఆ. స రి మ ప ధ స

అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ సరసిజ ముఖిరో నీకు సరి యెవ్వరే ॥

అ॥ పరమాత్ముడైన శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యుడే నీపై మరులుకొని చాలా పరవశుడైయుండగ ॥

చ॥ నళినాక్షి నిన్నింతో ॥

రీ పమ గ రీ - స రి సా, ని - ధాధా | పా - మ ప ధ స స రి | ధా స స రి-మ గ రి ||
సార అసీ - ఇ ఇ జా, అ - మూఊ | శీ - రో ఒ ఒ ఒ ఒ ఒ - | నీ ఇ ఇ ఇ - వ ఉ ఉ ||

ధ పా మ గ రి - స రీ స ని ధ - స స రి రి- | మ గ రి రి - స స ధ రి | రీ ,, - సా ,, ||
స రీ ఇ ఇ ఇ - యఊఉఉఉ - ఉఉఉఉ- | ఉఉఉఉ - ఉఉఉ వ్వ- | రే ,, - ఏ ,, ||

అ|| ద ధ పా - మ ప మ గరిరి -మ గ రి రి స స- | ధ స ధ రీ రి - సా | రి రి మ గ రి - మ మ ప -
ప అ రా - మ అ అ అఅఅ- త్మ ఉ ఉఉఉఉ | డ ఇ ఇ ఈన - శ్రీ | ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ - ను ఉ ఉ -

రి ప మ గ రి రి - ద ధ ప పా - సని ద ధ ప | మ ప మ గ రి రి-మ ప | ధ స - ధ స సా ,, -
బ్రం ం ం ం ం - హ్మం ం ం - ణ్యఉఉఉఉ- | డె ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ - ని ఇ | ఇ ఇ - ఇ ఇ వై,,

ద ధ స సరీ - సరి మ గ రి - రీ స ని ధ - | ధా ప మ ప - ధ రి రి | ధ స స - ప ద ధ - మ ప -
మ అ అ అ అ - రఉఉ ఉ ఉ - లాఉఉఉ- | శో ఒ ఒ ని-చ అ అ | అ అ అ - అ అ అ - అ ల -

రి ప మ గ రి - మ గ రీరి - ప ధ రి - ప ధ | స - రి మ ప ధ స ధ ప | మ గ రి సా-ధ స రి ||
ప అ ర అ అ - వ అ అ అ అ అ - కుఉఉ-డఇ | ఇ - యు ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ ం- | డ అ అ అ - గ అ అ ||

మ గ రి రి - ప ప మ గ రి రి - ద ధ ప పామ | మ గ రి రీ - స ని ధ | , - స స రి - స రి మా
మ|| గరి మమప - రీ మ మ ప - స ని ధరి - స రి | మ గ రి - ధ ప - రి ప మ | గ రి - మ ప పా ,, -
మ గ రి రి స సా - ధరీ - స మా - రి పా - | మ ద ధ ప - ధ సా - స | ని ధ-ధ రీ రి - స రి
మ గ రిరీ స రి స స - ధ రీ రి రీ మ - | ప ధ సా - ద ధ పా - | మ గ రి సా - ధ స రి ||సా||

రీసా - ధా,, ధా ధా పా ,, - | మ ప ధ స స - ద ధ ప | మ ప మ గ రి - మ ప ధ ||
వాలీ - నా,, శ్రీ ఈ ఈ ,, - | ని ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ | నా ఎ ఎ ఎం - తో ఒ ఒ ||

1. రీ సా - ధా ,, - పా ,, - మా | గా , రీ , - సా - | ,, - రి మా ప ధా
ధా , స - సా , రి - మా, గ - రీ సా | , నిధా - పా, మ - | గారీ , - మ ప ధ ||స||

2. సనిధ ధపప - మగరిస రిపమగరిస - | స ని ధ - రి రి స - మ గ | రి - పమప - ధా ,, -
మపధ సనిధ - రిరిస - మగరీ - రిసస | ధరిరిసాస - ధధ | పప - మగరి - మ ప ధ ||స||

3. రీ ,, - ,, - రిసనిధపప - మగరిస - | రీ ,, - ,, - మగ | రి - పమధప - స నిధ -
రిమపదాధ-మపధసాస - ధ రీ రి - | ససరి-సా రిసని - | ధరీరి - ససనిధ -
స స రి రి రీ - మగరి - మగరిరీస - సా | రి స ని ధ - ధా ప ప | మ - పధరీరి - పధ
సాస - రిమపదాధ - రీరిసాస - ద | ధపమగరిస - మ గ | రిరీ - సరిసనిధ ||స||

4. పా ,, - ,, - మపమగరిరి - పసధరి | సా ,, - ,, - స స | రిరిమగరి - మపధ
మ పా మగరి- సరిమమ ప - రిమమప | దధపమప - ధసస - | ధససరిరి - సగరి -
మగరి రిరిస - ససరిసనిధ - రిసాధ | ప - పామగరిసా - | నిధాస - రిమపధ ||స||

5. దధపప - మగరిరి - మగరిరి - సనినిధ - | రిరిస - మగరి - పప | మగరి - మగరిసరి -
మపదధపప - మగరిస - రిమమపపధ - | సరిమగరి-పమ - ద | ధపమప - ధసనిధ

దధససరి - ససరిసనిధ - రిససనిధ -	రిసరి మగరి - సరి	మగరి - సరిసనిధ -
రిరిస - సనిధ - సనిదధప - మపద - మప	ధసధప - మగరి - స	నిధ - రిసరి - మపధ ||స||

22. మే, జన్యరాగము — చరి - సాగ - శుమ - ప - చధ - కైని

4. శ్రీరాగము - ఆదితాళము

ఆ. స రి మ ప ని స

అ. సనిపధనిపమరిగరిస

ప॥ సామినిన్నే కోరియున్నాను - చలముసేయ మేరగాదుర॥
అ॥ భూమివెలయు శ్రీగర్భ పురినివాస పశుపతీశ ॥
చ॥ కామకోటి సుందరా నన్నేలుకోర ॥

ప॥ సా , ప మ రి - గ రి స న్ని - ధ ని స రి ని -	సా , , సా - ని స	రి గ రి స - రి మ ప ని ॥
సా , మి ఇ ఇ - ని ఇ ఇ న్నే - కో ఒ ఒ ఒ ఒ -	రి , , ఈ - యుఉ	ఉఉఉఉ - న్నఅఅ ను॥
ప మా ని - ప ని ప మ - రి గా రి - ని సరిగ -	రి సా ని - ధ ని స రి -	గ రీ స - రి మ ప ని ॥
చ అ అ - ల అ అ ము - సె ఏ య - మేఎఎఎ -	ఎ ఏ ర - గ అ అ అ -	అదూఉ - ఉఉ ఉర ॥సా॥
అ॥ నీ నీ నీ - స ని ప మా - రి గ రి స రి -	సా సా సా - మ రి -	ప మ - ని ప - స ని - మ ప -
భూఉఊ - మి ఇ ఇ ఈ - వె ఎ ఎల అ -	యుూఊఊ - శ్రి ఇ -	గ అ - ర్భఅ - పుఉ - రి ఇ -
ని స రి గా రి - స రి ని సా ని - ప ని స రి -	స నీ - ప ధ ని ప మ	రి గా రి - ని స రి మ॥
ని ఇ ఇ ఈ ఇ - వ అ స అ అ - అ అ అ అ -	ప అ - శుఉ ఉ ప అ	తి ఈ ఇ - ఇ ఇ ఇ శ॥

మ|| { పాపమరిరి - గరిరిస - సనినిప - నిని | సా - సనినిప - నిస | రిగరిస - రిమపని -
పమనీప - సనిరిస - గరిసని - పనిసరి - | గరీస - నిపామ - | రిగరిస - రిమపని ||సా||

చ| సాసాసా - సనిపపమ - రిగరిసరి - | సాసాసా - నిస | రి గ రి స - రి మ ప ని ||
కా ఆఆ - మఅకొఒఒ - టి ఇఇ సుం- | దాఆ రా - ఎ ? | న్నె ఎఎలం - కొ ఒ ఒ ర ||

1. సా ;, - ,, రీ నీ పా - మా రీ - | గా రీ సా - సా | రీ మా పా నీ || కా||

2. నీ నీనీ - సనిపమ - రిగరిస - నీ | నీ - సనిప మ ప - ని | సరి - నిసరిమపని||కా||

3. మామామా - పనిమప - రిగ రిరిగరి - | సాసాసానిస - | రిగరిస - రిమపని -
పనిసరి - గరిరిగ రిరిసని - పనిసా - | రీ నీ పమ - రిగ | రిస - నిసరిమపని ||కా||

4. నీ ప మ రి గ రి స - నీప మ పని సరి - | నీ సరి - గరిరిస - | నీసరి - మరిగరి -
నీ స రి - పమరిస - నీసరి - మపనిప - | నీస రి - నిసనిప - | నీపమ - రిమపని ||కా||

5. సాసాసా - సరినిస - పనిమప - రిగ | రిరిగరిసా - నిస | రిగరిస - రిమపని -
సనీ - పధనిపమ - రిగారి - సరిసా | సనీప - నినిసరి - | సరిమ - రిరిమపని -
సరిగ - నిసరి - పనిస - మపని - రిమప - స | రి మ - నిసరిమపని - | సరిగరి - రీససని ||
రినీస - పనిమప - నిమాప - రిగరిస - | రి నీస - పనిసరి - | నిసరిస - రిమపని ||కా||

15 వ- మేళకర్త
శురి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-కాని.

5. మాయమాళవ గౌళరాగము ఆదితాళము

ఆ. సరిగమపధనిస.
అ. సనిధపమగరిస.

గానకళారహస్యనిధి సర్వజ్ఞ బ్రహ్మశ్రీ చెందుకూరి శివరామశాస్త్రిగారి ప్రియశిష్యుండు శామంతవాడి రాఘవేంద్రా చార్యులు గారిచే రచియింపఁబడినది.

ప॥ సరసాంగి నీపై మరులుకొన్నదిరా మేరగాదుర నీకుసామి॥
అ॥ మరునిగన్న శ్రీ వెంకటేశా! సుందరాంగా! దయనేలుకోరా॥
చ॥ కృపజూడుము యీవేళ ॥

ప॥ సా , - స ని ద ప ద - ని స ని ద ప మ ప మ	గా - , , , , - గమ	పా మ - గి మ ప ద ని
స , - ర అ అ సాం - ం ం ం గి ఇ ఇ ని ఇ	పై - , , , , - మఅ	రులు - కొ ఒ న్న ది ర
స ని స - ద ద ని - పపద - మపదని స రి స	నీ - , , , , - సని	ద పమ - గ మ ప దని
మే ఎ ఎ - ర అఅ - గాఅఅ - దు ఉఉఉఉఉర	నీ - , , , , - కుఉ	ఉఉఉ - సా అఅఅమి
అ॥ నినిదపమ - ద ప ప మ గ - ప మ గ రి స ని	స రి గ మ పా ధ ప	ద ని స ని సా ,,
మఅఅఅఅ - రు ఉ ని ఇ ఇ - గ అఅఅ న్న అ	శ్రీ ఇ ఇ ఇ వేంక అ	టే ఎ ఎ ఎ శా ,,
స రి గ - రి గ మ గ రి - గ రి సా ని ద ప ద	రి సా ని ద ప నీ	దపమ - గమపదని ॥సా॥
సు ం ం - ద అ రా ం ం - ం ం గ అ దఅయ	నే ఏ ఎ లు ఉ కో	ఒఒ ఒ - ర అఅఅఅ ॥స॥
చ॥ సా , , , , - రిసని - స ని ద - నిదపద	మా , , , , మ గ	రి - స రి గ మ ప ద ని
స రి గ - ని స రి - దనిస - పదనిసరిగరి	రి సా ని ధ ప - సా	నిదప - గ మ ప ధ ని॥

చ॥ పా పా , , ప మ గ రి స రి గా , ,	మా , , , , ప ద	ప మ గ రి - స రి గ మ॥
కృ పా , , జూ ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ డు , ,	మూ , , , , ఈ ఇ	ఇ ఇ ఇ ఇ - వే ఎ ఎ శ॥
(1) పా , , , , దా , , పా మా గా	రీ , , , పా	, , రీ , గా మ॥ కృ
(2) పా , ద ద ప మ గ మా , గ రి స రి గ	మా , గ ప మ ద ప	, మ గ రి గా మ॥ కృ
(3) ప ద ని స్సాం ని ద ని దా ప మ గ మ ప ద	ద ని ని స్సాం , - ఠి గ	మ గ రీ గ ఠి స ని
రీ స స్సాం ని నీ ద దా ప మ ప ద ని	స్సాం ఠి స ని ద పా	మ గ రి సా రి గ మ ॥ కృ
(4) సా , , , , - ఠి స ని ద ప మ గ రి స న్ని	సా , , , , , - రి గ	మ - గ మ ప ద ని స ఠి
గ ఠి ఠి స ని - ఠి స స ని ద ప - ని ద ద ప మ	గ మ ప - మ ప ద ప - ద	ని ద ని స ఠి సా ని
స రీ ని స్సాం ద నీ ప దా - ని ద ప మ	ద ప మ - గ ప మ గ రి	మ గ రి - స గ రి స న్ని
స రీ గ గ మ - ప దా ద ని ని - సఠిగఠి	స సాం ప పా - స ని	ద ప - మ గ రి గా మ॥ కృ॥

22 వ. మే. జన్యము

చరి - సాగ - శుమ - ప - చధ - కైని

6. దర్బారురాగము—ఆదితాళము

ఆ. స రి మ ప ధ ని స

అ. స ని ధ ప మ రి గా రి స

ప॥ చలమేల జేసేవుర - చాలా నమ్మిన నాపైని ॥ అ॥ వలచియున్న నాతో - వాదేల వేణుగోపాలదేవ॥

చ॥ పలుకుము నాతో ॥

ప॥ ప మ రీ - గాగా - రి స రీ ని రి స న్ని	ధ ప ధ ని - స రి స రి	పా మ గా రి స రి
చ ఆలా - మే ప్రే - ల అ ఆ జె ఎ ఎ ఎ	ఎ ఎ సె ఎ - ఎ ఎ ఎ ఎ	వు ఉ రా ఆ అ ఆ
ప మ రి గ - ౹ స రి మ - ప మా ప - ధ ని స	నీ , ధా ప ధ ని	ప మ గ గా రి స రి ॥ప॥
చ అ ఆ అ - అ అ ల అ - అ ఆ అ - న ౦ ౦ ౦	మ్మి , నా అ న అ	అ అ అ అ పై ఇ ని ॥చ॥

అ॥ ధ ని ప ధ - మ ప రి మ - రి ప మ రి - గ గ రి స	మ మ రి ప ప మ ప ధ	ప మ ప ధ ని ని సా
వ అ అ అ- ఊ ఊ ల అ - అ అ అ చి - ఇ ఇ ఇ ఇ	యు ఊ ఊ ఊ ఊ ఊ న్న అ	అ న అ అ అ అ త్రో
ప ధ ప స ని స రి స రి గా రి స ని స రి	సా, పా, ధ ని	ప మ గ గా రి స రి ॥ ప ॥
వ అ అ ఏ ఎ ఎ ల అ అ వే ఎ ణు ఊ ఊ ఊ	గో, పా, ల అ	అ అ ఏ ఏ వ అ అ ॥ చ ॥
ము॥ పమరిగరిస - నిరిసరినిస - ధపధని	స రి స మ రి ప మ ధ	ప ధ మ ప ధ ని సా
ధపధనిసరి - స రి గా, ; స రి నీ	ధ ప స సా ప పా	ధ ప మ రి గ రి సరి ॥
చ॥ పా పా , , ధ ప - మ ప ధ ప దా ధ రి	నీ నీ దా పా	గా గా రి స రి మ ॥ పా ॥
పా లూ , , వు ఊ - ఊ ఊ ఊ ఊ ఊ ఊ ఊ	మూ ఊ ఊఊ	నా ఆ తో ఒ ఒ ఒ ॥ పా ॥
1. పా ,, - ,, ధా ,, పామారీ	గా, రీ, సా	,, రీ ,, మా ॥పా॥
2. పాదధపమపా - పమరిగారిసరి	ని రిస నీ స గ్గా	, నీ సా రీ మ ॥పా॥
3. ధపధ - మప - రిమప సరిమపమరిగరి	స రి ని స ధ ని ప ధ	ప ధ ని స - రి మ ప ధ
సరిమపధ మపధనిస - పధనిసరిని	గ రి స రి ని రి స ని	స ధ ప ధ మ ప రి మ ॥పా॥
4. ధ ని స పా ప ధ ప మ రి గా రి స రి ని	సా, ధ ధ ప ధ ని	స నీ స రీ మ ప
ధా ని స రి స నీ, ధ ధ ప మ ధ ప మ	గా, రి రి స ని స	రి మప మ పా , ,
ధపమరి - గరిసా - రిమపరీమపధ	మా ప ధ ని స పా	ధ నిస రి నీ స రి
గా గా రి స నీ నీ ధ ప ధ ని స రి	నీ స పాధ మా	ప రీమ సా రి మ ॥పా॥

29. మేళకర్తరాగము.
చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కాని

ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స (7)
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

7. శంకరాభరణము—ఆదితాళము

ప॥ సామి నిన్నే కోరి - చాలా మరులు కొన్నదిరా ॥
అ॥ తామసము సేయక - దయజూడరా గోపాలా ॥
చ॥ నీరజాక్షి నీపై ॥

ప॥ సా ,, - ని సధ ని పా - మపగామా	పా - ధ ని పా - ధ ని	సరి - సనిధపధని ॥
సా ,, - అ అ అ అ మీ - ఇ ఇ నీ ఈ	న్నే - ఎ ఎ ఏ - కో ఒ	ఒ ఒ - ఒ ఒ ఒ ఒ రి ఇ ॥
సా స ధ ప మ - పా ప మ గ రి - స రి గ స -	ని ప ధ ని సా - ప మ	గ - రిగమ - పాధని ॥సా॥
చా ల అ అ అ - మా రు ఉ ఉ ఉ - లు ఉ ఉ ఉ -	కో ఒ ఒ ఒ ఓ - న్న అ	అ - దిఇఇ - రాఅఅ ॥సా॥
అ॥ సాదధపమ - ధ పా మ - గ ప గా మ రి -	గ మ ప - ద ధ ప - మ ప	ధ ని - సని సా ॥ రిగ
తాఅఅఅఅ - ఆ మా అ - స అ అ అ అ -	ము ఉ ఉ - క అ అ - యఅ	అ అ - అ అ కా॥ అఅ
మ గ రి-స స రి-స ని ధ ప - ధనిసరి - సా	స ధ ప - పా మ గ రి	స మ గ మ - పా ధ ని ॥
ద అ అ-యఅఅ-జా ఉ ఉ ఉ - డఅఅఅ - రా	అ అ అ- అ ల గో ఒ	ప అ అ అ - లా అ అ ॥
ము { సరినిస - ధనిస - పధనిస ధపమపధ -	మ ప - గ మ ప - రి గ మ -	స రి గ మ - ప ధ ని స -
రిగమగ - రిగరిసని - పధనిసాపా -	స ని ధ పా మ గ రి -	స రి గ మ ప ధ ని ॥ సా॥
చ॥ పా ధ ని స - స ని ధ - ప మ గ రి - గా మా	పా - మ ధా ప - స ని	ధ ప - మ గ మ - రి గ మ ॥
నీ ఇ ఇ ఇ - ర అ అ - జ అ అ అ - అ అ	క్షీ - ని ఈ ఇ - ప ఇ	ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ - ని ఇ ఇ ॥

1. పా , మా , పా , - గా మా - రి గ	సా , - రీ , నీ	, - సారిగామ ॥సి॥
2. ప దా ప మ - గమపామగమ - రిగారి	స ని ధ ని - ప ధ ని స	రీ - నిసారిగమ ॥సి॥
3. మాధపమగ - మాపగమ - రిగసాని -	సమగరిసని - ధ ని	స రి గ మ పా - గ మ
పధని - పధనిసరి - సగరీ - సనిధని -	సా రి ని ధ పా - ధ	మగరిస - రి గామ ॥సి॥
4. పామపగమ - రిగసా - గమరిసని - ధ	ధాని - స రి స నీ -	సరిగమపా - ధ ప
సానిరీస - మగరిగసాని - పదని	సా - సా ని ధ పా -	మగరిసా - రిగమ ॥సి॥

29 మేళకర్త జన్యరాగము
చరి–అంగ–శుమ–ప–చధ–కాని

8. హంసధ్వని—ఆదితాళము

ఆ. స రి గ ప ని స
అ. స ని ప గ రి స

ప॥ జలజాక్షి నిన్నెడబాసి - చాలా మరులుకొన్నదిరా ॥
అ॥ చెలియనేల రావదేమిరా - చెలువుడైన శ్రీ వెంకటేశ ॥
చ॥ నీ పాటి దొరనేగాన ॥

ప॥ గా రీ సా , , - ని స రి గ - రి రి స ని	స రి స స ని ప - ని స	రి - పా నీ సా రి ॥
జ ల జా , , - క్షి ఇ ఇ ఇ - ని ఇ ఇ ఇ -	న్నెఎఎ ఎ ఎ ఎ, - డ అ	అ - బా అ సీ ఇ ॥
గ రి స - ని స రి - ప ని స రి గ - ప గ ని పా -	స నిస రీ - స ని ప -	ప గా రీ సా రి -
చ అ అ - ల అ ఆ - మ అ అ అ అ - రుఉఉలా -	కొ ఒ ఒ ఓ - న్న అ అ -	అ దీ ఈ రా అ ॥
అ॥ ప గ రి స ని స - రి గా - రి రి స ని ప -	ని స రి గా స - గ రి -	గ పా ని సా , , -
చె ఎ ఎ లి ఇ ఇ - యా అ - నే ఎ ల అ అ -	ర అ అ వా అ - దె ఎ -	ఎ ఏ మి రా , , -

రి స ని-ప ని స రి గ - స రి గ ప - గ రి స ని -
చె ఎఎ-లంపు ఉ ఉ ఊ - ద ఇ ఇ ఇ - న అ అ అ -

చు
గా ; గ - రి స రీ - ని స రి గ - రి రి స ని -
గ రి స రీ - గ ప ని - రి గ ప - ని స రి గ ప -
రి స ని పా - ని గ రి స నీ - ప ని స రి గ -
గ ప గ రి స ని - స రి స ని ప గ - రిగపని -

చ॥ నీ , , - , , సా రీ స ని ప - ప గ రి
నీ , , - , , సా ఆ టి ఇ ఇ -దొఒ ఒ

1. నీ పా ,, - గా ,, రీ సా నీ -

2. నీ ప గ రి స - రీ గ రి స ని - పా రి ని

3. ని ప గ రి - ని గ రి ని - ప ని ప స - ని రి స గ
ప ని స రి గ - గ ప ని స రి - రి గ ప ని స - ని

4. సా ,, - ,, ని రి స ని ప గ - రి స రి గ
స రీ ని రి ని ప గ - ప రి గ ప గ రి స

ని ప గ పా, - రి గ ప నీ - గ ప ని స రి
గ రీ ని స రి - ప గా రి స ని - ప ని స రి

రి రీ స ని ప - ప గ
శ్రీతూ ం ం - క రె

రీ - ని గ రి ని స రి
ప ని సరీ - గపని -
పా ని సా రి గ రి -
గ రీ స ని ప - రి స

గా , - గ రి స రీ -
రా , - అ అ అ నీ -

పా , రీ , నీ

, - గ రి ని - ప ని స రి

రి ప గ ని - ప స ని రి
గ రి స ని - పరి స ని

పా ,, - ,, స ని
రి నీ గ రి - గ ప ని -

ప ని స రీ గ - ని స
సా , పా , - ని ప -

, రి స ని - ప ని స రి
, ఎ ఎ ఎ - శ అఅఅ॥

ప - ని స రి గా , - ప
రి గ ప ని సా , రి
ప ని స రి గ రి - ని రి
, ని - ప గా రి స రి ॥జల॥

రి స ని - స రి గా ప ॥
ఎ ఎ ఎ - గ అ నా అ ॥

, - సారిగాప ॥సి॥

, - రి గ - ని స రి గ ప ॥సి॥

ని గ రి ని రి ని ప గ -
ప - గ రి - ని స రి గ ప ॥సి॥

ప గ రి స - రి గ ప ని -
రి గ ప ని - సా , , -

ని గ రి రి - నీ ప ని -
గ రి స - ని స రి గ ప ॥సి॥

16 మేళకర్త రాగము
శురి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైని

9. చక్రవాకము—ఆదితాళము.

ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స
అ. స ని ద ప మ గ రి స

ఉమ్మడిశెట్టి వెంకటస్వామి నాయ్డుగారిచే రచింపబడినది.

ప॥ సరసుడ నిన్నె కోరి-చాలా మరులుకొన్నదిరా॥
అ॥ ధరలో వెలయు శ్రీ వెంకటేశా-దయయుంచి యేలుకోరా॥
చ॥ రారా చెలితాళ లేదురా॥

ప॥	సా , - ని ధ ని ప ధ - నీ ధ ప - మ గ రి స	రీ , సా ని - ధ ని	సా , - ప మ ప ధ ని ॥
	సా , - ర అ అ అ అ - సూ ఉ ఉ - డ అ అ అ	నీ , న్నె ఎ - కో ఒ	ఓ , - ఒ ఒ ఒ రి ఇ ॥
	స ని ధ ప - మగమ - రిగమపమ - గ రి సా -	ని ధ ని స - రి గ మా -	గ మ ప ధ - నీ ధ ని ॥సా॥
	అ అ అ - ల అ అ - మ అ అ ర ఉ ఉ - ఉ ఉ లూ -	కో ఒ ఒ ఒ - ఒ ఒ ఓ -	న్న అ అ అ - దీ ఇ ర ॥సా॥
అ॥	మ మ ప మ - మా గ రి - స ని సా - మగమా -	ప మ పా - ప ధ ని ధ -	నీ ధ ప - ధ ని సా
	ధ అ ర అ - లో ఒ ఒ - వె అ లా - యు ఉ ఊ	శ్రీ ఇ ఈ - వెం ఎ ఎం -	కా టే ఎ - ఎ ఎ శా -
	రి గ మా - గ రి స ని - సా ని ధ - ప ధ నీ -	ప ధ ని స - రి స ని ధ -	ప మ ప ధ - నీ ధ ని ॥
	ద అ అ - య అ అ అ - యూ ఉం - చి ఇ ఈ -	యె ఎ ఎ ఎ - లు ఉ ఉ ఊ -	కో ఒ ఒ ఒ - రా అ అ ॥
చ॥	సా , రి స ని ధ ని - ప ధ ని స - ని ధ ప మ -	పా ధా - ని ధ ప మ -	పా గ మ - రీ , , -
	స రి గ - రి గ మగమ - పధనిధ - దానిధ -	పా ధ - మ ప మ గ మ -	స రి గ మ - పా ధ ని ॥సా॥
చ॥	ధా , , - ప ధ ని స - ని ధ ప మ - పా , మ -	గ రి స ని - ధ ని స రి -	గ మ ప మ - పా ధ ని ॥
	రా , , - ర అ అ అ - చె ఎ లి ఇ - తా , అ -	ళ అ అ అ - లె ఎ ఎ ఎ -	దు ఉ ఉ ఉ - రా అ అ ॥

1. పా, మా, గా - రీ, సా, నీ	ధా, నీ, సా -	రీ, గా మ ప ని ‖రా‖
2. ధ ప మ గ రి స - పమగరిస - మ గ రి స ని	ధ ని స రి గ - రి గ మ	గ మ ప - గ మ ప ధ ని ‖రా‖
3. నీ ధా - ని ధ ప మ - పాపా - దపమగ - మ గ మ ప - ధ ని సం ని - రీసా - నిధపమ -	మా ప్ప మ - గ రి స ని - ప ధ ని సం - రిం సం ని ధ -	స రి గ మ పా , , - ప మ ప ధ - నీ ధ స ‖రా‖
4. సా ,, - ని సం రిం సం - నీ సా - నీ ధా - ప మ పా - ప్ప మ గ మ - పధనిధ - ధనిసని - ని సం సం ని - ధ ని ధ ప - మగరిస - రీ , స	ధ ని సా ,, ని ధ - రీ , సా ని - ధ ని - , ని - ధ ని సా ,, -	మ మ గ రి - స ని సా - సా , , - సం రిం రిం సం - రి గ మ - గ మ ప ధ ని ‖రా‖

16. సౌ. జన్యరాగము

శురి-అంగ- శుమ-ప-చధ-కై ని

ఆ. స రి గ ప ధ ని స
అ. స ని ధ ప గ రి స

10. మలయమారుతము — ఆదితాళము

ఉమ్మడిశెట్టి వెంకటస్వామినాయుడు గారిచే రచింపబడినది.

ప‖ మలయమారుతముచే - మది ఝల్లుమనెరా ‖

అ‖ ఇల శ్రీ గుంటూరి పురీశ - ఇభరాజవరద రారా

చ‖ మరుడు నాపై వెడలెర ‖

ప‖ గా రీ సా , ని - ధా నీ సా , , - మాలాయా , అ - మా అ రూ , , -	స రి గ రి - రి గ రి స - త అ అ అ - అ అ అ అ -	ని రి స ని - ధ ని స రి ‖ ముఉఉఉ - చె ఎ ఎ ఎ ‖
గ రి స ని - ధ ని స రి - గా ప ధ - ని ధ ప - మఅ అఅ - ది ఇ ఇ ఇ - ఝూఅఅ - ల్లుఉఉ -	గా ప ధ - ని ద ధ ప - మా అ అ - నె ఎ ఎ ఎ -	గ ప గ రి - స ని స రి ‖గా‖ ఎ ఎ ఎ ఎ - ర అ అ అ‖మా‖
అ‖ ని ని ద ధ - పా ప గ - గ ప ధ ని ధా ,, - ఇ ఇ ఇ ఇ - లా శ్రీ ఇ - గు ఉ ఉం టూ ,, -	గ ప ధ ని - ప ని ధ ప - రి ఇ ఇ ఇ - పు ఉఉఉ -	గ ప ధ ని సా , , - రి ఇ ఇ ఇ శా , , -

	గసం రిం సం - గం రిం సం ని - ధ ని సం ని-దా, ని - . ఇ ఇ ఇ ఇ - ధ అ అ అ - ర అ అ అ-అ, జ -	ప ధ ని ధ - గా ప ధ - వ అ అ అ - రా అ అ -	ని ద ధ ప - గ రి స రి ‖ ద అ అ అ - గ అ అ గ ‖
మ‖	గా రి స - ని ధ నీ పా - ధ ని సా రి ని - ఏ ల ర - యిక యీ జా - ల ము చా లర - సం రీం గం రిం సం ని ధ - పా ధ ని - స ని ధ ప - ని రంత రము నిను - స న్నుతి - స లు ప గ -	స రి గా - రి గ పా - తమి తా - శి ను గా - గ ప ధ ని సాం ,, - న లు గుట వే ,, -	గ పా ధ - ని ధ ప ధ - స దే ర - ప లు క ర - ని ధ పా - గ రి స రి ‖గా‖ ల ట రా - ప లుమరు ‖మా‖ .
చ‖	ధా ,, - ,, ప ధ నీ - ని ద ధ ప - ప గ మా ,, - ,, రఉఊ - డు ఉఉఊ - న అ	పా , , - , , - గ ప సై , , - , , - వె ఎ	ధ సం ని ధ - గ ప ధ ని‖ డ అ అ అ - తె ఎ ఎ ర‖
1.	పా, గా, రీ - సా, నీ, ధా - మా, భా, గా, - యే, లే, రా -	నీ , - సా, రీ - మం, - దా, హా -	గా పా, ధా ని ‖ సా మే, లా ర ‖మా‖
2.	నీ, ధా, పా - గ ప ధ ని - సం ని ధ ప - పం, తా, ము - వ ల దు ర యి క ర అ -	గా, రీ, సా - వ్యం తై, నా -	ధ ని స రి - గ ప ధ ని - ద య ద ల - చ గ ద ర ‖మా‖
3.	నీ, ధా ని ప ద - ని సాం ని ధ ప - గ ప నీ, దా న నిటు - ని రా ద ర ణ - న ను	గా, రీ స - స రి పో, రా డ - త గ	గ పా ధ - ని ధ ప ధ దు రా ర - సి క వ ర -
	గాం, రీం సం - ని రిం సాం, ని - ధ ని ప ధ - నా, నేర - మి క సై, చి - చ ను వు న -	సం రిం గం రిం సం ని - ధ ని - బె న గా న స మ - య ము -	సం ని ధ ప - గ ప ధ ని‖ స ర గు న - గ ల యర ‖మా‖
4.	సాం ,, సం ని ని ధ - ధ ప ప గ - గ రి రి స శా ,, రి కములు - శు క మధు - క రములు	రీ ,, - స ని ధ ని - కో ,, - కి ల ము లు -	స రి గ రి - గ పా ప - క ల క ల - ని గూ య -

గ ప ధ ని - సం రిం సం ని ధ ని - ప ధని-పనిధ | గ ధ ప - గ ప గ రి స - | రి గ ప గ - పా ధ ని -
ములుకుల - పగిది చెవుల - జొరగ-వగల - | నాగ ల - త గులం వ డీ - | క లు వ ల - రాయుడు -

సాం రిం గం - పం గం రిం సం - ని ధ ప ధ - గపధని - | సం రిం సాం - ని ధ పా - | గ ప ధ ని - ప ని ధ ప॥
వెన్నెల - యొడుకులు - నెర ప గ - దెరపున - | ద రి జే - రి తి రా - | కాం ౦ గి ట - న దుమర ॥మా॥

22 వ. మేళకర్త జన్యరాగము.

చరి-సాగ-శుమ-ప-చధ-కైని.

11. ఆభోగిరాగము-ఆదితాళము.

ఆ. సరిగమధస
అ. సధమగరిస

ప॥ ఎవ్వరి బోధనవిని-యీలాగు జేసేవురా ! ॥ అ॥ జవము గాన నేన్నలరా ! శేషాచలేంద్ర ! శ్రీ వేంకటేశ్వరా ! ॥ చ॥ మరుబారి కోర్వజాలనురా! ॥

ప॥ రి గా - గ రి సా - స రి స స - ధ మ ధా | మ ధ స ధా స - ధ స | రి గా మ - గ గ రి స
ఏ వా - రి ఇ ఈ - బో ఒ ఒ ఒ - ధ అ అ | న ౦ ౦ అ అ - వి ఇ | ఇ ఈ ని - ఇ ఇ ఇ ఇ

రి గ మ గా మ - రి గ స రి - ధ స రి గ మ - | ధ మ ధ సా సం - ధ సం | ధ మా - గ మ గ రి స ॥రి॥
ఇ ఇ ఇ ఈ ఇ - ల అ అ అ - గు ఉ ఉ ఉ ఉ - | జె ఎ ఎ ఏ ఎ - సె ఎ | ఎ ఏ - వు ఉ ర అ అ ॥ఏ॥

అ॥ సం సం ద ధా మ - ద ధ మ గా రి - గ మ రి గ | స రి గ మా మ - ధ స | గ రి గ - మ ద ధ సా
జ అ అ వా అ - ము ఉ ఉ గా అ - న అ అ అ | న్నె ఎ ఎ లా అ - ర అ | అ అ శే - ఎ వ అ అ

ధ సం రిం సాం రిం - గం మం రిం గాం - మం గం గం రిం | రిం గం రిం సం రిం - ధ రిం సం | సం ధ మ - ధ మ గ రి స ॥రి॥
చ అ అ శే ఎ - ౦ ద్ర అ అ - శ్రీ ఇ ఇ ఇ ఇ | వే ౦ ౦ ౦ ౦ - క అ అ | టె ఎ ఎ - శ్వ అ ర అ అ ॥ఏ॥

చ॥ రి గ మ - రి గ - స రి గ సా రి - స ధ మ ధ | స ధ స రి రి - గ స | రి మా - ధ మ గ రి స
రిగ మ - గా మ - ధ మ ధ సా - రిం గం సం రిం గం, | సం గం రిం - గాం రిం సం ధ | రిం సాం - ధ మ గ రి స ॥ఏ॥

చ|| మాధమధా - ధస్ధమ దధసారీ	ధ స్దధ మా - గమ	గరిస - రిగ - సరిగ
మారుఊబా - అఅఅఅ రిఇఈఈ	కొఒఒర్వా - జతి	లఅఅ - నుఊ - రఅఅ

1. మా , , , , , - , , ధామాధాసా	ధామా - , , గా	రీ సా , రీ గ || మరు||
2. మధస్ధామ - ధమగరిగ - మగరిస	ధ సా - రి గ మ ధ స	స ధ మ గ రి - సరిగ || మరు||
3. ధస్ధమ - గరిగమ - ధమగరిగ - సరిస	రి గ మ ధ స - రి గ రి	స ధ మ గ రి - సరిగ || మరు||
4. సా , - సాస - రిగసరీ - రిసధమధ	సా , - స ధ రి స ధ	, స ధా మ - గరిస
రి గ మ ధాస - రిగమరీ - గరిస - సధ	రి సా - దమధ - సధ	, మగరి - సారిగ || మరు||

15. మేళకర్త జన్యరాగము

శురి-అంగ-శుమ ప-శుధ-శాని

12 సావేరి—ఆదితాళము

ఆ. స రి మ ప ధ స

అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప\|\| సరసుడా నిన్నే కోరి - చాలా మరులుకొన్నదిరా\|\|

అ\|\| గిరిని వెలయు శ్రీ వేంకటేశా కరుణించ ఇదే సమయము \|\|

చ\|\| దానిపై నెనరున ఈ వేళ \|\|

ప|| సా రీ గా - రి గ రీ , , - రి గ రి రి	సా - స రిస ని ధా -	గ రి రి గ - రి స ని ధ
సారానూ - ఊఊడా , , - ని ఇ ఇ ఇ	ఈ - న్నె ఎ ఎ ఎ ఏ -	కొఒ ఒ ఒ - రి ఇ ఇ ఇ||

స రి పమగరిస - ద ధ మ గ రి స - ధ స రి	మ ప ధ - రి సా - మ ప	ధ ని ధ మ - గ రి స ధ ||
చఅఅఅలఅ - మ అ అ రుఊఊ - లుఊఊ	ఊ ఊ ఊ - కొ ఓ - న్నఅ	అ అ అ అ - ది ఇ ఇ ర ||
అ|| దధప - మపధ - రిమపధమా - గ రి స రి -	రి స ని - ధ ని ధ ప ధ -	ప మ ప ధ - సా , , -
గిఇఇ - రి ఇఇ - నిఇఇఇవే - ల అయుఊ -	శ్రీఇఇ - వెం ం క అ -	టె ఎ ఎ ఎ - శా , , -

ప ధ స రి - గ రి రీ - గ రి రి గ - రిసనిధ - | రి సా ని ధ ప - ధ మ | , గ రి స - సా ని ధ ॥
క అ అ అ - రఉఊఊ - ణి ఇ ఇ ం - చఅఅ - | ఇ ఈ ఙ ఎ ఎ - స అ | , మ అఅ - యాముఉ॥

సా రి గ - రి స రీ - స గ రి స - నిధఫధ - | రీ స - గ రి గ స రి - | ధ స రి మ పా, - ధ
ధ ప మ - రీ మపధ - స రి స - పమధప-ని | ధ ని - ప ధ మ ప - స రి | మ ప - ధ ని ధా , , -
ని ధ ప మా ప - స ని ధ పా ధ - రిసనిధ- | పా మ - ధా ప - ని ధ - | ప ధ స రి - గ రి రీ -
ధ గ రి స ని ధ - ధ స ని ధ - ప మ గ రిస - | గ రీ స ని ధ - రి స | ని ధ - ప మ గ రి స ధ ॥సా॥

చ॥ ధా, - మపధసా - ని ధ ప మ - గ రి స ధ - | రీ , - రి స రి - మ ప | , ధ - ప ని ధ ప మ ప ॥
దా, - నిఇఇపై - ఇ నె ఎ ఎ - న అ అ అ - | రూ, - న అ అ - ఇ ఇ | , నె - ఎ ఎ - అ అ అ ॥

1. దా, - పా, ధా - పా మా గా రీ - | మా, పా, ధా - | , నీ ధా పా మ ॥దా॥
2. ధా ని - ప ధ ప మ ప - ధ ని ధ మ - గరిసధ- | సా రి మ ప ధ - స రి | మ పా - మ ని ధ ప మ ॥దా॥
3. ధ ని ధ మ గ రి - ని ధ మ గ రి స - ధ మ గ రి | స - గ రి స ని ధ - రి స | ని ధ ఫ - ధ స రి మ ప
ధ - మ ప ధ స ని ధ - రి స ని ధ - పధసరిగ- | ధ స రి - ప ధ స - మ ప | ధ - గ రి స ని ధ ప మ ॥దా॥
4. సా ,, - ,, రి స ని ధ ప మ - గ రి స ధ | సా ,, ,, ప మ | ధ ప - ని ధ ప మ ప ధ -
స ని ధ పా ధ - ని ధ ప మా ప - ధ మ గ రి - | ని ధ ప మ - స ని ధ ప - | రి స ని ధా - పా ద -
మ గ రి సా , - ధ స రి మా ప - రి మ ప ధ - | ప మ ప ధ స - మ ప ధ | స - రి గ రి రి స ని ధ -
రి సా ని ధ ప - ధ పా మ గ రి - మ ప ధ స - | రి గ రి స - ని ధ పా - | మ గ రి సా - రి మ ప ॥దా॥

8 వ మేళకర్త రాగము

శురి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కైని

13. తోడి—ఆదితాళము

ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స

అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప|| ఏరా నాపై నింత చౌక సేయ - నేరా గాదుర నాసామి ||

అ|| మరునిగన్న శ్రీ వెంకటేశ సుకుమార సన్నెలఁగోరగ సరసుడ ||

చ|| దానిమాటలు విని ఇంత సాహసమేలరా ||

ప|| సా , స ని ధ - ప ధ ని - ని ధ ప - మ గ మని - | ధ ప ప మ గ రి - స రి | గ మ ప - గ మ ప ధ ని ||
ఏ , ర అ అ - న అ అ - ప ఇ ఇ - ని ఇ ఇంత - | చౌ ఉ ఉ క అ అ - [illegible] | అ అ అ - యఅ అ అ అ||

స రి గ రి స ని - ధ ని స ని ధ ప - మ గ మ ని | ధా ,, - ,, స ని | ధ ప మ - గ మ ప ధని||సా||
సెఎ ఎ ర అ అ - గ అ అ దు ఉ ఉ - గ అ అ అ | నా ,, - ,, స అ | అ అ అ - మి ఇ ఇ ఇఇ ||ఏ||

అ|| ని ధ ధ ని - ధ ప మ - గ మ ని ధ మ-గరిస-మ | గ మ - ప స ని - ని ధ ప - | ధ ని స ని సా - ధ ప
మ అ అ అ - రు ఉ ఉ - ని ఇ గ అ అ-న్న అఅ-శ్రీ | ఇ ఇ - వెం ం - క అ అ - | టె ఎ ఎ ఎ శా - సు కు

ధ ని - స రిగరి - స గ రి సా ని - ని ధ ని స - | ధ గా రి స ని - ధ ని | , ధ ప మ - గ మ ధ ని -
మ అ - అ అరఅ - స అ అ న్నె ఎ - లం ఉ ఉ ఉ - | గో ఓ ర అ అ - స ర | , రి అ అ - సు ఉ ఉ డ -

మ { స రి స ని - ధనిసానిధ - ని ధ ప మ - గమ | ప ధ ని - ధ ని స - ని ధ | ని స - ని రి సా , , -
{ ధ ని ధ గ రి - రి మ్మగరి - సనిధప - ధనిస- | ని స రి - ధ ని స - మ ధ | ని - గ రి ని-ధ మ ధ ని ||ఏ||

చ|| ధా , ని - రి స స ని - ని ధ ప - గా రి స రి - | గా , మా , - ప ధ | ని సా - నీ ధ ప మ ||
దా , ని - మ అ అఅ - ట అ లు - వి ఇ ని ఇ - | ఇం ం తా , - స అ | హాసా - మేల అ ర ||

1. గా మా గ రి - ని రి సా - ధ ని స రి - ని రి , రి - రి గ మ ధా - ని ధా మ - గా మా ని ||దా||
2. ధా ని ధ ప మ - గ మ ధ పా - గా రి స ని - సా రి గ మ ప - స రి గమా - ని ధ మ గ మ ||దా||
3. ధ ని ధ మ గ మ - ని ధ మ గ రి స - ధ మ గ రి స - గ రి ని - ధ ని రి ని - ధ ని స రి గ మ - ధ మ
ధని - సరి ని - ధ ని సరిగరి ని - ధ ని ధ మ గ రి స - గరి ని ధ మ గ రి స - ని స రి గ మ||దా||
4. ప ధ ని సా ని - ధ ని స నీ ద - రి స ని ధ - పా మ గా మ ని ధ - ప ధ ని స - ధా ,, -
ని ధ మ గ రి స - ధ మ గ రి స - రి గ మ ధ ని - రి సా ని ధ ప - స ని , ధ ప మ గా మ ని ||దా||
5. సా , ని - ధ ని సా , ని - సా , ని ధ ప - ధ ని ధా ,, ప ధ ని ధ ప - గా మ ధ ని -
రి ని ధ మ గ రి - ని ధ మ గ రి ని - ధ మ గ రి ని - ధ ని స రి గ మ ధ - స రి గ మ - ధ మ ధ ని -
స రి గ రి ని - ధ ని గ రి ని - ధ ని ధ ధ , మ - గ మ ని ధా మ - గ మ ధ మ ధ ని - స రి
గ మ గ రి ని - ధ ని గ రి ని ధ మ - గ మ గ రి స సా - స సా ని ధ మ గ రి - ని స రి గమ||దా||

8, మే. హనుమత్తోడి జన్యము
శురి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కైని

ఆ. స గ మ ప ని స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

14 ధన్యాసిరాగము——త్రిపుటతాళము

ప|| వనజాక్షి నిన్నే కోరి - వలచియున్నదిరా సామి ||
అ|| మనసు జారిన - మా చక్కని త్యాగేశ ||
చ|| నీ సాటెవరురా ||

ప|| ధా పా - గా రీ సా - స ని స ని గా - సా గ మ - ధ ప - స ని ధ ప - ని ధ ప మ గ ప
వ న - జా ఆ అ - అ అ అ అ క్షి - వ ఇ ఇ - ని ఇ ఇ న్నె ఎ ఎ - కో ఒ - రి ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ
ద ధ ప మ - గ మ ప ధ మ ప - గ గ మ గ రి స - ని స ని ధ ప - ని ని స - స ని స ద ధ ప గ మ ||
వ ఆ అ అ - ల అ అ అ అ అ - చి ఇ ఇయు ఉ ఉ - న్న అ అ అ - ది ఇ ఇ - రా అ అ స - అ ల ల మి ||వ||

అ|| స ని ధ ప - ని ధ ప పమ - గ మ ప ధ ధ మ ప	ని స ని గ గ రి స - ని	స ని ధ ప - ని ని సా -
మ అ అ అ - న అ అ అ అ - ను ఊ ఊ జ అ అ అ	అ అ అ ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ	ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ న -
ని స గ గ - మ ప మ గ రి స - సా ని ధ ప మ	గ మ ప ని సా - ని ధ	ప - ని ధ ప మ గ ప మ -
మ అ అఅ - అ అ చ అ అ అ - క్క_అ అ అ అ	ని ఇ ఇ ఇ త్యా - అ అ	అ - గ ఎ ఎ ఎ శ అ అ -
మ|| ధ ప మ గ రి స పా ప - ధ రి ని సా స - గ	గా మ - ని నీ స - ని	నీ ధ ప - గ మ ప మ
ప ని ధ ప - మ గ రి స ని ధ ప - మ గ రి నీ -	స సా రి ని ధ - ప మ	, నిధ ప - గ గా మ ||ప||
చ|| నీ, సా, ప ధ ప - స ని స - ప ధ మ ప	గా, - మ గ మ ప ధ	ప - స ని స - ప ధ మ ప
నీ, సా ఆ అ అ - అ అ అ - అ అ అ అ	తె, - ఎ ఎ ఎ వ అ	అ - రు ఊ ఊ - ర అ అ అ
1. నీ, ధా, పా, - గా రి సా రి	నీ, ధా, పా	, నీ సా - గ మ ప ||నీ||
2. నీ ధ ప - ప మ గా రి స - గా మ ప - నీ	రిస-మా ధ ప - గా	రి స - గా మ ప ధ ప||నీ||
3. స స ప మ ప - స రి ని గ రి - స మ-సప-మని	ధ ప - గ మ ప ని ని స	మ గ మ ప ని ని - స రి
ని ధ ప - గ రి స మ గ రి స - ని స రి - ప ని స	గ మ ప - స ని ధ ప - రి	స మ గ రి స - ని ధ ప ||నీ||
4. సా ,,,, రి స ని ధ ప - గ మ ప ని ధ	పా ,,,, స ని	ధ ప మ గ మ ప ని ని -
స గ గ - స రి రి - ని స స - ప ని ని -	ప ధ ,, పా - మ గ రి	సా, రి స ని ధ ప ||నీ||

20 వ మేళకర్త

చరి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కైని

15. భైరవిరాగము—ఆదితాళము

ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స

అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప|| వనిత నిన్నే కోరి, వలచియున్నదిరా

అ|| ఘనుడౌ మాచక్కని- వేదపురీశ||

చ|| మానితగుణసాంద్ర||

ప॥ రీ మా - గ రి గ గ రీ - స స రి రి - ౧ గ వా నీ - త అ అ అఅ- ని ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ	రి స - న్ధ ధ - గ రి ని ఇ ఇ - సే ఎ - క్షో ఒ ఒ	స రి - ప మ మ గ రి స ॥ ఒ ఒ - ఒ ఒ రి ఇ ఇ ఇ ॥
గ గ రి గ - మపధ - ధపపమగ - మ గ రి స వ అ అ అ - లఅల - చిఇఇఇఇ - యుఉఉఉ	ని ని ధ ప మ - రి స నీ న్న అ అ అ అ - ది ఇ ఇ	ధ ప - మ ప మ గ రి స ॥ ఇ ఇ - ఇ ఇ ర అ అ అ ॥
అ॥ ని ని ధ - ధ ప ప మ గ - మపమగ - రిసనిస - ఘ అ అ - ను ఉఉ ఉఉ - ఉఉడవు - ఉఉమఅ-	గ గ రి - గ మ ప గ రి - అఅ అ - అ అ అ చ అ -	గ మ ప ధ - నీ సా - అ అ అ అ - ఆ ఆ -
ని స గ గ రి - ని స రి నీ ధ ప - ప మ ప ధ - క్క అఅఅఅ - అ అ అ నీ ఇ ఇ- వె ఎ ఎ ద -	ని స రి ని ధ ప - మ ప పుఉ ఉ ఉఉఉ - రి ఇ	మ- ధ ప ప - మ గ రి స ॥ ఇ - శ అ అ - అ అ అ అ॥
మ॥ గా రి స - రి స న్ధి ధ ఫ - ధ ని సా రి ని - మ గ రి - ప మ ధ ప - ని ధ స - సనిధప-రిస	స రి గా - రి గ మా - గ రి సాం - ని ధ పా -	గ పా మ - ని ధ ప ధ మ ని ధ ప- మ గ రి స ॥వా॥
చ॥ మా ,, - ,, నీ ని ధ ధ మ - మ గ రి స - మా ,, - ,, నీ ఇ ఇ ఇ ఇ - త అ అ అ -	రీ , గ - రి గ మా గూ, ణ అఅసాం	, - గ మ ప - మ గ రి గ ॥ , - ద్ర అ అ - అ అ అ ఉ ॥
1. సా , , , , , - సా ,, న్ధీ న్ధీ ధా - రి , , , , , - రీ , , రీ గా మా -	ని ధా ,, - ధా గా, రీ, సా	, న్ధీ సా రీ ని - , - న్ధీ సా రీ గ ॥మా॥
2. న్ధీ న్ధీ - ధాధా ,, - ధా న్ధీ సా మ గారీస-నిన్ధీధాఫ - ధ ని స రి	రీ - న్ధి సా రీ గ రీ ని - స రి గ గ	, , - రీ గా మా - , - మ- ని ధ - మగరిగ ॥మా॥
3. గా ,, - ,, మ గ - గ మ గ గ - మా మా- గ మ పా గ రి - గ మ మా గ రి గా రి స-	గ గ రి రీ స ని స - సా ని గా రి గ మ -	రి గ మ గ - మా గ రి - గ పా - ప మ గ రి గ ॥మా॥

4. నీ ,, - ,, ధ ధ ని ని ధ - ని ధ ప ధ మ - | పా ,, - ,, మ ప | ని ధ ప ప - మ ౪ ప మ -
పా మ గ రి స నీ ధ ప ధ - మ ప ధ ని సా - | మ ప ధ ని సా - గ రి | గ మ పా - ని స రి గ ||మా||

5. సా , సాప - ని స రి నీ ధ - ప ధ మ ప - | గా, రీ గ మ ప | ధ - మ ని ధ ప - మ గ రి
సా - మ గ రి సా - ప మ గ రి సా - ని ధ మ - | గ రీ స ని ధ ప - మ | గ రి గ - మ పా , - ధ

మ గ రి గా - మ ని ధ ప ధా - ని స రి - ని స | గ రి - ని గ రి స రి | ని స ని రి - సా ,, -
ప ధ ని స రి గ - రి గ మ ప ధ ని - స రి గ రి | స - సా రి ని ధ ప - ప | , ధ మ గ రి - రీ గ ||మా||

20. మే. నఠ భైరవి జన్యము
సరి-సాగ - శుమ - ప - చధ-కైని

16. ఆనందభైరవిరాగము—ఆదితాళము

ఆ. సగరిగమపధపనిస
అ. సనిధపమగరిస

గ్రంధకర్తచే
సమకూర్చబడినది.

(గ ఈ గుర్తు అంతర గాంధారము)
ప|| కోరి సేవింపరే - కోర్కె - లీడేర్చు ||
అ|| హరిహరార్చితమైన - ఆనందభైరవిని||
చ|| జగదంబా - నను బ్రోవవే||

ప|| నీ సా - గా ,, - మ ప గ మ - పా - ,, | ప ద ప - ప మ గ - మ ప | మ గ రి - మ గ గ రి స -
కో ఓ - ఓ ,, - రి ఇ ఇ ఇ - ఈ - ,, | సె ఎ ఎ - ఎ ఎ ఎ - విం | ం ం ం - ప అ అ రె ఎ -
ని ని ని సా ని - స గ రి మ గ - ప మ మ గ రి | గ మ ప ధా ప - మ ప | , ప మ మ గ గ రి స ||నీ||
కో ఒ ఒ ఓ ఒ - ర్కె - ఎ ఎఎఎ - ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ | లి ఇ ఇ ఈ ఇ - డే ఎ | , ఎ ఎ ర్చు ఉఉ ఉఉ ||కో||

అ|| ప ధ ప ప మ గ - మ ప మ మ గ రి - గ మ పా | మా , , , , - ధ ప | మ గ రి - స ని స గ మ -
హ అ అ రి ఇ ఇ - హ అ అ ర అ అ - ర్చి ఇ ఈ | త , , , , - మైఇ | ఇ ఇ ఇ - న అ అ అ అ

ప ధ ప సా ని - స గ రి - మ గ రీ గ రి స
అ అ అ అ అ - నంఈఈ - ద అ అ అ అ అ

చు॥ ని ని స స - గ రి - మగగరిస - ప మ మ గ రి
గగరిగామ - ప ప మ గా రి - స మ గ రి

ప ధ ప సా ని - సగరి - మ గ ప మ మ గ రి
సరిగ - ని స రి - పనిస - మ ప ని - గమపని

చ॥ పా మా - గ మ ప మ - పా ,, - పా ,,
జా గా - ద ం ఈ ఈ - బా ,, - అ ,,

1. పా , మా , గా - రీ , సా , నీ

2. ప ధ ప మా గ రి స - ని ని ని సా ని గ రి

3. ప ధ ప మ గ రి - పమగరిస - మగరి సని
ప మ ప ని స రి గ - మపని సరి - గమపని

4. సా , , , , రి స ని ధ ప మ గ రి స ని
స నీ ద ప మ గ మ - ప మా గ రి స ని ని
ప ధ ప సా ని - స గ రి గా మ గ రి స ని
మగరి - పమగరిస - నిదపమ - గమపని

ని సా ని ధ ప - మ ప
తై ఈ ఇ ఇ ఇ - ర అ

స ని స గా మ ప ధ
ధ ని స గా రి గ మ

మ గ రి సా ని గ రి
స గ రి సా , స ని

మ ప ధ ప మ - గ మ ప
న అ అ ను ఈ - బ్రో ఒ ఒ

నీ , సా , నీ ,

మ ప నీ సా ని ద ప

స గ రి స ని ని - ని స
స-రి స ని ధ ప - ధ ప

సా , , , , రి స
స పా మ గ రి స ని
స మా మ గ రి స ని
స గ రి సా - ని ధ ప

, ని ధ ప - మ గ రి స ॥
, వి ఇ ఇ - ని ఇ ఇ ఇ ॥

ధ ప మ మ గ గ రి స -
ప ప మ గ మా , , -

స నీ ధ ప మ ప ని -
దపా, మ గ రి స ॥రా॥

మ గ రి స - ని స గ మ ॥
వ అ అ అ - వె ఎ ఎ ఎ ॥

గా , రీ గా మ ॥జగ॥

మ గ రి నీ స గ మ ॥జగ॥

గ రి స - మ గ రి గ మ -
మ గ రి - స ని స - గ మ॥జగ॥

మ గ ప మ - ని ప స ని -
స గా మ పా , , -
, స గ గ మా , , -
, మ గ రి స గా మ ॥జగ॥

17. కాంభోజి—ఆదితాళము

ఆ. స రి గ మ ప ధ స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

28. వ, మే. జన్యరాగము
చరి - అంగ - శుమ - ప - చధ - కై ని

ప॥ తరుణి నిన్నుబాసి - తాళలేదురా ॥
అ॥ ధరలో వెలసిన శ్రీత్యాగేశ జగధీశ ॥
చ॥ సరసము రారా ॥

ప॥ ప్సా ధ్సా సా - గి ని ధ ప - ధ స రి గ - మమ
తా రూ ణీ - ఇ ఇ ఇ ఇ - ని ఇఇఇ - ఇఇ

ధసరిపమగ - స రి గ మ ప ధ - మ గ ప ధ -
తఅఅఅఅ - ళ అ అ అ అఅ - లె ఎ ఎ ఎ -

అ॥ ని ని ద ధ ప మ - ప ని ధ పా ధ మా - గమ
ధ అ అ అ అ అ - ర అ అ అ అ లో - ఒఒ

మమగ - సరిగ - ధసరి - పధస - మగపధ -
త్యాఅఅ - గెఎఎ - ఎఎఎ - శఅఅ - జఅఅఅ -

ము॥ ని ప ధ సా స - ప ధ స రి రి - ధ రి రి
స రి గ సా స - రి మ గ సా - రిపమగస -
మ గ రి సా స - ని ని ధ పా ధ - మ ప గా -
రి గ మ రి గ - స రి గ సా రి - నిధ పధ -

చ॥ సాసా - నినిధా - మ ప ద ధ - ని ని ధ ప -
సారా - స అ అ - అ అ అ అ - అ అ అ అ -

గ గ - రి రి స - మ గ
సఉ - ఉఉఉ - బ అ

రి సా ని ధ ప - ధ ప
ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ - ఎ దు

ప ధ ని - ప ని ధ - మ గ
ఒ ఒ ఒ - వె ఎ ఎ - ల అ

స రి గ - సాని ధ ప -
గ అ అ - అ అ అ అ -

ధ స ధ రి స - ధ గ
రి మ గ మా ప - స రి

మ ప ధ ని ని ధ - ప ని
రి సా స పా ప - స

మ ప ని ధ ప ధ - మా
వ ఉఉ ఉఉఉ - రా

రి గ - స రి ని ధ ప ॥
అఅ - అ అ సి ఇ ఇ ॥

, మ గ రి - రి సా ని ॥పా॥
, ఉ ఉ ఉ - ఉ రా అ ॥తా॥

ప ప - ద ధ సా ॥ రిగ
సి ఇ - వ అ శ్రీ ॥ ఇఇ

ని ధ ప - మ గ రి స ని॥
ధి ఇ ఇ - శ అ అ అఅ॥

, గ రి గ - స రి ని ధ
స మ గ మపా ,, -

ధ ప ధ - మ గ ప ధ స -
ధ ప మ గ - రి సా ని ॥తా॥

ప - గా మా పా ధ ॥
అ - రా అ అ అ ॥

1. సా, నీ , ధా , పా , - మా గా - | రీ, సా, - రి | , గా మా పా ధ ||సా||
2. స ని ధ పా-ని ధ ప మ గ రి-ధ ప మ గ రి - | రి స ని షా ధ స రి | గ - స రి గ మ పా ధ ||సా||
3. ని ధ పమా,-పధ ప మా ప - మ గ మ ప - | మ ధ ప మా - ప ని ద | మ ప స ని ధ - సరి గ ||సా||
4. ధా ,, - ,, ని ప - ధ ని ని ధ - మా ప ధ - | పా ,, - ,, మ ప | ధ - మా ప - మగ మ ప-
ధపమ - నిధప - సనిధ - మగమధ - సరిగ - | సా ని ధ పా - మ గ | రిసా - రి గ - మప ధ ||సా

5. సా ,, - ,, స ని ధ ప - మ గ రి స రి గ - | సా ,, ,, స ని | ధ ప ధ - మ గ పా ధ -
రి గ మ పా - మ గ మ ప ధా - గ మ ప ధ ని- | , - ప ధ ని ని ధ - మ ప | ని ధ - ప ధ పా , - ధ
ప మ గమా - ప మ ప ధ ధా - ప స ని ని ధ - | ప ధ స - గ ప ధ స - రి | గ మ ప ధ - సా ని ధ -
స రీ స నిధ - రి స ని ధ - గ రీ స ని ధ - | ప ద స రి గా - గ ప | ధ ,, - రి గ మ ప ధ ||సా

28. మే. జన్యరాగము

చరి–అంగ-శుమ–ప–చధ–కైని

18. నాటకురంజి—ఆదితాళము

ఆ. సరిగమధనిపధసస

అ. సనిధమగస

ప॥ చలమేల జేసేవయ్యా - చక్కని మా రంగయ్య ॥

అ॥ కలకాలము నీ పాదములే గతి యని నమ్మియుండగ ॥

చ॥ నన్ను బ్రోవ నీకు భారమా ॥

ప॥ మా గా - సా . ని - ధ ని ని ధ - ధా నీ | సా , , - , , ని ధ | ని స ని - ధ ని స రి గ ॥
చా లా - మే . ఎ - ఎ ఎ ఎ ఎ - లా అ | జే , , - , , సె ఎ | ఎ ఎ ఎ - వ ఇ ఇ ఇయ్య॥

మ గ స రి గ మ - ని ధ మ - గమనిధ - పధని- | స ని ధ - ప ధ ని ధ మ | గ స ని - ధ ని సరిగ ||మా గా||
చ అ అ అ అ అ - క్క అఅ - నిఇమఅ -అఅఅ - | ర ం ం - ం ం ం గ ఇ | ఇ ఇ ఇ - య అఅఅ||చాలా||

ఆ॥ సా ని ధ ని - ప ధ ని - స ని ధ - మ ప గ రి స - | మ గ మ - ప గ మ - ని ధ | ని - ప ధ ని సా ,, -
క లు అ అ - క అ అ - లు అ అ - ము ఊ ఊ ఊ ఊ - | ని ఇ ఇ - ప అ అ - ద అ | అ - ము ఊ ఊ లే ,, -

ని స రి గ మ గ - స రి స - ని స ని - ధ ప ధ ని - | సా ని ధ మ - మా గ | స - స్ని ధ ని స రి గ -
గ అఅఅ అ అ - తి ఇ ఇ - య అఅ - ని ఇ ఇ ఇ - | నం ం ం ం - మ్మీ ఇ | ఇ - యుండ అ అ అ గ -

ము॥ మ మ గ స - ని ధ ని స - రి రి స ని - ధ ప ధ ని - | స ని ధ - మ ని ధ ని ప - | ధ ని స రి - ని స రి గ -
క రి వెంర - లి ద వి ని - దురము న - వె డ లిమ - | క రి ని - దు ని మి క రి - | వ ర దు డ - ని వి రుడు -
మ మ గ స రి గ - మ ని ధ మ గ మ - ని ధ ని స - | రి గ మ సా , - స ని | ధమా - మ గ స రి గ -
ధ ర ను వెల సి - సుర లం బొగ డ - గ లి గి న - | ప తి త పా , - వ ను | డ వా - మ న వి గొను॥చాలా॥

చ॥ నీ ధా నీ ,, - స ని ధ ని ప - ధ నీ | సా ,, - ,, ని రి | స ని - ధ స ని ధ మా ॥
నాన్నా బ్రో ,, - ఒ ఒ వ అ అ - ని ఈ | కా ,, - ,, భ అ | అ అ - ర అ అ అ మా ॥

1. ధా ,, - ,, - నీ ,, ధా ,, మా | గా ,, - ,, - పా | ,, రీ - సా స్ని
ఈ ,, - ,, - దే ,, బా ,, గ | నీ ,, - ,, - యూ | ,, రా - కానూ

ధా ,, - ,, - మా ,, స్నీ ధా స్నీ | సా ,, - ,, - నీ | పా రీ గా మా ॥
నీ ,, - ,, - పూ ,, న్న నీ నూ | నీ ,, - ,, - పీ | డాచే దా నా ॥నన్ను॥

2. నీ ధ - ప ధ ని ధా మ - గా మ - ప గ రి స - | స్నీ ధ ని - స రి సా - | రి గ మ - ని ధ మ గ మ ॥
నీ దు - స్మరణ గా క - జే ర - ఎ రు గ ను - | నీ ర జ - నయనా - | ద ను జ - మదహరణ॥నన్ను॥

3. నీ , సా , - ని రి స ని - ధ ని స ధ ని ప - | ధా , మా ,- రి గ | మ గ స - ని రి స ని ధ -
అం , డాం , - డము ల కు - న ధి ప తి వ ని - | నిం , డా ,- వెంర | లి డ గ - వి ని వి న క -

స్నీ , సా , - రి గ మ గ మ - ని ధ ని ప ధ - | నీ , సా , - రి గ | మ గ స - ని రి స ని ధ ॥
యుం , డా , - స రి యగు న - మ ద న జ న - | కుం , డా , - వ ర | వెంసగు - న ను ది నము॥నన్ను॥

సా ,, - ,, - రిగమగస - నిరిసనిధ -	నీ ,, - ,, - పధ	నిసనిధ - మపగరి
ఆ ,, - ,, ద్రౌణ పతికి - వలువసభ -	లో ,, - ,, - తర	గకనురొ - సగినమ
సా ,, - ,, నిధనిసనిధ - నిసరిగ	మా ,, - ,, - రిగ	మపమ - గమనిధని -
షా ,, - ,, దయగలనిసు - షాగడను	నా ,, - ,, - తర	మగున - సిరివెలయు -
సారిసనిధ - నీసధనిప - ధాపమ -	గామప - గమ నీ	ధ - మనిధని - పధని -
రంగపురిని - ఏలినపతి - నాగల -	రంగని - కొమరుం	డ - తెలిసి తె - లియక -
సరిగమగస - నిరిసని - ధనిధ - పధని -	సధప - గమప - గరి	స - నిధని - సరిగమ‖
నడచినబలు - నడతల - సుమది - తలుప -	వలదు - వలదు - శర	ణు - శర ణు - మురహరి‖నన్ను‖

28. మే. హరికాంభోజి జన్యము
చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైని

19. మోహనరాగము-ఆదితాళము

ఆ. సరిగపధస
అ. సధపగరిస

ప‖ నిన్ను కోరియున్నానురా - నిఖిలలోక నాయక

అ‖ నన్ను పాలింప సమయ మిదె - నా మీద కృపజూడర ‖

చ‖ నన్ను తొంగా - శ్రీనివాసా‖

ప‖ గా గా రీ ,, - సస రిరి - గగ రిరి	సరిగరి - సరిసధ	సరిగప - గరిసరి
నిన్నూ కో ,, - రి ఇ ఇ ఇ - యు ఊ ఊ ఊ	న అ అఅ - ను ఊ ఊ ఊ	ర అ అఅ - అ అ అ అ
గపగగరిస - రిగరిరిసధ - సరిగరి	గపగ - పధప - ధస	ధా ప - గధపగరి‖
ని ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ - ఖి ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ - ల అఅఅ	లొ ఒ ఒ - క అ అ - న అ	అ అ - యఅ అక అ ‖ని‖

అ|| గా గా పా ,, - గ గ ప ప - ద ద పా | ద సం ద ద - ప గ ధ ప | ద - గ ద ప - గ రి స రి
నాన్నా పా ,, - రిం ం ం ం - ప అ అ | స అ మ అ - అ అ య అ | అ - మి ఇ ఇ - దె ఎ ఎ ఎ -

గ గ ప ప ద ప - ద సం ద - సం రిం సం - గం రీం సం | ద సం - రిం సాం ద ప ద | సం దా ప - గ రి స రి
న అ అ అ అ అ - మి ఇ ఇ - ద అ అ - కృడూప | అ అ - జా డూ ఊ ఊ ఊ | ద అ అ - ర అ అ అ -

చ|| గా రి గ - రి స రీ - స రి స గ - రి గ స రి | స ధ - స రి గ రి గ ప | గ ప దా - పా , ,
గ స ద ప ధ సం రిం గం - రిం గం - సాం రిం - దా | సం పాద - సం రిం గం సం | , ద పా - గ రి స రి ||నీ||

చ|| గా గా గా ,, - రి గ ప గ పాపా | గ గ ధ ప ధా - గ ద | ధ ప - గ ప గ రి స రి ||
సాన్నాతాం ,, - గ అ అ అ అ శ్రీ | ని ఇ ఇ ఇ ఈ - ఇ ఇ | ఇ ఇ - న అ అ అ స అ ||సా||

1. గా , , , - రీ సా - రీ , , - ధా , , | రీ ధా - సా ,, | రీ , , గా రీ ||సా||
2. గా గ - రి గ రి - స రి గా గ - ప ధ ధ స రి | గా గ గ ధ ప గ రి | గా గ - సం ధ ప గ రి ||సా||
3. పా ద ద పా గ రి - సా రి గ - రీ స రి | సా రి గ - పా ధా | సం సాం - ధ పా గ రి ||సా||
4. సాం రిం గం రిం - సం రిం సం - ధ సం ధ ప - గ రి స రి | సా ,, - ,, స ప | రి రి గ గ - ప ప ద ద
సం రిం గం రిం గం రిం - ద సం రిం సం రిం సం - ప ద సం ద | సం ద గ ప ధ ప ధ ప | రిం సం ధ ప - గ రి స రి ||సా||

28 వ. మే, హరికాంభోజి జన్యము

చరి - అంగ - శుమ - ప - చధ - కైని

20 ఖమాను—ఆదితాళము

ఆ. స మ గ మ ప ధ ని స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప|| చలమేల జేసేవు ఇది మేరగాదు ||
అ|| బలజనాభ నిన్నే నే కోరివచ్చినాను ||
చ|| జాలమేల జేసేవు ||

|| సా నీ ధా , - ని స ని - ధ ధ మా ,, -
చా ల మే , - ఎ ఎ ఎ - ఎ ఎ లా ,, -

సా ని రి స ని - ధ ని స ని ధ ప - మ గ మ ని
ఈ ది ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ మె ఎ ఎ ఎ - ఎ ఎ ఎ ఎ

అ|| ధనిధధపమ - పధపపమగి మా - సా
జఅఅఅఅఅ - లఅఅఅఅఅజా - సా

ని ని ధ ని స - రి గ మ - మ గ రి స - నిధనిరి
నె ఎ ఎ ఎ ఎ - కొ ఒ రి - ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇఇఇఇ

ము|| { సా,-సనిధపధ - నిసనిని - ధపమగ
{ సనిధపమని - ధపమగధ - పమగరిస

చ|| దా ,, - ,, - ని ధ ని స ని ధ - ప మ గ మ -
జా ,, - ,, - ల అ అ అ అ అ - మె ఎ ఎ ఎ -

1. ధా ,, - ,, నీ ,, పా ,, - ధా
2. ధా , ని స ని - ప మ గా మ ని ధ ని ప ధ
3. నినిధధని - పపధ - మమప - గగమ - రి గ
నినిధ - ససని - రిరిసస - నినిధపధ - ని
4. నీ ,, - ,,-నిసనిని - ధపమగ - మని
మా,, - ,,-మగమపమ - ధపధనిస -
నిరీ - సనిధపధ - నిసాని ధపమగ -
నిసా - నిసరీ - సమగా - రిసనిధని -

మగమ - నిధనిపధ -
జె ఎ ఎ - సెఎఎఎ -

ధా, ధపమ - ధప
రా,-గఅఅ-అ అ

మా - ని ధ ని - ప ధ ప
భా - అ అఅ - అ అ అ -

సానిధ-ప ధ నీ
నా అఅ-అఅచ్చీ

మా, - నిధనిపధ -
మగమ - పధని - గమ

పా ,,-,,-స ని
లా,,-,, - జే ఎ

,, - మా ,, - పా
రిస నిధ నిస పధ .
మపమ - దధప - నిని
స ని - ధనిధ - పధప
ధా ,, - ,, - ధని
నిధనిధప - నిధస
నిధా - ధపమ - ధప
సరీస - నిధ - పధ

మపమ - గమప ధని
ఎ ఎ ఎ-వుఉఉ ఉఉ

, - ప మ గ మా,, ||
, - అ అ అ దూ,, ||చా||

మగమప - ధనిసా
ని ఇ ఇ ఇ - ఇఇన్నే

గపమ - గ మ ప ధ ని ||
ఇ ఇ ఇ - న అ అ అ ను ||

మపమ - గమపధని
సగని - పమపధని ||చల||

ధ ప మ - గ మ ప ధ ని ||
ఎ ఎ ఎ - ఎ ఎ ఎ వు ||జా||

,, - మా ,, నీ ||జా||
ని రి స ని ద ప ద ని ||జా||
దధపప - మమగమ
మ ప మ - గమపధని ||జా||
దధ - పధపమ - పధ
ధపమ పధనిరిస
మపా - మనిధా - ధ
నిధాప - మగమని ||జా||

28వ, మే. జన్యము
చరి - అంగ - శుమ - ప - చథ - కైని

21. శహానరాగము—ఆదితాళము

ఆ. స రి గ మ ప మ ధ ని స
అ. స ని ధ ప మ గ మ రి గ రి స

ప|| కరుణింప యిది మంచి - తరుణము సామి ||
అ|| పరుల వేడలేను నా - పాలి శ్రీ వేణుగోపాలదేవ
చ|| కృపజూడుము - యీ వేళ ||

ప|| పా మా - గా గా - రీ గ రి - సా ,,	ని స రి - గ రి స - ని స	ధ ప మ - ధ ధ ని - స రి
కా రూ - ణి ఈ - ఈఇం - పా ,,	యిఇ ఇ - ది ఇ ఇ - ఇ ఇ	మం ం - చి ఇ ఇ - ఇ ఇ
ప మ గ మ - రి గ రి సా - రి గ మ - ప మ - ధ ధ -	ని ని స పా - , రి గ	మ - ధ ప ప మ - గ మ రి ||
త అ అ అ - అ అఅరూ - ఉఉఉ - ఉఉ - ణఅ -	అ అ అ మూ - , స అ	అ - అ అ అ అ - మి ఇఇ||కా||
అ|| ధ ని - ధ ధ ప ప - ధపపమ - ధపమ - గమ - రి	గ మ - ప ని స రి - గ మ	ప మ - ద ద ని ని సా
ప అ - అ రు ఉ ల - అఅఅఅ - వె ఎ ఎ - డ అ - అ	లె ఎ - ఎ సు ఉఉ - ఉఉ	ఉ ఉ - ఉ ఉ ఉ ఉ నా
ధ ని స రీ - రి ని స రి - గా మ రి - గ రి స	రి నీ స - దా ని ధ -	ప ధ ప ప మ - గ మ రి ||
ప అ అ లీ - ఇ శ్రీ ఇ ఇ - వే ఎ ణు - ఉ ఉ ఉ	గో ఓ ప - ఆ ల అ -	అ దె ఎ ఎ ఎ - వ అ అ ||
చు|| { పా, - ప మ గ మా - , రి గ మ - పమగమ -	రీ - , గ రి స - ని స	రి గ మ - ప ధ ని సా
{ పా ధ ని స - ని స రి - గమ - రీగరిసని -	స రి - ని సా స ప ద	మ పా - ని స రి గ మ ||కా||
చ|| దాదా ,, - నీ ,, - ని స ధా - ధ ని	పా ,, - ,, ద ప	మ - గ మ - రి గ మ ప మ||
కృ పా ,, - జా ,, - ఉఉ ఊ - డుఉ	మూ ,, - ,, ఇ ఇ	ఇ - వె ఎ - ళ అ అఅఅ||కృ

1. పా ,,,, - మా ,, - దా పా మా -	గా మా - రీ ,,	గా మా - పా మా ॥కృ॥
2. దా ప మ - గ మ రీ - గ మ ప - ని స రి గ మ -	పా మ - గా మ - రీ	గ రి - స రి_గ మపమ ॥కృ॥
3. ప ద - మ ప -గ మ - రి గ మ ప మ - గ మ-రిగరి	స - రి ని స - ధ ని స రి -	గ మ - స రి గ మ ప ధ
ప మ - ద ని స రి - స రి ని స - రి గ మ-రి గ రి	స - రి ని - రి స - ద నిస	ధ ని ధ - ప ధ ప ప మ॥కృ॥
4. నీ , స రి - స ని రి స - ని స ని ధా - ని ధ	పా, - రీ , గ మ -	ప మ - గ మ - రి గ రి స -
రిగమ - పామ - మపమ - దాద - పదనిధ -	ప ధ - మ ప గ మ - రి గ	రి - స రి గ మ పా -
ప మ - గ మ - రీ - ధపమ - గమరీ - గమప -	ని సా రి - గ మ ప మ -	ధ ధ - ని స రీ రీ -
గమ - రిగరిస - నిరిస - నిస - ధపమ - ధని -	ససా - ప పా - రి రి	, - ని స రి - గ మపమ॥కృ॥

28. మే. జన్యరాగము
చరి – అంగ – శుమ – ప – చధ – కై ని.

22. కేదారగౌళరాగము–ఆదితాళము

ఆ. స రి మ ప ని స
అ. సనిధపమగరిస

ప॥ సామిదయజూడ - మంచిసమయము - వేగరార॥
అ॥ భువినివెలయు - శ్రీమదాది పురినివాసా శ్రీత్యాగేశ్వర ॥
చ॥ నీసాటిదొర నేగాన

ప॥ సా , ని ద ప - మ ప ని ద - ప ద పా - మగ	రీ , - గ రి స - సా	, ని ధ ప - ని స రీ
సా , మి ఇ ఇ - ద అ అ అ - య అ జా-ఉఉ	డా , - అ అ అ - మం	, ం ం ం - చి ఇ ఈ
మ గ రి - ప మ గ - రి మ ప ని ద ప - ని స రీ	గ రి స - సాం ని ద ప	పా మ గ - రి మ ప ని
స అ అ - మ అ అ - య అ అ అ అ అ-ముఉఊ	వె ఎ ఎ - గా అఅఅ	రా అ అ - ర అ అ అ॥సా॥

అ॥ స̇ ని ధ ప మా - ప ని ద పా - ని ద ప - మ గ	రీ , - మపా ని ని	ధ ప - ని ని స̇ , ,
ఘుఉఉ ఉ వీ - ని ఇ ఇ వే - ఎ ఎ ల - అఅ	యూ , - శ్రీ ఈ మఅ	అ అ - ద అ ది , ,
స̇ ని స̇ రీ̇ - మ̇ గ̇ రి̇ - రి̇ గ̇ రి̇ స̇ - స̇ ని స̇ రి̇	ని స̇ ని గ̇ - రి̇ స̇ ని స̇	ని స̇ ని ధ - ప మ ప ని
వృ ఉ ఉరీ - ని ఇ ఇ - వ అ అ అ - స అ అ అ	శ్రీ ఇ ఇ త్యా - అ అ గె ఎ	ఎ శ్వా అ అ - అ ర అ అ
మ॥ స̇ ని ద ప - ని ద ప ధ పా - మ గ రి ప మ	పా , - ని ద ప - మ ప	ని స̇ రి̇ స̇ రీ̇ రీ̇
మ̇ గ̇ రి̇ గ̇ స̇ రి - ని స̇ ని గ̇ రి̇ స̇ ని ద - ప రి	రీ̇ , - స̇ ని ధ పా	, మ గ̇ రీ మ ప ని ॥సా॥
చ॥ నీ , , సా̇ , , - ని ద ద ప - మ గ రి మ	పా , , - , , ని ద -	ద ప మ గ - రీ మ ప॥
నీ , , సా , , - టి ఇ ఇ ఇ - దా ఒ ఒ ఒ	రా , - , , నె ఎ	గ అ అ అ - నా అ అ॥సీ॥
1. నీ , , - , , సా̇ , , - నీ ధా పా	, , మా గా రీ	, , మా , , పా ॥సీ॥
2. ని ధ ప మ ప - స̇ ని ధ పా - మ గ రి గ రీ	స గ̇ రి సా ని̣ ధ̣ ధ̣	ని̣ స రి స - రీ రీ
మ గ రి రీ - ప మ గ - రి మ ప ని ధ ప - ని స̇	రి̇ సా̇ ని ధ స పా	మ గ రి - సా రి మ ప ॥సీ॥
3. ద ప మ గ - రి ప మ గ - రి మ గ - రిగరి - సగ	రి స ని̣ ధ̣ - ధ̣ ని̣ స - ని̣	స రి - స రి మ గ - రి ప
మగ - రి మ ప ని ధ ప - స̇ ని స̇ రి̇ - స̇ మ̇ గ̇ రి̇	స̇ ని ధ ప - ని ధ ప - మ	గ రి - ప మ గ - రిమప ॥సీ॥
4. రీ , , - , , ని రి̇ స̇ ని ధ ప - మ ప ని ని	సా̇ , , - , , రి̇ స̇	, ని ద ప - మ ప ని స̇
ని స̇ ని ద ప - మా ప మ గ రి - రి ప మ ప	మ ని ధ ప - ధ ప ప మ	గ రి - మ మ పా పా ॥
మ గ రి రీ రి - ని ద ప మా ప - స̇ ని ధ ప	రి̇ స̇ ని ధ - ప ని స̇ రి̇	ని గ̇ రి̇ స̇ రీ̇ రీ̇ ॥
రి̇ మ̇ గ̇ రీ̇ గ̇ - స̇ గ̇ రి̇ సా̇ - రి̇ స̇ ని ధ ప	ని స̇ రి̇ సా̇ - మ ప ధ	పా , మ గ - రి మ ప ॥సీ॥

29 వ, మే. జన్యరాగము
చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కాని

23. బిళహరిరాగము—ఆదితాళము

ఆ. స రి గ ప ధ స
అ. స నిధప మగరిస

ప|| ఇంతచాక సేయ - ఇది మేరగాదుగాసామి ||
అ|| ఫంతమేలగా నాతో - వేణుగోపాలురాగా ఈ వేళ ||
చ|| నిన్నే కోరియున్నానురా

ప|| సా , సనిధ - పధని - పధప - మగరి ఈ , ఇఇం - తఅఅ - చాఉఉ - ఉఉఉఉ	సరిగ - సనిధ - సా క అఅ - అఅఅ - సే	రిగ - సరిగపధ || ఎఎ - ఎ ఏయ అఅ ||
రీ స గ రి స - నిసనిధపధ - మగపధ - ఈది ఇఇఇ - మె ఎ ఎ ఎ ఎ - ర అ అ అ -	రి సా నిధప - ధప గ అ అ అ అ - అదు	, మగరి - మగపధ ||స.|| , ర అ అ - స అ అ మి ||ఇం||
అ|| దధపధమగ - ధపా మగరి - రిసనిధ - ఫ ం ం ం త అ - మె ఏ ల అ అ - ర అఅఅ -	పధస - మగప - సా న అ అ - తో ఒఒ - వే	రిగప ధ - సరిగా - ణుఉఉఉ - గో ఒ ఓ -
మమగగారి - సరిగసా - సనిధపా ప అఅఅఅ - అ అ అ లా - అ అ అ రా	, మగరిపా - రిస , ర అ అ ఈ - వె ఎ	నిధపధ - మగపధ || ఎ ఎ ఎ ఎ - శ అ అ అ ||
చ||సా, - సనిధపధ - రిసనిధపమ - గధ సరి గసా స - రిగపా మగ - ధపా ప - రీ స ని ధా , గ రి స నీ ధ - స రి గా - రి సా నిధప - ధపా మగరి - గపధరి	సా , మగరి - సరి స నిధ - రీ స ని స స రి గ - మ గ గ రి స - సా - నిధపా - మగ	గస - మగరిసనిధ - ధనిపధ - మగపధ - రి గ స రీ స ని ధ - రి సా - రిగపధరి ||ఇం||

చ॥ నీ ,, - స ని ధ ని పా ,, - ధ ప మ గ నీ ,, - ఇ ఇ ఇ ఇ న్నే ,, -తో ఒ ఒ ఒ	రి స - రి గ రి స ని ధ- ఒ ఒ - రి ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ -	రి గ స రి గ - పా ధ ॥ యుఊ-ఊఊఊస్వార॥
సా , పా , - ధ ని పా - మ గ రి గ పా - ని స ని ధ పా - ప ధ మ గ రీ- రి గ సా	మా , గా , రీ- ని ధ స రి గ సా రి	సా , రి గ ప ధ ॥సీ॥ గప - స రీ గ ప ధ ॥సీ॥
3. సా ని ప ధ ని -ప ధ పా - మ గ రి స రి గ స స ని ధ - ప ధ సా - ప ధ ప మ - గరిసా -	స ని ధ రి సా - గ రి స ని ప - ధ ని పా	ప మ గ - ధ పా ,, - మ గ రి - ధ మ గ ప ధ-॥సీ॥
4. సా ,, - ,, ధ రి స ని ధ ప - మ గ రి గ - స పా - ధ ని ప మ గ - ప రీ గ మ - రి గ మ -	పా , , -, , ధ ప రి గ స రి - ధ గ రి-ప	మ గ రి స - రి గ ప ధ - మ గ ధ ప-స ని ధ ప -
మ గ రి సా - ప రి గ పా-మ గ ప ధ సా - గ రి ని ధా - రి ని ధ - పా మ గ - ప ప ధ ని -	ప ధ స రీ గ - స రి ప సా ని ధ ప-పా	గ మ - గ గ రి ని ధా - మ గ - రీ , గ ప ధ ॥సీ॥
5. పా ధ రి - సా ,, ప ధ ప మ గా ,, రి స ని ధ- గా ,, - ప మ గ రి ధా ,, -	రీ గ స రీ , , - స ని ధ ప రీ., , -	స ని ధ ప - సా ,, - ని స ధ ని పా ,, -
స స సా- ప ప పా - ధ ని పా - మ గ రీ- పా ,, - సా ,, - రీ ,, గా ,,	రి గ ధా - మ గ రి స- మ గ రి స - ని ధ పా -	ని ప ధ రి సా ,, - మ గ రి స - రి గ ప ధ ॥సీ॥

29 వ మే. జన్యము
చరి-అంగ-శుమ-ప-చథ-కాని

24. అఠాణరాగము——ఆదితాళము

ఆ. స రి మ ప ని స
అ. స ని ధా ప మ గా రి స

ప॥ ఏలతెలో యీ మరుల నెట్టులోర్తునే
అ॥ చాలనే వేడిన శ్రీవేణుగోపాలుని లేవ
చ॥ నీపాదములే నమ్మితి

ప॥ సా నీ సా , - ని రి స ని స ని ప ధా	ప ధ ప - మ ప స గా	మ ప మ - ధా ప ధ ని
ఏ లా తా , - అ అ అ అ అ అ అ రో	ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ మా	అ అ అ - రూ ఉ ఉ ల
సా ని రి స ని - ప ధ ని స ని ప - ధాపమ	ధ ప - మ ప మ గ మా	, - ప మ గ మ ప ధ ని
నే ఎ ఎ ఎ ఎ - ట్టుఉ ఉ ఉ ఉ ఉ - లోఒ ఒ	ఒ ఒ - ఒ ఒ ఒ ఒ రూ	, - ఉ ఉ నె ఎ ఎ ఎ ఎ
అ॥ పా ధ ధ ప మ - ధ ప మ ప మ - గ గ మ ప మ	ధా , - పధ ని స ని	ప - ధా ప మ పా - మ
చా అ అ అ అ - లఅ అ అ అ - నె ఎ ఎ ఎ ఎ	వే , - ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ	ఎ - డి ఇ ఇ నా - శ్రీ
మ గ మ ప మ - ధా ప - స ని రి ప ని - పధని	స ని ప ధా , - ప మ	ధ ప మ - గ మ ప ధ ని॥
ఇ ఇ ఇ, ఇ ఇ - వే ఎ - ణుఉ ఉ ఉ ఉ - గోఒఒ	ప అ అ లు , - ఉ ఉ	ని ఇ ఇ - తె ఎ ఎ ఎ వ ॥ఏ॥
చ॥ సా , - స ని ప ధ ని - స స ని ప - ధా ప మ	ధ ప - మ ధ ప మ - గా	మ ప మ ధా ప ధ ని
స ని - ప ధ ని స ని ప - ధ ప మ ధ ప మ - గ గ	మ గ - మ ప మ ప ధా	ప మ - ప ధా ప ధ ని ॥ఏ॥
చ॥ సా ,, ,, - ధ ని స స ని ప - ధా ప మ	పా ,, ,, - ధ ప	మ ప మ - గ మ ప ధ ని॥
నీ ,, ,, - ప అ అ ద అ అ - ము ఉ ఉ	లే ,, ,, - న ం	ం ం ం - మ్మి ఇ ఇ తి ని ॥ఏ॥

1. సా , నీ , ధా , పా , మా పా	మా , గా , మా .	, , పా , ధా ని ‖సీ‖
2. సా , - స ని రి స ని - ధా , ప మ - ధ ప మ	గా , మ గ మ - ప ము	ధా , - ప మ ప ధ ని ‖సీ‖
3. స స ని ని - స స ని ప-ధ ధ ప ప మ-ధ ప మ	గ గ మ గ మ - ప మ ప	ధ ధ ప - ప మ ప ధ ని
ప ప మ - ధ ధ ప - స ని రి రి స స ని ని ప ధ	ని - స స ని ని ప - ధ ధ	ప ప మ గ మ - ప ధ ని ‖సీ‖
4. సా ,, ,, - స ని రి స - ని స ని రి స ని	ధా ,, ,, - ప ము	ధ ప - మ ధ ప మ ప మ
గా ,, ,, - మ గ మ ప మ - ధ ధ ప ధ ని	స స ని - రి రి స స ని	ధ ధ ప ప - మ ప ధ ని
స సా - స ని రి స ని - ప.ధా ధ ప మ - ధ ప	మ పా - స మ గ గ ము	ప మ గ మ ప మ ధా
ప ప మ ధా ప - స స ని రి - స స ని రి స ని	స ని ప ధ ప మ - ప మ	గ మ ధ ప - స ని రి ని ‖సీ‖

29 వ మే. జన్యరాగము
చరి - అంగ - శుమ - ప - చధ - కాని

25 దేవగాంధారి—ఆదితాళము

ఆ. స రి గ రి మ ప ధ ని స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

గ్రంథకర్తచే
పమకూర్చ బడినది.

ప॥ పావనసుత ! పాడెదనిను - దేవ ! దేవగాంధారిని
అ॥ శ్రీవనితాముఖ భ్రమరీ - సేవకజనప్రియ శౌరీ !
చ॥ బ్రోవవే గుంటూరినిలయ

ప॥ ధా పా మా ,, మ గ రి మ పా ,,	మ ప ధ ని - స ని ధా	ప మ గ రీ స రి మ
పా వా నా ,, సు ఉ ఉ ఉ తా ,,	ప అ అ అ - డె ఎ దా	ని ఇ ఇ ఈ ను ఉ ఉ
ప మా గ రి స - గ రీ స ని ధ - స రి మ ప	ధా ప మ - ప ధ ని స	ని ధా ప - మ గ రి మ
దే ఏ ఎ ఎ ఎ - వ ఆ ఆ ఆ ఆ - దె ఎ వ ఆ	గా ం ం - ధ ఆ ఆ ఆ	రి ఈ ఇ - ఇ ఇ ని ఇ

అ|| ధ ధ ప ప - మ మ - ధ ప మ గ రి స - ని̣ధ̣రిస	రీ , రీ , - స రి	మ ప ధ రి సా ,,
శ్రి ఇ ఇ ఇ - వ అ - ని ఇ త అ అ అ - మఉఉఉ	ఖా,బ్రా,- మ అ	అ అ అ అ రీ ,,
స ని ధ - స రి మా గ రీ - స రి గ - సా ని	ధ రి స సా - , స ని	ధ పా , - మ గ రి మ ||
కొ ఎ ఎ - వ అ కా అ ఆ - జ అ అ - నా అ	ప్రి ఇ ఇ ఈ - , య అ	శా ఉః , - ఉ ఉ రి ఇ ||
మ||ప ధ ప ప - మ గ రి రి - స ని̣ ధ̣ ధ -	స రి స మ గ - రి మ ప	ధ ధ ప మ పా ,,
మ ప ధ - మ ప ధ ని స - రి స రి మ గ రి-స ని	ధ రి సా ని ధ - ప ధ	పా మ గ - రి స రి మ
చ|| పా మా - మ గ రి మ - పా ,, పా ,,	స ని ధా ప మ - ప ధ	ప మా గ రి - స రి మ
బ్రో ఓ - వ అ అ అ - వే ,, ఏ ,,	గ ం ం టు ఉ - రి ఇ	ని ఈ ల అ - యి అ అ
1. ధా , పా , మా , గ రీ , స ని̣ ధ̣	సా , రీ , మా	, గ రీ , - స రి మ ||పా||
2. ప ధ ప పా - మ గ రి - స రి సా ని̣ ధ̣ ధ̣	మ ప ధ సా - రి మ ప	ధ ని ధ ప - మ గ రి మ||పా||
3. స ని ధ ప మ ప - ధ ని ధ ప మ గ రి స - రి మ	గ రి స - మ రి ప మ - ధ	ప ని ధ - స ని ధ రి స
స రి గ రి మ ప ధ ప - స ని ధ - రి స మ గ రి	స రి రి - ధ ని స - ప ధ	ప స ధ ప - మ గ రి మ ||పా
4. సా , స ని ధ - నీ ధ ప మ - ప ధ మా గ	రీ , - స రి గ సా	, ని̣ ధ̣ - స రి మ ప ధ
స స ని ధా ధ - ధ ని ధ పా ప - మ ప ధ ని	స - ప ధ ని ధ - మ ప ధ	ప - మ గ రి - స రి మ ప
మ ప ధ ని సా స ని ధ రీ స రి మా గ	రీ రి స రి గ సా	ని ధ రి స - ని ధ ని ధ
ప మ ప ధ ని స - రీ సనీ ధ - ప మ పధ	రి సా ని - ధ నీ ధ	ప మా గ - రి స రి మ ||పా||

15. వ మే. జన్యరాగము
శురి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-కాని

26. వసంత — ఆదితాళము

ఆ. స గ మ ధ ని స
అ. స ని ధ మ గ రి స

ప॥ నిన్నుకోరి యున్నార - నెనరుంచి - నన్నేలుకోర॥
అ॥ పన్నగశయనుడా శ్రీ పార్థసారధిదేవ॥
చ॥ నూనశరుని బారి కోర్వలేర॥

ప॥ గా మా ధా ,, - ని ని ధ ని సా ,, -	ధ ని స నీ ధ - ధ ని	ధ ధ మ - గ మ గ రి స॥
నీ న్నా కో ,, - ఓ ఓ ఓ ఓ రీ ,, -	యుఉఉఊఉ - న్నఅ	అ అ అ - ర అ అ అ అ॥
రి స ని - ధా ని స రి - స ని స గ - మ ధ ధ ని -	స గ రి స ని ధ - స ని	ధ మ గ - ధ మగరిస॥ గామా॥
నె ఎ ఎ - నాఅ రు ం - చి ఇ ఇ ఇ - న అ అ అ -	న్నెఎ ఎలు ఉఉ - కో ఓ	ఓ ఓ ఓ - రఅఅఅఅ ॥నిన్ను॥
అ॥ ధా , ధ మ ధ - ని ని ధ ధ మ - గ మ గ రి స -	మ గ మ - సా రి - స మ	గ మ - ధ ని సా ,, -
పా , న్న అ అ - గ అ అ అ అ - శ అ అ అ అ -	య అ అ - నూ ఉ - డ ఉ	ఉఉ - ఉఉ శ్రీ ,, -
స గ మ గ రి స - స స గ రి స ని - ధ మ ధ ని -	స ని రి సా ని - ధ మ	ని ధా - గ మ గ రి స ॥
ప ఆ అ అ అఅ - ర్థ అ అ అఅ అ - స అ అ అ -	ర అ అ ధీ ఇ - ఇ ఇ	ఇ దే - ఎ ఎ వ అ అ ॥
ము॥ రి స ని ధ ని స - మ ధ ని స రి - ని స గ గమ -	స రి స మ గ మ - ధ మ	గ ని ధ - స ని ధ మ గ
మ గ రి సా - ధ మ గ రి - ని ధ మ గ - స ని రి	సా - ని ధ మ - ని ధా	మ గ - ధ మాగరిస ॥నిన్ను॥
చ॥ సా , రి స ని - ధ ని ధ ధ మ - గ మ గ - రి రి	సా ,, - ,, స ని	ధ ధ మ - గ మ ధ ధ ని ॥
నూ , న అ అ - శ అ రు ఉ ఉ - ని ఇ ఇ - ఇ ఇ	బా ,, - ,, రి ఇ	కో ఓ ఓ - ర్వ అ లె ఎ ర ॥

1. సా , నీ ధా - మా , గా రి -	సా , నీ , ధా -	నీసా - గ మ ధ ధ ని ‖సా‖
2. సా ని ధ మ గ - ధా మ గ రి - సా ని ధ ని	స రి స - గా మ ధా -	మ గ ని ధా - మ ధ ని ‖సా‖
3. ధా, నీ స - ధ ని స - ధ ని ధ మ గ - మ ని ధా, నీ స - ధని స రి స - ని స గ గ మ -	ధా , మా గ - మ ధ ధా , మా గ - ని ధ	మ - గ మ గ - రి రి స ని మ - స నిధమ - ధధనీ ‖సా‖
4. సా ,, - , ని స రి నీ ధ - మ గా రి - స నీ ధ - మ గా మ - ధ మా గ - రి సా ని - స రి స - మ గ మ - ధమగనిధ - గమదధని మగరిస - గమధమ - గమధని - సగమగ -	సా ,, - ,, గ రి - ధ నీ స - రి నీ స - మ గ మ ధా మ - గ మ రి సా ని - ధ ని ధ - మ	స నీ ధ - మ ధ ధ ని - మగామ - ధా ,, - ధ ధ - ని ని ధ మ గ రి - , - గ రి స - గ మధ ని‖సా‖

65. మే. రాగము
చరి–అంగ–ప్రమ–ప–చధ–కాని

27. కళ్యాణి—ఆదితాళము

ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప‖ వనజాక్షిరో యీవిరహమోర్వనే - వాసుదేవునితోడితెవే‖
అ‖ వినవే నాగపురమున వెలయు సౌందర్యరాజుని‖
చ‖ నిలుపరాని మోహమాయె‖

ప‖ స సా స ని ధ - రిసని - ని ద ద ప మ - గ మ వ నా జ అ అ - క్షీఇఇ - రో ఓ ఓ ఓ ఓ - ఇ ఇ స రి గ రి స - ని స రి స ని - రిసని - ధనిధ వ అ అ అఅ - సుఉ ఉఉఉ - దెఎఎ - వుఉఉ	ప ధ నిధా - రి స ని - వి ఇ ఇ రా - హఅ అ - నీ ,, - ,, స ని నీ ,, - ,, తోఓ	ధ ప మ - గ మ ప ధ ని ‖ మోఓ ఓ - ధ ప డి ఇ ఇ - తె ఎ ఎ

అ॥ పామ - గ ని ధా - గ ధ పా మ - గ రి స ని	స రి గ మా , - గ మ	ప గా - మ ని ధ ని ప -
నీ ఇ - ఇ ఇ నా - అ ఆ వే ఎ - న అ గ అ	పు ఉ ఉ రా, - ము ఉ	ఉ నా .. అ అ అ అ అ -
ధ ని స రీ - స రి గ - స రి గ రి - స ని ధ ని -	ధ గ రి స ని ధ - ప ని	ధ ప మ - గ మ ప ధ ని॥
వె ఎ ఎ లా-యు ఉ ఉ - సౌ ఉ ఉ ం - ద అ అ ఆ -	ర్య అ అ అ అ అ - ర అ	అ అ అ - జు ఉ ఉ ఉ ని॥
ము { స రీ - ని స ని - ధనీ - స ని ధ ప మ గ రి -	స రి సపామ - ధా	ప - ని ధ - రి స ని ధ ని -
{ ధ గ రి-నీరి- నీ స - ధా ని - ప ధ ని స -	గ రి సా - ని ధ పా -	మ గ రి - గ మ ప ధ ని ప॥నా॥
చ॥ నీ ,, - ,, స ధ - స ని ధ ప మ - గ మా -	పా ,, - ,, మ ప	ధ ని ప - ధ ని ధ రి స ॥
నీ ,, - ,, లు ఉ - ఉ ఉ ప అ అ - ర అ -	నీ ,, - ,, మొఒ	హ అ అ - మ అ అ అ రొ॥
1. పా ,, మా గా రీ - ధా మా గా -	రీ - నీ సా రీ -	గా మా పా ధా ॥నీ॥
2. పా ధ పా మ గ మ - పా మ గా రి స ని -	సా రి నీ స ధ ని -	సా రి గా మ ప ధ ॥నీ॥
3. నీ ,, - ,, స రి - ని స ని . ధ ని ధ ప మ -	పా , - ధ ని ధ పధ -	ప మ ప మ - గ మ ప ధ -
ని స ని గ రి గ స రి - ని సా రి - స రి ని స -	ధ నీ - స ని ధ ప మ -	గ మ ప ధా - ని ని గ రి ॥నీ॥
4. రీ ,, - ,, ధ గ రి స ని ప-ధ ని స రి -	సా ,, - ,, స ని	ధ ప మ - గా మ ప ధ-
మాపధ ని - పా ధ ని స - రీ స ని - ధ ని	స నీ ధ ప మ-గమ	ప ధ - ప ని ధా ,, -
ధ ని స రి - రి గగమ - గరిస ని - రి స స ని-	ధ స ని ధ - ప ని ధ ప	మ - గా మా పా ధ ॥నీ॥

22 వ మే. జన్యరాగము — 28. ముఖారి—ఆదితాళము — ఆ. స రి మ ప ధ ని ధ స

చరి–సాగ–శుమ –ప–చధ–కైని — అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ ఏర నాపై నింత కోపమేలర - ఎవ్వారి బోధన విన్నావుర॥

అ॥ ధీరుడైన శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యా- రార నన్నేలుకోర యీవేళ॥

చ॥ నీరజాక్ష నాపై దయయుంచరా॥

ప॥ సా స్స ని ధ - ప ని ధ ధ ప మ - గ రి మ ప -	ని ధ ప మా మ - ప మ	గ రి స - రి మ ప ని ధ ॥
ఏ , ర అ అ - న అ ప ఇ ఇ ఇ - ని ఇం త -	కొ ఒ ప మే అ - మె ఎ	ఎ ఎ ఎ ల అ ర అ అ ॥
స ని ధ పా మ - ధ ప మ గా రి - మ గ రి స-	ని ధ స రీ స - ప మ	గా రి - స రి మ ప ధ ॥సా॥
ఎ ఎ ఎ వ్వాఅ - ర ఇ ఇ బో ఒ - ధ అ అ అ -	న అ అ వి ఇ - న్నా అ	అ అ - వు ఉ ర అ అ ॥ఎ॥
అ॥ పా ధ ప మ గా రి - స రి మ - గా రి స ని -	ధ స రి మా గ - రి మ	ప నీ ధ - మ ప ధ స
ధీ రు ఉ ఉ డై ఇ - న అ అ - శ్రీ ఇ ఇ ఇ -	సు ఉ ఉ బ్రం - హ్మ అ	అ అ అ - ణ్యా అ అ అ
రీ , మ గ రి - స రి గ - సా ని ధ - మ ప ధ -	సా , నీ ధ - మ ప	ధ - మా గ - రి మ ప ధ ॥
రా , ర అ అ - న అ అ - న్నే ఎ ఎ - లు ఉ ఉ -	కో , రా అ - ఇ ఇ	ఇ - వే ఎ - ళ అ అ అ ॥
చ॥ స నీ ధ ప మ - ధ పా మ గ రి - మ గ రి స -	ధ సా - రి మ గ రి -ప	, మ ని ధ ప - మ ప ధ-
స రి మ గా స రి గ - సా ని ధ ప - మ ప ధ -	స రి గ - సా ని ధ ప-	మ గ రి - రీ మ ప ధ ॥ఏర॥
చ॥ నీ ,, ధా - స ని ధ పా మ - గ రి ప మ -	పా ,, - ,, ప మ	గ రి స - రీ మ ప ధ ॥
నీ ,, రా - జ అ క్షా అ - న అ అ అ -	పై ,, - ,, ద అ	యు అ అ - యుంచఅర ॥

1. నీ , ధా , పా - మా , గా , రీ -	సా , నీ , ధా -	పా , - రి మ ప ధ ॥నీ॥
2. ని ధ ప మా గ - రి మ ప ధా ని - ధ స ని ధ -	రీ సా - గ రి స ని ధ -	ప మా గ - రి మ ప ధ ॥నీ॥
3. ప ధ మ ప - మ గ రి స - రిపమగ - రిసన్నిధ -	స రి మ గ రి - ని ధ ప -	స ని ధ - రి స గ రి స ॥నీ॥
4. ధ పా మ గ రి - స రీ ప్ప మ గ - రి స ని ధ -	ధ ధా - స రి గ సా -	రి ప మ గ - రి మ ప ధ -
స రి మ గా రి - స రి స నీ ధప- మప ధ -	సస్సా - ని ధ పామ -	గ రీ స - రి మ ప ధ ॥నీ॥

29 వ మే. జన్యరాగము

చరి - అంగ - శుమ - ప - చధ - కాని

29. బేగడ—ఆదితాళము

ఆ. సగరిగమపధనీధపస

అ. సనిధపమగరిస

ప॥ ఇంత చలముజేసితే - ఏమనితాళుదురా

అ॥ అంతరంగుడని మోవి ఆనవచ్చితె నాతో - పంతిమేలరా శ్రీవేణుగోపాలదాస పరిపాలా ॥

చ॥ పగవారి బోధనవిని ॥

ప॥ ధ ప మా - గ రి సా - రి ని ధ ధ ధ ప - సా	సా - స ని గ రి గా -	మా మా - గ రి గ మ ॥
ఇ ఇ ఇం - త అ అ - చ అ అ అ అ అ - లా	అ - ము ఉ ఉ ఉ జే-	సి ఈ - తె ఎ ఎ ఎ ॥
పా మ - ధా ప - స ని ధ ప - స ని ధ ని సా-	ప ధ ప - నీ ధా ప -	మా గా రి - గ మ ప ॥ధప॥
ఏ ఎ - మాఅ - ని ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ తా -	అ అ అ - ళూఊఊ -	దూ ఊ ఊ - ర అ అ ॥ఇం॥
అ॥ సా ధ ధ ప - ని ని ధ - మ ప ధ ని ధ ప - మా	గ రి స - మ గ మ - రి గ	మ ప - ప ధ మా , , -
అ ం ం ం ం - త అ అ - ర ం ం ం గు ఉ - ఊ	డ అ అ - ని ఇ ఇ - ఇ ఇ	ఇ ఇ - మొఒ వీ , , -

ప ధా ధ ప మ - మ పా పమగ - రి గ మ ప -	ప ధా ప - స ని ధ ప -	స ని ధ ని - సా , , -
ఆ అ న అ అ - వ అ అఅఅ - చ్చిఇ ఇ ఇ -	ఇ ఈ ఇ - తె ఎ ఎ ఎ -	న అ అ అ - తో , , -
ధ ని స రీ స - గ రి గ మ - గ మ రీ - ప మ	రీ , - రి స స - ధ ధ	ప - సా ని - ధ ని స రి
పం ం తా అ - మె ఎ ఎ ఎ - ఎ ఎ లా - అ అ	రా , - అ అ అ - శ్రీ ఇ	ఇ - వే ఎ - ణు ఉ ఉ ఉ -
రి సా ని ధ ప - ధ మా గా రి - గ మ ప ధ -	స సా - ప ధ ప - నీ	ధ ప మ గ రి - గ మ ప ||
గా ఓ ప అ అ - ల అ దా స - వ అ అ అ -	రి ఈ - ఇ ఇ ఇ - పా	అ అ అ అ అ - ల అ అ ||
ము { ధా ప మా - గ ప మ గ రీ - గా మ ప ధ -	మ గా రి స ని - రి స	, రి ని ధ - ధ ధ ధ స -
ని రీ స - గ రి - ప మా ప గ రి - గ మ ప ధ	స - నీ ధ ప - మ గ రి	గ మప ధ - పా , - మ
గ రి సా , - గ రి గ మ ప మ - గ మ ప ధ ప	సా ని - రీ స - రి ని	ధ ప - స ని రి స - గ రి
మ మా గ రి స - ని నీ ధ ప మ - గ రీ స -	స సా రి ని ధ - ధ ప	, మ గ - రీ గ మ ప ||ఇం||
చ|| పా మా ,, పా , , - , , మ ప ధా -	ప ధ నీ - ధ ని ధ ప -	మ ప గ మ రి - గ మా
పా గా ,, వా , , - , , రి ఇ ఈ -	బొ ఓ - ధ అ అ అ -	న అ అ అ అ - వి నీ
1. పా , మా ధ మా గ రీ - సా ని ధా	ధా , - సా ని రీ	స - గా రీ గా మ ||పగ||
2. ప మ ధ పా మ గ రి - స ని రి సా రి ని ధ	ధ ధ ధ - సా ని రి స	గ రి గ మ - పా (మప)
ధ మా గ రి స - గ రి గ మ ప మ - ధ ప స ని	రి సా ని - స ధ నీ -	ధ ప మ గా - రి గ మ ||పగ||

3. మగమపధ - మ ధ ప మ గ రి - గ మ ప - స ప	మ గ రి - ప మ గ రి - స	ని ధ ప రి - స ని గ రి -
స మ గ రి - ప మ గ ధ ప - సనిధరిస - మగ	రి - స రి ని రి స - ప ధ	మ ధ ప - గ మ రి గ మ॥పగ॥
4. నీ ,, - ,, ధ ప ధ మా ప - గ రి గ మ	పా , - మ ప ధ - మ ధ	ప మ గ రి - గ మ ప ధ -
నీ ధ పా మ - ప ధ పా మ గా రి - ప మ	గా రి - సా ని ధ ప -	స ని గ రి - గా ,, -
రి స మ గా మ గ రి - ప మా ప - ద ధ మ గ -	మ ప మ - ప ధ ప - సా	ని ధా ప - స ని రి స -
గ రి గ మా గ రి స - స నీ ద ధ ప - స ని	రి స - ని ధ ప - పా	మ గ రి - స గ రి గ మ॥పగ॥

65వ - మే. జన్యరాగము

చరి - అంగ - ప్రమ - ప - చధ - కాని

30. సారంగ — ఆదితాళము

ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స

అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ ఇంత మోడిసేయ - నీకిది మేరగాదు సామి ॥

అ॥ చెంత జేరినను కావ - పంత మేల శ్రీత్యాగేశ ॥

చ॥ పగదాని బోధన విని ॥

ప॥ సా , స ని ధ ప మ - ధ ప మ - రి గ మ రిస -	రి రి స - పా మ - ద ధ	ప మ రి - గ మ ప ధ ని ॥
ఈ ం త అ అ అ అ - అ మెంచి - ఓ ఓ ఓ ఓఓ -	డి ఇఇ - ఈ ఇ - సె ఎ	ఎ ఎ ఎ - యఅ అ అ అ ॥
స గ రి స ని - రి ని ధ ప మ రి - గ మ ప ధ ని -	స ధా ప మ రి - గ మ	రి స రి - గ మ ప ధ ని ॥సా॥
ని ఇ ఇ ఇ ఇ - కి ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ - ది ఇ ఇ ఇ ఇ -	ఇ మే ఎ ఎ ర - గ అ	అ అ దు - స అ అ అమి ॥ఇం॥

అ॥ స ని ధ ప మ ప - ధ ని ధ ప మ మ - రీ గ మ -	ప ధా ప - మ ప ధ ని -	మ ప ధ ని - సా , , -
ఛా ఎ ఎ ఎ ఎం - త అ అ అ అ అ - జే ఎ ఎ -	రి ఈ న - అ అ ను ఉ -	క అ అ అ - వా , , -
స ని స - రి రి స - గ రి స ని - స ధా ని స రి -	సా ని ధా ప మా -	రి గా మా - ప ధ ని ॥
వ ం ం - త అ అ - కొ ఎ ఎ ఎ ఎ లా అ అ అ -	శ్రీ ఇ త్యా అ అ -	అ గే ఎ - శ అ అ ॥
ము॥ స రి ని స - ధ ని ప ధ - ని ధ ప మ - ప రి గ మ -	స రి గ - మ రి స - ప మ	ధ - రి గ మ - పా ధ ని -
స గ రి స - ని రి స ని - స ధా ప - మ ప ధ ని	స రి స ధా , - ప ప	ప రీ - గ మ ప ధ ని ॥౧౦॥
చి॥ పా పా - ,, ధ ప - ప ధ ప ప - ప మ గ మ -	పా ధ ని - సా స ని -	ధ ప ప మ - రీ గ మ ॥
పా గా - ,, ద అ - అ అ అ అ - ని ఇ ఇ ఇ -	బో ఒ ఒ - ధా స అ -	అ వి ఇ ని - ఈ ఇ ఇ॥
౧. పా , మా రీ - గా మ రీ రి స ,	రీ , సా , - ప మ	ధ పా మ - రీ గ మ ॥పగ॥
౨. ప ధా ప - మ ప మ రీ - గ మ ప - రి గ మ ప -	మ ధా ప - మ ప ధ ని -	స ధా ప - మ రి గ మ॥పగ॥
౩. ధ ప ధ మ - ప రి గ మ - ప రి గ మ రి ని - రి స -	రి స ప - స ప మ ధ ప -	ని ధ ప మ రి - గ మ ప -
ని స రి గ మ ప - గా మ ప ధ - మ పా ధ ని -	సా స - సా ప - స ని	ధ పా మ - రీ గ మ ॥పగ॥

22 వ, మే. జన్యము
చరి - సాగ - శుమ - ప - చధ - కైని

31. కానడరాగము—ఆదితాళము

ఆ. గరిసరిగమపమధానిస
అ. సనిసధపమగమరిస

ప॥ నిన్నే కోరియున్నదిరా నెలత ఈవేళ ॥
అ॥ సన్నుతాంగ మా చక్కని సామి వేణుగోపాలదేవ ॥
చ॥ కానడారాయె ననుచు మోహామున ॥

ప॥ పామాగా ,, - గా గ మ రీ ,,
నీ ఈ న్నే ,, - కో ఒ ఒ రీ ,,
ప మ గా మ రి - గ రి స - ని స రి గ గ మ మ
నె ల ఏ ఎ ఎ - ల అ అ - త అ అ అ అ అ అ
అ॥ ప ధ ని ధ ప - మపధప - మ ప మ గా మ రి
స అ అ అన్ను - ఉఉఉత - అ అ అ అ అం
ధ ని సం రి - సం రిం గాం , - గం మం రిం సం ని సం రిం
గ అ అ అ - అ అమా , - వె ఎ ఎ ణు ఉఉఉ
చ॥ ప ప మ గా - గ మ రి స రి - సనిస - ధనిధ
వ ని త గా - న ము సు వ ని - తసర - సతెను
ధ ని సం - ని సం రిం - సం రిం గాం మం రిం - సం రిం ని సం
వ ని త - ని ఫుడు - వి డ నా డు ట - యుచితము
॥ ధా ,,,, - ప ధ ని ధ ప - మ ధ ప మ ప
కా ,,,, - న అ డ అ అ - అ అ అ అ అ

స ని స రి స రి - ని స
యు ఉ ఉ ఉ ఉన్న - అ అ
ధ ధ ని ధ ప మ - ధ ప
ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ - వ ఎ
గ రి స - మ గ మ ధ ధ
గ అఅ - మ అ అ చ అ
సాం , ని రిం సం - ని సం
గో , ప అ అ - ల అ
ని స ని - రి స రి గ మ
వ ని త - ముఖరు చి ని
ధా , నీ ధ ప ధ
వా , దే ల స ఖి
గా , మ రి స - ని స
యే , న ను చు - మొఒ

ధనిధ - ని స రి స రి
జఇఇ - ర ల అ అ అ
మ - గ మ రి స - ని స రి
ఎ - ఎ ఎ ఎ ఎ - ళ అ అ॥నీ॥
ని ని సం రిం సాం , ,
అ అ క్క అ నీ , ,
ధ ప మ - గ మ రి స రి
అ అ - దె ఎ వ అ అ॥నీ॥
గ మ ద ధ ని ని సాం
గ ని స ర ను డ యా
ప ప మ - గ మ రి స రి
క ల యు - స మయ మి ది
రి గా - మ ప మ గ మ
ఒ హా - ము ఉ ఉ న అ ॥కా॥

1. ధా , పా , మా , , గా , , మా	రి , సా , - రీ	,, - గా ,, మా
ళా , మా , నీ , , గ , , న్న	చ , క్క , - నీ	,, - సా ,, మా
2. ధా ని ధ ప మ పా - ధ ప మ ప గా మ రి	స రి ని స - ధా ని స	రి గా - మ ప మ గ మ
గా న చతు ర, డై - తె ల యుచునట గ ని	క ర ము న - గూ డి న	క ళా - ని ధి యి చట ॥శా॥
3. ప ధ ప మ గ - ప మ గ మ రి - గ రి స రి స ని	స ధ ని - స ని రి స ని	స రి గ మ - స రి గ మ
స ర సు డ ని - స ద యుడ ని - మ ది ద ల చి బి	స రు వా - న యను ని వ	శ ము బ డి - వ రు స గ
గ మ ద ధ ని - ద ధ ని ని సం - ని సం రి గ మ రి	సం రి సం ని సం - ధ ప మ	గ మ రి - ని స రి గ మ
స క ల ము ను - మ ర చి తి ని - ని దు ర వి డ చె	స రి స తు ల - న డుమ	ము ల క - న అ రయునిట ॥శా॥
4. సా , ని రి స ని స ధ ప మ - గ మ రి స ని	సా , ని స ధ ని స	రి గ మ - గ మ ద ధ ని
చి , న్న పుడె న ను గ ల సి - కొ ని న స ర	సా , గ్రణి యత డు	ప రు ల - ప ం కు ల ను
స రి స నీ - ని స ని ధా - నీ ధ ప ధ ప	మ పమ - గా మ రి స	ని స గ గ మా , ధ
చెవి ని జే - ర్చెను గ దా - న న్ను వి డ చి	చ లము - బూ ని నిక	త అ శ గ జా , ల
ప మ గా , - నీ ధ ప మ గా , మ ప మ	ద ధా ని ధ ని - ప ధ	ప మ ద ధ ని - ని స రి
నం చె లీ , - చే ని క ను మ న్ మ ధు ని	శ రం బు ల ప - గు ల	స మ యమి ది - రయుగ ద
గా గ మ రి స - నీ ని స ధ ప మ - గ మ రి	సా - స సా ధ ప మ	గ మ రి - ని స రి గ మ
చీ న్న త న ము - నాటెనె ఎ స్త ము - ద లం క	గా - చిం త వొడ మె	స గ సు - డి క న యిన ॥శా॥

నవరాగమాలికావర్ణము, 32. కేదారరాగము—ఆదితాళము

ప॥ వలచి వచ్చియున్న నాపై - చలముసేయ మేరాగా సామి నే
అ॥ చెలువుడైన శ్రీవెంకటేశ - కలసిమెలసి కాగిలించర
చ॥ పదసరోజములనే నమ్మితిని ॥

1. కేదారరాగము

29. మే. ధీరశంకరాభరణ జన్యము. చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కాని ఆరో. సమగమపనిస. అవరో. సనిపమగమధమగరిస.

ప॥ పా నీ సా ,, - స ని స రి స స ని ని	స మ గ మ - ప ని ప ప	మ మ గ గ - రి రి స ని
వా లా చీ ఇ ఇ- వ అ అ అ చ్చి ఇ ఇ ఇ	యుఉ ఉ ఉ - న్న అ అ అ	న అ అ అ - ప ఇ ఇ ఇ
ధ ని స- మ గ మ ప ని - ప సని పా మ - మగ	రి రి సా - సని ప మ	గ - ని ప మ గ రి స ని
చ అ అ - ల అ అ ము ఉ - సె ఎ ఎ యా అ - మె ఎ	ఎ ఎ రా - స అ అ అ	అ - మి ఇ ఇ నె ఎ ఎ ఎ॥ వ॥

29. మే. 2 శంకరాభరణరాగము చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కాని. ఆ. సరిగమపధనిస. అ. సనిధపమగరిస

అ॥ పా పా ప మ గ రి - గా మా పా ,,	గ మ ప - ధ ధ ప - మ ప	ధ ని - స ని సా , ,
చే లూ వు ఉ ఉ ఉ - డై ఈ నా అ అ	శ్రీ ఇ ఇ - వెం ం ం - క అ	టె ఎ - ఎ ఎ శా అ అ
ని స గ రి స ని స రి గా- మ గ రి స ని - ప	ధ ని సా , - మ ప ధ	పా, - మ గ రి స ని
క అ ల అఅఅ సి ఇ ఈ- మె ఎ ల అ అ-సి	ఇ ఇ కా , - గ అ అ	లిం ం ం- చ అ ర అ అ॥ చె॥

65. మేళకర్త 3. కల్యాణిరాగము చరి-అంగ-ప్రమ-ప-చధ-కాని ఆ. సరిగమపధనిస అ. సనిధపమగరిస

చ॥ ధ ని స రి గ - స రి గ మా - ధ ప మ గ రి	ని గ రి - ని రి ని - ధ ని	స రి గ మ పా , ,
ధ మ గ రి సా - ధని స రీ గా మ ప ధ	గ మ ప ధా ని ప ధ	మ ప ధ ని సా , ,

29. ధీరశంకరాభరణ జ. 4. బేగడరాగము చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కాని. ఆ. సరిగమపధనీధపస. అ. సనిధపమగరిస.

ని ధ ప మా గ రి గ - ధ మా గ రి స న్ని ధ	ధ సా - న్ని రి స - గ రి	ప మ - ధ ప - స ని రి స -
గ రి గ మ గ మ రీ - స ని రి స రి ని ధ	మ మా గ రి స - సా	, మ గ గ రి రి స న్ని ॥ప॥

28. మే. హరికాంభోజి జ. 5. కాంభోజిరాగము చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైని ఆ. సరిగమపధస అ. సనిధపమగరిస.

చ॥ పా ధా సా ,, - స ని ధా ధ ని పా	మ ప ధ ని ని ధ - ప ని	ద ధ ప ప - మ గ మా
పా దా సా ,, - రో ఒ ఓ ఒ ఒ బా	ము ఉ ఉ ల అ అ - నె ఎ	న అమ్మ్రి ఇ- తి ఇనీ ॥పాద॥

28. మే. హరికాం. జ 6. యదుకులకాంభోజిరాగము చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైని ఆ. సరిమపధస అ. సనిధపమగరిస

1. పా, మా, గా ,, రి గా రి	సా, - ధా , ధా	, , సా , రి మ ॥పద॥

29. మే. ధీరశంకరాభరణ జ. 7. బిలహరిరాగము చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కాని ఆ. సరిగపధస అ. సనిధపమగరిస

2. ప ధ ప మ గ రి గా - ధ ప మ గ రి స న్ని ధ	ధ ధ స రి - గ ప మ గ	రి స రి గ పా , - ప
మ గ రీ , - గ ప ధ సా - రి గ ప ధ సా	స రి గ ప ధ స - ధ స	రి గ - పా మ గ రి గ . ॥పద॥

28. మే. హరికాంభోజి జన్యము 8. మోహనరాగము చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైని ఆ. సరిగపధస అ. సధపగరిస

3. పా ధ ప - గ రి గా - ధ ప గ రి - గ ప గ రి	సా గ రి - ప రిసా	రి స ధ స - రి గ ప ధ
స ధ ప గ రి స - ధ ప గ రి స - రి గ ప ధస	రి గ రిస రి స - ధ స	ధ ప గ రి-సరి రి గ॥ పద॥

22. మే. ఖరహరప్రియ జ. 9. శ్రీరాగము చరి-సాగ-శుమ-ప-చధ-కైని. ఆ. సరిమపనిస. అ. సనిపధనిపమరిగరిస

4. పా , - ప మ రి గా , గ రి స - న్ని స గరి	సా , , - స న్ని పా	, న్ని - సా రి మ
ప మ రి గ రి స - న్ని స రి మ ప - స రి మ ప ని	ప స ని పా మ - రి గ	రి సా - రి మ ప ని స
ప ని స రీ రి - ని సరి గా గ - రి స ని స	గ రి గ సా రి - రి స	రి నీ స - ప ని స రి
ని గాగరిస - ని రీ రిస ని - ప ధ ని ప	మ - రి గ రి పా - గ రి	స ని ప - రి స ని ప మ॥పద॥

 ఈ క్రింది వ్రాయబడిన తానవర్ణములు ఖండజాతి అటతాళముగలవి. ఈ తాళమునకు రెండు లఘువులు, రెండు ద్రుతములు గలవు. ఈ వర్ణములు పాడుటలో ముందుగా రెండు లఘువులను పాడుకొని పిమ్మట రెండు ద్రుతములను పాడుకొనవలెను.

20 వ, మేళకర్తరాగము
చరి - సాగ - శుమ - ప - శుధ - కైని

1. భైరవి——అటతాళము

ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ విరిబోణి నిన్నే కోరి మరులుకొన్నదిరా ॥
అ॥ సరసుడా దక్షిణద్వారకస్వామి శ్రీరాజగోపాలదేవా ॥
చ॥ చిరునవ్వు మోమున ॥

| లఘువు. | లఘువు.	○ ద్రుతము	○ ద్రుతము
ప॥ సా , రి న్ని ధ్గా॥ న్ని సా రి ,, - గ స రీ - అ , అ అ అ॥ వి రి బో ,, - ఒ ఒ ఓ -		
స రి గ గ రీ ,, - గగరిగ - మపధమ - పగరిస- ఒ ఒ ఒ ఒ ణి ,, - నిఇఇఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ- ఇఇఇఇ -	ని స మ గ రి స - ని స న్నె ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ- కో ఒ	రి గ - స రి ని ని ధ ని - ఒ ఒ - ఒ ఒ ఒ ఒ ఒ ఒ -
సగరిని - సనిధప ॥ పధపధ-నినిధ ప - ధ ని స రి - రిఇఇఇ - ఇఇఇఇ॥ మఅరుఉ- లుఉఉఉ- ఉఉఉఉ-		
పధనిస - రిగమప - మగరిగ - మనిపధ -మగరిని- కొఒఒఒ ఒఒఒఒ - నఅదిఇ - ఇఇఇఇ - ఇఇఇఇ-	స రి గ మ గ రి - గ గ , ఇ ఇ ఇ ఇ ర అ - అ అ	రీ , , - స ని ద ప ఆ , , - అ అ అ అ

|| మగరి-సా రిన్నిధ || సనిధప-మ గ రి గ-మ ని ధ - ప
అఅఅ-అ అఅఅ|| సఅరఅ-సుఉఉఉ-డఉఉఉ -

మ గ రి - ప మ గ రి ప - పధని సరిగ-నిసరిగమప-
ఉఉఉ-ఉఉఉఉఉ-ద అఅఅ అఅ-త్రీ ఇణఅఅఅ-

పధనిస - రిగమగ - రిగసరి - నిగరిస - నిధనిస -
పఅఅఅ - అఅమిఇ-ఇఇఇఇ -శ్రీఇఇఇ - ఇఇఇఇ -

గ రిరిస- సనినిధ ధ ప - మనిధప - మగరి గరి స -
రఅఅఅ- అఅఅజ గా ఒ - ఒఒఒఒ - పఅఅ అఅల -

, మగ రి - స రి ని ధ ||
, అఅఅ - అ అఅ అ || గగరిస - రిస నినిని-ధనిసరి -

ధమపప - ధధనిని-పపప-ద ధధనిని-నిసపరి -

ధధ - ధపపమ - నిధని - పధని-మపధని-సరినిధ -

మగరిసరి - నిసరి - రిగామపధ - మపాధనిస -

గ రి - సా , రి ని ధ ||వి||

ని ని ధ - పా ధ మ ప -
ద్య అఅ -అ అ అ అ -

ని స రి గ - మ ప ధ ని -
డ ఎ ఎ ఎ - ఎ ఎ ఎ ఎ -

ప ధ ని స - రి గ మ ప -

ని రి స ని ధ సా

గ రి గ మ - ప ధ ని స
అ అ అ అ - ర అ క అ

స ని ద ధ ప మ - పా
వ అ అ అ అ అ - అ

ధ ప మ ధ పా - ని ని

, ని ధ ప - పా , మ

చ॥ ,,,, - ,,,, ॥ మామా - ధ ప ధ మ ప గ మా చీ రూ - న ఊ ఉ ఊ ఊ ఊ		
పా ,, - పా ,, - మప నినిధపమగ - మనిధప- ఊ ,, - ఊ ,, - పొఒఒఒఒఒఒ - ఒ ఒఒఒ-	మ గ రి గ - మ ప ధ - ము ఒ ఒ ఒ ఒ - ఒ ఒ ఒ - ను	ప - మ ధా పా - మ ప న - అ ఆ ఆ - ఆ ఆ
ṡనిధప - మ గ రి గ ॥ ఆఆఅఆ - ఆ అ అ ఆ ॥చీర॥		(మప)
1. గా, రి స - నీ, ధా ప మా, - ప ధా ని స - ని రీ - ని స రి గ మ గ మా - నినిధధ - నీధధమ-	మ ప మ - మా గ రి గ	ని ని ద ధా - మ మా -
గ రి స - ని సా రి గ ॥చీర॥		(ధా)
2. ని ని ధ - ధా ని ధ ధ మా, - ని ధ ప మా, -ధపమ గ రీ - గామపధ - మపాధ - పధని - ధనిṡరిṡ- ని ధా ని - స గ రి గ ॥చీర॥.	ని గ రి - నీ ధ ప ధ -	మ పా మ - గ రి స రి -
3. సారిగ - స రి గా - రీ ,, - నీ స రి - ని స రీ -		
పా, రి - నీ ని ధ - గా, రీ స - నీ,ధా ని	పా , - ధా ని ṡ రి -	ప ధ ని స - ,, -

ధ్రప గరిరి - నిధరిసాస - మ గా రి - పమాగ - | గ రి - గా మ ప ధ - | మ ప గ మ - పా , ,

రిగామ - పధపమ - నినిదధాని - దధపపామ - | |

నిస - నిగ -రిమ గప-మధ-పనిధని - పధమప-గరి | ని రి స ని - ధ ప ధ మ - | ప ధ ని ని సా - ని ని

గమపమ - పధనిస - నిసనిగరిగ - నిసనిరిసరి -

ససరిరిగగ - మగగరి - మగరిస - నిగరిస - నిరి | , ధ - రి స నీ - ధ ని | ధ ధ ని - ధ ధ మ - మా

సనిధప - ధనిసరి - మమపప - దధనిని - సగరిని

గ రి స - సా రి గ ||చీరు||

8 వ, మేళకర్తరాగము
శురి-సాగ-శుమ--ప-శుధ-కైని

2. తోడి—అటతాళము

ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప|| కనకాంగి నీచెలిమికోరి - కాచియున్నదిరా||
అ|| ధనధుడైన శ్రీతుళజేంద్రుని తనయుడైన - శరభోజి మహారాజేంద్రా||
చ|| మగువ రమ్మనెరా||

ప|| ,,,, - ,,,, || గామా - ధా ,, - నీ , ,
కానా - కా ,, - అ , ౦

సా , , - సా , , - నినిసనీధ - ధనిధపమగ | మా , - గ మ ధ ధా | , - మ ధ ని ధా - సా
గీ ,, - ఈ , , - నిఇఇఈఇ - ఇఇచెఎఎఎ | , - ఎ ఎ ఎ ఏ | , - ఇ ఇ ఇ ని - ఈ

నిధప - గారిసరి ॥ దధపపమ - గ పమగా , - రి		
ఇఇఇ - కోఒఒరి ॥ కఅఅఅఅ - అ అఅ అ , - అ		
సన్నిధా, - నిసరి - ధ గా గ మా - ధధనిని - రిరి	స స - ని ని ధ ప - ప మ	గ రి స రి - గ మ ప గ
అఅచీ, - ఇఇఇ - యుఊఉఊ - ఉఉఉఉ-ఉఉ	ఉఉ - ఉఉ ఉఉ- ఉఉ	ఉఉఉఉ - న అ అ ది
అ॥ మా,-పమగరి స॥ సనిధపమ-గ మ ద ధ ని - మగ		
రా,-అఅఅఅఅ॥ ధఅనఅఅ-దుఉ ఉఉ ఉ- డ ఇ		
పమ-దధమగరిస - మగమసారి - ని స దధపమ -	స నీ ని - ధ రి స ని -	ధ ప ధ ని సా , - రి
ఇఇ-ఇఇఇనఅఅ - శ్రీఇఇఈఇ - తుఉ శఅఅఅ -	జె ఏ ఎ - ఎ ం ద్రుఉ-	ఉఉఉ ఉ నీ , - ఇ
రిసస - నినిధపమ ॥ గమపధ - ని స రి - ధనిసరీ		
ఇఇఇ - ఇఇఇఇఇ ॥ తఅనఅ -యుఉఉ- డఇఇఈ		
రి - దధగగరిరిగ - మగరిరి - గరిరి స - రిరిసని -	గ రి స ని - ధ ని సా	, - ని ధ ప గా , - రి
, ఇ - నఅఅఅఅఅఅ- శఅరఅ - బొఒఒ- జిఇఇఇ -	మ అఅ అ - హుఅ రా	, - అ అఅ జే , - ఎ
సన్నిధా , - ని స రి ॥		
ఎంద్రా, - అ అ అ ॥ గా, మప - గమదదాధ-గ-		
మపామగరి - మగరిసా - గరిస్ని - ధా , ని - ధని	స రీ - ని స ధ గ రి	గ మ ప మ గా - ని ధ
మగరిస్నిసరిగమ - ధగరిమ గనిధా - గమధ		

ధని - ధధనినిస - ధరినిరి - సారినిస - ధనిధ - గ సన్నిధా, ని స రి ||కన||	రి స ని ధా - మ గ గ	రి - స ని ధా - మ గ రి
చ|| ,,,,-,,,, || మామా - గా , రి - రీ సా - || మాగా - వా , అ - అ అ -		
మా గామా ,, - మ మగగ - రి రి గ గ రి స - గరి ర ం ం ం ,, - మ్మ అఅఅ - అఅ ణా ఎ ఎ - ఎఎ	స ని - రి స ని ధా ని - ఎ ఎ - ర అ అ అ అ -	ధ గ రి రి గా - గ మ అ అ అ అ అ - అ అ
ధ ధ మ - గ రి స రి గ || అ అ అ - అ అ అ అ అ ||మగు||		
1. రీ సా - నీ ,, - ,,,, - రీ సా - సా నీ ధా ,, - ,, నీ - సా ,, - ధా - ,, నీ సా సా ,, - రీ గా - ||మగు||	రీ - నీ రీ సా	, , నీ - ధా , ని
2. సా రి రి - స ని ధా ,, - ని స రి రి గ - స రినిధా , - రి ని ధ - గరిసరిగా , - మాగమధధని - ధ ని ని ధా - ధ సి స రి గ ||మగు||	స రీ ని స - ధ నీ	ధమ - గ మా గ రి స -
3. గ మ ని ధా ధ - గమధమాగ - రిగమాగరి - సరి గ - సా రి ని స - ధనిగరిరిగా - ధనిసరి - గమ మ గ రి - ని సా రి గ ||మగు||	గ ధా ని - ధ గ రి ని	, ధ - ధ మా గ - ని ధ

4. ధా ని - ప ధ ని - పధనీనిధ - పధనిప - నీ నీ ని ధ - రిరిసనిధ - గరిగ సారినిస - ధనీ - రి ధసనిధప - గమపమగరిస - రిగమగపమ - గ మ ధధని - ధనినిస - ధనిసరి - సరిగరిగమ-గరిని- గ రి స - ధ ని స రి గ ||మగు||	స రి స - ని ని ద ధ ప - స రి గ రి స - ధ ని స	ప మ గ మ - ధా , - ని ని ధ - గ రి ని ధ మ

28 వ, మే. జన్యరాగము
చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైని

3. కాంభోజి—అటతాళము

ఆ. స రి గ మ ప ధ స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ సరసిజనాభా నిన్ను సన్నుతి జేసేసురా - చాలాకృపయుంచుట కిది సమయమురా॥
అ॥ నిరతము నీపాదమే గతియని యున్నారా - నిజమనిరొంచి నామనవి గైకోరా॥
చ॥ సార్వభౌమ సకల లోకాభిరామ॥ .

ప॥ ,,,, - ,,,, ॥ మా గా - సా , ని - ధాధా సా రా - నీ , ఇ - జా అ		
సా,, - సా,, - స రి గ రి - రి గ రిరిస - నిధప - నా,, - అ,, - భ అ అ అ - అఅనిఇఇ -న్నుఉఉ	మ గ ప ధ స - ప ధ స స అ అ అ అ - న్నుఉఉ	రి గ - స రి గ - మ గ గ తి ఇ- జె ఎ ఎ - సె ఎ ఎ
రి స ని - ప ధ స రిగ ॥ మమగగ - రినిసని-పధస- సుఉఉ - ర అఅఅ॥ చఅఆఅ-అఅఅఅ-అ అఅ-		

మ గ మ ప-సరిసమమగ -స స ధ పమగ -సనస్ని కృఊఊఊ-పఅఅయుఊం-చుఊఊ టఅఅ-కిఇ ఇది	ధ ప - ప ధ - రి స నిధ - ఇ ఇ - ఇ ఇ - ఇ స అఅ -	ధ ప మ గ - గ రి సా - మ అ అ అ - య అ అ -
అ|| రి స న్ని - ప్ధ్ధసరిగ ||నినిధా-పమధప - మగమా- మఊఊ -రఅఅఅఅ||నిఇరా-తఅముఊ - ని ఇఈ-		
పా ,, - పా ,, - పపదధ - నీ నిధ-ధప-పమగ - పా ,, - అ ,, - దఅఅఅ - మెఎఎ-గఅ-తిఇఇ -	మ ప మ - ప ధ ప - ధ స యఅ అ - ని ఇ ఇ - యుఊ	ని - రి స ని - పా ధా - ఊ- ఊఊఊ -స్నా అ -
సా ,, - సా ,, || నిధసస-రిరిగగ - మమగ -గ తా ,, - అ ,, || నిఇఇఇ-ఇఇఇఇ - జఅఅ-మ		
రిరిస - సనిధపమ - పధసరిగసానిధ - మ ప ధ అఅఅ - ని ఇఇఇఇ ఎఎఎం చీఇఇ - న అ అ	పా- మ గ రి సా- రి మా- అ అ అ నా- అ	స ని ధ - ధ ప మ గ - గ వి ఇ ఇ - ఇ గ ఇ ఇ - ఇ
రి స న్ని - ప ధ్ధ స రి గ|| గా, మ -గగరి రిసా, - రి తాఒఒ - ర అ అ అ అ||కం,మ్మ-విలుంతుజగం -మ్మ		
గ - సరిసన్నిధ -ప్ధ్ధసా స -ప్ధ్ధస రి రి -ధ్ధ సరి కు - సరిపలుకు-తగుతు మ్మె చలిలర్పు మ్మె-రవము	గా గ - స రి గ రి నన్ను - యురము గ్రు	రి - ధ్ధ స రి సా స - ప మ్మె- చె ద రియు న్న- ము
గ రి స న్ని-ప్ధ్ధస రి ||గమగరిస - పమగరిస-ధప గుతనిటు -మరమాట ||తగునటర - చిగునటర-కట		

మగ-ని ధ ప-ప్సని ధ-రిసగరి-మగరిగసరి - ధరి | సా , ని ధ - మ ప ధ | పా , మ గ రి - స రి
కట-యిటుల-చెటుల-సరిసరి-మరుగురిజడ-పరి | తా , పము - ని లం ప | శే , ద న ర - స ర

పా రి - ప్ధస రి గ ||
సంబు- చె రచ కుర ||సారా||

చ|| ,,,, ,,,, || సా,, ప్సనిద ధ - ప మగ గ -
|| సా,, ర్వఅ అ అ - భఉఉఉ -

సా,, - సా,, - ప్ధసరిగా - స రి గ మ పా - | మ గ ప ధ సా - ప ధ | రి సా ని ధ - ధ ప మ
మా,, - అ ,, - సఅఅఅఅ - కఅ అ అ అ - | ల అ అ అ అ - లాఒ | ఒ కాఅ అ - భి ఇ ఇ

గ రి స - మ గ మ ప ధ ||
ర అ అ - మ అ అ అ అ ||సార్వ ||

1. సా ,, ,, - నీ ,, ధా - పా ,, - ,, - ధా
దా ,, ,, - నిం,,-టి - కే ,, - ,, - గు

మా గా రీ గా సా ,, స్సా న్సీ - ధా | ,, - ధా , , పా | ,, - రీ , , గా
ట త ర మ సా ,, రెమ్ స - మే | ,, - ర ,, గా | ,, -దూ,, శే

,, - మాపాధా ||
,, - రాయి క ||సార్వ||

శ్రీ ,, ,, - రిగరి - రిగరిరీస - నిధపధ -
ఏ ,, ,, -రాయిటు- పెరపురేశ - దురితము -

సా ,, - ,, సా - ప్ధ సరిగసా - రిగమపస | , - రిగమపధ - సాం | నిధమాగ సా - ప్ధ
మీ ,, - ,, రా - విరముగను ధా - రళముగధ | , - రలంవరస - దీ | రనుమాత్రముల్ - పె

ధ్యాన - రిగమపధ||
ఏయ - తగునటర||సార్వ||

3. మా ,, ,, - పధమా - పధనిధమా - పస నిధ
మా ,, ,, - యలమా - రికియభిమా - నమూనతి

మా - థమాప - గమపా ,,,, - నిధపమగరి | గసా - రిసనిపా | ధసా - రిగమ - రిగ -
మా - రమార - మణమా ,,,, - నమువుమరెయ | నుమా - తమినిపం | తమా - వినము - వినుం -

మగమ - రిగస - పమప - గమగ-ని ధని- పధప-సని
చుతని - కిఖను - తగదు - వలన-మగుర-వరెను-గగి

ధ - రిసగరిసని ధ - పధసరి - గమగసానిధ - మ | పధస - గపధస : స | రిగమప - నిధసరి
లి - తెగువిటుసలుప - వలదుర- నమినదానర - వ | లని తె - నలని తె - మ | రువకర - సరగున

గమా - పధసరిగ||
రరా - స్మరజనక||సార్వ||

4. సా ,, - రిగరి స - నిధపా-మగరిసాని - ధ ధ
తా ,, - పను మరి - విపరీ-తమును జేసె- గద

సా ,, - సా ,, - ధాధధ-ధాపధ - సా రి స -
రా ,, - నీ ,, - పాదయు-గంబుల-యాన ర -

సరిస ని-ధ ప మప-ధ స నిద-పమగరి - సరిగరి -
సారిగుణ-మునుగొని-రొదసెన -రునమర - కురుని ము-

స రి స ని-ధ ధ ధ ధ-స రి స రి-సరిగ-రిగమ-గ మ
సముహారి -మురహార-పురహార-ధరజ-రురుని-యుర

స రిగమప ధ - మగపధ సని - పధసరిగరి - గమ
గడిగడియకు - తడబడుచును - పదకస్తుబడి-ఝుడి

గ రి - స నిధప - మగపధసరి - గమగరిసా ,, -
యక - వెంరలిడ - విని బెదరుచు- వనితలుపో ,, -

స రి గ మ - గ మ ప ధ ||
శీ ంచిరాగ - లి ం చ వెర||సార్వ||

రి గ రి - గా మ గ -
వింపుక - లే దు గ -

ప - మ ప ధ - స ని రి స
గ - వి భు ని - వి రి శ ర

ప స ని ధ - ప మ గ రి
రొంచినను - బ లి కి రి

మా ప మ - పా ధ రి
దా యు ని - లే ద ని

ని ధ - ప ధ సా ,, -
ములు- ర వ ము లే -

సా ,, - ప ధ స రి -
గా ,, - రొంచికరు -

29 వ. మేళకర్తరాగము
చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కాని

4. శంకరాభరణము—అటతాళము

ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ చలమేల జేసేవురా సరసకురాసామి॥
అ॥ జలజాక్షుడైన చక్కని సరసిజనాథజేవా॥
చ॥ పాపజాతిమారుడు॥

ప॥ ;;;; - ;;;; ॥ సా నీ - పా , మగారీ ॥ చాలా .. మే , ఎ ఏఏ		
పా ,, - ,, ధరిరీ ,, - స రి గ రి - రి గ రి రి లా ,, - ,, అఆజే,, - సె ఎ ఎ ఎ - ఎఎ ఎఎ	నీ , - స రి గ సా - ఏ , - ఎ ఎ ఎ ఏ -	స రి గ మ ప - ధ నిస వుఉఅ అఅ - అఅఅ
నీ స - ధ నిపధని ॥ రినిసధనిప - ధమప గమరి- రాఅ - అఅఅఅఅ ॥ సఅఅఅఅ - రఅఅ అఅఅ-		
గసా - రిస నిధని -స స రి రి గ గ-మమపపధని- సఅ - అఅఅఅఅ-మఉఉఉఉఉ-రఅఅఅఅఅ-	సరిసా , ని - ధ ని సఅఅ , అ - అఅ	పా , - మ ప మ గ రి అ , - మి ఇ ఇ ఇ ఇ
అ॥ సా -రిగమపధని ॥ సాధాపా ,, - పమగమ - జ - ఇఇఇఇఇఇ ॥ జాలాజా ,, - అఅఅఅ -		
పా ,, - పా ,, - పధనిధ - మపధప - గమపమ- క్షూ,, - డై ,, - దఇఇఇ - ఇ ఇఇఇ - నఅఅఅ-	స ని రి స గ రి - గ గ చఅ అఅ అఅ - క్క అ	మ ప - మ ప ధ ని - సరి అ అ - అ అ అ అ - అఅ

సా, - ధనిపధని ॥ సా ని - సా రీ - రి స ని -
నీ , - ఇఇఇఇఇ ॥ సారా - నీ ఈ - ఇ ఇ ఈ -

సాసా - రీరీ - రిగమగ - గరిసని - ధపధని -
జా అ - అఅ - నఅఅఅ - అఅఅఅ - అఅఅఅ -

సధప - మపాధని ॥ సానిధపమ - ధపామ - గమ
అఅఅ - అఅఅఅ ॥ సారసఅల - సరోజ - ముఖి

పా, మ గ రి - ప రి గ - రి గ రీ స-న్రిసన్ని - ధని
నీ , న్నినయ- ద లఫు - మదిబూని - వలచిన - దన

మపమ - గమపధని ॥ సరీగరిస - నిస రీ స - నిరి
వఫుర - భళి వినర ॥వెరసరసు - డపటంచు - ఖతి

సాని - ధ ని స నిధప మ - గమపని ధని-సధని-ప
మాలు - కొనియిటు మనవి - చెవినిడుకొని-సతిని-మ

ని - స రి గ మ ప ధ ని ॥
ని - ప్రియచెలిపయిని ॥చ॥

చ॥ ,,,, - ,,,, ॥ పా ,, - ,, ప మ గ రి - గ మ
॥ పా ,, - ,, అ అ అ అ - అ అ

రి సా ధ ప మ - ధ ప
భ అ అ అ అ - దె ఎ

పా , - ధ ని స రి ని
రా , - న ను చు ని రా

ధ ని - మ ప ధ ని - గ మ
రు ని - కి డ న ని - హాట

, మ గ రి సా - సా
, ఎ ఎ ఎ ఏ - వా

, - స రి గ సా - రి గ
, - ద ర ణసల్ - పెద

ప ధ ని -) గ మ ప ధ
మాల ని - శము ని డుంకా

గా ,, - మగగ రి-సారిగ - రి రిసని - ధపధని -	స మా మ గ రి - స ప	, ప మ గ - స సా రి
ఊ ,, - అఅఅఅ-తీ ఇఇ - ఇఇఇఇ - ఇఇఇఇ -	మ ఆ అ అ అ - రఊ	, ఊ ఊ ఊ - డుఊ ఊ
ని ధ - ప మ గ రి గ మ ‖		
ఊఊ- ఊఊఊఊఊఊ ‖పా‖		
1. పా ,, - ,, మా గారీ - సా నీ ,, - సా		
ఇం ,, - ,, చు విలు - ధ రిం ,, - చి		
రీ సా న్నీ సా - ధా ,, న్నీ - పాధాన్నీ	సా రీ న్నీ ,, -	సా రీ గా సా
పు డు మ రి - పం ,, చ - శ ర ము -	లి టు నెం,, -	చి వి డ సా
,, - రీగామా ‖		
,, - గెనురా ‖పా‖		
2. గా , మగ రి - స గ రి రి స - ని స రీ స-నిసధని		
భా , మగుర - కుచయుగము - లు గురించి వి కి శర		
ప్హా , - ధనిసరిని సా , - రిగరిగా , - మగమ -	ధ పా మ గ రి - ప మ	గ రి - మ గ రి స - గ రి
ముల్ , - విడువక నెహా , - వెలది నే , - నెటుల -	స హింతు న ని - చె లి	బ లి - కె వి న ర - స ర
స ని - స రీ గా మ ‖		
మడ - యిడే నేడు ‖పా‖		
3. పా , ధపమపా , - మగమపా , - గ రి స ని ధ		
పా - పపుజపా , - రమధుపా , - కుల లి ద ళ్ళ		

షా , - ధని్ సరిసపా , - మపధపా ,- నిధని	పా , - సనిధపా	, - నిధమపా , - ధ
పా , - రహిత మైసపా , - యసుమపా ,- టలను	పా , - డెచెలిపా	, - లిటుక పా , - యు

ని స పా , - రిగమ ॥
మగుపా , - టిగను ॥పా॥

4. సా, సాస - పసాస - ధ ని స నీ ధ - పమగమ -
నీ , సాటి - విశాల - నయన గాన - న నువగ -

ధా ,, - మారీ - గమగ రి సా - షా సా సా	సీ రీ - గా మా -	దా , ని - గా, రి -
జెం ,, - దేనూ - సరసముగా - యిందీ వా -	రాక్షీ - నీ తో -	పొందు - జే , సి -

సా ని రీ స గా - రి గమగరిసా - రి గ రి స ని -
వంద మొందగా - మరునికదనం - బున ను వ ద -

రిని సధ నిపధని - స రి గ మ గ రి - సరిసా నిధ -	ప ధ ని స ని ధ - ప ధ	పా మ గ రి స - నీ
లకపెనగొనవలె - న ని క ల వ ర - పడు చున్నది	యిది సమయము - పద	రా త గ దు ర - పం

, స రి గ మ ప ధ ని ॥
, తముల లదు వి ను ॥పా॥

65 వ, మేళకర్తరాగము

చరి - అంగ - ప్రమ - ప - చధ - కాని

5. కళ్యాణి—అటతాళము

ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స

అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప|| వనజాక్షి నిన్నే కోరి - వలచి వచ్చియున్నదిరా||

అ|| మనసిజానిగన్న చక్కని శ్రీమాకస్తూరి రంగసామి||

చ|| చిరునవ్వు మోమున||

స|| సా ని - ధని స రి గ || పామా-గా, రి.రీ ,, - అ.అ - అఅ అఅఅ || వానా-జా, అ అ ,, -		
గమపగ - రిసనిధ - రిససారి - ధగరి - గపమరి - క్షిఇఇఇ - ఇఇఇఇ - నిఇఈఇ - ఇఇఇ - ఇఇఇఇ -	గ మ ప ధ ప - మ ని ధ న్నాఎ ఎ ఎ ఎ - ఎ ఎ ఎ	ని - పా మ గ - ధ మ గ ఎ - కో ఒ ఒ - రి ఇ ఇ
రిసని - ధని స రి గ || ధపమ-రి గమపధప-మనిధ ఇఇఇ - ఇఇ ఇ ఇ ఇ || వఅఅ-అ అఅఅఅఅ- అఅఅ		
ని పమ - గమపధని - సనినిధప - నిధపమగ-ధ మ అచిఅ - ఇఇఇఇఇ - వఅఅఅఅ- చిఇఇఇఇ-యుఉ	గ రి స ని - ధ గ రి - ప ఉఉఉఉ - ఉ ఉ ఉ-ఉ	మ గ రి స ని - ధ రి స ఉఉ ఉఉఉ - న్నఅ ది
అ|| రీ , - ధని స రి గ || మపనిధప-మపధపమమగ - రా, - అఅ అ అ అ|| మఅనఅఅ-సిఇఇ ఇఇఇఇ -		
ని ధ - గ మ పగ రిస-నిధమగరి-ప మ గ రి స ని రి - జాఉ - ఉ ఉ ఉని ఇఇ-గఅఅఅఅ-న్నఅఅఅ అఅ చ -	ధ ని స రి - ని స రి గ అఅఅఅ - క్క అఅఅ	ప మ - గ మ ప ధ ధ ని అ అ - ని ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ

ప ద ని స̇ - ధనిపా ॥ నిధస̇ నిస̇- ధనిస̇రి̇ స̇ గ̇ రి̇
(శ్రీ ఇ ఇ ఇ - ఇఇఈ ॥ మఅఅఅఅ- కఅఅఅఅ-అఅ

మ̇ గ̇ రి̇ స̇-ని ధనిస̇ - గ̇రి̇స̇ - స̇ని - నిధప-గగధధ
స్తుఉఉఉ-ఉఉఉఉ-రిఇఇ - ఇఇ - ఇఇఇ- ర౦౦౦

రి స ని̤ -ధని̤సరిగ ॥
ఇ ఇ ఇ -ఇఇఇఇఇ ॥ మా, - గపమపాధ-గమప

ని ధ ప - నిధా - పమధమగరీ - పమగరిసని̤ - ధ̤
ని ధపమ- గమపధనిపా - ధపనిధ - స̇నిరి̇ - ధగ̇

రి̇ - మ̇గ̇రి̇స̇ని - ధరి̇సా̇నిధ - స̇నిధప - నిధపధ
రి స ని̤ - ధ̤ ని̤ స రి గ ॥వన॥

చ॥ ,,,, - ,,,, ॥ స̇నిధ ప - గా, రి = గ మ ప ధ
చిఇరుఉ - న ,వ్వు- ఉ ఉఉఉ

పా , - గ మ ప ధ ప-మప ధ ధనిని-స̇స̇నినిధప -
ఊ , - ఉఉ ఉ ఉఉ-మొ ఒఒఒఒ-ఒఒఒఒఒ -

ధ ప మ - గ మ ప ధ ని ॥
అ అ అ - అ అ అ అ అ ॥చి॥

1. రీ ,, - ,, - సా̇ ,,,, - రీ సా̇ నీ- ధా

ని ని - స̇ సా̇ రి̇ ని ద -
౦ ౦ - గ సా అఅఅ -

రి ని̤ - ధ̤ గ రి - ప మ గ

మ ప గా , - రి రి స

మ ప ధ ని పా - ధ ని
మ ఉఉ ఉ ఊ - ఉఉ

ద ధ మ గ - ని ధ మ గ
అ అ అ అ - అ అ మి ఇ

మ - రి గ ని ధా స̇ ని

సా̇ , ని̇ - ని ధ మ గ

స̇ - ధ స̇ ని సా̇ - స̇ ని
ఉ - ఉఉఉ నా - అ అ

(స̇ని)

నీ పా ,, - మా ధా మా గా రీ - ,, స్నీ మా పా ధా నీ ||-చి||	పా రీ గా - పా	రీ గా మా - గా
2 ధాపమప - గమాప - గధమగరి - పమాగరిన్రి - సరిగపమగరి - న్రిరీరి - ధగరి - పమమగ - నిధ - , ని ధ నీ - ప ధ ని ||-చి||	ధ గ రి ని ధ - ధ ని ధ	మ గ - ధ మ గ రి ప - స
3. మనిధమప - గపమపా , - మగ - ధమగరిస న్రిరి , రి - ధన్రిసరీరి - ధపమగరి - నిధపమ - గమప - గ ని ధ - గమంధని ||-చి||	ద ధ ని ని స - ధ గ రి	స ని - ధ రి ని ధ ప మ -
4. ధానిధమగ - ధమగరీ - మగరిన్రిధా - గరి - మ గ - నిధ - గమపధని-పధమగధ-గమపనిధ-సని న్రి స రి - గమపధని ||-చి||	స - ధ ని రి ని ధ మ - ధ	మ గ రి - న్రి రి న్రి స - ధ
5. పమగా - గ రి రి స - రీ రి - న్రిసరి - నిధపమగరి పా , - ధగరిన్రి - ధ రీ రి - న్రరీరి - నగరిసమ - గమరీ - గమపధ - గామపధని - పాధమప - ధ నిసా-ధగరినిధ - గరిమగరిస - గ రి స - ని స రి మా - గమాపధని ||-చి||	మా ప గరి న్రి ధ - గ ని ధ - రి ని స - ధ ని స	మ ప ధ ని సా , రి - ధ మ గ - రి నీ ద ధ

20 వ. మే. జన్యరాగము
చరి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కై ని

6. రీతిగౌళ—అటతాళము

ఆ. స గ రి గ మ ని ధ మ ప ని స
అ. స ని ధ మ ప ధ మ గ రి స

ప॥ వనజాక్షా నిన్నేకోరిన వేసటదీర్చి బ్రోవవయ్యా
అ॥ మనసిజునిగన్న చక్కని మా వేణుగోపాల యీ వేళ
చ॥ అన్నిటికి నీవేదిక్కని

ప॥ సా , — ని గ రి గ మ ॥ పామా - గారిసా ,,-
అ , — అఅ అ అ అ ॥ వానా - జాఅక్షా ,,-

నిసగరిససనిని - నిధనినిసని - పగాగమా -	గ మ ప ధ ప మ - గ మ	ప - ప మ మ గ రి - ప మ
నిఇఇఇఇఇఇ- న్నెఎఎఎఎ- ఎ ఏ ఎ ఏ -	ఎ ఎ ఎ కో ఒ ఒ - ఒ ఒ	ఒ - రి ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ
గరిసని — సగగమ ॥ పాదధమ- గమప - పమగరి		
నఅఅఅ- అఅఅఅ ॥ వే ఎఎఎ - సఅఅ -టఅఅఅ		
గమ - గమనినిదధ - ని ని ధ మా, - గమగసా, -	ని స ని - స గ రి గ మ -	ప ధ మ ప - గ మ గ రి
అఅ - దిఇఇఇఇఇ - ర్చి ఇ ఇ బ్రో, - ఒఒఒవా,	అ అ అ - వ ఇ ఇ ఇ ఇ -	ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ
అ॥ గా - పమగరిగమ ॥ సానిధని - దధనినిధమ - గ		
యా - అఅఅఅఅ ॥ మానఅఅ - సీఇఇఇఇఇ - జా		
మ ధ ప మ-గ రి గ మ - ధపామగరి-పమాగరిస —	ని సా - ని గ రి గ మ -	మ ని ని ధ మ - గ మ ని
ఉ ఉఉ ఉ-ఉఉఉ ఉ -ఉనీ ఇఇఇ-గం ం ం ం-	ం ం - న అ అ అ అ -	చ అ అ అ అ - క అ అ

ని స ని సా ,, ॥ ని స గ గ మ - గమగరి-గాగ
అ అ అ నీ ,, ॥ మ అ అ అ అ - వెఎఎ-ఏ ఎ

రిస - ని ని సగరిస - నిసని ని ధమ-గమగ రిగమ-
ఎ ఎ- ణుఉఉఉఉఉ-గొఒఒఒఒ-పఅఅఅఅ-

గ రి స ని - స గ గ మ ॥
శ అ అ అ- అ అ అ అ ॥ పాధధమగమా-పేమగరి

గమా - ధధమగమా - మ గ రి రి - గాగరిస-ని ధ
గరిస - గగమగ మ - నిధమనీనిస-నిసగాగ -

రిగమగాగరిస - సనిసగరిస - నినిసా , - స
స - నీ స గ గా మ ॥వ॥

చ॥ ,,,, - ,,,, - సా ,, - ని ధ నీ - ని ధ మా -
,,,, - ,,,, - అం ,, - ని ఇ ఈ- టి ఇ ఈ -

మగమప - పమగరి - గమపమగరి - గాగరిసని -
శి ఇ ఇఇ - ఇఇఇఇ - ని ఇఇఇఇఇ - వేఎఎఎ .

గ మ ప మ - గ రి స ని ॥
ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ

ని ధ మ - ని ని స సా
ల అ అ - అ అ అ ఈ

ని ని స - ని గ రి గ మ -

ని ధ మా , - మ గ రి

స గ రి - గ మ గ గ ప
ది ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ క అ

ని ధ మ - గ మ ధ ప మ -
ఇ ఇ ఇ - వె ఎ ఎ ఎ ఎ -

ప ధ ప ప మా ,, -

ప - నీ ధా మ గ -

ప మ - గ గ మా , - మ
అ జ - అ అ నీ . - ఇ

1. మా ,, ,, గా రి - గా రి సా ,, - సా న్ని ఫా ,, న్ని న్ని సా ,, న్ని గా రి సా గా రి న్ని ‖అ‖	గా, మా, - దా	ధా మా గా రి -
2 న్నిపన్నిన్నిసన్ని - సగిగిమ - సమాన్మృగరిస - గాగ రిస - గగమగామ - న్నిన్నిసన్నిస - పమాపగరి - సా న్ని ఫా - ప న్ని న్ని ‖ అ‖	గ మా ని ధ పా - నీ	న్నిధపు - మాగరిస -
3. పపపమగరి - పమగరి - గగమమపమ - ధపమప - గ ప మగరి - పమగరి - సాన్నిస - సగమ - సగగ రి - ని ధ మ గ రి స న్ని ‖అ‖	మ - నిధమ - నినిస - ని	సానిధమ - మాగ -
4. పధధమగగ - మపగరిస మగరిన్నిస - న్నిగరిస - న్నిసన్నిన్నిధధ - న్నిన్నిసగరిస - మ గ రి - పమగనిధ ధ మ ప - గ రి స రి న్ని ‖అ‖	మ - గమనినిస - నిగ	రి - నిరిసనిధమ - ని
5. నినిధమగగ - మధధమగరి - గగమమపమగమ గగరిస - గరిసరి - న్నిసన్నిన్నిధమ - న్నిన్నిస - న్నిగరి పమాగరిస - నిధామగమ - నినీసనిస - గగ	గ గ మ - గ ప మ - ధప	మగరిన్ని - సగగమ -
, మగరి - గగరిసా - రిసపని - నీనిధమ - గగ మ గా గ రి - స రి న్ని ‖అ‖	, మగరి - ససాస	నిధ - మనీధమగ -

తానవర్ణములు సమాప్తము.

కృతులు పాడవలసిన పద్ధతులు

1. కృతులు కొన్ని చౌకముగాను, కొన్ని మధ్యమకాలముగాను పాడుట వాడుకయందున్నవి. అందు చౌకముగ పాడవలసిన కృతులను ప్రతిలికి నాలుగక్షరముల చొప్పునను, మధ్యమకాలముగా పాడవలసిన కృతులను, ప్రతిలికి రెండక్షరముల చొప్పున, స్వరపరచి తాళమునకు సరిపడునట్లు అఘుద్రుతము లేర్పరచి, వ్రాయుటయ్యెను. మఱియు, రూపకతాళ కృతులకు ప్రతి ఆ వృత్తముయొక్క చివర (॥) ఈ బ్రాకెటులోనున్న రెండు నిలువుగీట్లుగల గుఱుతు వేసియుండును. ఇట్లే మిశ్రగతికిగల చాపుతాళమునకు వేసియుండును.

2. ఈకృతులు పాడునపుడు, మొదటి యెత్తుగడకాలముకంటె, పై కాలముసంగతి వచ్చినచోట దానిక్రింద (——) ఈ బ్రాకెటులోనున్న అడ్డగీటుగల గురుతు వేసియుండునుగాన, అట్టిగురుతులుగల తావున మొదటియెత్తుగడ కాలమునకు రెట్టింపు కాలము పాడుకొనవలెనని యెఱుంగునది.

3. వరీకుపట్టవలసిన స్వరముపైని (⌒⌒) ఈ బ్రాకెటులోనున్న గుఱుతు వేసియుండునుగాన అట్టిగుఱుతుగల స్వరమునను సరించి దాని పైస్వరమును అనుస్వరముగా తగిలేటట్టు ఊగించిపాడవలెను.

4. కృతులయొక్క మొదటి యెత్తుగడలోనే (,) ఈ బ్రాకెటులోనుండు గురుతులు ఎన్నియుంటే నన్ని యక్షరముల కాలము తాళముయొక్క మొదటిఘాతలోనే విడిచి పాడుకొనవలెను.

5. మఱియు, తాళముయొక్క మొదటిఘాతకు పూర్వమే కృతిని పాడవలసినపుడు (స ।) ఈ బ్రాకెటులో నుండునటుల మొదటి స్వరమున్ను పిమ్మట నిలువుగీటున్ను వ్రాయబడియుండునుగాన, అట్టి గుఱుతుగల కృతులను తాళమునకు పూర్వమే యెత్తుగడ, కాలమని యెఱుంగవలెను.

6. మొదట ఏగుఱుతులున్ను లేక వ్రాయబడియున్న కృతులను తాళమునకు సమముగానే యెత్తుకొని పాడుకొనవలెను.

—* కృతులు *—

చరి-అంగ-శుద్ధ-ప-చధ-శ ని. 1. హంసధ్వని—ఆదితాళము. ఆరో. స రి గ ప ని స

☞ శ్రీత్యాగరాజయ్యగారి కృతి అవ. స ని ప గ రి స

ప॥ శ్రీ రఘుకులమందు బుట్టి నీవు సీతను జేకొన్న రామచంద్ర! ॥శ్రీ॥
అ॥ ఆరామమందు మునుల కోరిక లీడేరఁ జేయబూనుకొన్న రామ! ॥శ్రీ॥
చ॥ వర రత్నపీఠమందు మజ్జనము పుడమిసురులచే గైకొన్న రామ!
పరమభక్తులను పాలనముసేయు, సాకేతవాస! త్యాగరాజనుత! ॥శ్రీ॥

రాగలక్షణము:— ఇది 29 వ మేళకర్త, ధీరశంకరాభరణజన్యము. ఉపాంగరాగము, ఔడవఔడవరాగము. మధ్యమ దైవతములు, వర్జ్యములు. అంతరగాంధార నిషాధములు, రాగఛాయాస్వరములు, దాటుస్వరప్రయోగములు రాగరంజకములు. అన్ని వేళలయందు పాడదగినది. ఈ రాగము రామస్వామిదీక్షితులుగారిచే నిర్మింపబడినదని తెలియుచున్నది.

ప్రేలికి రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును.

ప॥ ,,, - పని సా - స ని ప గ	రీ స - స	ని - గా రి
,,, - శ్రి ఇ ఈ - ర అ అ ఘు	కూ-ల - మం	దు- బు ట్టి
గా , గా , - ప ని స రి - స ని ప గ	రీ , రి స స - స ని	సా - స ని గా రీ
నీ ఇ వు ఉ - శ్రి ఇ ఇ ఇ - ర అ అ ఘు	కూ, ఉల అ - మ o	దు - బు ఉ ఉ ట్టీ

గా , గా , - ప ని స రి - గ రి స ని ప గ
నీ ఇ వ్వా ఉ - శ్రి ఇ ఇ ఇ - ర అ అ అ ఘుఉ

గా , గా , - గా పాని
నీ ఇ వుఉ - నీ తను

గా , పా , - ప గ గా - ప ని సా ని
చం ద్రా అ - నీ ఇ ఈ - త అ అ ను

అ॥ ,,, - స ని పా - సా ని
,,, - అ అ అ - రామ

రీ , - స రి - రి స సా నీ
కా అ - లి ఇ - జె ఏ ఏ ర

చ॥ ,,, - గ గ - పా గ
,,, - వ ర - ర త్న

రి గ ప గ గ రి - ప ని పా - ప గ రి
న అ అ అ ముఉ - పు ద మి - సుర ల

రీ , రి స స - సని
కూ, ఉల అ - మం

సా , - స రి
చే ఎ - కొ ఒ

ని స రీ - స రి
చె ఎ ఏ - కొ ఒ

రి రీ - గ గ
మందూ - ము ను

పా , రీ , - స రి
జే ఎ య అ - బు ఉ

నీ , పా, - స రి
పీ ఇ ఠ అ - మం

రీ , సా , - స ని
చె ఏ ఎ - గ ఇ

పా - స ని గా రీ
దు - బు ఉ ఊ ట్టి

స ని - పా ని
న్న అ - రామ

స ని - పా ని । పగపా - పని
న్న అ - రా మ । చంద్రా - శ్రి ఇ

రీ - స రి గ ప గ రి
లా - కొ ఒ ఒ ఒ రి ఇ

స ని - పాని । పగపా - ప ని
ను ఉ - కొ న్న । రఅమా - శ్రి ఇ

స ని - పా గ
దు ఉ - మా జ్జ

పా - స రి గా రీ । గా, పా,
ఈ - కొ ఒ ఓ న్న । రా, మా,

పరమ భక్తులను పాలనముసేయు, సాకేతవాస ! త్యాగరాజనుత ! (అను పల్లవివలె పాడుకొనేది)

శురి - అంగ - శుమ
ప - శుధ - కాని

2. సౌరాష్ట్రరాగము - ఆదితాళము

ఆ. సరిగమపధనిస
అ. సనిధాపమగరిస

(శ్రీ గణపతి స్తోత్రము) శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి.

ప॥ శ్రీ గణపతిని సేవింపరే; శ్రితమానవులారా ! ॥శ్రీగణ॥

అ॥ వాగాధిపాదిసు పూజల చేకొని బాగ నటింపుచును వెడలిన ॥శ్రీగణ॥

చ॥ పనస నారికేళాది జంబూ-ఫలము లారగించి, ఘనతరంబుగను మహిపై పదములు ఘల్లుఘల్లన నుంచి, అనయము హరిచరణ యుగములను హృద-యాంబుజమున నుంచి, వినయమునను త్యాగరాజ వినుతుండు వివిధగతుల దిత్త ళంగుమని వెడలిన ॥శ్రీగణ॥

లక్షణము:— 15 వ మేళకర్తయగు మాయా మాళవగౌళ రాగజన్యముగా పూర్వులు చెప్పియున్నారు. సంపూర్ణ రాగము రక్తిరాగము భాషాంగరాగము పదపా అనుప్రయోగములో శుద్ధదైవతమును పదనిదపా - సనిదనీద అను ప్రయోగములో దనీద అనుతావులో కైశికి నిషాదము పలుకును. ఎల్లప్పుడు పాడదగినది. పదప అనుప్రయోగములో తప్ప ఎక్కువగా చతుశ్రుతి దైవత సంబంధముగా వచ్చుచున్నందున 17 వ మేళకర్త సూర్యకాంత రాగజన్యముగా చెప్పుటే న్యాయముగా తోచుచున్నది.

గమనిక: క్రిందిగీ తాల్గు అక్షరముల చొప్పున పాడుకొన వలయును.

ప॥ ,, ధాని - ససా - నిసాని దా దాని పా । ,, మపమ - పధప । మా మగపమ రీ ,,
శ్రీఇ - గ ణ - పఅఅ తి నీఇఇ ఈ । ఇఇఇఎఎ - వింప । రా అఅఅఅ రే ఎఎ

,, దా ని - సస - నిసరిస-నిసాని-దా,ని దా,ని పా । ,, పమధ - పామ । మగరిగమపమరి ,,
శ్రీ ఇ - గ ణ - పఅఅఅ-అఅఅ- తీఇఇఈఇఇ నీ । ఇ ఇసెఎఎ - వింప । రఅఅఅఅఅఅ శేఎఎ

,, ధా ని - ససా - నిసరిగమాగరి-సా,ని-ధనిధని ! పా-మపధనిసా-సనిధాపా । మా - మగపమ-రీ ,,
శ్రీ ఇ - గ ణ - పఅఅఅఅఅఅ- తీఇఇ-నిఇఇఇ। ఈ-సెఎఎఎ ఏ-విం ం ప । రా - అఅఅఅ-శేఎఎ

డిటో । పా-మపధని-సారిస-నిధనిప। మా-మగపమ-రీ ,,
డిటో । ఈ-సెఎఎఎ-ఏవిం-ంంంప । రా -అఅఅఅ-శేఎఎ

,, గరిసా ,, - రిసన్నిధ నీ - సరిగమ - పమగమ । రీ , , , , గమ । పధనిసా-స నిధ । పమ । దాని॥
శ్రీతమాఅఅ - నఅఅఅవు- అఅఅఅ - అఅఅఅ । రాఅఅఅఅ అఅ। అఅఅఅ -అ అఅ। అ అ । శ్రీఇ॥

,, దాని - సస- నిసరిగమాగరి -సా,ని-ధనిధని । పా - మపధని-సారిస-నిధనిప । మా-మగపమ - రీ ,,
శ్రీఇ - గణ- పఅఅఅఅఅఅ -తీఇఇ-నిఇఇఇ । ఈ - సెఎఎఎ-ఏ విం-ంంంప । రా-అఅఅఅ -శేఎఎ

,, గరిసా , ,- రిసన్నిధ నీ - సరిగమ-పమగమ । రీ , , , , - గమపధ।నిసరిగ -మగ రిస నిధ-రి స నిధపస। నిధపమ ॥ధాని
శ్రీతమాఅ అ-నఅఅఅవు-అఅఅఅ- అఅఅఅ । రాఅఅఅఅ- అఅఅఅ।అఅఅఅ-అఅఅఅఅఅ-అఅఅఅఅఅ।అఅఅఅ ॥శ్రీఇ

అ॥ ,, పా, మదా-సాసని ధారిసా । , , , సాససా । సా , ని దా - ధ నిధని పా
వా అఅగా-ధి పఅ అతినూ। ఊఊఊపూజల । జే ఎ ఎ ఏ - శొఒఒఒ నీ

,, పమనిధపమ - దధా - సా స ని ధా -రీ-రిససా। , , నిసారిసా । ధా,నిసా,ని-ధా,నిధా,ని పా
వఅఅఅఅ- గ అ - ధీ ప అ అ -తీ-నుఊఊ।ఊఊపుఊజలా। జేఎఎఏఎఎ-శొఒఒఓఒఒ నీ

,, సాని-సగరి-నిసరిస-నిసాని-ధానిధపా । గమపస -నిసరిస-సనిధాపా । పా, మ- గమపధ-నిసరిస।నిధపమ॥ధాని॥
,,వాఅ-గఅన-టింంం-ంంపు-చూఊఊఊ। సెఎఎఎ-ఎఎఎఎ- ఎఎఎడ । తీ ఇ ఇ -నఅఅఅ-అఅఅఅ।అఅఅఅ॥శ్రీఇ॥

అ॥ దధప - పాప - పమమా - మగపమ రీ - సారిసపా । నిధనిసారి - గమ । పమపధ - ధానిధ పా
పమప - పారి - కి ఎ వి - శాఅఅఅదీ - జంబుఈఈ ।ఫలములార - గి ం । ం ం ం ం - చీఇ ఇ ఈ
మనిధపాప - పప - మపమా - మగరిస । సనిధానిస - రిసరిరి । మగపమ - రీ , ,
ఘనతరంబు - గను - మహిాపై - పదములు। ఘ అఅలుఘ - అల్లమన। నుంం ం చీఇఇ
పనిదధపప - మప - మ - మగరీసా - నిధనిస । రిగమప - ధ ధానిధ । పా , , - నిధనిస
అనయము పారి - చర - ణ - యుఈగము - హృదయాం । బుజము న - నుంంం । చీ ఇ ఇ - వి న యము
రిగమగ - రిసాస - సనిధానిస - నిధనిస । సస - రీరిసాస । నిధపాపప - ధపపధ । నిధపమ । ధా
సనుత్యఅ - గరాజ - వినుతుడు - వివిధగ । తుల - శ్రీత్తళాంగు।ధికతోమని - వెవడఅ । లిఇవ అ । శ్రీఇ॥

29 మే, శంకరాభరణ జన్యము

చక్రి-అంగ-శుమ-ప-చధ-శాని

3. హంసధ్వనిరాగము—ఆదితాళము

[శ్రీముద్దుస్వామి దీక్షితులవారి కీర్తన]

ఆ. స రి గ ప ని స
అ. స ని ప గ రి స

ప॥ వాతాపిగణపతిం బజేహం - వారణాస్యం వరప్రదం శ్రీ ॥వాతా॥
అ॥ భూతాది సంసేవిత చరణం - భూతభౌతిక ప్రపంచ భరణం; వీతరాగిణం వినుతయోగినం విశ్వకారణం విఘ్న
వారణం ॥వాతా॥

చ॥ పురాకుంభ సంభవ మునివర - ప్రపూజితం త్రికోణమధ్యగతం; మురారిప్రముఖాది సేవితం - మూలాధార క్షేత్ర
స్థితం - పరాది చత్వారి వాగాత్మకం - ప్రణవస్వరూప వక్రతుండం - నిరంతరం నిటల చంద్రఖండం - నిజ
వామకర - విధృతేక్షుదండం - కరంబుజపాశ బీజాపురం - కలుషవిదూరం - భూతాకారం - అనాది గురుగుహ -
తోషితబింబ - హంసధ్వని భూషితహేరంబం ॥వాతా॥

రాగలక్షణము:— 1 వ కృతిలో నున్నది.

 ప్రేలి: రెండు అక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును.

పః గా X - రి రి స ని వా అ - తా పి X ణ	ఫ రీ - ని ప తిం - భ	రీ - స ని స రి జే - హా ౦ ౦ ౦	1
గా ప - గా రి స ని వా అ - తా పి X ణ	డిటో డిటో	డిటో డిటో	2
గాపXగాపXగా,, - రిX రి రీ X రిరీ,, - స రి స ని వాఅఅఅఅఅ ,, - తాఅఅఅఅఅపి,, - X అ ణ అ	ఫ రీ - ని పతిం - భ	రీ X రి రీ - స ని స రి జేఎ ఎ ఏ - హాం ౦ ౦	3
X ప X X రీ - రి X రి రి పా - ప రి స ని వ అ అఅ అ - త అ అ అ పి - X అ ణ అ	డిటో డిటో	డిటో డిటో	4
గా స రి X పా - రి , రి - ప రి స ని వా అ అ అ అ - తాఅపి - X అ ణ అ	డిటో డిటో	డిటో డిటో	5
X ప ని - ప X రి - X రి ప ని వ అ అ - త అ పి - X అ ణ అ	డిటో డిటో	డిటో డిటో	6
X ప ని ప రీ - ప ని ప X రీ - ప రి స ని వ అ అ అ అ - త అ అ అపి - X అ ణ అ	ఫ రీ - ని పతిం - భ	రీ X రి రీ - స ని స రి జే ఎ ఎ ఏ - హాం ౦ ౦	7

స గ ని ప - రి గ ప గ రి ప ని స - గ రి స ని
వ అ అ అ - అ అ త అ అ వి ఇ - గ అ ణ అ

రీ , - ప ని ప గ రీ - స రి స ని
వా అ - త అ అ అ వి - గ అ ణ అ

, రి గ - పా నీ
, వార - ణాశ్యం

అ॥గ పా - గా రి - పా
భుజా - జా ది - సం

నీ ప - రీ ప ని పా
భూత - భూతి ఇ కా

గా ప గా ని పా - ప ప ప - నీ రి పా
వీ త రా గి ణ ం - వి ను త - యోగిణం

చ॥ రి గా - రీ రి - రి స పా
భు రా - ధుంధు - స ం ం

గ పా గ రీ - ని స
ప్రభూజితం - త్రిశా

ప రీ - ని
పతిం - భ

డిటో
డిటో

స ని పా - గ
వ అ రా - ప్ర

రి స ని స
సు ఏ వి త

ప గా రి
ప్ర పం చ

రీ ని పా ని గ ప
విశ్వా కా ర ణ ం

స ని పా - స ని
భ అ వా - ము ని

ని స - రీ
ఓ ణ - మ

రి గ రి రీ - స ని స రి
జె ఏ ఏ ఏ - హా ం ం ం

డిటో
డిటో

రీ - స ని స రి ॥గాగ॥
దం - శ్రీ ఇ ఇ ఇ ॥వాఅ॥

రి గ పా
చ ర ణం

స రి పా
భ ర ణం

గా రి స్రీ రి స రి ॥గాగ॥
వీ ఘ్న వా ర ణం॥వాఅ॥

గ రీ ,
వ రా అ

గ - స రీ
ధ్న - గ తం

స రి రి - రి గ రి గ రీ - రి గ గ రి
ముదఅ - రి ఇ ఇ ఇ ఈ - ప్రఅముఊ

గా , గ పా - ప గ గా - రీ
మూ , ఊ లా - ధ అ అ - రా

ప స ని స - రీ గా
శ ర అ రి - చత్వా

ప ప ప ని స - ప ని గ ప
ప్రణ వ అ అ - స్వరఊ వ

స రీ గ రీ - ని స
ని రం త రం - ని ట

స రి స ని - ప ని పా - గ రి స ని
ని ఇ జ అ - వ అ ఆ - మ క ర వి

స గా రి - స నీ ప - రి రి స ని సా రీ
క రాం బు - జ పా శ - బి ఇ జ అ పూరం

స గా రి - స రి స ని - పా ని స - రీ రీ
అ గా వి - గు రుగుహా - తోషి త - బిం బం

సా - స ని పా
ఖా - ద్యుఊ పా

సా పా
త్రే త్రా

రి పా - గ
రి వా - గ

, గా రి
అ వ క్ర

రి - పా ని
ల - చంద్ర

స గా రి
దృ తే క్షు

రి గ ప గ - నీ పా
క లు వ వి - దూరం

స ని రి స ని స పా
హం స అ ధ్వని భూ

, - గ రీ
అ - స్థి తం

ని - రి సా
అ - స్థి తం

, - ని పా
అ - త్మ తం

స రి సా
తు ం డం

సా నీ
ఖండం

స రి సా
ద ం డ ం

ని స రీ - స ని సా
భుఊ తా - క అ రం

గ రి స ని - ప ని స రి॥గా గ॥
శి త పా వి - ర ం భ ం॥వా అ॥

4 వ, మేళకర్త — 4. వనస్పతిరాగము—రూపకతాళము — ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స
శురి-శుగ-శుమ—ప-చధ-కైని — [శ్రీత్యాగరాజయ్యగారి కృతి] — అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ పరియాచకమా మాట ? పదుగురిలోఁ బొగడినది ॥ప॥

అ॥ వెఱపున, నవమానంబున - వెసనంబున నేఁగోరి, శరణాగతరక్షక । నిను - సంతతమున శరణనగ ॥ప॥

చ॥ ఒకమునికై ద్రౌపది, ద్వా - రకనిలయా ! శరణనగ, ఒకమాటకు విభీషణుఁడు - ఓర్వలేక శరణనగ, సకలేశ్వర!
ప్రహ్లాదుఁడు - బాలిచేశరణనగ, హితకరుఁడై బ్రోచితివే, త్యాగరాజునిమాట ॥ప॥

లక్షణము :— ఇది, 4 వ మేళకర్త శుద్ధ కర్నాటకరాగము ఇది సంపూర్ణరాగమైన నుండినను, ఇందు సర్వస్వర గమక వరికలం కానేరవు. ఇందుగల శుద్ధగాంధారమును శుద్ధముగనే పలికించవలయును. సరిగ అను తావులలో ఋషభమునకు కొంచెము దీర్ఘముగనిచ్చి, సరిగ అని పలికించినచో నీరాగపు కళ చక్కగా వెల్లడియగును. అవరోహణమునందు, మగరి అను తావులలో శుద్ధ గాంధారమును, వర్జించి మమారి అని పలుకుట సాంప్రదాయముగ నున్నది. తక్కిన ప్రయోగములను సర్వసాధారణముగ, గమక వరికలతో నుపయోగింపవచ్చును. ఈ రాగమునందు సాధారణ గాంధారము నుపయోగించినచో రాగ కళకు బొత్తుగ మార్పు గల్గును. ఎల్లప్పుడును పాడ తగినది.

ప॥ , - ప మ గా , రి - స రి । సా , - స ని ధ నీ । , - ప మ గా , రి - స రి । రి స సా - రి స ని ధ నీ
, - ప రి యా అ అ - చ క । మా అ - మ అ అ టా । అ - ప రి యా అ అ - చ క । మ అ అ - మ అ అ టా

, - ప మ గా , రి - స రి గ రి । రిససా - రిసనిధనీ । , - సరిగమా పా । ధనపమగా - గమపమ - గరి । గమ-పమ॥
, - పరి యా అ అ - చ అ క అ । మఅఅ -మఅఅఅటా । అ. పదుగురిలో । బొఒగ అడి - న అఅఅ- దిఇ । ఇఇ-ప రి॥

అ॥ , -పధామ పా - గమ । ప ధ నీ ష్ స । , ధ ని సాం - స నిధా । ని ధ ని స - ని సరి స రీ
అ- వెల పున - న ప । మ అ నంబున । అ వెసనం - బు ఈ న । న ఎ ఎ ఎ-గో ఒ ఒ ఒ రి
, - గమపమగా । రి స । ని ధ ని స ని ధ- ప ధ మా । పధనీ-ధనిసా- నిధపమ । గమపధ. నిసరిస- నిధపమ । గమ-పమ॥
ఇ - శ రణఅఅ । క త । ర అఅ అ క్క క- ని ఇన్నా । నం ం.త అత- ముఈనఅ । శఅరఅ-ఐఅఅఅ-నఅఅఅ । కఅ - పరి॥

చ॥ , - ధధా - ధధా పధ । పధ నీ - నిధధప - ప ధ ని ధ । ధపమా - పధనీ - ని ధ ధా । పధ - ధ ప ప మ - గా
, - ఒ క - ముని కై ఇ । దాశఈఈ- శఅవిఇ - ధ్వ అఅఅ । ర అ క - నిఇలా- యఅఅ । శర - ణఅ న అ - గా
, - గమ గా రిస । రిసన్నిధ్రీ - స స స । రి స రి - గమపాపా । ధ - ధని - రి స ని ధ పా
, - ఒకమాటక । ఐఇభ్రిఇఈ - మణుడు । ఒ ఒ ర్వ-తెఎ ఏ కా । శ - రఅ - ణ అన అ గా
, - పధ - పాౣమ - మగమా । ప ధ నీ- ధనిసా - ని స । ధనిసాంరీస - నిసనిధపా । ధని సా రిస రీ
అ- సక - లేఎఎ - శ్వఅరా । ప్రఅఅ- ప్లాఅఅ -దుడు । జఅఆలిఇ - చెఏఎఎఏ । శరి జానఅగా
సరిగమ- గ రి - రి స । సనిధ ని - ప ధ నీ - ధపమా । ప ధ ని ధ - ధనిసా .. నిధపమ । గమ పధ - ని స రి స -
హీఇతఅ- కరు - డవై । భ్రాఒఒఒ - చిఇ ఈ - తి ఇ వే । త్య అఅఅ - గఅ రా -జాఈ ఈ ఈ- ని ఇ ఇ ఇ - మఅ అ అ-
ని ధ ప మ । గ మ -పమ॥
అ అ ట అ । అ అ - పరి॥

8. మేళకర్త 5. హనుమత్తోడిరాగము—ఆదితాళము ఆ స రి గ మ ప ధ ని స
శురి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కైని [శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ చేసినదెల్ల మరచితివో ఓ రామరామా! ॥చేసి॥
అ॥ ఆసకొన్నట్టిన -న్నలయించుటకు, మును ॥చేసి॥

చ॥ (1) అలుక తీర్చిన భర్తరాలనుచు, నాఁడు పాలుమాలక రవి బాలుని చెలిమియు ॥జేసి॥

(2) భావతప్పక విభీషణుని శారదాది - శేషుఁడగు తమ్ముని బోషించమనిరాజు ॥జేసి॥

(3) రామ ! శ్రీ త్యాగరాజ ప్రేమావతార ! సీతా - భామమాటలు జెల్ల, భీమాంజనేయులు ముదు ॥జేసి॥

లక్షణము:—ఇది 8వ, హనుమత్తోడి మేళకర్త రాగము. రాగాంగము సప్తస్వర సంపూర్ణ గమక, వరిక, రక్తిరాగము, (పూర్వము విద్వాంసులు యీ రాగమును శుద్ధ కర్నాటరాగమని చెప్పియున్నారు. అయినను యిందు యుపయోగింపబడు హిందూస్థానరాగ మూర్చలవలన ఔత్తరరాగమనియే చెప్పదగినదై యున్నది.) ఆరోహణ, అవరోహణములయందు సాధారణ గాంధార శుద్ధమధ్యమశుద్ధదైవతముల ప్రయోగముల వలననే విశేషముగ రక్తి కల్గించుచున్నది. గరిగ అను ప్రయోగములో చతుశ్శ్రుతి, రిషభములును, మ గమ అను ప్రయోగమునందు అంతర గాంధారములను వాడుచున్నారు. ఈవాడుక శాస్త్రసమ్మతము కాదని కొందరభిప్రాయము. మధ్యాహ్నము మూడుగంటలు మొదలు ఆరుగంటలవరకు పాడదగినది. ద ప మ గా. నిగరిగా. మ గ రి గా. ద ని ని ద మొదలైన ప్రయోగములు రక్తి గలిగించును.

వేళలకి నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలెను.

ప॥ పా , ద ని - ధపమగా - గమాగ - రి స - సా రి రి స న్ని । ధ్నిసా ,, పా । , ధ పమా ప - ప మ గ మ ॥ 1
చే ఎ ఎ ఎ - సి ఇఇ నా - అఅ అ - దెల్ల - మా ర అఅ అ । చిత్రిరో ఓ ఓ । , ర అ అ మ - ర అ అ మ ॥

పా , ద ని - ధపమ-పమాగా-పమగరి - రిస - సా , రి - గ రి స న్ని । ధ్నిసా , రి-గమపా । , ధపమాప-పమగమ॥ 2
చే ఎ ఎ ఎ - సి ఇఇ-న అఅ -అఅఅఅ-దెల్ల - మా అఅ - ర అ అఅ । చిత్రిరో ఓఓ-ఓ ఓ ఓ । ఓ రఅఅమ-రఅఅమ॥

పదని సాని - ధపమ - గమ - నిద మ గరిస-గరిసన్ని । ధ్నిసా ,న్ని - సరిగమపధనీ । దా-దనిస్సనిదా-పధనిధ-ధపపమ॥ 3
చెఎఎ ఏఎ - సి ఇఇ - నఅ - అదెఎ ల్లమఅ-రఅఅఅ। చిత్రిరో ఓఓ - ఓఓఓఓఓఓ । ఓ-రఅఅఅమా-రఅఅఅ-అఅఅమ॥

పధనిస రీగరి సని - ధనిసా - సానిధ - పమ - గమపదనిస - నిధపమ - గరిసన్ని। డిటో — డిటో 4
ఛాఎఎఎ ఏఎఎఎఎ - సిఇ ఈ - నాఅఅ - అఅ - అఅదెవ్లలఅ - మఅఅఅ -రఅఅఅ। డిటో — డిటో

పధనిసరిగ - సరినిసధనిపధమప - గమపధనిసరిస - ని ధపమ -గ రి స న్ని । డిటో — డిటో 5
ఛాఎఎఎఎఎ - సిఇఇఇఇఇనఅఅఅ - అఅఅఅదెఏల్లఅ - మ అఅఅ -రఅ అఅ । డిటో — డిటో

పధనిసరిగ - మగరిసనిధ - పధనిస - రి గ రి స - నిధపమ - మగరిస - గరిసన్ని। డిటో — డిటో 6
ఛాఎఎఎఎఎ- సిఇఇఇఇఇ - నఅఅఅ - అఅ అఅ - దెవ్లలఅ - మఅఅఅ-రఅఅఅ। డిటో — డిటో

అ॥ పా,ధనీ - ధనీద- దా - ధ ని స రి సా - సా,ని - నిధపమ। పా,దనీ - నిద దా , - దా। ద నిసరి సా- దనిసారిస-నిధపమ
అఅఅఅ- శ అఅ- శో - న్నఅఅఅ ట్రీ - ఈఇఇ- ఇఇఇఇ। అఅఅఅ-శఅ అ అ- శో ।న్నఅఅఅ ట్రీ- ఇఇఈఇఇ-ఇఇఇఇ

గమగ -మధమ-ధనిద-నిసా- ధని సారిస - నిధపమ। గ మధధమగ -మధనినిధమ -ధ నిసారిస।నిధ-నిసాధని సారిస-నిధపమ
అఅఅ - శఅఅశో ఒఓ -న ట్రీ- ఇఇ ఈఇఇ - ఇఇఇఇ । అఅఅఅఅఅ-శఅఅ అఅఅఅ-శో ఒఓఒఓ।ఒఓ-న్నట్రీఇఇ ఈఇఇ ఇఇఇఇ

గమదానిదమగ -మదనీస నిదమ-దనిసారిస నిద-నిసా ,, సని।రీససాని - సనిదనిసా ,, - నీ । ,, ధా,, - ధపామ-దా,దా, ।
అఅఅఅఅఅ- శ అఅఅ అఅఅశో ఒఓఒఓ ఒఓ-న్నట్రీఈ నఅ।జ్ఞా అలాఅ- ఇంoooooo-చూ ।ఊటాఅ - కుఊఊ-ము,మూ, ।

చి॥పదనిసరిని-దనిదదపమ-గరిసన్నిసా,,,,,-నిధన్ని-సరిగమపమ।పదని-పదమపమ-గమగదపమగరి।సరిగ-సరి-నిసని-ధనిసరి-గమపద,
పదని-పదనిసరి-నిరిసని-సనిదప-పదని-పద-మపమ-గమపదనినిసా । పదనిస - రిగమగరిసాని-దనిసా । రి-గరిసనిద-రిసనిదప-
సనిదపమ ॥

చ॥ గా, గారి - సరిగమపా - దపమాపా - పమ గా - రిస, స నిధ-నిసా, - ధపమాప - సమగరి స రి
రాఅమాఅ - శ్రీఇఇఇశా - త్యాఅఆగా - రిఅఆ - అజాప్రే ఎఎ-ఎమాఅ - ఆపాతా - సిఇఇ ఇ తి

గా, మా, ద నిధ - నిసా - దనిసరిసనిసా, సాసగరిస - నీ సరిసని - సానిస నిద - సా స ని ద ప - దపామ - దాదా॥
భాఅమాఅమఅఅ - టలూ - దఎఎఎల్పఅఆప్తీ ఇఇఇఇ - మాంచజఅ - సిఎఎఎఎ - సూఅఅఅఅ - ఉఅఅఅ - మాను ॥శే॥

1.2 చరణములు చరణమువలె పాడుకొనేది, (చిట్టస్వరము పాడి పల్లవి పాడవలెను.)

8 వ, మేళకర్త
తురి-సాగ-శుమ- వ -శుధ-కైని

6. తోడిరాగము——ఆదితాళము ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స
[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] అ. స ని ధ ప మ గ రి స

రాగలక్షణము:—5 వ- కృతియందున్నది.

ప॥ కోటినదులు ధనుష్కోటిలోనుండగ యేటికితిరిగెద వే? మనసా ! ॥కో॥

అ॥ సూటిగ, శ్యామసుందరమూర్తిని మాటిమాటికిఁ జూచువారాజాలకు ॥కో॥

చ॥ గంగనూపురంబునను జనియించెను; రంగనిఁగని కావేరిరాజిల్లెను; పొంగుచు శ్రీ రఘునాథుని ప్రేమతోఁబొగడు

త్యాగరాజుమనవి వినవే ॥కో॥

☞ ప్రేలికి రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనేది.

ప॥1. ,-పా , ద - నీ స స - ధ ని	సా - ని ధ పా	పా ధ ప - మ గ మా
,-శ్రీ ఒ టి - న దు లం - ధను	షో్క - టి ఇ లా౦	ను ౦ ౦ - డ అ గ
, - మ నీ ధ మా - గ రి స రి	సా , - గ మ	పధ ని సా - స ని ధ
అ - ఎ ఏ టి కి - తి రి గ ద	వే ఎ - ఓ ఒ	మ అ న అ - స అ అ
2. ప మ - పధానిసా - రి స ధ ని	సా రి స - స ని ధ ప	మ ప ధ ప - మ గ మా
అ అ - శ్రీ ఓ టిన - దు లం ధను	షో్క ఒఒ - టి ఇ లా౦ఒ	ను ౦ ౦ ౦ - డ అ గా
, - మ నీ ద మా - గ రి స రి	సా , - ప మ	గ మ ప ధ ని - స ని ధ
అ - ఎ ఏ టి కి - తి రి గ ద	వే ఎ - ఒ ఒ	మ అ న ఊ అ - స అ అ
3. ప మ - ప ధా ని స రి స - ధ ని	సా రి గ రి స - స ని ధా	ప ధ ధ ప - మ గ మా
అ అ - శ్రీ ఓ టి న దు లం - ధన	షో్క ఒఒ ఒఒ - టి ఇ లా౦	యు ౦ ౦ ౦ - డ అ గ
, - మ నీ ధ మా - గ రి స రి	సా , - ప ద	ని స గ రి స - సనిధ।పమ॥పా॥
అ - ఎ ఏ టి కి - తి రి గ ద	వే ఎ - ఒ ఒ	ఒ మ అ న అ - సఅఅ।అఅ॥శ్రీ॥
అ॥1. , - ధా , ప ధా - పా ధ ని ధా , ని ధ ప	మా , - ప ధ ని సా	ధ ని స ని - సా సా
, - సూ ఊ టి గ - శ్యా అ అ అఅ అ మ అ	ఆ అ - సుం ద ర	ము ఊ ఊ ఊ - ద్రి నీ
2. , సా, ని దా-ధ ని సా రి స - ని ద ధా	, - ప ధా ని సా -	స రి స ని ధ ని సా
ఇ - సూ ఊ టి గ - శ్యా అఅఅఅ - అ అ మా	అ - సుం ౦ ద ర -	ము ఊ ఊ ఊ ఊ ద్రి నీ
, - ధ ని - స రి గ రి - రి స	స ని ధ ప ధా - గ రి	పా, - సని నిధ - ధ।పమ॥పా॥
ఇ - మా టి - మా అ అ టి - కి ఇ	జ ఊ ఊ ఊ చూ - మహా	రా అ - జా ఊ ల అ - కు। ఊ ఊ॥శ్రీ॥

చ॥ , మ ధా ప - మా ప - ప మ గా	, - మ నీ ధ పా	ప మ గా , రి సా
, గ ం గ - మా పు - ర ం ం	ం - బు న సు జ	ని ం ం ం చె కు
, - స రి గ రి - స ని ధ ని సా	అ - స రి గ మా	ప ధ నీ , ధ పా
, - ర ం గ ని - గ అ ని ఇ కా	అ - చె వీ రి రా	జ ఇ తు ఇ ల్లి నూ

పొంగుచు శ్రీ రఘునాథుని ప్రేమతోఁ బొగడు త్యాగరాజు మనవి వినవే ॥రా॥ (అనుపల్లవివలె పాడుకొనేది.)

శురి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కైని 7. తోడిరాగము—ఆదితాళము ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స

లక్షణము:—5వ కృతియందున్నది. శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ ఏమని మాటాడితివో? రామ! యెవరిమనసు యే విధమో తెలిసి ॥ఏమని॥

అ॥ మామ, మఱఁదు లనుజాలు, దలిదండ్రులు, భామలు, పరిజనులు స్వవశమౌట ॥ఏమని॥

చ॥ రాజులు, మునులు, సురాసురులు, వరదిగ్గజాలు, మరిసూరులు, శశిధరదినరాజులు లోఁబడి నడూవను, త్యాగరాజ వినుత! నయభయముగ ముద్దుగ; ॥ఏమని॥

ప్రేలికి నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలెను.

ప॥ ,, - సా , రి సా - ని స రి స - స ని ధా	ధా నీ స ని సా	, , , , - స ని ధ ప
,, - ఏ ఏ మ నీ - మ అ అ అ - ట అ అ	డీ తీ వో ఒ ఓ	ఒఒ ఒఒ - ర అ అ అ
ధ ని - సా,రిగ-రిసా - సారిగరిసనీ - సనిధప	ధా నీ - ధ ని స ని	సా , , - స ని ధ ప
మఅ - ఏఏఏఏ-మనీ -మాఅఆఅఅఅ - టఅఅఅ	డీ తీ - వో ఒ ఒ ఒ	ఓ ఒఒ - ర అ అ అ
ధని - నిసా రిసా-స గరి గసరినిస - ధనిసనినిధ ధ ప	ధా , ని స ని - స ని ధ ని	సా , స ని ధ ప మ గ రి స రి గ
మఅ - ఎ ఏమనీ -మఅఅఅఅఅఅఅ-టఅఅఅఅఅఆఅ	డీ ఇ ఇ తి ఇ - వో ఒ ఒ ఒ	ఓ ఒ ర అ అ అ అ అ అ అ అ అ

మ ప ధ ని - స రి స ని - దని-రిసనీ, ధ ప మ - గరిసని
మ అ అఅ - ఏవ రిఇ - మ అ-నఅఅఅసుఉఉ-యొఎఎఎ

అ॥ , , - గా , గ గా - రి గ మ గ - గ రి సా
, , - మా , మ మా - అఅ దు ఉ - ల అ నా

, , - ని గా రి సా - నీ రీ స ని ధ ప - ధా నీ
ఉఉ - ధ అ మ లా - పాఅరి ఇ ఇ ఇ - జా నా

స రి గ మ - పా ద ని
వి ఇ ధ అ - వెూఒ ఒ

, , - ని సా రి సా
ఉఉ - జా లం త ల్లి

సా - స ని ధ ప మా
లా - స్వఅ వ అ శా

స రి గ రి - సనిధప।ధని॥సా॥
తె ఎ లి ఇ - సిఇఇఇ।ఇఇ॥ఏ॥

ని స ని ధ నీ సా
ద ం ం ం ద్రులా

ప ద ధ ని - నిసరిగరిసనిధ।
మాఉఉఉ - టఅఅఅఅఅఅ।

పా ధ ని - సా॥
అ అఅ - శే॥

అ॥ , , సా , ని ధా - ని స రి గ - రి స - ని ధ
, , రా అజా లా - మాఉనుఉ - లంఉ - నుఉ

, , - స రి గ మా - ప ధ ని స - రి స స ని
ఇఇ - క్రఅజా లా - మ అ జి ఇ - శుఉఉఉ

రి - గా , గ గా - రి గ మ గ - గ రి సా
అ - రాఅదా లా - లాఒ ఒ ఒ - బ అ డీ

, , - ని గా రి సా - ని రి స ని ధ ప - దా నీ
అఅ - ర అ జ పి - న ఉత అ అఅ - నాయా

నీ సా , ని ధ ప
ఊరాఅసు య ఉ

ధా ని సా - రి సా
ఊర లా - శ శీ

, , - ని సా రి సా
ఇఇ - న దూ వమా

సా స ని ధ ప మా
భాయఅ ము ఉ గా

మ ప ధ ప - ప మ గా
లం ఉ వ అ - ర అ దీ

ని ధ నీ - స రి గ రి
ధ అరా - ది ఇ న అ

ని స ని ధ - నీ సా
త్యఅఅఅ - అ గా

ప ద ధ ని - ని స రి గ - రిసనిధ।
మఉఉఉ - ద్రుఉఉఉ - గఅఅఅ।

పా ధ ని - సా॥
అ అఅ - ఏ॥

8-వ మేళకర్త   8. తోడిరాగము—మిశ్రచాపుతాళము   ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స

శురి, సాగ-శుమ-ప-శుధ-కైసి   [శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి.]   అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ ఎందు దాగినాఁడో శ్రీరఘురాముఁడెందు దాగినాఁడో, యీడకురా - డెన్నాఁడు దయవచ్చునో ఓ మనస ॥ఎందు॥

అ॥ ఎందుకీ చపలము విను వేసారమనవిని - ముందటివలె భక్తులఁ బోషించుటకు ॥ఎందు॥

చ॥ అలనాఁడు కనక కశ్యపునిం డారు - చలముఁ జేసి సుతుని సకలబా - ధలఁ బెట్టఁగ
మదిని తాళకని - శ్చలుఁడైన ప్రహ్లాదుకొరకుఁ గంబములో - పలనుండఁ లేదా యారీతిని నేఁ ॥డెం॥

(2) మునువారి వాహనాహన తనయుఁడు మద - మున రవిజుని జాలఁ గొట్టుటఁ జూచి మనసు తాళఁజాలలేక
ప్రేమ - మునఁ బాలనము సేయఁ దాళ తరువు మరుఁగున నిల్వఁగలేదా యారీతిని నేఁ ॥డెందు॥

(3) తొలిజన్మములనాఁడు చేసిన - దుష్కర్మములనణఁగను జేయసాటిలే - క్రొలనుబట్టి పాడి
నేయనదియుఁ గాక - యిలను జంచల విరహిత నిజభక్తజ - నులను త్యాగరాజును రక్షింపనేఁ ॥డెందు॥

రాగలక్షణము:—5-వ కృతియందున్నది.

ప॥ ,, - స రీ, గ సా । సా, స ని ని - ధా నీ । సా, , , , - ధ ని । స రి - సా రి ॥ (1)
,, - ఎందూ, ఊదా । ఆ, గి ఇ ఇ - నా అ । డో, , , , - శ్రీ ఇ । రఘూ. ర అ

సా, ని - స గ - రి సా । సా, నీ, - ధా ని స ని రి । స ని ధ నీ, - ధా, ధ ని । స సా - సా సా ॥ (2)
ఆ, ము - డెం - దూ దా । ఆ, గీ, - నా అఅ అఅ । అఅ డో ఓ, ఓ, శ్రీ ఇ । రఘూ - రా అ

రీ, ని - సా - రీ - రి స సా । సా, స ని ధ - ధా ని స - నీ స రి । డిటో - డిటో (3)
ఆ, ము - డెం - దూ - ద అఅ । ఆ, గి ఇ ఇ - నా అ అ - అ అ అ । డిటో - డిటో

రీ, ని - స రి గా - గ రి రీ । రి సా - ధనిసరి - సని ధని । నిధధా ,, ధనిసరి । గగా - రి స రీ (1)
ఆ, ము - డెం దూ - దాఅఅ । అ గీ - నాఅఅఅ - అఅఅఅ । డో ఓఓ ,, యీ ఇఇ । డకు - రా అఅ

గరిసని - రిగమాపమ మాగామగ గా । సా, రి స ని - ధ ని సారిస - నీసరి సా, రి । ధనిధ - ధాధని । సరీ - సరిగరి - సరిగరి
ముఊఊఊ - డెందూఊఊఊ దాఅఅ అ । ఆ, గి ఇ ఇ - న అ అఅఅ - అఅఅఅ, అ । డో ఓఓ - ఓ ఇఇ । డకురాఅఅఅ - అఅఅఅ ॥

స రి స న్ని - రి గ - మామమ మ గ గ రి రి స । రి గారిసన్ని-ధ న్ని సారిస - సన్నిధ న్ని । ధా ,,,, ధ న్ని । సా,రిగా- గమపద -నిదపమ
మాఉఉఉ - డెం - దూఉఉ ఉఉదాఅఅఅ । అ అగిఇఇ.నఅ అఅఅ - అఅఅఅ । డో,,,,యీాఇ। ద ,అదు - రాఅఅఅ-అఅఅఅ
గ రి సన్ని-గమ- పాద ప ప మ ,, గరిసా । గా, రిసన్ని - ధాన్నిస - న్నిసరి -సా, రి స న్ని।ధన్నీ-స్నిధధా - ధన్నిసరి । గగా-గమపమ-గమపద
అఅఅఅ డెం- దుఉఉ ఉఉ - దఅఅ । అ , గిఇఇ - నాఅఅ-అఅఅ-అ ,అ అఅ।అఅ డోఓఓ-యిఇఇ। దదు -రాఅఅ-అఅఅఅ
నీ -ధనిస్సా-నిదపమ।గమగరిసన్ని- ధ న్ని సారిస- సన్నిధన్ని।న్నిధధా-,,ధన్నిసరి।గమపధనిస -రి గసగ-గరిరిస (5)
అ - డెం డు- దాఅఅ। అఅఅఅగిఇ- నాఅ అఅఅ- అఅఅఅ। డోఓఓ-,, ఇఇఇఇ।దఅదుఉఉఉ-రాఅఅఅ-అఅఅఅ
సనిద ని - రిస - స నిధప - నిధపమ । మగారిసన్ని - డిటో । న్ని ధధా ,, - ధ న్నిసరి । గగా - మాపమ - మామగ (6)
అఅఅఅ - డెం - దుఉఉఉ - దాఅఅ । అఅ గిఇఇ - డిటో । డోఓఓ ,,, - యిఇఇఇ । దదు - రాఅఅ - అ అఅ
గా - మగ - మా పాదప మా । మా, మ గ రి - రి స రి న్ని । సా ,,,, ధ న్ని । స రి రి - మ గమా మమ
అ - డెఎ - న్నాదుఉఉ ఉఉ । ద , యఅఅ - వోఓ ఒచ్చు । నూ ,,,, ట్రిఇ । రాఅఅ - ముఉఉ నఅ
గా - డిటో । డిటో । సరిగమా - మాపదప । పమమగగ రి - రీ సా స రి । గరిసన్ని ॥ స రీ ॥
అ - కెఎ-న్నాదు ఉఉఉ । ద , యఅఅ వోఓఒచ్చు । నోఓఓఓ - ఒఒఒఒ । మఅన అఅఅ - అసా అఅ । అఅఅఅ ॥ ఎందూ॥
అ॥ , , ప - పాపమ । మగ మా - ధ ని ధా । , , - దధ - నీ ధా । ధా , ని సా - రిరిససా సా
, ,ఎం - దు కీఇ । చఅ ప - ల అ ము । , , - విన - వేనా । మ , అ న - నీఇఇఇ నీ
నిదపమ - దపాపమ । పా , మగమా - ధపధా । ,, పద నీధని । ధనిసనిధా - దానిస - నిసరిస
ఇఇఇఇ - ఎంచుకీఇ । చ , పఅఅ - లఅమూ। ,, విన వేనఅ । మఅనఅఅ - నీ ఇఇ - నిఇఇఇ
ని ధ ప మ - ద ధ గ రి స ని - స ని ధ ప । స ని ధ ప మా - ధ ప గా । , , ప ద నీ ధ ని । స స ని - సా సా
ఇ ఇ ఇ ఇ - ఎ ం దుఉఉఉ - కి ఇ ఇ ఇ । చ అ ప అ అ - ల అ మూ । , , వి న వే న అ । మ న అ - నీ నీ
రి ని - స నిసారీ - రీసా । సాసనిధా దానీ ధనిసా । నిదా - ప దగద - ధపపమ । మపధపమమ గారిస ।రి న్ని - స రీ ॥
ఇఇ - ముందఅ - ట్రీఈ । వ లెఎఏ ధాఅఅఅఅ । స్తుల - పోఒఒఒ - ఒఒఒఒ । షి ం ం ం ం ం చుటఅ ।కుఉ - ఎందూ॥

చి॥ గా రి స్ని - రి । ని ధా - స్ని స్ని । రి రీ గా రి । మ గా మా మా
దా ని ద మ గా । గా మ గ రి రీ । గ రి స - ధా మ గ । నీ ద - గ రి రీ
గ రి స - ని ద ధా । ని ధ మ - గ మ ధ ని । గ రి ని - ద మ గ రి । ని ధ మ గ రి స రి ॥ , ని - ఎం దూ ॥

చ॥ , , మ గ మా పా । ధ నీ-ధ ని - ధ ని సా । ని సా - ని స రి స - ని ద ప మ । మ ప ద ప ప మ - గా రి
, , అ ల నా డు । క న-క అ - క అ అ । శ్యపు - ని ० ० ० - ० ० ० ० । దాఅ అ అ అ అ - అ రు
స ని - గ రి - గా రీ । రి స్ని - స ని రి స ధా । ధ ని ధ - స్ని స రి । గ రీ-సా రి ని
ఉఉ - చ ల - ము జే । సిఈ - సుఉ ఉ ఉ తూ । ని ఇ ఇ - స అ అ । క ల-భా అఅ
గ రీ - మ గ రీ సా । సా , రి స్ని - సా స ని । ధ ని స్ని - ని ధ ధా ధా । ధ స్ని - స్ని - సా
ధ ల - సె ఎ ఏ ట్ట । గా , ఉఅ - మ ది ఇ । ని ఇ ఈ - తాఅ అ అ । ర అ - క్రా - నీ
, , స రి గా మా । ద ని ద - నీ సా । , , ద ని సా - స ని । స ని దా - ని ని సా
, , శ్చలుండై న । ప్ర ల అ - హ్లాదు । , , శౌ ర ఉ - క ० । బ అ ము - లొఽ౬
, , ప ద ని స రి స । స ని ధా - ధా నీ । సా , , , - స ని । ధ ప మ - ధ ప ప మ - గ రి
, , ప ల ను ० ० ० । డ అ అ - లే ఏ । దా , , , - అఅ । రి ఇ ఇ - తి ఇ ఇ ఇ - ని ఇ
స రి స ని - ద ని స రి గ రి - రి స స ని । స ని దా - ని స - ని స రీ । సా , , , - సని । ధపమ-ధపపమ-మగగరి
సేఎ ఎ ఎ - ప ల ను ० ० ० - ० ० ० ० । డ అ అ - లే ఎ - ఎ ఎ ఏ । దా , , , - అఅ । రిఇఇ -తిఇ ఇఇ -నిఇఇఇ
రి స స ని - స రీ , గ సా ॥
సెఎ ఎ ఎ - డెందూ , ఉదా ॥

8 మేళకర్త — 9. తోడిరాగము—రూపకతాళము — ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స

శురి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కైని — శ్రీ త్యాగయ్యగారికృతి — అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ కెదలెను కోదండపాణి అనుజ సౌమిత్రిని గూడి ॥కెద॥ అ॥ పుడమిలో జనులెల్ల పొగడ పూజితుడై మునితో గూడి॥కె॥

చ॥ శిరమున కోండియు జూటగ యురమున హారములు మెరయ కరమున శరచాపము లను ఘనముగ మెరయా సురుచిర వాద్యములు మ్రోయ సురలెల్లను స్తుతిని సేయా వర త్యాగరాజనుతుడు వసుధభార మెల్లదీర్ప ॥వె॥

రాగలక్షణము:—— 5 వ కృతియందున్నది.

ప॥ , ; స రి గ రి సా - ని ధ ని స స ప
, ; వె డ లె ను కో - దం డ పా ఆ ణి

, ని ; స రీ గ రీ ప ని గ రి - స ని ధా , ని స స స
ఇ ఇ ; వెడా లె నూ కో ఒ ఒ ఒ - ఒ ఒ దం డ ప అ ణి

, ని ; స రీ గ రీ సా గ రి సా గ రి - స ని ధ ని స స స
ఇ ఇ ; వెడా లె నూ కో ఒ ఒ ఓ ఒ ఒ - ఒ ఒ దం డ ప అ ణి

, ని ; స రి ప మ గ రి స ని గ రి - స ని ధా , ని స స స
ఇ ఇ ; వె డ లె ఎ ఎ ఎ ను ఉ కో ఒ - ఒ ఒ దం , డ ప అ ణి

, ని ; సా ధ ప ప మ గా రి స ని గ రి స - ని ధ ని స స స
ఇ ఇ ; వే డ అ అ అ లె ను కో ఒ ఒ ఒ ఒ - ఒ దండ అ పాణి

, ని ; మ గ మా పా ధ - పా ధ ప ప మ మా ప మ గ రి
ఇ ఇ ; అ ను జా సౌ మి - త్రి ఇ ఇ ఇ ని గూ ఉ ఉ ఉ డి

ప ని ; మ గ మా పా ధ - ధ ని సా స ని ధ ప మ గ
ఇ ఇ ; అ ను జా సౌ మి - త్రి ఇ నీ గు ఉ ఉ ఉ డి ఇ

రి స । మ గ మా పా ధ - ధ ని సాం రిం ని ధ మ గ రి । స ని ॥ స రి
ఇ ఇ । అ ను జా సౌ మి - త్రి ఇ నీ గు ఉ ఉ ఉ డ ఇ । ఇ ఇ ॥ వ ద

అ॥ , । ప ధా ని ధా ప మ - ధా ధ ని స ని । సాం , , , ధ ని - సాం , రిం సం ని ధ నిధ
, । పు మ మి లో జ ను - లే ల్ల పో గ డ । రీ , , , ఇ ఇ - ఈ , ఇ ఇ ఇ ఇ ఇఇ

ప మ । ప ధా ని సం ధ ప మ - ధా ధ ని సం ని । సాం , , , ధ ని - సాం , రిం సం ని ధ ని ధ
ఇ ఇ । పు డా మి ఇ లో జ ను - లే ల్ల పో గ డ । రీ , , , ఇ ఇ - ఈ , ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ

ప మ । ప ధ రిం సం ని ధ ని ధ ప మ - ధా ధ ని సం సం
ఇ ఇ । పు డ మి ఇ లో జ అ ను ఉ - లే ల్ల పో గ డ

సం ని । గ రి సాం సం ని ధ ప ధా - ధ ని సాం రిం ని ధ మ గ రి । స ని ॥ స రి
పు ఉ । ఉ ఉ టీ రు ఉ ఉ ఉ డై - ము ని తో గు ఉ ఉ ఉ డి ఇ । ఇ ఇ ॥ వ ద

చ॥ , । ప ధ ప ప ప ధ ప ధ - మ ప మా ప మ మ గ మ ప
, శ్రీ । ర ము న తో ం ం ం - డి యు జా అ అ అ అ ర గ

, । ప ధా ని ధా ప ద ప ధ - మ ప మా ప మ మ గ మ ప
అ । శ్రీ రా ము నా తో ం ం ం - డి యు జా అ అ అ అ ర గ

, । ప ప మ మ మా - మ ప ధ ప ప మ గ రి గ రి సా
అ । యు ర ము న పొ - ర అ మా ఉ లు ఉ మె ర శ్రీ యా

, । స స మ మమమ - మా ధ ప ప మ గ రి గా । , గ మ ప ప ధ ప ధ మ - పా , , , ,
అ । శ ర మ న శ ర - చా ప అ మ ఉ ల అనా । , ఘ న ము గ మె ఎ ర అ - యా , , , ,
, ప ధా ని ధా పా - మ ప ధా ని సా స । , ధ ని సా స ని - ధ ని స రి స ని ధ ని ధ
సూ రూ చి రా వా - అ ద్యము • లు మోయ । అ సు ర శే ల్ల ను - స్తు తి ని ౨ ఎ ఎ ఎ యు అ
ప మ । ధ ధ గా రి స - స ని ధ ప ధా ధ ని స స । సనిగరిసాసని ధ ప ధా -
అ అ । వ ర త్యా అ గ - ర అ అ అ జా ను ఉ తుడు । వఅను ఉ ధా శ అఅఅరా -
ని స్వనిధపమ నిధపమ గ రి । స న్ని ॥సరి॥
మెఎల్లఅఅ ది ఇఇఇ ర్వఅ। అఅ ॥ఇడ॥

8 మేళకర్త
శురి - సాగ - శుమ - ప - శుధ - కైని

10. తోడిరాగము-తిశ్రజాతిత్రిపుటతాళము

ఆ. సరిగమపధనిస
అ. సనిధపమగరిస

శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి

రాగలక్షణము:—పై ప- కృతియందున్నది.
ప॥ ఎందుకు దయ రాదు రా శ్రీరామచంద్ర నీ ॥కెం॥
అ॥ సంతడి యని మా-చితివో యిందులేవో నీ ॥కెం॥
చ॥ తీరని భవనీరధియూరడి సైరింప - నేరకభయమొందఁగ పంకజపత్ర - నీరవిధినల్లాడఁగ జూచిజూచి - నీరదాభశరీర
నిరుపమ శూరనీ ॥కెం॥
2. పారకు దుర్విషయ సాగర మమభవించు - వారిచెలిమిసేయ నేరకవేసు - శ్రీరామ సగమూరిమ నిట్టి నసుఁజూచి -
నీరజదళనయన నిర్మలాప ఘనసీ ॥కెం॥
3. బాగేల యిది సమయమేగాదు జేసిన - నీ వేగతిపలుకవయ్య శ్రీరామనీ - వేగాని దకిలేదురా దీనశరణ్య - త్యాగ
రాజవినుత తారకచరితనీ ॥కెం
1.2 చరణము వలె పాతుకొనవలయును.

చ॥ ,, ద ని సా స ని ద ప । పా మ గ రి ప గ రి స న్ని ధ్మా న్ని । సా , , , , స రి । గా మ దా నీ
,, ఎ ం దూ కు ఉ ఉఉ । దా య అ అఅ ర అ అ అ అ దూ । రా , , , ,శ్రీ ఇ । రామచంద్రా

స ని ద ప ॥ ద ని సా ని రి స ని ద ప । మ ప మ గ రి ప గ రి స న్ని ధ్మా న్ని । డిటో డిటో
ని ఇ ఇ ఇ ॥ కెం దూ ఉ ఉ కు ఉఉఉ । ద అ య అ అ ర అ అ అ అదూ । డిటో డిటో

స ని ద ప ॥ ద ని స గ రి స ని రి స ని । ద ని ద ప మ గ గ రి స న్ని ధ్మా న్ని । డిటో । గా మ పా ద ప దా నీ
ని ఇ ఇ ఇ ॥ కెం దు ఉఉఉ కుఉఉఉ । ద అ అ య అ అ ర అ అ అ అదూ । డిటో । రా మ చ ం ం ద్రా అ

సనిదప॥ దని సా రిగరీ సా నీ స రి సా నీ । దానిస ని ద పమ మాపద ప మ గ రి స న్ని । సా ,,,, సరి। గామ దానీ
నిఇఇఇ॥ కెం దూఉఉ ఉఉఉఉకూ ఉఉ ఉఉఉ। దాఅఅయఅఅఅ రాఅఅ అఅఅఅ దు ఉ । రా ,,,, శ్రీఇ।రామచంద్రా

సనిదప ॥ డిటో డిటో డిటో
నిఇఇఇ ॥ డిటో డిటో డిటో

గమపదనిస రిగమగ గరి స ని । సనిదప ॥ దని
రఅఅఅమఅ చెంం ం ద్రఅఅఅ । ని ఇఇఇ ॥ కెం

అ॥ ,,, పాద నీ పప । సా,రిసనిదనిసా ।నిదమ పాద నిసరిగారిసా।సా,రిసని దనిస పద। నీ,దప మగగమమదదనిని। సనిదప॥దని
,,, సంద డీయని।మా,రఅఅచితివో ।రఅమ సంద డిఇఇఈయనీ।మారం‌అ చితివో ఇం।దూ,ఊఎఎఒఒఒఒఒఒఒ।నిఇఇఇ॥ కెం

చ॥ ,, - ని దా పా । పా ప మ గా గ మ ద ప దా -
,, - జా గే లా । యూ గి ఇ ఈ స అ మ అ యా -

, , - ద ని సాం సాం । స ని రిం సాం ని ద ప దా । , , ద ని సాం సం ని ద ప
అఅ - మెఎ గా దూ । జె ఎ ఎ ఏ ఎ సి ఇ నా । అఅ ని ఇ కే గ అ తి ఇ

పా మ గ రి స గ రి స ని ధా నీ । సా , , , , స రి । గా మ దా నీ -
బా లా ఉఉఉ క అ అఅ ఆ వా । య్యా అ అ శ్రీ ఇ । రా మ చంద్రా -

సం ని ధ ప - ధ ని సాం సం ని ధ ప । ధ ప మ గ రి స గ రి స ని ధా నీ । సా , , , , స రి । గా మ దా నీ -
ని ఇ ఇ ఇ - వె ఎ గా న్ని ఇ ఇ ఇ । ద అ రి ఇ ఇ ఇ తె ఎ ఎ ఎ ఏ దూ । రా అఅఅఅ ది ఇ । నా శ రా ణ్యా -

సం ని ధ ప - ప ధ నీ సం సం । సాం రిం గం రిం సం ధ ని సం ప ధ । నీ , ధ ప మ గ గ మ మ ధ ధ ని ని । స ని ధ ప ॥ధని॥
అ అ అ అ - త్య అ గా ర అ । జా అఅ అఅ వి ను త త అ । రా అ క అ అ చె ఎ ఎ ఎ ర ఇ ఇ ఇ । త ఎ అ - ॥కొం॥

8వ మేళకర్త — 11. తోడిరాగము — ఆదితాళము — ఆ. సరిగమపధనిస

శురి - సాగ - శుమ - ప - శుధ - కైని — [శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] — అ. సనిధపమగరిస

ప॥ కద్దనువారికి కద్దుకద్దని మెండ్లలనిడు - పెద్దల మాటలు నేడబద్ధమా నా ॥కద్ద॥

అ॥ అద్దంపు చెక్కుకృతో ముద్దుగారు మోము జూడ - బుద్ధికలిగినట్టిమా - యొద్దరావదేమిరా? ॥కద్ద॥

చ॥ నిద్దుర నిరాకరించి - ముద్దుగా తంబుర బట్టి - శుద్ధమైన మనసుచే సుస్వరముతో - పద్దుతప్పక భజియించే భక్త
పాలనము సేయు - తద్దయాళాలివినిచే త్యాగరాజ సన్నుత ॥కద్దను॥

రాగలక్షణము:—5వ కృతియందున్నది (తోడిలికి రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనేది.)

1. ప॥ , మ నీ ధా పా । మా గా । , రి స రి ॥ గ రి గ - స రి ని - సా । , స ని ధ ని । సా సా
, క ద్ద ను వా । రి కీ । , క అ ద్దు॥ క అ ద్ద - అ అ ని - మెం । , ఐ అ అ ల । ని డు

2. , మ నీ దా - ధ ని సా । ని ధ ప మ । గ - రి స రి॥ గ రి గ - స రి ని స రీ సా । ని ధ ని । సా సా
, క ద్ద ను - వ అ అ । రి ఇ కి ఇ - క ద్దు ఉ॥ క అ ద్ద - అ ని ఇ మెం ఒ ఓ । ఐ అ ల । ని డు

(త) , మ నీ దా - ధనిసరి ॥ గమగరిరిసని । ధమగరి - సరి ॥ ధా - దమగరి - సా - సరిసా । నిధస్నీ । సాసా
, కి ద్దను - వఅఅఅ। రిఇఇకిఇఇఇ । కఅఅఅ - స్తుఉ॥ క - ద్దఅఅల - ని - మొఒఒ। ఉఅల। విడు
, రి స రి - గా మా । ధపధా । ని స రీ సా ॥ సా ని ద - ని ని సా । ప ద ని ధ । పా - ప మ గా
, పెద్దల - మా అ । టఅలు । నెఎ ఏ ఏ ॥ వ అ అ - బ అ ద్ధ । మూఉఉఉ । ఉ - వ అ అ
, గి స రి గా - మ ప ద ప । ప ద ని ద - ద ని స ని । ని ద ని స - స ని స రి ॥ డిటో ॥ , గ మ సి క
, పెద్ద అ లా - మా అ అ అ । ట అ అ అ - లుఉఉఉ । నె ఎ ఎ ఎ - ఎ ఎ ఎ ఎ ॥ డిటో ॥ అఅ కద్ద ॥
అ॥ , ని దా పా మా । , మ ప మ । ప మ గ మ ॥ , ప పా - ద ని స ని । ద ని ద ప । ధ ని సా
, అ ద్దం పు చె । , క్కి-ఇళ్ళ । తో ఒ ఒ ఒ ॥ , ముచ్చా - గ అ అ రు । మొఒ ఒము । వాఉ ద
, నిసా - నిద - ప ద ని స । రి గ రి స - ని ద ప మ । పమగమ ॥ , దపా - దనిసని । ధ ని ద ప । ద ని-స ని ధ ప
, అద్దం - పుఉ - చె ఎ ఎ ఎ । ఎఎక్కి- ఇ - ఇ ఇ ళ్ళ అ । తోఒఒఒ॥ , ముద్దు - గఅఅరు । మొఒఒము । వాఉ-ద అ అ అ
ద ని దపద - ని ని సరి । గ - గరిస । ని ని సా ॥ రి స - సరి - స నిధని । సానిధ । ప ద - పమగా । , గ-మని ॥
అ అ - బుద్ధిఇ - గ అఅల్గి । ఇ . నఅఅ । ట్టి ఇవా ॥ రొఒఒ-ద్దఅ - గాఅఅవ। గేఎమి । రా అ- అఅఅ । అఅ-కద్ద ॥
చ॥ , ద దా దా పా । , మా ప । ప మ గ మ ॥ , మ దా పా మా । , మ గ మ । ప మ గా
, ని ద్దు ర ని । , రా క । రి ం చి ఇ ॥ , ము ద్దు గాఅం । , బూఉర । బ అ ట్టి
, ద దా దా నిసరిస । , ని దా ప । ప మ గా ॥ , గమా - ద ని స ని దా । , ద ప మ । ప మ గా
, ని ద్దు ర - నిఇఇఇ । , ఇ రా క । రి ం చీ ॥ , ముద్దు - గా అ తాం ం । , బు ఉ ర । బ అ ట్టీ
, రి స రి - గామా । ప ద నీ - ద ప । ద మ గా ॥ రి స రి గా మా । ప ద ప మ । పా పా
, శుఉద్ధ - మై న । మ అ అ - న అ । ను ఉ చే ॥ సుఉస్వ ర ము । తోఒ ఒ ఒ । ఓ ఓ

పద్దు తప్పక భజియించు - భక్తుల - పాలనము సేయు ః తద్దయాశాలివి, నీ వే త్యాగరాజ సన్నుత॥

(అనుపల్లవి వలె పాడుకొనేది)

8-వ మేళకర్త. హనుమత్తోడి. 12. ధన్యాసిరాగము.-రూపకతాళము ఆ. సగమపనిస

జన్యము. శురి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కైని శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారికృతి అ. సనిధపమగరిస

ప॥ శ్యామసుందరాంగ సకల శక్తియు నీవేర ॥శ్యా॥ అ॥ తామరసహితగుణసాంద్ర ధరనువెలయు రామచంద్ర ॥శ్యా॥

చ॥ దుష్టదనుజ మదవిదార - శిష్టజన హృదయవిహార ఇష్టదైవము నీవేర ఇలను త్యాగరాజువేర ॥శ్యామ॥

రాగలక్షణము:—8వ మేళకర్త హనుమత్తోడి జన్యరాగము. ఇందు సాధారణగాంధార కైశికనిషాదములు రాగచ్ఛాయలు. రాత్రి మూడుగంటలు (అనగా ప్రాతఃకాలమందు) మొదలు ఆరుగంటలవరకు పాడదగినది. ఇది భాషాంగ, రక్తి, ఉపాంగరాగము. ఔడవసంపూర్ణరాగము. సగామమగరిస-పనిసానిధమగరిస-నిసగామగరిస మొదలగు ప్రయోగములు రక్తిని కల్గించును.

ప॥ (1) ధా ప - గా మ ॥ పా పా ధ ప ధ మ ॥ (2) ధా ప - గా మ ॥ ప నీ ప - సా ని ధ ప మ ॥

శ్యామ - సుంద ॥ రాం ౦ గ అ అ అ ॥ శ్యామ - సుంద ॥ ర అం - గా అ అ అ అ

(3) ధా ప - గా మ ॥ ప ని సా - ప ని సా రి స - ని ధ ప మ ॥ (4) ప ని ద - ప ద ప । డిటో

శ్యామ - సుంద ॥ ర ౦ ౦ - ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ - గ అ అ అ ॥ శ్యాఅమ - సుం ౦ ద । డిటో

(5) ప ని ద - ప ద ప ॥ పా ప - గ మ ప ॥ ప ని సా రి స - ని స రీ సా । గ గరిస - రి ని సా - నిదపమ ॥ ధాప॥

శ్యాఅమ. సుం ౦ ద ॥ రాంగ - స క ల ॥ శ అ అ అ అ - క్తిఇయు నీ । వె ఎఎఎ - ఎ ఎ ఏ - రఅఅఅ॥శ్యామ॥

అ॥ (1) , స గ గ గ గ గ ॥ గ - గ మ రీ - స రి ని ॥ సా - సా రి స సా ॥ స ని స రి స ని - ని ధ ప మ ప మ ॥

, తాఅమ స రహి ॥ త - గుణ ణ - సాంద్ర ॥ రీ - ఈ ఇ ఇ ఈ ॥ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ॥

(2) డిటో ॥ డిటో ॥ గ గ రి రి సా - స రి నీ నీ ॥ సా స - స ని ని ద ప మ ॥ధాప॥

డిటో ॥ డిటో ॥ ధ అ ర అ ను - వెఅలయు ॥ రా మ - చ ౦ ౦ ౦ ద్ర అ ॥శ్యామ।

చ॥ , ప ప ప ప మ । ప ని ని - స ని ధ ప మా ॥ , మా ప మ - గ రి స ॥ గ గ మ - పా ప ॥

దుష్ట ద ను జ । మ ద వి - ద అ అ అ ర ॥ , శి ష్ట అ - జ నహృ॥ ద య వి - హా ర ॥

, గ గ గా గ । గా మ గ రీ - స రి స ॥ గ గ రి రి సా - స రి నీ నీ ॥ సా స - స ని ని ధ ప మ ॥ ధా ప ॥

ఇ ష్ట దై వ । ము ని ఇ ఈ - నే ఎ ర ॥ ఇ ఇ ల అ ను - త్యాఅఅగ ॥ రా జు - వే ఎ ఎ ర అ ॥ శ్యామ ॥

13. అసావేరిరాగము——ఆదితాళము

ఆ. స రి మ ప ధ స
అ. సనిధపమగరిస

శురి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కై_ని [శ్రీత్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప॥ రారా మా యింటిదాకా రామ రఘువీర సుగుమాగ మ్రొక్కేరా రామ ॥రారా॥

అ॥ రార దశరథకుమార నన్నేలుకోరా తాళలేరా రామ ॥రారా॥

చ॥ (1) కోరిన కోర్కెలం-కొనసాగక నే-నీరజనయననీ-దారినిగని వే-సారితి
గాని-సాధుజనావన-సారివెడలి-సామి నేడైన॥రారా॥ (2) ప్రొద్దునలేచి-
పుణ్యముతోటి బుద్ధులుచెప్పి-బ్రోతువుగాని-ముద్దుగారునీ-మోమును
జూచుచు-వద్దనిలిచి-వారము పూజించె॥రారా॥

(3) దిక్కు నేననుచు చెలాసి నన్ను బ్రోవ గక్కునరావు కరుణను
నీచే జిక్కియున్న దెల్ల మరచితివో-శ్రీత్యాగరాజ నీభాగ్యమరామ ॥రారా॥

రాగలక్షణము:—౨౦వ మే. హనుమత్తోడి జన్యరాగము ఔడవ సంపూర్ణ, భాషాంగరక్తి, రాగము శుద్ధ ఋషభ సాధారణ గాంధార శుద్ధదైవతములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు. ఆరోహణమందు గాంధార నిషాదములు వర్జింపదగినవి,గమకవరికారాగము రెుల్లప్పుడును పాడదగినది. [వేలికి రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకోనేది.]

ప॥ , - పా పా ప మ గా గ రి సా రీ	గా , రి రీ	సా , స
, - రా రా మ అ అ ఇ ఇ ఇం టి	ద అ అ అ	కా అర
రి మ-పా పా ప మ గా గ రి సా రీ	ప మ గ రి రీ	సా , స
అమ-రా రా మ అ అ ఇ ఇ ఇం టి	ద అ అ అ అ	కా అ ర
రి మ - ప ద పా ప మ గా గ రి సా రీ	ప మ గ రి రీ	సా , స
అమ- ర అ రా మ అ అ ఇ ఇ ఇంటి	ద అ అ అ అ	కా అ ర

రి మ- రి మ మ పా ద ధ ప
అమ - ర అ ర మాఇ ఇంటి

రి మ - పా పా మ ప ద పా ద ప మ గ రి సా రీ
అమ - రా రా మ అ అ అఅ అ అ ఇ ఇ ఈంటి

మా ప ధ స రి గా రి సా
వీ ర మ క మ అ అ రా

అ॥ రి మ - ప మ ప ద స స స స
అ మ - ర అ ర ద శ ర ధ కు

పా పా , ద మ ప ద స స
రా రాఅ అ ద శ ర ధ కు

, ద ద ప మ ప ద సా రి గ రి స ని స
ఈకొ ఒ ఒ ఒ ఒ రా అ అ అ అ అ అ

చ॥ , రి మ పా ప ద ప
, దిక్కు నే న ను చూ

, పు దా ప మా మ గ గ రి రీ సా
అ(గ అ క్కు నా ర అ అ అఅ వు

పా ప నీ ధ పా
కా అఆ అ అ

పా , మ మ గ రీ
దా అ అ అ అ అ

, పా ధ ప మ ధ
అ(పెం ఒ ఒక్కొ ఎ

గా , రీ , సా
మాఅరాఅనా

సా రి గ రి స రి
మా ర అ అ అ న

, పా ధ ప మ గ
అ తా శ అ కె ఎ

, ప ధా ప మా
, రా లా నీ నా

, ధ సా రి మా
ఈ కరూ ణనా

మ ప ధ ప మ గ రి స
క అ అ అ అఅ అ ర

సా , స రి
కా అ ర ఘు

ధపమగరిసాస । రి మ - పాపా
ఎఎఎఎరార । అమ - రారా

, నీ సా
అన్నే లా

స నీ స
అన్నే లా

రి సా స । రి మ పా పా
ఎ రా ర । అమ - రారా॥

మ ప గ రి రి స రీ
న్ను ఈ(బ్రో ఒఒఒవా

పా పా , ధ
నీ చే ఎ ఎ

మా ప ద సా స గా	రి స రీ గ రీ	సా రి గ రి సా ని స పా
ఏ జి క్కి యున్న దే	ల్ల మరాచి తీ	ఓ ఒ ఒ ఓ ఓ ఒ ఒ శ్రీ
, ప ద ప మ ప ద సా రి గ రి స ని స పా	, , , పా , ప మ	గ రి సా , స । రి మ - పా పా॥
ఇత్య అ గ అ ర అ ఆ అ ఆ అ అ జ ఈ నీ	ఇఇ ఇ భా అ గ్యము	ఆ అ ఆ అ ర । అ మ - రా రా॥

శురి–అంగ–శుమ–ప–శుధ–కాసి– 14. మాయామాళవగౌళరాగము ఆదితాళము. ఆ. సరిగమపధనిస

ప్రేలికి వాల్గత్సరముల చొప్పున పాడుకునేది. శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారికృతి అ. సనిధపమగరిస

ప॥ మేరుసమాన ధీరవరద, రఘు - వీరజూతును రా గ; మహా ॥మేరు॥

అ॥ సారసార ఒయ్యారపు నడలను - నీరద కాంతిని, నీ ఠీవిని, మహా ॥మేరు॥

చ॥ అలకలముద్దును తిలకపుతీరును - తళుకుజెక్కుల్ల తనరు నెమ్మోమునూ - గళమున శోభిల్లు - కనక - భూషణముల - దళిత దుర్మానవ త్యాగరాజార్చిత ॥మేరు॥

లక్షణము:—ఇది 15-వ మేళకర్తరాగము. రాగాంగ, సంపూర్ణరాగము. ఈ రాగమందుగల (సరిమపద)లు, మారని స్వరములు గాక కాకల్యంతరములును మారుబడని స్వరములుగా నుండుటచేత నీరాగ మన్ని విధముల శుభదాయకమనియు, షడ్జమునకు రిషభములు గాంధారమునకు మధ్యమమును పంచమమునకు ధైవతమును నిషాదమునకు షడ్జమును దాసిన స్థానములు గనుక పట్టి యభ్యసించుటకు సులభమనియు పూర్వులు పెద్దలు యీరాగ స్వరావళిని మొట్టమొదట విద్యాభ్యాసకులైన బాలబాలికలకు ప్రారంభించిన సరళీవరుస, అలంకారములను సాధనచేయుట వాడుకగా యున్నది. సప్తస్వరసంపూర్ణ గమక వరికరక్తిరాగము. అన్నివేళలయందు పాడదగినది.

ప॥ , , రి స ని - సా రి - గ రి గా , , మ గ ।	రి స - రి స ని - సా రి ।	గ రి మ గ ప మ - గ మ ప మ
మే ఎ ఎ - రు స - మ అ ఆ , , న అ ।	అ అ - మొ ఎ ఎ - రు స ।	మ అ అ అ అ అ - న అ అ అ

గరిస ని.రి స ని సారి-గమపమ-గమపమ-గామామగరీ||
ఆఆఆఆ-మెంఎఎ రుస-మఆఆఆ-ఆఆఆఆ-ఆఆనాఆఆ|
, , సా , ద నీ - స ని స రి - స ని ధ ని |
ఉఉ వీ , రజా - ఉఉఉఉ - తురు నుఉ |

ఆ|| , , ధా , ప మా - గ మ ప మ - గ రి గ గ |
సా , ర ఆ - స అ ఆ అ - ర ఆ ఓ ఓ |
, , ధా , ప మా - గమపమగమపమ - గరిగగ |
సా , ర ఆ - సఆఅఆఆఅఆ - రఅఒఒ |
సా - దా , ని సా - గ రి స ని - స ని ధ ని |
ఉ - నీ , ర దా - కాం ం ం - తి ఇ ని ఇ |

చ|| , , ప దా ప మా - మ గ రి గ మా , , |
అ ల క ల - ము ఉద్దు ఉ నా , , |
, , గ మా ప దా - పా ద ప మా ప మ గా రి స |
త ళు కు జె - క్కి ఇ ఇ ఈ ఇ ఇ ళా ఆ ఆ |

సా - స మ గ - మ ప ద ||
ఆ - ధీ ఇ ఇ - ర వ ర ||
స రి సా , ని ధా |
ఉఉ రా అర మా |

మా - గ మ గ - మ ప ద |
ఓ - య్యాఅఅ - ర ఆ పు |
మా - గ మ గ - మ ప ద |
ఓ - య్యాఅఅ - ర ఆ పు |
స రి సా , - ని దా |
నీ ఇ ఈ , - తి ఈ |

, , స రి గ మా |
, , తి ల క పు |
స్తీ - స గా మ పా |
ఆ - తి న రు నే |

ప ద ప పా - గ మా
వా అఆ అ - రఘూ
పాదపమాపమ - గామగ - రీ||
హాఅఆఆ ఆఆ - ఆ ఆఆ - ఆ||
గ రి స ని రి స
అ ఆఅ అ మెఎ

ని స ని - దా ప మా
న ఆ ఆ - డ ల నూ
ని స ని ద పా - ద ని
న ఆ డ అ ల - నుఉ
పాదప - మాపమ - గామగ రీ||
హీ ఇఇ - నీ ఇ ఇ-మాఅఅహా
గ రి స ని - రి స ||
అ ఆఆ అ - మెరు||

పా ద ప మ ప - ప మ గా
తీ ఇ ఇ ఇ ఇ - రు ఉ నూ
పా ద ప మ ప - గ మ పా
మో్ర ఒ ఒ ఒ ఒ - ము ఉ నూ

శురి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-కాని-15. మాయామాళవగౌళరాగము——రూపకతాళము ఆ. సరిగమపదనిస

రాగలక్షణము:14-వ కృతిలో నున్నది　　శ్రీతంజావూరు పొన్నయ్యపిళ్ళగారికృతి　　అ. సనిధపమగరిస

ప॥ మాయాతీత స్వరూపిణీ నన్ను బ్రోవవే మహా త్రిపురసుందరీ - శంకరి ॥మాయా॥
అ॥ మాయామాళవగౌళ దేశమున మహిమగల దొర లర్చించు ఈశ్వరీ ॥మాయా॥
చ॥ కాయజాని వైకి ప్రాణకాంత బృహదీశ్వరి కృపసేయవలెను శ్రీగురు గుహస్వామికి నే దాసుడైతి ॥మాయా॥

ప॥ సా , రి - , గా మా । పా ప - మ గ మ గ మా । పా , , - ప ద । పా , ప మ గ రి స ని 1
మా అఅ - యా తీ । త స్వ - రు ఊ ఊఊ పి । ణీ ఈ - న ను । బ్రోఓవ అ వె ఎ ఎ ఎ

సా , రి - గా , గ మా । పా ప - మ గ మ గ మా । పా , , - ధ ని । స్తా - ని ధ ప మ - గ రి స ని 2
మాఅఅ - యాఅఅ తీ , త స్వ - రు ఊ ఊఊ పి । ణీ ఈ - న ను । బ్రో - వ అఅ అ - వె ఎ ఎ ఎ

సా రి స సా - రీ గ రి రీ - గా మ గ గా । మా ప మ మా - మా ప మ గా మా
మా అ అ అ -యాఅఅఅ- తీ ఇ ఇ ఈ । తా అ అ అ - స్వ రు ఊ ఊ పి

పా ,, - దనిసరి । స నిసా - ని ధ ప మ - గ రి స ని । ని స నీ ధా - ధ ని ధ ప మా । గమపదపమ - ప మ గా ।
ణీ ఈ - నఅనుఈ । బ్రొఒఓ - వ అ అ అ - వెఎ ఎ ఎ । మఅ హా అ - త్రిఇ పు ఊ ర । సుంoo ooo - ద అ రీ ।

రీ స - స రి గ మ ప ధ । ని స ని ధ ప మ - గ మ - గ రి స ని ॥ సా , రి ॥
ఈఇ - శ o o o o o । o o o o క అ - అ అ - రి ఇ ఇ ఇ ॥ మా అఅ ॥

ఆ॥ పా - పా, ధ - పధపధ । మప - పమ గా రిస । సరిగమపా । ధనిసా నిధపా
మా - యాఅఅ - మఅ అ అ । శ వ - గా ఈ ఈ ఉ । దొ ఎ శ ము న । ఉ అ అ అ అ అ
ధనిసా - నిధప । ధనిధ - పమప । గమపధపమ । గమగరిసా ॥ సా, రి ॥
మహిమ - గ లదా । రల అ - ర్చించు । ఈ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ । శ్వఅ రి ఇ ఈ ॥ మాఅఅ ॥

చ॥ మా గ రి స - మా గ రి - సా ని । స రి గ మ - ప మ - గ మ ప ధ ని సా
శాయజా ని - వై రి కీ - ప్రాణ । కాంత అ - బ్రహ్మా - ది ఇ శ్వరి కృప
రి ని సా - ధ ని ప - ధ మ ప గ మ ని । ధ ప - మ ధ ప మ - గ మ గ - రి స ని ॥ సా, రి ॥
సెవియ - వ లె ను - శ్రీ ఇ గు రు గు హా । స అ - మి కి సె ఎ - ద ఆ ను - డైఇ తి ॥ మాఅఅ ॥

శుధి–అంగ–శుమ–ప–శుధ–కాని. **16. సావేరిరాగము. త్రిశ్ర–లఘువు** ఆ. సరిమపధస
అ. సనిధపమగరిస

శ్రీ శ్యామశాస్త్రిగారి కృతి

ప॥ శంకరీ! శంకరుచంద్రముఖీ! అఖిలాండేశ్వరి! శాంభవీ! సరసిజభవవందితే! గౌరీ! శ్రీ ॥ శంకరి ॥
అ॥ సంకటహారిణీ! రిపువిదారిణీ! కళ్యాణీ! సదానతఫలదాయకి! హారనాయకి! త్రిజగజ్జనని! ॥ శంకరి ॥
చ॥ శ్యామకృష్ణసోదరీ! శ్యామశేషసహోదరీ! సామగానలోల! బాల! సదాత్రిభంజని! శీల! ॥ శంకరి ॥

లక్షణము:—ఇది భాషాంగరాగము. ఔడవసంపూర్ణవక్రరాగము. 15-వ మేళకర్త మాయామాళవగౌళరాగమునందు పుట్టినది. అంతరగాంధార శుద్ధదైవతములు రాగచ్ఛాయలు. అంతరగాంధర కాకలి నిషాదములు రెండును శృతి తక్కువగనే పల్కునట్టి కళలు చక్కగ స్ఫురింపవని పెద్దలు లక్షణగీతములయందు, సాధారణగాంధార కైశికి నిషాదములనే యుపయోగించునటుల తెలియుచున్నది. సరిస అను ప్రయోగమునందు కాకలినిషాదము, సరిమగ అను ప్రయోగమునందు అంతరగాంధారము పల్కును. ఇతర సమయములందెల్ల కొంచెము తక్కువగనే పల్కును. ఈ విషయము పెద్దల అనుభవమువల్ల తెలుసుకొనవలయును. సరిగరి-గారిగరి. రిమపధమాగరి-పదనిధపమగరి- మొదలైన ప్రయోగములు గత్తిని కల్గించును. సాయంత్రము 6 గంటలు మొదలు రాత్రి 9 గంటలవరకు పాడదగినది.

(1)

ప॥ ని ధ స । రి-మా । ప ధ మ । ప ధ స । ధ స దా । మ ప ధ । సాం ని ద పా । మ ప ద
శం క । రి-శం । క రు చ । ం ద్ర ము । శి ఇ ఖా । ఇ అ శ్రీ । ఈ జె ఏ । శ్వ అ రి
సా స । దా , । గ రి స । ని ద మ । గ రి స । దా ప మ । గా , । గ స రి ॥
శాంభ । వీ , । స ర సి । జ భ వ । వ ం ది । తే గౌ ఉ । రీ , । శ్రీ ఇఇ ॥

(2)

స ని ధా సా । రి మా । పా ద మ పా । , ద స । ధా , । , ప ద । సాం ని గ । ప మ పా దా
శం ం ం క । రి-శం । క ర అ చ । ం ద ము । శి , । , అ శి । ఈ ం జె ఎ । ఎ ఎ శ్వ రి
స రి స । దా , । గ రి స । ని ధ మ । గ రి స । ధా ప మ । ప మ గ రీ , । గ స రి ॥ ని ధ స ॥
శాంభ । వీ , । స ర సి । జ భ వ । వ ం ది । తే గౌ ఉ । రి ఇ ఇ ఈ , । అం బ ॥ శం క ॥

(1)

అ॥ సాం ని । ధ-ప ధ । ప ధా । మ ప ధ । రి సాం । ద ప ధ । స ని ద ప ధా । , సాం
సం క । ట-హా అ । రి ణీ । రి ఇ పు । వి దా । రి ణి ఇ । కి అ ల్యా అ అ । , ణీ
ధ సాం । రి గ స । రి సాం । ని ద ప । ద సా । ని ధ మ । ప ధ మ । గ రి స
స దా । న త ఫ । ల దా । యకి-హా । ర నా । యకి-కి తి । జ గ అ । జ న ని

(2)

సాం ని । ధ ప ద ని । పా ద । మ ప ద । రి సాం । స ని ద మ దా । స ని దా సాం । , సాం
సం క । ట హా అ అ । రి ణి । ఇ-రి పు । వి దా । రి ఇ ఇ ఇ ణీ । క అ అ ల్యా । , ణీ
ద సాం । రి గ స । రి సాం । ని ద ప । ద సాం । ని ద మ । ప దా ద ప మ । గ రి స ॥ ని ధ స ॥
స దా । న త ఫ । ల దా । యకి-హా । ర నా । యకి-క్రీ । జ అ గ ఎ అ । జ న ని ॥ శం క ॥

చ॥ సాం స । స ని దా ప మ । పా ద । రి స దా । మ ప ద । సాం స । స ని దా । ప మ దా
శ్యామ । కృ ఉ ఊ ష్ణ అ । సో ఒ । ద అ రీ । శ్య అ మ । లే-స । హో ఒ సీ । ద అ రీ
పా ద । స రి గా రీ । సాం స । స ని ద ప దా । రి సా । స ని దా మా । పా ద ని ద మ । గ రి గ రి స ధ ॥ని ధ స॥
పా మ । గ అ అ న । లో ల । బా అ అ అ ల । స దా । త్రిఇ ఈ భం । జ న ఇ ఇ ఇ । ఇ ఇ ల అ అ అ ॥శం క॥

శురి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-కాని 17. సావేరిరాగము—ఆదితాళము ఆ. స రి మ ప ధ స

[రాగలక్షణము:— 16 వ కృతియందున్నది. శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ రామబాణ త్రాణశౌర్య - మేమని పొగడుదురా ఓమనసా ॥రామ॥

అ॥ భామ కాసబడు రావణుమూల - బలములనెల్ల గూలఁజేయు ॥రామ॥

చ॥ తమ్ముఁడుబడలిన వేళ సురరిపు - తెమ్మని చక్కర పంచియియ్యంగ కవి - తెన్నుసుమను యింద్రారిపల్కు - సమయ
మ్మని లేవగా, సమ్మతితో నిలఁబడి కోదండ పుణ్యఘోషమ్ముల శరులఁజేసితా - నెమ్మిగిగలతోఁడును జూచునురానిజ
మైన త్యాగరాజ నుతముగు శ్రీ ॥రామ॥ [త్రిలికి నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును.]

ప॥ ,, - గ రి గ రి సా - సా , రి స ని ధా - రి స రి	,, స రి మా - ప ధ	పా , , , , పా (1)
రా అ అ అ మ - బా అ అ అ అ - అ అ ణ	అ త్రా అ అ - ణ అ	శౌ ఉ ఉ ఉ ఉ ర్య
ధ ప మా - గ రి గ రి సా - స స రి స - స ని ధా - రి స రి	,, స రి మా - ప ద	ప ధ సా ,, - పా
అ అ అ - గా అ అ ,, మ బా అ అ అ - అ అ అ - అ ణ	అ త్రా అ అ - ణ అ	శౌ ఉ ఉ ,, - ర్య
ప ధ ప మ - గ గ గ రి రి స సా - స రి గ రి స ని ధా - రి స రి	,, స రి మా - ప ధ	ప ధ సా ,, - ని ద
అ అ అ అ - రా అ అ అ అ మా - బా అ అ అ అ అ - అ అ ణ	అ త్రా అ అ - ణ అ	శౌ ఉ ,, - ర్య అ
ధ ప ప మ - డిటో	డిటో	ప ధ సా రి గ రి స నీ ని ద
అ అ అ , - డిటో	డిటో	శౌ ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ ర్య అ
డిటో - డిటో	,, రి స రి మ పా	పా దా ధ ప ప మ ధ ప ధా
డిటో - డిటో	,, త్రా అ అ అ ణ	శౌ ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ ర్య
,, - ప దా రి సా - గ రి సా - ని ద ప ద	సా , , , , సా , రి	ప ని ధా - ని ధ ధ మ
అ అ - మె ఏ మ ని - పొ ఒ గ - డు ఉ దు ఉ	రా అ అ అ అ ఓ ఒ ఒ	ఒ ఒ ఓ - మ అ న అ
గ రి - గ రి స రి - ప మ గ రి సా - స ని ధా - రి సా	,, రి రి ప మ ధ ప	ప ధ ధ ప ప మ - ద ప ధా
స అ - రా అ అ అ - అ అ అ అమ - బా అ అ - అ ణ	అ త్రా అ అ అ ణ	శౌ ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ - ఉ ఉ ర్యా

,, -ప ధా ది తా - గ రి సా - ని ధ ప ధ	సా , రి గా గా - రి స	ని ద ధా-నిని ధప। గరి-గరి॥
ఆఅ- మునీ మ ని - పా ఒ గ - దుడు దుడు	రా ఆఅ ఆ ఆ - ఒ ఓ.	[illegible]
అ॥ ,, - దా ధా - పా పా ధ ప పా మ - ద ధా	, , ప ధా ని ధా	సా , , , , - ని ధ
భా మ - కా ఆ అ అ న అ - ప డు	[illegible]	[illegible]
ప మ - దా ధా పాధప - ధపపమ పా మ - ద ధా	, , ప ధా ని ధా	సా ప ధ సా - ని ద
ఆ అ - భాను-కా-ఆ - ఎఅఅ న అ - ప డు	[illegible]	మారా [illegible] - ల అ
ప మ - డిట్టో	డిట్టో	సా , , , , ధ స రి స
ఆ అ - డిట్టో	డిట్టో	మారా [illegible] ల అ అఅ
రీ - రి గా రి సా - ధ స రి స ని ధ ప మ - పా ధా	రి స రీ - ధ ప ధా	పాధస-ధ ని ధ మ
ఆ- బ ల ను ల - నె ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ - ఏ ల్ల	గూ [illegible]- ల అ ఆ	జే ఎఎ-యు [illegible]
గరి - డిట్టో - ధపధా	ధ స రి స రీ - మ ప ధ ప -ధా	మమపప - నినిసమ । గరి-గరి
అఅ- డిట్టో - ఎఎల్ల	గు [illegible]- ల్ల అ అ అ -అ	జెఎఎ-యు [illegible] । [illegible]-గఅ
చ॥ ని ధ ని ప - ధ ప ధ మ - ద ధ ప ధ - దనిపధ	సా ని ద - ప మ గ రి	సా రి మ ప మ - ప ధ
తఅమ్ముడు - బ డ లి న - జే ఏ ఎ శ - సురరిపు	తె మ్మ ని - చ అక్క్రూర	పం చి ఇ గు గ - గ ని
మ రి ప మ ధ ప - దా ధ ప మ గా రి - రి స	ధా స రి - పా , మ	ధ మ గా రీ , , సా
లె ఎ మ్మను చును - ఇంద్రాఅ రి బల్క- స మ	యమ్మని - లే ఎ వ	గా అ ఆ ఆఅఅ అ
స రి గ రి సా - ధ ప ప మ - సా ని ధ ధ ప	ధ రి సా - ని ధ - ప ని	ధ మ - ప ధ స స సా
స అమ్మ తితో - ని ల బ డి - కో దం డ పు	జ్యాఅఘో- వ మూ- ల శ	ను ల - జే ఎ ఎ సి తా
స రి గ రి - రి స రీ గ రి - సా ని ద ధా	ధ రి సా ని ధ - రీ	స-స ని ధామా-ధమగరి ।రీ-గరి॥
నెఎమ్మది - గల-తోడును- జూచె ను రా	ని జ మై ఇ న - శ్యా	గ-రాఅఅజ-నుతమగు ।శ్రీ-రాఅ

శుద్ధి-అంగ-శు మ-వ-శుధ-కాని 18 నాదనామక్రియరాగము-ఆదితాళము ఆ. స రి గ రి మ ప ధ నీ
అ. ని ధ ప మ గ రి స నీ

[శ్రీ త్యాగరాజస్వామి గారి కృతి]

ప॥ కరుణాజలధే - దాశరథే కమనీయాననసుగుణనిధే ॥కరు॥

చ॥ 1) నీమయమేగా యిలను-నిన్నే మని నే దూషదును ॥కరు॥ (2) నిజదాసుల యనుభవ మెంకటి - నిను దెలియని జనమత మెంకటి ॥కరు॥ (3) వలచుచు నామము సేయురే నినుదలచుచు బ్రొద్దుపోగొట్టుదురే ॥కరు॥ (4) సుకృతము లొప్పగింతురే - ప్రకృతిని దెలిసి యేగింతురే ॥కరు॥ (5) మనసారగ పూజింతురే నిను - మాటిమాటికి యోజింతురే ॥కరు॥ (6) నిను కనులను కననేగుదురే పవ - నిధులబ్బిన స్వస్థులు కారే ॥కరు॥ (7) తనులో సొంపగుచుండురే-తారకరూపుని కందురే ॥కరు॥(8) నీ పన్నిటయని పలుకుదురే - నీవే తానని కులుకుదురే ॥కరు॥ (9) భాగవత ప్రహ్లాదహిత - భావుక త్యాగరాజనుత ॥కరు॥

లక్షణము:—15వ మే. మాయామాళవగౌళజన్యము గమక ఒరీక ఉపాంగ రక్తిరాగము. శుద్ధఋషభ శుద్ధమధ్యమ శుధ దైవతములు రాగచ్ఛాయాస్వరములు, స రి గ రి స నీ - రి మ గ మ - ప ధ నీ - ని ధా ప మా - గ రి స ని మొదలైనవి రాగరంజకములు సాయంకాలమందు పాడదగినది.

[పల్లవి రెండవస్వరముల చొప్పున పాడుకొనేది]

ప॥ స రి గ రి - గ మ పా
క రు ణా - జ ల ధే
రి గ మ ప - ప ధ నీ దప
క మ ని య - యా ఆ న న
స రి గ రి గా - గ మ ప మ పా
క అ రు ణా - జ అ ల అ ధే

ప ధ ప మ
ద అ శ ర
మ ప మ గ
సు గు ణ ని
ప ధ ని ధ - ధ ప ప మ
ద అ అ అ - శ అ ర అ

గ మ ప మ గా
ధే ఏ ఏ ఏ ఏ
గ మ గ రి - స రి స్రీ
ధే ఏ ఏ ఏ - ఏ ఏ ఏ
గ మ ప మ గా
ధీ ఇ ఇ ఇ ఈ

, గ మ పా - ప ద ప ద - ప మ	మ గ ప మ గా - గ మ	ప మ గా - రి స రి ॥స॥
ఇ కొ ను నీ - యుల అ అ - న న	నుతిం గం టు జా - ని ఇ	ఇ ఇ లే - ధ ఇ తే॥కరు॥
చ॥ రి గ మ - ప ద పా	సా ద ని	ప ద పా
నీ ఇ ఇ - మయ మే	గా ని ఇ	యుల ను
మ గ ప మ ద ప - ని ద	ని ద ప ద - ప మ గా	మ గ ప మ గ రి స రి ॥స॥
ని ఇ న్న వీ మ అ - ని ఇ	మతి తిం - రు ఉ ఊ	దు రు రు తి - నుతి ॥కరు॥

2 మొగలు 9 చరణములు మొదటి చరణము స్వరమునవలె పాడుకొనేది.

19. గౌళిపంతురాగము——ఆదితాళము   ఆ. స రి మ ప ని స

శురి–అంగ–శుమ–ప–శుధ–కాని   శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి   అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ తెరతీయగరాద నాలోని - తిరుపతి వెంకటరమణ మత్సరమను ॥తెర॥

అ॥ పరమపురుష ధర్మాద్యర్థమోక్షములఁ - బారఁదోలుచున్నది నాలోని ॥తెర॥

చ॥ (1) మచ్చెమాఁకలిగోని గాలముచే - మగ్నమైన రీతియున్నది. అన్నమైన దీప సన్నిధిని మఱుఁగ - గడ్డ తె చొచ్చిన ట్లున్నది ॥తెర॥ (2) ఇరవొందగ భుజియించు సమయమున - నీగ దగులు గీతి నున్నది. హరిధ్యానము సేయు వేళ చిత్త - మ్మంత్యజు వాడకుఁ బోయినట్లున్నది. ॥తెర॥ (3) వాగురయని తెలియక మృగగణములు - వచ్చి తగులు రీతి నున్నది. వేమె నీ మతము ననుసరించినఁ - త్యాగరాజనుత మదమత్సరమను ॥తెర॥

లక్షణము :—15.వ మేళకర్త మాయామాళవగౌళ జన్యము. ఔడవసంపూర్ణ రాగము. ఒరీక రాగము. ఆరోహణ మందు గాంధార ధైవతములు వర్జ్యములు. శుద్ధమధ్యమ కాకలినిషాదములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు. ఎల్లప్పుడు పాడదగినది

[వేళలికి రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలెను.]

ప॥ , ధ ధ స్ని - స స - స రి	సా , - స	, రి స స్ని
, తె ర తీ - య గ - రా అ	దా అ - న	అలో ఒని

డిటో
డిటో

స్ని - ని ధ నీ స స - గ రి సా
ఇ - తె ర దీ య గ - ర అ అ

స ని - స రి మ పా - నీ స స
ఇ ఇ - తి రు ప తి - వెంక ట

అ॥ , ప మా ధ నీ స సా - స రి
, ప ర మ పు రు ష - ధ అ

, రీ , స - స ని దా పా - ప మ
అశా , గ - దాశ ఓ లు - మ ఈ

చ॥ , పా , ప పా - ప ద ద ప
, వా , గు రా - యని తెలి

, - ధ ని రి స రి - రి స
ఈ - వచ్చిత గులు - రి ఇ

, - మ గ మ పా - నీ స స
ఇ - వె ఎ గ మె - నీ మ త

, - స రి సా - స ని ద ప మా - రి మ ధ ని -
అ - త్యాల గ - ర అ అ అ జ - ను ఈ తఅ -

రి స సా - స ని
ధత అ - న అ

రీ - మ ప ధా
దా - న అ అ

స ని స రి స ని సా
ర అ మ అ ణ అ మా

మా గ రి - స
ర్మార్థ అ - మొ

రి మ ప ని స గ - స ని
స్నఅ అ అని ఇ - న అ

, - స నీ ధ పా
ఇ - యని స్వగ

రి స - రీ
తి ఇ - ఈ

స - స ని గ రి సా
మా - న అ ను ఈస

స రి స ని - ధ మ రి మ
మ అ ద అ - న అ అ అ

సా రి గ రి స - రి స
అ అ ఇ అలా - ని ఇ

ప ధ ప మ గ రి - గ రి
లాఇ ఓ ఓ ని ఇ - ఇ ఇ

స నిధపమగ - గరి । సని - ॥పప॥
త్సఅరఅమఅ - నాఈ । ఈఈ ॥ తెర

, స - రి గ సా
ఒత్తు - ముగు ల

పధప మ గ రి - గ రి। స ని ॥పప
అ అలాఇ ఓ ఓ - ని ఇ। ఇ ఇ॥ తెర

ప ధ ప మ - గ రి సా
గ అ ణ అ - ముఈలా

సా రి స
మ న్నది

స ని ధ ప - ని స రీ
రి ○ ○ ○ - చి ఇ న

ప ధప మ గ రి - గరి। సని ॥పప॥
త్సఅర అ మ అ - నావి। ఎవి ॥తెర॥

1, 2 చరణములు చరణము స్వరమువలె పాడుకొనవలెను.

శురి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-శాని 20. జగన్మోహినిరాగము — రూపకతాళము ఆ. సగమపనిస
[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] అ. సనిపమగారిస

ప॥ శోభిల్లు సప్తస్వర - సుందరుల భజించు మనసా ॥శోభి॥
అ॥ నాభి హృత్కంఠ రసన - నాసాదులయందుమన ॥శోభి॥
చ॥ ధర ఋక్సామాదులలో-వర గాయత్రీ హృదయమున-సురభూసురు మానసమున-శుభ త్యాగరాజునియెడ ॥శోభి॥

లక్షణము:—15వ మేళకర్త మాయామాళవగౌళజన్యము. ఔడవషాడవరాగము ఇందు షడ్జమునన్నా ఆరోహణమందు ఋషభమున్నూ వర్జ్యములు. అంతరగాంధార కాకలినిషాదములు రాగచ్ఛాయాస్వరములు ఎల్లప్పుడును పాడదగినది.

ప॥ (1) గా , రి స ని ॥ సా గా మ మ ॥ (2) గ మ ప ని ప మ - ప మ గ రి స ని ॥ స గ మా-గ మ పా - మ ప నీ
శో భి ఇల్లు ॥ స ప్తా స్వ ర ॥ శో ఒ ఒ ఒఒ ఒ - భి ఇ ఇ ఇ ల్లుఉ ॥ స అ అ - ప్త అ అ - స్వఅరా
(3) స ని స రి స ని - ప మ గ రి స ని ॥ స గ మా - గ మ పా - మ ప నీ ॥
శో ఒ ఒ ఒ ఒఒ- భి ఇ ఇఇ ల్లు ఉ॥ స అ అ - ప్త అ అ - స్వఅ రా
ప ని సా - ని స గ రి సా - ప ని ॥ సా , ని ప మ - ప మ గ రి స ని ॥గా॥
సుం ం - ద అ రు ఉ ల - భ అ ॥ జి ం ం చు ఉ - మ అ న అ స అ ॥శో॥

అ॥ , పా ని స గా ॥ మగరిసనీ - స రి స ॥ స గ మ గ - స రి స ని - స ని ప మ ॥ గ మ ప ని - స ని ప మ - గరిసని
నా భిహృ ఉ॥త్కం ంఠా- ర స న ॥ న అ అ అ- స అ అ అ - దు ఉ ల అ॥ యం ం ం - దు ఉ ఉ ఉ -నఅఅఅ

చ॥ మ మ మా మా ॥ ప ని స ని - ప ని ప మ - ॥ గ మ - ప ని సా - రి స నీ ॥ స రి స ని - ప మ గా
ధ ర ఋ క్సా ॥ మఅ అ అ - దు ఉ ల అ - లో॥ వ ర - గ అ ఆ -య అ త్రీ॥ హృ ఉ ద అ- యమునా
, మ ప నీ - స స ॥ గా రి స రి స ॥ , స స - స ని గా - రి స ॥ సా - స ని ప మ - గ రి స ని ॥గా॥
అసు రభూ- సు ర ॥ మా న స ము న॥ అశు భ- త్యా అ ఆ - అ గ॥ రా - జు ఉ ని ఇ - యె ఎ డ అ ॥శో॥

తురి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైని   21. చక్రవాకరాగము—త్రిపుటతాళము.   ఆ. సరిగమపధనిస
[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]   అ. సనిధపమగరిస

ప॥ ఎటుల బ్రోతువో తెలియ - దేకాంత రామయ్య ॥ఎ॥
అ॥ కటకట నా చరితము - కర్ణకఠోరమయ్య ॥ఎ॥
చ॥ వట్టి గొడ్డురీతి - భక్షించి తిరిగితి, పుట్టులోభులను - పొట్టకై పొగడితి - దుష్టులతోఁగూడి - దుష్కృత్యములు సల్పి ఉట్టుజేసిన త్యాగరాజుని దయతో ॥ఎటు॥

లక్షణము:—16వ మేళకర్త సర్వస్వర సంపూర్ణ గమక వరిక రక్తి రాగము, శుద్ధఋషభ కైశికి నిషాదములు ముఖ్యమైన జీవ స్వరములు ఎల్లప్పుడును పాడదగినది.

ప॥ ,, స రి గా మా । ప మా ధ ప ధా । ద ని సా స ని ధా పా । ప మ ధ పం మ రి ప మ గ రి । గ రి స ని
,, ఎటు లా బ్రో । తు వో తె లి యా । దె ఎ ఏ క అ అం తా । ర అ అ అ అమాయ్యల అఅ । అ అ అ అ

,, - స రి గా మా । ప మా ధ ప ధా । ధ ని సారిసనిప స ని ధాధానిధ పా । ప మధపామ రి పమగరి । గ రిసని
అ అఎ టు లాబ్రో । తు వో తె లియా । ఎ ఎ ఏఎఎఎఎ ఎ క అఅంత అ అ । రఅఅఅఅమాయ్యఅఅఅ।అఅఅఅ

,, - సరి గామా । పమాధపదా । దనిసరిగరిసని - దని సనిరిస । ని ద ప ద ని స ని ద ప ద ని ద స మ । గ రి స ని
అఅ- ఎటులాబ్రో।తువోతెలియా।ఎఎఎఎకఅఅఅం- తఅఅఅఅఅ । ర అ అఅ మ ఇ ఇ ఇ ఇఇ య్యాఅఅ అ । అఅఅ అ

,, - సరి గా మా । పమాధపధా । ధ ని స రి గ మ గ రి స ని ధ ని రి స । నిధపసనిధ పమగరిపమగరి । గరిసని ॥సరి॥
అఅ-ఎటులాబ్రో । తువోతెలియా।ఎఎఎఎ క అఅ అ ం త అ అ అ గ అ।అఅఅమఇఇఇఇఇయ్యాఅఅఅ। అఅఅఅ॥ఎటు॥

అ॥ ,,, ధధానిధపమ ధా । సాసనిధాసనిగరి సా । ధా,నిసా సనిధా పా । ధానిధపాధపమాపమగరి పమగరి। గరిసని॥సరి॥
,,, కటాకటటఅనా । చెరితఅఅఅఅఅ ము। కా,అ అ ర్ణకఅ కా । ఠోఒఒఒఒఒరామఅఅయ్యాఅఅఅ। అఅఅఅ ॥ఎటు॥

అ॥ ,, - ప పా పా । మ గ రి గ మ పా । ని ధ ప మ
,, - చ ట్టి గా । డ్డూఊఊ ర ఇ తీ । ఇ ఇ ఇ ఇ

,, - ప పా ప ద ని ద మ ప ద ప । ప మ రి గ మ పా । ని ద ప మ గ మ పా ప ద పమ । పా , ద నీ దా పా
ఇ ఇ- చ ట్టి గా ఒ ఒ ఒ ఒ ఒ ఒ ఒ । డ్డూఊఊ ర ఇ తీ । ఇ ఇ ఇ ఇ భ అ క్తిం చి ఇ ఇ ఇ । తి ఇ ర ఈ గి తి

, మ - ప పా మ ప ధ ప , । ప మ రి సా రి ర స సా
ఇ ఇ - పుట్టూలా ఒ ఒ ఒ ఒ । భుఊ ఊలా అను ఊ ఊ

,, - పా ప మ గా మా । పా , ద నీ దా పా ।
ఊఊ- పా ట్ట అ అ కై । పా ఒ గ అ డ్డీ తీ ।

ప ద ప మ - ద పా ని ద ప మ । దా , ని సా స ని రీ రి స సా
ఇ ఇ ఇ ఇ - దుష్టూ అ అ అ అ । తో ఒ ఒ గు ఊఊఊడ ఇ ఈ

,, - స రి గా రి గ మా । మ గ ప మ రీ పా రీ రి స సా
ఇఇ- దుఊ ప్రూ ల్యఅఅ । ముఊ ఆం ఊఊసా అల్పి ఇ ఈ

,, - ధ ని సా సా । స ని ధా ధా , ని పా । గ మ ప ధ ని ప స ని ధా పా
ఇఇ- ర అ ట్టూ జే । ని ఇ నా త్యా అ గా । ర అ అ అ అ అ హాఊ ఊ నీ

ప మ ధ పా ప గా రి ప మ గ రి । గ రి స ని ॥సః॥
ద అ య ఆ అ తో డ ఒ ఒ ఒ ఒ । ఒ ఒ ఒ ఒ ॥ఎటు॥

శురి-అంగ-శుమ-వ-చధ-కైని   **22. మలయమారుతము—ఆదితాళము**   ఆ. సరిగపధనిస
అ. సనిధపగరిస

[శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కృతి]

ప॥ జన్మమెందుకు భక్తిలేని నరజన్మమెల్ల భూభారమే మనసా ॥జన్మ॥

అ॥ మన్మదాంధకార మను చీకటిలో మరిమరీ దూరి మహిలోను బుట్టి ॥జన్మ॥

చ॥ తనదైవమని అన్యదైవమనీ దనలోనే తానే తారతమ్యమెంచి పెనువాద తర్కములు జేసిజేసి ఘనమైన పాపమును బెంచుచుండే ॥జన్మ॥ (2) తనపాశమున - తగిలిచింతలేక - ధనధాన్యములే - దైవమనిరోయించి - తనవంటిమాన - వుని సన్నుతించి - తన ప్రాయమెల్ల తాఱుమాఱుచేసె ॥జన్మ॥ (3) హరిబ్రహ్మరుద్రా - దులనెల్లమాని - హరిగీత తత్వార్థములు చదివి శ్రీ - వరద వెంకటేశ - యని భజియించి - వరభక్తులతో - వాదాడుచుండే ॥జన్మ॥

లక్షణము:—16వ మేళకర్తయగు చక్రవాకరాగజన్యము షాడవరాగము మధ్యమము వర్జ్యము. అంతరగాంధార కైశికనిషాదములు రాగచ్ఛాయాస్వరములు. ఎల్లప్పుడు పాడదగినది. ఉదయమున పాడదగినదని కొందరి మతము.

[వేలికి నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలెను.]

ప॥ , , , , , , - గా గా పా , , ధా	పా , , , , - ధా	పా గా , , పా
జ న్మ మెం ० ० దు	కు ఉ ఉ ఉ ఉ - భ	క్తి లే ఎ ఎ ని
గ రి సా , , - గా గా పా , , ధా	పధ నీ , , - ధ ని	ధ ప - గా , , పా
న అ ర అ అ - జ న్మ మెం ० ందు	కు ఉ ఉ ఉ ఉ - భ అ	క్తి ఇ - లే ఎ ఎ ని
ప గ రి స రి గ - పా గా పా , , ధా	ప ధ ని సా ని ధ - ధ ని	ధ ప - ప గ గా రీ
న అర అ అ అ - జ న్మ మెం ० ందు	కు ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ - భ అ	క్తి ఇ - లే ఎ ఏ ని
సా రీ సా - సా నీ - ని ధ ధా పా	ధ ని సా , , - స రి	గ రి గా , , - గ ప
న అ ర - జన్మ - మె ఎ ఏ ల్ల	భు ఉ భా అ అ - ర అ	అ అ మే ఏ ఎ - మ అ
ధ ప గ రి సా ॥ గా గా ॥		
స అ స అ అ ॥జన్మ॥		

అ॥ , , , , , , , - పా ధా - నీ , , ధా	పా ధ ని ధ ప - ధా	సా , , నీ
మ న్మ - థాం౦౦ ధ	కా ర అ అ అ - మ	గ చీ ఇఇ క
సా , సా , - దానీ - ధ ని స ని ధ ప	ధా ని స ని ధ - ధా	నీ స రి గా రి స
టి ఇ లో౦బ - మన్మ - థాం ౦ ౦ ధ అ	కా ర అఅ అ - మ	గ చీ ఇ ఈ క అ
ని ద నీ , , - స రి గ రి స ని ధా పా	గా పా , , - రీ	గా - ప ద ని ద - పా
టి ఇ లో౦బఓ - మ అ రి ఇ మ అ అ రీ	దూ రీ , , - మ	సీ - లాం౦బ ఓ ఓ - ను
గ రీ సా , ॥గా గా॥		
బుఈ ట్టె ఎ ॥జన్మ ॥		
చ॥ , , , , , , , - నీ ధా పా , , ధా	ప ధ నీ , , - ధ ని	స ని - ధా , , పా
త న ద్రై ఇ ఇ వ	మ అ నీ ఇఇ - అ ఆ	వ్య అ - ద్రై ఇ ఇ వ
గా పా , , - గా పా గా , , - రి స	ని ధ నీ , , - స రి	గా - రి గ పా గా
మ నీ ఇఇ - త న లో ఓ ఓ - నె ఎ	తా అ నే ఎఎ - తా అ	ర - త ౦ ౦ మ్య
పా , పా , - పా ధా నీ , , ధా	ధ ని స ని ధ ప - ధా	నీ సా , , నీ
మెం౦ చీ ఇ - పె ను వా అఅ ద	త అర్క అ అ అ - ము	లు జే ఎ ఏ సి
సా , సా , - ధా నీ - ధ ని స ని ధ ప	ధాని స ని ధ - దా	నీ - స రి గా రి స
జే ఎ సి ఇ - పె ను - వా అ అ అ ద అ	తర్క అ అ అ - ము	లు - జె ఎ ఏ సి ఇ

ని ధ నీ , , - డిటో	డిటో	నీ - స రి గా రీ
జా ఎ నీ ఇఇ - డిటో	డిటో	ఊ - జె ఎ వే నీ
సా , సా , - స రి గ రి - స ని ధా పా	ప గ పా , , రి	గా - ప ద ని ద పా
జె ఎ నీ ఇ - ఘ ఆ న అ - మ్మైఇ ఈ న	పా అ ప అ అ ము	ను - బెం ం ం చు
ప గ గ రి సా ‖ గాగా ‖	2.3 చరణములను చరణము వలె పాడుకొనేది.	
చు ం ం ం డె ‖ జన్మ ‖		

తురి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కాని **23. భైరవము—ఆదితాళము** ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] అ. స ధ ప మ గ రి స

ప॥ మరియాద గాదయ - మనుపవేమయ ॥మ॥

అ॥ సరివారిలో నను చౌకఁజేయుటెల్ల, హరిహరి! నీవంటి కరుణానిధికి ॥మ॥

చ॥ తనవారు లన్యులను తారతమ్యము మనూషునుఁడైన దాశరథిసేఁ గలనని కీర్తిగానీ నినుబాయనేరని నను బ్రోవ కుండెడిది ధనదసఖుఁడగు శ్రీ త్యాగరాజ పూజిత! ॥మ॥

లక్షణము:—17వ మేళకర్త సూర్యకాంతము జన్యరాగము. దేశీయభాషాంగరాగము. ఆరోహణము సంపూర్ణము. అవరోహణమందు నిషాదవర్జ్యము. శుద్ధఋషభ శుద్ధమధ్యమ కాకలినిషాధములు రాగచ్ఛాయాస్వరములు. ఎల్లప్పుడును పాడదగినది.

[త్రేలికి రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలెను.]

ప॥ , , , - గ మ గా రి	సా - స ధ నీ	ని - స రి సా
, , , - మ రి యాద	గా - అ అ అ	అ - ద అయా
రి స రి - గ మ గా రి	రి స సా - స స	ధా - ని స రి స
అ అ అ - మ రి యాద	గ అ అ - అ అ	అ - అ అ ద అ

రీ , - గ మ ప మ - గా రి
యా అ - అ అ రి ఇ - యాద

రీ , - గ మ గ మ రి రీ
యా అ - మ రి య అ అ దా

రీ , - గ మ ద ధా
యా అ - మ మ ప వ

రీ , గ మ దా ధ
యా అ మ మ ప వ

అ|| , , , - స స - స స ధా సా
, , , - స రి - వ అ అ రీ

సా స - స రి స రి - స స ధా సా
ఊ ఊ - స అ రి ఇ - వ అ అ రీ

, , , - స రి గా రి
ఊ ఊ ఊ - జా ఊ ళ చే

మా , - ప మ ద ధా
అ అ - మా రి మా రీ

స రి గ రి రి స - స
గ అ అ అ అ అ - అ

గ మ ప మ - మ గ రి
గ అ అ అ - అ అ అ

ధా , ని - పా
జే ఎ ఎ - ఏ

ప ధ ని ధ - ధ ప ప మ
జె ఎ ఎ ఎ - ఎ ఎ ఎ ఎ

సా - స ని ధా
లో - ఒ ఒ ఒ

రీ - సా రి స
లో - ఓ ఒ ఒ

సా - ధ ని సా
ఏ - యు ఊ ఊ

నీ , స రి
నీ ఇ వ ం

ధ - రి స ని స రి స
అ - అ అ ద అ అ అ

, - ప మ గ మ ప మ
అ - ద అ అ అ అ అ

పా , మ గ
ఏ ఎ - మ అ

గా , - రి స । రీ , - గ మ||
ఏ ఎ - మ అ । యా అ - మరి||

, - రి సా
ఒ - న మూ

స - రీ స
ఒ - న ను

, - ధ పా
ఊ - బెల్లా

సా - ధ ప ప మ
టీ - ఇ ఇ ఇ ఇ

గా - మపమగ । రీ , - గమ||
ఈ - కి ఇ ఇఇ । ఈఇ - మ రి||

మ పా ద
ఉ ల అ
ప - మా గ
ఉ - మాఉ

రి గా ని
అ ర ధి

ని - ధా ధ
ఇ - శా అ
, - రి సా
ఎ - ర నీ

, - ధ పా
ఎ - డి ది
ధ ధ పా
శ్రీ ఇ ఈ
ప మ గ మ । గీ , - గమ||
ప్రఉ శ ఇ । శాఅ - మగి||

పా - ప ధ ప మ
నీ - ధి ఇ ఇ ఇ

గా , మా , - గ
ల అ అ అ - న్య
ప ధ ని సా , - ద
మ్యఅఅ అ , - మా

సా , స
దా అ శ

దా , - ధ
కి ఇ - త్రి
సా - స ని ధా
నే - ఎ ఎ ఏ

ధా , ని సా
కు ఉ ం జే
ధ ని - సా
ఖు డ - నో
గా , ,
జా అఅ

మా , - ద ధ పా మ
ఈ ఇ - శ రు జా అ

చ|| , , , - మ మ మ గ రి స రీ
, , , - త న వ అ అఅ రూ

ప మా - గా , మ దా ధ
సు ఈ - శా అ ర శా అ

రీ గ - మ మ - మ గ రీ సా
నూఉ - ఖు ను - దై ఇ ఈ న

గా , - గ మ పా ద
కే ఎ - శ ల ద ని
పా , - మ ప ధా ని
దా అ - నిన్ను బ్రాయ

, , , - స రి గ రి స
ఇఇ ఇ - నన్ను బ్రోవ
, , , - మ ప ద ధా
ఇఇ ఇ - ధ న ద సా
మపమ - ధా ప మా
ఇఇ ఇ - త్యాగ రా

24. భైరవిరాగము—ఆదితాళము

ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

చరి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కైని [శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప॥ శ్రీ రఘువర సుగుణాలయ - సరసిజలోచన విరోచనాథ ॥ శ్రీ ॥

అ॥ తరాన తెలిసి పరాకు లేటికి - చిరాన నను బ్రోవరాదా వాదా ॥ శ్రీ ॥

చ॥ (1) కమలాహితనుత - కమలాహితధర - మమత దెలిసి నను మన్నించరాదా - ॥ శ్రీ ॥
(2) కనికరమున నసుర - గనికరము నిడి చనవున ఒకమనవిని బల్కరాదా - ॥ శ్రీ ॥
(3) ఆగమమూల అవనిజలోల - వేగమె తెలుసుకో త్యాగరాజ నుత ॥ శ్రీ ॥

లక్షణము:—ఇది, 20-వ మేళకర్త సంపూర్ణరాగము, భాషాంగరాగము సప్తస్వరములు గలుగు వక్రరక్తిరాగము. ఆరోహణమందు చతుశ్శ్రుతి రిషభ సాధారణగాంధార శుద్ధమధ్యమచతుశ్శ్రుతి ధైవత కైశికి నిషాదములున్నూ, అవరోహణమందు శుద్ధధైవతమున్నూ కొన్ని సమయములందు చతుశ్శ్రుతి ధైవతమును రాగచ్ఛాయలు, (సంగతుకాలమందు) అగా ఉదయం ఆరు గంటలు మొదలు 9 గంటలవరకు పాడదగినది. సాయంకాలమందు పాడదగినదని కొందరి అభిప్రాయము.

[ప్రేలికి రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును.]

స॥ ప ద నీ - ని ధ ప ప - మ ప	ప మ గా - మ	పా - ప మ
శ్రీ ఇతి - ర ఘు వ ర - సు గు	ణ అ అ - ల	యా . రా మ
ని ద ని స ని - ద ప - మ ప	ప మ మ గ గా - మ	పా - ప ద ప మ
శ్రీర అ ఘుతీ - వ ర - సు గు	ణ అ అ అ అ - ల	యా - ర అ మ అ
నీ - ద ని సా రి స - ని ద పా - మ ప ద ప	ప మ గ మా గ - మ	పా - ని ధ ప మ
శ్రీ - ర అఘూతీతీ - తీ వ రా - సుతీ గుతీ	ణ అ అ ఆ అ - ల	యా - ర అ మ అ

ప ద ని స ,రీ గ రి - స రి నీ , - దపా-మపదప
శ్రీ ఇ ఇ ఇ - ఈఇఇ - రఆఘూఊ-వరా-నుఊగుఊ

స ని సా - ప ద మ ప - ప మ గా - రి స
స ఆ రా - సి ఇ జ అ - లాంఓ ఓ - చ న

అ॥ ప ద నీ ద పా - ని ద ప మ
త ఆ రా న లే - ని ఇ ఇ ఇ

ప ద రి స ని ద - సా - ని ద ప మ
త ఆ ర అ ఆ ఎ- లే - ని ఇ ఇ ఇ

స రి గ రి - రి స ని ధ - ప ద ని స - నిదపమ
త ఆ ర ఆ- ఆ అ న అ- తె ఏ ఏ ఏ - నిఇఇఇ

ద ని సా రి - రీ గ రి సా
తి ఇ రా న - న అనుబ్రో

చ॥ , మ పా ద నీ - స ని ద ని సా
, ఆ ఆ గ ను - ముఊఊఊలా

,-ని గా రి సా - స ని రి స - ని ద పా
ఆ-తా ఏ గ మొ- తె ఏ ఐం ఊ- నుఊకో

ప మ గ మా గ మ
ణ ఆ అ ఆఅ - ల

ని స గ గ రి - గ మ ప
వి ఇ రా ఒ ఓ- చ ఆ అ
ప ద నీ ద
మ అ రాను

ప ధ నీ ధ
ప అ రా ను

పా స ని ని ధ
ప ర ఆ ఆ ను

స స - ప ధ ని స
వ గ - ర ఆ ఆ ఆ

, - ని గా రి సా
, - ఆ వా ని జ

ప ద నీ - ధ ప
త్యాఆఆ - గ ర

పా - మ ప ధ ని
యా- ర ఆ మ అ

మ ప ధ నీ - ధ ప మ ॥పదనీ॥
న ఆ ఆ ఆ- ధ ఆ అ॥శ్రీ ఇఇ।
నీ స స
శే టి కి

సా , ని - స రి గ రి
తె ఎ ఎ - టి ఇ కి ఇ

నీ స స
శే టి కి

రి గ రి స ని ధ పమ ॥ పధనీ॥
నఅఆ ఆ-వ ౦ దల॥శ్రీ ఇఈ॥

సా రి స నీ - ద ప
లా ఓ ఓ ఓ- ఓల

మపధప - ని ధ ప మ ॥పదనీ॥
జఅఅఅ - నుఊ త అ॥శ్రీ ఇఈ

1, 2 చరణములను చరణమువలె పాడుకొనవలయును.

చరి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కైని   25. భైరవిరాగము—ఆదితాళము   ఆ. సరిగమపధనిస
రాగలక్షణము: 24వ కృతియందున్నది.   [శ్రీ శేషశయనాంకిత కృతి]   అ. సనిధపమగరిస

ప॥ ఇక నన్ను బ్రోవకున్న నిను విడువను రామ నిక్కమూగాను బల్కెద మనోహరమా ॥ఇక॥
అ॥ పగవారివలె నన్ను రోయించి చూచినను నగడు చేయుట నీకు న్యాయమా రామ ॥ఇక॥
చ॥ భవసాగరమందు మునిగి వేదనల జిక్కి భువనమందు నే తిరిగి బ్రతికిన కెందితి - నాయేవగాతోచగ యీ ధరలోన నన్నేలగావలెతి శ్రీ శేషశయన ॥ఇక॥

[వ్రేలిచే నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును]

ప॥ , , , - స న్ని గ రీ - గ రి గ మ పా - దా , ని	సా , - సరిస్ నిధా పా -	మపమ ధపమ గా - రీ , గ సా 1
, , , - ఇ క న న్నూ - బ్రో ఒ ఒ ఒ వ - కూ , ఉ	న్నా , - నీఇనుఉ నీ డూ -	వఅఅ అ-అ ఆ - నూ , ఉ ఉ
సరిగరిస న్ని - సన్నిగ - రిగరిగమపా - మ ప ద నిసా	,, - ధ ని సా రి స ని ధ పా	మపధపపమగా - రీ , గ సా 2
రఅఅఅమఅ - ఇకనన్నూ - బ్రోఒఓవఅఅ - కు ం ం న్నా	,, - ని ఇ న్నూ ఉ ఉ ఉ విడూ	వఅఅఅఅఅఆ - నూ , ఉ ఉ
రిగగరిసన్ని - గరిసన్ని గారీ - రిగమప - పమగరి - మపదప - మపదని	సా , - స ని ధ పా	మపధపపమగా రీ , - రి 3
రఅఅఅమఅ - ఇఇక అనానూ - బ్రోఒఒఒ - వఅఅఅకుఉఉఉ - నఅఅఅ	అ , - ని ను వి డూ	వఅఅఅఅఅఅ నూ , - ర
సా , - రి స్ని సా గా , గ రి స - రీ మపధప - మ గా	రీ ,, - ప మ పా	దా , ని సా స ని ధ ప
మా , - నిక్కామూ గా , నుఉఉ - బల్ కెఎఎఎఎఎ	దా ,, - మ ల ఆ	ఆ , ఆ ఆ నో ఒహా ఆ

మగ రి - రి న్ని సా - గా, గ రిస - రిమపదపపమగా	డిటో	ధ ని స రి గ మ గ రి- స రి గరి-
ర అఅ - నిక్కామా- గా, నుఈఈ-బల్ కఎఎఎఎఎ	డిటో	ము ళ అ అనొ ఒ ఓ ఒ-హాఅఅఅ-
		స రి స ని|| ధస మ గరి స ||సని||
		అఅ అఅ|| రఅ మ అఅఅ ||ఇక||
అ|| , , , - మగగారి సా - నీ రీ సనిదా ప - ద	మా - పా , ధ నీ ధా	ధా , రి సా నీ సా
, , , - పగవారి శా - తే ఏఎఎ ఏ ఏ - న	నూ - ఏ , ఎ ఏంచీ	చూ, ఈఊ ఊ చీ
సా , - ని గ రి సా - నీ రీ స ని దా - ప ద మా	,, - ధ ని స రి స ని ధా పా	మపమ ధపమగా రీ - రీ , గ |
వ న్ - న గ దు నే - యూఈటళఅ - నీ ఇ కూ	,, - స్యాఅ అ అ అఅ అ యా	మఅఅఅఅఅ అ అ - రా , అ |
		ప మ గ రి స ని ||స ని||
		ను అ అఅఅ ఇ ||ఇ క||
చ|| , , - పదపా ,, - పా పాదప మా-మాప ద ని స	నీ , - ప ధ మ పా	, , , - నీ ధ ధ ప
, , - భవసా ,, - గా రా అఅఅ -మందుఈఈఈ	ఊ, - ముని ఇ గీ	, , , - వే ద న ల
పదమ - పదపమా - మపదపపమ గా -రీగరి - రిస	న్ని సా , రి మా	పా - సా స ని ధా రి
జిఇక్కి- భువనమం-దుఈఈఈఈఈఊ- నేఎఎ- లిఇ	రీ గీ , బ్ర తీ	సా - జెం ది ఇ ఈ తి
సా , - సాపసా-స ని స రీ - సనిద -పాదని దపాద	మా - పా , ధ నీ ధా	ధ ని స ని రీ సా
నా , - ఏ వగా-తొఒ ఒ ఓ - చఅ -అగాఅఅఅఅ అ	అ - ఈ , ఇ ఈ ఈ	ధ అ ర అలోనా

సా ని - నిగరిసా - సా ని - పని రి- పనిదాపా। ,, - మ ప ధ ని సా। నిధపా -మాపా-మగధప। మ ప మ గ రి స ॥సని॥
నా అ - కెఎలగా- కె ఎ - ఎఎఎ - డిఇఈ తి । ,,- శ్రీ ఇ ఇ ఇ ఈ। కెఎపా-వా అ-అఅఅఅ। య అ న అ అ అ॥ఇక

చరి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కై ని — 26. భైరవిరాగము——రూపకతాళము — ఆ. సరిగమపధనిస
20వ-మేళక _ నఠభైరవిజన్యము — [శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] — అ. సనిధపమగరిస

ప॥ ఉపచారము జేసేవా-రున్నారని మరవకురా ॥ఉప॥
అ॥ కృపకావలెనని నేనీ-కీర్తిని బల్కు-చు నుండగ ॥ఉప॥
చ॥ వాకిటనే పదిలముగా-వాతాత్మజుఁడున్నాఁడని-శ్రీకరులగు సీతమ్మలు - శేరియున్నారని యేకాంతమున జానకి-
యేర్పడి యున్నదని శ్రీకాంత పరులెల్లను శ్రీత్యాగరాజార్చిత ॥ఉప॥

రాగలక్షణము:——24వ కృతియ దున్నది.

ప॥ , గ మ గా రి స॥ రీ - స రి గా రి॥ , - గ మ పా ద ప॥ మ గ మా - ధ ప - మ గ రీ
, ఉ ప చా రము॥ జే - సెఎ వా॥ , -రు ఉ న్నా ర ని॥ మ అరు - వ కు - ర అ అ
సరి - డిటో ॥ డిటో ॥ స రి గా - రి గ మ ప - ధ ప॥ మ గ మా - ధ ప ప మ - గ రి
అఅ డిటో ॥ డిటో ॥రు ఉ ఊ - న్నఅ అ అ - ర ని॥ మ అ రూ- వ అ కుఉ - ర అ
సరి - డిటో ॥ డిటో రిగమప - ధపసరి - సనిధప॥ పనిధపమా - పమగరిసని ॥సరి_గమ॥
అఅ- డిటో ॥ డిటో రుఉఉఉ-న్నఅఅఅ-రఅనిఇ॥మఅరుఉవ - కుఉరఅఅఅ॥అఅ-ఉప॥

అ॥ నినిసారిస ॥ సని - దపమా-పధనిస ॥ రీ గ రి - స ని ధ ప - స ని ని ద॥ ద ప ప మ - ప మ గారీ- సని॥సరి.గమ॥
కృప కావలె నని - నెనవీ - నిఇఇఇ కీఇ ఇ - ర్తి ఇ ని ఇ - బ అ అ ॥ ల్కు- ఉ చు ఉ - నుం ం డ-గఅ॥అఅ ఉప॥

చ॥ ని ధ ప ధ నీ॥ ధ ని సా ని ధ పమ ॥ మా పా ధ ప॥ ధ ని స ని సా స స॥
వ అ కి ట నే ప అ ది ల ము గఅ ॥ వా తా త్మజు॥ డుఉఉఉ న్నాడని
, మ పా ద నీ - స రి నీ॥ స ని ధ ప - ప మ గా రి సా॥ స ని ధ ని సా - రీ గమపా॥ మ గ - ప మ గా - రీ
శ్రీ ఈ క రు - ల అగు॥ సి ఇ ఇ ఇ - త అ అ మ్మలు ॥ జే ఎ ఎ ఎ రి -యూఉఉఉ॥ న్నఅ - ర అ అ - నీ

, ని సా - ని ని॥ ధ ని పా - నీ దా ప ద పా॥ , మ మ మ - ప ద॥ స స ని దా పా
, ఎ కాం-ం తి॥ ము ఈ న - జా ఆ న అ కి ॥ , యే ర్వ డి- యుఉ॥న్నాఅఅ ద ని

, ధ నిసా,రి గ రి ॥ నిసరీ - రి సనీ ధప॥ పద నీసా - రి స నిధపా॥ మపధప-నిధపమ-గ రిసని॥ స రి । గ మ॥
, శ్రీఇకా,ం తఅ ॥ పఅరు-లెవెనీల్లను ॥ శ్రీఇఈఈ-త్యాఅఅఅగా॥ రఅఅఅ-జఅఅఅ-క్శిఇకిఅ॥ అఅ। ఈ ష॥

చరి—సాగ—శుమ—ప—శుధ—కైని 27. భైరవిరాగము— ఆదితాళము ఆ. సరిగమపధనిస
అ. సనిధపమగరిస

లక్షణము 24వ కృతియందున్నది [శ్రీ పట్నం సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కృతి]

ప॥ నీ పాదములె గతియని నమ్మితి - నీరజాక్షి పరాశక్తి ॥నీపా॥

అ॥ శ్రీపంచనదీశ్వరుని రాణి - శ్రితజనపాలిని ధర్మసంవర్ధని ॥నీపా॥

చ॥ (1.) కామిత ఫలదాయకి కౌమారి కామదహనుని మనోహారి శంకరి శివ మహాకాళి
సనాతని ఓంకారి సదని భవాని సామజ వరగమనీ శుకభాషిణి సకలలోక జనని
పాపహారిణి పామరానుగ మదవిభంజని పరాత్పరి పావని శంకరీ ॥నీపా॥

(2) ఈ కేదు లోకములకు నీవాధారమైన దైవంబని కేనిను కోరి కొలిచితిని. నా మనవిగల విచారములను దీర్చుము తల్లి పారాహితమగు దుఃఖసమాజ మసార ఘోరకలుషాకరమగు సంసార కాననమున తిరిగి మిగుల తాపమూరులాయ నా మనసు నీవరకి ॥నీపా॥ (3) నాదు విన్నపంబులను విని నన్నాదరించి కతలెల్లను దీర్చరాదా నేను నీ బిడ్డను గాదా - యిది నీ కిరుదా నాదవినోదిని మానిని శూలిని - నాగవేణి సుకుమారి సువాసిని - ఆది వెంకటేశ్వరుని సహోదరి అఖిలాండేశ్వరి త్రిపురసుందరి ॥నీపా॥

[వేలిలి నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలెను.]

ప॥ , , - రీ సా , , - ధ ని రి స - నిధపధ। ని ధ ని ప - ధ మ పా । , , , , - ప మ ప ధ
, , - నీ పా , , - ద అ ము ఉ - లెఎఎ। గ అ తి ఇ - య అ ని । , , , , - న అ మ్మి ఇ

పా స - రి గ గ రి సా ,, - స ని రి స - ని ధ ప ధ । ని ధ ని ప - ధ మ పా । గ మ పా - ప మ ప ధ
తి ఇ - ని ఇ ఇ ఇ పా ,, - ద అమ ఊ - శ ఎ ఎ ఎ । గ అ తి ఇ - య అ నీ । న అ అ - అ అ మ్మి ఇ
ని స - రి మ గ రి సా ,, - ధ ని రి స నీ - ద ప ధ ని । స ని స - ని స - ప ధ ప । గ మ పా - ప మ గా రి స
తి ఇ - ని ఇ ఇ ఇ పా ,, - ద అమ ఉఊ - శ ఎ ఎ ఎ । గ అ తి - య అ - ని ఇ ఇ । న అ అ - మ్మి ఇ ఈ తి ఇ
ని స - రీ సా - ని ధ ని స ని స - రి గ రి స । గ రి గ మ - ప ద ప ధ మ గ ప మ । ప మ గా రీ ,, రి స
ఇ ఇ - నీ రా - జ అ అ అ త్మీ ఇ - ఇ ఇ ప అ । ర అ అ అ - అ అ అ అ శ అ అ । ఇ ఈ ఈ ,, ఇ ఇ
డిటో - డిటో । రి గ మ ప ధ ని స రి - స ధ ప మ గ ప మ । గా రీ ,, రి స । ని స - రీ సా ,,
డిటో - డిటో । ర అ అ అ అ అ అ అ - అ అ అ అ అ అ అ । క్రీ ఈ ,, ఇ ఇ । ఇ ఇ - నీ పా ,,

అ॥ పా ,, - ధ ప ధ మ పా - ప మ - గ రి గ మ । పా పా , ద నీ - ని ద ధా । , ధ ని స రి స ని - సా సా
శ్రీ ఈ - ప ం ం ం చ - న అ - ద ఇ ఇ ఇ । శ్వ రూ , ఉ ఊ - ని ఇ ఈ । , ర అ అ అ అ - అ తీ
పా ,, - ధ ప ద మ పా - ప మ - గ రి గ మ । పా పా , ద నీ - ని ద ధా । , ధ ని స రి స ని - సా రీ
శ్రీ ఈ - ప ం ం ం చ - న అ - ద ఇ ఇ ఇ । శ్వ రూ , ఉ ఊ - ని ఇ ఈ । , ర అ అ అ అ - అ తీ
గ గ రీ - సా రీ - నీ రి స నీ - ధ ప ధ ని । సా , - ,,,, । స ని ధ ప మ గ రి స - రి గ మ ప ధ ని స రి
శ్రీ ఇ త - జ న - పా అ అ అ - లి ఇ ని ఇ । యా ,, - ,,,, । అ అ అ అ అ అ అ అ - అ అ అ అ అ అ అ
డిటో డిటో । సా ,, - రి ని ధ , । మా , ప గ రి - ప మ ప ధ । ని స - రీ సా ॥
డిటో డిటో । ధా ,, - ర్మ అ స , । వా , అ అ అ - గ్ధ అ ని ఇ । ఇ ఇ - నీ పా ॥

చ॥ మా గ గ - రి రి గ గ రి స - మా గ గ రి స । గ రి స - ని ధ ని ని స । రి గ మ ప - ప మ గ రి
కా మి త - ఫ ల ద అ య కి - కా మ అ రి ఇ । క అమ - ద హా ను ని మ । నో ఒ హా రి - శ ం క రి
గ రి గ - మ ప మ - పా , ద ప - ధ ప మ - గ మ పా । మ ప మ గ - గ రి స రి । గ - మ ప గా - రీ ,,
ఓ ఒ మ - హా అ అ - కా , అ ళి - స అ న - అ త నీ । ఓ ం ం క - అ రి స ద । ని - భ అ వా - నీ ఈ

పా మ గ రి స - రి గ మా - గ రి - మగరిస । ని స రి - గ మ ప - ప ద । ధ పా మ - ప మ ప - ధ ని స
సా మ జ వ ర - గ మ నీ - శుక - భాషిణి । స క ల - లో క - జ న । నీ ఈ ఇ - ప అ ప - ద మాని
ధ ప ధ - ని - స స గ రి - గ రి స స రి - ని ద - ని స । స గ రీ , రి సా - సా । ని ధ పా-పా,మపద। నిస-రీసా॥
ప అ మ - ర - అఅ సుర - మద వి భ ం - ం ం - జ ని । ప అరా , త్వరీ - పా । వ అ నీ - శంం క అ। రిఇ-నీపా॥

(2-3 చరణములు చరణమువలె పాడుకొనేది)

28. ఆనందభైరవిరాగము—ఆదితాళము

చరి—సాగ—శుమ—ప—శుధ—కైని

ఆ. సగరిగమపధపనిస

అ. సనిధపమగరిస

[శ్రీ శ్యామశాస్త్రిలవారి కృతి]

ప॥ హిమాచలతనయ బ్రోచుటా కిదీ - మంచి సమయము రావే అంబా ॥హిమా॥

అ॥ కుమారజననీ సమాన మెవరిలను - మానవతి శ్రీ బృహన్నాయకి దేవి ॥హిమా॥

చ॥ సరోజముఖి బిరాన నీవు-వరాలొసగుమని నిను వేడితి - పురారిమోహి సురేంద్రసుత పురాణి షణ్ముఖు మేలసే తల్లీ ॥హిమా॥ (2) ఉమామహాంసగమా - తామసమా - బ్రోవదిక్కెవ్వరు - నిక్కముగను - మాయిపుడభిమానము ధరమా చలమా - వినుమా దయతోను ॥హిమా॥ (3) సదానంద వరదాయకి - నిజదాసుడను - శ్యామకృష్ణసోదరి గాదా మొర వినరాదా - దురితవిధారిణీ - శ్రీ బృహన్నాయకి దేవి ॥హిమా॥

లక్షణము:—ఇది 20వ మే. నఠభైరవి జన్యము. ఉపాంగరక్తి రాగము షాడవ, వక్ర, సంపూర్ణరాగము సాధారణ గాంధార కైశికీ నిషాదములు రాగఛాయాస్వరములు. ఈ రాగమందు, కైశికీ నిషాదము వాడుకయందు యుంటూయున్నది. స ని ధ ని - ప ధ ని ప అను ప్రయోగములు వాడుకయందు యున్నవి. అన్ని వేళలందు పాడదగినది.

[పల్లవికి నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలెను.]

ప॥ స గా రి గ - మ ప ధ పా - , , , దా పా మ గ	గా-మాపమమగ - గాపమగారీ	సా - , , , గ రి ని
హి మా చ ల - త న య బ్రో - ఒఒఒ చూటా కి ఇ	దీ -మాంచిఇఇ-సామఅయామా	రా - అఅఅవెఅంబ
డిటో	గా-మగ మపపమ- గాపమగారీ	సా - , , గమ ప మ గ రి స ని
డిటో	దీ-మఅఅంచిఇ-సామఅయామా	రా - అఅవెఎ ఎ ఎ అ ం బ అ

స గా రి X - మ ప ధ పా - , , , ,దా పాప X	గా-మాపమమX-గామప గా రి	సా-,,నిగా,,-రిXమపమగరిసన్ని॥సగా
హిమా చ ల - త న య బ్రో. ఓఓఓ చూటా కి ఇ	దీ -మాంచిఇఇ-సామఅయామా	రా-ఆఅఆఆ-వెఎఎఎఅంంబఅ॥హి
అ॥ పా న్నిపమ ప ని స స - స మా గ రి రి స ని -	స సా , , ని ధ ప	మా , -ప మ - ప మ గ రి స న్ని
తామఅఅర జ న నీ ని - స మా న మెవ రి అ -	ను మా , , న వ తి	శ్రీ ఇ-బృహ - న అయ కి దే వి
పా నినిపమ పనిసస - రిగమాపమ గారీ సనిసప	స రి సా , , ని ధ ప	మా , - పమ-పమగరిసన్ని ॥సగా॥
కా మఅఅర జననిఇ - సఅమాఅఅఆనా మెవరిల	నుతా మా , , న వ తి	శ్రీఇ-బృహ-నఅయకిదేవి హిమా॥
చ॥ ప పా , - ద ధ ప మ గ మా , , గా మ	ప పా , - ధ ధ ప మ	X మా , , గా మ
స రో జ - జ అ ము ఖి బి రా , , నా అ	స రో జ - జ అ ము ఖి	బి రా అఅ నా అ
పపాధనిధానిపాధ - పమగమా , , పాపమగా	రి గా ,, - మ ప ప -	పమధప పమ - పమగరి సని
సరోజజ జజ జ - ముఖిబిరాఅఅ నాని ఇవు	వ రా ,, - లొాన గు -	మఅనిఇ నిను - వెఎఎ డితి
స సా , , స - గ రి - X మ పా , ప ని స	స మా గ - రి గ సా , ని	ధ ని పా , - మగరిసన్ని॥ సగా॥
పు రా , , రి - హరి - ను తు శేం , ద్రను త	పు రా ణి - పఅ రాఅజ్మ	ఖ అ మేఎ -లఅనెతల్లి॥హిమా॥

ఈమా - కాంసగమా - తామసమా - ద్రోవదిశ్క్యావ్వరు - నిక్కముగనుమా - యిపుడభిమానము - భరమా - చలమా -
వినుమా - దయతోను ॥హిమా॥ సదా - నందవరదా - యకి నిజదానుడను - శ్యామ - కృష్ణసోదరిగదా - మొరవినరాదా.
దురితవిదారిని - శ్రీబృహన్నాయకిదేవి ॥హిమా॥ (చరణమువలె పాడుకొనవలెను)

చరి-సాగ-శుమ-వ-శుధ-కై ని — 29. ఆనందభైరవిరాగము-ఆదితాళము — ఆ. సగరిగమపధపనిస

లక్షణము:-23 వ కృతియందున్నది [తిరుచునాకల్లి శ్రీ కుంతలాంబాంకిత కృతి] అ సనిధపమగరిస

ప॥ నీవది చల్లగ నన్ను బ్రోచుట - కేమమ్మా శంకరీ ॥నీవ॥

అ॥ సోమశేఖరుని రాణివైన - సుగంధి కుంతలాంబ మాయమ్మా ॥నీవ॥

చ॥ తల్లిదండ్రి గురుదైవము నీవని - యెల్లప్పుడు నీపాదభక్తియు గల్గి యుల్లమున నిను మఱువక భజించెద - ఓంకారి శ్రీ త్రిపురసుందరి ॥నీవ॥

[ప్రేలిక రెండతురముల చొప్పున పాడుకొనవలయును]

ప॥ ప మ పా ద ప గా	ధ మ ప మ - గ మ ప ధ	మ ప మ గ - రి గ మా	1
ని ఇ ఈ మ ది చా	ల్ల అ గ అ - న అ న్ను ఊ	ఊ ఊ బ్రో ఓ - ఓచు టా	
ప మ పా - దా పా ద ప ప మ గా	ధ ప ప మ - గ మ ప ధ	మ ప మ గ - రి గ మా	2
ని ఇ ఈ - మా దీ చ అ అ అ అ	ల్ల గ అ అ - న అ న్ను ఊ	ఊ ఊ బ్రో ఓ - ఓచు టా	
ప మ పా - పా సా - సా రి స ని ద	ధ ప ప మ - గ మ పా ధ ప	మ ప ప మ గా రి గ మా	3
ని ఇ ఈ - మా దీ - చా అఅ అ అ	ల్ల అ గ అ - న అ న్నూ ఊ ఊ	ఊ ఊ బ్రో ఓ ఓ ఓచు టా	
ప మ పా - సా స ని - పా గ రి	గ మ ప మ - గ మ పా ధ ప	డిటో	4
ని ఇ ఈ - మా ది ఇ - చా అఅ	ల్ల అ గ అ - న అ న్నూ ఊ ఊ	డిటో	
ప మ పా - పా సా స రి గ రి ని స రి స	ని ధ ప మ - గ మ పా ధ ప	డిటో	5
ని ఇ ఈ - మా దీ చ అఅ అఅ అ అఅ	ల్ల అ గ అ - న అ న్నూ ఊ ఊ	డిటో	

ప మ గ రి సా - రి స రి స న్లి ,	రి స ప మ - ధ ప ప మ	గ రి గ గ మా ,, ॥ప మ॥
కె ఎ ఎ ఎ ఏ - మ ం ం ం మ్మా	శ ం ం ం - ం ం క అ	అ అఅఅ రి ,, ॥ని ఇ॥
అ॥ పా ప - సా స స స	ని స రి స ని ధ పా	ప ని ధ ప - మ గ మా
సో మ - శే ఖ ర ని	ర అ ఆ అ అఅ జే	వ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇా
ధ ప ప మ గ గ మా - పా ప ప స	ని ధ పా - ధ ప ప మ	గ రి - స గ మా మా ॥ పమ
నం ఈ గ ం ం ధీ - రం త లం	ం ం వా - మ అ అ అ	అ - - యం ం మ్మా ॥ నిఇ
చ॥ ప ద ప సా స ప స - ని ద ప మ గ రి స ని	సా , మ గ రి గ మ	ప ధ మ ప గ రి గ మ
ప ద ని పా ద మప - గ మ గ ద ప మ గ రి	స గ రి గామ ప మ	గ రి గ గ మా ,,
న్లి స మ గ రి గ మ ప మ గ మ గ రి గ మ	గ మ ప సా ని స గ	రి స రి స ని ,,
స గ రి గా మగ మ గ రి స - గ రి స ని ద	ప - రి స ని ధ ప-ధ ప	మగరి- సగరిగమ ॥నిఇ॥
చ॥ పా ప ని ప ని ప పా ద ప మా	,, మా , మ మా	ప మ గ రీ గ మా
త ల్లి ద ం ం ం ్డి గు ఈ రూ	,, దై , న మా	ని ఇ ఇ ఈ వ ని
ప మ గ రి సా రి స రి స న్లి	సా పా - ప మ గ రి	గా గా మా
ఎ ఎ ఎ ఎ ఏ ల్ల అ ఖుడు నీ	పా దా - థ అ అ అ	క్తి యు నే
పా ని ప మా - ప స స స స	ని స రీ గ రి సా సా	రి స ని ధ పా ధ ప
యూ ఈ ఈ ల్లా - ము ఈ న ని సు	మ అరూ ఈ ఈ వా క	థ అ అ అ జిం చె ద
పా ద ని ద ని పా ప మ గా మా - గ మ ప మ	గా - గ మ పా మా	ధ ప మ గ రి గ మా । పమ॥
ఓ ం ం ం ం ం క అ అ రీ - త్రి ఇ ఇ ఇ	ఈ - త్రి ఇ పూ రా	నం ం ం ం ద రీ । ని ఇ॥

చరి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కై ని **30. జయంతశ్రీరాగము—ఆదితాళము** ఆ. సగమధనిస
అ. సనిధమపమగస

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప|| మరుగేలర ? ఓరాఘవ ! ||మరు||

అ|| మరుగేల ? చరాచరరూప ! పరాత్పర ! సూర్యసుధాకరలోచన ! ||మరు||

చ|| అన్ని నీవనుచు నంతరంగమునఁ దిన్నగ వెదకి - తెలుసుకొంటినయ్య; నిన్నె గాని - మదినెన్నజాల నొరుల, నన్ను బ్రోవు - మయ్యా, త్యా - గరాజనుత ! ||మరు||

లక్షణము:— 20 వ మేళకర్తయగు నఠభైరవి రాగజన్యము ఔడవషాడవ వక్రరాగము, ఋషభవర్జ్యము సాధారణ గాంధార శుద్ధ ధైవతములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు. ఎల్లస్థానముల పాడదగినది.

 ప్రేలికి రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలెను.

ప|| ,,, - ద ు పా మ	గా , సా , ని	స గా మ । దా ,
,,, - మ రు గే ల	రా , ఆ , ఓ	ఓ రా ఘ । వా .
, , , - ద మ పా మ	గ మ గ స ని	స గా గ మ । ద ని స ని ధ ని
, , , - మ రు గే ల	గ ఆ ఆ ఆ ఓ	ఓ రా ఘఆ । వ ఆ ఆ ఆ ఆ ఆ
, , , - ద మ పా ద ప ప మ	డిటో	స గా గ మ । ధ ని స ని ధ ని
, , , - మ రు గే ఎ ఎ ఎ ల	డిటో	ఓ రా ఘ ఆ । వ ఆ ఆ ఆ ఆ ఆ
, , , - ద మ పా ద స పా ద ప ప మ	డిటో	డిటో । ధ ని సా ,, ॥ ధ మ
, , , - మ రు గే ఎ ఎ ఏ ఎ ఎ ల అ	డిటో	డిటో । వ ఆ ఆ ., ॥ మ రు

అ॥ , , , - ద ద దా మ	ధా , ధా , ధ	ని సా ని । ధ ని సా ,,
, , , - మ రు గే ల	చా , రా , చ	ర రూ ప । ప ట రా ,,
డిటో	గ మ ధ ని స ని ధ	మ ధ ని స ని । సా , గా ,
డిటో	చ అ ర ఆ అ అ చ	ర రు ల ల ప । పా , రా ,
, , , - సం గం సం గా గ	సం గం సాం సం ని	నినిసగగసని । దనిసనిధని॥దమ॥
, , , - త్పఅ ర మార్య	ముఊ ధా క అ	రలాఒఒఒచఅ।నఅఅఅఅఅ॥మరు॥
చ॥ ,,, - ప ప పా ప	మ ప మా మ గ	స గా గ । స గ సా , ,
,,, - అన్ని నీ వ	ను ఊచూ అ ం	త రం గ । ముఊ నా , ,
, , , - ద ని సా ని	స గా మ గ	గ గా గ । ప గ మా , ,
, , , - తి న్న గా వె	ద కి తె లం	ముకొంటి । న అయ్యా , ,

నిన్న గాని-మదిని నెన్న - జాలనోరులా - నన్ను బ్రోవ-నయ్య త్యా-గరాజనుత ॥మరు॥ అనుపల్లవివలె పాడుకొనేది.

చరి–సాగ–శుమ–ప–శుధ–కైని **31. అమృతవాహినిరాగము-ఆదితాళము** ఆ. సరిమపధనిస

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] అ. సనిధమగరిస

ప॥ శ్రీరామపాదమా! నీకృప - జాలునే; చిత్తమునకురావే ॥శ్రీ॥

అ॥ వారిజభవ సనకసనందన వాసవా శ్రీనారదాదులెల్ల పూజించె ॥శ్రీ॥

చ॥ దారిని శిలయై తాపముతాళక ధారగకన్నీరు రాల్చగ, శూర! అహల్యనుజూచి బ్రోచితివి యారీతిధన్యునేయవే, త్యాగరాజగేయ! మా ॥శ్రీ॥

లక్షణము:—20వ మేళకర్తయగు నఠభైరవిరాగజన్యము. షాడవరాగము, ఆరోహణమందు గాంధారమున్నూ, అవరోహణమందు పంచమమున్నూ వర్జ్యములు. శుధ,మధ్యమ. కైశికీ నిషాధములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు ఎల్లప్పుడు పాడదగినది.

[వేరొక రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును]

ప॥ ప ధ నీ - దా మా - పా , ధ మా
శ్రీ ఇ ఈ - రా మ - పా అద మా
ప ధ ని సా - ని ధ మ - పా , ద మా
శ్రీ ఇ ఇ ఈ - ర అ మ - పా అ ద మా
ప ధ నీ - ధ మ - గ రి - మ గ గ రి
చి ఇ ఈ - త్త ము - స కు - ర అ అ అ
స ని ని ధ - ధ మ - గ రి - మ గ గ రి
చి ఇ ఇ ఇ - త్తము - సకు - ర అ అ అ

అ॥ , ప ధా ని సా - ధ ని స ని సా
, జ అ రి జ - ధ అ అ అ వా
రీ , మ గా రీ - సా స ని - సా రీ
వా , స వా శ్రీ - శా ర అ - దా దు

చ॥ ప ధ నీ - ధ మ - ధ మ - మ గ రీ
ద అ అ - రి ని - శి ల - ధ్యా ఇ ఈ
, - ని సా రి రీ - రీ - రి స రీ
, - ధ అ ర గ - క - న్ని ఇ నా
, - ప ధా ని - సా - ధ ని స ని స స
, - శు ఊ ర - అ - మా అ అ అ ల్యా ను

గా రి స
నీ కృ ప
మ గ గా రి స
ని ఇ ఈ కృ ప
సా , ,
చే ఏ
సా , ,
వే వీ
, - స రీ గ - రీ
అ - స న క - స
రి మ గ రి - స ని ధ ప
శి ఎ ఎ ఎ - ల్ల అ అ అ
, - ధ నీ ధ మా
ఇ - త అ ప మూ
స రి మ గ గా
ర అ అ అ ల్చ
స రి మా గా
బా ఈ టో చీ

రీ , మ మా
జా అ లం సే
రీ మ మ
జా లం సే
రి గ మ ప - ధ ని స రి
స అ అ అ - అ అ అ అ
స రి మ ప - ధ ని ధ మ ॥పధ॥
ఒ ఒ ఒ ఒ - ఒ ఒ ఒ ఒ ॥శ్రీఇ॥
రీ గ రి
నంద న
ప ధ ని ధ - ప ధ మా ॥పధ॥
పు ఉ ఉ - జిం చ ॥శ్రీఇ॥
మ గ గ మ - రి స
తి అ అ అ - శే క
రీ సా
గా అ
రీ , , గ రి
బ్రో చి తి వా

రి , మ , రి సా - రి ప ని - ప రి	రి మ గ రి - ప ని ధ ప	ప ధ ని ధ - ; ; మా॥ ప ధ॥
రీ , తి - ధ న్యు - జె ఎ ఏ-యజె	త్య అ అగ- ర అ అ జ	గ ఎ ఎ ఎ - ; ; మో॥ శ్రీ ఇ

చరి-సా-గ-శుమ--ప-శుధ-కైని

32. సారమతిరాగము—ఆదితాళము

ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స

అ. స ని ధ మ గ స

శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి

ప॥ మోక్షము గలదా? భువిలో జీవన్ముక్తులు గానివారలకు ॥మోక్ష॥

అ॥ సాక్షాత్కార నీ సద్భక్తి - సంగీతజ్ఞాన విహీనులకు ॥మోక్ష॥

చ॥ ప్రాణానల సంయోగము వల్ల ప్రణవనాదము సప్తస్వరములై బరగ వీణావాదన లోలుఁడౌ శివ మనోవిధ మెఱుఁగరు, త్యాగరాజవినుత ! ॥మోక్ష॥

లక్షణము:- 22 వ మేళకర్త ఖరహరప్రియ జన్యరాగము. 20 వ మేళమునందు జన్యమని కొందఱి మతము. అవరోహణమునందు ఋషభ పంచమములు వర్జ్యములు. శుద్ధమధ్యమ కైశికీ నిషాదములు రాగచ్ఛాయాస్వరములు ఎల్లప్పుడు పాడదగినది.

[ప్రతిలోని నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును.]

ప॥ ,, స రీ గ సా రీ గా మా ,,	,, ప ధ నీ ,,	,, ని ధ ధ మ మ గ
,, మోక్షమూ గాలా దా ,,	,, భువిలో ,,	,, జీ ఇ ఇ ఇ వ అ
గ స - స రీ గ సా రీ గా మ గ మా	,, ప ధ నీ ప ని నీ	ని ధ ధ మ మ గ మ గ
అఆ - మోక్షమూ గాలా ద అ అ	,, భు విలో ఒ ఒ ఓ	జీ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ వ అ
గ స - స రీ గ సా రీ గా మా రీ , గ	మా ప ధ ప ధ ని ప నీ	ని ధ ని ధ మా మ గ
అవ్ - మోక్షమూ గాలా దా అ , అ	ఆ భు వి లో ఒ ఒ ఒ ఓ	జీ ఇ ఇ ఇ ఈ వ అ

గ స - స రీ గ సా రీ గా మా రీ , గ
అజ - మెంచిత్తు మాగాలాదాఅ , అ

గ స - స రీ గ సా రి గ మ ప ద ని సా
అజ - ముప్పూస్తు లా గ అ అ అ అ అ నీ

గ స - స రీ గ సా రి గ మ ప ద ని సా
అ న - మఃతో కస్తులా గ అ అ అ అ అ నీ

అ॥ ,, - ని సా రీ , గ రి గ రి గ స స రి గ రి రి
,, - స అ జ్ఞా,త్యా అఅఅ ర అ ని ఇ ఇ ఇ

,, - మ ప మ ప దా ,, దా , ని సా , ని సా
,, - గి ఇ ఇ త అ ,, జ్ఞా , అ అ , అ నా

చ॥ ,, - పా పా ,, పా దా ప ద ని ద నీ
,, - ప్రా ణా ,, నా లా స ం ం ం తో

గ మ - పా పా ,, పా దా పా , ద నీ
అ అ - ప్రాణా ,, నా లా సా , ం ం

,,, - ద ని స నీ దా మా గా సా
,,, - ప్రణ వనాదా మూ సా ప్తా

మా ప ధ ప ధ ని స రి గా , | స ని ని ధ ధ మ మ గ
అ భు వి లో ఒ ఒ ఒ ఒ ఓ , | జి ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ వ అ

,, నీ స ని నీ ధా ని ధ | ధా మా ధ మ మా మ గ
,, వా అ అ అ అ అ అ | అ రా అ అ అ ల అ

,, ని స ని ధ ధ ని | ధ మ మ ధ మ గ గమ।గస॥సరి
,, వ అ అ అ అ అ | అ అ ర ఆ అ అ ల అ ఆ ।ను। మెంచి

గా గ మా గ సా | స ని ని ధ ని ధ మా
ఈ స అ ద్భ అ | క్తి ఇయు తో స ం ం

,, ధా ని స ని ధ మా | ని ధ ధ మ మ గగస ।సని॥ స రి
,, వి ఇ ఇ ఇ ఇ హీ | నుతు తో తో ల అ అఅ ।కుతు॥ మెంచి

నీ ధా ని స ని ధ మా | మ గ మ గ గ స స రి
రా ఓ ఒ ఒ ఒ గ మూ | ద అ అ అ ల్ల అ అ అ

,, దా ని స ని ధ మా | మ గ గ మ గా సా
,, రా ఒ ఒ ఒ గ మూ | వ అ అ అ ల్లా అ

,, స రీ గ సా | మా గా మ గ మా
,, స్వ ర ము లై | బా రా గె ఎ ఏ

,, - ని పా రీ , గ రి గ రి రీ సరిగరి	గా, గ స గ సా	స ని ని ద ధ మ మా
,, - ని తులా, వ అ అ ఆదానఅఅఅ	ఆ, లాఓ లు నో	శి ఇ వ అ మ ఆనా
,, - మ ప మ ప దా నీ దా ని ని సా	,, ధా ని స ని ధ మా	,, ధ ని ధ మ గ మ । గ స
,, - వి ధ అ మెరయాగాగా త్యాఅగా	,, రా అ అ అ అ జా	,, వి ఇ న ఈ త అ । అ అ
డిటో	డిటో	గ మ ధ ని స్వనిధమ।గస॥సరీ
డిటో	డిటో	విఇనఈత అఅఅ।అఅ।మోఓ,

33. రీతిగౌళ—మిశ్రచాపుతాళము

చరి-సాగ-శుమ-ప-శుద్ధ-కైని

ఆ. సగ౯గమనిధనిస
అ. సనిధమగమపమగరిసా

[శ్రీ సుబ్బరాయశాస్త్రిగారి కృతి

ప॥ జననీ నిన్నువినా-త్రిలోక దిక్కెవరమ్మా జగములోనఁగాన త్రిలోక ॥జననీ॥

అ॥ మనసిజ మానస సమ్మోదిని-వినవే నామనవిని-విని నన్ను బ్రోవుము ॥జననీ॥

చ॥ (1) వరదాయకి గాదా-ఒకనిఁ బ్రోవ-నరుద దయరాదా-నెఱనమ్మిన నాతో సువాదా-సరసిజభవ హరిహరనుత పాద ॥జననీ॥ (2) కరుణానిధినీవు వేగ మెవచ్చి కరుణతో నన్నుఁ బ్రోవు-గిరిరాజకుమారి వైనావు! పరితాపముల నెల్ల పరిహరించేవు ॥జననీ॥ (3) వనజాయతనేత్రి! కుమారజననీ! కామితదాత్రి! ఘనపాపలతాలవిత్రీ! సనకాదిముని జనసన్నుతిపాత్రి ॥జననీ॥

రాగలక్షణము:—20వ-మేళకర్త నఠభైరవిజన్యము. వక్రసంపూర్ణరాగము. సాధారణగాంధార-శుద్ధ మధ్యమ కైశికినిషాదములు. రాగచ్ఛాయాస్వరములు సాయంకాలము పాడదగినది. నినిస-నిపసనిసా-నిపనిసా-నిసగగమా - గమనిధనిస-మనినిసా-మొదలగునవి రాగరంజకములు

ప॥ ని నీ సా - నీ । గ రీ సా , , । స రీ సా - నీ । ధ నీ - ని ధ మా (1)
జ న నీ - నీ । న్నువి నా , , । అ అ అ - త్రి । లో ఓ - ఒ ఒ క

ని నీ సా - స ని । గ రీ - గ రి గ రి । సా , , , - నీ । ధ ని స - ని ధ మా (2)
జ న నీ - ని ఇ । న్నువి-న అ అ అ । అ , , , - త్రి । లో ఓ ఓ - ఒ ఒ క

ని ధా నీ - స ని । గ రీ - గ మ ప మ గ రి । సా , , , నీ । ధ ని ప - ని ధ మా (3)
జ న నీ - ని ఇ । న్నవి - న అ అ అ అ అ । అ , , , శ్రీ । లాం బ ఓ - ఓ ఓ క

డిటో । డిటో । సా , , , - నీ । స గ రి - గా మా (4)
డిటో । డిటో । డిటో - ది । క్కు వ అ - గ మ్మ

ని నీ దా మా । గ రీ - గరిగరి । సా , , , - నీ । స గ రి - గా మా
జ గ ము లో । ఓ న - గఅఅఅ । న , , , - ది । క్కు వ అ - ర మ్మ

నినిధ - నిసనిదమా । గరీ - గ మ ప మ గ రి । సా , , , ని ధ । ని ని స - ని ధ మా ॥నినీసా॥
జగఅ - మాఉఉఉలో । ఓన - గఅఅఅఅ । న , , , శ్రీ ఇ । లాం బ ఓ - ఓ ఓ క ॥ జననీ॥

అ॥ ని నీ సా నీ । సా , , , నీ । సా , , , నీ । స ని సా - ని ధ మా (1)
మ న సి జ । మా , , , న । స , , , స । మ్మోఓఓ - ది ఇ నీ

ని నీ సా నీ । సా గ రి స నీ । సా , , , ని స । ని ని స - ని ధ మా (2)
మ న సి జ । మా అ న అ అ । స , , , స అ । మ్మోఓఓ - ది ఇ నీ

ని నీ సా - స నినీ । సా , స గ రి గ । రి సా , , స ని । ని ద మ - ని ని సా (3)
మ న సి - జ అఅ । మా , అ అన అ । స అ , , సఅ । మ్మోఓఓ - ది ఇ నీ

రి సా - సా రి స నీ । స నీ - స ని ధా । ని ద ని ని ధ మా । గ రీ - గ రి గ రి సా
వి న - తా ఎ ఎ శా । మ న - వి ఇ ని । వి ని ఇ న అమ్మా । బ్రో ఓ - వుఉ ముఉ ఊ

చ॥ రి సా - రి స నీ । ని నీ - నీ ధా । ద ని ధ - దా ధ మ । గ రీ - గ రి సా
ని ధ ని - ని స - ని ని । సా , - , , ని స । గ రి స - ని స - గ గ । మా మ - గ గ రి స
ని స గ రి ని - స గ । రి ని - స రి స - స ని । ధా ని ని ని - సా । గ గ మ - గ గ రి స
గ గ మ - గ గ మా । ని నీ - ని ని సా । ని స గ - గ మ - గ మ । ని ని ధ - మ ని ని స
గ గ మ - గ రి - గా । గ రి ని - సా ని ని । సా ని ద మ - మా । గ రి స - సా ని ధ ॥జననీ॥

చ॥ (1) ని స్థా - ని ని సా । ని స్నీ - గ రి గ రి ; సా , , , - స్నీ। స గా - మ గ మా
వ ర - ద అ అ । యశీ - గ అ అ అ। దా , , , - ఓ । క ని - బ్రో ఒ వ
మ నీ - ష ని ని ద మా । గ రీ - గ మ ప మ గ రి । స ని స్థా - ని ని స ని । సా , , , , ,
న రు - ద అ అ అ అ । ద య - ర అ అ అ అ అ। అ అ అ - అ అ అ అ। దా , , , , ,
గ మా - ని ద మా । ని నీ స్తా , , । ష నీ - గ రి గ రి। ష ని నీ - సా , ,
నా ర - న ం ం । మ్మి న నా,, । తో ఓ - సు ఉ ఉ ఉ। వ అ అ - దా , ,
రి సా సా రి ష నీ। ష నీ - ష ని ధా। ని ప ని - ష ని ధ మ । గ రి గ మ ప మ గ రి సా ॥ ని స్నీ సా॥
వ ర - నీ ఇ ఇఇ। భ వ - హా అ రి। హా ర అ - సు ఉ త అ । ప అ ద అ అ అ అ అ అ॥ జ న నీ ॥

20వ, మేళకర్త నఠభైరవి జన్యము 34. హిందోళరాగము— ఆదితాళము ఆ. సమగమధనిస
చరి—సాగ-శుమ-ప-శుధ-కై ని [శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] అ. సనిధమగస

ప॥ మనసులోని మర్మమును తెలిసికో - మానరక్షక మరకతాంగనా ॥మనసు॥
అ॥ ఇనకులాప్త నీవేగాని వే - ఱెవరులేరు ఆనందహృదయ ॥మనసు॥
చ॥ మునుపు ప్రేమగల దొరవై సదా - చనవు నేలినది గొప్పగాదయ - కనికరంబుతో నీవేళనా - కరముఁబట్టి
త్యాగరాజ వినుత ॥మనసు॥

రాగలక్షణము:—ఇది 20వ మేళకర్త నఠభైరవి జన్యరాగము. ఔడవరాగము ఋషభ పంచమములు వర్జ్యములు. శుద్ధ ధైవత కైశికీ నిషాధములు రాగచ్ఛాయాస్వరములు. ఆరోహణమందు చతుశ్శ్రుతి ధైవతము నుపయోగించుటవాడుక యందున్నది. ఇది లక్షణ విరుద్ధము. ఎల్లప్పుడు పాడుదు రేని.

[వేలికి రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనేది.]

ప॥ , , , - మ గ సా మా గ	మా , మ ని	ధా - ని ధ ని ని
, , , - మ న సు లో ని	మా అ ర్మ ము	ను - తె ఎ లి సి

డిటో
డిటో
డిటో
డిటో
పా - ని ద ప ని ధా
ను - డ ఎ లి ఇ సి
మా - ధ ని - సానీ।దనిసనిధా॥మగ॥
కె - తాం - ం గ।నాలఅఅలి॥మన॥
ని - సా ని
ఎ - గా ని
పా - ని ద మా గా
పే - గా అ అ ని
స - స గి స
పీ - గాఅ ని
ధ మ - దా ని । ధమా॥మగ॥
ం ం - దా త్యా।దయా॥మన॥
ప ని - ప ని ధా మా
ర అ - వై ఇ ఈ స
స - మ గ గా మా । దమమా -
ప్ప - గాఅ అ ద । యుఅఅ -
గరాజవినుత (అను పల్లవివర)

డిటో
డిటో
డిటో
డిటో
మ గ మా - ధ ని
మ అ అ - ర్మ మం
పా , - మ గ
కా అ - మ ర
ని ద దా - ధ
ని ఇ ఈ - వై
ని ద దా - ధ ని
ని ఇ ఈ - వ ఎ
డిటో
డిటో
ధ ని సా - స ని
అ అ అ - న ం
ని ద ధా - ధ ని
గ అ అ - దా జ
ప పా - ని
న ది - గా
శరము బట్టితాళ్ళ

ని ద ధా - డిటో
కా ఒ ఓ - డిటో
పా ని ని ధా - డిటో
కొ ఒ ఒ ఓ - డిటో
ప ని ని ద ధా - డిటో
కా ఒ ఒ ఒ ఓ - డిటో
ని స ని ద ధా - మ గ పా - స ని ధా ని
కా ఒ ఒ ఒ ఓ - మా అ న - రాఅ అ త్ను
అ॥ ,,, - ని ద నీ ధా ని
,,, - ఇ న మ లా ప్త
ప ని సా - డిటో
నే ఎ ఏ - డిటో
మ గ మా - డిటో
నే ఎ ఏ - డిటో
మ గ మా - మ గ సా నీ ని
నే ఎ ఏ - శ వ ర నే ర
చ॥ ,,, - మ గ మా - ధా ని
,,, - మను వు - శ్రేమ
గ మా - మ గ పా - నీ ని
దా అ - చ న తి - నే లి
కొలశరమ్ముతో నీ నే ళ నా

రి-సాగ-రిమ-ప-ధ-ని

35. ఖరహర ప్రియరాగము—ఆదితాళము

ఆ. సరిగమపధనిస
అ. సనిధపమగరిస

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి.]

ప॥ నడచినడచి చూచెద రయోధ్యానగరము గానరే ॥నడ॥

అ॥ పుడమిసుత సహాయుఁడై చెలంగు - పూర్ణుని ఆత్మారాముని గూడియాడ ॥నడ॥

చ॥ అట్టికన్నులఁ గూర్చి తెరచి సూత్రము - బట్టి వికలివేషధరులై; పుటుచావులేని త్రోవఁదెలియక - బొగడెదరు త్యాగరాజ వినుతుని ॥నడ॥ రాగలక్షణము:— ఇది 22వ మేళకర్త సర్వస్వరగమకవరీకరక్తి సంపూర్ణరాగము. ఆరోహణమందు సాధారణ గాంధారచతుశ్రుతి ధైవతములు. అవరోహణమందు కైశికీ నిషాద శుద్ధమధ్యమములు రాగ ఛాయగలిగించు స్వరములు. అన్ని వేళలయందు పాడదగినది. [[illegible] నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును.]

ప॥ ,, - ని స రీ - రి గ మా మా - పా , ,	మా ప మ మా - గా గా	మాపమమ గగా- రీ గా-రి గమగ
,, - న డ చీ - న అ డ చీ - జూఊఊ	చే ఎ ఎ ఏ - ద ర	యో ఒఒఒ ఓ, ధ్యాఅ-అఅఅఅ
రి స - ని స రీ - రి గ - రిగమామా - పాధా సధనిస	నీ - ని ధ ధ ప మా	గమపధపమగా - రీగా రి గ మగ
అ అ - న డ చీ - నఅ - డఅఅ చీ - జూఊఊఊఊఊ	ఊ- చె ఎ ఎ ఎ ద	ర అఅ అయొఒఓ-ధ్యఅఅఅ అఅ
గరిరిస-సరిని-,సరీ-రీ,గ - మా,రి - రిమగా - గరిరీ	సా , , , , ప ధ	ని ధ ప మ గ రి - మ గ గ రి
అఅఅఅ-నఅగా-అరమా- గా,అ-అ,అఅఅ - నఅఅ	రే ఎ ఎ ఎ ఎ అ అ	యొఒఒ ఒ ధ్యఅ - అ అ అఅ
రిస - సరిరిస ని - సరీ - రి,గమా - రిమగా - గరిరీ	సా , , , , సా	ని ధ ప మ గ రి - మ గ గ రి
అఅ - నఅగఅఅ - రమా-గా,అఅ - అఅ అ -నఅఅ	రే ఎ ఎ ఎ ఎ అ	యొఒ ఒ ఒ ధ్య అ - అ అ అఅ
రిస-రీరిసని-సరీ - రిగమప-ధనిసరి - సనిదప - మగగరి	సా , , , , గ రి స ని	ధ ప-రిసానిధప -ధనిసా-నిధపమ
అఅ-నాగఅఅ-రమా-గఅఅఅ-అఅఅఅ-అఅఅఅ-నఅఅఅ	రే ఎ ఎ ఎ ఎ అ అ అ అ	అఅ-అయొఒఒఒ-ఒఒఓ-ధ్యఅఅఅ
గరిరిస - రీరిస ని-సరీ - గరిగమ-పధనిస - రిసనిధపమగరి	సా , , , , - రీ	రి స ని ధ నీ - సనిసా ॥,,-ని॥
అఅఅఅ-నగఅఅ-రము-గఅఅఅ-అఅఅఅ-అఅఅఅఅఅనఅ	రే ఎఎ ఎఎ - అ	అ అ అ అ అ - అఅఅ॥అఅ-న॥

అ॥ ,, - ని ధ పా - మ గ గా - ప మ గ రి స న్ని
,, - పు డ మి - ను ఊ త - స అ హా అ అ అ
పద - నిధపా - మగగా - గమపధ - పమగరి - సాన్ని
గాఎ - పుడమి - నుఊత - సఅఅఅ - అఅఅఅ - హాఅ
గరిసా - నినిధాపా - సా - నిధపమగమపధ - పమగరిసాన్ని
ఊఊఊ - పుఊడమి - ను - తఅఅఅసఅఅఅ - అఅఅఅహాఅ
గరిసా - రిగరిమ గారీసా - నిధ - నిస్సనిస - పాధమ
ఎఎఏ - పుఊఊఊఊఊర్గా - ఊని - అఅఅఅ - త్మాఅఅ

సా , రీ , - గ రి
యూ , డై , - ఇ ఇ
సా , రీ , - గ రి
యూ , డై , - ఇ ఇ
సా , రీ , రి గ మ ప
యూ , డై , చె ఎ ఎ ఎ
పా , , - రి గ మ ప - ధ నీ ధ
రా అఅ - మూఊఊఊ - ఊఊఊ

మ గా రి - స రి గ మ
చె ఏ ఎ - ఎ ం ం ం
రి గ మ ప - ధనిసా - ధనిసరి
చె ఎ ఎ ం - గుఊఊ - ఊఊఊఊ
ధ ని స రి సా , , । ధ ని స రి
ఎ ం ం ం ం ం ం ం । గె ఎ ఎ ఎ
నిధపమగా - గరిరీ - మగగరి।రిస - న్నిస॥
నిఇఇఇ గూ - డిఇఈ - యుఅఅఅ ।
అడ - ।నడ॥

చ॥ ,, - పా పా - ప మ గా రీ - ప మ గా.....
,, - అ ట్టి - క అమ్మాలా - గు ఊ ఊ
,, - పా ని ధ - న్ని సా సా - గ రి గా
ఊఊ - ప ట్టి ఇ - వె కి లి - వె ఎ ఏ

రీ - ని ధ పా మ గ
ట్చి - తె ఎ ర చి ఇ
గా మా - గ మ పా
పా అ - ధ అ అ

మా ప మ - మ గ గా - గా రీ
నూ ఊ ఊ - ఊ ఊ ఊ - త్రాము
మా ప మ - మ గ గా। రి స -
రూ ఊ ఊ - ఊ ఊ లై। ఇ ఇ -

పుట్టుచావులేని తావు దెలియక - పొగడెదరు త్యాగరాజవినుతుని ॥నడచి॥ (అను పల్లవిపలెపాడి పల్లవిపాడుకొనేది)

చరి - సాగ - శుమ - వ - చధ - కైని 36. ఖరహరప్రియ — రూపకతాళము ఆ. సరిగమపధనిస

లక్షణము:- 35-వ కృతియందున్నది. [శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] అ. సనిధపమగరిస

ప॥ రామ ! నీసమాన మెవరు ? - రఘువంశోద్ధారక ! ॥రామ॥

అ॥ భామా మరువంపు మొలక ! భక్తుల పంజరపు చిలుక ॥రామ॥

చ॥ పలుకు పలుకులకు తేనె - లొలుకుమాటలాడె కులుకులవారి త్యాగరాజకుల విభూష ! మృదు - సుభాష ! ॥రామ॥

చ॥ ,,,,, - స । సన్ని ధ నిసని । సా , రి గ గ రి స
,,,,, - స । మ అ న మెవ్వరు । రా , ని ఇ ఇ ఇ స

స ని ని ధా ని స ని । సా రి గ రి స । స ని ని ధా ని స స ।
మ అ అ నా మెవ్వరు । రా మ నీ ఇ స । మ అ అ నా మెవ్వరు ।

సా రి స మ గ రి సా । ని ధ ని స స । , స రి రి మ - మ గ గ రి స రి ।
రా మ నీ ఇ ఇ ఇ సా । మా న మెవ్వరు । , ర అ మ అ - ని ఇ ఇ ఇ స అ ।

స ని ని ధ ని స స । , రి రి రీ రి । స రి గ మ గ గ రి రి స
మ అ అ న మెవ్వరు । , ర మ నీ స । మ అ న మె ఎవ్వ అరుఊ

స ని రి రి రీ రి । స రి గ మ గ రి స ని । ధ ని స రి రి గ మా ప మ గ రి స రి ।
ఊఊ రమ నీ స । మ అ న మె వ అరు ఊ । ఊఊ ర అ మ అ నీ ఇ ఇ ఇ ఇ స అ ।

స ని ని ధ ని స్స స । , రి రి రీ ని । స రీ స రి గా రి ప మ గ రి
మ అ ఆ న మెవ్వరు । , ర మ నీ స । మ అ అ న అ అ మెవ్వరు ఊ

స ని స రి రి గ మా ప మ గ రి స రి । స ని ని ధ ని స్స స ।
ఊఊ ర అ మ అ నీ ఇ ఇ ఇ ఇ స అ । మ అ అ న మెవ్వరు ।

, స గ మా గ । మా ,,,, । ప మ గ రి గా ,, । మ గ రి స రీ ,, గ రి స ని ధ ని సా ।
ఊ ర మ నీ స । మా ,,,, । అ అ అ అ అ ,, । అ అ అ అ అ ,, అ అ అ అ అ అ అ ।

, స గ మా గ । మా మ పా మా గ రి । స ని స రి రి గ - మా ప మ గ రి స రి ।
, ర మ ణీ స । మా న మె వ్వా రు ఊ । ఊ ఊ ర అమఅ - ని ఇ ఇ ఇ ఇ స అ ।

, ప ద ని ధ ప । ప మ మా ,,,, । పా ,,,, ।
, ర మ ని ఇ స । మ అ అ ,,,, । నా ,,,, ।

, ప ద ని ధ ప । ప మ మా మా పా మా గ రి ।
, ర మ ని ఇ స । మ అ అ నా మె వ్వా రు ఊ ।

స ని ప ద నీ - ని ద ధ ప స ని । ధ ప రి స ని ధ - ధ ప మ గ గ రి ।
ఊ ఊ ర మా - ని ఇ ఇ ఇ స అ । అ అ మ అ న అ - మెఎవ్వ అ రుఊ ।

స ని స రి ప మ గ రి సా । ప మ గ రి సా - పా ప్ప మ గ రి ।
ఊ ఊ ర మ ని ఇ ఇ ఇ సా । మ అ అ అ నా - మే వ్వ అ రు ఊ ।

స ని స రి గ రి స । స్ని ధ ని స స । గా ,,,, । మ గ రి స రీ ,, । గ రి స ని ధ ని ని సా ।
ఊ ఊ ర మ ని ఇ స । మాన మెవ్వరు । రా ,,,, । అ అ అ అ అ ,, । అ అ అ అ అ అ అ అ ।

1. ధనిసా - ని స రీ - స రి గా । రి గ మా మా - ప మ గ రి గ రి । స ని స రి గ రి స । స్ని ధ ని స స ।
ర అ భూ వ ం ం శో ఒ షే । ధ అ అ రా - క అ అ అ అ అ । అ అ ర మ ని ఇ స । మాన మెవ్వరు ।

2. ధ ని ని స రీ రి గ మ ప । పా ధ ని ధ ని పా - ప మ గ రి గ రి । స ని స రి గ రి స ।
రఅభూవం ం శో ఒ ఒ ఒ । ధా అ అ అ అ రా - క అ అ అ అ అ । అ అ ర మ ని ఇ స ।

3. ధ ని పా రి గ - మ ప ధ ని సా । స ని ధ ని పా - ప మ గ రి గ రి । స ని స రి - గ రి స ।
శ భూ వ ం - ం ం శో ఒ షే । ధ అ అ అ రా - క అ అ అ అ అ । అ అ ర మ - ని ఇ స ।

మ. [illegible] • మ ప ధ ని స రి గ రి గ రి మా రి స ని ధ - పా ధ ప మా ప మ గ రి ।
[illegible]ం . ం ం [illegible] ఓ ఓ ఓ । ధ అ అ అ అ అ ర అ - రా అ అ అ అ అ అ అ ।

మ స్థి మ రి రి గ మా ప మ గ రి స రి । స ని ధ్రీ ధా ని స ని । గా ,,,, । మ గ రి స రీ ,, - గ రి స ని ధ ని ని సా ।
అ అ ర అ మ అ ని ఇ ఇ ఇ ఇ స అ । మ అ అ నా మెవరు । రా ,,,, । అ అ అ అ అ ,, - అ అ అ అ అ అ అ అ ।

అ॥ , ప ధా ని సం - సం ని నీ ధ ని స్స ని । సాం ,,,, । నీ ,, ధ ప మా ।
, భ మా మ రు - వ ం ం పు మెం ల క । రీ ,,,, । ఈ ,, ఇ ఇ ఈ ।

మ ప ధా ని సం । సం ని నీ ధ ని స్స ని । సాం ,,,, । ప ధ ప ధ ధ ని - ధ ని ధ ప మ ప
అ భ మా మ రు । వ ం ం పు మెం ల క । రీ ,,,, । ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ
, ప ధా ని సం । సం ని నీ ధ ని స్స ని । సాం ,,,, । గం రిం రిం సం సం ని - ని ధ ధ ప మ ప
, భ మా మ రు । వ ం ం పు మెం ల క । రీ ,,,, । ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ

, మ ప ధా ని సం । సం ని నీ ధ ని స్స ని । గా ,,,, । మం గం గం రిం సం ని - ని ధ ధ ప మ ప
ఇ ఇ భ మా మ రు । వ ం ం పు మెం ల క । రీ ,,,, । ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ
, మ మ ధా ధ ధ । ధ ని ధ ని ధా - ప ధ ప ధ పా ॥
ఇ ఇ భ మా మ రు । వ ం ం ం పూ - మెంఓ ల అ రా ॥
, మ ప ధా ని సం । సం ని నీ ధ ని స్స రిం । గం మం గం రిం సం ని - ధ ని పా । సం ని ధ ని ప మ - ప మ గ రి గ రి
ఇ ఇ భ మా మ రు । వ ం ం పు మెం ల క । భ అ అ అ క్తు ఊ - ల అ పం । జ అ ర అ పు ఊ - ఛి ఇ లం ఊ క అ
స ని స రి - ప మ గ రి స ॥
అ అ ర మ - ని ఇ ఇ ఇ స ॥

చ॥, ప ప పా ప ప మ । మ మ మ గ - గా గ్గ రి రీ । , ప ప పా - ప ధ ని ధ ధ ప । మ గ మ ప ప మ - గా గ రి రీ॥
అప లం కాప లం కు । ల కు తె ఎ - ఏ సె ఎ ఏ । , ప లం కా - ప అ లం ఉ కుఉ । అ ఆ కు ఉ తె ఎ - ఏ సె ఎ ఏ॥
, ని ధ ప ధ - ని ధ ధ ప మా । మ గ గా గ్గ రి రీ ,, । సా , , , , । , ప ప పా - పా ధ ని సా । స ని నీ ధా - స ని సాం రీ॥
ఎ లాం లం కుఉ - ఉ ఉ మ అ టా । అ అ ఆ డె ఎ ఏ ,, । ఏ , , , , । ఎ కు లం మా - లా మా అ రి । త్యా అ ఆ గా - ర అ ఆ జా॥
గం మ గ రి సా - స ని ధ ని పా । స ని ధ ని ప మ - ప మ గ రి గ రి । స ని । సా రి॥
క ఉ ల అ ని - భు ఉ ఉ ఉ పా । మ్ర్యా ఉ దు ఉ సు ఉ - భ అ అ అ మ అ । అ అ । రా మ॥

22వ - మేళకర్త.

37. ఖరహరప్రియ రాగము - త్రిపుటతాళము

ఆ. సరిగమపధనిస
అ. సనిధపమగరిస

చరి-సాగ-శుమ-ప-చథ-కైని

[శ్రీ త్యాగరాజయ్య గారి కృతి.]

ప॥ పక్కల నిలబడి - గొలిచే ముచ్చట బాగ దెల్పరాదా ॥పక్క॥
అ॥ చుక్కలరాయుని గేరుమోముగల - సుదతి సీతమ్మ సౌమిత్రి రాముని కిరు ॥పక్క॥
చ॥ తనువుచే వందన మొనరించుచున్నారా - చనువున నామకీర్తన సేయుచున్నారా - మనసున దలచి మైమరచి
యున్నారా - నెనరుంచి త్యాగరాజునితో రాముని కిరు ॥పక్క॥

రాగలక్షణము:— 36వ - కృతియందున్నది.

ప॥ ,, - ప నీ - నిదదా । పాస ని నీ - స ని ని ద - నిదధప॥ మపామ-ప నీ నిద దా।దనిసారిస నీ స ని- దానిదపాదప-పమమా
,, - పక్కా - ల అ ఆ । నీ లం ఉ ఉ- బ అ అ అ - డి ఇ ఇ ఇ॥ ఇ ఈ ఇ-పక్కా ల అ ఆ।నిఇలా అ అ ఆ అ అ - బా అ అ అ అ అ-డి ఇ ఈ
మా - ప ధ నీ ని ద ధా । పా , ధ ప మ - గా గ రి రీ ॥ సా , రి గా రి గ మా । ప ద ని ద ధ ప మా - మ గ రీ
ఈ - గొలి చే ఎ ఎ ఏ । ము , చ్చ అ ఆ - టా అ అ ఆ ॥ బా , అ ఆ గ అ ఆ । ద ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ ల్పా - ర అ ఆ
రీ , గ సా - ని స రి గ మ ప ధ ని । స రిం గం రిం రిం స - సా రి స నీ స ని - దా ని ద ప మ మా ॥ పా - ప నీ॥
దా , అ ఆ - అ అ అ అ అ అ అ అ । అ అ అ అ అ అ - అ అ అ అ అ అ - అ అ అ అ అ ఆ ॥ అ - పక్కా॥
అ॥ , , - ని స రీ రీ । సా , రి గా - రీ రి స సా । నీ స రి గా రి స సా। ని స గ రి రి స స ని ని ద ధ ప పా ।
, , - చుక్కాలా । రా , అ ఆ - యూని ఇ ఈ । ఈ గె ఎ రూ మొఓ ఓ । ము ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ గ అ అ అ అ ల అ ఆ ।

సా సా స్ని ని - ని ద పా ॥ స్ని ని ని ధ ధ ప - ప మ మా గ రి । రి గ ప మ గ రి రీ , గ సా ॥
ము త్యా లు ఇ ఈ - నీ ఇ ఈ । లో ం ం ం ం ం - ము అ అ మ్మా । వింఇ ఇ ఇ ఇ ఇ తి , ఇ ఈ ,
స ని సా - రి గ మ ప - ని ద ప మ గ రి । గ మ ప మ ॥ ప నీ ॥
ర అ అ - ము ఉ ని ఇ - కి ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ । రు ఉ ఉ ఉ ॥పక్కా॥

చ॥ , , - ప ప పా పధ నీ । ని ద ధ ప ప మ - మ గ గా గ రి రీ । రి రీ రి , గ మా । పా , ద నీ - నిదధప - మగగా
, , - చ నువ్వూచెవ ఏ । వం ం ం ం ం ం - ద అ ఆ న అఆ । మొంనారీ, ఇఈం । చు , ఉ ఊ చు ఉ ఉ ఉ - నఅఆ
గరిరీ - పమ గా గంరీ । రి స ని సా ని స గా రిరిమాగ । పా , ధపమ - గా గ రి రీ । రి గ మ ప ధని ధా - నిదపమ
రఅఆ - చను పూనఅఅ । న అఅ ఆ అ మ ఆ అకిఈఇ । ర్తా , నఅఅ - సేయుఉఊ । చుఉఉఉఉఉన్నా - రఅఅఆ

పాపా - } మనున - దలచిమై - మరచియున్నారా నెనరుంచి త్యాగ - రాజునితో రాముని
అ అ - } కిరు ॥ పక్కా ॥ (అను పల్లవివలె పాడుకొనవలయును)

చరి-సాగ-శుమ ప-చధ-నైని ౩౪. ఖరహరప్రియరాగము-ఆదితాళము ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స

దేవీగానసుధాకర శ్రీ ఓగిరాల వీరరాఘవశర్మ గారి కృతి. ఆ. స ని ధ ప మ గ రి స

[రాగలక్షణము : ౩౫-వ కృతిలో నున్నది]

ప॥ నాదా నందానుభవశాలికి - నానావిధయోని జననబాధ లుండునె మనసా ॥నాదా॥

అ॥ వేదవిదిత సుస్వర - విధ మెంతిగి నిఖిల - సాధువరులు మన - సార సేవించు ప్రణవ ॥నాదా॥

చ॥ లయాకృతి బద్ధమా - లాలిత్యముతో - నియమనిష్ఠ లూలంపు - నిజభక్తితో - కాయజునిపుపితయ - కాంతామణి ముఖ -
సోయగము నుజూచి - సోహంమ్మను రాఘవనుతవర ॥నాదా॥ [ప్రతిలికి రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును]

ప॥ పా ద ని ని ద పా పా , మ । మ గ ప మ గా రీ । రీ గ మ 1
నా ద అ - అ నం దా అ ఆ । ను ఉ ఉ ఉ భ వ । శా లి కి
పా ద ని స్ని - స్ని ని ద ద - పా , మ । మా పా దా ని ద - దా పా మా గా । రీ గా మా ప మ - మ గ రీ 2
నా ద అ ఆ - న ం ం ం - దా అ ఆ । నూ ఉ ఉ ఉ ఉ - ఊ ఊ భ వ । శా ఆ ఆ అ అ - లి ఇ కీ

రి గా మా ప మ మ గ రి 3
శా అ అ అ అ లి ఇ క
ని ద ప మ - గ రి గ మ ।పా||
అం ౦ డు నె - మ న స అ ।నా||
సా రి గ రి రీ సా 1
అ అ అ అ అ అ
రి గ మ గ - గ రి రి స 2
అ అ అ అ - అ అ అ అ
డిట్టో 3
డిట్టో
రి గ రి స రీ రి 4
గ ఇ ని ష శి ల
ని ధ ప మ - గ రి గ మ 1
వి ౦ చు ఈ - ప్ర ణ వ అ
ప ద ని ద - మపధ ప - గరిగమ 2
వి ౦ ౦ ౦ - మయూ రా రా - (ఉణవఅ
డిట్టో ||పా|| 3
డిట్టో ||నా||
నీ దా పా , ,
త్యా ము తో ఓ ఓ

స ని దా - ద ప మా
స ఈ ఈ - ధ అ వ
సీ , ని ద ప మా
నా అ బ అ అ ధ
సా , ,
రా అ అ
సా , ,
రా అ ,
సా ప ధ ని స
రా అ అ అ అ
రి రి రి రి
వి ధ మొ రి
ద ని ని ధ పా ప మ
స ఆ అ అ ర హా ఎ
డిట్టో
డిట్టో
రి గ మ ప ధ ని పా
స అ అ అ ర అ సే
, , ప దా ని రి స
ఈ ఈ ల అ లి ఇ ఇ

పా ద ని స ని - రి స ని ద పా సా
నా ద అ అ అ స ౦ ౦ ౦ దా అ
పా , సా , రి గ మా , మా , ప ప
నాఅ నా అ వి ధయోాఓ నీ ఇ జ వ
అ|| నీ ద ధ ని సా సా - సా స ని
వే ద వి ఇ ది త - ను స్వ అ
నీ ద ధ ని సా సా - రీ రి ని
వే ద వి ఇ ది త - ను స్వ అ
నీ ద ధ ని సా సా - రీ రి ని
వే ద వి ఇ ది త - ను స్వ అ
నీ ద ద ని సా సా - సా స స
వే ద వి ఇ ది త - ను స్వ ర
సా స స నీ నీ ద ప ధా
సా ధు వ ర లం మ అ న
డిట్టో
డిట్టో
డిట్టో
డిట్టో
చ|| ,, - ని దా ని దా - దా , , ని ధ నీ
,, - ల య శృ తి - బ అ అ ధ అమా

సా నీ ద పా - ప మ ద ప మ గ రి । సా రి గ మా , , । ప ద నీ దా పా ,
మ - ని య ను ని - న్న ఆ శా ఓ లు ఈ తు । ఈ ని జ భ అ అ । క్తి ఇ ఈ తో ఓ
నీ , , దా దా - ధ ని సా సా సా । రీ రీ । రి గ మ గ - రి స రీ
శా ఆ ఆ య జ - రి ఇ పు వి యె । శాం తా । మ ల ని ఇ - ము ఈ ఖ
సా స స నీ నీ ద ప ధా । నీ నీ ని ధ ప మ । ని ధ ప మ - గ రి గ మ । పా ॥
సో య గ ము ను జూ ఈ చి । సో ఆ హం మ్మ ను । ర అ ఘు వ - సు త వ ర । సా ॥

చరి-సాగ-శుమ-వ-చధ-కై ని 39. నాయకిరాగము - రూపకతాళము ఆ. సరిగమపధపసా
[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] అ. సనీధపమరిగారిస

ప॥ కనుగొను సౌఖ్యము - కమలజానకైనఁ గల్గునా ॥కను॥ అ॥ దనుజవైరియగు రాముని దయగల్గిన యతనివినా ॥కను॥
చ॥ తనువాకచే మనసాకచేఁ - దగిన సేవ నొంకచే నిడి - జనుల సేమవారికి జయమాగా త్యాగరాజనుత ॥కను॥

రాగలక్షణము:— ఇది 22.వ మేళకర్త ఖరహరప్రియజన్యము. వక్రసంపూర్ణదేశీయ, భాషాంగరాగము. సాధారణ గాంధారకైశికీ నిషాదములు రాగచ్ఛాయాస్వరములు. ఆరోహణమందు నిషాదము వర్జ్యము. ఎల్లప్పుడు పాడదగినది.

ప॥ రి మ ప ధ ధ ప । ని ధ ప ధ నీ ధ ప । మ ప - ధ ప ధ ని । ధ ప మ రి గా - రి స ॥
క ను గొ ను సౌ ఉ । ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ ఖ్యము । క మ - ల జా న కై । ఇ న గ అ అ - ల్గున
రి మ ప ధ ని ధ । మ ప ద ప - ప ద నీ ధ ప । ప మ - ధ ప - ప ధ నీ । ధ ప - మ రి గా - రి స
క నుగొ న సౌ ఉ । ఉ ఉ ఉ ఉ - ఉ ఉ ఉ ఖ్యము । క మ - ల జా - న అ కై । ఇ న - గ అ అ - ల్గున
రి మ - పా ధ ప - నీ ధ ప । మ ప ద ప - ప స నీ ధ ప । ప మ - ద ప - స నీ ధ । ప మ రీ - గ గ - రి స ॥
క ను - గొ న అ - సౌ ఉ ఉ । ఉ ఉ ఉ ఉ - ఉ ఉ ఉ ఖ్యము । క మ - ల జా - న అ కై । ఇ ఇ న - గా అ - ల్గున ॥

అ॥ ప ధ ప - సా ప । రి రి గా రి స । ధ రి నీ ధ ప ; ప ధ నీ - ధ ప మ రి - గా రి స ॥
ద ను జ - వై రి । య హ రా ము ని । ద య గ ల్గి న । య అ త - ని ఇ వి ఇ - ఈ న అ ॥
డి టో డి టో । ధ రి స రి - నీ - ధ ప । మ ప ధ ప - ధ ప మ రి - గా రి స । రి మ ॥
డి టో డి టో । ద అ య అ - గ - ల్గి న । య అ త అ - ని ఇ వి ఇ - ఈ న అ । క ను ॥
చ॥ ప ప ప ప - ద ధ పా । మ ప ధ ప మ రి - గ - రి స । రీ ప మ రీ - రి గ రీ సా । రి మ ప ధ నీ ధ ప
త ను వొ క - చో ఒ ఓ । మ అ న అ సొ ఒ - క - చో ఒ । త గి ఇ న - వే ఎ ఏ వు । మొం ఓ క అ చో ని డి
ప ధ ప - సా ప । రీ గా రి స । ధ రి స రి - స రి నీ - దా పా । మ ప ధ ప మ రి - గా రి స ॥రిమ॥
జ ను ల - సే చు । వా అ రి కి । జ అ య అ - మా ఈ ఈ - ని ఏ । త్యా గ అ రా అ - జ ను త ॥కను॥

చరి-సాగ-శుమ-ప-చధ-క్షని.

40. శుద్ధబంగాళారాగము-ఆదితాళము.

ఆ. స రి మ ప ధ సా
అ. స ధ ప మ రి గ రిస

[(శ్రీ) త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] ప్రేలికి రెండక్షరముల చొప్పున పాడవలెను.

ప॥ తొలి నే జేసిన పూజాఫలము దెలిసెను; నాపాలి దైవమా! ॥తొలి॥ అ॥ పలువిధముల వేదలవి కరంగగ బలుకక నీవటు నే నిటు కాగ ।తొలి॥ చ॥ పరివారలలో చౌక జేసేవు; ఈ దరపోషకులను పాతుగన వేసి; మారి వాసన రహిత పురము జేర్చి; దరిజూపకుండుట, త్యాగరాజార్చిత ॥తొలి॥

రాగలక్షణము :— 22 వ మేళకర్తయగు ఖరహరప్రియరాగజన్యము. ఔడవ వక్ర షాడవ రాగము. ఋషభగాంధారములు, రాగచ్ఛాయాస్వరములు, ఇందు నిషాదము న్యాస ఆరోహణమందు గాంధారము వర్జ్యములు మా రి గ రి స - రి గ రి రి స ధ - గ గ రి రి స ధ - మొదలగు ప్రయోగములు రాగ రంజకములు. రి గ రి స - మా రి గ రి స - రీ గ గ రి స - అను మధ్యమ, ఋషభగాంధార, ప్రయోగములవల్లనే ఈ రాగము రక్తిగలుగుచున్నది. మూడు వేళలయందు పాడదగినది.

ప॥ , రి మ పా దా ద ప	మ ప ధా - ధ ప మా	రీ గా గ రి రి స । సా
, - తొ లి - నే జే సి న	పూ జా ఫ - ల అ అ	ము దె లి సె ను । నా

[illegible] ద మ
[illegible] ని స
డిటో
డిటో
, ధ సా ధ సా - రీ మా పా దా
, దె ల శే నూ - నా అ పా అ

, ధ సా ధ సా రీ మా ప ద స ద
, దె ల శే మూ నా ప అ అ అ

అ॥ , మ పా ధ సా ప ద స ద సా
, ప లూ వి ధా ము ఈ ల అ నే

, స దా స దా ద ప ప మ పా దా
, జ లా క గా ని ఇ ఇ ఇ వా టూ

తో॥ , స రి మా రి గ రి స దీ మా
, స రి వా ర అ ల అ లో ఒ

, ధ సా ధ సా రీ మా రి గ రి స
, ఈ దా ర బో పా కూ ల అ ను ఈ

హ రీ ద అ స అ ర అ హి త -
తాం అ అ గా ర అ అ జ అ అ -

మ ప ద స - ధ ప మా
పు ఈ ఈ ఈ - జ అ అ
మ ప ధ సా - ధ ప మ
పు ఈ ఈ ఊ - జ అ అ
సా దా పా మా
అ ల్లై ఈ

పా ప మ రీ గా
రీ ఇ వ ఈ వా

, స రీ గ రీ
ఎ ద లా చి కా

రి సా స దా ప ద
జా ఏ ఎ నీ టు ఈ

, ప దా ప మా
, చ ఊ క జే

సా రి మా ప దా
ఊ పా రూ గు నా

పు రా ము న - జే ఏ ర్చి
ర్చి ఇ త అ - అ అ॥తో॥

డిటో
డిటో
డిటో
డిటో
రీ గా గ రి రి స । సా
ఈ వా మ అ అ అ । అ

రి గ గ రి రి స గ రి । రి స ॥రి మ॥
ము అ అ అ అ అ అ అ । అ అ॥తో లి॥

రీ గా గ రి రీ । ,,
రూ గా గ అ అ । ,,

స ద ప మ రి గ గ రి । రి స ॥రిమ॥
ఈ క అ అ గ అ అ అ । అ అ॥తో లి

రీ గా గ రి రీ
ఏ సే వు ఈ ఊ

ద స ద ద పా , ,
వె ఎ ఎ ఎ సీ ఇ ఇ

ఇ ఈ_ద రీ జ్ఞాపకం౦౦౦ దూటా
అనుపల్లవివలె పాడుకొనేది.

చరి-సాగ-శుమ-వ-చధ-కైని
శ్రీత్యాగరాజయ్యగారి కృతి

41. రుద్రప్రియరాగము-రూపకతాళము

ఆ. స రి గ మ ని స
అ. స ని ప మగారిస

ప॥ లావణ్యరామ! కను - లారజూడరే; అతి ॥లావణ్య॥
అ॥ శ్రీవనితా చిత్తకుముద - శీతకర! సదానంద ॥లావణ్య॥
చ॥ నీమనసు నీసొగసు - నీదినుసు వేరేరామ; తామసగుణ దైత్యహరణ త్యాగరాజ పూజిత ॥లావణ్య॥

లక్షణము:—22వ మేళకర్త ఖరహరప్రియజన్య రాగము. భాషాంగ సంపూర్ణము ఇందు దైవత వర్జ్యము షడ్జగ్రహము దేశీయరాగము. ఆరోహణా అవరోహణములలో జంట నిషాదమును దీర్ఘ నిషాధ గాంధారములుగా గనిపించియుండుటచేత విశేష రంజకములు గలిగించు నిషాద మధ్యమ గాంధార ఋషభములు జీవస్వర న్యాసస్వరములు ఎల్లప్పుడు పాడదగినది.

ప॥ సా ని పా మ ॥ గా గ గ రి రీ సా ॥ , ని స గా గ ॥ మా , , మ ని ॥
లా అ వా ణ్య॥ రాము క అ ఆ నూ ॥ ఊ ల ర జూ డ ॥ రే , , అ తి ॥

ని స ని పా మ ॥ రి గ మ గ గా గ రి రి స ॥ , ని స గా గ ॥ మా , , మ ని ॥
ల అ అ వా ణ్య॥ ర అ అ అ మూక అ అ ను ॥ఊ ల ర జూ డ ॥ రే , , అ తి ॥

స ని స రి స ని పా మ ॥ రి గ మ గ గా గ రి రి స ॥ , ని స గా గ ॥ మా ,, మ ని ॥
ల అ అ అఅ అ వా ణ్య ॥ ర అ అ అ మూక అ అ ను ॥ఊ ల ర జూ డ ॥ రే ,, అ తి ॥

స ని స రి స ని - ప ని ప ని సా ॥ స ని ప ని ప మ - మ గ గ రి సా ॥ డిటో - డిటో ॥
ల అ అ అ అ అ - వ అ అ అ ణ్యా॥ ర అ అ అ ము ఊ - క అ అ అ నూ ॥ డిటో - డిటో ॥

అ॥ , గ గ గా గ ॥ , రి రి స ని ని ॥ సా ,, ,, ॥ మ ప ని స రి గా రి స రీ స ॥ ని స -
, శ్రీ వ ని త ॥ ఆచి త్త కుము ద ॥ శీ ,, ,, ॥ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఈ ఇ ఇ ఈ ఇ ॥ ఇ ఇ -

, ని ని సా గా, సా సా ని సా ని ॥ సా ,, ,, ॥ ని ద ని స రి స మ గ గ రి రి స ॥ ని స -
, శ్రీ వ నీ త ॥ అచిత్రకూమ్ముడు ॥ రీ ,, ,, ॥ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ॥ ఇ ఇ -
, గ గ గా గ ॥ , రి రి సా ని ॥ సా ని ప మ , ॥ గ గా మ ని ని ॥ సా ని
, శ్రీ వ నీ త ॥ అచిత్రకుముద ॥ శీ త క ర అ ॥ స దా న ం ద ॥ లా అ

అ॥ పా , మ మ మ ॥ మా , గ రి స ॥ స్థి , స గ గ ॥ మా మా గ మ ॥
నీ ఇ మ న సు ॥ నీ ఇ సా గను ॥ నీ ఇ ది నును ॥ వే రే ర మ ॥
ప ని ప ని పా మ మ మ ॥ మ ప మ ప మా గ రి స ॥ స్థి , స గ గ ॥ మామా గ మ ॥
ని ఇ ఇ ఇ ఈ మ న సు ॥ ని ఇ ఇ ఇ ఈ సా గను ॥ నీ ఇ ది నును ॥ వే రే ర మ ॥
పా ని ప పా ని ప పా మ మ మ ॥ మా ప మ మా ప మ మా గ రి స ॥ స్థి , స గ గ ॥ మామాగమ ॥
నీ ఇ ఇ ఈ ఇ ఇ ఈ మ న సు ॥ నీ ఇ ఇ ఈ ఇ ఇ ఈ సా గను ॥ నీ ఇ ది నును ॥ వే రే ర మ ॥

తామసగుణ దైత్యహరణ - త్యాగరాజపూజిత ॥ లావణ్య ॥ అను పల్లవివలె పాడుకొనేది.

చరి-సాగ-శుమ-ప-చధ-కైని

[శ్రీత్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

42. కాఫిరాగము—రూపకతాళము

ఆ స రి గా మ రి ప మ పధనిస
అ. సని ధ ప మ గ రి స

ప॥ నిత్యరూప! యెవరి పాం-డిత్యమేమి నడచురా? ॥నిత్య॥ అ॥ సత్యమైన యాజ్ఞమీర - సామర్థ్యము గలదా? ॥నిత్య॥
చ॥ భానుపగలు శేయురత్న - సానుజాట్టఁడా? ఫణిశేషుఁ డమితభార - భూమిమోయఁడా? వీసులందు కాశీపతి -
నీనామము బల్కఁడా? మానిత్యాగరాజ వినుత - మహిమా స్పదమగు నీముందరా ॥నిత్య॥

రాగలక్షణము:—22వ, మేళకర్త ఖరహరప్రియ రాగజన్యము భాషాంగరాగము, వక్రసంపూర్ణ రక్తిరాగము. గాంధార పంచమ నిషాదములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు. ఇప్పటి వాడుకలో అంతర గాంధార కాకలి నిషాదములు గూడా గలిగి పలువిధములైన సంచారములతో వాడుకయందున్నవి. యెల్లప్పుడు పాడదగినది.

ప॥ , - ధ ప మా ప । , మ గ రి సా , ॥ , సా రీ రి స స్థి సా ॥ , రి రి మ పా , ॥
, - ని త్య రూ ప ॥ అ ఎ వ రి పాం, ॥ ం డీ త్యా మె ఏ మీ ॥ ఇ న డచు రా అ ॥

, - ధ ప మా ప ॥ , మ మ గా రి పా ॥ , పా రి రి స న్ని సా ॥ , రి రీ మ పా , ॥
, - ని త్యరూ ప ॥ అ అ ఎ వా రి పాం ॥ ం డి త్యా మైవ ఎ మి ॥ ఇ న డా చు రా అ ॥

అ॥ , - పా నీ ని ధ ధా మా ॥ , పా స్ని - ని ధ ధా పా ॥ , రి మ పా ధ ప ॥ మ రి మ పా , ॥
, - స త్యా మ ఇ ఈ నా ॥ అ య్యా జ్ఞ అ - మి ఇ ఈ రా ॥ అ స అ మా ర్గ మ్ము ॥ గ ల ద అ అ ॥

చ॥ , - ధా పా ప మ గా మా ॥ , ప ని ప ని సా స ॥ , గా , రి సా స ॥ ని స రి ని స ప ధ మ పా ॥
, - భూ మా ప అ గా అా ॥ ఈ ర ఏ య ఈ రా త్న ॥ అ సా అ న జా ట్ల ॥ ద అ అ అ అ అ అ అ అ ॥

, - సా సా - స ని రీ సా ॥ ధ ని ప ప మ గా రి ॥ , రి మ ప ధ ప । గా , , , , । రి గ రి స రీ , , ॥ గ రి స ని సా , , ॥
, - భూ నీ - శే ష ! భూ । ద వి త థ అ అ రా ॥ ఇ ద్ధ వి కెం ఉ యు । డా , , , , । అ అ అ అ అ , , ॥ అ అ అ అ అ , ,

, - ప ని ధా మా మ ॥ ని స ధా ప ప ॥ , ప ని ధా మా మ ॥ మ ప ని స రి స - నీ , ధ పా ॥
, - వి ఇ నా లం దు ॥ క అ శ ప తి ॥ ఇ వి ఇ నా లం దు ॥ క అ అ అ అ అ - శ , ప తి ॥

, - రి మ పా , ద ప ॥ రి మ రీ మా - ప ధ మ పా , ॥ , సా సా - స ని రీ సా । ధ ని ప ప మ గా మా
, - ని ఇ నా , మ మః ॥ బ అ ఆ ల్కు - డ అ అ అ , ॥ అ మా నీ - త్య అ అ గా । ర అ జ వి ఇ ను తా

ధ ని ప ధ మ ప ॥ సా రి స్ని - స గా మ పా ॥
మహా మఅ స్ప ద ॥ మ గు నీ - ముం ం ద రా ॥ (గీత్య)

...రి-పాగ-శుమ-ప-చధ్వని   48.   కాఫి రాగము-ఆదితాళము   ఆ. సరిగామరిపమపధనిస

... (శ్రీ) పురంధర విఠలుని కీర్తన   లక్షణము:—42 వ కృతిలో నున్నది   అ. సని ధ ప మగరిస

ప॥ జగదోద్ధారణ ఆడిశిద శెశోదా ॥జగ॥

అ॥ జగదోద్ధారణా మగనెందు తిళియుత అగణితగుణ నడిశిద శెశోదా ॥జగ॥

చ॥ (1) నిగమ కేశిలంకదా అగణిత మహిమసామగ మాణిక్య నడిశిద శెశోదా ॥జగ॥
(2) అణోరణీయనా మహతో మహీయనా అప్రమేయనా ఆడిశిద శెశోదా ॥జగ॥
(3) పరమ పురుషనా పరవాసుదేవనా పురంధర విఠాలనా ఆడిశిద శెశోదా ॥జగ॥

[ప్రతి నాలు అక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును.]

ప॥ , , - స స - నీ ధా నీ - సా , ని సా , , - జ గ - దో ఓ ఓ - ద్ధా అ ర ణా	, , , - రి గ రి స స అఅఅ - అ డి శి ద శె	ని స రి గ రీ , , శొఒ ఒ ఒదా , ,
రి గ గ రి - స స - నీ ధా నీ - సా , రి సా అ అ అ అ - జ గ - దో ఓ ఓ - ద్ధా అ ర ణా	డిట్టో డిట్టో	ని స - ని స రి గ రీ , , శొఒ - ఒ ఒ ఒ ఒదాఅఅ
రిమగరి - సని రిస - స నిని ధధానీ రి స సా , రి సా అఅఅఅ - జఅగఅ - దొఒఒ ఒ ఓ ఓద్ధాఅ ఆ అ ర ణా	, , , - స రి రి మ గ రి - స స అఅఅ - అఅ డి ఇ శి ఇ - ద శె	ని స - ని స రి గ రీ , , శొఒ - ఒ ఒ ఒ ఒదాఅఅ
డిట్టో	డిట్టో	రి మ ప ని - పసని ని పా - గ రీ శొఒ ఒ ఒ - ఒఒ ఒ ఒఓ - దాఅ
డిట్టో	డిట్టో	నిసరిమపదనిద - పసనిద - పమగరి శొఒఒఒఒఒఒ - ఒఒఒఒ - దాఅఅ
డిట్టో	డిట్టో	
డిట్టో	డిట్టో	

పా - ని̣ సరిస - సని̣ని̣ధ̣ధా̣ - స్నీ̣పా , గరిపా | , , , , - , , , ,
అ - జ అ గ అ - దొ॒ఒఒ ఒ ఓ - ఓ ద్ధా అ ర అణా | అఅఅఅ - అఅఅఅ

అ॥ , , ని ని̣ నీ , , నీ నీ , ద స్నీ̣ | , , , పద - ధ ప మా మా
, , జ గ దో॒ఒఒ ఓద్ధా అ ర ణా | అఅఅ మ గ = నె ం ం దు

రి మపని - నిని - నినిస్ని నీ - నినిస్ని పా , పని స్సరీస్ | సా , ని ని స ని - ని ధ మ -
అఅఅఅ - జగ - దొ॒ఒఒఒ ఓ - ఒఒఒఓద్ధా అరఅణాఅఅ | అ అమ అ గ అ - నె ం దు

పా , - ప ప ప పా - ని ప ని ప ని ప - ప ప స ని | పా , - మ గ రి స స
అ అ - అ గ ణి తా - గుణ ణ అ అ అ - న అఅఅ | అ అ - అ డి శి ద శె

చ॥ (1) , , , - ని ని ని నీ - ని ని నీ స ని - ని ప ప ని | సా , - స ని ధా మ
ని గమ శే - శి ఇ ఉ ఉ ఉ - శ అఅఅ | దా అ - అ గ ణి త

పా , - ప పా , పా పా పా స - ని స ని ద | పా , మ గ రి స స
అ అ - మ గు ఉ మా అ ణి క్య - న అఅఅ | అ అ అ డి శి ద శె

(2) (1. చ. స్వరముపలె) అణోరణీయసా ।
అప్రమేయ సా । | మహాతో
అడిశిదశె

(3) , , , - ప ప ప పా - పా పా , మ పా | , , , ని ప గ రి
అఅఅ - ప రి మ పూ - రూ ఊ ఊ ప నా | అఅఅపర వా న్థం

, , , - ప ప పపా - పనిపా - పనిపా - రిమపని స్సారిస్స నిద | పా , - రి గ రి స స -
అఅఅ - పురందరా - విఇఈ - తాఅఅ - లఅఅఅ నా అఅఅ | అ అ - అ డి శి ద శె -

రీ , - స స గ గా - గా , స గ ప మా | గా , రిగరిసస | ని̣స - ని̣ సరిగ - రీ , ,
అఅ - పుర ం ద రా - అ అ వి శ ల నా | అఅఅడిశిదశె | శో॒ఒ - ఒఒఒఒ - దాఅఅ

, , , , - , , , ,
అఅఅఅ - అఅఅఅ
పా పా , ద ని - ద పా
త శీ ఇ ఇ యు - ఉ తా
పా రి మ ప ని , ధ పా
త శి ఇ ఇ ఇఇయుతా
ని̣ సని̣సరిగరీ , , । రి గ గ రి। సస।
శో॒ఒఒఒఒదాఅఅ । ఇఇఅఅ॥జగ।
పా , మ ని ద పా
అ అ మహిమనా
ని̣ స ని̣ స రి గ రీ , ,
శో॒ఒ ఒ ఒ ఒఒ దాఅఅ
మహాయసా
శో॒దా
ద్రి - మగగమ మ - గరి
దే - ఎఎ ఎఎ ఎ - వనా
ని̣ స ని̣ స రి గ రీ , ,
శో॒ ఒ ఒ ఒ ఒ ఒదా అఅ
రి మ గ రి । స స ॥
అ అ అ అ। జగ ॥

ఆదిసాగ-కుమ-వ-చక-ఠ్ని 44. శ్రీరాగము—రూపకతాళము. ఆ. సరిమపనిస
[శ్రీ సుబ్బరాయశాస్త్రులుగారి కృతి] అ. సనిపధనిపమరిగారిస

ప॥ వనజాసన వినుతా ! నతవరదాయకి శ్రీ లలిత ! ॥వన॥

అ॥ కనకాద్రిని వాసిని ! నన్ను కటాక్షింపు, కామాక్షి ! ॥వన॥

చ॥ కళాభరణ ! కళాధరిని సకలాగమ సన్నుతా ! కలుషార్తి భయభంజని ! ఇలలోపల నీవలెనే కలదా ? శ్రీలలితాంబిక ! ॥వన॥ (2) పరాకుసలుప రాదికను పరావిను నిన్నువినా ! పరులెవ్వరు సమ్రక్షించుట కరుదా ? కరుణాకరి ! శ్రీకరి ! నిన్నే నెఱనమ్మితి ॥వన॥ (3) సదాదలచితి దాసులకును దాసుడ శంకరీ ! మదసారంపతి ! కుమారిని మాద సంపద కాప్పుదమైనదిగా ? నీపదపద్మము ॥వన॥

రాగలక్షణము:—22-వ మేళకర్త ఖరహరప్రియరాగజన్యము. షాడవ, వక్రసంపూర్ణ, గాగాంగ ఘనరాగము, ఆరోహణ మందు గాంధార ధైవతములు వర్జ్యములు. దీర్ఘ ఋషభ సాధారణ గాంధార చతుశ్రుతి ధైవతములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు. ధైవత గాంధారములు కొద్ది ప్రయోగములు గలవి. (పధనిప) ప్రయోగ మిందు తరుచుగా యుపయోగించరు. సమస్త మంగళ ప్రదమైన రాగము ఎల్లప్పుడు పాడదగినది.

ప॥ రి రి గా రి స । స రి - స ని పా - మ ప । ని ని సా । రి స ని స । రీ ప మ రీ - గ రి సా
వ న జా స న । విను - త అ అ - న త । వ ర దా - య అ కి ఇ । శ్రీ ఇ ఇఈ - ల లి తా

2. రి రి - రిమమప - రి గ రి స । ని స రీ - సా రి స ని ప- మ ప - ని ని సా - రి మ పా । ప ని పా - ప మ రీ - గా రి స
వ న - జఅఅఅ - స అ న అ । వి ఇనూ - తా అ అఅఅ- న త - వ ర దా - య అ కీ । శ్రీ ఇ ఈ - ల అ లీ - తాఅఅ

౩. రి రి - రిమపమ - రి గ రి స । ని స రీ - సా రి స ని ధ - మ ధ । ని స రి మ - పనిసా - రి స । రీసని - సనిపమ - రిగరిస
వన - జఅఅఅ - స అ న అ । వి ఇనా - తా అఅ అఅ - న త । వ ం ర ఈ - ద ఈ ఆ - యు కి । శ్రీఇఇ . లఅలిఇ - త - అఅ

అ॥ స స సా ని ని । ని ప స ని స రి । సా , , స ని । ప మ రి గ రి స
శ న శా ద్రి ని । వ అ సి ని న ను । రీ ఇ ఇ ఇ ఇ । ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ

౧. స స సా ని ని । ప ని ని ప - స ని నీ - స రి । సా , , ప ని స రి । స ని - ప ని స ని ప మ - రి గ రి స
శ న శా ద్రి ని । వ అ అ అ - సి ఇ ని - న ను । రీ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ । ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ

౨. డిటో । డిటో । సా ,, - నిసరిగరి । సారిస నిసని - సాంరిప మాపమ రిగరిస
డిటో । డిటో । రీ ,, - ఇఇఈఇఇ । ఈఇఇ ఈఇఇ - ఈఇఇ ఈఇఇ ఇఇఇ

౩. స స సా ని ని - ని ని ప మ - ప ని స ని - స రి । రి సా - స ని ప మ పా । ప ని స ని ప మ - రి గ గ రి స ॥౧౪॥
శ న శా ద్రిని - వ అ అ అ - సి ఇ ని ఇ - వను । క టా . క్షి ం ం ం వూ । ని ం అ అ ఈ . . - ముఅక్షిఇఇ । వన॥

మ॥ రీ , , , , , , , - రి ప । ప మ రి గ రి స నీ , ధ - ని ని । సా , , , , , , , - ని స । రి గ రి స - ని స రి స - ని ధ ని స
రీరిగరిస రి మపనిమప । నినిసా - నిసగరిస - సనిప । నీనీసా - పని సస ని । పనిసా - సనిపమ - రిగరిస ॥వన॥

చ॥ ప నీ ని ప మ । మ పా , మ - రి గ రి । స రి సా ని స । స రి ని స సా
శ శా ధ ర ణ । శ శా , అ - ధ రి వి । స క లా గ ము । స ం ం న్నుతా

స స సా ని ని । ని ని ప మ - ప ని స ని - స రి । రి గ రీ - స రి సా - ని స నీ । ప ని పా - మాపమ - రిగ రి స ॥౧౫॥
శ లం పా ద్రిథ । య అ అ అ - థ ం ం ం - జ ని । ఇ లలో - ప ల ని । వ లెనే । గ ల దా - శ్రీ ల లి - తాంబిక ॥వన॥

౨, ౩, చరణములను చరణమువలె పాడుకొనవలయును.

45. దేవామృతవర్షిణిరాగము-ఆదితాళము

ఆ. సరిగమనిధనిస
అ. సనిధపమగరిస

[redacted]-పాగ-రుము-వ-చధ్య్రాని
[redacted] (శ్రీ) త్యాగరాజయ్యగారి కృతి

ప॥ ఎవరని నిర్ణయించేదిరా ని - న్నెట్లారాధించేదిరా? నరవర ! ॥ఎవ॥

అ॥ శివుడనో? మాధవుడనో? - కమల భవుడనో? పరబ్రహ్మమనో ॥ఎవ॥

చ॥ శివమంత్రమునకు మా జీవము , మా - ధవమంత్రమునకు రాజీవము, యీవివరము దెలిసిన ఘనులకు మ్రొక్కెద-
దితరణగుణ! (శ్రీ) త్యాగరాజవినుత ! ॥ఎవ॥

లక్షణము:—22వ మేళకర్త ఖరహరప్రియజన్యము. ఔడవ సంపూర్ణము. శుద్ధ మధ్యమ కాకలి నిషాదములు రాగచ్ఛాయాస్వరములు. గమకవరిక రక్తిరాగము. నిధనిస-నిధధపమా-మనిదనీ-దపమగమా-నిధపమనిధా- సానీ ధనిసా - సరిరిసీ - మాపమ-మనిదా - మగమ మొదలగునవి రాగరంజకములు. ఎల్లప్పుడు పాడదగినది.

[ప్రేలికి నాల్గు అక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును.]

ప॥ ,, - ని ధా ని సా - నీ ,, ధ ప మ గ	మాపానిధ - ధ ప ధ ని సా నీ	సా ,,,, దా, ని
,, - ఎ వా ర నీ - నీ ,, ర్ణ అ అ అ	అ యిం౦౦ - ౦ ౦ చె ఎ ఏ దీ	రా ,,,, నీ , ఇ
సా - ని ధా ని సా - రిగరిసరిసా నీ ధపమగ	మాపానిధ - ధ ప ధ ని సా నీ	డిట్టో
ఈ - ఎ వా ర నీ - నిఇఈఇఇ ఈఈర్ణ అఅఅ	అ యిం౦౦ - ౦ ౦ చె ఎ ఏ దీ	డిట్టో
సా - నిదానిసా- రిగమగగ రిరిస నీ ద ప మ గ	మా పా ని ధ ధ ప ధ ని సా నీ	సా దా , ని స ని సా
ఈ - ఎవరనీ - నిఇఇఇఇఇఇఇ ఈర్ణ అ అ అ	అ యి ౦ ౦ ● ౦ చె ఎ ఏ దీ	రా నీ , ఇ ఇ ఇ ఈ

,, - రీ , సా , నీ ,, దపమగ మా	,, గా , రి సా	,, పమాగమా ॥ ని ధ ప మ ॥ని
,, - న్నే, ట్లా , రా,, ధిం ౦౦ ౦	,, చే ఎ ది రా	,, నరావరా ॥ ని ఇ ఇ ఇ ॥ఎ
అ॥ ,, - ని సా రి రీ - ,,,, స రి స రి గా	గ రి రీ ,, గ రి ని సా	,,,,,, స రి గ రి
,, - శ్రీ పూ దవో - ,,,, మఅ అఅ అ	అఅ అ ,, ధ పుడ వో	,,,,,, ఓ ఓ ఓ ఓ
సా ని ద - డిటో	డిటో	,,,, ని స రీ గ రి
ఓ ఓ ఓ - డిటో	డిటో	,,,, ఓ ఓ ఓ ఓ ఓ
స రి ని ద - డిటో	డిటో	,, ని స - రి గ మ గ గ రి రి స
ఓ ఓ ఓ ఓ - డిటో	డిటో	,, ఓ ఓ - ఓ ఓ ఓ ఓ ఓ ఓ ఓఓ
రి నీ ద - దని నిదదా మమ -, దగా - దానీ - దనిసా	ని స రీ - రీ గ రి-సా రి స నీ స ని	దానిధపాధా-ధానీనిసరిస। నిధపమ
ఓఓ ఓ - కమ లఅఅ ధ వు -, దవో - పాఅ_ర అఅ	అఅ అ -(బుం ౦- ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦	హ్రాఅఅమాఅ-వోఓనిఇ ఇ। ఇఇఇఇ
చ॥ ,, ప మ దా ,, - పా ద ప మ ప మ ద దా	,, దా , ని - సా స ని నీ	ద ని దా ప ద పా - పమమా,
,, శ్రీ వ మం ,, - (త్రాఅ అ ముఈ ఈ న తూ	,, మా , అ - అ జీ ఇ ఈ	వ అ అ ముఈ ఊ - మఅ అ,
,, సా , దా , ని పా - మామగ ప మమా గారీ	గ రి స ని సా , రీ గ	మా రీ , గ మా గా మా
,, ధా , నా , మం(త్రా- ముఈ ఈ ఈ ఈ ఈ నాతూ	ఈఈఈఈరా అజీ ఇ	వామూ, ఈ ఊ ఊ ఊ
ని ద దా , ని సా రి రీ - రీ రీ రి స గా	గ రి రీ గ రి ని సా	,,,, ద ని స రి గ రి
యిఇ ఈ - విభా రయా - శేలాని ఇనా	అఅ అ ఘను ల తూ	,,,, (బింఓ శ్రీ-ఎఎఎ

శ్వనిద - తహాదదా - దనిదాదని దనిపా | ని స రీ సా , ని దా | దా దపాదపమాదనిసా ।నిదపమ ।ని

తళతళ. విశారదా -సుతజా౽కిఇఇఇఈ | ఇ ఇఈ త్యా , గ రా | జాతి అవీఇఇయాతఅ అఅ ।ఏఇఇఇ ।ని

శరీ-సాగ-శుమ-వ-చధ-కై ని

46. ముఖారిరాగము—రూపకతాళము

ఆ. సరిమపనిధస

అ. సనిధపమగరిస

(శ్రీ)త్యాగరాజయ్యగారి కృతి

ప॥ ఎంతని నే వర్ణింతును శబరి భాగ్య ॥ఎం॥

అ॥ దాంతలు వరకాంతలు జగ - మంత నిండియుండగ ॥ఎం॥

చ॥ కనులార సేవించి - కమ్మని ఫలములనొసగి తనువు పులకరింపగ బా - దయుగములకు (మ్రొక్కి) - చరణములపై
పసుఖంబునగ - బునరావృత్తి రహితపదమును బొందిన త్యాగరా - జనుతురాలి పుణ్యము ॥ఎం॥

రాగలక్షణము:— ఇది 22 వ మేళకర్త ఖరహరప్రియ జన్యము, భాషాంగ, రక్తి, రాగము వక్ర షాడవ సంపూర్ణ రాగము. ఆరోహణమందు గాంధారము వర్జ్యము. చతుశ్శ్రుతి రిషభ శుద్ధమధ్యమ కైశికి నిషాదములు జీవస్వరములు. ఆరోహణమందు చతుశ్శ్రుతి దైవతమును, అవరోహణమందు శుద్ధదైవతమును్న సాధారణ గాంధారములను గాగచ్ఛాయ స్వరములు. (సంగమ కాలమందు అనగా వుదయం 6 గంటలు మొదలు 9 గంటల వరకు పాడదగినది. (ఈ రాగము 20 వ మేళకర్త నఠభైరవి జన్యమనికొందరు చెప్పుచున్నారు.)

ప॥ మ గ రీ - మా పా - ని ధా ప - ॥ మ ప ధ ప - ప మ గా - రీ సా - ॥
ఎం౦ ౦ - తా నీ - నె ఏ ఎ - ॥ ఎ ఎ ఎ ఎ - ఎ ఎ ఏ - వా అ -

రీ ,, - మా మా - పా దా - ॥ పా ,,,, - మ ప మ గ రి స
ర్ణిం ,, - తూ నూ - శా బా - ॥ రి ,,,, - భ అ అ అ గ్యఅ॥

మ గ రి - ప మ పా - స ని ధ ప - ‖ మ ప ధ పా - ప మ గా - రి సా ‖
ఎం ౦ ౦ - త ఆ నీ - నె ఎ ఎ ఎ - ‖ ఎ ఎ ఎ ఏ - ఎ ఎ ఏ - వా అ -

రి స రి - మా పా - ధా సా ‖ స రి మా గ రి - సా ని ధ ప మ ‖
ర్లిం ౦౦ ౦ - తూ నూ - ళా బా ‖ రి ఇ ఈ ఇ ఇ - భా అ అ గ్య అ

ప ధ స రి - మా గ రి - స ని ధ ప ‖ మ ప ధ పా - ప మ గా - రి సా ‖
మెం ౦ ౦ - తా ని ఇ - నె ఎ ఎ ఎ ‖ ఎ ఎ ఎ ఏ - ఎ ఎ ఏ - వా అ ‖

రి ,, - మా మా - నీ ధా ‖ పా ,, - పా ,, పా ,, ‖మగ‖
ర్లిం,, - తూ నూ - ళాబా ‖ రి ,, - ఈ ,, ఈ ,, ‖ఎంత‖

అ‖ సా ,, నీ దా - సా సా - ‖ రీ ,, రీ రీ - రీ గ రి ‖
డాం,, తాలూ - వా రా - ‖ కాం,,తాలూ-జాఅగ

రి మ గ రి సా - స ని ధా పా ‖ మ ప ధ ప - ప మ గ రి - రి స రి మ ‖మగ‖
మం౦౦ ౦ ౦ తా - ని ౦ ౦౦ డి ‖ యుం౦ ౦౦ ౦ - ౦ ౦ ౦ ౦ - డ అ గ అ ‖ఎంత‖

చ‖ ,, - మ ప - ప మ గా - రి సా ‖ ,, రి మ - పా నీ దా పా ‖
,, - క ను - ల ఆ ఆ - అ రా ‖ ,, నె ఎ - వి ౦ ౦ ౦ చి ‖

,, - రి మా ప దా - నీ దా ‖ సా నీ - నీ దా పా ,, ‖
,, - క ౦ మ్మ నీ - ఫా లా ‖ యూలా - నో సా గి

సా ని ధా పా - మా పా - ప మ గా రీ - || ప రి ప మ గ రి - రి , గ పా ||
అ అ మా వ్రూ - వ్రూ ఊ - ల అ అ శా - || రి ఇం ం ంం చ అ - పా , అ అ

స ని ధా - సా రీ - మా పా - || ప ధ స ని - ని ధ ధా పా ,, ||
దళ యూ - గా మూ - లా కు - || ద్రొం ఓ ఓ - ఓ ఓ ఓ క్కీ ,, ||

నీ నీ - నీ ధా ధా పా - || మ ప ధ ప - ప మ గ రి - మా పా -
ఈ శా - కూ లా పా తీ - || స అ ముఖ - ఖ ం ం ం - బూ నా -

,, రి మ పా నీ , ని ధ ధా || సా - సా నీ ధా ధా పా || { మును బొందిన - త్యాగరాజు - నుతురాలి -
,, ఫు న రా అ - వృ డు ఊ || త్తి - రా హీ తా పా దా || { పుణ్యమును (అను పల్లవివలె పాడుకునేది)

చరి-సాగ-శుమ-ప-చధ-కైసి. 47. ముఖారిరాగము - ఆదితాళము. ఆ. స రి మ ప ని ధ స
[(శ్రీ) సుబ్బరాయశాస్త్రిగారి కృతి] [(వేలికి నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకునేది.] అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప|| ఏ మ ని నే - నీ మ హి మ దె లు పు దు న మ్మా ? ||ఏ|| అ|| సా మ జ గా మి ని-సారసలోచని ||ఏమని||
చ|| హరిహరయ - సురముని వరులకు నీదు చరణ మహిమ పొగడుట తరమా - నరుడను నేను పామరుడను దేవి -
వర కాంచి పురాలయ వాసిని-శ్రీ పర దేవత నీదుకుమారుడనమ్మా ||ఏమని|| రాగలక్షణము:— 46 కృతియందున్నది.

ప|| ,, - స్ని ధ - స రీ - మ ప మ ప గా - గ రి రీ రి మ । ప ని - నీ ని ద ధా - స నీ । దా పా , - మ గ రి
ఏ ఏ - మని - నె ఎ ఎ ఎ ఏ - ఎ ఎ ఏ ని ఇ । ఇ ఇ - మ హి ఇ ఈ మ దే । లు పు , - దు ఉ న

గస-రిసన్నిధ్ధా-సరీ-మపపమ గా - గరిరీ రిస । పనినిదధా,రి - సరిగరి । రిసనీదాపా-దసరీ-సనిధప । మగరిస - స్నిధ ।
అమ్మ-ఎఎఎఎఏ-మనీ-నె ఎఎఎ ఏ - ఎఎఏనిఇ । ఇఇమహి,మ-దెఎఎఎ । లుఉఊ,పుఊ-దుఉఊ-నఅఅఅ । మ్మఅఅ-ఏఎ ||

అ|| ,, - నీ , ద ధా - పా మ ప మ ప దా । పా , , , , మా । గ రీ - ప మా - ధ ప ।
సా , మ జ - గా అ అ అ మి నీ । రీ , , , , ఈ । ఇ ఈ - ఇ ఈ - ఇ ఇ ।

, మ - నీ , ద ధా - పా మ ప మ ప దా । పా , , , , - ధా । సాం , , స ని ధ ప - మ గ రి స
అ అ- సా, మ జ - గా అ అ అ మి నీ । రీ , , , , - ఈ । ఈ , , ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ
రిమపధ - నీ , దధా - పామపమపధా । సరిగరి - రిసని-ధాపా-మపసప । పా - పమమగ - గరిరిస - రి మ
ఇఇఇఇ - పా , మ జ - గాఅఅఅమినీ । ఇఇఇఇ.ఇఇఈ-ఈఈ.ఇఇఇఇ । ఈ - ఇఇ ఇఇ - ఇఇఇఇ - ఇఇ
ప ధ - డి టాం । సాం - సాం రి స సాం - ని ద । పా ప మ - పా మ గ ॥ రి స - స్నిధ ॥
ఇ ఇ - డి టాం । సా - అ అ అ అ - ర స । లాం ఒ చ - సీ ఇ ఇ ॥ ఇ ఇ - ఏ ఎ ॥

చ॥ ,, - ని ధా - స నీ - ధ ప మా , గ రీ । ,, ని ధా స రి । ప మ మ గ రి- గ రి రి
,, - హా రి - హాయ- సు ఊ ర , మునీ । ,, వ రు ల కు । ని ఇ ఇ ఇ ఇ -దుఊఊ
పా ,,-రి మ ప నీ దా - సాం రి స నీ - ధ ప । ద మ - మ మా - ప దా । పా ,, పా , మ
ఊ ,,-చ ర ణ మ హీ- మా అ అ అ- పా ఒ। గ అ - డు ట - త ర । మా ,, అ , అ
గ రి స - డి టాం । డి టాం । సాం , , , , ని ద
అ అ అ- డి టాం । డి టాం । మా , , , , అ అ
పా , - మ ద ప దా-సాం ప ద సాం రీ। , స రీ గ రీ । మా - మ గ రి స - ని ద
అ అ - న రు ద న - నేనుఊఊపా । ,, మ రు ద ను। దే - వి ఇ ఇ ఇ - వ ర
రీ రి - రి రీ స స - సాం ని ధ - మా ప ద । సాం ని ద పా ప - మ । ద ప ప మ - గా రి స
కాంచి-పు రా ల య- వా సి ని - శ్రీ ప ర । దే వ త నీ దు - కు । మా అ రు ద- న మ్మ అ

చ॥ రీ , , , , రీ గ స రి స ని ధ - ధ ధ । సా , , సా - స రి । గ - సా ని ధ - ధా ధ
రా, , , , కొందు వ ద న వి ను- మి క । నీ , , కు - స రి । గ - దై వ ము - గా న
ధ ధా - స రి మ - ప దా స ని ద - ప మ ప ద । స రి గ సాం ని ధ ప । ధ - పామ గా రీ ॥ , స- స్నిధ ॥
వ దా - జ్ఞ ము ల - స దా వి ను తి - న లి పి తే, న త జ నా త్రి పూర। ణ - నీ వె గా క ॥ అల్లి- ఏ ఎ ॥

శరి-సాగ-రిమ-వ-చధ-క్షైని 48. శ్రీరంజనిరాగము - ఆదితాళము ఆ. స రి గ మ ధ ని స

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] (వేలికి నాల్గక్షరముల చొ॥ పాడుకొనేది) అ. స ని ధ మ గ రి స

ప॥ మారుబల్కకున్నా వేమిరా - మా మనోరమణ ॥మా॥

అ॥ జారచోర భజన జేసితినా సాకేతసదన ॥మా॥

చ॥ దూరభారమందు నా హృద - యారవిందమందు నెలకొన దారితెలని సంతసిల్లినట్టి త్యాగరాజనుత ॥మారు॥

రాగలక్షణము:- 22 వ - మే॥ ఖరహరప్రియ జన్యము, షాడవ వక్రరాగము, పంచమము వర్జ్యము. చతుశ్రృతి ఋషభ, చతుశ్రృతి ధైవతములు, రాగచ్ఛాయా స్వరములు. ఎల్లప్పుడు పాడదగినది. మ గ రి స - రి గ మ రి గ స - మ రి గ రి స - మొదలగు ప్రయోగములు రాగ రంజకములు. అవరోహణమందు, స ని ధ మ గ రి స అను ప్రయోగము యీ రాగమునను వెంకటమఖిచే జెప్పబడియున్నది. వాడుకయందు యీ ప్రయోగము సాధారణముగ గపబడుచున్నది.

ప॥ మా , గ - రి గ మా గ - గ రీ రి స గ రి	సా , , , , - స ని	ధ - ని సా , - స రి గ	(1)
మా , రు - బ ల్కా - అ - కు న్నా వె ఎ ఎమి	రా , , , , - మఅ	అ - మ నో , - ర మణ	
మా , గ - రి గ మ గ మ - గ రీ - రి గ గ రి	సా , , , , - సా	, - ని స గ రి - స రి గ	(2)
మా , రు - బ ల్క - అ అ - కు న్నా - వె ఎ ఎమి	రా , , , , - మా	అ - మనో ఒ ఒ - ర మ ణ	
మ గ గా రి - గా మా , - ద నీ - దా ని ద ద మ	మా , , , , - మా	, - గ రి గ రి - స రి గ	(3)
మ అ అరు - బ ల్కా - అ - కు న్నా - వె ఎ ఎ ఎ మి	రా , , , , - మా	అ - మనో ఓఓ - ర మ ణ	
మ గ గా రి - గా మా , - ద నీ - ధ ని స ని ధ ని	దా , , , , - దా , ని	స - ని సా , - ని ద ని స ని ద	(4)
మ అ అ రు - బల్కా - అ - కు న్నా - వె ఎ ఎ ఎ ఎమి	రా , , , , - మా , అ	అ - మనో , - ర అ మ అ ణ అ	
డిటో	సా , , , , - సా	ని - రి సా , ని ద ని స ని ద	(5)
డిటో	రా , , , , - మా	అ - మనో , ర అ మ అ ణ అ	

(6) మగ గా రి - గామా , - ద నీ - దనిసానిసరీ । రిగమారిగ - మగ - గరిరిస - దని సరి । స నిద నిసా,-నిదనిసనిద॥
మ అ అరు - బి ల్లా అ - కుస్నా - వెలసిమిషతా । రఅ అఅఅ - అఅ - అఅఅఅ . మఅఅఅ । అఅమఅనో౦-రఅమఅఅఅ

అ॥ , నీ ద - నీ సా - , సగరిరి - మగరిస । రీ , , - , , , , । సా , , , - స ని సా
, జా ర - చో°రా - అ భ జన అ - జె ఎ ని తి । నా అ - అ అ । అ అఅఅ - అఅ అ
స - స ని ని ద - నీ సా , - రిగరీ - రిగ మ గ గ రి । రీ , , - , , , , । చా , నిసా , ని - సా , రి గా , రి
అ - జ అ అ ర - చో°రా , - భ జనా - జెఎ ఎ ఎ ని తి । నా అ - అ అ । అ , అ అ , అ - అ , అ అ , అ
సరి - డిటో । రీ , , , , - రీగరి । సా రి స నీ ద - ని ద ని స గ రి
అఅ - డిటో ।నాఅఅ - సాఅఅ । శే ఎ ఎ తా అ - ప అ ద అ న అ
స రి - డిటో । రీ , , , , - రిగమా । గరిసగగరిరిస - ని ద ని స ని ద ।మా॥
అఅ - డిటో ।నాఅఅ - పఅఅ । శె ఎ తి అఅఅఅ - ప అ ద అ న అ ।మా॥

చ॥ మాప - ధా ధ - ని ద - మ ద ని ద నీ - ద ని సా ని ద । మా మ గా రి - గ మ గ రి । సా , , - ని స రి గ
దూర - ధీ° ర - మం - దు అఅఅఅ - న అ వ హ్యా వ । యా ర వింద - ము ం ం ం । దూతా - సెల కొ౦
మ - నీ ద ని స ని - స గ రీ - రి - మ గ గ రి రి స । రీ , , , , - రీ గ రి । సా రి స నీ ద - ని ద ని స ని ద ॥మా, గ॥
అ - దారి దె ల సి - సంతి సి - ల్లి - న అ ట్ట ఇ ఇ ఇ । తా , , , , - త్యా అ అ । గా అఅ రా అ - జ అ ము అ అ అ ॥మా, గ॥

చరి-సాగ-శుమ-ప-చద-కై ని 49. బృందావన సారంగరాగము-ఆదితాళము ఆ. సరిమపనిస
[శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కృతి.] అ. సనిపమరిగస

ప॥ సరసీరుహానన శ్రీరామ ! ॥సర॥ అ॥ ధరజా మనోహర ! శంఖచక్రధర ! ॥ శ్రీకర దానవావిహారణ ॥సర॥
చ॥ వాసవాదిపూజిత పాదచరణా ! వారణారిభంజన నిపుణతరణ వసుదేవ పద్మనాభాచ్యుతశా ! వరద వెంకటేశ !
సర్వేశ ! ॥సర॥

రాగలక్షణము:—22 వ మేళకర్త ఖరహరప్రియ జన్యము. ఔడవ రాగము. శుద్ధ మధ్యమ కైశికి నిషాదములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు. ఇందు ధైవతము న్నూ ఆరోహణమందు గాంధారము వర్జితములై యున్నవి. మూడు వేళల పాడదగినది.

ప॥ ,,, - స ధ రి ధ రి
,,, - ధ ర ణీ ఇ రు

పా ని పా ని ॥ స ధ రి స రి
అ మ అ అ ॥ ధ ర ణీ ఇ రు

పా ని పా ని ॥ స ధ రి స రి
అ మ అ అ ॥ ధ ర ణీ ఇ రు

అ॥ ,,, ప ని సా ని
,,, ధ ర జా మ

రి సా ॥ స రి స ని పా మ
చ్రా ॥ ధ అ ర అ శ్రీ క

చ॥ , , , - ప ప పా ప
, , , - వ స వా ది

ప మ రి గ సా ॥ స ని సా రి మ
చ అ ర అ ణా ॥ వ అ రా ణా ర్తి

రి గ స ॥ ప ని సా ని
శ ర ణ ॥ వ సు దే వ

రి సా ॥ స రి స ని పా మ
కె శా ॥ వ ర ద అ వెం క

మా , రి
హా , న

స రి మ రి మా రి
హా అ అ అ అ న

పా , ప మ
హా , న అ

పా , స ని
నో , హా అ

ప ని సా స ని
ర అ అ ద అ

మ ప నీ ప
పు ం డా రీ

ప నీ ప
భ ం జ

ప నీ స
పద్మా న

ప ని సా స ని
కెప శా స అ

గ సా ధ ని
స శ్రీ ర అ

గ సా స ని
స శ్రీ ర అ

రి గ సా , స ని। పా ని సా ని ॥సస
న అ శ్రీ, ర అ। అ మ అ అ॥సర

సా రీ మ
రా శంఖు

స ని పా మ । రి గ స ॥సస॥
న అ వా ది । హా ర ణ ॥సర॥

మ రీ రి
త పాద

మ రి ప మ
న ని పు ణ

ని రీ మ
అ ఖా సు

స ని పా మ । రి గ స ॥సస॥
అ అ ర్వే ఎ । ఎ ఎ శ ॥సర॥

చరి-సాగ-శుమ-వ-చధ-కైని

50. అభోగిరాగము—ఆదితాళము

ఆ. స రి గ మ ధ స
అ. స ధ మ గ రి స

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప॥ మనసు నిల్ప శక్తిలేకపోతే - మధుర ఘంటావిరుల పూజేమి జేయును ॥మన॥

అ॥ ఘనదుర్మతుడై తా మునిగితే - కావేరి మందాకిని యెటు బ్రోచును ॥మన॥

చ॥ సోమిదమ్మ సొగసుగాంద్ర కోరితే - సోమయాజి స్వర్గార్హుడౌనా - కామక్రోధుడు తపం బొనర్చితే - గాచిరక్షిం చున త్యాగరాజ నుత ॥మన॥

లక్షణము:—22-వ మేళకర్త ఖరహరప్రియ రాగజన్యము. ఔడవ, ఔడవరాగము పంచమనిషాదములు వర్జితములు, శుద్ధమధ్యమ చతుశ్రుతి ధైవతములు రాగఛాయా స్వరములు ఎల్లప్పుడు పాడదగినది.

[ప్రతిలికి రెండక్షరములు చొప్పున పాడుకొనవలయును.]

ప॥ స్ధ మ - మ గ రి - రి గ మా	గ - గ రి - రి స	స ధ్ద సా - రి గ మా
మ న సు - ని ఇ ల్ప - శ అ అ	క్తి - లె ఏ - ఏ క	పొ ఓ - తె ఏ ఏ
మ రి మా - ధా మా - ద ధ సా - ధ స	రి - రి గ రి	స రి గ రి - స ద మ ధ ॥ స ధ
మ ధు ర - ఘం టా - వి రు ల - పు ఊ	జ - ఏ ఏ మి	జె ఏ ఏ ఏ - యు ఉ ను ఉ ॥మన॥
అ॥ గ మ ధ స - ధ స - రి స	స ధ మా - గ మ	ధ స - రి గ రీ
ఘ న దు ఉ - ఉ ఉ - ర్మ తు	డై ఇ తా - త అ	ము ని - గి ఇ తే
గ రి - స రి గా రీ - రి సా స ధా	ధ స - రి గ	రి - స ద మ ధ ॥ స ధ
కా అ - వె ఏ ఏ రి - మ ం ద అ	కి ని - యెటు	బ్రో - చు ఉ ను ఉ ॥మన॥
చ॥ మా మ మ గ రి గ - మ ధ	మ - ద స ధ	మా - మ గ రీ
సో మి - ద ం ం మ్మ - సొ గ	సు - గ ం ద్ర	కో - రి ఇ తే
రి గ మా గా - గ రి రి స సా - స ధ్ద సా	రి గ మ గ - గ రి రి స -	రి గ మా
సో ఓ ఓ మ - య అ అ అ జి - స్వ ల అ	ర్గ అ అ అ - ర్హు ఉ ఉ ఉ -	డౌ ఉ నా

గా - మగ మా దా - ద ప | ధ మా - ధ | సా - రి గ రి
శా - మ అ అ శ్రీ - ధుడు | త పం - బో | న - ర్చితె
గా రి - స రి గ రి - ధ స రి | స రి గా - మ గ గ రి | సా - ని రి - ద ప మ ద|| పధ
గా చి - ర అఅ అ - క్షుంచు | న అ అ - త్యా అ గ అ | రా - జ అ - న ఈ త అ|| మన

చరి-సాగ-శుమ-ప-చధ-కైని.

51. హంసధ్వని రాగము - ఆదితాళము.

ఆరో. స రి గ పా పధనిస
అవ. స నీ ధపమాగరిస

[శ్రీరామనాథపురం శ్రీనివాసఅయ్యంగారికృతి]

ప|| శ్రీ రఘుకుల నిధిం - శ్రితజన పరిపాలం - చింతయామ్యహం - సతతం శ్రీరామం ||శ్రీరఘు||

అ|| నీరాజదళ నేత్రం నిరుపమ సుచరిత్రం - నిఖిల భువన పవిత్రం - నిజభక్త పాలన గాత్రం ||శ్రీరఘు||

చ|| దశరథ రాజకుమారం - దశముఖ రిపుసంహారం - దనుజవనోద్ధారం - తారకబ్రహ్మ సారం - కుశపతి హృదయా విహారం - పరమదయాకరం వీరం - పాకారివినుత పాదం - పతి శ్రీనివాసనుతం ||శ్రీరఘు||

రాగలక్షణము :—ఇది, 29 వ మేళకర్త జన్యము. వక్రసంపూర్ణము, చతుశ్రుతి ఋషభ, శుద్ధమధ్యమ కైశికీ నిషాద ములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు - అన్నివేళలయందు పాడదగినది. రీగసా - పమా గమా-రిగామా - పానిధమా - పనిగని పానిధమా - మగపమా - పమాగరి - సగరిగమాగరి - గరినిసా - మొదలగునవి రాగరంజకములు. (శేలికి 4 ం. చా. పా)

స|| పాపాసానీ - సారిస - నిధపా - ధపపమ | పసపాస్సని - నిధాప - ధనిధప | మగ మపధప - పమగా - రిస్ని
శ్రీరఘుకు - లఅఅ - అఅని - ధి ం ం ం | శ్రీతజాఅఅ - నఅఅ - మఅరిప | పా - అలఅఅ - అఅఅ - లం
పాపాసా - నిసరిగరి - సారిసనిధ - పాధపపమ | పధనిస రిగరిసారిస-నిధపా-ధనిధప మగగా-మపధప-పమగా రి
శ్రీరఘు - కుఉలాఅఅ-అఅతఅఅ- నీ ధిం ం ం | శ్రితఅజాఅఅఅఅ-నఅఅ-పఅరిఇ-పాఅఅ-అఅఅఅ- అఅ లం
స - రిగ మా - పా - ధ ని ధ ప - మగగా మపధప - పమగా రి | స్నిసా , , న్ని స | రీ , గ మా - మగగా గరిరి
ం - చిం త - యా - అ అ మ్యఅ - హా ం ం ం ం ం ం - ం ం ం ం | స త తం ఊ శ్రీ ఇ | రా , అ అ - ం ం ం మం ం ం
రిస-రిగ మా-పా-ధనిధప-మగగా-మపధప-పమగా రి | స్నిసా , , పమపా | పనిస-పధపమగ - మపధప పమగరి ||పాపా||
ం ం-చిం త-యా-అఅమ్యఅ-హాం ం-ం ం ం ం-ం ం ం ం | సతతం ఊ శ్రీ ఇఈ | రఅఅ-అఅఅఅఅ- అఅఅఅ మం ం ం ం ||శ్రీర||

అ॥ పా మా పా స ని - ని ద ధా - నీ సా రి స - ని ధ - నీ సా । నిసా ని - స రీ స - రీ గ రి సా ।నీ సా రి స ని ధ - పా , ని ధామా

నీ ఈ రా అ అ - జ అ అ - ద శా అఅ - అఅ - నే త్రం। ని ఈ ఇ - రు ఊఈ ఊ - పఅ అ మ । నా చ అ అ అ - రి ఇ ఇ త్రం

డి టో - డి టో । ని సా ని - స రీ స - రి మ గ రి సా । డి టో

డి టో - డి టో । ని ఇ ఇ - రు ఊ ఈ ఊ - ప అ అ అ మ । టో

డి టో - డి టో । నిసా ని - సరీస - రిగమాపమ గరిసా ।నిసరీగరిసా రిసనిధ - పా, నిధామా

డి టో - డి టో ।నిఇఇ - రుఊఈఊ - పఅఅఅఅ - మఅఅ।నుఈ చాఅఅఅఅఅ - రీ ఇ ఇ త్రం

పమపధనీ - ధనిసాసా - నీసారిసనిధ - పాధపపమ । పమపధనిధ - పనిధప - మగగా - మపధప - పమగా - రీ సమగరి

నిశాలఅఅ - భుఈ వసా - పవిఇఇఇఇ - ఈ త్రం౦౦౦ । నిజశ్యాఅ అఅ - ముఅఅఅ - లఅఅ । గఅఅఅ - అఅఅ - అ త్రం౦౦

చ॥ పా , పా మ ప ని ధ మా ప ని ధా ని । సా , రీ సా ని । ధ పా - మ ప మ గ రి

సా , రి గ మ - ప మా గ రి స - రిగామ - పా , - స్థి స రి గ । మ ప ని ధ మ గ రి స్థి

స సా - ప పా - స సా - నీ ధ ని - స రి స । గ రి స - ని రి స రి ని । రి సా - ని ధ ప - మ ప

ని ధ ని స - రి గ మ - రి గ రి - స ని రి స రి ని । సా - ప మ ప స ని స । ప ధ - మ ప మ - గ రి స్థి ॥శ్రీర॥

చ॥ స స సా సా సా - పపపా - పధపానిధమా । ప మ - పధనిధ - పనిధప - మగగా । ప పధపపమ గా రీ - పమగరి

ద శ ర థ రా - జకుమా - అఅఅ ర౦౦ । ద శ - ము ఈ ఈ ఈ - ఖ ఎఅఈ - రి ఇ ఫు । ఏ౦౦ ౦ ౦ ౦ ౦ హా ర౦౦౦

స స పా పా సా - పపపా - పధపానిధమా । పమ పనిధా - ధనిధని - పదపధ । మపమప మగ - రీగమ - గరి

ద శ ర థ రా - జకుమా - అ అ అర౦ ౦ ।దశ ముఈఈ - ఖఅఅ - రిఇఫుఈ। ప ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ - హాఅఅ - ర౦

గ గ గా మా - ప ని ధ ప - మ గ మ పా మ - గ రి - ప మ గ రి । సా , - రి గ మ పా ।పమగరి - గమపమ పాపా

ద సు జ ను - నో ఓ ఓ ఓ - హా అ అ అఅ - అఅ - ర ౦ ౦ ౦ । ౦ ఈ - త అ అ వ । త్రఅయుఅ - విఇఇఇ హార౦

ప మ ప ధ నీ - ధా ధ ని సా రి స ని ధ నీ - సా సా । ని సా ని - స రీ స - రీ గ రి సా ।నీ సారిసనిధ పా ని ధా మ

ప కు ప అ అ - తి హృదయాళఅ ని ఇ ఈ - హా ర౦। ప ర అ - మ అ అ - దఅ అ యా । క ర౦ ౦ ౦ ౦ వి - ర ౦ ౦

ప మ ప ధ పీ - ధ ని పా పా - నిని పాకిక్లని ధ పా - ధ ప ప మ । పమ - పధనిధ - పనిధప - మగ గా । మపధప
పా ల కి అ - అ ల అ రి - వినుతాలలఅ పా - ద ० ० ० । పతి - శ్రీఇఇఇ - నిఇఇఇ - వఅ అ । పఅఅఅ
ప మ గా - రీ - ప మ గ రి ॥ సా ॥
అ అ అ - ను - తి ० ० ० ॥ శ్రీ ॥

చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైసి

52. మధ్యమావతిరాగము-ఆదితాళము

ఆ. స రి మ ప ని స
అ. స ని ప మ రి స

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] [త్రికాలిక రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనేది]

ప॥ వినాయకునివలెను బ్రోవవే నిను - వినా వేల్పులెవరమ్మ ॥వినా॥

అ॥ అనాధరక్షకి శ్రీకామాక్షి సుజనాఘమో - చని శంకరి జనని ॥వినా॥

చ॥ (1) గరాధమాలను వరాలొసగను.డరాముతై భూసురాది దేవతు - లరాయడిని జెందరాదు దయజూ-డరాదా
కాంచీపురాదినాయకి ॥వినా॥
(2) పితామహుడు జనహితార్థమై ని - న్నుతా తెలియవేడ తాళిమిగల య - పశారమె త్రికను తామసము
చే - య తాళజాలము నతా ర్తిహారిణి ॥ వినా ॥
(3) పురాణి దయచే - గిరాలుమాకని - కిరాజేసి బ్రోచు రాజధరి త్యా-గరాజుని హృదయ
సరోజ మేతై-నసోదరి పరాశక్తినను ॥వినా॥

రా గ లక్షణము:- 22.వ మే. ఖరహరప్రియరాగజన్యము. భాషాంగ, ఔడవఔడవ రాగము. గాంధారధైవతములు వర్జితములు. చతుశ్రుతి ఋషభ శుద్ధమధ్యమ కైశికినిషాధములు రాగచ్ఛాయాస్వరములు. గమక, ఒరికరక్తిరాగము. ఎల్లప్పుడు పాడదగినది. 28.వ మేళకర్త యని కొందరి మతము. ఈ రాగమును సురరాగమని చెప్పియున్నారు. ఆకాలమందు ఇతరరాగములు పాడుటవల్ల గలిగెడు దోషములను పోగొట్టి శుభములు నిచ్చునని పూర్వీకులవల్ల దెలియుచున్నది.

| ° ° | ° °

చ॥ రి మా ప - ప ని స రి । స - సా ని । పా ప మ ॥ ప ని సా - ని - ప మ రి స । రి మ ప మ రీ । సా , ,
వి హాయ - వ ని వలె । ను - (బ్రో వ । వే ని ను ॥ వి ఇ నా - వె . ఎ ల్ల వె వ । ర ం ం ం ం । మ్మా , ,
డిటో డిటో డిటో ॥ డిటో । రిమపని - స్రీమరి । సనిపమ . రి మ రి స
డిటో డిటో డిటో ॥ డిటో । రం ం ం - ం ం ం ం । ం ం ం ం - మ్మ ఆ ఆ అ
డిటో । డిటో । పా , నిపమ ॥ డిటో । మరిపమ - నిపస్ని । డిటో ॥ రిమా ॥
డిటో । డిటో । వె , ఎ - నిను ॥ డిటో । రం ం ం - ం ం ం ం । డిటో ॥ వినా ॥

అ॥ ప నీ స - సా రి ని । సా , , । సా , , ॥ ప నీ స - స రి స ని । సా , ని । ప - నీ స
అ సాధ - ర క్ష కి । (శ్రీ) , , । ఈ , , ॥ అ సాధ - రా అక్ష కి । (శ్రీ) , శా । అ - మా క్షి
ప నీ స - రీ స రి । మా , స రి । స ని పా - ని స ॥ పనిసా - స నిపామ । రీ - మపనిస । సని - పమ - పమరిసరిమా ॥
అసా ధ - రాక్షకి । (శ్రీ) , శాఅ । అ అ మా - అ క్షి ॥మంజనా - ఘ అమోచ । నీ - శ ంకఅ । రఘ - జ అ - నఆసఇవినా ॥

చ॥ ప పామ - ప ని సా । స రి ని స , ని । ప మ రీ - స స ॥ ని స రి మా , ప మ రి - సా స । రీ మ ప । ప ని పా
శ్రీ రాణి - దయ చే । గి ఇ ర అ , ం । మా అఅ - కని ॥ శ ఇ రా అ , జె ఎ ని - (బ్రోచు । గాఅ జ । ధ ర త్యా
ని మా ప - ని స రి స । ని స రీ మ రి । రి సా - స ని ॥ ప - నీ స - స ని ప మ । ప ని సా - ని । ప మ - రి స ॥రిమా
గ రా జా - ని - హృదయ । న అతో ఒ ఒ । ఒ జ - మొవె ॥ ఎ - తైన - సాఒ ద రి । ప అ రా - శ । అ క్షి - నను॥వినా
(1, 2 చరణములు చరణమువలె పాడుకొనవలయును.)

చరి-అంగ-శుమ-వ-చధ-కై ని. **53. మధ్యమావతిరాగము-రూపకము** ఆ. సరిమపనిస
[దేవీగానసుధాకర శ్రీ ఓగిరాల వీరరాఘవశర్మగారి కృతి] రాగలక్షణము:— 52వ కృతిలోనున్నది. అ. సనిపమరిస

ప॥ విడిచి మంఖింపవె మనసా దు - ర్విషయాదులపై మోహము ॥విడ॥
అ॥ అడవిచరించు మృగ సమ - నడతలపైగల తమకము ॥విడ॥

చ॥ కామకామాలోభములు - కలకాల మీ భవకాననమున - కామినీమణిపై సపత్నీ - కాంత్లలుడుగ నేరక మరి -
-- శోకరివయి బహు దుర్మార్గ-హూమలజిక్కి- సొలసిన నిను కామరిపు సతీమణి రొటు- గాచును రాఘవునివలెను॥విడ॥

ప॥ రి రి - రి రి రీ । ప మ రీ - రీ రీ సా , , ॥ రి రి - రి రి రి మ ప ని । ప మ రీ - రీ రీ సా ,,
వి డ -చిముఖం । ప అ వే - మన సా అ ॥ వి డ - చిముఖ ం ం ం । ప అ వే - మ న సా అ
రి రి - రి రి రి మ ప ని । ప్ ని ప మ - రీ రీ సా సా ॥ రి మ - పా ని స్ । ప ని స్ా - స్ ని ప మ రీ సా
వి డ - చి ముఖ ం ం ం । ప అ వెవ - మన సా దు ॥ ర్వ్యవ - యా దు ల । పై ఇ ఈ - మెంబి ఒ ఒ హూము
రి మ - ప ని స్ రి । స్ా - స్ ని ప మ - మ రి సా ॥ రి మ - ప ని స్ రి । మ్ రి స్ ని - ప ని స్ ని - ప మ రి స
ర్వ్యవ - యఅదు ల । పై - మెంబి ఒ ఒ - హూఅ ము ॥ ర్వ్యవ - యఅ దుల । పై ఇ ఇ ఞ - మెంబి ఒ ఒ - హూఅ ముఊ
రి మ - ప ని స్ రి । మ్ రి స్ స్ - ని ప ప మ - రి మ రి స ॥ రి రి ॥
ర్వ్యవ - యఅ దుల । పై ఇ ఇ మెం- ఒ ఒ హూఅ - అముఊఊ ॥ విడ ॥

అ॥ ప ప - ని స్ రీ । స్ రి మ్ రి - రీ రీ - సా సా ॥ ప ప - ని స్ రీ । స్ రి ప మ - రీ రీ - సా సా
అ డ - వి చ రిం। చుఊఊఊ -మృగ - స మ ॥ అ డ - వి చరిం । చుఊఊఊ - మృగ - స మ
రీ రీ - సాస్ని - పనిస్ా । స్నిపమ - నిపమరి - మరి రి స ॥ రీ రీ - సాస్ని - ప నిస్రి । మరిస్ని - స్నిపమ - రిమ రి స
న డ - త లఅ - పైఇఈ । గఅలఅ - తఅమఅ - కఅముఊ ॥ న డ - త లఅ - పైఇఇ । గఅలఅ - తఅమఅ - కఅముఊ
రీ రీ - సా స్ని - రి మ ప ని । స్ రి మ్ రి - స్ ని ప మ - రి మ రి స ॥ రి రి ॥
న డ - త లఅ - పై ఇ ఇ ఇ । గ అ ల అ - త ల మ అ - క అముఊ ॥ విడ ॥

చ॥ పా - ప పా ప । మ ప ని ప - ప మ రీ - రీ మ రి ॥ ప మ రీ - రీ మ రి - మ రి స స । స్ని స రి స - ని స రి స రీ రీ
కా - మమోహా । లొఅఒ ఒ ఒ - భ అ ము- ల క ల ॥ క అ ఆ - ల మి ఇ - ఇ ఇ భ వ । క అ అ అ - న అ నఅమున
మరిసన్ని - సారిమ - పాపమ । పనిస్ా - స్నిరిప - నిపపమ॥ పనిసా - సాస్నిపామా - మపనిప - పమరీ - రిసరీ
కఅఅఅ- మినిఇ - ఈమణి । పైఇఈ - సఅపఅ -అఅత్నిఇ॥ కాంం - త్రులు ఊ డు గ - నెఎఎ - రఅక - మఅరి

నినిపప - మరి ప మ - రిసా । నిసరిస - నిపనిస - రిసరిరి॥ పాపని-సరిసరి - సనిపని । సానిప-మానిప-మమరిస ॥౮౮॥

శాఖమని-దయిబహు-దుర్గా।హామలజి-ఇక్కి-సాల-సీననిను॥కామరి-పుసతిఇ-మణిఎటు।గామను-రాఘవు నివలెను ॥విడ॥

చరి-అంగ-శుమ-వ-శుధ-కై ని.

54. చారుకేశి - ఆదితాళము.

ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స.

అ. స ని ధ ప మ గ రి స.

[(శ్రీ) త్యాగరాజయ్యగారి కృతి.] (వేలికి రెండక్షరములచొప్పున పాడుకొనేది.

ప॥ ఆడమోడి గలదా ? రామయ్య ! మాట ॥ లాడ ॥అ॥ తోడునీడ నీవేయనుచు సద్భక్తితో గూడెనీ, పాదము బట్టిన మాట ॥లాడ॥ చ॥ చదువులన్ని జదివి శంకరాంశజోద్భవుడాగ సంభవుడు మ్రొక్కి కదలు తమ్ముని బల్కఁజేసితివి గాకను, త్యాగరాజు యాడిన మాట ॥లాడ॥

రాగలక్షణము :— 26-వ మేళకర్తరాగము. సంపూర్ణరాగము. సర్వస్వర గమకవరికరక్తిరాగము. ఎల్లప్పుడు పాడదగినది.

ప॥ పా ద పా మ గ రి । గ సా స । రి గా మ ॥ పా ద పా మ గ రి । గ సా స । రి గ మ పా మా
ఆ డ మో డి గ ల । ద రా మ । య్యమాట ॥ ఆ డ మో డి గ ల । ద రా మ । య్యమాఅ ఆ టా
ప ద నీ ద పా మ గ రి । గ సా స । రి గ మ పా మా ॥ ప ద ని స ని ద ప మ గ రి ॥ గ సా స । డి టో
అ అ ఆ డ మోడి గ ల । ద రా మ । య్యమఅ ఆ టా ॥ అ అ ఆ అ డ అ మో డి గ ల । ద రా మ । డి టో
ప ద ని స రీ రి స ని ద పా - మ గ గ రి । గా , మ గ రి పా । గీ గ మ పా మా । ॥పా॥
అ అ అ అ డా మొ ఒఒఒ డి - గ అ ల అ । దా , ర అ అమా । య్యా మ అఅటా । ॥ఆ॥

అ॥ , ప దా ని దా నీ సా | , , , , | , నీ దా పా
, తోడు ని డా నీ వే | , , , , | , రా ఆ మా
, మ - ప దా ని దా నీ సా | , ద ని సా | , నీ దా పా
, అ - తోడూని డా నీ వే | , ఎ ఎ ఏ | , రా ఆ మా
, మ - ప ధా ని ధా నీ సా | , ధ ని సా ధ ని | సా రి స నీ స ని ధా పా
, అ - తోడూని డా నీ వే | , ఎ ఎ ఏ ఎ ఎ | ఏ ఎ ఎ ఏ ఎ ఎ రా అ

, మ - ప ధా ని ధా ప ని సా	ప మా గ రీ	మ గ గ రి సా
, మ - తో డూ ని డా ని ఇ తే	యమూము సా	దృఢ ఆ అ ట్టి
స రీ , గ రి స స ని ధా ని స	స ని ధ ప మ	మ ధ నీ , ధ ప మ ‖పాద‖
త్రొం బ - ఒగు డి ని ఇ ఈ ప ద	ముఊఊ బ ట్టి	న అఆ అను ఆ ట ‖అద‖
చ‖ , - ప పా ధ పా మ గ రి	గ సా రి	మ గ గ రి సా
, - చదూ వు లా న్ని జది	వి శం క	ర ం ం ం క్రో
, - స ని ధా ని సా	, మ గ రి	మ గ గ రి సా
ఓ - దృ వు డా గ నం	ం భ వుడు	(మొ ఒ ఒ ఒ కా

కదలం తమ్మని బల్కఁజేసితివిగాకను త్యాగరాజు యాడినమాటలాడ‖ (అను పల్లవిరతి పాడుకొనేది.)

27 వ మేళకర్త, సరసాంగి జన్యం 55. నళినకాంతిరాగము:—ఆదితాళము ఆ. సగమపనిస

చరి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-కాని. [శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] అ. సనిపమగరిస

ప‖ మనవి యాలకింపరాదఁటే - మర్మమెల్లఁ దెల్పెదనే మనసా ‖మనవి‖

అ‖ ఘనుఁడైన రామచంద్రుని - కరుణాంతరంగము దెలిసిన నా ‖మనవి‖

చ‖ కర్మకాండ మతాకృష్ట భైభవ - గహనచారులై గాసిఁ జెందఁగఁ గని మానవ అవతారుఁడై - కనిపించినాఁడే యతఁడే త్యాగరాజు ‖మనవి‖

రాగలక్షణము:— ఇది 27 వ మేళకర్త సరసాంగి జన్యరాగము. వక్రషాడవరాగము ఆరోహణమందు ఋషభము వక్రము. ధైవతము వర్జ్యము. అంతరగాంధార శుద్ధమధ్యమములు, రాగఛాయాస్వరములు ఎల్లప్పుడు పాడదగినది. త్రికాలిక రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనేది

ప‖ , , , - గ రి మ గ - రి స	గా , - రి	మా , - గ రి
, , , - మ న వి ఇ - యాల	కి ం - ప	రా , - దఅ

మా , - గ రి 2
రా , - ద అ
మా , - మ ప 3
రా , - ద అ
మా , - మ ప
జే , - మ న
మా , - గ రి । పా ,
గా , - ద అ । జే ఎ
రి మా మ
౦ ౦ (దు
గ రి - సారిస । పనిసా ॥ గరి ॥
ముదా- లి నిఇ । నఅనా ॥ మన ॥
మ పా - ని ప
మ్రొ లై - భ అ
మ పా - మ ప
ని జెం - ద అ
రి మా మ
వ శా రు
ని - పామ । మగగ రి రీ ॥ గరి ॥
డే - శ్యాగ । రాఅఅఅఅ ॥ మన ॥

డిట్టో
డిట్టో
గ రి గా - రి
కి ౦ ౦ - ప
రి స సా - గ రి
దా ఎ పే - ల్పద
గా , రి
కి ౦ ప
స ని నీ - గ
రాఅమా- చ
గ రి రీ - మ
ర ౦ ౦ - గ
ప మ మా - గ రి
మ అ తా - క్ర
రి స సా - గ రి
లైఇ ఈ - గాఅ
సా రి స సా - గ
వాఅఅఅ - అ
రీ , రీ , - ని స
నా , డే , - న తే

మా , - గ రి మ గ - మ గ రీ సా
జే , - మ న వి ఇ - యఅ అ ల
పా , - ప మ మా - మ గ గ రి సా
జే , - మ న వి - య అ అ అ ల
నీ , - ప మ మ గ గా రి
జే , - మ గ్రొ మెఎ ఏ ల్లా
నీ , - ప మ మా - మ గ రీ సా
పాఅ- మ న వీ - య అ అ ల
అ॥ , , , - ప ని సా ని
, , , - ఘను లైన
మ గ గా - గ రి మా - మ గ గా గా
ని ఇ ఈ - క అ రు - ణా ౦ శ అ
చ॥ , , , - ప ప - మ ప సీ పా
, , , - క గ్మ్ర- కా ౦ ౦ డ
మా , - ప ని పా - మ గ రి రి
వ అ - గ హా న - చాఅ అరు
నీ , - ప ని సా ని
గా , - గ ని మా న
మ గ గా - రి మ మ గ గా రీ
లైఇ ఈ - క ను వి ౦ ౦ చి

1 రి గ మ గ - గ రి సా
దై ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఈ
స ని రి స - స ని ధ ప
వ అ ర అ - దుఊ దుఊ

2 రి గ మ ప - గ రి సా
దై ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఈ
రి స ని ధ - స ని ధ ప
వ అ ర అ - దుఊదుఊ

3 రి గ మ ప - గ రి సా
దై ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఈ
రి స ని ద - స ని ధ ప
వ అ ర అ - దుఊదుఊ

4 రి గ మ గా , మ - రి సా
దై ఇ ఇ ఈ ఇ ఇ - ఈ ఈ
రి స ని ద - స ని ధ ప
వ అ ర అ - దు ఊదుఊ

స రి గా మ గ - రి గ రి సా
సుఊ రా అ అ - అ అఅ లా
రి గ రి సా రి స - సనిదప||దని||
గా అఅ అ అ అ - దఅఅఅ||విన||

ప ధ ని ధ - ధ ప మ గ
వ అ అ అ - హాఅ సు ఊ
ని స రి గ - మ ప ధ ని
క ం ం ం - చి ఇ ఇ ఇ

ప ధ ని ధ - ధ ప మ గ
వ అ అ అ - హాఅ సు ఊ
మ ప ధ ని - సా , ని
ం ం ం ం - చీ ఇ ఇ

ప ధ ని - ప ధ మ - గ మ
వ అ అ - హాఅ అ - సు ఊ
పా - ధ ని - సా , ని
ం - చిఇ - ఈ ఇ ఇ

ప ద ని స - ధ ప మ గ
వ అ అ అ - హాఅ సు ఊ
ద ని స రి - సా , ని
ం ం ం ం - చీ ఇ ఇ

ప ధ నీ - ధ ని
న అ అ - అ గి
ని ద పా - ప ద ని స
లంఊ ఊో - బొఒ ఒ ఒ

ఊ ద ని సా - స ని ని ద ప మ
ని స శా - అ అ అ అ సుత

ని ధ నీ సా - , ,
కెద రి సూ - ఊఊ

ద ని సరిస - స నిదని - ప మ
వి న తఅఅ - అఅఅఅ - సుత

ని ధ నీ సా - ని స రి గ
కెద రి సూ - క ం ం ం

ద ని - రిసనిద - సనిదప - ని ద ప మ
వి న - తఅఅఅ - అఅఅఅ - సుఊ త అ

ని ధ నీ సా - సరిగమ
కెద రి సూ - కంంం

నిదనీ - సరిగామగ - రిగరిసారిస - నిదపమ
విఇన - తఅఅ అఅ - అఅఅఅఅఅ - సుఊతఅ

సనిధా - నీ సా - రి గ మ ప
కెఎద - రే సూ - క ం ం ం

ప ద నీ - దనిసా - స ని రి స - ని ద పా
వ అనా - జఅఅ - అఅఅఅ - అ అ స

సరిగా - గమగరి - గరిసా - స ని రి స
సఅన - కఅసఅ - సఅ ది - ముఊసుఊ

చ॥ , ద నీ , ధా - ని ద ధ ప - దా
, నె ర అ వై - క అ అ అ - అ
మా. నిదానిపా - మదపమ - గ రి స
అ - దినక రు - అం ఉ ద అ - అ అ అ
ద ప - ధ నీ , సా - సస స - స
ఒ ఒ - పు ర అద్యా - రమున - చ
స రి గా - గ మ గ రి - గ రి సా - స ని రి స
వ అ రా - త్య అ అ అ - అ అ గా - ర అ అ అ

, - ప ధా ని సా
అ - ఖా ఓ త్స వ
, - స రి గ మా
, - యిం చి నా
స రి గా - మ గ
ర ఆ అ - చ ర
ని ద పా - ప ద ని స
ఆ ఆ జా - ను ఈ ఈ ఈ

స ని ని ద - ధా ని ద పా ధ ప
మునీ న అ - క అ అ తా అఅ
ప ద - నీ స స - స ని
నన - ప చ్చ ము - గొ
రి గ మ గ - గ రి సా
ఇ ఈ అ ఓ - వ ఈ ఈ
రి గ రి సా రి స - సనిదప॥దని॥
తౌ - అ ఈ ఈ ఈ ఈ - డు ఈ ఈ ఈ॥దన॥

చరి-అం గ-శోమ-వ-చధ-క్షైని.

57. హరికాంభోజిరాగము-రూపకతాళము.

ఆ. స రి గ మ ప ధనిస
అ. స ని ధ ప మగరిస

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప॥ ఒకమాట - యొకబాణము - ఒకపత్నీవ్రతుఁడే మనస ॥ఒక॥ అ॥ ఒకచిత్తముగలవాఁడే ఒకనాఁడును మరువకవే ॥ఒక॥

చ॥ చిరజీవత్వము నిర్జర - వరసౌఖ్యమొసంగనే - ధరఁబరఁగే దేవుఁడే - త్యాగరాజ వినుతుఁడే ॥ఒక॥

రాగలక్షణము : 56-వ కృతిలోనున్నది.

ప॥ ప ప ధా ని ధ । ధ ని - స ని నీ - ధ ప । గ మ ప ధ - ధ ప మా । ప ధ ని - స ని ధ ప మా
ఒ క మా అట । యొక - బ అ అ - ణము । ఒ క ప అ - త్నీ ఇ ఈ । వ్రతుఁడే - మ అ న అ సా
ని ధ పా - ధా ని ద । ప ధ ప ధ నీ ధ ప । మ గ - మ ప ధ ని - సా । స ని రి స ని ధ - ని స ని ధ ప మ
ఒ ఒ కా - మా అట । యొఒ క అ బాణము । ఒ క - ప అ అ అ - త్నీ । వ్రతుఁడే ఎ - మ అ న అ స అ

అ॥ ధ ని స ని ధ ప । ధ ని స ని సా । ధ ని - ధ ని స ని ధ ప । ధ ని - ధ ని స రి - సా
ఒ క చి ఇ త్తము । గ ల వ అ డే । ఒ క - చి ఇ ఇ ఇ త్తము । గ ల - వ అ అఅ - డే
ధ ని - ధ ని స ని - ధ ని । స రి స ని స రి సా । ధ ని స రి - రి గ మా - గ రి । స రి-గ రి సా - ని ధ ప మ
ఒ క - చి ఇ ఇ ఇ - త్తము । గ ల వ అ అ అడే । ఒ ఒ క అ - న అ అ - డు ను । మరు - వ అ కా - వె ఎ ఎ ఎ

ఖో॥ పప ధ ని సా - స ని ధా । ని ధ నీ ధ ని । సరిగరిసని । ధ ని స ని ధ ప
క్షీ ర జ ల ధీ - వ ల అ । శ్యామ నీ ర్జ ర । వర సౌఖ్య మీ । సంగ అ సె ఎ
ధ ని ధ ని స ని ధ ప । స రి - స ని స రి - సా । ధ ని స రి - రి గ మా - గ రి । స రి - గ రి సా - ని ధ ప మ ॥ ప ప
ధ ర జ అ ర అ గ ఏ । శ ఏ - పుణ్య ఉ - డే । త్య అ అఅ - గ రా - జ అ । విను - తుఉ - డ ఏ ఏ ఎ ॥ ఒక

చరి-అంగ-శుమ-వ-చధ-కైని. 58. హరికాంభోజిరాగము - ఆదితాళము ఆ. సరిగమపధనిస

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] రాగలక్షణము:—56-వ కృతియందున్నది. అ. సనిధపమగరిస

ప॥ దినమణివంశతిలక ! లావణ్య ! దీనశరణ్య ! ॥దిన॥ అ॥ మనవిని బాగుగ మదిని దలంచుచు చనువున న్నేలు చాలగాజాలు ॥దిన॥ చ॥ సార్వవినుత ! నను సంరక్షింపను గర్వము యేల గాచువారెవ రిక? నిర్వికారగుణ! నిర్మలకర ధృతపర్వత ! త్యాగరాజ సర్వస్వమా ॥దిన॥ [(జేలికి నాల్గక్షరములు చౌక్కన పాడుకొనవలెను.]

ప॥ ,, స నీ ద పా - ప మ గ రి మ గ గ రి	సా , - స రి గ మా	మ గ రీ , - రి గ మ ప
,, ది నా మ ణీ - వం ం ం ం ం ం ం	శా , - తి ల క లా	వ ం ం , - ణ్యఅ అ అ
ద ని-స నీ దపమ - గామపదపమగ-పమమగ మగగరి	డిటో	డిటో
అ అ-దినా మణివ - వ ం ంం ంంం-ం ం ం ం ం ం ం ం	డిటో	డిటో
,, - స నీ దపమ గా- రిగమపధనిదప - పమగరిమగగరి	డిటో	డిటో
అఅ - దినామణివఉ -వం ం ంంం ంం - ం ం ం ం ం ంంం	డిటో	డిటో
డిటో - దపపమ మగగరి	డిటో	రీ గా , మ పా ధా , ని । సా
డిటో - ం ం ం ం ం ం ం ం	డిటో	వంణ్య, అ అ అ , అ । అ

,, - పా , ద నిదపా - మపమదపమగారీ మగగరి । సా ,,,, మగరిస।రిగమపధనిసరి - గమగరిసనిధప । మపధని । స నీ ।
,, - దీ , ఇ ఉనశా - ర ం ం ం ం ం ం ంణ్యఅఅఅ। అ ,,,, అఅఅఅ,అఅఅఅఅఅఅ-అఅఅఅఅఅఅఅ। అఅఅఅ । దినా।

అ॥ ,, - మ నీ ద నీ - సా దా , ని స ని సా	,,, - స రి మ గా	మ గ గ రి సా , రి గా
,, - మనా వి నీ - బా ఉ , అ ఆ గు గా	,,, - మది ని దా	ల ౦ ౦ ౦ ౦ , చుమా
,,, - మగరిసా - నిసనిరిసనిదా దా ,ని సా	,,, - నీ ద పా	ప మ గా రిగమప । ధ ని-సనీ॥
,,, - చనువున -న్నెఎఎఎంఊఊఊ,ఊఊ	,,, - చాల గా	చ అఆ ౦ఊఊఊ।ఊఊ-దినా
చ॥ ,, - పాపమపా - ,, పద నీ ద పా	,, - ప మ ప ప మ మా	మ గ మ - రి గ మ పా
,, - సార్వవినూ- ,, తఅ అ న నూ	,, - స ౦ ౦ ర ౦ అ	శ్రీ ౦ ౦ - ౦ ౦ ప నూ
గ మ - మపామగా - రిగ మగ గరిసా	,,, - స మ గ మా	పా , మ గ మ పా , మ పా
ఊఊ - గఅర్వమూ - ఎఎఎఎ ఎఎలా	,,, - గ అ చు నా	రే , ఎ వ్వఅ రే , ఎ వీ

నిర్వికారగుణనిర్మల కరధృత - సర్వతీ త్యాగరాజ సర్వస్వమా - గినా॥ అను పల్లవివలె పాడుకొనవలెను.

చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కై ని. 59. హరికాంభోజిరాగము - ఆదితాళము ఆ. సరిగమపధనిస.

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] [వేలికి నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలెను.] అ. సనిధపమగరిస.

ప॥ ఎంతరాని తన కెంతపోని నీ - చెంత విడజాల శ్రీరామా ॥ఎంత॥

అ॥ అంతకారి నీ చెంత జేరి హనుమ - మంతుడై కొలువలేదా ॥ఎంత॥

చ॥ (1) శేషుడు శివునికి - భూషుడు లక్ష్మణు- డోషితమై కొలువలేదా ॥ఎంత॥ (2) నిష్కించను నరావద - నిష్కుడు
గొప్పవ - నిష్కుడు హితుడను కాలేదా ॥ఎంత॥ (3) వరావగ! నీ కై - సురగణములు వా - నరులై గొల్వగ
లేదా ॥ఎంత॥ (4) ఆగమోక్తముగ నీ గుణములు శ్రీ - త్యాగరాజు బా - డగలేదా ॥ఎంత॥

రాగలక్షణము:— 56-వ కృతిలోనున్నది.

ప॥ ,, దా , ని సా - సా ని స నీ , ని దా । ని ద ప మ - ప ద నీ దా - ని సా । ,, ద ని స ని సీ ని దా
ఏం , త రా - ఆ ని ఇతః ఇ త నా । అ అ అ అ - కె ౦ ౦ త - ర ఆ । అ ని ఇ ఇ ఇ ఈ త నా
నిదపమ - పద నీ దానిసరీగరిసా - ,, దనిసారిస - సని నీ నిదదా । దా , పదా ప దనిస । నీ ,, దనిసనినిదదప

మమమా-గమప- మమద - దానిదపా- మగరిగమగమ । మగరిసా,, - పద । నిసరిసా,ని - నినిదానిసరి।నిదపమ-దా, ॥
ఇఇఈ రెంత - విఇదు- వలఅల - జలలలలఅల। లాఅలఅ,, - శ్రీఇ ।రాఅలఅ,ఇ- అఅఅ-మలలా।అఅలఅ- కెం॥
అ॥ ,, ని సా ,, - నీసా-నిసరి రీ - రిసనిస । రిగగమగా - మగరిరిగారి। దనిసారిస సనిని , - నిదా
,, అంతా ,, - కాఅ-అఅఅరీ - ఇఇఇఇ । నిఇచెం ం - రఅఅజెఏఏ। ఎఎఏఎఏ ఇఇఇ , - హాను
,, పదదపమా మా - దపదా - దనిదనిసా । నిసరీసారిస - నీసని గా । దానిదపాదప మా - దసాసని । నిధపమపా ॥
ఈఈమంతుని ఈ - డైఇఈ -కొ౦బలుఈఈ। వఅఅలేఎఎ- ఏ ఎ ఎ ఏ । ఏ ఎ ఎ ఏ ఎ ఎ ఏ -బాఅఅఅ। అఅఅఅ ఏం॥
చ॥ ,, సా , స సా - , , ని దా ని సా । , , ని రీ - స స ని । గా , ని సా , ని దా
శే , షు డు - , , శి వు ని కి । , , భుజా- షుడుఈ । లా , ని అ , త్కృణా
,, పద దపమా మా - దపదా - దని ధనిసా । నిసరీ - సారిస - నీసని దా । దానిదపాదప మాదనిసని । నిదపమ-దా,॥
,, తెఎ షిఇఈ ఈ - రైుఇఈ- కొ౦బలుఈఈ। వఅఅ- లేఎఎ - ఏఎఎ ఏ । ఏఎఎ ఏ ఎఎ ఏ దఅ అఅ । అఅఅఅ-కేం॥

చరి-అంగ-శుమ-వ-చధ-కైని 60. కాంభోజిరాగము - ఆదితాళము

ఆ. స రి గ మ ప ధ స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప॥ మాజానకి చెట్టబట్టగ - మహారాజవైతివి ॥మా॥ అ॥ రాజరాజవర ! రాజీవాక్ష - వినురావణారియని రాజిల్లు కీర్తియు ॥మా॥ చ॥ కానకేగి యాజ్ఞ మీరక మాయా కారము నిఏశిఖి చెంతనేయుండి - దానవుని వెంటనేతని యశోక - తరుమూలనుండి, వానిమాటలకు గోపగించి కంట - వధియించక యేయుండి - శ్రీ నాయక ! యశము నీకేగల్గజేయలేద ? త్యాగరాజపరిపాల ! ॥మా॥

రాగలక్షణము :— ఇది 28-వ మేళకర్త హరికాంభోజిజన్యము. భాషాంగ, షాడవ, సంపూర్ణ సర్వస్వరగమక వరికరక్తి రాగము. ఆరోహణమందు నిషాద వర్జితము. ఇందు మధ్యమ, ధైవత నిషాదములు రాగచ్ఛాయాస్వరములు (స ని ప ధ సా) అను ప్రయోగమందలి కాకలీ నిషాదము బలుమను. సాయంకాలము 6 గంటలు మొదలు రాత్రి 9 గంటల వరకు పాడదగినది.

ప॥ ,,, - గ మ పా ద	పా , - మ	ప - మ గ మ -	1
,,, - మ అ జా న	కీ , - చె	ట్టి - బ అ ట్టి -	
పా , - దా పా ద	పా మ - గ	మ పా ద -	2
గా , - మా జా న	కీ ఇ - చె	ట్టి బా ట్టి -	
ప ద నీ - ప ద ని ద - మ ప ద ప - ద ని -	ప ధ ప - మ ప మ - గ	మ పా ధ -	3
గ అ అ - మ అ అ అ - జ అ అ అ - న అ -	కి ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ - చె	ట్టి బా ట్టి -	
ప ద ని ద నీ - ప ద సాం - ప ద సాం నీ	ధ పా ధ ప మ - గ	మ పా ధ -	4
గ అ ం అ అ - మ ం అ - జ అ అ నా	కి ఈ ఇ ఇ ఇ - చె	ట్టి బా ట్టి -	
ప ద నీ - ప ద సాం సం -	ధ ప మ ప ధా ని ధ పా -	పధాధపమ-గమ।,గమపాప॥గమ	
గ అ అ - మహా రాం జా -	వ ఇ ఇ ఇ ఈ ఇ ఇ ఆ -	తిఈ ఇఇఇ-విఇ।,ఇఇఈఇ। మఅ॥	
అ॥ ,,, - ప ప దా - సని పా దా -	సాం , సాం , - సం రి	గాం - గాం గం	
,,, - ర అ జా - ర అ అ జా -	వా , రా , - రి అ	జీ - వా త్మ	
సం రి గాం మం గం రీ - రీ సాం - సని ని ద - ప ద	రి , సాం , - సని	నిధధప-మగరిప।రిగమపాప॥గమ॥	
వి ఇ నూ ఊ ఊ ఊ - రావా - ణ అ అ అ - రి ఇ	యూ , నీ , - ర అ	జీఇజ్ఞంఊఈఇఇ।ద్రఇయుఊఊ।మఅ	
చ॥ ,,, నీ ద పా మ -	గా , మా , - మ ప	ధా పా - పా ధ ని ద ని	
,,, జ్ఞాన శే గి -	యూ , జ్ఞ , - మి ఇ	రా శా - మా అ అ ఒ అ	
పా , - మ ప ద ప ద ప -	మ ప మా -	ప ధ ప ధ సాం	
యూ , - కె అ ర ము ని చి -	కి తి చెం -	త కాయ ం ం	

నీ , దా ,- మ ధ ధ స రి
యుం డ్రీ , - ద అ న వుని

పా ప - ద ని పా మ గ -
కో క - త రు మా ఈ ల -

పా , - నీ ద పా మ -
ఈ , - వా ని మా ట -

నీ , దా , - ని ద పా మ -
శం , టా , - వ ధి ఇం చ -

నీ , దా , - మా - ప ద స రి -
ం , డి , - శ్రీ - న అ య క -

రి స ని ద పా - ధ స స రి - రి స నీ దా -
ఎ ఎ గ అ ల్ల - చె ఎ య అ - శె ఎ ఏ దా -

ధ స ధ స రీ సా -
కెం ట అ అ కే -

గ మా రి - స రి గ మ
న ఈ ఉ - ఈ ఈ ఈ ఈం

మ గ మా - గ మ
ల అ కూ - కో ఒ

గ మా - గ మ
క యే - ఎ ఎ

స రి గా -
యుశమా -

ప ద స - రి స
త్యఅ గ - ర అ

స స ని నీ - ధ
చ ని ఇ ఈ - యు

రీ - రి గా రి
డీ - ఇ ఈ ఇ

ప - మ ప దా పా -
ప - గి ం ఈ ం చీ -

పా - ప ద సా నీ
ఏ - యుం ం ం

స రి గ రి సా - ధ స
ని ఇ ఇ ఇ కే - ఎ ఎ

నిద - పపమ । గమప ॥గమ॥
జఅ - ప రి ఇ । పఅల ॥పఅ॥

చరి - అంగ - శుమ - ప - చధ - కైని

61 కాంభోజిరాగము — ఆదితాళము ఆ. సరిగమపధస

రాగలక్షణము:—60 వ కృతియందున్నది. [శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] అ. సనిధపమగరిస

ప॥ ఎవరిమాట విన్నావో రావో - ఇందుశేలో భళిభళీ ॥ఎవరి॥

అ॥ అవనిలో నార్షేయ పౌరుషేయ మందీ చోద్యా మెరుగలేనయ్యా ॥ఎవరి॥

చ॥ భక్తపరాధీనుడనుచు పరమభాగవతులచే వింటీ-వ్యక్తరూపుడై పలికి నామెచ్చట-యుక్తమనుకొంటీ - శక్తికలమహా దేవుడు నీవని సంతోషముతోయుంటీ-సక్తచిత్తుడౌ-త్యాగరాజనుత సత్యసంధు డనుకొంటీ ఇలలో ॥ఎవరి॥

[ప్రేలికి నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును.]

షు॥ ,, - పా , మా , గ మా-పా ,, - పా - ద ప ,, - ఏ , వా , రి గ - అ ,, - టా - వి ఇ	ధా ,, - ధ ని ధ ప న్నా ,, - వో ఒ ఒ ఒ	మమ పప - ని ని ద ప। మా 1 ర అ అ అ - అ అ అ అ। వో
డిటో డిటో	డిటో డిటో	మపధరి - సా ని ద । ప మ 2 రఅఅఅ - అ వో ఒ । ఒ ఒ
డిటో డిటో	డిటో డిటో	మగమప-పమపద-ధవధస-సనినిధ రఅఅఅ-అఅఅఅ-అఅఅఅ-వోఒఒ
,, - పా, మా, గ మా-పా-మపదా-పా, ధ సా ,, - ఎ, వా, రి మా- అ - టఅఅ-వీ, ఇ ఈ	ధ స రి గ - మ గ రి గ న్న అ అ అ- అ అ వోఒ	మగరిస-సనిదప ।పమ॥ధపపమ 3 ఒఒఒఒ-రఅఅఅ।వోఒ॥ఒఒఒఒ
,, - ని ద ద ప-పమగా-మగరీ-గరిసా - సధ్ధధ ,, - యిందుకే - శెఎ ఏ-ఎఎఏ-ఎఎఏ - ఎఎఎఎ	సా ,, - సా - స రి వో ,, - ఓ - ఒ ఒ	గమ సదరిస నీదా । పమ ఒఒ భఅలిఇ భాలీ । ఇఇ
డిటో డిటో	సరిగమపదసరి-గమగరి-రిమగరి వోఒఒఒఒఒఒ-ఒఒఒఒ-ఒఒఒఒ	సా పదరిస నీ-దా । పమ ॥పా॥ ఓ -భఅలిఇఈ-భా । లీఇ ॥ఏ
అ॥ ,, - సా, పా, ధ - సా, ద సా ,, స రిసా, రి ,, - అ , శా, ని - లో, ఒ ఓ ,, ఒఒనా, అ	గా - స రి గ రి- గ మ గ రి సా అ - క్షఎ ఎఎ- యఅఅ అ అ	సా ప ద రి స - నీ దా పా పౌరూరూరు - షీ ఏ యా
మగ - పదసరిమగరిగసా - స ని రి స నీ దా అఅ - మం౦ ౦దిఇఇఇఈ - చా ఒ ఒ ఒ ఓ ఓ	పా మా - పా , ద సా - ని ని ఓ ఓ - ద్యా, అ అ - మె ఎ	దాపమ గమపద-సనినిద । ధపపమ రూగఅశెఎఎ-నఅఅఅ।య్యఅఅఅ

,, దా ని ధ పా - దా ,,,, ద ప	ని ద నీ , - ని ధ ని	పా ,, - ధ ప్ ని ద పా । దమ
,, శ్రా అ క్రపా - రా ,,,, అ అ	ధి ఇ ఈ, - సు ద సు	చూ,, - ప అ ర అ మా । అఅ
,, ప ద సా - నీ , ద పా - దా ,,,, ద మ	గమ పధనిద నీ - ని ద ని	పా ,, - ధస్నిద పా ।
,, ధ అ అ - క్త్రా, ప రా - అ ,,,, అ అ	ధి ఇఇఇఇఇఈ - సు ద సు	చూ,, - పఅరిఅ మా ।
,, మ ప మ మ దా - పా మా గా మ ప	దా - పా , ద సా ని ద	పా , - పా ,, ।
,, భ అ అ అ గా - వా తూ లా అ అ	చే - ఏ , ఎ ఏ వి౦	టీ ,, - ఈ ,, ।
,, - మగపా , ధసా-సాఁరిగరీసా-నీదా- పా, ద	సా - ప్ నీ ద పా	ని ద ద ప - ప మ గా మ గ
,, -వ్యఅక్త్రాఅఅ-రూఊఊఊఊ-పూఊ-డై,ఇ	ఈ - ప లి కి నా	ము ఊ ఊ ఊ - చ్చ అ అ అ అ
రి -రీగా - రిగమగ - గరిసారీగా-రిగమగమా ,,	,, పమగా - మ గ రీ - గ రి సా	ప ప ధ ధ - సా ,, । ,,
టూ-యూఊ-ఊఊఊఊ-ఊఊఊఊఊ-క్ర అ -అఅ,,	,, మఅఅ - సుఊఊ - ఊఊఊ	కొ౦ ౦ ౦ ౦ - టి ,, । ,,
,, - ధస్నిదపా - ని ద ద ప - పమగామా	,, గ మా ప దా	పా, ద సా ని - ని దా
,, - శఅ క్రికలా - మ అ అ అ-హాఅఅ అ	,, డ ఏ వు డూ	నీ , ఇ ఈ ఇ - వ నీ
,, - పనిధ - పధపమమ - గాపా - దా	,, సా - ప్ ప దా	సా ,, - సా ,,
,, - సం౦ - తొ౦ఒఒఒ - షామూ - ఊ	,, తో - యు ౦ ౦	టీ ,, - ఈ ,,
,, - ప ద సా - పదసరిగా - రి గ మ గ గ రి	రి ప - సా రి గ రీ సా - నీ దా	పాదని - దాపామగ - పా, ద
,, - ప అ క్త్రా-చిఇఇఇత్రూ - డొఊఊఊఊ ఊ	ఉఊ-శ్యా అ అ అ అ - గాఅ	రాఅఅ - అ జాఅఅ - నూ, ఊ
సా-స రి గ రి - రీగరి సా-సనిరిస నీదా -పామా	మ గ పా, ద సా - ని ని	దాపమ-గమపద-సనినిద।ధపపమ॥
శా-ప అ త్యఅ- సం౦౦ధూ-డఅఅఅనూఊ-కొ౦	౦ ౦ టీ, ఇ ఈ - యి ఇ	లాఅఅ-లొ౦ఒఒ-ఒఒఒఒ। ఒఒఒఒ

చరి-అంగ. శుమ-వ-చధ-కైశి 62. కాంభోజిరాగము-ఆదితాళము ఆ. స రి గ మ ప ధ స

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] శ్రేలికి రెండక్షరముల చొప్పున పాడుచునేని అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ శ్రీరఘువరా ప్రమేయ మామవ ॥శ్రీ॥ అ॥ శ్రీరఘుకులజలనిధి సోమ - శ్రీరామచంద్ర-లయ ॥శ్రీ॥

చ॥ (1) సారసహితకమలాబ్జ భృంగ - సంగీతలోల ॥శ్రీ॥ (2) విరోచనకులేశ్వర స్వరలయాగ - మార్గ్యనోల్లసిత నారద వినుత ॥శ్రీ॥ (3) శ్రీభాస్కర కులాద్రిదీప - శ్రీ భాగవతవినుత సుచరణ ॥శ్రీ॥ (4) సీతానాధ త్యాగరాజ - నుతా నిలమతాప్త సుగుణాభరణ ॥శ్రీ॥ రాగలక్షణము:—60 వ కృతియందున్నది.

ప॥ సా రి స - ని ధ ప - మ ప దా	పా - ని ద ధ ప మా	, గ మా ప గా	(1)
శ్రీ ఇ ఇ - రఘు వ - ర అ అ	ప్ర - మే ఎ ఎ య	, మా అ మ వ	
సా ప ద - సా రి స - నీ దా పా - మ ప దా	ప ద స ని - ద ప మ	ప మ - గ మా ప దా	(2)
శ్రీ ఇ ఇ - ఈ ఇ ఇ - ర ఘు వ - ర అ అ	ప్రఅమె ఎ - ఎ ఎ య	అ అ - మాఅ మ వ	
సా ప ద సా రి స నీ - దా పా - మ ప ద రి	సా - స ని ద ప మ	ప మ - గా , మ ప ద	(3)
శ్రీ ఇ ఇ ఈ ఇ ఇ ర - ఘు వ - ర అ అ అ	ప్ర - మే ఎ ఎ య	అ అ - మా , మ వ అ	
అ॥ ప మ పా - నీ ద ద ప - మ గ రి స స ధ	సా , రి	, గా మ - గ మ ప ధ ॥సా॥	
శ్రీ ఇ ఈ - ర ఘుకు ల - జ ల ని ధి సో	మాఅశ్రీ	, రా మ - చా అ ల య ॥శ్రీ॥	
చ॥ (1) దా - నీ ద ప , మ ప ద నీ ద - ప ద	మ , గి మ	పా ద ప - గ మ ప ద ॥సా॥	
సా - అ ర స - హి త క లాబ్జ - భృం	గా , స o	గీ త ల - లా ఓ ల ॥శ్రీ॥	
(2) ద నీ ద - ప - ద నీ ద ప - మ ప ద పా మ	గా మ పా , రి గ	మ పా - రి గ మ ప ద ॥సా॥	
వి రో చ - న - కు లే శ్వ ర - స్వ ర లయాగ	మూర్గ్య నో , ల్ల సి	త నా - ర ద వి ను త ॥శ్రీ॥	
(3) సా , సా , ప ద స పా ద - నీ ధ ప	మా - పా - గ మ	ప - స ప రి - గమపద ॥సా॥	
శ్రీ , భా , స్క ర కు లా ద్రి - దీ ఇ ప	శ్రీ - భా - గ వ	త - వి ను త - సుచరణ॥శ్రీ॥	

4) ధా ధ - సా - రి రి - గ మ గ - రి గ రి రి । పా రి స ని దా - ద । ప మ గా , మ ప ద ॥ సా ॥
సే - ఇ - తా అ - సాధ - త్య అ గ - రాజను । తా ని లను తా - ప్త । సు గు ణా అ ధ ర ణ ॥ కొ ॥

63. కాంభోజిరాగము - ఆదితాళము

హరి - అంగ - శుమ - వ - చధ - కైని
ఆ. స రి గ మ ప ధ స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

[శ్రీ వీణ కుప్పయ్యగారి కృతి]

శ్రీకరి నాల్గక్షరముల చొప్పున పదము నేది

ప॥ కానియాడిన నాపైని - కోపము సేయ తేర ॥కాని॥ అ॥ నినుమించిన దైవము లేదని - నిరంతరము నీకీర్తి నెంతో ॥కాని॥
చ॥ కానియాడిన నాపైని - భక్తికి సంతసిల్లి వేవేగమే - కాలుని ఒకపాదమున దునిమి కరుణించితి వదిగాకను - కాల
చ॥ బాలుడా మార్కండేయుని - భక్తికి సంతసిల్లి వేవేగమే - కాలుని ఒకపాదమున దునిమి లీలగాను గిరళమును మ్రింగిన -
కూటబాధ నైరింపక - క్రతుభుజులెల్లను గూడి - చాలనీతో కొలిచి నీడ కోగా - దురితవనకుఠార - పరాత్పరా దయాకరా యనినిను ॥కాని॥
నీలకంఠ శ్రీకాళహస్తీశ - నిఖిలలోక బుధజనపాలన గోపాలదాస

రాగలక్షణము:— 60 వ కృతియందు నున్నది.

ప॥ ప మ మ గ - గ రి రి స - రి గ మ గ రి గ మ గ - రి గా రి సా । స ని ధా - ధ ని పా ।	ధా సా - రి గ రి		(1)
కా ని ఇ - యఅఅఅ - అఅ అ అ అ - అ - అ అ అ । డి ఇ న - నా అ అ ।	నై ఈ - నీ ఇ ఇ		
కా ఓ ని ఇ - యఅఅఅ - అఅ అ అ అ అ - అ - అ అ అ అ ।	డిటో	। డిటో	(2)
ప మ మ గ గ రి - సా రి గ - రి గ మ గా మ ప గ మ రి గ సా ।	డిటో	। డిటో	
కా ఓ ని ఇ యఅ - అ అ అ - అఅ అ అ అ అ అ అ అఅ అ ।	డిటో	। ధా సా రి గ మ ప	(3)
ప మ మ గ గ రి - స రి గ మ పా పా మ గ రి - ప మ గ రి సా ।	డిటో	। డిటో	
కా ఓ ని ఇ యఅ - అ అ అ అ అ అ అ అ అ - అ అ అ అ అ ।	డిటో	। డిటో	(4)
ధా ని ద ప మ - ప ద ని ద - మ ప ధ ప - నిదధపమగరీ - పమగరిసా ।	డిటో	। డిటో	
కా ని ఇ ఇ ఇ - యఅఅ అ - అ అ అ అ - అఅఅఅఅఅఅ - అఅఅఅఅ ।	డిటో	। ధాసా - సరిగమ - పధసా	(5)
దానిదపా - పనిదప - నిదపమ - దపమగ - పమగరి - మగగరిసా ।	డిటో	। అ అ - అఅఅఅ - అఅఅ	
కాని ఇఈ - యఅఅఅ - అఅఅఅ - అఅఅఅ - అఅఅఅ - అఅఅఅఅ ।	డిటో		

సదస్సా పా దా - మ ప ధ రి సా ని ద ప - ద పా - మగరీ - ప మ గ రి సా। స న్ని ధా - స న్ని షా। షా సా - రీ గ రి
తొ౦ఒ. ఓ. నీ ఈ - య అ అ అ అ అ అ అ - అ అ - అఅఅ - అ అ అ అ అ। దిని స సాజా అ। పై ఈ - నీ ఇ ఇ
మ గ మ ప మా - ప మ ప ద పా - ని ని దా। మ ప ధ స - స ని దా ని ద పా। ప మ గా - మ గ రి . గ స రీ ॥పమ॥
తొ౦ ఒ ఒ ఒ ఓ. - ప ఆ అ మా - ఊ ఊ ఊ। సె ఎ ఎ ఎ - గలల అ అ ఆ అ। మఎ ఏ - ఎ ఎ ఏ - ఎఎరా॥తొ౦ఒ॥
అ॥ ని ని దా - పా ,, స ద ని ద ప ద ని ద - దా మా మ గ గా। పా ,, దా స ని। ని ప నా - సా సా (1)
ని ఇ ను - మి ,, ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ - చీ ఈ న అ అ। నై ,, వ గు ణ। లె ఎ ఏ - ద ని
ని ని దా - మ ప ద స - స ని దా ని ద పా - ద ప మా - మగగా। డిట్టో। డిట్టో (2)
ని ఇ ను - మి ౦ ౦ ౦ ౦ - ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ - చి ఇ ఈ - సఅఅ। డిట్టో। డిట్టో
ని ని ధా - మ ప దా ప ద సా - ద స రి స ని ద సా - ప ద ని స ప మ మ గ। డిట్టో। డిట్టో (3)
ని ఇ ను - మి ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ - ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ - చి ఇ ఇ ఇ న అ అ అ। డిట్టో। డిట్టో
నిని దా - ప ద ని ద మ ప - ద ప ద రి స ని ద ప మ ప - ద స ద ప - మ గ రి గ। డిట్టో। డిట్టో (4)
ని ఇ ను - మి ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ - ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ ౦ - చి ఇ ఇ ఇ - న అ అ అ। డిట్టో। డిట్టో
సా ని ద - మ గ ప ద - స రి గ రి - గ మ గ రి - స ని ద ప - స ని ధ ప - మ గ స స। సా ,, సాసని। నిపసా - సారీ
ని న్ను ఈ - మి ౦ ౦ ౦ - ౦ ౦ ౦ ౦ - ౦ ౦ ౦ ౦ - ౦ ౦ ౦ ౦ - చి ఇ ఇ ఇ - న అ అ అ। నై ,, వగుణ। లెఎఏ - ద ని
సాగరి - గరిసా - స నిదా - పదసరి సారిగ। సా - సనిదా పదసా - మపధప। పాపమగరి - స రి గ మ - పదసరి
నీ ర ౦ - ౦౦ త - ర ము - నిఇఇఇఈఇఇ। కీ - ఇఇ ఈ ర్తిఇఈ - ఇ ఇఇఇ। నె౦౦ ౦ ౦౦ - తొ౦ఒ - ఒ - ఒఒఒ
డిట్టో డిట్టో। సా ,, మ ప ద స। పా , మ - గ రి స రి
డిట్టో డిట్టో। కీ ,, ర్తి ఇ ఇ ఇ। నె , ౦ - తొ౦ఒ ఒ ఒ
చి॥ గా ,, - ,, గమగగరి - రిగరిరిసా - రిగరిసన్నిధ - ధస। సా ,, - ,, - రిగరిరి। సా - రిసాన్ని - ధాన్నిపాధ - ధధపరి
గమగరి - మగరిస - పమగరి - ధపమగ - నిధపమ - సనిధప - మగపద - సరి - గమ। గగ - సరిసా , మపధని - పధ।
పధపా , - సపాన్ని - ధధసరి ॥తొ౦ని॥

ధ మ మా మా - మ గ మా మా పా , , । ప మ ప ద పా , , । పా ద ని దా - ని ని దా
కా అ అ లా - దో ఊ ఊ ఊ మా అ । ర్మ - ం ం ం ం , , । జె ఎ ఎ ఏ - యు ఊని

దా , , ద స ని ద పా - ప మ పా దా - పా । ధ మ గా - గ మ పా మా । మ ప దా పా - ని ని దా
భా , , క్షి ఇ ఇ ఇ కి - స ం ం త - సీ । ఇ ఇ ల్లి - వె ఎ ఏ ఏ । వె ఎ ఏ ఏ - గ అ మే

పా దా - స ద సా , , , , ని ని దా । దా , , - ని ద ద ప । దా ద మ - పా దా
తా ఉ - నీ ఇ ఈ , , , , నా ఒ క । పా , , - ద అ ము ఊ । న దు ఊ - ని మి

స ని ద ప - ప మ గా - గ రి రీ - రి గ సా । , , సా , , రి గ మ గ । రీ రి గా రి సా , ,
క అ రు ఊ - జి ం ం - చి ఇ తి - వ అ ది । , , గా , , క అ అ అ । మా ఊ ఊ ఊ ఊ , ,

, , నీ దా పా - మా పా - మా గా । మా పా , , పా । ద ప దా - ని ని దా
, , కా అ మా - ఊ ఒ - జా అ । అ ధ , , నై । రి ం ం - ప అ క

, , ద ద స ద ద ప - ద ప ద ప - ద మ మ గ గా । పా దా - స ని ప ద । సా , , సా , ,
, , క్రతంభు ఊ జా ఊ - లె ఎ ఎ ఎ - ఎ ఎ ల్ల అ అ । గూ ఊ - ఊ ఊ ఊ ఊ । డి , , ఈ , ,

, , పా దా సా రీ గా - గ మ గా । రి గ రి గ సా , , । స ని దా - ని ప దా
, , చా ల నీ ఈ తో - పొ ఒ త । వి ఇ డి ఇ తే , , । దు ఊ రో - ఒ ఒ గా

, , ద రి సా - స ని ద ని పా - మా మా । ప ద ధ స ధ ప - ప మ । గా రీ - రి గ సా
, , లీ ఇ ల - గా అ అ అ ను - గ ద । క అ ము ఊ ను ఊ - ప్రిం । ం ం - గి ఇ న

స ని ధ - పా - ద సా - రి మ గ - స రి మా ప । మ గ మ - ప ధ ప - స ని । ధ ప - మ గ ప ధ సా
నీ ఇ ల - క ం - త శ్రీ - కా అ ళ - హా అ స్త్రీ శ । ని ఖి ల - లో ఒ క - బం ధ । జ న - పా అ ల న గో

దా స రీ గ - స రి ప గ రి స - ని ద ప ద । రి సా ద పా - ద ప । , మ గా - గ రి స రి ॥ ప మ మ గ ॥
పా ల దా న - దు రి త వ న కు - తా అ అ ర । ప రా త్పరా - ద యా । , క రా - యు ని నిను ॥ రో ఒ ని ఇ ॥

చరి-అంగ-శుమ-వ-చధ-కౌని **64. ఖమాసురాగము-ఆదితాళము** ఆ. సమగమపధనిస

అ. సనిధపమగరిస

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప॥ సీతాపతే నా మనసున - సిద్ధాంతమని యున్నానురా ॥సీ॥ అ॥ వాతాత్మజాదులచెంత నే - వర్ణించిన నీ పలుకులెల్ల ॥సీ॥
చ॥ ప్రేమజూపి నాపై పెద్దమనసుజేసి నీ మహిమలెల్ల నిండారజూపి - యీమహి నీదయ మీటికన్నమాట రామచంద్ర త్యాగరాజ వినుత ॥ సీతా ॥

రాగలక్షణము:—28-వ మే. హరికాంభోజి జన్యము. దేశీయ భాషాంగ షాడవ రాగము ఆరోహణ, అవరోహణములయందు శుద్ధమధ్యమ చతుశ్రుతి ధైవత కైశికి నిషాదములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు అన్నివేళలయందు పాడదగినది.

[ప్రతి రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును]

ప॥ , , , - మా గా మ	పా , మ	ని ద ని ద । పా ,
, , , - సీ తా ప	తే , న	ఆ మ న సు । సా ,
, , , - ద ప మా మ గ గా మ	పా , మ	డిటో
, , , - సి ద్ధాం త మ ని య	తే , న	డిటో
డిటో	పా మ ని ద ని	ప ద నీ । ద ప మా
డిటో	తే న ఆ మ న	న సుతే । న ఆ ఆ
, , , - ద ప మా మ గ గా మ	పా మ ని ద ని	పా ప ని ద మా । పద నిద దప
, , , - సి ద్ధాం త మ ని య	తే న ఆ మ న	న ఆ ఆ ఆ సూ । నఆఆ ఆఆఆ
, , , - ద ప మా మ గ మా ప	పా నీ ద ప	మగ రిసగ మపమ । నీ ,దపమ
, , , - సి ద్ధాం త మ ని య	తే వీ ఎ ఎ	నఆ ఆఆమ నఆసు । నా,ఆఆఆ
, , , - మా గా రి	సా సా	స మ గా । మ పా
, , , - సి ద్ధాం త	మా నీ	యున్నా । ను రా

, , , - పా గా మ గ రి సా
, , , - నీ ధ్యాం త ము లే నీ
అ॥ , , , - ప ద నీ ద ని సా ని
, , , - వ ల ల త ల లత్రు
, , , - ప ద నీ ద ని సా సా
ఎఎఎ - వ ల ల త ల త్రు నా
, , , - ద ని సా స ని సా సి
ఎఎఎ - వ ల ల ల్గి ం ం సీ
చ॥ , , , - ద ప దా ద
, , , - ప్రే మ జూ చి
, , , - మా గా గా మ
ఇఇఇ - నీ మా పే ను

రి గ మ గ - గ మ ప మ
యుతు తు తు - ప్య ల ల ల
సా , స
జా ల ను
స ని సా ని గ
దుతు సో ను
మ ప పా
న ల సె
నీ తా
పా దై
గ రి సా
తె ఎ గా

పనిదప ।ప స ని ద ॥మా గా॥
మతు తు తు ।గ ల ల ల ॥సీతా॥
స సా ని । నీ , ద ప మ
ల చెం త । న , ఎ ఎ ఎ
రి సా స । నీ , ప ప మ
ల చేం త । నా , ఎ ఎ ఎ
ద ప పా ।ద ప మ గ మా ॥మా గా॥
ప లు కూ ।తె లి ఎ ఎ ల్గా ॥సీతా॥
ద ప సా స ని ద ని । పా ద
పె ఎ ద్దా ను లి న ను । జే సి
స గ మా - గ . రి సా । మ పా
నం ం ం - ద సు రా । బా కీ

యీ మహిని బాయ - మేటికన్న మాట - రామచంద్ర - త్యాగరాజవినుత ॥సీతా॥ (అనుపల్లవివలె పాడుకొనవలెను.)

చరి-అంగ-షుణ-వ-చధ-కై ని. 65. ఖమానురాగము—అదితాళము ఆ. స మ గ మ ప ధ ని స

రాగలక్షణము:- 64-వ కృతియందున్నది. [శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] అ. స ని ధ ప మ గ రి స

పల్లవి॥ సుజన జీవన ! సుగుణ భూషణ ! రామ ! ॥సుజ॥

అ॥ భుజగ భూషణా ! ర్చిత - బుధజనావనా ! త్మజవందిత శ్రితచందన ! దశతురంగమా ! రామ ॥సుజ॥

చ॥ చారునేత్ర । శ్రీకళత్ర । శ్రీరమ్య గాత్ర ! తారకనామ ! సుచరిత్ర ! దశరథపుత్ర ! తారకాధిపానన ! ధర్మపాలక ! తారయ, రఘువర ! నిర్మల ! త్యాగరాజసన్నుత ! ॥సుజ॥

ప॥ మ గ స మా గ । మా , , - మ ప మా । మ ధ మ గ పా - మా గ । గ మ ప మ మా - ప ధ మా

సు జ న జీ వ । నా , , - ర అ మా । సు గు ణ అ నా - జీ వ । న అ అ అ అ - రా అ మా

మ గ స మా గ । గ మ ప - మ ప ధ - ప ధ స ధ ధ ప । మ గ ప మా గ । మా ప మ మా ప స

సు జ న జీ వ । న అ అ - అ అ అ - ర అ అ అ అ మ । సు జ న జీ వ । నా అ అ అ అ అ

, - మ గ మా పా ద । పా , - ప సాం ని పా । , , - ప ధ నీ - ధ ని సాం రి స ని ధ । పా , , ప సాం ని ధ ప । మ॥

అ - సు గు ణ భూ ష । ణా అ - ర అ అ మా । అ - సు గు ణ - భూ షా ణా ణ ష అ । ణా , - ర అ అ అ ప । సు॥

అ॥ , - ప ధ నీ - ధ ని - సాం నీ । సాం , , , ని ధ । , మ - ప ధ నీ - ధ ని - సాం నీ । సాం , , - రిం స ని ధ

, - భు జ గా - భు ష - ణా ష । ణా అ అ అ ర అ । , మ - భు జ గా - భు ష - ణా ష । ణా అ అ - ర అ అ అ

పమ - ప ధ నీ - ధ ని - సాం నీ । ధ ని సాం - ధ ని సాం - రి స ని ధ । పమ-ప ధ నీ - ధ ని - సాం నీ । సాం , ని - రి స ని స ని ని ధ

అమ - భుజగా - భుష - ణా ష । ణా అ అ - అ అ అ - ర అ అ అ । అమ - భుజగా - భుష - ణా ష । ణా అ అ - అ అ - అ అ అ

ప మ - ప ధ నీ - ధ ని - సాం నీ । సాం సాం - సాం రిం స నీ । , ప మా గ సాం ని । ధ ని సాం రిం స నీ - ధ ప

అ మ - భుజగా - భుష - ణా ష । ణా అ - ర్చి త ఇ త । అ మ ధ జ నా వ । న అ అ అ అ అ - అ అ

ప గ సాం ని ధ । ని స నీ ధ ప । ప ధ ప - ధ ని సాం రిం స ని ధ । పా , - ప సాం ని ధ ప ॥ స గ ॥

త్రజ వం ది త । శ్రిత చందన । ద శ కు - ర ం ం ం ం గ అ । మా అ - గ అ న అ అ ॥ సుజ ॥

చ॥ , - మ గ మా పా ధ । ధ ని సాం సాం - రిం స ని ధ ప మ । , ప మ ధ ప - ప మ మ గ । రి గ స మ మ గ - రి గ మా

, - చ అ ర శ్రీ త్ర । త్రి ఇ ఇ ఈ శ - శ అ అ అ త్ర అ । అ త్రి ఇ ఇ ఇ - ర ం ం ం మ్య । గ అ అ అ అ అ - అ అ త్రా

, - మ గా మ పా - ధ ని సాం । సాం - సరిం నీ - సనిధపమ । , - మ పా మ గా - స మ గ మ । పా ధ ని - ధా , ని పా

అ - త అ ర క - న అ అ । మ - మురహ - రఇఇఇ రఅ । , - ద శ ర థ - పు త్ర అ । త్రా అ అ - అ అ అ అ

తారకాధిపానన ధర్మపాలన తారయరఘువరనిర్మలతా ... రాజసన్నుత ॥ సుజ॥ (అనుపల్లవివలె పాడుకొనేది)

హరి-అంగ-శుమ-ప-ధధ-కైని 66 యదుకుల కాంభోజి రాగము. చాపుతాళము ఆ. స రి మ ప ధ స
[శ్రీ సుబ్బరాయ శాస్త్రిలవారి కృతి] (శేక ఎరుకల కాంభోజి రాగ మందురు.) అ. స ని ధపమగరిస

ప॥ నిను సేవించిన జనులకు నికర యీ జనన బాధలు గలవే? ॥నిను॥
అ॥ కనకాంగి శ్రీ రుక్మిణీ హృదయాబ్జ దినమణే! పార్థసారథి స్వామి! ॥నిను॥
చ॥ భవసాగర తారకమై యున్నది నీ.పదసారస యుగ్మము; భువి మానవులకు భుక్తి ముక్తి ప్రదము! నీ పదము! భవ
పన్నుత! నీదు నామ భజన సదా చేయుచున్న,- కవి జానవన లోల నీపరి- గలదా వేల్పు? కుమార పూజిత పద! ॥నిను॥

రాగలక్షణము:- 28వ మేళకర్త హరి కాంభోజి జన్యము. ఔడవ సంపూర్ణ రాగము. ఆరోహణమందు, శుద్ధమధ్యమ
చతుశ్రుతి ధైవతములును, అవరోహణమందు, కైశికీనిషాధ, అంతర గాంధార, చతుశ్రుతిఋషభములున్నూ రాగచ్ఛాయా
స్వరములు. గమక వరికరాగము. ఎల్లప్పుడును పాడదగినది. సరిమా - గమపధా - పధసపా - గరిగసా - మొందలగునవి
రాగరంజకములు. ఆరోహణమందు, గాంధార నిషాదములు వర్జితములు,

ప॥ రి స రీ - రి ప మా । పా , ధ ప మా । పా ద ని ధా - ధ ప ప మ । మ గ రి - గ రి సా
ని ఇనూ - సెఎ ఏ । వి ం చి ఇ న । జ ను ఉ ఊ - ల అ కు ఉ । ని క అ -యీూ ఇఈ
స ని నీ - ధా స ధ । సా , - సా , రి గ రి సా । రి రి ప - ప మ గా మ గ రీ । సా రి గ రీ - సా , , । రి స రీ ॥
జ అనా - నా అ ఆ । బా అ . ధా , అలుఉ ఊ । గ లఅ - వె ఎ ఏ ఎ ఎ ఏ । ఏ ఎఎ ఏ - ఏ , , । ని ఇనూ ॥
అ॥ మ గ గా - పా దా । స ని ధా - స ధ ధ రి । సా , స ని ధా । ని ధ పా - ప ధ పా
క అ న - కాం గి । శ్రీ ఇ ఈ - రు ఉక్మి ఇ । ణీ ఇహృ ఉద । యఅ ఆ - అ అ బ్జ
మ పా - దా రి ద । సా ,-స ధ ప మ । పా ద స - ద ప పా మా । మ గ రి - మ గ గ రి
ది న - మ ణే ఎ । ఏ ,-పాఅ ర్థ అ । సా అఅ - ర అ ధి ఈ । స్వాఅఅ - అ అమి ఇ
చ॥ సా , - , , రీ । , మా - పా నీ । ధా , - , పా । పా , - మ గ రి గ
రా , - , , రా । , నీ - న్న స । దా , - , , కో । ఓ , - రి తి విను

డిటో | డిటో | ధా , - పా ని ధ | ప - ని ధ - ప - మ గ రి
డిటో | డిటో | దా , - కో రి తి | ని - మ న - వి - ని న ము
సారి - స - రిమా | ప - మప - దాపధ | రిసా - ,, మప | ద పా - , మ గ రి || రిప రి ||
సార - స - దళా | క్షు . శర - జాగత | జనా - ,, వన | కృపా - , ని ధి ని || నిఇయా ||

చ॥ ససా - ద ప ధా | ధ పా - పాదపమా | ప ధ స - ధ ప ప మ | మ గ రి - గ రి సా
భ వ - స అ అ | గ ర - తాఅఅ అ | ర క అ - మైఇయుఉ | న్నది ఇ - ని ఇ ఈ
ప ని ధా - ధా రి స | సా రి గా స - రి రి ప | ప మ గా - మ గ రి | సా , - ,,,,
వ అ దా - సా అ అ | ర అ ప అ - యగ్న అ | ముఉ ఊ - ఉ ఉఊ | ఊ , - ,,,,
, మ గ - రి గ రి | రి గ స - సా రి | రి ప మా - మ గ మా | ప ప మ - ప ద పా
, భు ఉ - వి ఇఈ | మఅ అ - న వ | లాఓ ఓ - ఓ ఓ ఓ | కు ల అ - కు ఉ ఊ
మ గ మ - మా - మ గా మ | పా మ - ప ద పా | దా , - ని ద పా | మ గా - మ గ రి సా
భుఉఊ - క్రి - ము ఊ ఉ | క్రి ఇ - ప్ర అ ద | మూ , - ని ఇ ఈ | ప ద - ముఉఊ ఊ
, మ గ - గా ,, | గ రి రి - సా రి | రి ప మా - మ గ మా | ప మ ప దా , - దా పా
, భ అ - దా ,, | స అఅ - న్నుత | ని ఇ ఈ - ఇ ఇ దు | వ అ అ అ , - అ మ
, మ ప - ద ప దా | సా , - సా సా రి స | స నీ ,, - దా | ని దా - ద ప ప మ
, భ జ - న అ అ | అ , - అ సా అ అ | దాఅ ,, - చే | యుఉ - చుఉ న్నఅ
, మ ప - ధా రి స | సా , - స ని ధ రి | సా రి - స ని ధా | ని ద పా - ప ద పా మా
, క ని - జ న అ | అ , - వ అ న అ | లో ఓ - ఓ ఓ ల | ని ఇ ఈ - ప అ అ రి
ప దా - గ రి సా | స ని దా - పా ప మ | పా ద స - ద ప ప మ | మ గ రి - మ గ గ రి || రి ప రి ||
గ అ - దాఅ శే | ఎ ఎ ఏ - ల్పు శుఉ | మా అ అ - ర అపూఉ | జి త అ - మ అ ద అ || నిఇయా ||

67. యదుకులకాంభోజిరాగము—(ఖండచాపు) లేక మిశ్రఝంపెతాళము.

చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైని

ఆ. స రి మ ప ధ స.

అ. స ని ధ ప మ గ రి స

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

28-వ హరికాంభోజిజన్యము.

ప॥ శ్రీరామ రఘురామ శృంగార రామయని - చింతింపరాదే ఓ మనసా ॥శ్రీ॥

అ॥ తళుకుచెక్కులం ముదు బెట్టు కౌసల్యమును - తపమేమి జేసెనో తెలియ - కౌసల్య తపమేమి జేసెనో తెలియ ॥శ్రీ॥

చ॥ (1) దశరథుడు శ్రీరామ రారయని పిల్వమును - త-మేమి జేసెనో తెలియ-దశరథుడు తపమేమి జేసెనో తెలియ ॥శ్రీ॥

(2) తనివార పరిచర్య సేయ సౌమిత్రిమును - తపమేమి జేసెనో తెలియ - సౌమిత్రి తపమేమి జేసెనో తెలియ ॥శ్రీ॥

(3) తనవెంట చనజూచి యుప్పొంగ కౌశికుడు మును-తపమేమి జేసెనో తెలియ కౌశికుడు తపమేమి జేసెనో తెలియ ॥శ్రీ॥

(4) తాపంబణిగి రూపవతియాట కాహల్య - తపమేమి జేసెనో తెలియ - అహల్య తపమేమి జేసెనో తెలియ ॥శ్రీ॥

(5) ధర్మాత్ము చరణంబు సోక శివుచాపంబు తపమేమి జేసెనో తెలియ - అ-చాపంబు తపమేమి జేసెనో తెలియ ॥శ్రీ॥

(6) తన తనయ నొసగి కనులారకను జనకుండు-తపమేమి జేసెనో తెలియ. అ-జనకుండు తపమేమి జేసెనో తెలియ ॥శ్రీ॥

(7) దహరింబు కరగ కరము బట్ట జానకి తపమేమి జేసెనో తెలియ - ఆ జానకి తపమేమి జేసెనో తెలియ ॥శ్రీ॥

(8) త్యాగరాజాప్తయని పొగడ నారదమౌని-తపమేమి జేసెనో తెలియ - అ - మౌని తపమేమి జేసెనో తెలియ ॥శ్రీ॥

రాగలక్షణము :—66 వ-కృతియందున్నది— [పల్లవిపలె - అనుపల్లవి చరణములు పాడుకొనేది].

ప॥ , స సా స । రి మ పా ప । , ప మ ప ద దా పా । ద ప స మ గ రి - ప మ గ రి ॥

, శ్రీరామ । ర ఘు రా మ । , శృం గా ఆ అ ర । రా ఆ ఆ అ మఅ- య అ ని ఇ ॥

గ స - స రి - సా స । రి మ పా ద ప ప మ । , మ ప దా ని ద - ప ప । పా ద ప మా - గా గ రి - రి స ॥

ఇ ఇ - శ్రీ ఇ- రా మ । రఘు రా ఆ అ అ మ । , అ శృం గా అఆ - అ ర । రా ఆ ఆ అ - మా య అ- ని ఇ ॥

గ స - స రి మా మ । డి టో । , ప ప - ప ద ద ప పా । సా రి ప దా - పా మ గ రి మ ॥

ఇ ఇ - శ్రీ ఇ - రా మ । డి టో । , శృం - గా అ అ అ ర । రా అ అ అ - మ య అ ని ఇ ॥

గ స - రి గ రి స - సా ని ధ । ధ స ని ధ - స రి రి స రి । రి మ ప ద - సా ద ప । మ గ రీ - రి గా , సా ॥

ఇ ఇ - చిం తిం - ం చ ఎ । రా ఆ అ అ - దె ఎ ఒ ఒ ఓ । మ అ న అ - సా అ అ । అ అ అ - అ అ అ అ

చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కై_ని. 68. నాటకురంజిరాగము - అదితాళము ఆ. సరిగమధనిపదనిస

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] [కెలికి స్వాల్పక్షరములు చొప్పున పాడుకొనేది అ. సనిధమగస

ప॥ మనసు విషయనటవిటుల కొసంగితె - మా రాముని కృపగల్గునో మనసా ॥మనసు॥

అ॥ తనతలం పొకరింటికి తీశిపెట్టి - తాకుక్కలతోలం రీతి గాదో ॥మనసు॥

చ॥ తపుటికి రంకాడబోయి గూటి - తపిలకోతిక్రొంపోయినట్లు గాదో - చెవుటికి ఉపదేశించినట్లు గాదో - శ్రీ త్యాగ రాజనుతునిదలచక ॥మనసు॥

రాగలక్షణము:—28 మే. హరికాంభోజిజన్యము, భాషాంగవక్రసంపూర్ణరక్తిరాగము. ఆరోహణ, అవరోహణములయందు, శుద్ధమధ్యమకైశికి నిషాదములు రాగచ్ఛాయాస్వరములు గనుక ఒకికి గాగను. అన్ని వేళలయందు పాడదగినది. అవరోహణ [illegible] ఋషభ, [illegible] వర్జితము.

ప॥ ,, - ధ్నిస - ం స స ని - స్నీ ని ధ ధా , నిపా	,, ని [illegible] రి గా రి స ని	స్నీ ని ధ ధా , ని పా
మన - సుశు వి ష - మయ - అ , న ట	,, [illegible] ను లొ లు ఎ ఎ	మయ [illegible] అ , [illegible]
,, - ధ్నిస - [illegible] - నిపా	,, ని [illegible] - రి గ [illegible] ప గ [illegible] స	[illegible] రి [illegible] స - [illegible] - ని పా
మన - సు [illegible]	,, [illegible] న - సు [illegible]	[illegible] - న ట
,, - ధ్నిస - రి గ [illegible] - నిపా	,, [illegible] సా , ని గా	[illegible] ॥
మన - సు [illegible] ట	,, వి టు ల , [illegible]	[illegible] ॥
రి గ పా - మ గ మా ని ని దా - ని ద ని ద - ని ప దా [illegible]	ని ని [illegible] - ని ద మా	మా ,, - [illegible] ॥రిస-ధ్నిస॥
ఎవ వే - మ [illegible] - కృ [illegible]	అ [illegible] అ - అ అ ల్లు	నో ,, - మ [illegible] ॥అఅ-మన॥
అ॥ ,, మ గ మా ని ద - ని ద ని ప - దా నీ	సా నీ - సా , ,	[illegible] సా - [illegible] , స
త న త లం అ - పొ ఒ క అ - రి ం	టి కి - తీ , ,	శి పె - ట్టి ఎ ట్టి
రీ సా - స ని స ని దా - ని ద - ని ప ధా	ని స ని ద మా , ,	గ రి గా మ ప-గ రి రి స॥రిస-ధ్నిస॥
తా అ - కు కు క్క అ ల - తో ఒ - ఒ ఒ లు	రి ఇ ఇ ఇ తి , ,	గా అ అ అ అ - గొ ఒ ఒ ఒ॥ఒఒ-మన॥

, , ని స - రి గ మా - గా మ గ రి రి - గ రి సా । , ని ని స - రి గా రి స ని । ని ప ని ధ ని - ప ధా
త ర - టి ఇ కి - ర ం ం ం ం - ం ం కా । , వ అ అ - భో శి ఒయి ఇ । గు ఉ ఉ ఉ ఉ - డి ఈ
, , ని ని ని ధ ని - పా ప ని - ధ ని ధ ని సా । , , ని స - రి గ గా , మా గా - మా , ,
త పి ల కొ ం - ఓ తి ఇ - కొ ం ం ం ం । , , పోయి - న అ ట్లు । గా అ - దో ఒక

చెవుటి కుపదేశించి నట్లు గాదో - శ్రీ త్యాగరాజనుతుని దలచక : (అనుపల్లవి పదె పాడుకొనేది).

చరి-అంగ-శుచు-వ-చధ-కై ని (19) సామ - ఆదితాళము. ఆ. స రి మ ప ధ స
అ. స ధ ప మ గ రి స

శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప॥ శాంతములేక సౌఖ్యములేదు - సారసదళ నయన ! ॥శాంత॥ అ॥ దాంతునికైనను - వేదాంతునికైన ॥శాం॥
చ॥ (1) దారసుతులు ధనధాన్యములు గల్గిన సారెకు జపతప సంపదగల్గిన ॥శాం॥ (2) ఆగమశాస్త్రము లన్నియుఁ జదివిన బాగుగఁ సకల హృద్భావము దెలసిన ॥శాం॥ (3) యాగాది కర్మము లన్నియుఁజేసిన భాగవతులనుచు బాగుగఁ బేరైన ॥శాం॥ (4) రాజాధిరాజ ! శ్రీరాఘవ ! త్యాగ - రాజవినుత ! సాధురక్షక ! తనకుప ॥శాం॥

రాగలక్షణము:- 28 వ, మేళకర్త హరికాంభోజిరాగజన్యము, ఔడవషాడవ ఉపాంగరాగము. ఆరోహణము నందు గాంధార నిషాదములున్నూ, అవరోహణమునందు నిషాదము వర్జ్యములు మధ్యమ దైవతములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు. ఎల్లప్పుడు పాడదగినది. [ప్రేలికి వాగ్గతక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును].

ప॥ , , , - సా రి మా పా , , , , పా
, , , - శాంత మూ లే ఎ ఎ ఎ కా

రి గ స - సా రి మా పా , , , , మ ప ద ప
ఉ ఉ ఉ - శాంత మూ లే ఎ ఎ ఎ ఎక అ అ అ

రి గ స - సా రి మా పా , , - , , రి మ ప ద
ఉ ఉ ఉ - శాంతమూ లే ఎఎ-ఎఎక అ అ అ

, , - మ ప ధ ప మా
అఅ - సౌ ఉ ఖ్యమూ

ధా - ధ సా ధ పా
అ - సౌఉఖ్యమూ

సా - ధ సా ధ పా
డిటో

మ గ గ రి - గ రి - రి గ మ గ
లే ఎ ఎ ఎ - దు ఉ - ఉ ఉ ఉ ఉ

పధస ధ ప - మగ - రిగ మగ
లే ఎఎ ఎ ఎ - ఎఎ - దుఉఉఉ

డిటో
డిటో

రి గ స - స రి గ సా - సా స ధ్ద - స ధ్ద రి స | రీ , , , , - రి మ ప ధ | సా-ధప-మగరిగమగ। రిగస । సా
ఉఉఉ - స అర సా - దా శ అ - న అ యఅ | నాఅఅఅఅ- అ అ అ అ | అ -అఅ-అఅఅఅఅఅ।అఅఅ।రాం

అ॥ , , , - ధా ప ధా - సే సే ధ ధ సా - స ధ సే ధ | సా - ధ సా ధ ప మ | ధాపా ప మగా మగరీ - రిగమగ ।
, , , - దాంతు నీ - కై ఇ ఇఇ నా - వె ఎ ఎ ఎ | ఏ - ద అం తు ని ఇ | కై ఈ ఇఇ ఈ ఇఇఈ- వఅఅఅ ।
రి గ స । సా ॥
అ అ అ । రాం॥

చ॥ , , , - ధా ప ధా - ప మ మ గ రి - గ రీ | , , , - స రి గ సా | గా రీ - స రి గా - రి రీ
, , , - దా ర సూ. తు ఈ ఉఉఉ - ధ నా | అఅఅ- ధ అన్యమూ | గ అ - అ అ అ - ల్లినా
, , , - సా రి మా - పా ధా ధా - ప ధ ప ధ | పా - ధ సా ధ ప మ | ధాపాపమగా - మగరీ - రిగమగ ।
, , , - సా రె కు - జ ప తే - ప అ అ అ | అ - స ం ప ద అ | గ అ అఅ అ- ల్లిఇఈ-నఅఅఅ ।
రి గ స । సా ॥
అ అఅ । రాం॥

(చరణమువలె 2.3.4 చరణములు పాడుకొనేది)

చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కై ని

70. సురటరాగము.... ఆదితాళము,

ఆ. స రి మ ప ని స

శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి. [(కేలికి నాల్గక్షరములు చొప్పున పాడుకొనేది] అ. స ని ధ ప మ గ ప మ రి స

ప॥ గీతార్థము సంగీతానందము - నీతావున జూడరా ఓమనసా! ॥గీ॥ అ॥ సీతాపతి చరణాబ్జము నిడుకొన్న వాతాత్మజునికి బాగ దెలుసుర ॥గీ॥ చ॥ హరిహర భాస్కర కాలాది కర్మములను మతముల మర్మముల నెఱింగిన హరివర రూపుడు - హరహయ వినుతుడు, వరత్యాగరాజ - వరదుడు సుఖిరా ॥గీత॥

రాగలక్షణము :—28 వ మేళకర్త, హరికాంభోజి రాగజన్యము ఔడవవక్రసంపూర్ణరాగము, దేశీయ భాషాంగ రాగము. ఆరోహణమునందు, పనిధనిసా అను ప్రయోగముగలదు. మధ్యమ నిషాద ఋషభములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు ఋషభమధ్యమ నిషాదములు దీర్ఘముగా నిచ్చిన రాగచ్ఛాయలు స్ఫురించును. ఆరోహణమందు గాంధార. దైవతములు వర్జ్యములు. ఎల్లప్పుడు పాడదగినది.

ఆ॥ , , - రి రి మా , రి రి స - రి మా మా , ,
, , - గి ఇ ఈ , త అఅ - గ్ధ మా సం , ,
, , - రి మా , మ రి రి స - రి మా మా , ,
ఈ - గి ఈ , ఇ త అఅ - గ్ధ మా సం , ,
, , - రి మా , మ రి రి స - రీ మా ద మ పా
ఈ - గి ఈ , ఇ త అ అ - గ్ధ మా సం ం ం
, , - రి మా రి రి స - రి మా ద మ - ప మ ప ని
, , - ని ఈ త అఅ - పుఈ న అ - జా ఈ ఈడ
గ రి రీ రి ప మా - రి రి స - రి మ రి మ - ప మ ప రి
ఆఅ-నీ ఇ ఇ ఈ - త అఅ - పుఈ న అ - జా ఈ ఈడ
నిదపమ-మా మమ మామ - రిరిస - రిపరిమమా-పమపా
ఆఅఅఅ-గీ ఇ ఇ ఈ ఇ - తఅఅ- గ్ధఅఅఅమా-సం ం
అ॥ , , - పా నీ , ని మా పా - పా ప నీ ని సా
, , - నీ ఈ ఇ త అ అ - ప తి ఈ చ రా
పా-పాపనీనిమపా - పా ప నీ స సా రి స సా
అ - నీ ఇఈ-తఅ - ప తి ఈ చ రా అఅ అ
నీ-పని సారిస-సద-పదమా-పని పనిసా,నిసారిసనీ
అ-నిఇఈ-ఇ-తఅ-అఅఅ -పఅ తిఇఈ,ఇచరఅఅ
, , - సనిపా - పనిమ - పనిసా నిసా-నిసా
అ - నిఇఈ - తఅఅ - పఅఅ తిఈ-చరా

, , - రి మ రి - మ పా
, , - గి ఇ ఇ - త అ
, , - రి మ రి - మ పా
, , - గి ఇ ఇ - త అ
, , - రి మ రి - మ పా
, , - గి ఇ అ - త అ
సా , ని పా - , , , ,
రా , అ అ - , , , ,
సా , , - ని ధ ప మ
రా , , అ అ అ అ
, , , , - , , , ,

డిట్టో

, , , - ని స రి సా
అ అ - జ అబ్జ మా
, , , - ని స రి సా
అ అ - జ అబ్జ మా
, , , - ని స రి సా
అ అ - జ అబ్జ మా
, , , - ని స రి సా
అ అ - జ అబ్జ మా

ప ధ ని ధ పా , - మ గ రీ
న ం ం ం ం , - ద అమా

డిట్టో

డిట్టో

ప ధ ని ధ ధ ప పా మ గ రీ
న ం ం ం ం ం ం దఅమా
ప మ ప ధ ని ధ ప మ
ఒ ఒ ఈ ఈ - న అ అ అ
పమ- మపనిస-రిసరిస - సనిరిస
ఒఒ-మఅ -అ-నఅఅ అ-నఅఅఅ
, , , , - , , , ,

డిట్టో

నీ నీ ని ధ - ని స ని ధ
నిడు కొ ఒ - న అ అ అ
నీ నీ - ని స నీ స ని
ని డు- కొ ఒన్నా అఅ
స రి స రి నీ - ని స ని రి రీ
స ఇ ఇ ఇడూ- కొ ఒ ఒ ఒన్నా
రి స నీ నీ - నీ రి స రీ
ని ఇఈడూ- కొఒఒన్నా

,, - ని సా నీ , - ని ద ని ధ ని - ని సా	, , ని సా ని ద పా	పమరి రీ - మాపానిధ।పమ ॥రీ॥
ఆ - వ ల తా , - త్మల జాతు ని - ఇ కి	తాబ అ గ ల ల	దావేలరా-నా రాజలల।లమ ॥గి॥
చ॥ ,, - స రి ప పా - ప ద ని ద పా , మ గ రీ -	, , మా , మా మ	మా మా , - ప మ రి
,, - మారీ మారా - భ అ ల ల అ , సు [illegible]	అ తా అ లా గ	క అ అ - గ్మ తమా
,, - స పా స పా - స న్ని రి స - [illegible]	, , న్ని సా - రి రీ	రి సా ప మ - పా పా । ,, -
తా- ల నూ మతా - మాణ లల - మల ల	అ గ్మ మూ - ల నీ	రి ల ల ల - గి నా । ,, -

పారివరయూపుడు- పారహాయ వినుచుంటు, వర త్యాగరాజ-[illegible] ॥గీతా॥ (రాగపల్లవివలె పాడుకోవలెను.)

చరి-అంగ-శుమ-వ-చధ-క్వని 71. తదనకుతూహలం [illegible] ఆ. సరిమధనిగపస

[69 సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కృతి] [ప్రేలికి రూపకతాళము [illegible]] అ. సనిధపమగరిస

పల్లవి॥ రఘువంశ సుధాంబుధి చంద్ర - శ్రీరామ రాజరాజేశ్వర ॥రఘు॥

అ॥ అఘమేఘ మారుత శ్రీకరా - అసురేశ మృగేంద్ర వరజగన్నాథ ॥రఘు॥

చ॥ భృగునందన గర్వభంజనా-బృందారక బృందహితకరనా-[illegible] త్యాగరాజ వేంకటేశ్వర ॥రఘు॥

రాగలక్షణము:-28.వ మేళకర్త హరికాంభోజి జన్యరాగము [illegible] మధ్యమ శ్రుతి [illegible] నిషాదములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు కొన్ని తావులలో [illegible] నిషాదము [illegible] తప్పక [illegible]. ఈ రాగము పూర్వగ్రంథములయందు కనబడదు. ఇది సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి [illegible] చెప్పబడినది.

పల్లవి॥ ,,, - స రి మా మ	మ గ రీ - స రి	స ని ధా ధ
,,, - రఘు వం శ	సుధాం- బుధి	ధ ఇ చంద్ర
పా , - స రి ప మ మా మా	మ గ రీ - స రి	స స - న్ని న్ని సా సా
శ్రీ ఇ - రఘు వ ం ం శ	సుధా ం - బుధి	ధ ఇ - చం ం ద్ర
పా , - రి మ ధా ని	గ పా - స	- స ని ధా పా
శ్రీ ఇ - ర మ రా జ	ల అ - జా	ఎ ఎ ఎ ఏ శ్వ

మ గ - ప మ గ రి - రి మ ధా ని	గ పా స ని	ధ ప - ని ధ ప మ - ధ ప
ర ఆ - ఆ ఆ అఆ - ర మ రా జ	ర ఆ జె ఎ	ఎ ఎ - ఎ ఎ ఎ ఎ - శ్వఆ
మ గ - ప మ గ రి - డిటో	గ పా గ రి	సని - తపనిన్ని - సని । ధ ప పమగరి॥ పరి॥
ఆ ఆ - ర అ ఆ అ - డిటో	ర ఆ జెఎ	ఎఎ - ఎ ఎఎఎ - శ్వఆ। అ రఆఆఆ॥రఘు॥
అ॥ ,,, - గ ప సా స	సా , రి	స నీ ధ
,,, - ఆ ఘ మేఘ	మాఽరు	త శ్రీ
సా , - గ మ సా స	సా రి స సా - రి	మ - మ గ గ రి రి స
రాఆ - అఘ మే ఘ	మా ఆఆ ఆ - రు	త - శ్రి ష ఇ ఇ క అ
స ని ని ద ధ ప - గ ప సా స	డిటో	మ - గా రి
ర ఆ ఆ ఆ ఆ అ - ఆ ఘమే ఘ	డిటో	త - శ్రిత
సా , - స రి స ని ధా ని -	మ ధా - ని	గ పా - స ని । ధ ప-స మ గ రి । స రి॥
రాఅ - అ ఆను ఈ శే శ -	మృ గేం-ద్ర	ధ రా - జ అ । గ ఆ-న్నఅ అఘ । రఘు॥
మ॥ ,,, సా రి మ గా రి స రి రి	మ మ ధా ధ ని గా	గ ప సా స ని ధ ప
మ గ ప మ గ రి - సరిరిమమదధని గ ప	ప స స రి రి మమ గ	గరిరిసస్సనినిధ । ధపపమగరి ॥రఘు॥
చ॥ ,,, - ప ప పా ప	ప మ మా , రి - రి	మ గా రి
,,, - భృగు నం ద	న అ అ ఆ అ - గ	ర్వ భంజ
సా , మా గా రి	స సా - ఫ	స రి మ గ గ రి । సా ,
నాఅ బృందా ర	క బృం- ద	హిత క అ దఅ । నా అ

నిగమాంత వాసము దావనా - నీరజాక్ష వేంకటేశ్వర ॥రఘు॥ (అను పల్లవివలె బాడుకొనవలయును)

చరి–అంగ–శుమ–ప–చధ–కైని 72. శహానరాగము—రూపకతాళము ఆ. సరిగమపమధనిస

[శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కృతి] అ. సనీధపమగమరిగరిస

ప॥ రామా ఇక నన్ను బ్రోవరాదా దయలేదా శ్రీరామ ॥రామా॥

అ॥ తామసంబు జేసితివిక తాళజాల పలుమారు వేడను ॥రామా॥

చ॥ ఆరు శత్రుల నీ పాదముల బట్టి ఘాతము జేసి పూర్వార్జిత - ఘోర పాపములను ఏ నాడు చేసినట్టి నేరములను మన్నించి -
నీకే భావమును గాని నేరెవ్వ రున్నారు శ్రీ వెంకటేశా శ్రీకర ॥రామా॥

రాగలక్షణము:- ఇది 28-వ మేళకర్త హరికాంభోజి జన్యరాగము దేశీయ భాషాంగరాగము (అనగా దేశ్యరాగము) వక్రసంపూర్ణరాగము. ఆరోహణమందు శుద్ధమధ్యమము, చతుశ్శ్రుతి ధైవతములున్నాయి. అవరోహణమందు కైశికినిషాద శుద్ధమధ్యమ అంతరగాంధార చతుశ్శ్రుతి, రిషభములు రాగచ్ఛాయా స్వరములుగా కొన్ని వేళలయందు పాడబడును.

ప॥, రి రీ - రి గ । మా ప - గా మ । రీ గ రి సా - న్ని స్స । స్ని స్సా సా , - గ స
,రామా - ఇ క । నన్ను - బ్రో వ । రాదా ఆ - దయ । లే ఏ దా - । శ్రీరా
న్ని స - రీ రీ - రి గ మ ప । రి గ మ ప మ గ - గా మ । రి గ రి సా - న్ని స న్ని ధ । న్ని - సా - పమగమ
ఇ ఇ - రామా - ఇ ఇ క అ । న అ అ అ న్ను ఉ - బ్రో వ । రా ఆ ఆ దా - ద అ య అ । లే - దా - శ్రీఇఇఇ
రి స - రీ రీ - రిగమప । రి గ మ ప ధా - ప మధనిస్సా । ని స రీ గం రీ సా , ని - స్నిధ పా । న్ని స నిస పమ - పమగమ - రిస న్ని స - రీ రీ ॥
ఇఇరామా - ఇఇకఅ । న అ అఅన్ను - బ్రోఒఒఒవా । ర ఆఆ ఆదా , అ - ద అ అ అ । య అ అ - ద అ అ అ - యఅ । అఅ - రామా ॥

అ॥, - నీ ధ పా మ । ధా ని స రి స । నీ - స ని ధా - ని ధ పా । ధ మ మా - గ మ గ మ రి గ రి సా ॥
, - తామ సంబు । జే సి తి విక । తా - ళ జా - ల అ । రూ - ల అ నూ - వే ఏ ఏ ఏ - దా ఆ అ నూ ॥

ని స - నిధపా - పాధపపామా । ధానిస - నిసరిగ । మా ప మ గా - గామగరీ - రి గ రి సా ।
ఈఈ - తిఅమా - ఖ ం ం ంబు । జేసి తి - విఖశఅ । తా అ అ అ - శాలనూ - పాల అరూ ।

ప మ ధ ప - ని ధ ప మ - గ మ రి స । ని స - రిరి ॥
అ అ నుఈ - వ ఎ ఎ ఎ - ద అ ను ఉ । ఈఊ - రా ॥

చ॥ ధా ప - పమపాధపమా । మ గ రి - గమపాపా । రి గ మ - పధనీసా । సాసపమా - గాగా - రిగ రి సా ।
అ ర - శఅఅఅఅత్రూ । పు ల ను - బఅ అ ట్టి । హాతము - జిఎఏ స । పూఈఈటి - ర్యాత - గ్గితఇ తా ।
ని ని ని - ని స ధాపా । ధ ధ ధ - సి స । , రి గ - మ ప ధ ప మా । గగగమారి రి స । సా - పమ - ధ ధ ।
ఘూశఒర - పఅ అపా । మ ల ను - పోఒ । , గొట్టి - నె ఎ ఎ ఎ ఏ । జెఎనిఈ ఖ నట్టి । నే - రిమ - అ ను ।
ప నిధా - ని స రీ సా । సనిసరిసా - సనిధాపా । పమధ - నీ స । రి గ మా - గమగమ - రీ గ రి సా ।
మ ం ం - న్నిం ం చీ । నిఇఇఇ వే - కఅ అ అ । వలెను - గాని । వె ఎ ఏ - రిఎ పఎ - రూఈఈఊ ।
సా - ని స ధా - ప మధా । ధనిసరిసా - నిసధాపా । ప మధప - ని ధ ప మ - గ మ రి స । ని స ॥ రి రి ॥
న్నా - అఅ రూ - శ్రిఇ ఈ । వెం ంం కా - టెఎ ఏశా । శ్రీ ఇఇఇ - క అ అ అ - ద అ అ అ । అఅ ॥రామా॥

చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైని 73 మోహనరాగము — ఆదితాళము ఆ. స రి గ ప ధ స
[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] అ. స ధ ప గ రి స

ప॥ నన్ను పాలింప నడచి వచ్చితివో నా ప్రాణనాథ ॥నన్ను॥
అ॥ వనజనయన మోమును చూచుటే జీ - వనమని నెనరున మనసుమర్మము దెలిసి ॥నన్ను॥
చ॥ సురపతి నీలమణినిభ తనువుతో - నురమున ముత్యపు సరుల చయముతో కరమున శరకోదండ - కాంతితో - ధరణి తనయతో త్యాగరాజార్చిత ॥నన్ను॥

రాగలక్షణము:— ఇది 28 వ మేళకర్త హరికాంభోజి జన్యరాగము. ఉపాంగము, ఔడవ గమకవరీక రక్తి రాగము. మధ్యమ నిషాదములు వర్జ్యములు. షడ్జ గ్రహము. (పకేదిశే) అనగా పగలు 12 గంటలు మొదలు 3 గంటల వరకు పాడదగినది. గాంధార ధైవతములు రంజకములు గల జీవస్వర న్యాసస్వరములు. [ప్రతిలిపి నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలెను.]

పల్లవి ,, - గ పా గ రి పా - పారిగరిసపా - స్ధగ్సధా | ధా , - ధ స రి గా - | స గ గ రి రీ రీ గ స
,, - న మూ ప అ అ - లీ ०००० ० - పఅఅఅఅ | అ , - న ద చి వా - | చి ఇ ఇ ఇ తీవో ఒ ఒ
రి - గాపాదపపా - గరిపా - సారిగ - రీగపగరిస సధ రిస | ధా ప - ధ స రి గా | స గ గ రి రి రీ గ రి
నీ - నమూ అ ఉ ఊ - పఅఅ - లీ००० - ०००'००० - పఅఅఅ | అ అ - న ద చి వో | చ్చిఇ ఇ ఇ తీవో ఒ ఒ
రి - డిటో - సరిగపధస్ధప - గరిసా - స్ధరిస | ధాప - ధ స రి గా | గా ప గ - రీ గ రి - రీ రి స
నీ - డిటో - లీ०० ०० ० ००- ०० ० ౯అఅఅ | అ అ - న ద చి వా | చ్చి ఇ ఇ - ఈ ఇ ఇ - తీవో ఒ
రి - గపాధ స్ధస - సారిస - ధాసధ - పాధప గపగా | రి - గ పా ధ స రి | గరిసధ - రిసధప - సధపగ -
నీ - నఅప్రాణ - నాఅఅ - అఅఅ - ధఅఅ - అఅఅ | అ - న అ ప్ర అ ణ | నఅఅఅ - అఅఅఅ - అ , అఅ -
ధ ప గ రి - గ రి స రి ||గపా||
ధ అ అఅ - అఅఅఅ ||నమూ||

అను ,, - గ గాపదా - సాధా - సారిస సా | ,, - గ గా ప ధా | సా ధా సా రి గ రి స సా
,, - వ నాజనా - యానా - మోఒఒ ఓ | ,, - వ నా జ నా | యానామోఒ ఒ ఒ ఒ ఓ
,, - గ గా ప దా - సా ధా - సా రి గ - రీ గ స | గా - రి సా - రి ధా | స ధ ధా - పా ధ స - ధ ప పా
,, - వ నా జ నా - యానా - మోఒఒ - ఓ ఒఒ | ఓ - మ నూ - జా ఊ | చుఊ టే - జీ ఇ ఇ - ఇ ఇఊ
,, - ప గా గ గా - గా గ రి - రి గ ప ద । ధ రి - స ధా స ధా । పా ధ స - ధ ప పా - ధపగా - పగరి గరిసరి ||గపా||
,, - వ నాపు నీ - తేన అ - రుఊ న అ । అ అ - మనా నుమూ । ర్మా అ అ - ముఊ ఊ - దుఏఏ - లఅఅ నీఇఇఇ ||నమూ||

చ॥ ,, - ధపా - ధగా - పా ,, - గమగప గా	రి - ధ పా గ రి	స ధ స రి - రి గ మ గా
,, - మరా - వ తీ - నీ ,, - లఅఅఅ అ	అ - మ జీ ని భా	త అ నుఉ - త్రాఉఉతో
రి - గ పా ధ సా - స ధ ధ ప - ప గ ధ ప గా	రి - ప ధా స రి	గా - పా ధ ప పా - రి , స
మ - యురా ముసా - ముఉఉఉ - క్యఅ అ అ అ	పూ - వ న ల జే	యా-మూ ఉ ఉఉ - తో , ఒ

కరమున - శరణో - దండ - కాం - తితో - ధరణీ - తనయతో త్యాగరాజార్చిత ॥ అను పల్లవిపై పాడుకొనేది

చరి-అంగ-కుమ-ప-చధ-కైని 71. కేదారగౌళరాగము-ఆదితాళము ఆ. స రి మ ప ని స

[శ్రీ రామనాథపురము శ్రీనివాసయ్యంగారి కృతి] అ. సనిధప మగరిస

ప॥ సరగున పాలింప సమయమురా నీకు - సరియెవ్వరున్నారురా సరసిజనేత్ర ॥సరగున॥

అ॥ వరగుణ శేషాద్రివరద వెంకటేశ్వర - వనజ సంభవనుత వరము లొసగి నను ॥సరగున॥

చ॥ శరభృతిత్రాణిత గజరాజు - మొరలిడగా వనుగ్రహించలేదా - అతివేతజెందిన పరమభక్తుడగు - ప్రహ్లాదుని బ్రోవలేదా - మన్మథ జనకమహాక్షమునను నికేతన - మహనీయ శ్రీనివాస నీదు - సత్కథలను విని నిను వేడితిని - మనసు కరగి నీవు నాదు సంకటముల దీర్చి ॥సరగున॥

రాగలక్షణము:-ఇది 28 వ మేళకర్త. హరికాంభోజి జన్యము. ఉపాంగ ఔడవ సంపూర్ణరక్తిరాగము. ఆరోహణ మందు గాంధారధైవతములు వర్జములు. మూడు కాలలయందు పాడదగినది. రిషభ మధ్యమ గాంధారములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు. [శ్రీరికి నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును]

ప॥ ,, - మపాధపా - మ గ గ రి రీ - మగగరి	సా , - ని స రి సా	రి స ని ధ ప - నిసరిమాగ 1
,, - సరాగునా - ప అ అఅలిం - ం ంంం	పా , - సమయమూ	ర ౦ అఅ అ - నిఇకుఊఉ
రి - మ పా ధ పా - మ ప ధ ప - పమగరి రీ - మగరిరి	డిటో	రి స ని ధ పా , - నిసరిమాగ 2
ఊ - స రా గు నా - ప అ అ అ - అఅఅఅ లిం - ంంంం	డిటో	ర అఅ అ అ , - నిఇకుఊఉ
రీ - మపాధ పా - మపనిస - రిగరిస - నిదధప - మగగరి	సా , - ని స రి సా	సారిసనిధా పా , - నిసరిగారి
ఊ - సరాగు నా - పఅఅఅ - అఅఅఅ - అఅఅఅ - లింంం	పా , - సమయమూ	రాఅఅఅఅ అ , - నిఇకుఊఉ

రీ , - రిపమగ పారి - మా పా , ని - షరిసా
ఊ , - నఆరక్షయాన్వ - ము న్నా , ఆ - రఘురా

అ॥ ,, - సపాసపా - పా ,, - ని స రీ
,, - వరాగుణా - శే ,, - షఅద్రీ
దమ - మపాక్షిపా - నీ సనిసా , నిదపా -
అఅ - వనాజనం - భావఅఅఅ , నుతా -

చ॥ ,, - మా , పనిద - పాద - మపమగరి -
షరి మా గ - రిమగరీగ - పరిమప - ని
ధప - మాగ - రిమప - నిధాప - మపనిస
షరిమాగరి - మగరీ - గరిస - రిసని

చ॥ రి రి రి రి - రీ రి రి - రిస పమగా - మగరీ స స
శ తత్స్మృతి - పూజిత - గ జరఅఅ - అఅజా వెంర
పధపామగ - రిగ రి పామగ రి - సా
శతజెందిన - పర మ భావుకగు - ప్ర
మగ - రిమప - మప స్ని ని ధ ప - ధ పా ప మ
స్మృధ - జనక - మహా ర్షము నకు - ని శే తిన
మ ప ని స - రి రి - రి ప పమగా రిసస - నిదప
త్కళల ను - వి ని - నిను శె ఎ వీ డిలిని - మనము

,, - స రి సా ని ధ పా -
,, - స అ రా ని ఇ జా -

,, - రీ ప మ మా గ రీ
,, - వా గ అ అ ద వెం
,, - ప నీ ధ పా -
,, - వ రా మాలా -
మ గ రి - సా ని ధ స
దా ప - ద ప మ గ రి
రి స రి సా ని ధ ప
ధ ప మ ప ని స - రి స
స రి గ స - స రి స
లి ద గ అ - న స ప్ర
గ రి - మ మ - మ ప మ గ
స్తాత్ర - దు ని - ము ను వె ఎ
ప ప స ని ధా ప - పా ధ
మ హాని - తాయ - శ్రీ ని
మపసరిసనిధపా - పా
కరిగిన ఇదివృ్వా - నా

మపనిసరిగరి - సానిధప - ధపామ
నెఎఎఎఎఎ - త్రాఅఅఅ - అఅ
॥గ - రి రి గ ॥మపా
॥అ - అఅఅ ॥సరా
సా స ని సా రి స నీధాధపా -
రాజె ఎ ఎ ఎ ఎ ఎవిశ్వరా -
ధ ప ప మ - గ రి రి
స అ గి ఇ - ఇ నూ
మ ధ ని స , - రి
స రి మ మపా , - ని
మ ప ని ని సా , - రి
, నిదప - ధ పామ । గరి ॥మపా॥
స రి గ రి రి - రి మ
హించలేవదా - అ తి
రి మ ప ని ధా పా పా
ప్రోవలె ఎ వీ దా మా
పా ప - మ గ రి - స రి
వా స - ని ఇ దు - స అ
రిసా - సని ధప - మగ రి ॥మపా॥
దుపం - కటాయుల - దీఇర్చి ॥సరా॥

చరణము చివర చిట్టస్వరం పాడుకొనవలెను.

ఠాణ-అంగ-శుమ-ప-చధ-శైని 75. కేదారగౌళరాగము-రూపకతాళము ఆ. స రి మ ప ని స
[69 దీక్షితులవారి కృతి] రాగలక్షణము:- 74-వ కృతియందున్నది అ. సనిధప మగరిస

ప॥ నీలకంఠం భజేహం - సతతం - నీరజాసనాదినుతం ॥నీల॥ అ॥ బాలకుచాంబా సహితం - బాలచంద్ర సేవితం - శిల గురుగుహ పూజితం - శ్రీకదంబవననాథం ॥నీల॥ చ॥ అక్షయరూపఖండ - కాకోటిరో త్తరాభిముఖం - పంచముఖం - రక్షితభక్తప్రముఖం - నక్షత్రేశశేఖరం - నామరూప విచిత్రతరం - దక్షకరమీశ్వరం - కేదారగౌళప్రియకరం - దక్షిణ కాశీపురం - దండితకామత్రిపురం - దక్షాధ్వరహారం హరం దయాకరం కమలకరం ॥నీల॥

ప॥ స్ని ధ - ప మ గ । రి గ రి స ని స రీ । సా రి స ని ధ పా । స్ని స - రి మ గ । రీ మ - ప నీ
నీ ల - క ం ం । ఠం భ జే ఏ ఏ ఏ । హా ం స అ తఅతం । నీ ర - జ అ స । నాది - నుతం
స్ని సా రి స ని ద - పా ద ప మ గ । రి గ రి స - ని స రీ । సా - ని స రి సా ।
ని ల ఈ ల ల అ - క ం ం ం ం । ఠం భ జే - ఏ ఏ ఏ । హాం- ం ం ం ం ।

అ॥ మా - మ గ స రి । మా - ప ద పా । మా ప ని ధ ప । ని స్ని సా - స్
బా - ల కు చాం । బా - స హి తం । బా ల చ ం ద్ర । సే ఏ వి తం - శి
, ని - ని స రి రి । సా , సా రి స ని ద పా । స రి-సా - ని ద ధ ప । మ గ రి మ పా , ని ॥ స్ని ధ ॥
ల ల - గురు గుహా । పూ , జి ఇ ఇ తం ం । శ్రీఇ ఈ - క ద ం బ । వ న నాఅ థ , ం ॥ నీ ల ల ॥

చ॥ , రి రీ - రి ప । ప మ - గ రి గ రి । స్ని - ని స రీ । సా స - ని ధ ప ।
, అక్ష-యరూ । ఊ ప - ఖ ం ం డ । కా - కో ఏ ఓ । టిరో - ఒ ఒ త్త ।
స్ని - స రి రీ । రి మ గ - స రీ । ని ద ప మ గా , గా రి మ గ స ।
రా - భిముఖం । పం చ - ముఖం । ర అ క్షి త భ । క్త ప్రముఖం ం ।
, మ మా గ స । రి మ ప మ పా । , మ ప ని ద ప । ని సా ని స రి ।
, న క్ష త్రే ఏ । శ శే ఖ ర ం । , నామ రూఊ ప । వి చి త్ర తరం ।

నీ స్సా రి రి । మ గ రి సా - స । సా ని - ని ధ ప । పా మ ప మ గ రి సా
ద క్షు క ర । మీాక్షర్వరం - కే । దా ర - గౌ ఈశ । ప్రి య క రం ం ం
రి ప మ గా - రి గ రి మ పా । మా ప ప నీ ద ప - ని ని సా
ద క్షి ణ కా - శి ఏ ఇ పు రం । దం డి త కా మ అ - త్రిపు రం
నీ స్సా - గ రి స - సా ని ధ ప । స సా ని ధ ప - మ గ రి మ ప ని । స ని ధ ॥
ద క్షా - ద్వార వా - రం వా ర ం । ద యా క ర ం - క మ ల క ర ం । నీ ఇ ల ॥

76. నీలాంబరిరాగము - ఆదితాళము

ఆ. సరిగమపనిస
అ. సనిపధనిపమగరిగస

సరి-అంగ-శుమ-ప-సధ-కైని.

[(శ్రీ) లింగరాజుగారి కృతి]

ప॥ శృంగారలహరీ - ఆశ్రితజనశుభకరి ॥శృం॥ అ॥ సంగీత బ్రహ్మానంద మధు మాధురి మధు మధుకరి - మంగ
ళాంగి మదనారి మనోహారి మానవ ॥శృం॥ చ॥ వదన శశి శశంకిత మృగమదతిలకే విభుధావళి నాయకి మదనవైరి
చుంబన సముదితపులకే - మృదులగానరసికే ధృతశారికె సదయమే హృదయకైరవ చంద్రికే ॥శృం॥

(2) తరణితరణి కిరణాగుణ మృదుచరణె బంధూకగమారుణె శరణచరణభరణా
ధృతనిజకరుణె సరస సుగుణభరణె ఖలవారిణె గిరితనూజ జగదాదిమ కారుణె ॥శృం॥

(3) అంగజారి హృదయాంగ మదరహాసితే అఖిలాగమసన్నుతే భృంగచికురే కరుణారస
భరభరితే ఉత్తుంగజఘనలలితే సురసేవితే లింగరాజ వదనాంబుజపూజితే ॥శృం॥

రాగలక్షణము:—ఇది 29వ మే. ధీరశంకరాభరణ జన్యము, భాషాంగరాగము, వక్ర షాడవ, వక్రసంపూర్ణ, రక్తి
రాగము, వక్ర ధైవతము. ఈ రాగమునకు మధ్యమము మిగుల రంజనము కలిగించు జీవస్వరము మందరస్థాయి నిషాదము
క్రింద సంచరింపులు అత్యుతుల గనబడలేవు. అవరోహణమందు ధైవతము వర్జితము. (మధ్యాహ్నకాలమందు) అనగా
పగలు 9 గంటలు మొదలుకొని 12 గంటల వరకు పాడదగినది. 29వ మేళకర్త యని కొందరి మతము. [ప్రతిలికి నాల్గక్షర
ములు చొప్పున పాడుకొనవలయును.]

ప॥ సా ,, ,, - స ని స ని పా - ప మ గ రి	గా , మ పా మా - సా	సనిప - మ - గమపని	1
శృం,, ,, - గ అ అ అ రా - అ అ ల హా	రి , ఇ ఈ ఈ - అ	శ్రితజ - న - శుభక రి	

రిసపా ,, - పా , ని రి పా ని పా - పమ గ రి	గా , మ ప మ మా - సా	స నిపమ - గ మపని రి
శ్రూం ౦ ౦ ,, - గా , అ అ అ అ రా - లఅహాఅ	రి , ఇ ఇ ఇ ఈ - అ	శ్రీతజన - శుభకరి
సారిసపారిసపా ,, పానీ పనిసా - పనిసా - పమగ రి	గా , మ పా మా - సా	సరిసనిపమ . గ మపని రి
శ్రూం౦౦ ౦ ౦౦ ౦ ,, - గాఅఅఅఅ - ౦అ అ - లఅహాఅ	రి , ఇ ఈ ఈ - అ	శ్రీఇతఅజన - శు భకరి

సారిసపారిసపా ,, - పని సరిస ని - పని స ని - పని పమ - గమపమగరి । గా , మ - పా , నిపప - మా - సా । డిటో

శ్రూం౦ ౦ ౦౦ ౦ ,, - గఅ అ అఅఅ - అ అఅ అ - ర అఅఅ - లఅహాఅఅఅ । రి , ఇ - ఈ , ఇఇఇ - ఈ - అ । డిటో

అ॥ పాదనిదా , ని - దా , నిపా - పానినిపమ - ప మ పా	,, - ప ని సా స ని నీ	పానీ - పనిసా - సనినీపా
స ౦ ౦ ౦ , ౦ - ౦ , ౦ ౦ - గీ ఇఇఇ - త అ అం	,, - భోం జా అ అ అ	స ౦ - ౦ ౦ ౦ - ౦ ౦౦దా
ప నిసా స ని పని - సరిస ని - పమ - గామప	ని ప - మగ - రిగ రిపమగ	గా స స - సా స స ॥సా॥
మధుమాధు రి - మధు - మఅధు ఈ - క రి - మంగళ	అంగి - మద - నఅఅఅరిమ	సూమా రి - మా మ వ ॥శ్రూం॥
చి॥ సా ,,,, రిసనిస - సనిపమగమ	పా , , , , గ మ	ప స ని ప గ మ ప ని
సరిసనిస నిపమ - పనిపమపమగమ	రి గ మ రి గ రి పా	మా , గామ ప ని
పసనిప - నినిపమ పపమగ మమగస	మ గ మ ప ని ప స ని	ప మ గ మ ప ని ధ ని
పదపప - మగస - పమగస నిపమగస	స ని ప మ గ స - రి స	ని ప మ - గా మ ప ని ॥శ్రూం॥
చ॥ , మగమాప - పప - ప స - సనినీపమ - గ రి రి ప	పమమామా - మామ - గమ	పా ప ప - పా ప ప
, అ ౦ గ జ - అ రి - హృద - యం౦గమ - దరహాసి	తెఏ ఏ ఏ - ఏ ఏ - అభి	లా గ మ - స న్నుతె
, మగమా - పపప - పస - సనీపమ - మగరిప	పమమామా - మా రి గ మ ప	మ గ రి గా ,,,, సా ,,
, శ్రూం గ - చిదశే - కరు - ణాఅఅరస - భరభరి	తెఏ ఏ ఏ - ఏ ఏ ఏ ఏ ఏ	ఏ ఏ ఏ ఏ ,,,, ఏ ,,

సా స స - స స ప ని సా - ప ని సా స స
త్తుం గ జ - ఘ న ల లి తే - సుర సే వి తే
డి టో
డి టో
సా స స - స స - ప ని సా - ప ని స రి స స
త్తుం గ జ - ఘ న - ల లి తే - సుర సే వి తే

సా రి స సా సా , ,
రీ ఇ ఇ ఈ ఈ , ,
స స రి సా నీ - పా ని ప పా మా
రీ ఇ ఇ ఈ ఈ - ఈ ఇ ఇ ఈ ఈ
స ప గ సా - ని ప ని
వి ం గ రా - జ వ చ

ని స రి స ని - ప మ గ స
రీ ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ
గా మ ప - మా గా - రి గ మ ప . మ గ రి గ
ఈ ఇ ఇ ఈ ఈ - ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ
స ని ప మ - గ మ ప ని ||సా||
న ం బు జ - పూ జి తే ||శృం||

ప్రతిచరణము చివర చిట్టస్వరము పాడుకొనవలయును. 1.2 చరణములు చంగముగానే పాడుకొనవలయును.

77. శంకరాభరణరాగము-ఆదితాళము

చరి-జింగ-శుమ-ప-చధ-కాని

ఆ. సరిగమపదసస
అ. ససధపమగరిస

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప|| ఎదుట నిలచితే నీదు సొమ్మేమి బోవురా ||ఎదు||

(రాజసుతసా ||ఎదు||

అ|| సుదటిరాయి గాని మట్టుమీరను - నాతరమా తెలిసి మోసబోకునా ||ఎదు||

చ|| తరానదారికని పరాకు వారియెడ సురాము జేసితె సురాసురులు మెత్తురాయిపుడు-యీహాగామితనమేలగా భక్తత్యాగ

రాగలక్షణము:- ఇది 29-వ మేళకర్తరాగము, సంపూర్ణరాగము రాగాంగరాగము. సప్తస్వరగమక వరికరక్తిరాగము. చతుశ్శృతి రిషభ ధైవతములను శుద్ధమధ్యము పంచమ కాకలి నిషాదములు రాగచ్ఛాయస్వరములు. ఆరోహణమందు రిషభధైవతములను పెద్దలు చెప్పియుండుటచేత నీ రాగము శాస్త్రపట్టవలెను. ఈ రాగము సకలరాగములకును శ్రేష్ఠమైన రాగమని పూర్వులు చెప్పియుండుటచేత నీ రాగము నిషాదము, షడ్జము గ్రహాంశన్యాసస్వరములుగా నున్నప్పటికిన్ని అన్ని స్వరములును రంజనములు గలిగియే వీనిలో ముఖ్యమైన నిషాద గాంధార మధ్యమ పంచమములు జీవస్వరములై యున్నవి. సగలు 12 గం. మొం. సాయంత్రము 3 గం వరకు పాడదగినది.

[లెక్కి 4 అక్షరముల చొప్పున పాడుకొనేది]

ప|| మ గ మా - పా దా - నీ సా - ,,,,
మ ఎటా నీ - లా - చి తే - ,,,,

పా స ని ధ ని పా ,,
ని ఇ ఇ ఇ ఇ దూ ,,

సొ,మ - గ మ ప మ మ గ రి రి 1
సొ,ఓ - మ్మ ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ

మ X పా - పా దా - నీ పా - , , , , ,
ఎ దుటా - నీ లా - చీ కే - , , , , ,

మమ - Xమపమ-మపదప పద౽ద-ధనిస్సా- నిస్సరీసా ,,
ఎహ - ట - అఅ-ని ఇఇఇ-లఅఅఅ-చిఇఈ-ఇఇఈ తే,,

రీ - సారీరిసస్ని-సరీXమపా-పమXరి-గామా-ధపమX
ఈ-యేఎఎఎఎ-మిఇఇఇపో-ఒఒఒఒ-ఓఓ -ఒఒఒఈ

స్ని- సారీరిసస్నిస్నీ- సరిగమపధనిస - గరిసనిదప -గమ
ఈఈ-ఏఏఎఎఎమా-పాఒఒఒఒఒఒ-ఒఒఒఒఒఒ -ఒఈ

అ॥ ,, - ని స - సనిదా పా - ప మదమ - పమగరి
,, - మదు - టిఇఈ ఈ - (వఅఈఅ - కఅఅఅ
ద ప ద ని - సన్సిసరిస నిదా పా - ప మధప - పమగరి
మఈ ఈఈ -మఈదుఈటిఇఈ ఈ-(వ అఈఅ - కఅఅఅ

పా ధ ని స రి స ని ధ ని పా
నీ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ దూ

పా ధ ని స రి X రి స ని పా
నీ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ దూ

రీ , సా , - గా రీ -
రా , అ , - నీ ఈ -

రీ , సా , - X రి స ని
రా , అ , - ని ఇ ఇ ఇ

గా , మ పా - మాపాస్సనిదా
అ , అ నీ - మాఅఅఅ అ
గా , మ పా - మాపాపనిదా
అ , అ నీ - మా అ అఅఅ

ధ ని సా స ని ధ ని - పా,మ-
సా ఒ ఒ ఒ ఒ ఒ ఒ -మ్మ్రు,ఈ-
ప మ X రి 2
ఈఈ ఈఈ

ధ ని స రి స నిధని - పా , మ
సాఒ ఒ ఒ ఒ ఒఒఒ - మ్మ్రు , ఈ
ప మ X రి 3
ఈఈ ఈఈ

గామపమాగా రి X రి మ -
ఈ ఇఇఈదూ - సాఒ ఒ ఒ -
మ X X రి
మ్మ్రు ఈఈఈ

ద ప - స ని ధ ప మ X -
ఇ ఇ - దుఈఈ ఈఈ ఈ -
ధ ప మ X - ప మ X రి ॥మX॥
సా ఒ ఒ ఒ -మ్మ్రు ఈఈఈ ॥ఎదు॥

పా - మపదని - సరిసని
టూ- మిఇఇఇ - రఅఅఅ
పా - మపదని - సనిసా
టూ- మిఇఇఇ - రఅసా

షాకిగరిసని_నిసారిసనిద-దాని-సనిదప- మగదనిసనిదప
మాదూఉఉఉఉ_టీఈఇఇఇఇ-ప్రాఅ-తఅఅఅ-కఅఅఅఅఅఅ
సా - రిగమగ - గరిరిస సా - నిసారిస సా - నిదనీ
నా - తఅఅఅ - రఅఅఅమా- తేలాఅఅఅ - నిఇఈ

మగరిగ - మాపాసాదని పా
నిఇఇఇ - మాఅ అ-అఅటూ
సరినిరి - సనిదని పా-పాదని
కొంఓఓఓ - ఓఓఓఓ సా-పాఓఓ

మపదని - సని సా
మి ఇ ఇ ఇ - ర అ నూ
సనిధని పా , మ -
ఓ ఓ ఓ ఓ దూ, ఈ -
గమపమ - మగగరి ‖ మగ
వఅ అఅ _అఅఅఅ ‖ ఎదు

చ‖ మ పా మ - గ రి గ మ - ప గా మ - గ రి స ని
త రా న - దొ ర క ని - ప రా మ - న అ యొక
గ మా - ప ధ ని సా - స రీ గ రి ని సా -
త్తురా - యిపుడు యీ- హరామిత న మే -

రి సా ని - ధ ని స స
నగాము - జె ఎ ని తె
నిసా - సనిదాపా-దనిసరి
లరా - భఅఅ క్తా-త్యాఅఅఅ

స రీ - గ మ ప పా -
సురా- సు ర ఆ మే -
సనిదపా ,, మ - గమపమ
గఅఅగా ,, జ - నాఈతి అ
మ గ గ రి ‖ మగ ‖
న అ అ అ ‖ ఎదు ‖

చరి-అంగ-శుమ-వ-చధ-కాని

78. శంకరాభరణరాగము-మిశ్రగతిచాపుతాళము

ఆ. సరిగమ పధనిస
అ. సనిధపమగరిస

[శ్రీముద్దుస్వామి దీక్షితులవారి కృతి]

రాగలక్షణము:- 77-వ కృతిలో నున్నది

ప‖ అక్షయలింగవిభో స్వయంభో - అఖిలాండకోటిప్రభో పాహిశంభో ‖ అక్ష ‖

అ‖ అక్షర స్వరూప అమిత ప్రతాప - ఆరూఢ వృషవాహ జగన్మోహ - దక్షశిక్షణ దక్షతర
సురలక్షణవిధి విలక్షణ - లక్ష్యలక్షణబహువిచక్షణ సుధాభక్షణ గురుకటాక్ష వీక్షణ ‖ అక్ష ‖

చ‖ బదరీవనమూల నాయికాసహిత - భద్రకాళీశ భక్తవిహిత - మదనజనకాదిదేవమహిత మాయాకార్యకలనారహిత -
సదయ గురుగుహతాత గుణాతీత-సాధుజనోపేత శంకర నవనీతహృదయ విభాత తుంబురు సంగీత-హ్రీంకార సంభూత
హేమగిరినాథ - సదాశ్రితకల్పక మహీరుహపదాంబుజయుగ రథగజతురగ - పదాతిసంయుక్తచైత్రోత్సవ సదాశివ
సచ్చిదానంద ‖ అక్షయ ‖

ప॥ , పా - మ గ మా । పా , - మ ప ధ ని । ప్ష రీ సా , - ప్ష ని । ధ పా మ గా - రి స రి గ

, అ - ఖ అ య । లి ం - గ అ వి ఇ । భో ఓ ఓ , - స్వ అ । య ం ం ం - భో ఒ ఒ ఒ

మ . పా మ గ మా । పా , - మ ప ధ ని । సా , రి స ని - ధ పా స ని । ధ పా , , మ - గ మ ప మ - గ రి స రి

ఓ - అ ఖ అ య । ల ం - గ అ వి ఇ । భో , ఒ ఒఒ - ఒ ఓ స్వ అ । య ం ం ం ం - భో ఒ ఒ ఒ - ఒ ఒ ఒ ఒ

గ మ - ప మ రీ స న్ని । సా , - రి గ మ ప । మ గ రీ - సా - పా । మ గ రి - సా రి గ

ఒ ఒ - అ ఖి లాం డ । కో , - టి ఇ ఇ ఇ । ప్రఅభో - ఓ - పా । అహో ఇ - శంభో ఒ

మ - ప మ - రీ స న్ని । సా న్ని - స రి గ మ - గా పా । మ గ రీ సా - ధ ప । , మ గ రి - స రి గ । మ - పా ॥

ఒ - అ ఖి - లాం డ । కో ఒ - టి ఇఇ ఇ - ఈ శ్వ । భో ఒ ఓ ఓ - పా అ । , అహో ఇ - శ ంభో । ఓ - అ ॥

అ॥ , సా - ద ధ పా । మ ద ప మ గా - మా పా । స ని ద ప పా - మ ప । ధ నీ - స ని సా సా

. అ - ఖ అ ర । స్వ అ రు ఊ ఊ - ఊ పా । అమితా అ అ - ప్ర అ । తా అ - పా అ అ అ

, ని స - రీ గ మ - గ రి । స ని రీ - స ని పా - ధా నీ । సా , రి స ని - ధ ప - రి గ । మ ధ ప - మ గ రీ సా

అఅ అ - రూఊఊ - థ అ । వృ ఊ ష - వా అ అ - అ అ । హ , అఅ అ - అ అ - జ అ । గన్ ఊఊ - మో ఒ ఓ హ

సా రి - రి స స న్ని । సా రి - గ మ గ రి - సా న్ని । సా ద ప మ ప - గ మ రి గ । సా ద - మ ప గ మ

ద ఖ - శ ఇ ఖ ణ । ద ఖ - త అ ర అ - ను ర । లా అ అ ఖ ణ - వి ఇ ధి వి । ల ఖ - అ అ అ ణ

పమప - థ - నిసరి । సనిధాపా - ధనిసా - సా । పాసనిధా - ప - మగమ । పాసద - పా - మపగరి । గమ - పా ॥

లఅఖ - ణ - బహువి । చఅఆఖ - సుఊధా - ఆ । భాఅఅఖ - ణ - గురుక । టాఅఖ - వీ - ఖఅణఅ । అఅ - అ ॥

చ॥ , గ మ పా - మ గ । మ పా - పా మా । పా ద ని ధా - పా ప మ । ధ ప మ - గా మా

, బ ద రీ - వ అ । అ న - ము ల । నా అ అ అ - యి క అ । అ స హి - త అ

, గ మ ధ ప - ప మ । మ గ రి - రి స స న్ని । సా , - గ రి స న్ని । సా , రి గ గా

, భ అ ద్ర అ - కా అ । అ ళీ ఇ - ఇ ఇ శ అ । భ , - ఆఅ క్త అ । వి , హి ఇ త

, మ ద పా - ప మ గా । మ గ రి - గా సా । ని షా - ధ ని సా - మ గ రి - గ మ పా
, మ ద న - జ అ ఆ । న క అ - ఆ ఆ । ది దే - ఎ ఎ వా - డు ఉ ఉ - హి ఇ తి
ప మ గ మా , , । పా , - ని ధ నీ । ధ ని - స ని ని పా । పా ప మ గా - గ రి గా
మా అ అ య , , । కా , - అ అర్య । క అ - ల అ అ నా । ర అ అ ఆ - హి ఇ త
, మ ధ పా - ప మ । మ గ రి - గా సా । సా ని - స రి గ మ । పా , - ధ ని సా
, ప ద యా - గు ఉ । రు గు ఉ - హం ఆ । త అ - త అ అ గు । ణా , - తీ ఇ త
సా , - నీ సా । రి , - రి స - స ని నీ । స రి గ - రి స నీ । స రి స ని ధా - నీ సా
సా , - ధు జ । ని , - వే ఎ - త అ ఆ । శ ం ం - క అ ర । న ఆ వ అ ఆ - నీ త
స రీ - గ రి రీ । సా గ - రీ రీ । మ గ రి స ని - సా రి స నీ । ధ ప - ధ ని సా
హృద - యజవి । భా ఆ - ఆ త । తు ం ం బు రు - స ం ం ం । గి ఇ ఇ ఇ ఇ త
మా ప - ధ ని సా । నీ స ని ధా పా - గ మ గా । పా , - స ని ధ స । గ మ ప - గ రి సా
శ్రీ ం - క అ ర । ప ం ం ం ం - త అ ఆ । హే , - మ అ గి ఇ । రి ఇ ఇ - నా ఆ ధా
స దా - ప మ గ రి । గ మ ప - గ రి స స । స రి స ని ధా - ధ ని స స । రి స ని - స రి గ మ
స దా - శ్రి త క అ । ల్ప క మ - హి ఇ రుహా । ప అ దాం ం - బు జ యు గ । ర థ గ - జ తు ర గ
ప సా ని - సా రి । గ రీ - స ని స రి । ప సా - రి స ని ద పా । మ గ రీ - సా రి గ । మ - పా ॥
ప దా ది - సంయు । తచై - త్రోత్సవ । స దా - శి ఇ వ అ స । చ్చి ఇ దా - నం ద అ । అ - ॥

చరి-అంగ-శుమ-వ-చధ-కొని 79. శంకరాభరణము — ఆదితాళము. ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారికృతి.] రాగలక్షణము:— 77-వ కృతియందున్నది.

ప॥ ప్రాణనాథ ! బిరాన బ్రోవవే । ప్రా॥ అ॥ వేణుగానముచే బదియారు-వేల గోపికల బాలించి యేలు ॥ప్రా॥
చ॥ వెన్నమీగడల వేడ్క-మీరగను - కన్న పిన్నవాండ్ర గడుపునించి-తిన్నగ వెలయు దివ్యరూపమా ! చిన్నికృష్ణ !
దయచేసి త్యాగరాజ ॥ప్రా॥ [ప్రాలికి రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును.]

చ॥ ,,, - పా మా - మగ గ రి స న్ని	సా రి గా , మా -	పా , - గ మ
,,, - ప్రాణా - న అ అ అధ అ	శ్రీ ధ రా , న -	ప్రో, - న అ
పా , - మగరి - డిటో	డిటో	గ మ ప ధ . ని ṡ ని ధ
వే , - ఎఎఎ - డిటో	డిటో	బ్రో ఓ ఓ ఓ - వ అ అ అ
డిటో	డిటో	మ ప ద ని - ṡ రి ṡ ని
డిటో	డిటో	బ్రో ఓ ఓ ఓ - వ అ అ అ
ధ పా మ గ రి - డిటో	డిటో	పా ద ని - ġ రి ṡ ని
అ వే ఎ ఎ ఎ - డిటో	డిటో	బ్రో ఓ ఓ - ఓ ఓ వ అ
అ॥ ధ పా మ గ రి - దా ని సా ని	ద నీ ని పా - ద	ని సా ని
అ వే ఎ ఎ ఎ - వే ణు గా న	మూ ఊ చె ఏ - వ	ది యా రు
సా, సా , - దా నీ - ṡ ṙ ġ ṙ ṡ ని	ద నీ ని పా - ṡ ని	దప - ద ని ṡ రి - ṡ ని
వే , లా , - వే ణు - గ అ అ అ న అ	మూ ఊ ఊ చే - వ అ	ది ఇ - య అ అ అ - రు ఉ
సా, సా , - సా నీ - ṡ ġ ṙ సా -	ṡ ని ṙ ṡ ని ṡ - సా	, ని - ద ని ధ ṙ - ṡ ని
వే , లా , - గో పీ - క అ అ లా -	వ అ అ అ అ అ - అ	, అ - లి ఇ చి ఇ - ఎ ఎ
చ॥ ధ పా మ గ రి - గ మ పా మ -	గమప - మగరి - సన్ని	సా - రి గ మా రి
లు ఊ ఊ ఊ ఊ - వె న్న మీ గ -	దలఅ - లఅఅ వెఎ	త్యా - మి ఇ ఈ రా
గా , మా , - గ మ - పా మ -	గమా - మగరి - సన్ని	సా - రి గ మా రి । గమపమపా -
గా , మా , . క న్న - పీ న్న -	వఅం - ద్రఅఅ - కడు	ప్రా - ఊ ఊ ఊ ఊ । ఠ ం ం ం చీ -

తిన్న గాజెలయు దివ్యరూపమా చిన్నికృష్ణ దయచేసి త్యాగరాజ ॥ప్రా॥ అనుపల్లవివలె పాడుకు నేది.

చరి-అంగ-శుమ-ప-సధ-కాని,   80. శంకరాభరణము-త్రిపుటతాళము   ఆ. సరిగమపధనిస
రాగలక్షణము:—77వ-కృతిలో నున్నది.   అ. సనిధపమగరిస

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప॥ మనసు స్వాధీనమైన యాఘనునకు మఱి మంత్రతంత్రములేల? ॥మనసు॥

అ॥ తనువు తానుగాదని యెంచువానికి తపసుచేయ నేల? దశరథబాల ॥మనసు॥

చ॥ (1) అన్ని నీవనుచు యెంచినవానికి యాశ్రమభేదములేల? కన్నుగట్టు మాయలని యెంచువానికి కాంతలభ్రమలేల? (2) అజ్ఞానము దుర్విషయ రహితునికి గతాగతమికయేల? రాజరాజేశ, నిరంజన! నిరుపమ దశరథబాల ॥మ॥ రాజవదన! త్యాగరాజవినుత! ॥మ॥

ప॥ ,, - మ గ మా - పా । మ పా - ధా నీ । సా , , , సా । స నీ - పా - గ మ ప మ
,, - మ న సూ - స్వా । ధీ ఈ - న మై । నా ఆఆఆ ఆ । ఘను - న - కు ఉ ఉఉ
,, - మ న సూ - స్వా । ధీ ఈ - న మై । నా ఆఆఆ ఆ । ఘను - న - కు ఉ ఉఉ
మ గ గ రి - మ గ - రి స ని స - రి గ మ ప । ధ ని స రి గ రి - స ని ధ ప - మ ప ధ ని
ఉ ఉఉఉ - మ న - సూఉఉ ఉ - స్వాఅ ఆ అ । ధీ ఇ ఇ ఇ న ఆ - ఆ ఆ ఆ ఆ - మై ఇ ఇ ఇ
స రీ - సా - స ని రి స । స ని ధా - పా - గ మ ప మ । గ రి - స రి గా మా । పా మ గ రి స - ని ధ ధ ని
న ఆ - ఆ - యాఆఆ ఆ । ఘుఆ మా - నా - కు ఉ ఉ ఉ । ఉఉ - మ రి మం త్ర । తం ం ం త్ర ఆ - ము ఎ ఎ ఎ
పా , , , - రీ । సా ని ధ నీ - పా - గ మ ప మ । గ రి - మ గ ॥
లా ఆఆఆ - ఆ । ఘు ఆ నకు - నా - కు ఉఉ ఉ । ఉఉ - మ న ॥

అ॥ , , స నీ సా । స రీ - రీ సా । ని సా - ని ధ నీ । స దా నీ పా
, , త ను వూ । త అ - నుగా । ద నీ - యెం చు । వ ఆ ని కి
ధ ని - ని స రీ సా । స ని ధా పా మ ప ధ ని । స రీ - ,,- ని స । ని ధా-పా , మ-గమపమ । మ గ గ రి । మగ॥
త ప సు చే । ఏ ఎ ఏ యా నె ఎ ఎ ఎ । ల ఆ - ఆ ద శ । ర థా-బా ఆ ఆ-ఆఆ ఆఆ । ఆ ఆ ఆ ఆ । మన॥

చ॥ ,, - గా - మా ధ ప । గ మ పా - ప మ గా । మ రి - గ మా మా । మ గా - గా - గ మ ప మ
,, - అ - జా న్నము । దురు ఉఉ - ర్వి షయా । ఆ ఆ - ర హి తు । ను ఉఉ - నీ - కి ఇ ఇ ఇ

గ రి - స రీ గా । మ పా - ప మ గా రీ । స ని రి స ని స - ధా నీ । సా , - ,,,,
ఇ ఇ - గ ళా గా । త ము - యిఇ ఈ కా । యిఎ ఎ ఎ ఎ ఎ - వీ వీ । లా , - ,,,,

, , - పామాపా । పధా నీ , ని । సా , రీ సా । నీ రి స ని స - ని ధ నీ
అఅ - రాజారా । జె ఏ ళా , ని । రం , జ న । ని రు ఉఉ ఉ - ప అ ము

, , ని స రీ సా । స ని ధా - మ ప ధ ని । సా , - సనిధాపా । మపా-పా - గమపమ । మగ గ రి । మగ॥
అఅర అ జావా । ద అ నా - త్య అ గ అ । రా , - జఅఅ వీ । సుఊ-తా - అఅఅఅ । అ అఅఅ । మస॥

(చరణము వలె । వ - చరణము పాడుకునేది)

చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కాని **81. శంకరాభరణరాగము-ఆదితాళము** ఆ. సరిగమపధనిస

[శ్రీ శ్యామశాస్త్రుల వారి కృతి] రాగలక్షణము:—77-వ కృతిలోనున్నది. అ. సనిధపమగరిస

ప॥ సరోజదళనేత్రి హిమగిరి పుత్రీ నీ పదాంబుజములే సదా నమ్మినానమ్మ శుభమిమ్మా శ్రీమీనాక్షమ్మ ॥సరో॥

అ॥ పరాకు సేయక వరదాయకి నీవలె దైవము లోకములో గలదా పురాణి శుకపాణి మధుకర వేణి సదా శివునకు రాణి॥సరో॥

చ॥ కోరి వచ్చిన వారికెల్లను కోర్కెలొసగే బిరుదుగదా అంబ యతిభారమా నన్ను బ్రోవ తల్లి కృపాల వాల నేత్ర విశాలను ॥సరో॥ 2. ఇందుమౌళికరుణించుమని నిన్నెంతో వేడుకొంటిని . నాయందు జాగేలనమ్మ- మరియాదగాదు-దయావతి నీవు ॥సరో॥ 3. సామగాన వినోదినీ-గుణధామ-శ్యామ-కృష్ణ వినుతా-శుకశ్యామలా దేవి.నీ వే .. తిరతి కామ-కామ్యద - కావవే నన్ను ॥సరో॥ [ప్రైలికి సొల్లక్షణగమకముల చొప్పున పాడుకునేది.]

ప॥ ప పా ని - ద ని పా , ప ధ ధా పా - మ గ - మా	పా , , , , మ ప ద ని	స ని ధా ప గ మ - ధ ప
స రో జ - ద ళ నే ఎ త్రి ఇ హి మ - గి రి - పు	త్రీ ఇ ఇ ఇఇ నీ ఇ ఇ ఇ	ప అ దాంబుజ ము - లే ఎ
మమమగరీ - గారిసా , - మగరి - గమధప - రీ	సా , , , , పా	సా , ని పా - ప మ గ రి
సఅఅఅదా-నమ్మినాఅ - నఅమ్మ - శుఊభఅ - మి	మ్మా ఆఅఅఅ శ్రీ	మీఇ ఇ నా - క్ష అమ్మఅ

మ పమగరి - గా రి సా , , - మగరి - గమదప - రి
క అ అ అ దా - న మ్మి నా అ - న అ మ్మ - కు కు ధ అ - మి

డిటో
డిటో

అ॥ సపాస - సా సస - సస - సరిగా - రిపసా - నీ
కరాకు - శే య క - వర - దా అ అ - యఅకి - నీ
గ మా పధని - సనిధని సా - సనిధని
పు రా ణి ఇ ఇ - కు క పా అ ణీ - మ ధుక ర

చ॥ పా , పపాపమ - పదధప - పాధపమగ
శ్రీ ఓ రి వచ్చిన - వా అ అ రి - కె ఎ ఎ ల్లను
పా ధ ని ధ ప - పమమగ - మాపధ పమ - గమగరి
శ్రీ ఓ ఓ ఓ రి - వ అచ్చిన - వా అ అ అరి - కెఎల్లను
గామపధని - సనిసరిస - సనిస - స
భా రమ అ అ - నఅన్న (శో వ - త అ ల్లి - క్)
సరి॥

(పై 3 చరణాలు చరణమువలె పాడుకొనవలెను.)

సా , , , , - రి స మ గ
మ్మా అ అ అ అ - శ్రీ ఇ ఇ

సా , , - , , , ,
మ్మా అ అ - అ అ అ
సరినిస - ధని - పా
వ రె దా ఇ - వమ - అ
సని సా , , - సస
వె ఎ జే ఇ ఇ - స గా
మాపధ పామా - గామపమగ రి
శ్రీ ఓ ఓ ఓ రె - ...
మాపధ పామా - గామపమగ రి
శ్రీ ఓ ఓ ...
సాశ్రీ రి సా - ని సరి సా నీ
సా అ అ అ అ - వా అ అ ...

సస - సరిసనిధప -
ఇ ఇ - మిఇ ఇ ఇ ఇ ఇ -
మదపమ - గమగరి॥
నా అ అ అ - త్మ అమ్మ అ॥
సా , , - , , , ,
అ అ అ - అ అఅఅ
మపపమగరి - గమపా
క ములో ఓ ఓ ఓ - గ ల దా
, రిసని - ధా పమ - గామా , పదని
అఅకివు - న అఅ - సురాఅణి ఇ ఇ
గమపమపా - పప
విరుదుగదా - అంబ
గమపమపా - మప
విరుదుగా - ...
పాధని ధా పా - పమగమ
కె ఎ ఎ తా ళ - వా అ లను

చరి-అంగ-శుమ-వ-దధ-శాని

89. ఆరభిరాగము—రూపకతాళము.

ఆ. సరిమపధస
అ. సనిధపమగరిస

[శ్రీ ముత్తుస్వామిదీక్షితులుగారి కృతి.]

ప॥ శ్రీ సరస్వతి నమోస్తుతే - వరదే పరదేవతే ॥శ్రీ॥ అ॥ శ్రీపతి గౌరీపతి గురుగుహవినుతే - విధియువతే ॥శ్రీ॥

శ్రీ కాశీక్షేత్రయు నివర్జితవర - మునిభావిత మూర్తే - వాసవాద్యఖిల నిర్జరవర - వితరణ బహుకీర్తే - దర హాసయుత ముఖాంబురుహే - అద్భుత చరణాంబురుహే - సంసార భీత్యాపహే - సకల మంత్రాక్షర గుహే ॥శ్రీ॥

రాగలక్షణము:- 29 వ. మేళకర్త ధీర శంకరాభరణ రాగజన్యము. ఔడవ, సంపూర్ణ, ఉపాంగ ఘనరాగము. మధ్యమ ధైవతములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు. ఆరోహణమందు, గాంధార నిషాదములున్నా, ప ధ ని ధ ప - స రి గ రి మ - అను వక్ర ప్రయోగములను కూడా వర్జింప వలెను. ఎల్లప్పుడు పాడదగినది.

ప॥ పా - మ ప మ గ - రి స । రీ - స రి స ని - ధా రి స । రీ - రీ - రి స రి మ । , , , , , , ,
శ్రీ - స అ ర అ - అస్వా । తీ - న అ మొం ఒ - ఓ స్తు ఉ । తే - ఏ - వ ర దే ఎ । ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ
పా - మ - మ ప మ గ రి స । రీ - స రి రీ గ రి - స ధ రి స । రీ రీ - ధ ధ । పా మ - మ గ రి స రి మ
శ్రీ - స - ర అ అ అ స్వా అ । తీ - న అ మో ఒ ఒ - ఒ ఓ స్తు ఉ । తే ఏ - వ ర । దే వ - తె ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ
పా - మ ప ధ ప - మ గ రి రి । డిట్టో । డిట్టో । డిట్టో
శ్రీ - స అ ర అ - అ అ స్వా అ । డిట్టో । డిట్టో । డిట్టో

అ॥ రీ స రి - మ గ । రీ - ప మ గ రి । మ ప ద రి సా । ధ ప మ గ రి మ ॥పా॥
శ్రీపతి - గౌ ఉ । రీ - ప తి గు రు । గు హా వి ను తే । వి ధి యు వ తె ఎ ॥శ్రీ॥

చ॥ స ని ధా - ధ సా రి । రి మ - మ గ రి స । రి రి రి మ - మ గ రీ । రి మ ప ధ పా
క అ స - న అ త్ర । యవి - వ అ ర్జి త । వ ర ము ని - భ అ అ । వి త ము ఉ ర్తే
ధా స సా రీ - రీ మ గ రీ - స రి సా । ధ రి సా - స ని ధా - ధ ధ పా । మ ప ధ ప - మ గ రి స రీ - స రి
వా సవాద్య - ఖి ల అ నీ - ర్జ అ ర । వ అ ర - వి ఇ త - ర అ ణా । బ అ హుళ - కీ ఇ ఇ ఇర్తే - ద ర
పా స ధ స - రి రీ - మ గ రి । పా మ ప - ధ ధ పా - ధ రి సా । రీ మ గ రి రీ సా ని ధ రి । స ని ధ
హా స యుత - ము ఖాం - బురు హే । అ ద్భు త - చ ర ణాం - బురు హే । సంస అ ర భీ త్యాప హే ఎ । స క ల
ధా - ప మ గ రి - స రి మ ॥పా॥
మం - త్ర అ క్షర - గు హే ఎ ॥శ్రీ॥

చరి–అంగ–శుమ–ప–చధ–కాని. 83. ఆరభిరాగము—జంపెతాళము. ఆ. సరిమపధస

[దేవీగానసుధాకర శ్రీఓగిరాల వీరరాఘవశర్మగారికృతి] రాగలక్షణము: 82-వ కృతిలోనున్నది అ. సనిధపమగరిస

ప॥ కలవారి నమ్మిమది - కలతజెందగనేల - కామితార్థము-లొసగు - కల్పవల్లివి నీవుండగ అంబ ॥కల॥

అ॥ కలకాలమతిఘోర - కర్మబద్ధులై జగతి - కలిమి గల్గుటనీదు - కరుణాఫలమని తెలియక - కలినింగిత మెరుగని-మానవు లాడెడి మాటలు విని కరుణామాలి - కఠినోక్తులు ఘనమని - నన్నలయ బలికి యుణ - షడి భువి బ్రతికెడి సిరి ॥కల॥

చ॥ సిత్యమని భ్రమసి కదు - నీచులైచుఱసేరు - సత్యమాగనలేక మద-మత్తులై నన్నాడేరు - నిత్యానిత్య వివేక నేర్పరులు గాకమరి - భృత్యుడగు రాఘవుని - బూని వంచన జేసెడి లోభము ॥కల॥

ప॥ పా ద ప దా పా - ప మ పా , , । మ గ । రి రి స ॥ రీ సా స ధ సా , , - రి ప మ గ । రి స । రి రి మ ॥
క ల అ వా అ - రి ఇ న ం ం । మ్మిఇ । మ ది ఇ ॥ క ల త ఆ జె ం ం - ద అ గ అ । నె ఎ । ఏ ల అ ॥

పాదపదాపాపా - మాపామపదప । మగ । రి రి ॥ రిసాసద్ధసా, , - రిపమగ । రిస । రిరిమ ॥
కలఅ వా అ రి - న ం ం ం ం ం ం । మ్మిఇ । మది ॥ కలతఅజె ం ం - దఅగఅ । నెఎ । ఏలఅ ॥

పాదసదా - పామగ - రిమమప । మపదప । మా గారి , , ॥ సద్ధరిసరీమగ - రిదాపా । పమ । పాదరి ॥
కలఅ వా - అ రి ఇ - న ం ం ం । మ్మిఇఇఇ । మ అ ది ఈ ॥ కఅలఅతజెం - ం ద గ । నె ఎ । ఏ లఅ ॥

రిరిసస్దధ - పపమగరీరి । స రి । సా సా ॥ సద్ధరిస - రీమగరి - దాపా । పమ । పాదా ॥
కఅలఅవఅ- అఅరిఇన ం । మ్మిఇ । మ ది ॥ కఅలఅ. తజెంం - ద గ । నెఎ । ఏ ల ॥

పాదపమా , , - పధసా , , - సాసా । సా । సాసా ॥ సనిరిస - దాపా , , పమపమ । మగ । రిసరిమ । పా ॥
కాఅఅఅఅఅ- మిఇ తా అ - ర్థ ము । లొ । స గు ॥ కఅఅఅ- ల్ప వ అ ల్లి విఇఇ । వు ం । డగ అంబ । క ॥

అ॥ ,, - పపదాపాదా - సాసద । సా । ,, సా ॥ ,, - రీరీరీ ,, మగరిస । రి । రి రి ॥
,, - కలకా అ ల - మతి ఇ । ఘో ఓ ర ॥ ,, -కర్మబఅద్ధుఉ లైఇ । జ । గ తి ॥

,, - పప - దాపాదా - ధసరిస | రీ | రీరీ || రిమపా - మగరీరీ - సాసధ | సా | సాసా ||
,, - కల - క అ ల - మలతిఇ | ఘూ | ఓర || కలఅ - గ్న్యఅబఅ - ధుళైఇ | జ | గతి ||
రీసాసాసా ,, - సదరిస | దా | దాపా || పదరిస - సదపాపా - పమదప | మగ | రిసరిమ ||
కలిమిగల్ - గూ ఈటఅ | నీ | ఈదు || కఅరుఈ - ణఅఫల - మఅనిఇ | తెఎ | లిఇయక ||
పపమగరిరి సససస - సాధస | రీ | రిరిమగ || రిసరిరి - రిమపదాప - దపపమ | పద | దరిసద ||
కలి నింగిత - మెరుగని - మాన వు | లా | డెడిమఅ || టలువిని - కరుణమాలి - కలినాఇ | కృలం | ఘనమని ||
ధపమప - పమగరి - ద ధపపమప | మగ | రిసరిమ || పాధస ||
నం జల - యబలిక - బుణపడిభువి | బతి | కడిసిరి || గలఅ ||
చ|| ,, - దాపాపాపా - మాపా | మా | మగరిస || రిమ - పాదసదాపా - మాపామపధప | మగ | రిసరీ ||
,, - నిత్య మ ని - భ్రమ | నీ | క అడుఈ || ఈఈ - నిత్యఅమని - భ్రఅమఅఅఅ | నెఇ | కఅడు ||
రిరిసధ - సా,,, - మపమగ | రిస | రీరీ || ,, - రీ మా పా - ధసదాధా | పా | పాపమ ||
నిఇఇఇ - చుతైఈ - ముఈరిఇ | నేఎ | ఏరు || ,, - సత్య ము - గన తే ఏ | క | మదఅ ||
పదరిస - దాపాపా - మాపామపదప | మగ | రిసరీ || ,, - దాద ధపమపా - దాదా | సా | ,, సా ||
మఅఅ - తులైన - న్నాఅఅఅఅఅ | డెఎ | ఎఎరు || ,, - నిత్యఅఅఅ ని - త్య వి | వే | ఏక ||
దా సా రీ రీ రీ రీ ,, | మగ | రిసరీ || ,, - దాదధపమపాదాదా | సా | ,, సా ||
నె ఎ ర్వరులాగా అ | క అ | మఅరి || ,, - నిత్యఅఅనిత్య వి | వే | ఏక ||
దాసా రీ రీ రీ - రీమపా | మగ | రిసరీ || ,, - రీ సాసాసా - సధరిస | ధా | పాపస ||
నే ఏ ర్వరులం - గఅ అ | క అ | మఅరి || ,, - భృత్యుడగు - రఅఅఅ | ఘ | వునిఇ ||
పదరిస - దాపా ,, - పమధప | మగ | రిసరిమ || పాధస ||
బుఈ ఈ - నిప ంం - చసజెఎ | నె డి | లాఇభము || కలఅ ||

చరి-అంగ-శుమ-వ-చశ-శాని. 84. ఓశహరిరాగము. మిశ్రజాతి— ఝంపె. ఆ. స రి గ ప ధ స.
అ. సనిధపమగరిస.

[శ్రీ పట్నం సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారికృతి]

ప॥ పరిదాన మిచ్చితే - పాలింతు శేమొ ॥పరి॥ అ॥ ...మున్పురుష శ్రీపతి నాపై నీవు - కరుణ గల్గక యున్న - కారణ కేమయ్య ॥-రి॥ చ॥ రాజ్యమిచ్చుటకునే - ...క్కంటిచెలిగాను చక్కని చెలిని - యొసగ జనక - రాజాను గాను ఒక్కలి సైన్యమివ్వ మర్కటేంద్రుడ గాను - అక్కటిక మెటులొల్ల - ఆదివెంకటేశ నీవు ॥పరి॥

రాగలక్షణము:— ఇది 29 వ మేళ. ధీరశంకరాభరణ జన్యము. గమక, వరీక, దేశీయ, రక్తి, భాషాంగ రాగము. రాగఛాయ స్వరములు. మరియు ఆరోహణ షాడవ సంపూర్ణరాగము. చతుశ్శ్రుతి, రిషభ చతుశ్శ్రుతి, ధైవత, కాకలి నిషాదములు రాగఛాయ స్వరములు. మరియు ఆరోహణమందు కైశిక నిషాద... నీ రాగచ్ఛాయా స్వరము రి గ ; మ గా - ప రి గా - ద ప పా - మ గ ద స - మ గ ద పా - రి ప ని దా - మొదలైన ప్రయోగములు రాగరంజకములు. ద ని ద ప మ గ - ప ని ద ప మ గ - గ ని ద గ పా - స ని ద ప మ గ - రి ని ద మొదలగు ప్రయోగములయందు కైశిక నిషాదము పలుకుచున్నది. (సంగమ కాలమందు అనగా ఉదయం 6 గంటలు మొదలు 9 గంటలవరకు పాడదగినది. [ఇట్టి లక్షణములు చూచి పాడుకొనవలయును.]

	I	◡	O	I	◡	O
ప॥	పామా - మ గ గ రి సా - పా ,,	సా -	స ని ని ధ	పా ,, రి ,, గా - పమ గా -	గ రి	సా రి గ
1.	ప రి - దా ఆ ఆ న - మి ,,	చ్చి -	తే ఏ ఏ ఏ	పా ,, లిం ,, తు - శే ఏ ఏ -	మొంఓ	ఓ ఓ ఓ
2.	ప మ మ గ - మగగ రి సా - సరి గ రి	సా -	స ని ని ధ	పరి గా - రిగపమగధ - పా ,, -	స సా	మ గ గ రి
	ప అ రి ఇ - దా ఆఆ న - మి ఇ ఇ ఇ	చ్చి -	తే ఏ ఏ ఏ	పా ఆ ఆ - లిం ఒ ఒ ఒ తు ఉ - శే ,, -	మొంఓ	ఓ ఓ ఓ ఓ
3.	పామా - గామగ-రిగరిసా - సరి గ రి	సరి -	స ని ని ధ	సరిగప-ధాపనిధపధని-పధధప	ధ ప	మ గ గ రి
	ప రి - దా ఆ అ - ఆ ఆ అ న - మి ఇ ఇ ఇ	చ్చి ఇ -	తే ఏ ఏ ఏ	పా ఆ ఆ ఆ -లిం ఒ ఒ ఒ ఒ తు ఉ - శే ఏ ఏ ఏ	మొంఓ	ఓ ఓ ఓ ఓ
4.	పామా - గరిపమగరి - ధ ధ పా -	స ని	ధ ప ద రి	పా ,, సనిధప - ధని పా ,, -	ధ ప	మ గ రి గ
	పరి - దా ఆ అ అ న అ - మి ఇ ఈ -	చ్చి ఇ	తే ఏ ఏ ఏ	పా ,, లిం ఒ ఒ ఒ ఒ - తు ఉ శే ,, -	మొంఓ	ఓ ఓ ఓ ఓ

5. పామా - గ రి స మ గ రి - ద ధ పా - | స ని | ధ పమగ
స రి - దా అ అ అ న అ - మి ఇ ఈ - | చ్చి ఇ | తే ఎ ఎ ఎ

6. పామా - గ రి పమగ రి - ధ ధ పా - | స ని | ధ పమగ
స రి - దా అ అ అ న అ - మి ఇ ఈ - | చ్చి ఇ | తే ఎ ఎ ఎ

7. పాధరి-సారిపధానిధపా - మ గ గ రి - | సా | స ని ని ధ
స రిఇ-దా అ అ అ అ అ న - మి ఇ ఇ ఇ - | చ్చి | తే ఎ ఎ ఎ

అ॥ పాపా - మ గ రిగ పా - ధ ధ పా - | మ గ | గ రి సా
స ర - మ అ పు ఈ రు - వ అ అ - | శ్రీ ఇ | ఇ ఇ ఈ

1. పధస రిగా-రిగమగమ - గ రి సా - | గ రి | స ని ధా
శ అరు ఈ ణ-గ అ అ అ అ - ల్గ అ క - | యు ఈ | ఈ ఉన్న

2. డిటో | డిటో | డిటో
డిటో | డిటో | డిటో

3. డిటో | డిటో | డిటో
డిటో | డిటో | డిటో

చి॥ పా మ గ రి స రి గ స రి - సా ని ధ | పా | ధ సరిగ
పాధ సరిగ - పమగరి - గా రి స | ని ధ | పధసరి

చ॥ సా ,, రీ గా పా - ధ ధ పా - | ప మ | గ రి సా
1. రాఒఒక్క మి ఈ - చ్చు ఉ ట - | కు ఉ | నె ఎ ఏ
2. స రి గా - రి గ ప మ గా - ప ధ పా - | మ గ | ప ధ సా
రాఒ ఓ - క్క అ మి ఇ ఈ - చ్చు ఉ ట - | కు ఉ | నే ఎ ఏ

రిగప - ధ - సరిగారిస - ధరిసని - | ధ ప | మగరిగ
పఅఅ - అ - లిం౦౦తు ఉ - తేఎఎఎ - | తెంఒ | ఒఒఒఒ
రి గ ప ధ - స రి గా రి స - ధ రి రీ - | స ని | ధపధరి
పాఅఅఅ - లిం౦౦ తు ఉ - తేఎఏ - | తెంఒ | ఒఒఒఒ
సా , , రీ , , గా - పమగరి - | రీ | ,గసా॥పామా
పా , , లిం , , తు - తేఎఎఎ - | తెం | ,ఒ ఓ॥పరి॥

సరిగా - రిగపమగా - ధధపా - | మగ | పధసా
ప అతి - నా తఅఅఅ - హైఇ ఈ - | నీ ఇ | ఇఇకు
గ రిగ - స రి - నిస - ధ ని ప - ధరిసని | ధ ప | మగరిగ
శా అ అ ర అ - ణ అ - మెం ఎ ఎ - మ అ అ అ | య్యా అ | అ అ అ అ
గ రి స ని - స ని ధపధరి - సానిధ | ప-మ | గ రి గ
శా ఆ అ అ - ర అ ణ మెం ఎ - ఏ మ అ . య్యా - అ | అ అ అ
గ రి సనిరి సనిధ - సనిధప - నిధ - | పమ | పమగరి
శా అ అ అ - ర అ ణ అ - మేం ఎ ఎ ఎ - మ అ | అ అ | య్య అ అ అ
పమగధపా - మ గ రి స రి గ ప ధ | స ని | ధ రి సా
గరీసనిధ - రి స ని ధ - ప ధ పా | మగ | రిసరిగ॥పరి

స రి గా - గరిసనిధా - స ని ధా | సా | ,, సా
మా ఉ ఊ - క౦౦౦౦టి - చె ఎ లి | గా | ,, ను
స ని ని ధ - ప మమగ రీ - స ని నిధ | సా | ,, సా
మా ఉ ఉ ఉ - క్క౦౦౦టి - చె ఎ లిఇ | గా | ,, ను

పా ,, ని ధ ప ద ని ధ - గ ప ధ ష - | మ గ | రి గ పా	ధ్వపరిగపా - మగరిగ - ధధపా - | మగ | గరిసా
చా ,,క్క-అ ని ఇ చె ఎ - లి ఇ ని ఇ - | రెూఱ | వ అ గ	ఇఅనఅక - రాఅఅఅ-జాఅను - | గాఅ| అఅను
పా ,, ప మ మ గ - రి గ - ధ ధ పా | మ గ | గ రి సా	సరిగా - రిగపమగా - ధదపా - | మగ - తధసా
మి ,, క్కి- ఇ లి ఇ - సై ఇ - ఇ ఇ న్య | మి ఇ | ఇ ఇ వ్వ	మఅఅ -ర్క-ఆటేంంం-ద్రుఉఉద - | గాఅ- అఅను

అక్కటికమెటు గల్గు అది వెంకటేశ నీకు (అను పల్లవివరకే పాడుకొనవలెను)

చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కాని 85. బేగడరాగము - ఆదితాళము ఆ. సగరిగమపధనీధపస

అ. సనిధపమగరిస

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప॥ నాదోపాసన చేసే శంకర - నారాయణవిధులు వెలసిరి ఓ మనసా ॥నాదో॥

అ॥ వేదోద్ధరులు వేదాతీతులు - విశ్వమెల్ల నిండియుండేవారలు॥ నాదో॥

చ॥ మంత్రాత్ములు యంత్ర తంత్రాత్ములు మరి - మంత్రము లెన్నో గలవారలు -

తంత్రీలయస్వరగాన వినోదులు - త్యాగరాజవంద్యులు స్వతంత్రులు ॥నాదో॥

రాగలక్షణము :— ఇది 29 వ - మేళము. ధీరశంకరాభరణ జన్యము. భాషాంగ, వక్రసంపూర్ణ రక్తిరాగము, శుద్ధ మధ్యమ, కాకలి నిషాదములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు. మధ్యమ నిషాదములు కొన్ని తావులలో సమయోచితముగను, అల్పముగాను, అధికముగాను పలుక్కును. సాయంత్రము 6 గంటలు మొదలు రాత్రి 9 గంటలవరకు పాడదగినది.

[వేరికి నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలెను.]

ప॥ ,, - పా - మగా - మాపా , దపా	,, ప మ మా , మ గా	గ మ పా , ద - పా , ద
,, - నా , దో ఓ - పా అ , స న	,, నా అ ఆ , దో ఓ	పా అ ఆ , స - నా , అ
నీ - దపమా , మ గా - గా గ మ పా , ద పా	,, గా , మ ప - మ ప ద	పా , ద నీ ని - ద పా
అ - చాఅఅ , దో ఓ - పా అ అ అ , స న	,, చే , ఎ ఎ - సె ఎ ఎ	శ , ం ం ం - క ర
,, - సా , ని ద ప - మ గ రి - స ని ధ ప	సా ,, ,, - స స	రిస-గరిగ మపదనీ | , దపమ-పా
,, - నా , రాఅ అ - యఅ ణ - వి ఇ ధు ఉ	లు ,, ,, - వె ల	సిరి-ఓఒమఅనఅసా| ,అఅఅఅ-నా

,, - మ ప మ - ప ద ప - ప నిద ప సా ,,	,, - ని స ని - స రి స	పా రి స నీ, ద పా
,, - వే ఏ ఏ - దొ ఒ ఒ - ద్ధ అ ర ఉ లు ,,	,, - వె ఏ ఏ - దా అ అ	తీ ఇ ఇ ఈ, తు లు
,, - ప మ మా - గ రి గ మ పా - మ మ ప ద	పా - సా స ని రీ	స రి నీ,దపా , ద! నీదప - మా॥
,, - ని ఇ శ్వ - మె ఎ ఎ ఎ ల్ల - ని ం ం ల	డి - యు ం ం డే	ఎఎవా,రలూ,ఊ। ఊఊఊ - నా॥
చ॥ ,, పా పా ,, - ద ప మ ప మ - ప మా	,, - గా , రీ ,	పా - గ మ ప - మ పా
,, మం త్రా ,, - తృ్మ ఊ లు ఊ ఊ - యం త్రా	,, - తం ,త్రా,	తృ్మ - లు ఉ ఉ - మ పో
,, గ మా - ప ద ప - ని ని ధ ప - మ గ రీ	సా - స స గా మ రి	గ మ ప ద నీ - , దపమగరిసా
,, మ ం - త్ర అము - శె ఎ ఎ ఎ - ఎఎన్నో	ఓ - గ ల వా అ అ	ర అ అ అ అ- ,అఅఅలుఊ

తంత్రీలయ - స్వర గానవినోదులు । త్యాగరాజవంద్యులు స్వతంత్రులు ॥ (అనుపల్లవి)

చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-శాని. 86. అఠాణా.—ఆదితాళము. ఆ. స రి మ ప ని స.

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]. (కేళికి నాల్గక్షరముల చొప్పున పాడుకొనేది.) అ. స ని ధా ప మ గా రి స.

ప॥ ఇలలో ప్రణతార్తి హరుడనుచు - పేరెవరిడిరో శంకరుడసి ని ॥ఇల॥ అ॥ దలది కరిగి చిరకాలము పదములు దండ మిడిన నా యెడ దయలేదాయె ॥ఇల॥ చ॥ కరచరణయురము నాసలు భుజములు - ధరపై సోకి ప్రమొక్కగలేదా - శరణనుచును మొరలిడలేదా - పంచనదీశ త్యాగరాజనుతని ॥ఇల॥

రాగలక్షణము :- 29-వ మే. ధీరశంకరాభరణ జన్యము. ఔడవ సంపూర్ణరాగము, చతుశ్రుతి ధైవత, సాధారణ అంతర గాంధారం, కాకలి, కైశికి నిషాదములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు. ని స ధా - ప ధ ని స రి స - గ గా రి స మొదలగు ప్రయోగములు రాగరంజకములు. ఎల్లప్పుడును పాడదగినది. ఈ రాగము ఒకక్రోవను అనుసరించి యుండలేదు. సందర్భాను సారముగా, సాధారణ గాంధారము, అంతర గాంధారము, కైశికి నిషాదము, కాకలి నిషాదము మొదలగు, స్వరములు పలుకుటయు మాత్రమేగాక, షాడవ సంపూర్ణముగాను, వక్ర సంపూర్ణముగాను పలుకు చున్నది.

చ॥ ,, - స ని సా ,, - స ని ప మ - ప ని స రి | సా - స రి స ని పా | ని ని పా - ప ని ప మ
,, - ఇ ల లో ,, - ప్రణ ఆ - త ఆ అ | త్రి - హాఅరుఊ డ | ను ఊ మ - పె ఎ ఎ ఎ
ప ని - ని సా సా ,, - ని ని ప మ - ప ని సా | రి - డి టో | డి టో
ఎ ఎ , రి ల లో ,, - ప్రణ ఆ - త అ అ | త్రి - డి టో | డి టో
ప ని - ప సా - స ని దా - ప ని సా - ని స రి | రి - డి టో | డి టో
ఎ ఎ - రి ల - లొఒ ఓ - ప్రణా - త అఅ | త్రి - డి టో | డి టో
ప ని - స రి స ని దా - ని ని పా మ ప ని స | రి - సారిస - నిస్సని పా | ని ని పా ని ప ప మ
ఎ ఎ - రి లా లొ ఒ ఓ - ప్రణా - గ అ అ అ | త్రి - హాఅఅ - రూఊఊడ | న ఊ మూ - పె ఎ ఎ అ
ప ని - స నీ ప మా - రి ,,,, - రి ప | మ రి ప మ - ని ప ని స | రిమరి - సారిస - నిస్సని - పమ | పని - సని॥
ఎ ఎ - రా వ రి డి - గో ఓ ఓ - శ ం | శ అ రు ఊ - డ అ ని ఇ | ఊఇఇ - ఊఇఇ - ఊఇఇ - ఇఇ | ఇఇ - కిల

అ॥ ,, మ పా ని సా - రీ రి మా రి సా | ని స రీ మ రి - స రి సా | ని స దా - నీ సా
,, ద ల చి క - ర గి ఊ చిరా | క అ అ అఅ - ల అ ము | వ అ దా - ము ల
స రి మ రి - రి స ని స దా - ప మ - రి మ రి స | రీ మ పా ని సా - | రీ మ రి సా రి స నీ స ని ప మ ॥పని - సని॥
ద ం ం ం - ద అ మి ఇ ఊ - డి ఇ - న అ న అ | అ యొ ద ద యా - | శే ఎ ఎ ఏ ఎ ఎదాఅ అ అ అ | రొుఎ - ఇల॥

చ॥ ,, ప పా ప పా - పా పా - ప మ రి | ,, - రి మా ప నీ | స ని రి స - ని స ధా
,, శ ర చ ర - ణ యు - ర అ మా | ఊ - నా ఓ స లం | భు వు జఅ మాఊ లూ
ప నీ పా , - మ ప ద ప మ రి - రి మ రి స | సా - రి మా ప మా | ని ని ప మ పా ,,
ధ రా పై ఇ - సా ఒ ఒ ఓ క్కి - ఇ - ప్రెంఒఒఓ | ఓ - క్కి అ గ అ | తె ఎ ఎ ఎ దా అ
,, మ పా ని నీ - సా సా - రీ సా | నిసరీగరి సారిస నిప | ని స దా - నీ సా
శ ర ణ ము - ము ను - మొ ర | లిఇదఅఅ - శేఎఎఎఎ | ద అ అ - మ ం
స గ రి స - ని స దా ప మ రి మ - రి ప పా | మ రి ప మ - ని ప ని స | ని స రీగరి - సారిస - నిస | ధనిసని॥
మ అ న అ - డి ఇ శ అ అ అ అ - అ అశ్యా | గ అ ర అ - అ అ జ అ | నుఊశాఅఅ - నీ ఇ ఇ - ఇఇ | ఇఇకిల॥

హరి-అంగ-శుమా-వ-చధ-శాని. 87. అఠాణారాగము—ఝంపెతాళము. ఆ. స రి మ ప ని స.

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] రాగలక్షణము : 86.వ కృతిలోనున్నది. అ. సనిధాపమగారిస.

ప॥ అనుపమ గుణాంబుధి యని నిన్ను నెరనమ్మి - అనుసరించినవాడనైతి ॥అను॥

అ॥ మనుపకరయు యున్నావు మనుపతీ ! ప్రాణి మేనునుప మాకెవరు వినుమా ? దయరాని ॥అను॥

చ॥ జనకజామాతనై జనకజామాతనై జనకజాలము చాలును చాలును; శౌరీ ॥అను॥ (2) కనకపటధర నన్ను కనకపట మేల.తవ కనకశరనము సేతుగాని బూని ॥అను॥ (3) కలలోను నీవే సకలలోకనాధ.శోకలలోనువగనిచ్చి గాచినది విని ॥అను॥ (4) రాజకుల కలశాబ్ధిరాజ సురపాల - గజరాజరక్షక త్యాగరాజ వినుత ॥అను॥

ప॥ స ని షా - ప ద ప మ పా - ప మ రీ - మ పా ॥ స ని ని స - ప ధ ప మ పా - స మ మ గ మ పా ॥
అ అ నూ - ప అ మ అ గూ - ణాం ం ం - బు ధీ ॥ అఅ ను ఊ - ప అ మ అ గు - ణాం ం ం ం బు ధీ ॥
నిస రీగ రి సా రిసనీ స ని పా - ప మ రీ మ పా । రి మ ప ధ ప - ని ప మ రి ప
అ అమా ఊ ఊ పా అఅమా అఅగు - ణాం ం ం బు ధి । య ని ని ఇన్ను - నె ర నఅమ్మి
ప న్ని సా రి మా - ప ప - ప ని ప । ని ని స ని ని స - ని స ని రి - స రి స స . ప ని ప మ ప ని ॥ స ని సా॥
యఅ నూ స రిం - చి న - వ అ డ । నై ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ - తి ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ । అ అ నూ॥

అ॥ ని ని ప మ ప స స - స ని దా - ని స రి సా రి స ని పా । ని ని ప మ ప స స - స ని ధా - ని స రి స రీ
మ అ ను ఊ ప కరయు యుఊఊ - న్న అ అ ఆ అ అ అ ఆ । మఅ ను ఊ ప కరయు - యుఊఊ-న్న అ అ అ వు
ని ని ప మ ప రి స - సా , రి స ని ధా - ని స రి రీ । , ని స రి మ రీ మా - రి ని సా
మ అ ను ఊ ప కరయు-యుూ, ఊ ఊ ఊ ఊ - న్న అఅవూ । , మను ప అ తీ ఈ - ప్రాణిమే
ని స గ రి మా - రి మ రి ని స । సా , ని - స రి స - ని స ని - స రి స ని - ప ని ప మ ప ని ॥ సనిసా॥
మ ను పఅమా - కె వ రు వి ను । మా, అ - అ అ అ - అ అ అ - ద అ యఅ - ర ఆ అ అ అ ని ॥అఅనూ॥

చ॥ , - మా రి మా ప ప - ని ప ని ని ప మ పా । , ప మ పా స స - సా రి [illegible] , పా ,
, - ర అ జా న ల - క ల శ అ అ [illegible] । ఇ గ అ జా సు ర - పా [illegible] అ [illegible]
, ని స రి మ రి మ రీ - రి స ని స - ని స రి సా । సా , ని స రి స ని ప ని - [illegible] ని ప ని ప మ ప ని ॥సనిసా॥
అ గ జ ర అ అబా - ర అ అ - [illegible] అ కా । త్యా అ అ గ అ అ అ ర [illegible] అ ని ఇ [illegible] అ ॥అఅమా॥

1, 2, 3, చరణములను చరణమువలె పాడుకొనేది.

చరి–అంగ–శుమ–ప–చధ–కాని 88. పూర్ణచంద్రికరాగము-ఆదితాళము ఆ. సరిగమపధపస
అ. సనిపధపమగమరిస

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప॥ పలుకవేమి నాదైవమా రామ ! - పరులు నవ్వేది న్యాయమా రామ ! ॥పలు॥

అ॥ అలుగ కారణమేమిరా రామ ! నీ - వాడించి నట్టు లాడిన నాతో ॥పలు॥

చ॥ తల్లిదండ్రులు భక్తి నొసగి రక్షించిరి - తక్కువవారలు దూంతో వీంపించిరి - తెలిసి యూరకుండే దెన్నాళ్ళు - దేవాదిదేవ త్యాగరాజునితో ॥పలు॥

రాగలక్షణము:- ఇది 29 వ మేళకర్త, ధీరశంకరాభరణ జన్యరాగము. ఇది [illegible] సంపూర్ణము చతుశ్ర్శుతి, ఋషభ, చతుశ్ర్శుతి ధైవతములు, రాగచ్ఛాయా స్వరములు. [illegible] వెల్ల వేళల పాడదగినది. [[illegible]]

ప॥ రి ప మా - రీ - స స స ని స్థా
ప లు క - వే - ఎమి న అ అ
మ మ మా - మ మ రీ - స స స ని సా
ప లు క - వె ఎ ఏ - మి ఇ న [illegible] అ
, మ మ మా - రి రీ స ని సా
అ ప రు లు - న వ్వే ది ఇ ఈ

, - స రి స
ఎ - దైఇ వ
, - స రి స
అ - దై ఇ వ
, - స రి స
ఇ - న్యా అయ

[illegible]
మా గ అ మా
రీ - [illegible] స రి
మా - గ అ మా
రి - రి సరిమ॥ రిపమా॥
మా - గ అ మ॥పలుకి॥

ప ప మా పా - ప మ గ మ రీ	గ మ ప మ రీ , మ	ప సా నీ - పా
ఆ గ - రా - ర ఆ ఆ ఆ ను	ఏ ఏ ఏ మి రా అఅ	ర ఆ మ - నీ
పా స ని రీ సా - స ని ప మ పా	ప నీ , పా	సనిప మ - గ మ రి స ॥క్షీర॥
నా డే ఇ తంచి - న అ అ అ ట్టు	ల ఆ అ అ	డిఇన అ - న అతోం ॥పలుక॥
చ॥ ప ప మా పా - ప మ గ మ - రి రి	గ మ ప మ - రి - స	రి గ మ ప
క అ ల్లి కం - ద్రుఅలుఅ - భ క్తి	నా ఒ స అ - గి - ర	క్షీం చి రి
, - రి గ మ - ప ని స ని - ప మ -	ప మ గ మ - రి స	రి గ మ ప
ఇ - తక్కి న - వ అ అ అ - ర లు -	ఏ ం ం ం - తోహిం	సిం ని రి

తెలిసి యూరకుండే దెన్నాళ్ళురా - దేవాదిదేవ త్యాగరాజునితో ॥పలుక॥ అనుపల్లవివలె పాడుకొనేది.

చరి-అంగ-శుము-ప-చధ-శాని **89. దేవగాంధారిరాగము-ఆదితాళము** ఆ. సరిగరమపధనిస

అ. సనిధపమాగరీస

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] [కేలికి సాహిత్యాక్షరముల చొ॥ పాడుకొనేది]

ప॥ క్షీరసాగర శయన ! నను - చింతలు బెట్టవలెనా ? రామ ! ॥క్షీర॥

అ॥ వారణరాజు నీ బ్రోవను వేగమె వచ్చినది విన్నానురా; రామ ! ॥క్షీర॥

చ॥ నారీమణికిం జీరలిచ్చినది - నాడేవిన్నానురా; ధీరుండౌ రామదాసుని బంధము - దీర్చినది విన్నానురా; నీరజాక్షి కై నీరధిదాటిన నీకీర్తిని విన్నానురా; తారకనామ ! త్యాగరాజనుత ! - దయతో నేలుకోర; రామ ! ॥క్షీర॥

రాగలక్షణము:—29వ-మేళకర్త ధీరశంకరాభరణ రాగజన్యము. దేశీయ, భాషాంగ, వక్రసంపూర్ణరాగము. ఋషభ మధ్యమ దైవతములు రాగచ్ఛాయాస్వరములు. ఆరోహణమందు గాంధారనిషాదములు కొన్ని ప్రయోగములందు మాత్రము పలుకుచున్నందున, ఔడవ సంపూర్ణముగాను, ఆరో. సరిమపధస - అవ. సనిధపమగరిస. అని కొందరి యభిప్రాయము, సారిమ-దధాస-అను ప్రయోగములు విశేషముగ కన్పడుచున్నవి. దనిధప అను ప్రయోగములో కైశికి నిషాదము పలుకును. సనిదా అను తావున నిషాదమును, రిమాగరి- అను తావులో రగమాగరీ అను గాంధారమును అను స్వరములుగా పాడవలెను. పదాపనిద-నిసనిదా-రిసనిదా-పదనిసరీ మొదలగు ప్రయోగములు రాగరంజకములు. మూడువేళల పాడదగినది.

స॥ ,,, - రి రీ - ధ ధ పా , మ గ రీ - స రి । సా , స న్ని ధ్వా ,, । ,, - స స రీ , స - రి మ మా , గ । రీ , 1
,,, - శ్రీరా - స అ అ , గ అరా - గయ । సా , - అ అ ,, । ,, - అ అ అ , అ - న అ మా , [illegible] । ఊ ,
,,, - రి రీ - ధ ధ - పాధ స్సధ స పా - ధ ప మ గ రి । గ రి సా - రి స స ని ధ్వా ,, । , స న్న స రి స - రి రి మా గ । రీ , 2
,,, - శ్రీరా - స అ - అ గ అ అ అ రా - శ అ అ అ యా । స అ అ - అ అ అ అ అ ,, । ,, అ అ అ అ అ - నా ను ఊ గ । ఊ ,
,,, - మ గ రీ - ధ ధ ప ప సా - స ని ధ ప మ గ రీ ,, సా రి గ । రి స సా , స న్ని ధ్వా । ,, స స రీ , స - రి మ మా , గ । రీ ,
,,, - శ్రీ ఇరా - స అ అ అ అ - గ అ అ అ ర ఇ అ ,, శా య అ । స అ అ , [illegible] అ । ,, [illegible] అ , అ - అ మా , [illegible] । ఊ , 3
,,, - మ గ రీ - మ స దా - ధ స్ని ద మ రీ - స్ని ధ ప మ గ రీ - సా రి మ । మా , గ రీ ,, సా రి గ । స రీ సా - రీ రి మా గ 4
,,, - శ్రీ ఇరా - స అ అ - గ అ అ అ అ - ర అ అ అ అ అ అ - శా యల । సా , అ ,, అ అ । అ అ అ - నా ను ఊ ఊ
రీ - మ ప మ - ధ ధా - స్ని సా ని ధా - ధా ని ధ పా । ప ధ ని ధ - మ ప ద ప - మ గ గ రి । రీ , - రి మా పా ।
ఊ - చిం ం - త అ - జెవీ వి వీ - వి వి వి ట్రా । వ అ అ అ - తె వి వి - న అ అ ,, । అ , - ర అ వా
,, - మ ప ధ ప మ మ - ధ ధా - స స రి స ధా - ధ నీ ధ పా । ప ధ ని ధ - మ ప ధ ప - ప ధ ని ధ - ధ ప ధ ప । ప మా ప మ - మ రి మ రి - రి స రి స ధా సీ । [illegible]
అ అ - చిం ం ం ం ం - త అ - జె వి వి వీ - వి వీ వి ట్రా । వ అ అ అ - తె వి వి - స అ అ అ - అ అ అ , అ అ అ - అ అ అ - అ అ అ అ అ రా వ [illegible] ।
అ॥ ,, - పా మ - ధ ధా - స్స సా ని ధా , రి సా । ,, సా , స సా । ప స ని స ధా - స నీ ధ పా
,, - వా అ - ర జా - గ అ ఊ అ , జా । ,, [illegible] , వ మా । జె వి వి వి వి - గ సు వి వీ
,, - రీ మ గ రీ - స్ని ధ స - ని ధ పా । ప ధ ని ధ - మ ప ధ - ప ధ ని ధ - ధ [illegible] సా [illegible] రీ । సా ।
,, - వా అ అ చ్చి - న అ ది ఇ - వి ఇ ఈ । న అ అ అ [illegible] మా [illegible] ।
చ॥ ,, - ప ధ పా ,,, ప మ గ రి - మ గ రీ । , స రి మా పా ,, । ప మ - మ గ గ - ప ని
,, - వ అ రీ ,,, మ అ ణి ఇ - కి ఇ ఈ । , చి ఇ రా లీ ,, । చి , ఇ - ఇ ఇ ఇ - నా వ
,, - రి మ మా , గ రీ - స రి గా - సా రి గ రి , [illegible] - రి స స్ని ధ్వా । ధ్వా రి స - రి మా మా , గ రీ । రీ , రి సా ,,
ఇ ఇ - న అ డె , వి వీ - నా వి వీ - వి - వి వీ , వి - వి ఇ ఈ ఈ । న్వా ను ఈ - ర అ అ , ఆ అ । అ , ర మ అ అ

,, - మ ప మ - ద ధా - ససానిధా - ధ నీ ధ పా । పా మ ద ధా - ప ధ ని ధ । మ ప ద ప - పా - మ గ రీ ,
అఅ - ది ఇ ఇ - రుడా - రఅఅ అ - అ అ అమా । దా అ ను నీ - బ ం ం ం । ం ం ం ం - ం ధ అమా,
,, - రీ మ గ రీ - స రి గాం - సా రి గ రి , గ - రి స సా ధా । ధా రి స - రి మ మా , గ రీ । రీ , - రి సా ,,
ఈఈ - దీ ఇ ఇ ర్చి - న అ అ - దీ ఇ ఇఈ , ఇ - వి ఇ ఈ ఈ । న్నానుకూ - ర అ అ , అఅ । అ , - ర మా అ
,,, - ధ పా - మా ప ధ పా , ధ ప మ మ గ రీ - మ ప ధ ప । పా - పా మ ధ ధా । స స స రి స ని ధా , రి సా
అఅఅ - ని రా - జా అ అ అ , అ అ అ అ అక్షి - కై ఇ ఇ ఇ । ఈ - నీ ఇ ర ధీ । ద అ అ అఅ అ , టి నా
,, ధ రి సా ,, ధాసాసనిధా - ధానిధ పా । సనిధా - ధ స రి స రీ । రి మా గ రీ - రి రి స - రి । సా
అఅని ఇ కీ ,, ర్తిఈ నిఇఈ - నేఎఎ ఏ । విఇఈ - న అ అఅనూ । ర అ అఅ - అ అ - ర । మా
,,, - ధా స రీ - మా ,, - మ గ గ రి । రీ , స రి గ - రి స సా । , రి స ని - ధా , రి । సా ,
,,, - తా గ కా - నా ,, - మ అ అ అ । అ , త్యాగ - ర అ అ । , జ అ అ - అ , ను । తా ,
,,, - రిసధా స రీ - పమపధా , పా - ధపపమమా , గ । రీ , స రి గ - రి స సా । , రి స ని - ధా , రీ సా ,
,,, - తఅఅ గ కా - నఅ అఅ , అ - అఅఅఅఅ , అ । మా , త్యాగ - ర అ అ । , జ అ అ - అ , ను । తా ,
,, - ధ రి సా ,, సనిధస - ని ధ ధ ప । ప ధనిధ - మపధప - పధనిధ - ధపధప । పమపమ - గరి మరి - రిసరిస - ధా రి । సా
,, - ద యతో ,, నేఎఎ - ఉఈఈఈ । కొఒఒ - ఒఒఒ - రఅఅ - అఅఅ । అఅఅ - అఅఅఅ - అఅఅఅ - అరా । మా ॥ క్షీ ॥

చరి - అంగ - శుమ - వ - చధ - కాని

90. కేదార రాగము — రూపకతాళము

ఆ. సమగమపనిస

[శ్రీ పట్నం సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కృతి]

అ. ససిపమగమధమగరిస

ప॥ సమయమిదే నన్నుబ్రోవ - జాలమేల తాళజాల ॥సమ॥

అ॥ కమలనాథ శ్రీరమణ - కమలాసన నుత చరితా ॥సమ॥

చ॥ కరుణతోను గజరాజుని గాచి రక్షించినది గాక - వరపార్థసారథి యనుచు వసుధలో బిరుదాంకితుడై - పరమ భక్తకోట్లకెల్ల వరములిచ్చి - బ్రోచిన శ్రీ వరద వెంకటేశనాదు దురితమెల్ల - దీర్చవయ్య ॥సమ॥

[illegible]రాగలక్షణము:—29-వ మేళకర్తయగు ధీరశంకరాభరణ రాగజన్యం ఔడవ వక్ర సంపూర్ణము. మధ్యమనిషాదము[illegible] రాగచ్ఛాయాస్వరములు. ఆరోహణమందు గాంధారమున్నూ, అవరోహణమందు ధైవతమున్నూ వక్రములు. సరిరిసా-పనిధప - గమపని - పమగరి - సనిపపాప - సరిరిగాస - మొదలగు ప్రయోగములు రాగరంజకములు. రాత్రి 9 గం మొదలు 12 గంటలు రాత్రి వరకు పాడదగినది.

ప॥ (1) ని ధ స ని సా ॥ గ రి స రి స సా ॥ (2) సని ధా సా - సనిసమాగ ॥ గ రి - రి , స - సా
స మ యమి దే ॥ న న్ను బ్రో చే ఓ వ ॥ సఅ మయ - మిఇదేఏఏ ॥ న ను - బ్రో , ఓ వ

(3) స ని ధా సా - సా ప ని ధ మ ॥ గ మ గ రి - స రి స సా ॥ , గ మ పా ని ॥ ప ని ప మ - గ మ గ రి - స రి స
స అ మ య - మి దే ఏ ఏ ఏ ॥ న న్నున్ను - బ్రో చె వ ॥ , జా ల మే ల ॥ అ అ అ అ - [illegible] అల - జాఅల

(4) సనిధాసా - సాపనిసని ॥ పమ గ రి - స రి స సా ॥ సమగమపని - స మగరిసా ॥ సరిసనిపా - పమగరి గ [illegible] ని ప ॥
సఅమ య - మిదేఏఏ ॥ నన్నున్ను - బ్రోచెవే [illegible] ॥ జఅఅ[illegible]లజా - మేఏఏల ॥ [illegible] ॥

అ॥ స స ప - ప మ గ రి సా ॥ నీ స ని నీ - [illegible] ॥ స ని నీ [illegible] ॥ సా ,,,, ॥
క మ ల - నాఅ అ అ భ ॥ శ్రీ ఇ [illegible] ఆ - ఈ ర మ ణా ॥ [illegible] ఈ ఈ ॥ ఈ ,,,, ॥
సా ,,,, ॥ ప ని స రి స ని - నీ ప ॥ ప మ ప ని ప మ - గా రి ॥ [illegible] స - స రి [illegible] గా , సా
ఈ ,,,, ॥ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ - ఈ ఇ ॥ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ [illegible] - ఈ ఇ ॥ [illegible] - ఇ [illegible] ఈ , ఈ
స స ప - ప మ గ రి సా ॥ స ని సా రి స ని ప - [illegible] ॥ గ గ రీ - [illegible] ॥ [illegible] - సా
క మ ల - న అ అ అ భ ॥ శ్రీ ఇ [illegible] ఇ ఇ ఇ ఇ - ర అ మ ణ ణ ॥ [illegible] - [illegible] ॥ [illegible] - తా

చ॥ నిధానిసా - సమగగరిరి ॥ సా , పమ - గగరిస ॥ నిధానిసా - సమగగరిస ॥ గామపనిప - [illegible]
[illegible] - సరిరిసమగ ॥ [illegible] - [illegible] - పమగమపని - ॥ [illegible] - పమగగ[illegible] ॥ సా , [illegible] - [illegible]

చ॥ , గమపని - మ పపమగా ॥ గరిరిస - సరిరి గాససా ॥ ని సనినిధా - ధ సనిసా ॥ పానిపమగ[illegible] సా
కరుణాఅ - తో ఓఓఓ ను ॥ గఅజఅ - రఅఅఅజా నీ ॥ గాఅఅఅచి - రాఅఅఅక్కో ॥ [illegible] కా
, గమ - ప పమగసా - సా ॥ సానీసనినిప - ప సపాస ని ॥ గగరీ - స రిసని ॥ పనిపమ - [illegible] - [illegible]
వర - పాఅఅఅర్థ - సా ॥ ర-థీఇఇఇఇ - యఅనుచు ॥ వసుధ-లోఓఓఓ ॥ విఖ్యాత - [illegible] - [illegible]

సనమగారి - సానిపాప॥ పప సనీ స - ప సస్సనిసా॥ సపమగారి - ప నిసస్సని ప॥ గగమపాని - మపమ గరి స ॥నిప॥
వరమభక్త - కోట్లకెల్ల॥ వరమొసంచి - బ్రోచినశ్రీ॥ వరదవెంక - టేశనఅడు॥ దురితమెల్ల - దిఇర్చవలయ్య॥సమ॥

పరి-అంగ-శుమ-ప-మధ-కాని

91. నాట రాగము - ఆదితాళము

ఆ. స రి గ మ ప ద ని స

[శ్రీ పట్నం సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కృతి] (ప్రతిక రెండక్షరములచొప్పున పాడవలెను) అ. స ని ప మ రి స

ప॥ భజన సేయరాదా మనసా! ॥భజన॥ అ॥ విజయా ! సకలాత్మ కాంతా ! విమలాంబుజ ! యని ॥భజన॥
చ॥ బ్రోవుము శ్రీహిత! ముకుంద! మురహారీ! భావజజనకా! సదానందా! తావకే నాథా! వేంకటేశా!యని ॥భజన॥

రాగలక్షణము:— 36 వ - మేళకర్త. చలనాటజన్యము, ఘనరాగము, సంపూర్ణ ఔడవరాగము. షట్శ్రుతి, ఋషభ శుద్ధమధ్యమ కాకలి నిషాదములు రాగచ్ఛాయాస్వరములు. అవరోహణమందు ధైవత గాంధారములు వర్జితములు. సాయంకాలమందు పాడదగినది.

ప॥ స మ పా - ప మ గా - మ రి సా	ని స రీ - స గ మా -	గ మ పా - ప మ గ మ
భ జ నా - సే ఎ ఏ - య అ అ	ర అ అ - అ ద అ -	మ అ అ - న అ స అ
2. డిట్టో	రి గ మా	ని ప మ రి - స రి గ మ
డిట్టో	రా అ దా	మ ఆ న అ - స అ అ అ
3. డిట్టో	గ మ పా - మ ప నీ	పా ని ప మా ప మ - రి స గ మ
డిట్టో	రా అ అ - దా అ అ	మా అ అ ఆ అ ఆ - న అ స అ
4. డిట్టో	గ మ ప ద - ని స	స ని ప మ - రి స గ మ
డిట్టో	రా అ అ అ - ద అ	మా అ అ ఆ - న అ స అ
5. డిట్టో	గ మ ప ని - సా రి స నీ స ని	పా ని ప మా ప మ - రి స గ మ
డిట్టో	రా అ అ అ - దా అ అ అ అ అ	మా అ అ ఆ అ - న అ స అ

గ॥ ప మ ప - మ గ సా - స ని ప్రా | స్రీ స రి - గ మ పా | ని ప మ రీ - స గ మ
భ జ న - సె ఎ ఏ - యూ అ అ | రా అ అ - దా అ అ | మ అ అ నా - స అ అ

అ॥ ప ని సా - ప ని సా - సా | ప ని పా - నీ | సా సా 1
ని జ యూ - స అ అ - కా | ల అ అ - అ | త్మా అ

ప ని సా - ప ని సా - ప ని సా | ని స రీ - స ని పా | నీ సా 2
వి జ యూ - స అ అ - కా అ అ | ల అ అ - త్మా అ అ | ధూ రా

స స రి స నీ - స ని పా - ని ప మా | గ మ ప ని సా రి స నీ స ని - | [illegible]
వి మ లా ం ం - ం ం ం బు ణ ఊ | జ అ అ అ అ అ అ అ అ అ - | [illegible] ॥

చ॥ మా రి స - పా మ గ | స గ మా | గ మ ప మ
బ్రోవుము - శ్రీ సీ త | ముకుంద | ముకుంద

పా స ని - ని ప ప మ - గ మ పా - మ ప నీ | ని సా స - స ని పా | నీ సా
భా అ అ - వ అ జ అ - జ అ న - క అ అ | స అ అ - దా అ అ | నందా

స రి - రి స నీ - స ని ప మ - రి స | గ మ ప ని - సా | స ని ప మ - రి స గ మ
శా అ - వ అ వే - నా అ అ అ - ధా అ | వే ం క అ - టే | శ అ అ అ - యు అ ని ఇ

చి॥ పా , ని - ప మ గ మ పా - మ రి స ని స రి | సా , స ని ధ ని ని | స రి స మ రి స గ మ
స పా ని ప మ గ మ - ప మ రి స ని స రి | స సా - స ని ధ ని ని | స రి స మ రి స గ మ
ప ని ప ప - మ గ మ ప - మ మ రి స - మ రి స ని | స రీ స - ని ధ ని ని | స రి స మ రి స గ మ
ప ని ప సా ని - స రి స - మ రి స - ని ప ని ని | స సా - స ని ప పా | , ప మ - రి సా గ మ ॥భజన॥

శురి-సాగ-ప్రమ-ప-శుధ-కాని 92. శుభ పంతువరాళిరాగము-ఆదితాళము ఆ. సరిగమపధనిస
[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి] (ప్రతిది రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకు వేది) అ. సనిధపమగరిస

ప॥ వాడేరా దైవము; మనసా ! ॥వా॥ అ॥ ఆడిమాట-లం దప్పక దనుచును ఆచంద్రార్కము-గా గీర్తిగలిగిన ॥వా॥

చ॥ (1) దండిరక్కసుల మదమణచను తా - ఖండలాది సురకోట్లను బ్రూ - మండల సుజనుల బ్రోచపుట కో - దండ పాణియాఘముతో వెలసిన ॥వా॥ (2) దారిదెలియలేని యజ్ఞులకుభవ - నీరధిదాటి మోక్షమందుటకు నీరజారిధరు దుపదేశించెడి తారకనామముతోను వెలసిన ॥వా॥ (3) ధాత్రివినుతుడైన త్యాగరాజుగనీ - చేపూజ లంది బాగుగ ప్రద్యోత నాన్వయమునను జనించి సీతాపతియను పేరుగలిగిన ॥వా॥

లక్షణము:—45 వ - మేళకర్త రాగము రాగాంగము సంపూర్ణ సర్వస్వర గమకవరిక రక్తిరాగము ఎల్లప్పుడు పాడదగినది.

ప॥ పా పని ధా పా ,,	ప మ గ రి	గ మ ప ధ నీ
వా డెఎ ఏ రా ,,	దై ఇ వము	మ న స అ అ
పా రీ - పని ధా - పధని ధ పా -	ప మ గా రి గ -	మ ప ధ ప - మ ప ధ ని
వా అ - డెఎ ఏ - రఅ అ అ అ -	దై ఇ ఈ వము-	మ అ న అ - స అ అ అ
సనిధని - సరిగరి-సనిధని - సనిధప-	సని ని ధ - ప మ గా -	మ ప ధ ని
వఅఅఅ - డెఎ ఎఎ-రఅ అఅ - అ అ అ అ-	దై ఇ ఇ ఇ - వ అ ము-	మ న స అ
అ॥ , - గా , మ ధా - నీ రి స -	, - స రి స -	ని ధ ప ధ- రి స ని ధ। పమ
, - ఆ , డి మా -మాట లం -	ఈ- తప్పక -	ను ఉ ఊఊ- చుఊఊఊ।ఊఊ
, - ధా , ప ధా - సని ధా , రి సా	, - ని రీ స సా -	స ని రి స - ని ధ నీ
ఊ- అ అడి నా -మ అ అ అ టలూ	ఊ- త అప్పదా -	నుఊ చుఊ- నుఊఊ
, - రీ , సా , సని ధా ప మ	గ - ప మ గ రి గా	ప మ గా మ ప ధ ని ॥సా॥
ఊ- ఆఅచం ంద్ర అ అర్కమూ	గ - కీ ఇ ఇ ఇ ర్తి	గ అ లి గి ఇ న అ ॥వా॥

చ॥ , - ప మ ప - ధ ప ధ ని ష
, - ధ అ త్ప - వి న కు డై ఇ
ప ధ నీ ధ ప మ - గ మ ప
చె ఎ ప్రే పు ఉ జ - ల ం ం
దా ధ - నీ ని స స
ద్యో త - నా అ న్వయ
, - సా ధా ని స రి స
ఇ - నీ తా ప తి యని

స - స ని ధా నీ -
న - త్య అ అ గా -
ధా , - ధ
దీ ఇ - నా
, - రి గా రి సా -
అ-ము న ను జ -
, - ని ధా ప ధా -
ఇ - పా ప్ర ర ఈ -

ధ ని ధ ప - మ గ మా
ర అ అ అ - జా గ నీ
, ప ధా , మ - ప
, గు గా అ అ - ప్ర
ని స ని ధ - ని ధ ప మ
ని ం ం ం - చి ఇ ఇ ఇ
ప మ గా - మ ః ధ ని । సా॥
గ అ తి - గి ఇ న అ । నా॥

93. కామవర్ధనిరాగము—రూపకతాళము.

శురి-అంగ-ప్రమ-ప-శుధ-ానిస

ఆ. సరిగమపధనిస.
అ. సనిధపమగరిస.

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప॥ అప్ప! రామభక్తియెంతో - గొప్పరా; మా ॥య॥ అ॥ త్రిప్పటలను దీర్చికంటి - తప్పవలెను గాచు; మా ॥య॥

చ. (1) లక్ష్మిదేవి వలచునా? లక్ష్మణుండు గొలుచునా? సూత్రముబుద్ధిగల భరతుడు జూచిమాచి సొలయునా? మా ॥యప్ప॥ (2) శబరియెంగిలి నిచ్చునా? చంద్రధరుడు మెచ్చునా? అబలస్వయం ప్రభయద్రివముచల పదవినిచ్చునా? మా ॥యప్ప॥ కపివారధి దాటునా? కలికి రోటగట్టునా? అపరాధ త్యాగరాజానందము హెచ్చునా? మా ॥యప్ప॥

రాగలక్షణము:— ఇది 51-వ మే. సంపూర్ణ. సర్వస్వరగమక వరిక రక్తిరాగాంగరాగము. గాంధార న్యాసము, మధ్యమ పంచమములు, రాగచ్ఛాయా స్వరములు. మధ్యాహ్నకాలమందు అనగా పగలు 9 గంటలు మొదలు 12 గంటల వరకు పాడదగినది.

ప॥ , - స స - స ని ద ప । ప మ ధ ప ప మ - గ మ గ రి సా । , ని - స రి గ గా । రి గ మ - ప మ గ మా - ప
, - అప్ప - రా అ అ మ । భ అ అ అ క్తి ఇ - ఎ ం ం ం తో । , ఓ - గొ ప్ప ర అ । అ అ అ - అ అ అ అ - మా
ధని - సరిగరి - స నిధనిపమ । గమపధ - నిధపమ - గరిసా । , ని - సరిగా - గమ । పధనిధ - పమగరి - గమపధ
అఅ - అఅప్పఅ-రఅఅఅమఅ । భఅఅఅ - క్తిఇఎం - ంంతో । ఓ -గొప్పరా- అఅ । అఅఅఅ - అఅఅఅ- మఅఅఅ

, ని - షరీగరి - షనినిధపమ । గమపద - నిధపమ - గరిసా । , ని - సరి - గమపధనిస । రిగమగ - రిసనిధ - పమాప । ధని ॥ సస

అఅ - అఅప్పఅ - రఅఅఅమఅ । భఅఅఅ - క్తిఇఎం - ంంంతో । ఓ - గొప్ప - గఅఅఅఅఅ । అఅఅఅ - అఅఅఅ - అమాఅ । అఅ ॥ అప్ప

అ॥ , - మ ప ధ ని స । సాస । సనిగరిసా । , , - సనిరిస - గరిరిససా । సనినిధధప - పమగమాప । ధని । సస॥

, - (శిప్పొ ట ల ను । దీ ర్చి - క ంంం టి । ఇ - రెవప్పఅ - వఅ లెవమా । గఅఅఅ చుఅ - మ అ అఅఅ । అఅ । యప్ప॥

చ॥ , - గ మ పా మ । ప ద ప - మ ప ధ ప ధా । , - మ ప ధ ని స - స రి స - స ని రి స ధా ।

, - లక్ష్మీ దే వి । వ ల చు - వ అ అ అ అ । అ - లక్ష్మణు ం డు । గొలచు - వ అ అ అ అ

, - ధానీ - స రి గా రీ । రిస - సనిగరి - స ని ధా । , స రిసరి - సనిధపధా । పమగారీ - గమపమపధ । , ని । స స॥

అ - మాత్మ - బుఅ ఈద్ధి । గల - భఅరఅ - తుఅ డూ । ఉ జాఅ చిఇ - జాఅ ఉ అ చీ । సొం లను - నఅఅఅఅఅ । అఅ । అప్ప॥

2, 3 చరణములు చరణమువలె పాడుకొనేది.

శురి - అంగ - ప్రమ - వ - శుద్ధ - శాని 94. కామవర్ధని రాగము—రూపకతాళము. ఆ. సరిగమపధనిస.

[శ్రీ భద్రాచల రామదాసుగారి కృతి.] రాగలక్షణము:—91.వ కృతిలోనున్నది. అ. సనిధపమగరిస.

ప॥ ఎన్న గాను రామభజన కన్నమిక్కిలున్నదా ॥ఎన్న॥

అ॥ సన్నుతించు శ్రీరామచంద్రుదలచవె మనస - కన్న పిన్నవారి కెడుకొన్న నేమి ఫలము మనస ॥ఎన్న॥

చ॥ రామచిలుక నొకతె పెంచి ప్రేమమాటరాడ నేర్పి రామా రామ యనుచు రమణి యొక్కతె ప్రేమమీర భద్రాద్రి

ధాముడైన రామవిభుడు కామితార్థ ఫలము నిచ్చి కైవల్య మొసగలేదా ॥ఎన్న॥

ప॥ ని స ని - ధ ప మ ॥ గా మ - గ రి స ॥ స రి సా - పా మ ॥ గా మ - ధ ప ధా

ఏ ఏ న్న - గాఅ ను ॥ రా మ - భ జ న ॥ క అన్న - మి క్కి ॥ లు న్న - దాఅ ఆ

ని స గ రి సా - స ని ధా పా ॥ గ మ ధ ని ధ మ - ధ మ గ రి సా ॥ , స రి గా మ ॥ పామ - ధ ప ధా ॥ని స ని॥

ఏ ఏ ఏ ఏన్న - గాఅ ఆ ను ॥ రాఅ అ అ మ అ - భ అ జ అ నా ॥ , కన్న మి క్కి ॥ లున్న - దా అ ఆ ॥ఏఏన్న॥

అ॥ పా ధ నీ ధ ॥ నీ , సా - స ॥ నీ స రి - స స స ॥ స రి నీ - ధ ప మ ॥

స న్నుతించు॥ శ్రీ , రా మ ॥ చంద్రుదు - ద ల చ ॥ వె ఎ ఏ - మ న స ॥

పా ద - నీ ష్ని ధ ని ॥ ష్ని ధా నీ - ష స ష ॥ ష్ని రీ సా - ని ధ ని ॥ ష్రి నీ - ధ ప మ
నన్ను - తిం ం ం చుచు ॥ శ్రీ ఇ తు తు - రా అమ ॥ చ ం ం ద్రు - ద ల చ ॥ వె ఎవీ - మ న స
పా ద నీ ష్ ॥ ష్ని ధ నీ ష్ ॥ సా ష - ని ధ మ ॥ గ గ రి - గ మ ప ధ ॥ ని ష్ని ॥
క న్న వి న్న ॥ వారి ఇ చే డు ॥ కొ న్న - నె ఎ మి ॥ ఫ లము - మ న స అ ॥ ఏ ఏన్న ॥

చ॥ పా ప ప ప ప ॥ ప ప ధ - ధ ధ మ ॥ పా ధ నీ ష్ ॥ నీ ద - పా మ
రా మ చిలు క ॥ నో క తె - పెం చి ॥ ప్రేమమాట ॥ లాడ - నే ర్పు
, గా మా ధ ని ధా మా ॥ గ మ ధ ని ధ మ - గ రి స ॥ , మ గ రీ - గ మ పా మా ॥ పా , , , ,
, రా మా ర అ అ మా ॥ రా అ అ అ మ అ - యనుచు ॥ , ర మ ణీ - రెండు ఓ క్క ॥ తే , , , ,
పా ద ని ని ధ ॥ నీ ని సా ష ॥ , ని రి సా స ॥ ష్ని ధా నీ - ధ ప ధ
ప్రేమ మీఇర ॥ భూఅద్రాద్రి ॥ , ధాముడైన ॥ రా అ అ మ - విభుడు
పా ధ - నీ ష్ ॥ రి ని ధ నీ ష్ ॥ సా ని ధ ప మ ॥ గ గ రి - గ మ ప ధ ॥ ని ష్ని ॥
శా మి - తార్థ ॥ ఫలము లిచ్చి ॥ తై వ అల్యఅ ॥ మెంసగ - తె ఎ దాఅ ॥ ఏ ఏ న్న ॥

95. పూర్వకల్యాణి—మిశ్రలఘువు

హరి-అంగ-ప్రమ-ప-చధ-కాని

[శ్రీ శ్యామశాస్త్రిగారి కృతి]

ఈ రాగమునకే గమకక్రియ యందురు

ఆ. సరిగమపధనిధస

అ. సనిధపమగరిస

ప॥ నిన్నువినాగ మరి దిక్కెవరున్నారు నిఖిలలోక జననీ నన్ను బ్రోచుటకు ॥ నిన్ను ॥

అ॥ పన్నగ భూషణుడైన కంచి ఏకాంబరపతి మనోహారిణి శ్రీ కామాక్షీ ! ॥ నిన్ను ॥

చ॥ (1) పరమలోభులను పొగడి పొగడి యలసి ! పామరుడై తిరిగి తిరిగి వేసారి - స్థిరముతేక చలిచపలుడైతి నా చింత దీర్చి వేగమే బ్రోచుటకు ॥నిన్ను॥ (2) ఇలలో నీవలె గలదా ! నీ మహిమ - లెంతని రొచింప రెవ్వరి తరమమ్మ పలుక శకమా? అది శేషుని కైనను - పతితపావని నన్ను బ్రోచుటకు ॥నిన్ను॥ (3) కామితం బిటులసేయరాదికను - తల్లి నామొర వినరాదా? దయరాదా? కామితార్థఫలదాయకి నీవేగదా? శ్యామకృష్ణసహోదరి బ్రోచుటకు ॥నిన్ను॥

రాగలక్షణము:— ఇది 28వ-మే-గమన్రశమజన్యము. ఉపాంగ రాగము. వక్రసంపూర్ణరక్తి దేశీయరాగము అన్ని వేళలందును పాడదగినది. ఈ రాగమునకు గాంధారము మిగుల రంజనము గలించు జీవస్వరము.

ప॥ స ని ధా స సా । , , పా ప రి । గ రీ గా మా । గా మా గ రి స ।
ని ఇన్నూ వి నా । , , గా మ రి । ది క్కె వ । రూ ఊన్న అ రు ।
డిటో । , , గా రి గా । గా రీ గ మా । , , పా , ప మ
డిటో । , , గా మ రి । ది క్కె వ రు । , , న్నా , ఆ రు
పా మా ప దా । పా మా గ రీ । గా - పా , మా । గా మా - మ గ రి ॥ స ని ధా ॥
ని శి ల లో । ఓ కా జ న । నీ - న , న్ను । బ్రో ఓ - చు ట కు॥ ని ఇన్నూ॥
అ॥ గా మా ప ధా । , , ధ రి స నీ। ధ ని ధా ప ధా । పా సా , సా
ప న్న గ భూ । , , ష ణుడై। న అ క ం చి । ఏ కా ం బ్ర...
ధా రీ స నీ । , , ని ద ప మా । ప మ - ధ ప మ - గా । మ గ-గ రి సా ॥ స ని ధా ॥
ప తి మ నో। , , హ అ అ రి । శి ఇ - శ్రీ ఇ ఇ - కా । అ అ-మ అ క్షి॥ ని ఇన్నూ॥
చ॥ పా పా ప పా। , , ధా ప ధా । పా మా ప ధా । పా మా గ రీ
ప ర మ లో। , , భు ల ను । పా గ డి పా । గడి య ం బ
పా మా గ రీ । , , సా రి గా । రి- రి గ మ గరి। మగ గ రీ సా
పా మ రు డై। , , తి రి గి । తి- రి ఇ గి వెఎ। ఎఎ స అ రి
గా మా ప ధా। , , ధ రి స నీ । ధ ని ధా ప ధా । పా సా రిసా
ధీ ర ము తో । , , క అ న తి। చ అ పా అ ఱ। డై ఈ తినా
, , ధ రి సధా। , , సా ని ధా । , , ని ధా ప మ। గా మా మ గ రి ॥ స ని ధా ॥
, , చిం త దీ। , , ర్చి ఇ వే । , , గ మే ఏ ఏ। బ్రో ఓ చు ట కు॥ ని ఇన్నూ॥

2-3. చరణములు. చరణమువలె పాడుకొనేది.

చరి-సాగ-ప్రమ-వ-శుధ-కని 96. షణ్ముఖప్రియరాగము - ఆదితాళము ఆ. సరిగమపధనిస

[శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కృతి] (వేలికి రెండక్షరముల చొ॥ పాడుకొనేది.] అ. సనిధపమగరిస

ప॥ మరివేరె దిక్కెవరయ్య రామ - మాటిమాటికి దెలుపవలెనా ॥మరి॥

అ. దరిదాపులేని నాజాలిదీర్చి - దయచేసిబ్రోచే దొర నీవుగదా ॥మరి॥

చ. నిన్నుచాల నమ్మియున్నవాడనుచు - నీకీర్తియెంతో పొగడుచుండగా నన్నుతాంగ శ్రీవేంకటేశ నీవు - నన్ను బ్రోవకయుండుట న్యాయమౌన ॥మరి॥

రాగలక్షణము :— 56. వ మే. రాగము సంపూర్ణ సర్వస్వర గమక వరిక రక్తిరాగము. ఇందు శుద్ధధైవతము కొంచెము తీవ్రముగానే పలుకును. ప్రతి మధ్యమమును పంచమ సంబంధముగానే పాడుట రాగయుక్తము రెల్లప్పుడున్నూ పాడదగినది.

ప॥ , , , - ప ద పా మ	పా , - ప	మ ని ధ ని
, , , - మ రి వే ర	ది , - క్కె	వ ర య్య
దా ద - డిటో	డిటో	డిటో
రా మ - డిటో	డిటో	డిటో
ప ద ని స నీ - ప ద పా మ	పా , - ప	మ ని ధ ని
ర అ అ అమా - మ రి వే ర	ది , - క్కె	వ ర య్య
సా , - రి నీ - డిటో	ప ద ని ద నీ - ప ద	ని స - రీ గ సా రి
రాఅ - అమా - డిటో	ది ఇ ఇ ఇ ఈ - క్కె ఎ	వ అ - ర అ య్యా అ
నీ , - ద ప మ - ప ద ని ద పా మ	ప ద నీ ద నీ - ప ద	ని స - రీ గ రి సా - ని స
రాఅ - మ అ అ - మ అ రి ఇ వే ర	ది ఇ ఈ ఇ ఈ - క్కె ఎ	వ అ - ర అ ఆ అ - య్యా అ
రి గ రి సా రి స ని ద - పా మా పా ద ప ప మ గా	రి , సా , - సా	గరిగా - ప మ పధ । పధపనిస ॥ప॥
రాఅఅ అఅ - మ అ - మా టి మా అ అ అ అ టి	కి ఇ నీ , - దె	లం ఈ ప - వ అ లె ఎ । న అ అ ఆ ॥మ॥

చ॥ , , , - పదనీస
, , , - దరి దాపు
నీ , - దపమ - పదనీస
దీ ఇ - ర్చ ఇ ఇ - దరిదాపు
రీ , రీ , - సరిగరి - గరిని
దీ ఇచ్చి ఇ - ద అయత - జెపని

చ॥ , , , - రిగమా ప
, , , - నిన్నుచాల
గరిస - సని ధా - నిసరిసా
నుతుచు - నిఇఈ - కిఇఈర్తి

రీ , రీ , - సరి
తే - నిఇ - నఅ
రిసనిసరీ - సరి
తెఎఎనీ ఈ - నఅ
సరిగరిసా - ని
బ్రోజజజ చే - దా
దపమపదా - పా
న ం ం ం మ్మి - యు
రి , రి , - రి
యెంతో - జ - పా

గరిపా - సరి
అఅజా - లిఇ
గా - రిగపమగరి
అ - జఅఅఅలిఇ
దపాద । నిసరిగరిస ॥ప॥
రనీ వు । క అద అఅఅ ॥ను॥
మా - పాదపమా
న్న వాఅఅద
గమా - పమ । పదా పా ,
గదా - చుం । దఅ గాఅ

నన్నుతాంగ శ్రీ వెంకటేశ నీవు - నన్ను బ్రోవకయుండుట న్యాయమాన ॥మరి॥ (అనుపల్లవిపలె పాడుకునేది.)

చరి-సాగ-ప్రమ-ప-శుధ-శాని 97. సింహేంద్రమధ్యమరాగము-మిశ్రగతితాళము ఆ. సరిగమపధనిస
అ. సనిధపమగరిస

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప॥ నీదు చరణములే గతియని - నెరత నమ్మినవాడనురా । ఓరామ ! ॥నీదు॥

అ॥ వేద వేదాంత విదితుండని - వెలయు శ్రీ సర్వేశ రామా ! ॥నీదు॥

చ॥ పాపకర్మపు కుండరా - యిందు బాధ పడనే చాలరా । రామ ! యేపగిదినైనన్నేలుకో త్యాగరాజనుత ॥నీదు॥

లక్షణము:— 57 వ - మేళకర్తరాగము. ఘనరాగము రాగాంగరాగము. సంపూర్ణ రక్తిరాగము, ఎల్లప్పుడున్నూ పాడదగియున్నది.

ప॥ నీద - పదనిని । సా , - , , రిస । నీద - పదనిని । సా , , , - నిసరీ
నీదు - చరణము । లే ఎ - ఎఎరమ । నీదు - చరణము । లే ఎఎఎ - ర అమా

నీ ద - ప ద ని ని । సా , - ని ద - ప ద ని ని । సా , - , , , ప రి గ రి । నీ ద - ప ద ని ని । సా , - గ రి గ రి
నీ ద - చర ణము । శే ఎ - ఎఎ ర అమఅ । నీ దు - చ ర ణము । శే ఎ - గ తియని
నీ దు - చ ర ణము । శే ఎ - ఎఎ ర అమఅ । నీ దు - చ ర ణము । శే ఎ - గ తియని
స రి స - స ని దా ప మ । ప మ గ రి - రి సా । రి గ మ - ప ద నీ । సా , , , - స రి గ రి ॥ నీద ॥
సా ర శ - న అ అ మ్మ న । వ అ అ డ - మూరా । ఓ ఓ ఓ - ఓ ఓ ఓ । రా అఅఅ - మఅ అఅ ॥ నీదు ॥
అ॥ రి రి - రీ రీ । రి - స రి - స ని ద ని । సా , - , , , , । సా ని - స రి గ రి - రి స ని స
వే ద - వే దాం । త - వి ది - తుం డ ని । రి ఇ - ఇఇ ఇఇ । ఈ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ
డిటో । డిటో । రి గ ప మ గా - రీ సా । ని ద ప - ప ద - ని స రి స ॥ నీ ద ॥
డిటో । డిటో । కా ఎ ల అ య - శ్రీ స । శ్యా ఎ శ - ర అ - మ అఅఅ ॥ నీదు ॥
చ॥ పా ప - పా ప ప । మా ప - గా - రి రి । సా రి - ప రి స్రీ । గా మ పా - ప మ
పా ప - పు ర్య ఫ । కం ద - రా - యుండు । బాధ - ప డ నీ । చా ల రా - ర మ
రీ , - రి రి రీ । స రి స - స ని ద ని । గా రి రీ - సా । ని దా - ప మ ప ద ॥ నీ ద ॥
యే ఎ - మ గ డీ । నైఇ ఇ - ఇ ఇ న అ । స్నేలంకో. త్యా । గ రా - జ అ సు త ॥ నీ దు ॥

౯8. కల్యాణిరాగము — ఆదితాళము

చరి-అంగ-ప్రమ-ప-చధ-కాని

ఆ. సరిగమపధనిస

అ. సనిధపమగరిస

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప॥ సుందరి! నీ దివ్యరూపము - జూడ తనకు దొరికెనమ్మ ॥ సుం ॥

అ॥ సుందరముఖ! నీ కటాక్షబలమో? మునుపటి పూజాఫలమో? త్రిపుర ॥ సుం ॥

చ॥ (1) భువిలో వరమౌ శ్రీమదాదిపురమున వెలసియున్న నీ సొగసు విని సువిశేషమైన బ్రహ్మాది సురులు సంపుగూడి కలివాస రపుసేవ కనుంగొన గలుగునాయని కరగుచు, మదిలో దివిధత్తరము జడుచునుండగా, దీనజనా ర్తిహారిణి ! త్రిపుర ॥ సుం॥ (2) కలిలో దీనరక్షకి యని సభగలిగినతావున పొగడుదునమ్మ, సలలిత గుణాకర యతాసాగర ! నీపాటిరొవరమ్మ ? అలసి వచ్చినందుకు నామనసు చాయిలెందునా యని యుండగ, మటి కలకలమని సురసతులు పరుపగా నొలంచు, శుక్రవారపు

చూడ్డ త్రిపుర ॥సుం॥ (3) నన్ను గన్న తల్లి! నా జన్మము నాడు సఫల మాయనమ్మ; యిపుడు ఘన దర్శనమునికి లోకమువలె కనుల పండువుగా, వనజనయన! యెందు పైరులకు జలము వలె శుభదాయకి! కామ జనకుని సోదరి! శ్రీ త్యాగరాజ మనోహరి! గౌరి! ॥సుం॥ రాగలక్షణము:- ఇది 65 వ- మే రాగాంగ సంపూర్ణ రాగము. చతుశ్రృతి ఋషభ అంతర గాంధార కాకలి నిషాదములు రాగచ్ఛాయా స్వరములు. సర్వ స్వర గమక వరిక రాగము. ధారి-ధగ-నిగరిగ - సరినిధ- మధమగా-ధనిదనిధ - గనిసమగ. మొదలగు వక్రప్రయోగములు రాగరంజకములు. మరియు, గద - గని - నిగ-ధరి-ధగ-మొదలగు దాటు స్వర ప్రయోగము వలన యీ రాగము విశేషముగ స్ఫురించు చున్నది. ప్రతి మధ్యమము ముఖ్యమైన జీవస్వరమైనను ప్రతి మధ్యమ ప్రయోగము లేకనే యీ రాగమును నిగరి నిధ - నిరిగదనిగదగ - నిరినిధ - ధరినిధగ అను సట్టి ప్రయోగముల వల్ల స్ఫురింప జేయవచ్చును. శంకరాభరణము మందు బలుకు కాకలి నిషాదమున కన్న యీ రాగమందు గల కాకలి నిషాదము ఒక శృతి తక్కువగానే బలుకు చున్నది. పగలు 12 గం మొదలు సాయంత్రము 3. గం వరకు పాడదగినది.

[ప్రేలికి రెండక్షరములు చొప్పున పాడుకొన వలయును.]

ప॥ 1. సా , నిద - ప - పమగా	, - నిధమ	పమగా - రిస
సుందరి - ని - ఇఇఈ	ఇ - దిఇవ్య	రుఈఊ - పము
, రీసా - రిసరి - నిద	మ - పమగారి	సని ధా - నిసరిస
ఈ చూడ - తనకు - దొరి	కె - న౦ ౦ ౦	౦ ౦ ౦ - ౦ ౦ ౦ ౦
రీ ,, ,, మపదప	గా - మప	, పధని
మ్మాఅ అ ఒఓఓఓ	డీ - మహా	అత్రిపుర
2. పనిపధ - నిస - పనిధా - పమగా	, నిధమ	పధపమ - గరి
సు౦౦౦ - ౦౦ - దఅరీ - నిఇఈ	, దిఇవ్య	రుఈఈఈ - పము
, రిసస్రీ - రిసరి - పధనీ	నిధధప - పమధప	పమగరి - సారిగరిస
ఈచూఉడ - తనకు - దొఒరి	కెఎఎఎ - న౦౦౦	౦ ౦౦౦ - ౦ ౦౦ ౦౦

రీ ,, ,, పమ పాధప
మ్మా ఆఆఓఓ ఓ ఓఓ

అ॥ సా ని - సరిస - గరి
మంద - గ మన - ని ఇ
సనిధానీ - రినారిసరీ - సమగా
మంౕద - గ అమఅన - ని ఇ ఈ
గరిసని - ధనిధనిపా
మంద టి - పుణ ఈఈ జా

చ॥ పమపా , పమగామ
కలిలో , ఒది ఈ న
సన్నిపరి - గామప
గలిగిన - తా పున
గమపప - ధని - సస
సలలిత - గుణ - కర
సన్నిధ్యాన్నిస - నిసరిగమ
సఅఅఅటి - యెఎఎఎవ్వ
నిధమ - గరిస - ధమ
అలని - వఅచ్చి - నం
గామపధప - ధని
హా యిచెందు - నఅ

పమగా - మపధా
ఓఓ ఓ - మఅహా

సానిస - నిస
కటఅ - అక్షు
రిసనిస
కటఅక్షు
పధ - పమగా
ఫల - ముఓ ఓ

నిధపమ
రఅక్షకి
మపధని
పొగడుదు
సా - సనిధా
జా - నఅఅ
గమపధ
రఅఅఅ
గరి - సా
దుకొ - నా
సని - సా
భువని - యెుం

, - పధని ॥ సా , ॥
అ - త్రిపుర ॥ సుం ॥

నిపధని
మహిమయెు
నిపధని
బలమెంఓ
మ - పధని ॥ సా , ॥
ఓ - త్రిపుర ॥ సుం ॥

పధపమ - గరి
యఅని ఇ - పభి
నీసని ధా - పా
నాఅఅ అ - మ్మా
పమగా - రీ
గఅరీ - నీ
నిధపమ - గరిసా
అఅఅఅ - మ్మఅఅ
న్నిసరిస
మునను ఈ
ససరిస
దగమరి

సా ద స ని రి స - గ రి | మ గ రి - స ని | ధ ని సా
క ల క ల మ ని - సుం ర | స తులం - వ అ | రు స గా
ధ గ రి - స ని ధా రి సా | ప ధ - ధ ప | మ - ప ధ ని ||సా,||
గాలంచు - కు ఊ ఊ త్ర వా | ర పు - మూఊ | ద్దా - త్రిపు ర ||సుం||

చరి-అంగ-ప్రమ-వ-చధ-కాని.

99. కల్యాణిరాగము-ఆదితాళము

ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స.

[శ్రీ సుబ్బరాయశాస్త్రిగారి కృతి] [త్రికాలిక రెండక్షరముల చౌ॥ పాడుకునేది]

ప॥ నినువినా గతి గాన జగాన - వనరుహాక్షి ధర్మసంవర్ధనీ కామసంవర్ధని ॥నిను॥

అ॥ వినుతపాలినివి నీవనుచు నేనిని సదా నిన్నే శరణంటిని మనవిని వినుమని నిను వేడ్కొంటిని వనరుహాభవ దనుజరిపు వినుతపద ॥నిను॥ చ॥ పదపంకజములె నమ్మితి ఆపదలెల్లను దీర్తువని మదిలోదలచి నిన్నుగొలిచితి మరాళగమన రావె పురారిసతి - ఇలలోపల కరుణానిధి నీవలెగలదా వరదా - నతకలుషా నలజలదా - సంతత వినుత కుమారుని కభిమానివి నీవేగదా ॥నిన్ను॥ రాగలక్షణము:— 98వ-కృతియందున్నది.

| ౦ ౦ | ౦ ౦

ప॥ గ మ ప ధా , ని ధ । పా మ - ప మ । గా - గ రి ॥ గ మ ప ధా , స ని । ధ ప మ - ప మ । గా - మ రి
ని ను వి నా , గ తి । గా న - జ అ । గా - అ న ॥ ని ను వి నా , గ తి । గాఅ న - జ అ । గా - అ న
గ మ ప ధా రి - స ని । ధ ప మ - గ । ధ మ గ రి ॥ రి స్ని స - రీ రి - గా । నీ స ని ద ప - మ గ । ప మ గా రి స
ని ను వి నా అ - గ తి । గాఅ న - జ । గా ఆ అ న ॥ వ న రు - హాక్షి - ధ । ర్మఅ అ అ అ - సం । వ అ ఆ ర్ధ అ
సా రి గ రీ ,, - ధ రి స ని । ధ ప - పా । , మ గ రి ॥ గమ ॥
నీ ఇ ఇఈ ,, - కాఅమసం । ౦ ౦ - వా । అర్ధ ని ఇ ॥ నిను ॥

అ॥ స ని ధ పా , ని ధ । ప - ప మ ధ । ప మ - గ మ ॥ పా ,,,, ధ ని । ధా ,, । మ ప - ధ ని
వి ను త పా , లి ని । వి - నీ ఇ వ । ను చు - అ ౦ ॥ బా ,,,, అ అ । ఆ ఆ । అ అ - అ అ

డిటో డిటో ‖ పా మ ప - ధా ధ ని । నీ స ని । ధ ప ధ ఠి
డిటో డిటో ‖ బా అ అ - అ అ అ । అ అ అ । అ అ అఅ

ఠి ని ధ - ప ధ ఠి - ని ధ । ప - సా ఠి స ని ధ పా । ప మ గ రి‖ గ మ ప ధ - ధ ప ధా । నీ - స ని । ధ ని స స
వినుత - వ అ అ - లి ని । ని - నీ ఇ ఇ ఇ ఇ వ । సు చు ౘఎ‖ వి ని సదా - అఅ ని । స్నే - శ ర । ణ ం టి ని

ని ధ స స ఠి ఠి - సా ఠి గ । ఠి స - స ని । ధ ప ధ ని‖ ధ ఠి ని ధ ప ధ - ఠి ని । ధ ప మ - ద । మ గ రి స
మా న వి ని విను - మాని ఇ । నిను - ౘ ఎ । డ్కొం టి ని‖ వ న రుహా భ వ - దను । జ రి పు - వి । ను త ప ద

చ‖ ని ధ మ గ రి - ధ మ గ । రి - మ గా । , రి స రి‖ సా , ని ధ ని - స రి । గ మ ప ధ । పా ,,
ని ర త ము‌ఊ - ని ను మ । ది - లో నే । ఎద లచి‖ కో ఒ రి తి ని - ని జ । ము గ ప ర । దా ఆ

మ గ రి సా - స రి గ । మ పా - ద । ని స ఠి స‖ , ని ద ప - ద పా మ । గ రి స ధ । , ని స రి ‖గ మ‖
వ ని ర దా - దురును । గ నా - దు । రి తమూ ది‖ ఇర్చుట కి - ది భా ర । మని నుతా । అళ ని క ‖ని ను‖

చ‖ ప ద పా , , - స ని । ధ ప పా । మ గ రి - గ రి‖ స రి సా , , - గ రి । గా మ ప । ధా , ,
వ ద వం , , - క జ । మునె న । మ్మి ఇ తి - అఅ‖ ప ద తే , , - ల్ల ను । దీ ర్చు వ । నీ ఈ

ని ద స ని - ఠి ఠి స ఠి । గ - ఠి స ని । ధ ప ధ ని‖ ధ ఠి ని ధ - ప మ గ ద । ప మ - ప గ । , రి - స రి
మ దిలో ఓ - ఓ స ద ల । చి - ని ఇన్ను । గొ లి చి తి‖ మ రా ళి శ - గ మ న రా । అ వె - పురా । , రి - స తి

ఇలలోపల కరుణానిధి నీవలె గలదా - వరదా - నతకలుషావలజలదా - సంతత వినుతపమాయని శభిమానిని
నీ కేగదా‖నిను‖ (అను పల్లవివలె పాడుకొనేది)

చరి—అంగ—ప్రవు—వ—చధ—శాని. 100. కళ్యాణిరాగము - ఆదితాళము ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స
[శ్రీ పల్లవి గోపాలయ్యగారి కృతి] (రాగలక్షణము:- 9కే వ కృతిలోనున్నది) అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప‖ నీదు చరణపంకజములె గతియని - నెఱనమ్మియున్న నను బ్రోవవమ్మా ! అంబా ! ‖నీదు‖
అ‖ ఆదికారిణీ పురాణీ అఖిలాండజనని - అనత గీర్వాణి - నాదబిందు కళాతీతమగు వానందవల్లి నతజన కల్పవల్లి‖నీదు‖

రాజ రాజేశ్వరి త్రిపుర భైరవి మహాకాళి మధుకర వేణీ - ఈ జగాన నీదు పరివెల్లువల వేసెందుఁ గానసమ్మోత్ర - ఓంజగజ్జనని - మనోన్మణి - ఓంకారరూపిణి - కల్యాణి - తేజరిల్లుచును - వెలయు నీమూర్తిని - దినదినమును - మదిని దలఁచి గొలిచి ||నీదు||

[చివరకి రెండక్షరములు చొప్పున పాడుకొనవలయును.]

| O O | O O

చ|| ద ని సా ని - ధ ప మ గా | ని ధ ప మ | గ రి స ని || స రి రి స సా , స రి రి | గా ని ద - పా | మ గ-రి స||
నీ ఇ ఈ దు - చ ర ణ పం | క జ ము లే | గ తి యని || నె ర నం ౦ ౦ ,మ్మిరయున్న | న న్ను రా - బ్రో | ఒ వ-వ అ||
సా రి గ రీ , , గ మ ధ ని | రీ - ని ధ ప మ | రీ-సా || ద ని సా ని||
మ్మూ అఅఅ , , అ అ అ అ | అ - అ ౦ ౦ ౦ | బా-అ || నీ ఇ ఈ దు||

అ|| ప ని సా ని - ధా ప ప మ | ప మా ద , , , - గ మ || పా ద - నిపప - పరిగరి | నిదపాదా | , నీ స||
అ అ అ ది - శ ా అ ర ణి | పు రా ణీ | ఈ - అ ఖి || లాండ - జనని -అఅఅఅ| న అ త గీ | ఇర్వాణి||
సా ని రి రి స - గ రి | , సా ని - | ధ ప ధ ని || సా ని ద ప మ - రి ని | ద ప మ - గ | మ ప ధ ని ||దనిసాని||
నా ద బిం దు -క ళా | అ తీ త - | మ గు వ అ || నం ద వ అ ల్లి - న త | జ న క - అ | ల్వ-వ అ ల్లి||నిఇఈదు||

చ|| పా ప పా ప మ ప | పా - ద ని ధ ప మా - మా ప మ - గ రి || రి సా రీ రి గ మ | ప ప ప మ | గ గ రి రి ||
రా జ రా జె ఏ శ్వ | రి - త్రి ఇ పు ఉ ర | భై ఇ ఇ - ర వి || మహాకాళిమధు | క ర వె ఏ | ఎ ఎ ఎ ణి ||
గా మ పా మ గా | మ ప ప గ | , గ రీ || రి ని స - రీ రి - ద మ | గ రి స రి | రీ సా ||
ఈ జ గా న నీ | దు స రి వె | ఎల్వుల || వే ఎ ఎ -సెందు- గా అ | అ న స అ |మ్మూ అ ||

ఓంజగజ్జననీ - మనోన్మణి - ఓంకారరూపిణి - కల్యాణి - తేజరిల్లుచును, వెలయు నీ మూర్తిని - దినదినమును.
మదిని దలచి గొలిచి, (అను పల్లవివలె పాడుకొనేది).

చరి-అంగ-ప్రమ-ప-చధ-కాని   **101. కల్యాణిరాగము-చాపుతాళము**   ఆ. స రి గ మ ప ధ ని స

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]   రాగలక్షణము:-98 వ కృతిలో నున్నది   అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప॥ నిధి చాల సుఖమా రాముని సన్నిధిసేవ సుఖమా నిజముగ బల్కు మనస ॥ నిధి ॥

అ॥ దధి నవనీతక్షీరములు రుచిరో దాశరధి ధ్యాన భజన సుధారసము రుచిరో ॥ నిధి ॥

చ॥ దమశమను గంగాస్నానము సుఖమా కర్దమదుర్విషయకూప స్నానము సుఖమా - మమతబంధనయుత నరస్తుతి సుఖమా
సుమతి త్యాగరాజనుతుని కీర్తన సుఖమా ॥ నిధి ॥

ప॥ , - ష్ప ని - దా ప మ	గ రీ - స ని ధ ని
, - ని ధి - చా అ అ	ల ఆ - సుఖు ఆ
పా , , , - గ మ	ప పా - గ మ ప ద
మా అఅ - ర అ	ము ని - స ౦ ౦ ౦
ని - ష్ప ని దా - పా మ గ	మ గ రీ - స ని ధ ని
౦ - ని ఇ ధి - చా అ అ	ల అ అ - సుఖు ఖుఅ
ప రీ సా - గ మ	ప పా - మ ప ద ని
మఅ అ - ర అ	ము నీ - స ౦ ౦ ౦
ష్ప - ని ద పా - గ ద	మ గ రి - స ని గ రి
౦ - ని ధి సె - ఎ ఎ	వ అ అ - సుఖు ఖుఅ
గా , , , - రి ష్ప	ని ధ - ని ధ ప - మ ప । ధ ని ॥ ష్ప ని ॥
మా , , , - ని జ	ముగ - బ లు కు - మ న । స అ ॥ ని ధి ॥
అ॥ , - ష్ప ష్ప సా ష్ప ని దా	ప ధ నీ - ధా ప మ గా
, - ద ధి నా వ అ అ	ని ఇ ఈ - తా క్షీ ఇ ఈ

సా , , , - ప ధ
చో ఒఒఒ - ఒ ఒ

మ పా - ప మ గా
ని ఈ - త అ క్షి

సా , - స ని ప ద
చో ఒ - ఒ ఒ ఒ ఒ

స ని దా పా ప మ గా
ని ఇ ఈ తా క్షి ఇ ఈ

సా , సా - స ని
చో ఒ ఓ - ద అ

ని దా - ప ద ని రి
అ న - భ జ న ను

పా ప మ గా - గ మ ప ద , ని ॥ సని ॥
రుచా ఒ ఓ - మ న స అ , అ ॥ నిధి ॥

మ గ రి సా - స ని ధా
మ అనూగం - గ అ అ

గ మా - ప మ పా
సుఖా - మ అ ఆ

ప ద నీ - స ని ద ప
దుఉఊ - క్ష్వీమ యఅ

, మ ప ద నీ - ని
ఇ - ర ములు ఊ - రు

ని - స స - సా స ని దా
ఒ - ద ధి - సా వ అ అ

, - మ ప - దా , - ని
ఇ - రము - లూ ఊ - రు

ని - స ని - ప ద ని రి
ఒ - ద ధి - న అ వ అ

, - గ మ ప దా - ని
ఇ - ర ములు ఊ - రు

గ రీ - రీ - సా
శరా - ధీ - ధ్యా

సా , - ని ద ప మ
ధా అ - ర స ము లు

చ॥ , - ని ద - ప మ గా
, - ద మ - శ అ మ

, - ని స రీ గా
అ - స్న అన ము

, - మ ప నీ ద పా
అ - క అ ర్ద ఆ మ

, - పా పా మ గ
అ - తూ పా ప్నఅ
, - ష స సా స ని ధా
అ - మ మ త ఐ ం ం
, - మ మ ద మ ద ని
అ - న ర స్తుతు తి ఇ
గ రీ - రి గ రి స
మ తి - త్యఅ గ అ
స నీ - ద ప మా
నీ కీ - ర్త అ నా

రి రీ - ని ద పమ గ రి సా
నమ - సుతు ఖ అ అ అమా
ప ద నీ - దా ప మ గా
ధ అసా - యూాత అ అ
స నీ సా - నీ
సుఖామా - సు
సా , - స ని ద ని
రా అ - జ అ ను తు
ప మ గా - గ మ ప ద । ని ॥స ని॥
సు తు ఖా - మ అ అ అ । అ ॥ని ధ॥

చరి–అంగ–ప్రమ–వ–చధ–కాని. 102. కల్యాణిరాగము-రూపకతాళము ఆ. సరిగమపధనిస

[శ్రీ శ్యామశాస్త్రిలవారి కృతి] రాగలక్షణము:—9రవ-కృతియందున్నది. అ. సనిధపమగరిస

ప॥ బిరాన వరాలిచ్చి బ్రోవుము నిను నెరనమ్మితి ॥బిరాన॥ అ॥ పురారి మనోహరిణీ - శ్రీకామాక్షీ ॥బిరా॥

చ॥ తామసంబుసేయక నీవు - కరుణానిధిగావా - పరాముఖ మిఁక నేల విను సగౌజముఖి ॥బిరా॥

(2) కామితార్థదాయకి దేవి - నతకల్పక అతికాపురాణీమధురబ శ్రీ శివునిరాణిగద ॥బిరా॥

(3) శ్యామకృష్ణసోదరి గౌరి - పరమేశ్వరి గిరిజా - అనాదరక్షణంబు సలిసితే వినను ॥బిరా॥

ప॥ రి స్రి స - రీ రి ॥ గా మ - పా పా ప మ ॥ గ మ ద పా మ ॥ ప మ గా రి స ॥ 1
బి రాన - వరా॥ లి చ్చి - బ్రోఁ వుము ॥ ని ను నె.ర అ ॥ న ం ం మ్మితి
డిటో డిటో ॥ గ మ పా - మ ప దా - ప మ ॥ డిటో ॥ 2
డిటో డిటో ॥ ని ఇ ఈ - సు తు ఈ - నె ర ॥ డిటో॥

డిటో ॥ డిటో ॥ ధా , ని పా - నిదపామ । డిటో ॥ రిస్థి॥ (వ)
డిటో ॥ డిటో ॥ నీ , ఇను - నేఎరా అ । డిటో ॥ బిరా॥

అ॥ ససా - సనిస ॥ సనిద - దా , రిసా ॥ పా , దనిసనిదా ॥ గమదనిధమ - పమగారిస॥ రిస్థి॥
బ్రరా - అఅరి ॥ మనోజ - హా , రిణి ॥ శ్రీ , కఅఅఅఅ ॥ మఅఅఅఅఅ - శ్రీఇఈఇఇ॥ బిరా॥

చ॥ సనిదపామ ॥ గామమపప ॥ దదధానిప ॥ ధనిసనిసా ॥
తాళమసంబు ॥ నేయకనీవు ॥ కరుణానిధి ॥ గాఅఅఅవా ॥
సారిగరీ ॥ సనిదధనీ ॥ ధాప - దపమ ॥ గదమగరిస ॥ రిస్థి ॥
పారఅఅ ॥ మాకుమికనే ॥ ఏల - విఇను ॥ సరోజజాక్షి ॥ బిరా॥

(2-3 చరణములు చరణమువలె పాడుకొనేది.)

చరి-అంగ-ప్రమ-ప-చధ-తాని 103. సారంగ రాగము—రూపకతాళము. ఆ. సరిగమపధనిస
అ. సనిధపమరిగమరిస

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప॥ నీ వాడనే గాన - నిఖిలలోక నిదాన - నిమిష మోర్వగలనా ॥నీ॥

అ॥ దేవాది దేవ భూదేవ వరపక్షరా - జీవాక్ష సాధుజన జీవన సనాతన ।నీ॥

చ॥ సత్యంబు నిత్యంబు - సమరమున శౌర్యంబు - ఆత్యంత సంతోష మపరిమిత ఫలము నిత్యోత్సవంబు గల - నీకు నిజ దాసుడను తథ్యంబు బల్కు - శ్రీ - త్యాగరాజార్చిత ॥నీ॥ రాగలక్షణము:- 65. మేళకర్త మేచకల్యాణి జన్యము. మరియు 29వ- మేళమైన ప్రతి మధ్యమ, శుద్ధ మధ్యమ, కర్తలయందు జన్యమని చెప్పుటయే యుక్తమని తోచుచున్నది. వక్ర సంపూర్ణ రక్తి రాగము. చతుశ్రుతి ఋషభ, చతుశ్రుతి ధైవత, అంతర గాంధారములున్నూ ఉభయ మధ్యమములున్నూ రాగచ్ఛాయా స్వరములు. పమరిగమరిస -సమరిస - మరిస - గమరిస - గమరి - అను ప్రయోగము లలో, శుద్ధ మధ్యమమే రాగచ్ఛాయా స్వరముగ బలుకును. పమరి - రిగమరిస - సధాపమ - మపధనిస మొదలగు ప్రయోగములు,రాగరంజకములు. ఈరాగము మందర స్థాయి నిషాదమునుండి తారస్థాయి,గాంధారము వరకు మాత్రమే విస్తరింప యోగ్యమని పూర్వీకుల చే చెప్పబడియున్నది. పగలు 9 గంటలు మొదలు 12 గంటల వరకు పాడదగినది. మరియు ఎల్లప్పుడును పాడదగినదని కొందరి మతము.

చ॥ సా స ని దా పా । ప మ - ప ప ప । ధ ని సా - స ని ని ద పా । మ గ మా - ప ప ప
నీ వా అ అ డ । నే ఎ - గ అ వ । ని ఇ ఈ - వా అ అ అ డ । నె ఎ ఏ - గా అ వ

ధ ని స రి - ని స దా పా । మ గ గా - మ ప దా పా । మ ప ద - స ని దా । ప మ రీ - గ మ రీ సా
ని ఇ ఇ ఇ - వా అ అ డ । నె ఎ ఏ - గా అ అ వ । ని ఖి ల - లో క । క అ నీ - ద అ అ వ

రి గ మ ప పా । ద ని స ధ ప । ప ద ప మ - రి గ మ రీ । సా , , , ॥సా॥
నిఖి ల అహో । ర్వా అ గ అ అ । గ అ ల అ - నా అ అ అ । అ , , , ॥నీ॥

అ॥ సా సా స । సా ని సా
దే వా ది । దే వ భూ
డిటో । డిటో
డిటో । డిటో
పా ధ ని స । ని స ని ధ ప
శ్రీ వ అ త్స । వ ఆధు జ న
చ॥ సా సా స । పా ద ద పా మా
స త్యం బు । ని త్యం ం ం బు
ప ని - ని స రీ సా । ని స - స ని దా పా
అ అ - త్యం ం త । సం - తో ఓ ఓ ష
సా సా స । సా స స స
త తో త్స । వం బుగ అ
, ప - ద ని సా సా । ని స దా - ప - ధ ని
ఈశ - ధ్యం ం బు । జ అ అ - అ - శ్రీ ఇ

సా రి స ని । దా ని - ని ద పా
దే వ వ ర । పు త్ర - ర అ అ
స రి - గ రి రి స స ని । ని ద ని - ధ ప పా
దే ఎ - వ అ వ అ ర అ । పు అ త్ర - ర అ అ
రి గ మా - రి ప - ప । రి గ మ ప - ధ ని స ని ధ ని ॥సా॥
జీ వ ఈ - వ న - స । న అ అ అ - త అ న అ అ అ ॥నీ॥
మ ప ద ని స । స ని ధా - ప మ ప
స మ ర ము న । శౌ ఊ ఊ - ర్యం బు
మ ప మ రి గ । మ రి సా ,
మ హి రి మి త । ఫ లమూ ,
ని స రీ స - ని స । దా ప మ ప
ని ఇ ఈ శు - ని జ । దా స ద స
సా , రి ని ధ ప । మా ప ధ ని ॥ సా॥
త్యా , అ గ ర అ , జా ర్చి ఇ త ॥నీ॥

చం-అంగ-శుమ-ప-శుధ-కై_ని. 104. చారుకేశిరాగము—మిశ్రచాపుతాళము. ఆ. సరిగమపధనిస

[శ్రీ స్వాతి తిరునాల్ (శేక) శ్రీ కులశేఖరమహారాజాగారిది] అ. సనిధపమగరిస

ప॥ కృపయా పాలయా శౌరె కరుణారస వాసకలుషా ర్తి విరామ ॥కృప॥

అ॥ తపనీయ నిభాచల తుహినాంశు సువదన శ్రీ పద్మనాభ సరసీరుహ లోచన ॥కృప॥

చ॥ కుసుమ కుశలం మోదకురువింద నిభదంత నిరుపమా సంస్మార నీరద వరబోధ - నారద ముఖముని నికరగేయ చరిత
పాపజాతం భగవానుతె ॥కృప॥

రాగలక్షణము:—26-వ మేళకర్తరాగము. సర్వస్వర గమక వరిక రక్తిరాగము. అన్ని వేళలపాడదగినది.

ప॥ , పా - మా మగగరి । సా , , , - సా । రీ , - గ మపద । పా , , , పమగరి (1)
, కృ పాయ-అఅ । పా , అఅ- లా ।యాఅ- శౌఉఉఉ। రె ఎఎఎ ఎఎఎఎ
గ మ - డిటో । డిటో । డిటో । పా , , , పదనిద (2)
ఎ ఎ - డిటో । డిటో । డిటో । రె , , , ఎఎఎఎ
ప మ - డిటో । పా , , , - ని స । రీ , - గ మ ప ద । నీ ద - ప ద ని ద (3)
ఎ ఎ - డిటో । పా , , , - ల అ ।యాఅ- శౌ ఉఉఉ । రెఎ - ఎఎఎఎ
ప మ - పామాగమపద । నిసా - పమపదపమ - గరి । గమగ - రిగరీ । సా , - , , సరిగమ
ఎ ఎ - క రుణఅఅఅ । రఅ - సవాఅఅఅ -వాఅ । అఅఅ- అఅఅ । సాఅ - అఅఅఅఅఅ
ప మ -పా మా మగగరి । సా , - స నిస్థి । సా , - ధ్నా స్థి । సా , , , - స రి గ మ । ప మ పా-మా॥
అ అ -క -లు ష-అఅ। ర్తిఇ- వి ఇ రా। రాఅ - అ అ । మాఅఅఅ - అ అ అ అ । అ అ కృ -పా॥

అ॥ , ప ద - నీ దా । పనీ - రీసా । , పరి గా రీ । పనీ - రి స ని ద పా
త ప - నీ య । నిభా చాలా । ,తుహినాంశు। సువ - ద అఅ అ నా
, సరి - గారీ । స నీ - దాపా । పమా - మగగరి - రీసా । సరిగమపా - దపమగ - సరిగమ । పమ పా - మా
, శ్రీఇ- పద్మ । నాఅ- భా అ । సర - సీఇఇఇ - రుహా । లోఓఓచ - నఅఅఅ - అఅఅఅ । అఅ-కృ- పా॥

చ॥ , పరి - గా - రీ । స స్థి - రి స ని ధ ప్సా । , మ గ - రీ సా । ని సా - రీ సా
, హర - హే - శ । శ లం - బోదర ఓ దా । అ ర వి - వింద । ని భా - దంత
, స రి గా రీ । స స్థి - రీ సా । , స రి గా మా । ప మా - దా పా
, ని ర పమా । సం౦ - స్మా రా । , నీ ఇ రా దా । వ రా - బో ధా

శారదముఖుని నిగరగేయ చరిత పాపజాతం భగవానుతె ॥కృప॥ (అనుపల్లవిపలె పాడునది)

చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-క్షైని 105. సురటిరాగము—రూపకతాళము

ఆ. సరిమపనిస
అ. సనిధపమగపమరీస

రాగలక్షణము:- 10 వ-కృతియందున్నది.

ప॥ భజనపరుల కేల దండ - పాణిభయము? మనసా! రామ ॥భజ॥
అ॥ అజరుద్ర సురేశులకా - స్థాన మొసంగె రామ ॥భజ॥
చ॥ అండకోట్ల నిండిన కో - దండపాణి మాఘమును హృత్ - త్పుండరీకమున జూచి - పూజసల్పుచు, నిండు ప్రేమతో
గరగు - నిష్కాములకు పరతె - దండపాణి గానుడైన - త్యాగరాజు సేయు రామ ॥భ॥

ప॥ 1. స ని ధ - ప మ గ । రి మ రి మ - రి స స । , - రీ మా - ప మ ప । ని ధ పా - రి మ ప ని
భ జ న - ప రు ల । కే ఎ ఎ ల - ద ం డ । అ - పా ణి - భ యము । మ న సా - ర అ అమ
2. సనిధ - రిపనిధపా । మగపమరీ - రిమరిసా । , రీ మా - ప మ ప । మ ప ని ధ పా - ని ధ ప ని
భజన - పఅరుఅల । కేఎఎల - దం౦ డ । అ-పాణి - భయము । మ అ న అ సా - ర అ అమ
3. సనిరీసా-సనినిధపా । మగపమరీ - రిమరీసా । పరిమరిమా-రి మ ప మ పా । మ ప నీ సా - ని ధ ప ని
భఅజన - పఅరుఅలా । కేఎఎ-ల - దం౦ డ । పఅ-అణి-భ అ యఅ మూ । మ అ న సా - ర అ అ మ
4. డిటో । డిటో । స రి మ రి - రి మ - ప మ - మ ప ని ధ । ప ని స రి - సా - ని ధ ప ని
డిటో । డిటో । భ అ అజ - పి ఇ - భ అ - యఅ మూ । మఅన అ - సా - ర అఅమ

౫. డిటో డిటో । ని̣ స రి మ రి స - రి మ స ని సా । స రి మ రి సా - ని ధ ప ని । స ని॥

డిటో డిటో । ం అ అ అ ణి ఇ - ధ అయ అమా । మాఅ న అ పా - ర అ అ ను । భ జ॥

అ॥ స స నీ స ని । ని స రీ - స ని సా । స రి రి మ రీ - సా రి స । రి స ని ధ - ప ని సా - నిధపని । స ని ॥

అ జరూ ద్రము । రె ఎ ఏ - ఉ ల శా । స్థ అ అ అ న - మోఒ ఒ । స ం ం ం - గె ఎ ఏ - గఅఅము । భ జ ॥

చ॥ , - రి మ మామ । మగపా - మ గ రీ । , - రి మ రీ - రి మ రి పా । రి మ రి మ పా

అ- అండ కోట్లు । స ం ం - డి న కో । ఒ - ద ం డ - ప అ అ ణి । మాఖము న వ్యా

, - రి మ ప ని ధ । ప మ - మ గ ప మ రి గ - । ని̣ స రి - స మ మా రీ । రీ సా , ,

ఈ- త్ప్పండ రి ఇ క । గూ న - జా ఈ ఈ ఈ చి ఇ - । ఫు ఈ జ - ఏ అ అ ల్పు । చూడో ఈ ఈ

, - ని ధ పా మ । రి మ ప - పా మ । రి మ పా ని ప । ని ని - స ని - సా

ఈ - నిండు ప్రేమ । తో ఒ గ - ర ం గు । ని ఇష్క్మా మ ఈ । ల కు - వ ర - చే

, - ని స రి మ రి । స రి , - స ని ధ పా । ని స రి గ రి స - నిసనిధపా । ప ని ధ ప పా - పమ-రి మ ప స । స ని॥

ఎ- దండ ప అ ణి । ది ఆను - దైఇఅ న । త్యా అ అ అ గ ఆ . ర అఅ-జా । సె ఎ ఎ ఎయియూ - రఅ-అ ల అము । భ జ॥

106. రాగమాలిక [శ్రీ సీతారామారావుగారి కీర్తన]

1. కల్యాణి:—నిత్యకళ్యాణి నిగమాంత సంచారిణి ఉత్త్యానందాభిరామ అమరసేవిత త్రిపురసుందరి.
2. శంకరాభరణము:—కరుణాకరి కంబుకంఠి కాత్యాయని కౌమారి - శరణాగత రక్షక శ్రీశంకరాభరణ వేణి.
3. తోడి:—పరమప్రీతి తోడితేవే పాలింపు జాలమేలే - పరితాపము లెల్ల యిప్డును పరిహరింపుము పతితపావని.
4. కాంభోజి:—గంభీరభాషిణి కరకంఠమణిరాణి - కాంభోజాధిపతులు కాంక్షతో కొనియాడుచున్నారు.
5. నాయకి:—దిక్కువ్వరు నీకెగద దీనదయాపరియంబ - మక్కువతో బ్రోచే శ్రీ మంగళనాయకి.
6. భైరవి:—మధుకైటభ భంజనియంబను శాశ్వగమన భైరవి - మధురాపురవాసిని మహేశ్వరి మీనాక్షి.
7. మోహన:—ఆదిశక్తి శంకరి అఖిలాండేశ్వరి నీదుపాదసన్నుత - భక్తపోషిణి - పార్వతి ముద్దుమోహనాంగి.
8. భూపాలము:—పాండ్యభూపాలపుత్రి పర్వతరాజకుమారి - తాండవేశ్వరి రక్షదాత సీతారామపావని.

రాగలక్షణములు :—(1) 98-వ కృతి (2) 77-వ కృతి (3) 5-వ కృతి (4) 60-వ కృతి (5) 39-వ కృతి (6) 24-వ కృతి (7) 73-వ కృతి యందున్నవి. (8) భూపాలరాగము :- 8- మేళకర్త హనుమత్తోడి రాగజన్యము. ఉపాంగ ఔడవ రక్తిరాగము. మధ్యమ నిషాదములు వర్జ్యములు. ప్రాతఃకాలమున పాడదగినది. దీనికి గల సాధారణ గాంధారమును అంతర గాంధారముగా ఈ కాలమున పాడుచున్నారు. సాధారణ గాంధారముతో పాడుటే సాంప్రదాయము.

చరి-అంగ-ప్రమ-ప. చధ-శాని 1. కల్యాణిరాగము — రూపకతాళము. ఆ. సరిగమపధనిస. అ. సనిధపమగరిస.

65 వ మేళకర్త

సా , , ప ని ధా - ప ధ నీ । ధపామ-గాగారిసా । , , నిసరీ , , గ - స రీ । గ మ ప మ గా - మ పా ద నీ
నీ ఇ చ్ఛ అ అ - క అ అ । ల్కఅఅ-అఅ అణీ । ఇదేగిమాం౦ ం - ంతా । సం ం ం ం - చ అ రణీ
సా , , నీ స ని ధా - ప ద నీ స ని । ధపామపమగా - రిసా । , , ని స రీ , , గ - స రీ । గమపా దప మగ-మపాధనీ
నీ ఇ చ్ఛ అ అ - క అ అ అ అ । ల్కఅఅఅఅ - అణీ । ఇదని గ మా ంంం - ంతా । సం ం ంం ం-చ అ రణీ
,,- ని స - రీ , , - స రి గ మ । గ రి స ని ధ ప - దానిసా । సరిగరిస - నిసరిసని । ధనిసనిధప - మగమపధని
అఅ - త్కఅఅ - నం ం ం ం । ద అ అ అ భి ఇ-రాజమా । అఅఅ మఅర - సానీవిదత్త్రిభువనపురంద ర - నుం౦ ం౦ దరి
మ॥ సా-నిధమ - పా-మగరి । సా,రిగమ - నిరిగమధని । సరిగరిసనిసారిసని । ధనిధపమగమాపధని । సరిసనిసానిధనిధపామ ।
గధమగరిసరిగమపధని ॥

29 మేళకర్త (2) శంకరాభరణము - రూ॥ తా॥ ఆ. సరిగమపధనిస
చరి-అంగ-శుమ ప-చద-కాని అ. సనిధపమగరిస

,, - గమపా , , - ధాపా । , , - మాపా - పనిధాపా । , , గమపా , , దా - పాధప । మా-మాపా-సారిస - నిధపా
- శరణాఅఅ - శ రీ । ఇఇ - శం బు - శం ం ం శి । ఇఇ శరణాఅఅ శ - రి ఇఇ । ఈ-శంబు-శి ంం - ంం టి
,, -గమపాధపమగ - పమగా । రిగమపమపదా - పపా । ,, గమపధనీ - సాసా । రిస ని ధ - మ ప ధ ని సా,,
కఅత్కఅఅఅ- యఅనీ । ఈ- కాంతమఅఅఅ - అ రీ । ,, శరణఅఅ - గ త । ర అ అఅ - తే అ శి ఇ శ్రీ ,,

సా ,, సా - ప ని ధా పా । మ ద ప మ గా - మ గ మ ప ధ ని ॥
[illegible] - ర అ ఆ అ । ధ అ ర అ [illegible] - వె ఎ ఎ ఎ ఎ డి ॥
చిట్ట॥ సా , , , , రీ సా నీ । ధా నీ ధా , , పా మా । ధా పా , , ధా పా మా । రీ గా మా పా ధా నీ । సా, రిని స-ధా, నిసధ ॥
సా , సగమ - రి గ మ ప ధ ని । స రి స సా ని - ధ ని ధ పా మ । గ ధ మ గ రి స రి గ మ ప ధ ని ॥

8. మేళకర్త
శురి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-శాని

(3) తోడిరాగము —— రూ॥ తా॥

ఆ. సరిగమపధనిస
అ. సనిధపమగరిస

,, ధ ని సా - స ని ధా పా । ప మ ధ ప ప మ - గా రి సా । ,, స రి స రి గా ,, మా । ధనిధామా - ధ ని సా సా
వ ర మ - శ్రీ ఇ ఈ తి । తో ఓ ఓ ఓ డి ఇ - న అమ్మా । ప అ అ అ లిం ం ప । జఆ ఆ ల - వె ఎ ఏ ల
,, ధనిసా - సారిసనిధపమ । గమపాదపమగ - పమగరిసా । డి టో డి టో
వ ర మ - శ్రీ ఇఇఇఇతిఇ । తో ఒఒఒఒడిఇ - నఅఅఅమ్మా । డి టో డి టో
,,-రిసగా , , రీసా । సనిరిసధా - ధానీసా । ,, రిసరిగమగరీసా । సనిసారిస నిధ - దానీసా
పరితా అఅపము । తెఎఎల్ల - యిపుడు । పరితఅఅఅపము । తెఎఏ ఎల్లఅ - యిపుడు
రిసనీ - సనిధా - నిధమా । గామామా - గమాధనీ ॥
పఅరి - మాఅిం- పురమ । ప తి త - ప అపనీ ॥
చిట్ట॥ సా,రినిధ - నిధమగరిస్ని । సా,రిగమ - న్రిగమధని । సరినిసానిధనినిధమగ ।
మధమగరిన్పరిగమధని । సరిససాని - ధనిధపామ । గధమగరిసరిగమపధని ।

28 మేళకర్త జన్యము
చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైని

(4) కాంభోజిరాగము —— రూ॥ తా॥

ఆ. సరిగమపధనిస
అ. సనిధపమగరిస

,, పధసా , నిసీధా । ధాపాధా - రిసనిధపా । ,, పధసారిగరీసా - నీధా । ధాపాధా - సారిసనిధపా
,, గంభీ ఇ ఇఈరా । భా అ వి - తిఇఇఇఈ । ,, గంభీఇఇఈఈ - ఈర । భా అ వి - తీఇఇఇఈ

పధరిస-ధాపాధా ,,
నిధపా - ధపమగ - పాధా । స ని ప ధ - సా ,, సా ,, । ,, ప ధ-స రి గా - మ గ గ రి । ధిఇపఅ-తుతోలాతురు
కఅ ర - కం ౦౦ - దు ని । ర అ అ అ - అ అఅణీ ఇఇ । ,, క ం -ఖో ఒఓ - జ అ అ అ ।
ధధగరిసా - సారిసని - ధపా । పధామగా - మగాపాధ ॥
కం౦౦ జా - తొఒఒఒ- జాని । యఅడుతా - చుతోన్నార ॥
అ॥ సా,,,,,నీధాపా ధాపా ,, మాగామా । పా,,,,,మాగారీ । సారీగామా , పాధ । సా,రిగమగరి-స నిధప
ధా రిసనిధపమగమపధ । సరిససాని - ధనిధపామ : గధమగరిసరిగమపధని ॥

(5) నాయకిరాగము——రూ॥తా॥

ఆ. సరిగమపధపసా
అ. సనీధపమరిగారిస

22 మే. జన్యము

ఖరి-సాగ-శుమ-ప-చధ-కైని

ధరిసా - ధా , సరిప - ధాపా
,, - రిమపా ,, ధా పా । ధరిసా - ధపధప - ధాపా । ,, రిమ పాధసధా - ధాపా । నిఇఈ - ఇఎఎఎ - గద
దిఇక్కెఎఎ వ్య ద । నిఇఈ - ఇఎఎఎ - గద । ,, దిఇక్కెఎఎ వీ - వ్య ద । రి ,, సా ,, - ధ రి స రి
మపధాపాపా - మాపదపద । పమరీమా - రిమరీసా । ,, రీ రీ రీ - రిమరిమ । శ్రోఒఒచేఎఎ - శ్రీ ఇ ఇఇ
దిఇ ఈ స ద - యాఅఅఅఅ । పఅరీ ఈ - యంంఐ । ,,మక్కువ -తోఒఒఒ ।
ధసధస - ధాపా - మపధప । ధపమరి - గా ,, రి సా ॥
మం౦౦ ౦ - గ ళ - నఅఅఅ । అఅఅఅ - అ అ అచు కి ॥
చ॥ మదపసాస - సధనినిధప - మధపమరిగ - రిసరిమపధ - పపమరిగగరిసరిమపస ।
నినిధపమపధప సనిసరి । సరిససాని ధనిధపామ । గధమగరిసరిగమపధని ॥

(6) భైరవిరాగము-రూపకతాళము

ఆ. సరిగమపధనిస
అ. సనిధపమగరిస

20. మేళకర్త

ఖరి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కైని

,, ధ ని సా ,, రీ - రి గరి । సా-సారీ - సారిసని - ధపా
,, ధ ని సా ,, రీ సా । ,, సారీ - రిప నిధపా । ,, ధని సా ,, రీ - రి గరి । సా-సారీ - సారిసని - ధపా । అ-ధంజ - ని ఇఇఇ -యంంఐ
,, మధు రై-ఇఇట శా । అఅధంజ - నిఇ యంంఐ । ,, మధు రై ఇఇట -భాఅఅ ।

,, ధ ని సా , , రి గమాపమ । గరి - సారీసారిసని - ధ పా । ధ నిసాసా - సనిధాపా । గా , రి గా - మా , - ప దా
,, మ ధు రై ఇ ఇ టఅభా అఅ । అఅ - భంజనీఇఇఇ - యంబ । మ అఅ అ - రఅఅ క । గా అమి నీ - త్రై ఇ - ర ని

,, ధ ని సా , , రీసా । సా , ని - రి స నీ - ధాపా । , , ధ ని సా - రిగమాపమగరి । సా , ని - సారిసని - దపా
,, మ ధు రా అఅపుర । వా అఅ - అఅ అ - ని ని । , , మ ధు రా - పుతరఅఅఅఅ। వా అ అ - అఅఅఅ - ని సి

ధ నిసాసా - సరి నీ , ధ పా । మ ప మ గ రి స - రి గ మ ప ధ ని ॥
మ అఅ అ - హాఎఏశ్వ రీ । మిఇఇ ఇ ఇ ఇ - న అ అ అ అ క్షి ॥

-చిట్టస్వరము॥ సా , రి స రి - ని ధ ప మ గ రి । సా , రి ని స - రి గ మ ప ధ ని । సారిగరిస - నిరినిధప । మప గారిస-రిగమపధని
సరిససాని - ధనిధపామ । గధమగరిస - రిగమపధని ॥

౨౮. మేళకర్త జన్యము

-చరి-అంగ-శుమ-ప చధ-కైని.

(7) మోహనరాగము—రూపకతాళము

ఆ. సరిగపధస
అ. సధపగరిస

,, స రి గాగా - గా , ప । రీ.గా ధాపాధా , , । ,, స రి గాగా - గా ప ప - ప గ । రి - గాదా పాధసధా , ,
,, అ అ ది శ - క్తి ఇ ఇ । ఈ-శం క రీ ఈ ఇ ఇ । ,, అ అ ది శ - క్తి ఇ ఇ - ఇ ఇ । ఈ. శం క రీ ఇఇఈ ఇఇ

,, ప గ - పధసా - సధపా । గ గ ధ ప - గ ప గ రి సా , , । ,, పా ధా - సా , రి గ - రి సా।ద ధరీసా-ధసాపదా
,, అ భి - లం ం - డాఎఏ । శ్వఅ రి ఇ - ని ఇ ఇ ఇ దూఈఈ। ,, పా దా - సా అఅ అ-న్నూత।భఅఅక్తా-పాఓషి ణీ

ప ధ గ రి సా - ధ సా ధ పా । ధ ప గ రి సా - స రి గ ప ధ రి ॥
పాఅ అ అర్వ - తి ఈ ము ద్దు । మెంఓ ఓ ఓ హా - న ం ం ం ం గి ॥

-చిట్టస్వరము॥ సా , సధప - ధ ప గ రి స ధ । సా , ధ ధ స - రి గ రి గ ప ధ । సరి ధ స ప ధ గ ప రి గ స రి ।
స ధ ధ ధ స రి గ ప గ ధ ప ధ । సరి స సా ని ధ ని ధ పా మ । గ ధ మ గ రి స రి గ మ ప ధ ని ॥

8. మేళకర్త జన్యము
శురి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కై ని

(8) భూపాలరాగము—రూ॥ తా॥

ఆ. సరిగపధస.
అ. సధపగరిస.

,, గా గా - పా ,, ధా | పా ,, ధా - ప ద ధ ప గా | ,, గాపాదా - ప ద ప్ధ | గ గ ధ ప - గపగరిసా ,,
,, పాండ్యా-భూ ఉ ఉ ఊ | పా ల అ ల - పు ఉ ఉ ఉ త్రి | ,, ప ర్వ త - ర అ అ అ | జ అ స ఉ - మ ల అ అ రీ ఇ ఇ

,, పా దా - ప్ రి గా రీ | సా ,, ,, ,, - ధా పా ధా | ద ధ గ రి సా - రి ప్ దా పా | ధ ప గ రి సా - రిగాపదా
,, పాండ్యా- శి వ ఏ శ్వ | రీ ఇ ఇ ఇ ఇ - రా అ మ్మ | ద అ అ అ సా - సి ఇ ఈ తా | ర అ అ అ మా - ప అ ప నీ

సా , ప్ ధ ప - గ ధ ప గ రి రి | సా , రి స రి - గ ప గ ధ ప ద |
ప్ ధ ప గ ధ ప గ ప గ రి స ధ ... ... భూపాలము.

గ రి గ రి గ ప గ ధ ప గ రి గ ... ... మోహన.
మ ప ధ ని ప్ ని ధ ప మ గ రి స ... ... శైవని.

రి మ ప ధ ని ని ధ ప మ రి గ రి ... ... నాయకి.
స రి గ మ ప ధ ప్ ని ధ ప ధ ప్ ... ... కాంభోజి.

రి గ రి ని ప్ రి ని ధ మ గ రి స ... ... తోడి.
ప మ గ రి స ని స రి గ మ రి గ ... ... శంకరాభరణము.

ప మ ధ ప మ గ రి గ మ ప ధ ని ... ... కల్యాణి.
ప్ రి ప్ సా ని ధ ని ధ పా మ | గ ధ మ గ రి స రి గ మ ప ధ ని ॥

తరఙ్గము (రాగమాలిక)

చరి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కై ని భైరవిరాగము—రూపకతాళము ఆ. సరిగమపధనిస
అక్షణము:- 24 వ కృతియందున్నది. [శ్రీనారాయణతీర్థయతీంద్ర విరచితము] అ. సనిధపమగరిస

ప॥ జయజయ గోకులబాల । - జయ సకలాగమమూల ।
దయయా మాంగోపాల । - దీనం పాలయబాల । ॥ జయ ॥

అ॥ దేవమయా చరితమిదం - దీనధియా అపరాధం - శ్రీ వసుధాధిప కృపయా - కేవలమిహ ధూనుహి ॥జయ॥

చ॥ తుష్టిత్తావకదేహే - ఈశ జగంతినిరీహే - విష్ణాశిక్షితమోహే - వేదాంతాగమగేహే ॥
2. జగదండకోటితనో - జగదుదరాంతరసుతనో - అగణిత సంజాతమనో - అపరిమితాశ్రితధేనో ॥జయ॥
3. వితరదు యీశ్వరకరుణాం - విఘటయ మోహావరణం - సతతం మే ధవళరణం- సాధయసంసృతి తరణం ॥జయ॥
4. ఇతివిధి నాపరిగీతం - శృతివచసా పరిచరితం - యతినారాయణకథితం - యదుకుల భూషణ ముదితం ॥జయ॥

స॥ ,, - ద ని సా సా సా , ని । నీ నీ సా రి స నీ ధా పా ॥ ,, - 1
,, - జ య జ య గో , కు । లాబాల అ అ అ లా ॥అఅ-

,, - స ని సా రి , సా ,, । డిట్టో 2
అఅ - జయ జయ , గో ,, । డిట్టో

,, - స ని సా రి రి గ రి । డిట్టో 3
,, - జ య జ య గో కు కు । డిట్టో

,, - పని సాం రీ గాం ప రి గ రి । డిటో 4
,, - జయ జయ గో ఓ ఓ ఓ ఓ । డిటో

,, - దని సాం సాం సాం , ని । దని సాం రి ప నీ దా పా 5
,, - జయ జ య గో , ఓ । కల పా అ అ అ అ లా

,, - ప మ నీ దా పా దని దని । డిటో 6
,, - జ య జ య గో ఓఓఓఓ । డిటో

,, - పని సాం రీ గ మ గ రి - సాం । రీ సాం రి ప నీ దా - పా 7
,, - జయ జ యగో ఓ ఓ ఓ - తూ । లాలాల అ అ అ - లా

,, - దనిసాంపనిదాపా । మాపాపమగా రీసా । సాప ని రీ గ రిమాపమ । పాదప నీ పనిసాంరిప।
,, - జయపకఅలా అ । గ మముతు తోలాఅ । బాయఅయాఅఅమాఅం । గో ఓఓపాఅఅలాఅఅ।

,, - రి మ గ రి సా ,, పనిదప । మ గ రీ మా ప మ పా ద ప ॥ద ని॥
,, - డి ఇ ఇ ఇ శాం,, వ అ అ అ। ల అయ బా అ అ లా అ అ ॥జయ॥

[illegible] ,, - ప మ ని ద ని పా ద ని ద నీ । దా నీ సాం నీ ద పా , । పా ,, మా ధా పా ,, । పా పా ప మ ప ధ పా ,, ।
,, - దె ఎ వ అ మ యాఅ అ అ అ । చ రి త అమి దం , । దీ ,, న ధి యా ,, । అ వ ర అ అ అ ధం ,, ।

,, - ధ ని సాంసాంసాం ,, । నీ నీ ని రి నీ దా పా । ,, ద ని సాం ప ని దా పా । ప మ గ రి మా పమ పా ధ ప ॥ద ని॥
ఖ - శ్రీఇ వ ను ధా ,, । థి వ కృత పయా అ । ,, క ఎ వా ల అ మి పా । ధుఉఉఉ తో ఉఉ నా మీ ఇ॥జయ॥

చి॥ స్సా స రి గ రి స రి - రిస్సధ । పప్ప-మనిధప-మగమగరిస । స్సరిగపని-స్సన్ని-ధన్నిస । రిగమపధప-మపధనిస్సా ।
స్సధనిసర్రీ-ధనిస్సరిగా , నిస్సరిగారి - గమగరిసరి । గా , రీ స - నీ , ధాప । గా , రీ స - గరిగ - మపధ ॥జయ॥

చరి-అంగ-శుమా-ప-చధ-కైని 2. అఠాణారాగము ఆ. స రి మ ప ని ప స ని స
లక్షణము:-58 వ కృతియందున్నది అ. స ని ధా ప మ ప గా రి స

ప॥ నీ పా-ని స్సానిదా ,, । పని పా-నీ స్సరిస్సని - ద ద । పమ-పామప-మప గా ,, । రీమా-పనీ ప-ని పధధ
ఈఈ-క్షేపే ఎఠా ,, । శలఆరా-గే ఎఎఎ-హొఎ । ఎఎ-ఈశ అ-ఖిల గ ,, । త ని-రతఈ ఇ-హొఎఎఎ
పా - పాగాగారీసా । స్సరిస్సరి - ని స్సధా - ని నిసా । ,, స్సరిసాసనిదాదా । పనిపా-నిరిస్సని-ద ధపమ ॥
పే - పి ఖ్యా అతీఈ । శ్రీ ఇతఅ-మొ ఒడీ - హొఎపే । ,, వెఎదాం౦ ౦ త । గమఅ -గాఎఎఎ-హొఎఎఎ
చి॥ పా,ద ధప - మధప - మపమ । గా, రిరిస - స్సరిమపని । పా,సాన్ని - స్సరిస - నిసని । ధా,న్నిసని-స్సరిసనిసా ।
స్సరిగారిస - నిస రీస్సని । స్సరిస - నిస్సని - దనిద - నిస్సరి । గా,రీస - నీ,ధాప । గా,రీస-గరిగ-మపధ ॥జయ॥

చరి-అంగ-శుమా-ప-చధ-కైని 3. కాంభోజిరాగము ఆ స రి గ మ ప ధ స
లక్షణము;—60 వ కృతియం దున్నది. అ స ని ద ప మ గ రి స

ప. ,, - ధస్సధస్స - నీనీదా । దా ,, దాదా - ని నిదా । పాదా - పాదాసా ,, । స్సనిదా - పదపద - మపమా ।
,, - జగదం - ౦ ౦ ద । రా ,, టి త - నొఒ ఓ । జ గ - దుదరాం ,, । త అ ర -సుఉతఅ- నొఒ ఓ ।
,, - మగపాదాసారీ - । రీ మ గ రీ - రి స రీ గా । రి గ రీ సా ధా - ధ రీ స । స్సనిధా - పధరిస - స్సనిధప ।
,, - అగ జీతసంఅ - । జాఅఅ త - మఆనో ఓ । అ ఆ ప రి మి - త అ అ । శ్రిఇత - ధాఎఎ - నొఒఒఒ ।
చి॥ పధసా - ధస్సరిస - నిధపధ । మ ధ పా - మధపమ - గమగరి । సరిగసారి - ధ్సన్నిధపద్ధ । సరిగమపధ-మగపధసా ।
సధస్సరి - గమగరి - స్సరి గరి । గరిస్సనిధప - మగపధస్సరి । గా, రీస - నీ , ధాప । గా , రీస-గరిగ-మాపధ ॥జయ॥

4. కల్యాణిరాగము

చరి-అంగ-ప్రమ-వ-చధ-కాని

లక్షణము:- 98వ- కృతియందున్నది.

ఆ. సరిగమపధనిస

అ. సనిధపమగరిస

శ్రీ. గాగాపాపాపా ,, । ధధపా - నినిధా - ని స రీ । స రి నీ - ని స ధా - ధ పమప । గా ,, ధధపమ - గపమరి ।
వి త ర మ ఈ ,, । శ్యాఅ ర - కఅరు - ణాం ం । వి ఇ ఘ - ట అ యు - మొంఒఒఒ । హో ,, వఅరఅ - ణంం ం ం ।

,, సరిరీ గా - గరిసా । నిసరీ - సనిధా - నీసా । స రి నీ - ని సధా - సనిధని । ధ ప పా - ధధపమ - గామ్మరి ।
,, పతతంం- మొఎప్ । భఅవ - శఅ ర - ణం ం । స అ అ - ద అయు - ప ం ం ం । స్పృశ తి - త అరఅ - ణం ం ం ।

చి॥ గా, మ్మాప - గధమ - గ రి స । రీ, గ్గరిస - నిసరిసనిస । ధా, న్నిసరి - గా, మ్మమప । ధా, న్నిసరి - గరిసనిసా ।
ధనిసరి - గమగరి - సరిగరి । నిగరి - నిరిని - ధమధనిసరి । గా , రీస - నీ,ధాప । గా, రిస - గరిగ - మపధ ॥జయ॥

5. సురట రాగము

చరి-అంగ-శుద్ధ-వ-చధ-కైశి

రాగలక్షణము:—70-వ కృతియందున్నది.

ఆ. సరిమపనిస.

అ. సనిధపమగపమరిస.

4. ,, రిమపారిసా ,, । నీదా - నిసనిదపా ,, । ,, రిమపాదా - నిసనిధ । ప ధపమ - మగరిమ - రీ పా ।
,, ఇతి విధినా ,, । ప రి - గఇఇతం ,, । ,, కృతిని చ - నఅఅఅ । పొ అరిఇ - చఅరిఇ - త ం ం ।

,, పపనిసరిగపా ,, । నీ దా - నిసనిధ - పా ,, । ప నిసరిసని - నిసనిధపా । నిదపా - రి మ రిమ - పమపా ॥
,, యతివఅఅరా,, । యు ణ - క అధిఇ - తం,,యఅదుఅఉకుఅ-లఅభఉఅఉ । మఅణ - మంఅదిఇ - త ం ం ॥

చి॥ సా, స్సనిధ - నిసనినిధప । మపమనిదని - పధపమరీ । మమరిస్సప - రిమరి - మపమ । నిదని - పదప - మపనినిసా ।
సరిమ - నిసరి - మనిసరిరి । సా, నిదప - మాపనిసరి । గా , రీస - నీ,ధాప । గా, రీస - గరిగ - మపధ ॥జయ॥

పదములు

షరి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కైని 1. ఆనందభైరవిరాగము-తిశ్రజాతిత్రిపుటతాళము ఆ. సగరిగమపధపనిస
అక్షరము:- 28 వ కృతియందున్నది. [శ్రీ క్షేత్రజ్ఞులవారి విరచితము] అ. సనిధపమగరిస

ప॥ మంచిదినము నేడే మహారాజాగా రమ్మనవే ॥

అ॥ పొంచి జూచుటేలె పాలతిరో గోపాలునిని ॥

చ॥ సుదతినో అల వానిసొమ్ము గాదా యీ మేను - పదరితి ఏమానో పదుచుతనమందాల -
పదయుని విడనాడ సమాజమానటే యీ - కాదుప పద్దవె అ కొమ్మ పేరత్తవె ॥మంచి॥

2. ఇందువచ్చుటకు భేద మెంచనేల యీవేళ - ఇందువదనరో వాని ఇల్లుగాదటవె -
అందున్న సుందరివలె యందగత్తె నేగాదా - ఎందుకే పట్టిదూరు ఎవరు దండించేరు ॥మంచి॥

3. మునుపటివలె నాతో ముచ్చట లాడవచ్చితే - మనసీయక నేను మాట్లాడితినా -
వనజాక్షి గోపాలుడావాడే యా చెలిని గూడ - తనకు యిష్టమైతె తగదని చెప్పుదునా ॥మంచి॥

[క్రిందికి రెండక్షరములు చొప్పున పాడుకొనవలయును]

ప॥ , , , - స గ రి - స ని స్ని - , , ని స	స గ రి గా , - గ మ పా - మా , , ।
, , , - మం ౦ ౦ - చి ఇ ఈ - ఇఇ ది ఇ	న అఅ ముఉ - నా ఎ ఏ - డే ఎ ఎ ।
గ రి స - డిట్టో	డిట్టో - ప మ గ రి ।
ఎ ఎ ఎ - డిట్టో	డిట్టో - డె ఎ ఎ ఎ ।

స గ రి గా , - గ మ పా - మా , ,
స అ అ మూఊ - నా ఎ ఏ - దే ఎ ఎ

ప ధ ప మ ప మ - ప మ గ మ - ప మ గ రి । ప మ గ రి సా ॥సగ॥
గ అ అ ర అ అ - మ్మఅ నా ఎ - ఎ ఎ ఎ ఎ । ఎ ఎ ఎ ఎ ఏ ॥మం౦౦॥

ప ని ని ష సాం - రి ష ని ధ - ప ని ని ధ
జూఊ ఊ ఊచూ - ఔ ఎఎ ఎ - ఎ ఎ శ ఎ

ప ధ ప మ ప మ - ప మ గ మ - ప మ గ రి । గ మ గ రి సా ॥సగ॥
గొఒ ఒ వ అ అ - లం ఊ ని ఇ - కి ఇ ఇ ఇ । ఇ ఇ ఇ ఇ ఈ ॥మం౦౦॥

ని స ని స గ రి - గ మ పా - మా , , ।
అ అఅ ల అ అ - వాఅ అ - నీ ఇ ఇ ।

ప ధ ప మ ప మ - ప మ గ మ - ప మ గ రి ।
దాఅ అ ఈ ఇ ఇ - మే ఎ ఎ ఎ - న ఊ ఊఊ ।

స గ రి గ మ గ - గ మ పా - మా , , ।
ఎ ఎ ఎమూఊ ఊ - ఊ ఊ ఊ - నో ఒ ఒ

ప ధ ప మ ప మ - ప మ గ మ - ప మ గ రి ।
స అ అ మం ౦ ౦ - దుఊ ఊ ఊ - ర ఎ ఎ ఎ

ప ని ని సాం , - నీ సాం ని ష రీ - సాం , , ।
ని ఇ ఇ డాఅ - నాఅఅ అ అ - ద అ అ

ప మ గ రి సా - డిటో
ఎ ఎ ఎ ఎ ఏ - డిటో

గా , గ మా - పా , , - , , గ మ
ఏ ఎ మ హా - రాఅఅ - అఅజా ఊ

అ॥ , , , - ప నీ - సాం , , - , , , ,
, , , - పొంఒ - చీ ఇ ఇ - ఇఇ ఇఇ

పా మ మ మా - పా , , - , , గ మ
ఏ ఎ పా ల - తీ ఇ ఇ - ఇఇ రొఒ

చ॥ , , , - ష సా - స గ గ రి - స ని ,
, , , - సు ద - తి ఇ ఇ ఇ - రొఓఒ

గా , గ మా - పా , , - , , గ మ
ఈ ఇసా కి - మ్మఎఎ - ఎ ఎ గాఅ

పమగరిసా సపా - పాగరిసాని - ని ,,
ఊఊఊఊఊఉపద - రి ఇఇఈఈ - తే ,,

గా , మ మా - పా , , - , , గ మ
ఓ ఒ వ దూ - ఖ ఊఊ - ఊఊ త అ

పమగరిసా ప పా - పధధప - మా , ,
ఎఎఎఎఏ వ ర - యుఊఊఊ - నీ ఇ ఇ

గా , , మ రి - సా గ రి గా - రీ , ,	సా , , సా - రి స ని ధ - ప ధ ధ ప
ఆ ఆ ఆ న్నతా - జ అ అ అ - మా డి	న అ అ టే - ఈ ఇ ఇ ఇ - ఇ ఇ ఇ ఇ
పా , ని నీ - సా , , - , , , ,	పా నీ ట ని సా సా - రి స ని ధ - ప ధ ధ ప
ఈ ఘో దు - వ అ అ - అ అ అ అ	ఎ అ అ అ అ ద్ద - న అ అ అ - అ అ వె ఎ
పా మ మ మా - పా , , - , , గ మ	ప ధ ప మ ప మ - ప మ గ మ - ప మ గ రి , ప మ గ రి సా ‖ స గ ‖
ఆ ఆ లో టీ - మ్మ అ - అ అ వె ఎ	రె ఎ ఎ త్త అ అ - వె ఎ ఎ ఎ - ఎ ఎ ఎ ఎ , ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ ‖ మం ‖

2, 3 చరణములు చరణమువలె పాడుకొనేది.

29వ–మేళకర్త. 2. శంకరాభరణమురాగము–చాపుతాళము ఆ. సరిగమపధనిస

హరి–అంగ–శుమ–వ–చధ–కాని. శ్రీ క్షేత్రజ్ఞులవారి విరచితము. అ. సనిధపమగరిస

ప‖ ఏవ్వడె ఏవ్వడే–ఓ భామా వీ–డెవ్వడే యెవ్వడే ‖ఏవ్వ‖ అ‖ ఏవ్వడేనే వవ్వలించినవేళ–పువ్వుబాణము వేసి రవ్వజేసి పోయె ‖ఏవ్వ‖ చ‖ పట్టపగలు తావచ్చి మంచి – దిట్టమైన యిల్లుజొచ్చి – అటునాడు చైపట్టి కౌగలించి – గట్టిగ కావిలించి గంటుజేసిపోయె ‖ఏవ్వ‖ (2) వెన్నదిన్న చిన్నతనమో – గొల్లకన్నెల వలపించేగుణమో – కొన్నమగని వలె కొంగుబట్టి దీసి – రచ్చకు తావచ్చి – రవ్వజేసిపోయెనే ‖ఏవ్వ‖ (3) పేదవాదల కిది యూరా – యిందు చిన్న పెద్దలు లేవరులేరా – వీధివారందరు వింతగచూచేరు – దాదుఫిరాదేమి లేదాయె తరుణిపి ‖డెవ్వడే‖ (4) సరస వంతుడు తాననుకొని – తనకుతా – సరిసాటియెవ్వరులేరని – పురుషుడూరలేని ప్రొద్దు మాపటివేళ – ముద్దుల దేలించి – ముద్దుబెట్టుకపోయె ‖ఏవ్వ‖ (5) నీలమేఘశ్యామలాంగుడు మంచి – మేలు పీతాంబరధరుడు – లీల పదియార్వేల గోపస్త్రీలలో లుండు మా మువ్వగోపాలుడని పోయె ‖ఏవ్వ‖ రాగలక్షణము:–77వ–కృతియందున్నది.

ప‖ , – పా మా గా ǀ మ పా – మ ప ధ ని ǀ సా , , , సా ǀ స ని దా పా – పా

, ఏ వీ వ్వ డే ǀ ఎ ఏ – ఎ ఎ వ్వ ǀ డే ఎ ఎ ఎ ఓ ǀ భ అ అ మా – వీ

గ మ - పా మా గ మ । పా , ధ ప ధ ని । స రి సా - స ని ధ ని । ప ధ ని , - ని సా
[illegible]

అ॥ , - పా - ప మ మ గ । మ పా - ని ధ నీ । , సా రీ సా । స ని దా - ని సా
[illegible]

, - ప ద ని సా । స ని దా - ప ద ని స । సా , - స ద పా । మ పా - పా మ గ । మ - పా ॥
[illegible]

చ॥ , - స రి గా గా । మ గా - మ గ మా । , మ ప - ప మ గా । స రీ - రి [illegible]
[illegible]

స రి - రి సా । సా , - స ని నీ । స సా - ప మ గా । గ మా - పా పా
[illegible]

, - పా మా గా । మ పా - ని ద నీ । , సా - స రి గ రి సా । ని ప పా - ని సా
[illegible]

, - స ని - గ రి సా । సా ని - ధ ని స రి । సా రి - స ని ధా పా । మ పా - పా మ గ । మ - పా ॥
[illegible]

2, 3, 4, 5 చరణములు, చరణమువలె పాడుకొనేది

౭. కుర-జీరాగము-ఆదితాళము

ఆ. స ని స రి గ మ ప ధ
అ. ధ ప మ గ రి స ని స

[illegible]

[శ్రీ [illegible]]

[illegible]

(2) పంచాక్షరీ జపశీలునురా! - పాశుపతులను వినజాలనురా! శాంతి పదం సేవించునురా! శ్రీరుద్రాక్ష సరులు తెంచునురా! ||శివ|| (3) అజ్ఞానాది చన్నుల దుమునురా! నా పెజ్జ గొంటునుబట్టి కదియునురా! బుజ్జగించును పనిశీలునురా! కవన్మౌని వొక్కనిప భక్తురాలనురా! ||శివ|| (4) మోహామోహములుట్టి జేర్చునురా! - నీనామమును తోడ బూతిగూర్చునురా! వేమరుతోడ బిక్షవేడనురా! - త్యాగరాజ మన్నారుదరంగ మల్లాదినురా! శివ||

(2, 3, 4 చరణములు చరణము స్వరమువలె పాడుకునేది)

రాగలక్షణము:—29 వ, మేళకర్త ధీరశంకరాభరణ రాగజన్యము. నిషాదాంత్య ఉపాంగ రాగము. ఇది మందర స్థాయి నిషాదము క్రిందను మధ్యమస్థాయి నిషాదము పైనను సంచారములేనిది. మధ్యమ నిషాదములు, రాగచ్ఛాయాస్వరములు మందరస్థాయిలో (నీపా) అను ప్రయోగమును కదాచిత్ గా పూర్వులు పాడుకయుండు యున్నది. ఎల్లప్పుడు పాడదగినది. [క్రింది వాగ్గేయకారుల చెప్పిన పాడుకొనవలయును.]

శి|| ,, - స స సా , , - సా ,,, న్లి గ రి రి స	న్లి , న్లి స రీ	సా , , , , స న్లి నీ
,, - శి వ దీ , , - క్షా ,,, ప రు ఊ ఊ ఊ	ఊ, రాలనూ	రా , , , , నా ఎ ఏ
డిటో	డిటో	సా , , న్లి స గ మ గా
డిటో	డిటో	రా , , అ అ నా ఎ ఏ
రిగ రీ - స న్లి సా ,, న్లి సరిగమా , రీ , స న్లి	, , , న్లి స రీ	సా , , న్లిస రిగమపమగ । రిసన్లి
ఎఎఎ - శి వ దీ ,, క్షఅఅఅఅ , అ , పరూ	, , , రాలనూ	రా , , నాఎఎఎ ఎఎఎ । ఎఎఏ
, , - రి న్లి సా రీ - గా గా గ మ గా	రీ , గ మా ,, గ రి	సా , రి గా ,, గా మ ప
శి ఇ లా మిం - త్రై నా వి డు వా	జా, అ అ ,, ల ను	రా , అ అ ,, నే ఎ ఎ
గ రి - డిటో	రిగమగరిగమా , గ రి	సరి గరి సరిగా , గామప।గరి।సస
ఎ ఎ - డిటో	జఅఅఅఅఅ , లను	రఅఅ అ అఅ , నా - ఎ ।ఎఎ।శివ
అ|| , , మ పా మ గా , రి - గా పా పాపా	,, ప మ గా మ పా	ప మ గా , గా మ ప గ రి
, , శి వా శి వా , అ - గూరూ నా జ్ఞ	,, మి ఇ ఈ ర నూ	ర అ అ , నా ఎ ఏ ఎ ఎ

స ధ - స రి సా,, - రి గా గపమపగా | రి , గ మా ,, గ రి | సా , రి గా ,, గామప । గరి । సరి
ఎ ఎ - త్రిశక్తి ,, - ష్ణ రూడం౦౦టే | చే , ఎ వి ,, ర ను | రా , అ అ ,, లే ఎఎ । ఎఎ । శివ
చ॥ ,, - స ని సా సా - ,, సా ని స రి | ,,, ని స స రి | సా ,,,, స రి ధ
,, - వ డి గా వా - అ చ్చిన తమా | ,,, బ్రో ర వరా | రా ,,,, అ అ అ
ని - ధ ని సా స స - రి గా గ మ గా | రి , గ మా ,, గ రి | సా , రిగా ,, గామప । గరి । సస
అ - ని ధి వా ర్చ న - శే శా త ల పూ | తి , శి తా ,,య్యాప | రా , అఅ ,, లే ఎఎ । ఎఎ । శివ

మడుగు కాని । చెరగుతీయనురానీవు మాటిమాటికి నోర । మాయనుకా ॥శివ॥ అనుపల్లవివలె పాడుకొనేది.

2, 3, 4 చరణములు, చరణము స్వరమువలె పాడుకొనేది.

తరి–అంగ–కుమ–ప–శుధ–కాని

1. తిల్లాన. వసంత—ఆది

ఆ. సరిగమధనిస
అ. సనిధమగరిస

[త్రిశ్ర చాల్తిక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలెను.]

రాగలక్షణము:—15-వ మేళకర్త మాయామాళవగౌళ జన్యరాగము. షాడవరాగము, ఆరోహణమునందు, సగమధని అను షాడవ ప్రయోగమే విశేషముగ గనబడుచున్నది. సరిగమ అని కొందఱి మతము. ఈ రాగమందు, పంచమము నుపయోగించ వలయునని మరికొందర మతము. అంతర గాంధార, కాకలి నిషాదములును, చతుశ్శ్రుతి దైవతమును రాగచ్ఛాయా స్వరములు. ఈ రాగమునకు లక్షణ ప్రకారముగ నుండవలసిన శుద్ధదైవతము, మధని అను ప్రయోగమునందు మాత్రము గనబడుచున్నది. ఇతర దైవతములు చతుశ్శ్రుతి దైవతములే. మంద్రస్థాయి దైవతము కొన్నిచోట్ల సంచరింపజేయవచ్చును. ఎల్లప్పుడుపాడదగినది.

ప॥ సా ,, స రి నీ - దా నీ , ద మా | మాగమధమ గరిసా | ధామాధానీ
ధీం ,, తో ం ం - తాం , ది రి | తానాఅఅఅ అదిరి | నా అ ది రి
అ॥ సససస - సససస - సారిసాని - సాగగ | రి గా - మగ రి స ని | ధధమ - గమధధని
తదనిత - తదనిత - తా రదా రె - నాది రి | దిత్తోం - త న న త న | న న న - న నన నన

చ॥ సాం సాం సాం, పసాం పని - సాం రిం రిం పని
నిన్నే, ఇ ట్లయున్న - దీరాల అ ఆ
సాం గం రిం గాం మాం గాం, రిం సా వని
మన్నగ దా ని నే. అ లో ర ల

| ధా నీ ధ ధ మా |
| ఏ స్తే మ రు లు |
| సా స సాం రిం సా |
| వ న్న, గా వ శ్రీ |

| సాం, ని - ధ ని ధ మా . గ మ ధ ని |
| లా, న్న - బి ఇ ఇ ఇ - ర లు లు లు |
| నీ ని ధ ప మ ధ ని |
| కృష్ణాజి ం ం ద్ర |

శుభ-అంగ-శుభ-ప-శుభ-పాని

2. ఫరజురాగము — ఆదితాళము

ఆ. స గ మ ప ధ ని స
అ. స ని ధ ప మ గ రి స

ప్రేమతో అందత్తు ముఖ చూచ్చిన పాటగానవలెను.

రాగలక్షణము:— 15 వ మేళకర్తయగు, మాయామాళవగౌళ జన్యరాగము. షాడవ సంపూర్ణరాగము. గాంధార మధ్యమములు, రాగచ్ఛాయాస్వరములు. అవరోహణమందు ఋషభవర్జ్యము. మంద్రస్థాయి, నిషాదమునందే తారస్థాయి గాంధారము వరకు సంచారము. ప్రాయోగము పాడుచున్నట్లు కనబడుచున్నది. ఎల్లప్పుడు గానము చేయవలసినది.

మ॥ ప నీ - ధా - ప ప మ
త ధీం - ధీం - త త న
మ ప మ గా - మ మ గ గ రి రి
త కి ట ధీం - త ం కి ట త క

| పా, ప మ |
| నం, తో ం |
| సా మ మ గ గ మ మ |
| తా కి ట కి ట త కి |

| గ మ ప ద |
| , త ద ర |
| ప ద ప మ ప ప ద ని |
| త కి ట ం కి ట త క |

అ॥ పా ద ద దా ,, నీ ని ,, నీ ,,
తా ని ర ధీం ,, నా ని ధీం ,,
పం ని పం గాం మం మం గం
తో ధర దానితో ద్ర
సా మ మ గ మ గా సా సా ప ద ప ద
తారుఝణు త క ధీ ం , త త కరుఝణు
సం గం సం రిం ని సాం స స సా
త ద్రి త కింగుతో ం కి ధీ

| ప సం రిం సం |
| త ది యన |
| స సం , సం సం |
| స ని , త ం |
| మ మ పా మ మ |
| త కి ట , త |
| ప పా మ సా , |
| త కిం గుతో ం ,, |

| ని సా సం |
| ర ధీం త |
| సం ని ని ప ద పా |
| తా ద - ని ం ధీం |
| మ మ ద ప ని ని పసం |
| త కి ధ ర కి ట త క |
| ప ద ప మ మ ప దా |
| త క ద ధ కి ణ తో ం |

ప ని ద పా మ గ మ	ప ద ప మ	గ రి గా
ము ద తి నీ ము త గి	వ చి , ,	న్న దిగా
మ గ మ గా రి స ని	స మ గ మ	ప ధ సీ
ము ర త కే శి క ది	బ ల యా ,	, టి గా
ప ని ద పా ద నీ	ప గా మ	గ రి ప ని
ప దయు న్దై న కం	క టే శ్వ	రా , ని మ
ప ని ద ప మ గ మ ప	ప మ గా , మ	గ మ ప ద ॥
మ ర గు న ర , మ్మ	రా , , , స	మ య ము ర॥

అష్టపది

౮

చరి-అంగ-శుమ-వ-చధ-క్రైని మోహనరాగము - ఆదితాళము ఆ. స రి గ ప ధ స

అ. స ధ ప గ రి స

శ్రీ జయదేవకవి విరచితము

అనుబంధము:. 73 వ పుటలోయున్నది.

చ॥ విరచిత చాటు వచన రచనం - చరణే రచిత ప్రణిపాతం - సంప్రతి మంజుల వంజుల సీమని కేళి శయన మనుయాతమ్ - ముగ్ధే! మధుమథనం - అనుగత మనుసర రాధే! ॥

2. ఘన జఘన స్తన భారభరే - దర మంథర చరణ విహారం - ముఖరిత మణి మంజీర - ముపైహి విధేహి మరాళ నికారం - ముగ్ధే! మధుమథనం, అను గతమనుసర రాధే! ॥

3. శృణు రమణీయతరం తరుణీ జన మోహన మధురిపు రావం కుసుమ శరాసన శాసన వందిని పికనికరే భజ భావమ్. ముగ్ధే! మధుమథనం అనుగత మనుసర రాధే!

4. అనిల తరళ కిసలయ నికరేణ కరేణ లతా నికురుంబం ప్రేరణమివ కరభోరు! కరోతి గతిం ప్రతి ముంచ విలంబం. ముగ్ధే! మధుమథనం అనుగతమనుసర రాధే!

5. స్ఫురిత మనంగతరంగ వశాదనుమానిత హరి పరిరంభం పృచ్ఛ మనోహర హార, విమలజలధార, మముం కుచకుంభం. ముగ్ధే! మధుమథనం అనుగతమనుసర రాధే!

6. అధిగత మఖిల సఖీభిరిదం, తవవపురపి రతిరణసంజ్జంచండీ! రణితరశనారవ,
డిండిమ మభిసర సరసమలజ్జం మూర్ధే! మధుమధనం అనుగతమను సరరాధే! ॥

7. స్మరశరసుభగనఖేన, సఖీమవలంబ్య కరేణ సలీలంచల వలయక్వణి తైరవబోధయ, హరి
మపి, నిగదితశీలం, మూర్ధే! మధుమధనం అనుగతమను సరరాధే!

8. శ్రీజయదేవ భణిత మధరీకృతహార, ముదాసితవామం - హరివినిహిత - మనసా - మధితిష్ఠ
తు-కంఠతటీమవిరామం. మూర్ధే! మధుమధనం అనుగతమనుసరరాధే!

[ప్రతిలికి రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును.]

, - స రీ రి గా - గా - గ రి సా	, - స రి గ -	స రి గా
, - వి ర చి త - చా - అ అ టూ	ఈ - వ చ న -	ర చ నం
, - మ గా మ దా - ప ద - ప ద పా	, - ప దా పా ,	గా గ రి రి స
, - చ ర ణ ఎ - ర చి - త అ అ	అ . ప్ర ణి పా ,	తం ౦ ౦ ౦ ౦
రీ - గ గా మ పా - ద ప - ద ప ధా	, - సాం ప దా ,	సాం స ప
ం - సం ప్ర తి - మం - జా ఈ శ	అ - వం జా ల ,	నీ మ ని
, - రీ స - స ద మ - మ ద	రి ప ద ప - ద ప	గ మ - గ రి స రి । స ధ
, - కే లి : శ య న - మ ను	య అ అ అ - అ అ	తం ౦ - ౦ ౦ ౦ ౦ । ౦ ౦
, - గ గా - గ రి రి స రీ	, - స రీ గ పా	ధ ప గ మ - గ రి స రి
, - మూ ర్ధే - ఎఎ ఎ ఎ ఏ	ఎ - మధు మ ధ	న ౦ ౭ ౦ - ౦ ౦ ౦ ౦
రీ - గ పా ధ పా - ప ద - ప ప	రీ - రి ప ద ప	ద ప గ మ - గ రి స రి । సధ ॥
ం - అను గ తా - మను - స ర	రా - అ అ అ అ	అ అ అఅ - ధ ఎ ఎఎ । ఎఎ ॥

(2 మొదలు 8 వరకు మొదటి చరణమువలె పాడుకొనవలయును.)

జావళ్లు

1. కాంభోజిరాగము — ఆదితాళము

ఆ. సరిగమపధస
అ. సనిధపమగరిస

షరి–అంగ–శుమ–ప–చధ–కై_ని

శ్రీధర్మపురి సుబ్బారావుగారి విరచితము

రాగలక్షణము:—60-వ కృతియందున్నది.

ప॥ నిను నమ్మినారా - నీరజనయనా -
అ॥ నన్ను విడనాడ న్యాయమా - నాసామి
చ॥ 1. కమ్మని మోవిచ్చి కౌగిలియ్యవేరా - నమ్మినదానరా నాసామి యీవేళ ॥నిను॥
2. ఎంత వేడినను పంతమా నాపైని - సంతతంబు నిన్నే చింతించుచున్నార ॥నిను॥
3. మరునిబారికి ఓర్వఁజాలని - మర్మమెల్ల తెలిసి - శ్రీధర్మపురనివాస ॥నిను॥
[వేరొక కంఠస్వరముల చొప్పున పాడుకొనవలయును.

ప॥ , , , - ప ద సా ని
, , , - ని ను న మ్మి
పా , దాప - పాదా - సరిగరిసని -
యాఅనాఅ - ని ను -నఅఅఅఅమ్మి-

అ॥ పా , ధామ - ధ ప - రి గ రి
యఅ నా అ - నన్ను - వి డ అ
దానిదపప - దాసా - రిగమప - మగ
సామిఇఇఇ - నన్నా - విఇఇఇ - డఅ

ధా , పా , - మా
నాఅరా అ - నీ
ధా , ని పా- మా
నాఅఅ రా - 5
సరి గా - సా
న అ దా - నా్యి
రి , సా , - స ని
నాఅదాఅ - న్యఅ

ధ ప ప మ గా - మా
ర అ జ అ అ - న
ధ ప - ప మ గా - మా
ర అ - జ అ అ - న
రి గ రి సా - రి స ని
యఅఅ మా - న అ అ
సరిసా-గధపా। ధానిధపమ ॥షధ॥
యఅమా-నఅసా।మిఇఇఇఇ ॥నిను॥

పల్లవిపాటే 1, 2, 3 చరణములు పాడుకొనేది.

రి-సాగ-శుమ-వ-శుధ-కైని

2. ఆనందభైరవిరాగము-ఆదితాళము

ఆ. సగరిగమపధపనిస
అ. సనిధపమగరిస

ప॥ మధురానగరిలో చల్లనమ్మబోను దారి విడువు కృష్ణా! ॥మధు॥
అ॥ సౌందరజేశాను - కట్టిన విద్యద - పట్టకు కొంగు - గిట్టిగాను కృష్ణా! ॥మధు॥
చ॥ కొంటి కొంటరి - నాతో - పరిహాసమాడకు - రాజమార్గమిది కృష్ణా! కృష్ణా!
(శ్రీజవశీలు నను చేసవత్తు రిక - విడువిడు నా చేయి కృష్ణా! కృష్ణా! ॥మధు॥

[అర్థము:-పై కృతియందున్నది]

[శ్రీకాళిక కాల్లస్వరముల చౌకమున పాడుకొనేది]

ప॥ ,, - మ ధా పా మ - ప మ గ రి - స రి స్థి
మ ధు రా అ - న అ గ అ - రి ఇ లో
,,, - మ ద ప - మా గా రి స సా - గ మ
చా అ రి - వి డు వు ఉ ఊ - కృ ఉ
,, - మ ధా-మా ప ద పా - పమగరి-సరి- రిసపని
మ ధు-రా అ అ అ - నఅగఅ-రిఇ లోఒఒఒ
,,, - మ ధ ప మా - గా రి స సా - గ మ
చా అరి వి - డు వు ఉ ఊ - కృ ఉ

అ॥ ,,, - స గ గ రీ - సా , , - స రి రి స స్థి
సౌఅ దటి - శే ఏ ఏ - శ అను ఊ
,,, - గమపపా - పా ,, - పా ద ని దా , ని
కట్ట క - కొంం - గూ ఉఉఊఉ ఉ

,,, - స్థి స - గ రి
ఒఒఒ - చ ల్ల - న అ
పా ,, - ,, ,,
ష్ణా అ - అ అ
స్థి , - స మ గ రీ
ఓఒ - చ ల్ల న
పా ద ప పా ,, ,,
ష్ణా అ అ అ అ అ

,,, - స మ గ రీ
ఉఉఉ-త అ ప్పక
పా , - గా మ పా
ఊఉ - గ అ ట్టి

గా మా - మా మా
అ మ్మ - బో మా
పా ,, - ,, ,,
అ అ - అ అ
గా మ్మా - మా మా
అ మ్మ - బో ను
పాపసప-మగిస.గమ। మధా॥
కృష్ణఅఅ-అఅఅ।అఅ।మధు॥

గా , , - మా మా
వ అఅ - చ్చె దా
మగగరిస స్థిసగ ।మగ। మధా॥
గాఅఅఅను-కృష్ణఅ।అఅ।మధు

[illegible] ;;;-ప మ మ - మ ప ని ద పా - మ ధ మా | ;;; - మ ప ని సా | సా ;; - సా సా
గా న రి - గా మీ మ అ రి - నా అ త్లో | ఓ ఓ ఓ - మ ర మ ము | లా అ అ - ద మా

;;;-ప గ రి సా - ;; సా - ని ద పా | ద మ - ప ని స రి - ;; సా | ;; ని స రి స - ని ద పా ;
రా అ జ మా - అ అ గ్గ - మి ఇ దీ | ఇ ఇ - కృ ష్ణ అ - అ అ అ | అ అ కృ ష్ణా - అ అ అ అ

;;;-మ ప రి సా - స ని రి స ని - ధ పా | మా ; - గా మ పా | ప మ మా గ రి - గ మా
వ్ర జ మ ని - త అ లు లు - న మా | [illegible] - చే ర రా | అ అ త్తు [illegible] - రి క

;;;-గ మ మ పా - పా ;; మ ని సా రి స ని ధ | పా ;; ;; పా | మదపమగ - మగమ । పా । మధా॥
ని ము ని ము - నా అ చై ఇ ఈ ఇ ఇ ఇ ఇ | ఈ ఈ ఈకృ | ష్ణాఅఅఅ - అఅఅ । అ । మధు॥

[illegible]-చక్ర [illegible] జన్యము. 3. శహానరాగము - చాపుతాళము. ఆ. సరిగమపమధనిస

-సరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైని. [తెల్లాకుల కెంకి చేశ్వాగ కృష్ణా కృతి కీర్తనము] అ. సనిధపమగమరిగరిస.

ప॥ రారా మాయింటిదాక రయమాద గోపాలా - బాలుడవని నీకున్న చాలా గాఢప్రీతి ॥రారా॥

అ॥ ఎంతనీ కెదురా పంతమేలరా నాపైదయ తీరకునా వాడకు చతురత నీ ॥రారా॥

చ॥ (1) మాపల్లెపట్నాలు బదిగో - గొల్లాగ యాగాదయి - పల్లాకి మారుత - పెల్లాకీ చూచుమండే - పల్లవేమకరారా పల్ల - వాధనిగారా - సాలీతము గముక్తి పరిపాలపడుగాని ॥రారా॥ (2) అత్తాగారున్నాగు - కత్తివంటిది నా - అత్తాగారున్నారు - కత్తివంటిది నా - చిత్తాము నిల్వదు చెల్వాడా - నిన్నుజూడ - పంకజముఖలతో వంకలు జరిసేవు - వింక మేలర చెంక చేశవరద కేడే ॥రారా॥ (అనుపల్లవివలె పాడుకొనెడి)

రాగలక్షణము :— 72వ-కృతియందున్నది.

చ॥ , సా-స రి గా రి । రి , - రి రి । , రి గ - మ ప మా । గ మా - రి రి గ రి (1)
, రా-రి అ అ మా, ఇం - టిద । ఇ రయ - ము కా నా । గో పా - పాలా౽౽౽

. స్ర - సా - స రి గా రి । రి గా - గ రి రి । , రి గ మా - ప ద ప - ధ స పా (2)
అత - రా - రి అ అమా । ఇ ం - టి ద కి । ఇ ర అయా - ము కా [illegible] - న అ అ

గ మా - ప మ గ మ రి గ రి । స ని ని స - రి గ రి సా । స ని ధా - ప మ ధా
గో - షి - వ అ అ అ లా అ అ, అ అ బ అ - బా హు దు ద । వ అ నీ - నీ ఇ న్యా

, ని స - రి గ మా ప ధ । ప మ గా , మ - రి రి గ రి । స ని సా ॥
ఉ చ అ - అ అ అ గ అ । న ం ం ం ం - మ్యా తీ ఇ ఇ । ఇ ఇ రా ॥రా॥

అ॥ , ప ధ - ప మ ధా । నీ , - రీ సా । , ని స - రీ సా । స ని ధా - దా ని ధ పా
, ఎ ం - త అ నీ । కె , - డీ సా । , వ ం - తా మే । ల అ రా - నా అ అ పై

, స రి - సా ప ని ధా । ద ధా - దా ని ద పా । , రి గ - మా ప మ మా । రి గా - రి రి గ రి । స ని - సా ॥
ఇ ద ం - తీ ర అ అ । త్సు రా - నా అ అ దూ । , చె ం - తా అ అ కూ । జె షి - రాగా అ అ । అ అ - రా ॥

(అనుపల్లవి స్వరమువలె చరణములు పాడుకొనేది)

చరి-సాగ-శుమ-వ-చధ-కై ని　　కాఫీరాగము——ఆదితాళము　　ఆ. సరిగామరిపమపధనిస

[శ్రీ బకించంద్ర చటోపాధ్యాయిగారిచే రచింపబడినది]　　రాష్ట్రగీత　　అ. సనిధపమగరిస

ప॥ వందే మాతరమ్ - వందే మాతరమ్ ॥వందే॥ అ॥ సుజలాం సుఫలాం మలయజ శీతలాం సస్యశ్యామలాం మాతరమ్॥వందే॥
చ॥ (1) శుభ్రజ్యోత్స్నా పులకిత యామినీం ఫుల్లకు సుమిత ద్రుమదల శోభినీమ్ సుహాసినీం సుమధుర భాషిణీం సుఖదాం వరదాం మాతరమ్ ॥వందే॥ (2) త్రింశత్కోటి కంఠ కలకల నినాదకరాలే ద్విత్రింశత్కోటి భుజైధృత ఖర కరవాలే కేబోలే మా తుమి అబలే? బహుబల ధారిణీం నమామి తారిణీం రిపుదల వారిణీం మాతరమ్ ॥వందే॥ (3) తుమి విద్యా తుమి ధర్మ, తుమి హృది, తుమి మర్మ త్వం హి ప్రాణాః శరీరే బాహుతే తుమి మా శక్తి హృదయే తుమి మా భక్తి తోమార యీ ప్రతిమా గడీ మందిరె మందిరే ॥వందే॥ (4) త్వం హి దుర్గాదశ ప్రహరణ ధారిణీ కమలా కమలదల విహారిణీ వాణీ విద్యాదాయినీ నమామి త్వాం నమామి కమలాం అమలాం అతులాం సుజలాం సుఫలాం మాతరం ॥ వందే మాతరమ్॥ శ్యామలాం సరళాం సుస్మితాం భూషితాం ధరణీం భరణీం మాతరం ॥వందే॥

రాగలక్షణము :- 42 వ కృతియందున్నది.　　త్రేలికి రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనేది.

చ॥ సాం - ని ప మ - రీ న్రి । సా , - రి । , మ - రి మ ప ని ॥ పప - ని ప మ - రీ న్రి । సా , , । సా , , ॥
పం - డా ఎ ఎ - మాత । రం ం - మ । , త - రం ం ం ం ॥ వ ం - డా ఎ ఎ - మాత । రం ం ం । ం ం ంం ॥

అ॥ మ మ మా - మ ప పా । మ ప ని ని । సా , ని సా ॥ , పా పా - రీ ప । సా , ప । , ని ప మ ॥ ప ప ॥
కా జ లా ం - సు ఫ లాం । మ లయ జ । తి , త లా ం॥ , స స్వ - ర్యామ । లాం - మ । , త ర ం ॥ వ ం ॥

చ॥ , మ మా - పా నీ । మప ని ని । సా , ని సా ॥ మ ప ని స రి రి - ప ని । ప ని - సా । ని - సా , ॥
, కు ధ్ర - జ్యోత్స్నా । పుల కి త । యా , మి నిం॥ ఫు ల్ల కుసు మిత - ద్రుమ । ద ల - శో । భి - నిం , ॥
ప రీ - ప రీ - ప ని । ప ని - సా । ని సా , ॥ మ ప రీ ,, - ప ని । సా , - ప । , ని ప మ ॥ప ప॥
సుహా - సి నీం - సుమ । ధుర - భా । షి ణీం ॥ సు ఖ దాం ం - వ ర । దాం - మ । , త ర ం ॥వ ం॥

2 నుం 4 చరణములు చరణమువలె పాడుకొన వలయును. (మిగిలినది అనుపల్లవి వలె)

—: మంగళము :—

ఆ. సరిగమపధనిస
అ. సనిధపమగరిస

చరి-అంగ-శుమ-వ-శుద్ధ-కాని. సౌరాష్ట్రి రాగము. ఆదితాళము

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి విరచితము]
(అనుభవమున, చధ-కైని లు వాడబడు చున్నవి.) [ఇలకి శాల్లక్షణముల చా॥ పాడునది.
[రాగలక్షణము:- 2 వ- కృతియందున్నది.

ప॥ నీ నామ రూపములకు - నిత్య జయ మంగళము ॥నీ॥
అ॥ పవమాన సుతుడు పట్టు- పాదార విందములకు ॥నీ॥
చ॥ పంకజాక్షి నెలకొన్న - యంక యుగమునకు ॥నీ॥ (2) నళినారి గేరు చిరు- నవ్వుగల మోమునకు ॥నీ॥ (3) నవముక్తా హారములు - నటియించే యురమునకు ॥నీ॥ (4) ప్రహ్లాదా నారదాది - భక్తులు పొగడు చుండే ॥నీ॥ (5) రాజీవ నయన త్యాగ- రాజ వినుతమైన ॥నీనా॥

స్వ , - స నీ ధా పా , - పా మ - గ రి సా । , స్స స - రి స రీ । పా మ - గ మ ప ధ ని ॥
[illegible] - [illegible] మా అ - రూ ప - ము ల క । ఉ . నీ త్య - జ [illegible] య । మం ం - గ ళ ం ం ం ॥
సా , - స నీ ధా పా , - గ మ ధ ప - ప మ ధ ప మ గ రి స । , - స్స స - రి స రీ । పా మ - గ మ ప ధ ని
[illegible] - [illegible] మా అ - [illegible] ప - ము [illegible] ల అ [illegible] । ఉ - నీ త్య జ [illegible] య । మం ం - గ ళ ం ం ం
స మ ధ నీ , సా , - రి స రి - స రి సా । ని స ని - ధ ని ధ - పా । , - మా గ - మ ప ధ ని ॥సా॥
[illegible] మ అ , నా , . [illegible] - [illegible] టూ । ప అ అ - ద [illegible] - రా । అ - విం ద - [illegible] ల [illegible] ॥ నీ॥
స మ ధ నీ , రి స సా , - రి స ని స రీ - మ గ గ రి సా । ని స ని - ధ ని ధ . పా । , - ప మ గ - మ ప ధ ని ॥సా॥
[illegible] మ అ , [illegible] అ అ - [illegible] దూ - [illegible] అ [illegible] అటూ । ప [illegible] అ - ద అ అ - రా । అ - వి ం ద - ము [illegible] ॥ నీ ॥

(అనుపల్లవి పిదప చరణములు పాడవలెను.)

పల్లవి భైరవిరాగము — ఆదితాళము

రాగలక్షణము :— 24 వ కృతియందున్నది.

చరి - సాగ - శుమ - ప - శుధై - కైని ఆ. సరిగమపధనిస అ. సనిధపమగరిస

ఆరో, వ్యత్యస్వరములు - 32 అక్షరములు ఆరోహణయందు చతుశ్రుతిధైవతము గూడ కలదు.

ప॥ పాలయమాం పశుపతే సామో దయాసిధే. [క్రొత్తగ అక్షరముల చొప్పున పాడవలెను.

[illegible] ,,,,,,- రీ ,, నీ సా ,, రీ ,,మాగారీ - గా,మా ,	పా ,,,, దా ,,,,,, పా । ,,, ,, పామా,, , గా , ,, - రీ సా
[illegible] - సా ,, ల యా , మాం,, పాలశు . ప,అ,	తే ,,,, స ,,,,,, మో । ,,,,,, దయా,,,, సి ; ,, - ధే ఏ
1 ,,,,,, - డిటో డిటో	,,,,,, గా ,,,, - రీ ,, । ,, - గా ,, - మా ,, - గా ,, - రీ ॥
2 ,,,,,, -	,,,,,, మా ,,,, - గా ,, । ,, - రీ ,, - మా ,, - గా ,, రీ ॥
3 డిటో	,,,,,, గా ,,,, మా ,, । ,, - పా ,, - మా ,, - గా,, - రీ ॥
4 డిటో	,,,, , రీ ,,,,గా ,, । ,, - గా ,, - రీ ,, - సా ,, - రీ ।

5	,,సా,, -	...	...	,,,,,, సా ,, రి ,, సా ,,। ,, - ,, స్రి ,,,,,,ధా ,, స్రి ।
6	డిటో	...	...	,,,,,, రి ,, గా ,, సా । ,, - రి ,, స్రి,, గా ,, రి ।
7	డిటో	...	...	,,,,,, గా ,, రి ,, స్రి । ,, - పా ,, మా ,, గా ,, రి ।
8	డిటో	...	...	,, ,,, మా-,పా ,, మా । ,, - గా ,, రి ,, గా ,, రి ।
9	డిటో	...	...	,,,,,, పా,,మా,, పా । ,, - గా ,, మా ,, రి ,, గా ।
10	డిటో	...	...	,,,,,, ధా ,, పా ,, మా । ,, - పా ,, మా ,, రి ,, గా ।
11	డిటో	...	...	,, ,, ని ,, ధా,, పా । ,, - మా ,, మా ,, గా ,, రి ।
12	డిటో	...	...	,,,,,, పా,, ని ,, ధా । ,, - పా ,, మా ,, గా ,, రి ।
13	డిటో	...	...	,,,,,, పా, మా ,, మా । ,, - గా ,, గా ,, రి ,, రి ।
14	డిటో	...	...	,,,,,, పా ,, రి ,, సా । ,, గా ,, గ్రి ,, సా ,, స్రి ।
15	డిటో	...	...	,,,,,, ౕ ,, గా,, రి । ,, మా ,, మా ,, గా ,, రి ।
16	డిటో	...	...	,,,,,, ని ,, సా ,, రి । ,, గా ,, గ్రి ,, సా ,, స్రి ।
17	డిటో	...	...	,,,,,, మా గా - రి గా - పా । గ్రిసా - స్రిస్రాస్రి - సారిగా ।
18	పారిపా	...	...	,,,,,, గామాపాధా - మా । పామా - గారిగామాపామా ।
19	గారిసా	...	...	,,,,,, స్రిసా - రిగామా । పాధానిస్రని - ధాపామా ।
20	గారిసా	...	...	,,,,,, పాధాపా - మాగా । గ్రిగా - మాపా - మాపా - గాగ్రి ।
21	స్రిరిసా	...	...	,,,,,, గామాపాధా - మా । పాగారి - గామా - గారిసా ।
22	స్రిరిసా	...	...	,,,,,, మాగా - రి గా రి । మాగా - పామాపా - గారిగా ।
23	పారిపా	...	...	,,,,,, పాని - ధా - మా । పామా - గామాపా - మాగారి ।
24	గారిసా	...	...	,,,,,, నిధా - పాధాని । స్రాని - ధానిధా - పామాగా ।

25 రీగాసా ... ... ,,,,,, మానీ - ధానీసా । నీధా - పాధాపా - మాపామా ।
26 గారీసా ... ... ,,,,,, నీధాపా - మాపా । ధానీసా - పాధాపా - మాగా।
27 రీనిసా ... ... ,,,,,, గామా - గాపామా । గామాపా - మాపామా - గారీ।
28 పారీసా ... ... ,,,,,, ధానీ - సానీధా । పానీధా - పామాపా - గామా।
29 గారీసా ... ... ,,,,,, రిగా - రీగామా । పా - గారీగా - మాగాగారీ ।
30 పారీసా ... ... ,,,,,, గారీ - సాన్నీధా । ష్ధాధ్నాన్నీ - ష్ధాధ్నాన్నీ - సాన్నీ ।
31 గారీసా ... ... ,,,,,, నీధాపా - మాగా । రీ - ధాపా - మాపా-మాగారీ।
32 పాన్నీసా ... ... ,,,,,, సానీధా - పాధా । మాపామా - గారీ - మాగారీ ।
33 పారీసా ... ... ,,,,,, మపధ-నిసనిధ-పనిధ । పమ-గమప-గమగరి-నిధ-పధని।
34 సధ్ధనిసరిస ... ... ,,,,,, పనిధ-పధప-మగ-మని । ధప-మప-మగరి-పమగరిస-నిగరిస ।
35 ని - స రి గ రి స - డిటో । ,,,,,, ని ధ ని - ని ధ - ధ ప - మపమ । పమధప-నిధపమ-గరిగమ-ధపమ-ని ।
36 ధ - పమ గ రి స - డిటో । ,,,,,, సనిధ ప - మగరి - గ మ - ధ । పామగ-రిగమగపమ-పనిధ-పమగ।
రి - గమగరిస ॥

ఒకావృత్త స్వరములు 64 అక్షరములు

1. ,,,,,,, - సా - రి గ మ గ - స రి గ మ । గ - మగరిసరిగామ - రి గ రి స ని - ధా
నిసనిసరి - గమధపమ - గపమగరి । గమపధనీధపమ - గమగపమ - గరి ।
2. గ - సరిసనిస - రిగమ - రిగ సరిస - నీ । ధని - సగరిసరిగమపమ - పనిధనిస ।
మపధపధని - పధనిధప - మనిధపమ । గరి - గమపధపాధపమ - నిధాప ।
3. మగరి - సనిస - గామపమ - గారిగరి । సనిరిస - నీసని - రిసని - సరిగమగ - ।
పమా పగరి - గమాప ధని - సనిధప । ధనిస - నిరిసనిధ - పధప - మప - గమగ ।

4. పమాగరిస - మనిధపధ - మపమగరి । గమపధని - సరిసనిధ - నిసరిగరి - స ।
ఠనిధప - ధని - పనిధనిస - నిధ - ససరి । సరీ - సనిధపధమపధనిసా - నిధ।

5. పా - మగరిస - పాధనిసనిసా - నీ । ధపమగారిసనిధని - సరిగారిస - ।
రిగమపమగ - మపానిధని - సనిధప । మ - పధపమగపమా గారిసని - సరి ।

6. గ - రిమ - గరిస - ధాని - ధధని - పధని - ప । నిద - మపధప - మగారిసని - సమగరి ।
,, గమపా - ధపధనీధ - పనిధా । ప - ధపమపమగరి - గమాగరిస - నిస ।

7. , - నిసగరిస - నీధ - పధనిధాపమ । మగామగరిసని - సరిగ - రిగమ - పధ ।
స - మపధనిస - నీధ - నిసరిగరి - సరి । , - సనిధ పధమపధనిసా - సనిధప ।

8. , - మగగరిస - సనిధపా - మగరి - గమ । గధపమ - పమపగా మగరి - గమపని
, ద - నినిసా - సరిగ - రిగమగరి - మగ । , గరిస నిధ నిరీ సనిధ - పానిధ ।
ప-పమగరిస ॥

రెండావృత్తస్వరములు 128 అక్షరములు

1. ,,,,,, - నీధపధ - మపమాగ । రిగమ - పమగరి - సరిగ - సరి - నిసనిధ ।
, - నిసరి - గమ - గరి - పమగ - రిగమపమ - । ధపనిధప - మపధపమగరి - గమపధ ।

స - మపధనిస - పధని - సనిధ - నిధని - స । రిగరిస - నిరిస - నిసనిధప - ధనిసరి।
స - నిధనిసా - నిసరిగమ - రిగసరి - స । గరి - సనిధనిసరీ - సనిధపమ - ధప ।

ఇటులనే అభ్యసించిన యెడల స్వరప్రస్తార జ్ఞానము కలుగును.

పల్లవిని రెండవట చౌకముగాను మధ్యకాలముగను, తదుపరి పై కాలముగాను త్రికాలములం చేసి పాడవలయును.

రాగప్రకరణము

రాగశబ్దార్థము

శ్లో॥ యోఽయంధ్వని విశేషస్తు స్వరవర్ణ విభూషితః ।
రంజకో జన చిత్తానాం స రాగః కథితో బుధైః ।

తా॥ రాగమనగా, స్వరవర్ణములచే అలంకరింపఁబడి, జనుల చిత్తమును ఆనందింప చేయునట్టి ధ్వని విశేషము రాగమనంబడును.

శ్లో॥ స్థాయ్యారోహ్యవరోహీచ సంచారీత్యథ లక్షణమ్ ।
స్థిత్వాస్థిత్వా ప్రయోగః స్యాదేకైకస్యస్వరస్య యః ॥

శ్లో॥ స్థాయీవర్ణస్స విజ్ఞేయః పరావన్వర్థనామకౌ ।
ఏతత్సమ్మిశ్రణాద్వర్ణస్సంచారీ పరికీర్తితః ।

తా॥ రాగము. స్థాయి, ఆరోహి, అవరోహి, సంచారి, యని నాలుగు విధములు. అందు ఒక్కొక్క స్వరమును విలంబముగా నిలిచి నిలిచి పాడుట స్థాయియనఁబడును. స్వరములు సరిగమపధనిస యని క్రమముగా హెచ్చుట ఆరోహియనఁబడును. సనిధపమగరిస యని క్రమముగా తగ్గుట అవరోహియనంబడును. ఈ మూటి యొక్క చేరిక సంచారి యనఁబడును.

శ్లో॥ షాడవౌడవ సంపూర్ణ భేదాద్రాగ స్త్రిధామతః ।
ఔడవః పంచభిః ప్రోక్తస్స్వరైః షడ్భిస్తుషాడవః
సంపూర్ణస్సప్తభిర్జ్ఞేయ ఏవంరాగస్త్రినామకాః॥

తా॥ రాగములు - షాడవము, ఔడవము, సంపూర్ణము అని మూడువిధములు. అందు ఔడవము ఐదుస్వరములును, షాడవము ఆరుస్వరములును, సంపూర్ణము సప్త స్వరములును, కలిగియుండును.

ఉదాహరణము

	ఆరోహణము.	అవరోహణము.
సంపూర్ణము ...	స రి గ మ ప ధ ని స -	స ని ధ ప మ గ రి స ॥
షాడవము ...	స రి గ మ ప ధ స -	స ధ ప మ గ రి స ॥
ఔడవము ...	స రి గ మ ప స -	స ప మ గ రి స ॥

ఈ సంపూర్ణ షాడవ ఔడవములలో సంపూర్ణము ఒక్క భేదమును, షాడవము ఆరు భేదములును, ఔడవము పదిహేను భేదములును గలిగి ఇరువదిరెండు భేదంబు లయ్యెను. వాటి మూర్ఛనాప్రస్తార మీ క్రింద వ్రాయబడుచున్నది.

— మూర్ఛనాప్రస్తారము —

అనగా, జన్యరాగ ప్రస్తారము

	ఆరోహణము.	అవరోహణము.
సంపూర్ణము ...	1. స రి గ మ ప ధ ని స -	స ని ధ ప మ గ రి స ॥
	ఈరీతి ఒక్కటిన్ని సంపూర్ణభేదము.	
షాడవములు ...	1. స రి గ మ ప ధ స -	స ధ ప మ గ రి స ॥
,,	2. స రి గ మ ప ని స -	స ని ప మ గ రి స ॥
,,	3. స రి గ మ ధ ని స -	స ని ధ మ గ రి స ॥
,,	4. స రి గ ప ధ ని స -	స ని ధ ప గ రి స ॥
,,	5. స రి మ ప ధ ని స -	స ని ధ ప మ రి స ॥
,,	6. స గ మ ప ధ ని స -	స ని ధ ప మ గ స ॥
	ఈ 6న్ను షాడవ భేదములు.	
ఔడవములు	1. స రి గ మ ప స -	స ప మ గ రి స ॥
,,	2. స రి గ మ ధ స -	స ధ మ గ రి స ॥
,,	3. స రి గ మ ని స -	స ని మ గ రి స ॥
,,	4. స రి గ ప ధ స -	స ధ ప గ రి స ॥

,,	5. స రి గ మ ని స - స ని మ గ రి స ‖	
,,	6. స రి గ ధ ని స - స ని ధ గ రి స ‖	
,,	7. స రి మ ప ధ స - స ధ ప మ రి స ‖	
,,	8. స రి మ ప ని స - స ని ప మ రి స ‖	
,,	9. స రి మ ధ ని స - స ని ధ మ రి స ‖	
,,	10. స రి ప ధ ని స - స ని ధ ప రి స ‖	
,,	11. స గ మ ప ధ స - స ధ ప మ గ స ‖	
,,	12. స గ మ ప ని స - స ని ప మ గ స ‖	
,,	13. స గ మ ధ ని స - స ని ధ మ గ స ‖	
,,	14. స గ ప ధ ని స - స ని ధ ప గ స ‖	
,,	15. స మ ప ధ ని స - స ని ధ ప మ స ‖	

ఈ 15న్ను ఔడవభేదములు

ఈ పైనుదహరింపబడిన సంపూర్ణ, షాడవ ఔడవములచే గలిగిన 22 భేదంబులకు అవరోహణములు 22 లో సంపూర్ణ అవరోహణమును ఒక్కొక్కమాటును, షాడవ అవరోహణములు 6-లో ఒక్కొక్కదానిని ఒక్కొక్కమాటును, ఔడవ అవరోహణములు 15 లో ఒక్కొక్కదానిని ఒక్కొక్కమాటును గ్రహించుటచే 484 భేదములగును. అవి ఎట్లనగా :

సంపూర్ణ అవరోహణము ఒక్కదానిని	...	22
షాడవ అవరోహణముల ఆఱింటిచే	...	132
ఔడవ అవరోహణముల పదిహేనింటిచే	...	330
	మొత్తము	484

ఈ 484 జన్యరాగములు వివర మిక్రింద వ్రాయబడుచున్నవి.

సంపూర్ణ సంపూర్ణ భేదము 1 = అనగా, ఆరోహణమందును అవరోహణమందును సంపూర్ణస్వరముగా నుండునది.

సంపూర్ణ షాడవ భేదములు 6 = అనగా ఈ ఆఱింటికిని ఆరోహణమునందు సంపూర్ణముగానుండి అవరోహణములో ఒక్కొక్క స్వరము వర్జ్యము చేయు భేదము లుండినది.

సంపూర్ణ ఔడవభేదములు 15 = అనగా, ఈ పదిహేనింటికిని ఆరోహణము నందు సంపూర్ణముగానుండి అవరోహణములో రెండేసి స్వరములు వర్జములు చేయు భేదము లుండునవి.

షాడవ సంపూర్ణ భేదములు 6 = అనగా, ఈ ఆఱింటికిని ఆరోహణములో ఒక్కొక్క స్వరము వర్జమై అవరోహణము నందు సంపూర్ణముగా నుండునవి.

ఔడవ సంపూర్ణ భేదములు 15 = అనగా, ఈ పదిహేనింటికిన్ని ఆరోహణము నందు రెండేసి స్వరములు వర్జములై అవరోహ ణమునందు సంపూర్ణముగా నుండునవి.

షాడవ షాడవ భేదములు 36 = అనగా, ఒక్కొక్క షాడవ ఆరోహణమునకు ఆరేసి షాడవ అవరోహణములను చేర్చుటచే ఆరార్లు 36 భేదంబులగును.

షాడవ ఔడవ భేదములు 90 = అనగా, ఒక్కొక్క షాడవ ఆరోహణమునకు పదిహేనేసి ఔడవ అవరోహణములను చేర్చు టచే ఆరుపదిహేన్లు 90 భేదంబు లగును.

ఔడవ షాడవ భేదములు 90 = అనగా, ఒక్కొక్క ఔడవ ఆరోహణమునకు ఆరేసి షాడవ అవరోహణములను చేర్చుటచే పదిహేనార్లు 90 భేదంబులగును.

ఔడవ ఔడవ భేదములు 225 = అనగా, ఒక్కొక్క ఔడవ అవరోహణమునకు పదిహేనేసి ఔడవ అవరోహణములను చేర్చు టచే పదిహేను పదిహేనులు 225 భేదంబులగును.

ఇట్లు ఒక్కొక్క మేళకర్త రాగముయొక్క ఆరోహణ అవరోహణము నందు సప్తస్వరములను సంపూర్ణముగా వ్రాసి, దాని క్రింద పయిని భేదముల ప్రకారము ప్రస్తరింపగా నేర్పడునది జన్యరాగము అనంబడును. అట్టి జన్యరాగములు మేళకర్తరాగ మొక్కింటికి 484 చొప్పున 72 మేళకర్తలకును, 34848 జన్యరాగ ములు పుట్టెను. అది యెట్లనిన?

శుద్ధవికృతి భేదములచే గలిగిన

సంపూర్ణ సంపూర్ణ మేళకర్తలు	...	72
సంపూర్ణ షాడవ రాగములు	...	432
సంపూర్ణ ఔడవరాగములు	...	1080
షాడవ సంపూర్ణ రాగములు	...	432
షాడవ షాడవ రాగములు	...	2592
షాడవ ఔడవ రాగములు	...	6480
ఔడవ సంపూర్ణ రాగములు	...	1080
ఔడవ షాడవ రాగములు	...	6480
ఔడవ ఔడవ రాగములు	...	16200
	మొత్తము	34848

ఈ 34818 రాగములుగాక వక్రరాగములు అనేకములు గలవు.

మూర్ఛనాప్రస్తారము సంపూర్ణము

రాగ భేదములు

శ్లో॥ శుద్ధశ్ఛాయా లగోమిశ్ర ఇత్యేకైక మపిత్రిధా ।
శాస్త్రోక్త నియమాదన్య చ్ఛాయయా మిశ్రణాదపి ॥

తా॥ పైని వుదహరించిన సంపూర్ణ షాడవ ఔడవ రాగములనునవి, శుద్ధము, ఛాయాలగము, మిశ్రము అని ఒక్కొక్కటి మూడువిధములుగా నున్నవి. శాస్త్రమందు చెప్పబడిన నియమప్రకారము పాడునట్టి రాగములు శుద్ధము లనంబడును. అన్యరాగచ్ఛాయలో గలిసిన రాగములు ఛాయాలగ మనంబడును. ఈ శుద్ధఛాయాలగములతో చేరిన రాగములు మిశ్రము లనంబడును.

శుద్ధరాగముల కుదాహరణము:—దేవక్రియ, కళ్యాణి, హరికాంభోజి, సావేరి, ధాండి, గుండక్రియ, వరాళి, ముఖారి, మొదలగునవి.

ఛాయాలగముల కుదాహరణము:—దేశి, కురంజి, భల్లాతి, బిలహరి, శాళి, రామప్రియ, అహిరి మొదలగునవి.

వక్రముల కుదాహరణము.— మేఘరంజి, మలహరి, మందారి, ఘూర్జరి, ఘంటారవము, గౌళ, సావేరి, లలిత మొదలగునవి.

మఱియు, ఈ రాగములకు రాగాంగ, ఉపాంగ, క్రియాంగ దేశాంగములని నాలుగు భేదములు కలవు. ఈ దేశాంగమునే భాషాంగమనియు వదురు. రాగాంగమనగా, సంపూర్ణములైన మేళకర్త రాగములకు పేరు. ఉపాంగమనగా, ఔడవషాడవాది భేదములచే బుట్టిన రాగములు. క్రియాంగమనగా, రాగస్వరములను వక్రము చేయగా బుట్టినవి. దేశాంగమనగా, రెండేసి రాగములను గలుపుటవలన బుట్టురాగములు. ఆయా రాగములకు న్యాసాంశ గ్రహస్వరములు గలవు. వీట్లవలన రాగస్వరూపము చక్కగా నేర్పడుచున్నది.

న్యాసాంశ గ్రహస్వర లక్షణము

శ్లో॥ గీతాదౌ స్థాపితో యస్తు స గ్రహస్వర ఉచ్యతే ।
న్యాసస్వరస్తు విజ్ఞేయో యస్తుగీత సమాపకః ।
బహుళో యః ప్రయోగేషు సోయమంశ స్వరో మతః ॥

తా॥ రాగము నారంభించు నపుడేమి, మధ్య మధ్య సంగతి నారంభించు నపుడేమి, ఆస్వరములోనే నిలుపబడునది. గ్రహస్వరమనంబడును. ఒక్కొక్క రాగమును ఆలాపించునపుడు సంగతి విన్యాసముయొక్క చివరస్వరముమీద నిలుపుట న్యాస స్వరమనంబడును. ఆయా రాగములలో సంగతిజేసి పాడునప్పుడు ప్రయోగములందు విస్తారమై మాటిమాటికి ఉపయోగింపబడి రక్తియిచ్చునట్టి స్వరము అంశ స్వరమనంబడును. ఇట్లు ఆయా రాగములయొక్క రూపమేర్పడుటకు న్యాసాంశ గ్రహస్వరములు ఈ యీ రాగములకు నివి యివి యని ప్రాచీనులు కొన్ని రాగములకు నిర్ణయించి యున్నారు.

— రాగరసములు —

శ్లో॥ సాయంగేయో రసేవీరే శృంగారే చేతకీర్తితం ।
సంగ్రామే వీరతారూపం లాలయంస్తుణకీర్తితం।

గానేషాడవరాగాణాం గదితం పూర్వసూరిభిః ॥
వ్యాధినాశే శత్రునాశే భయశోక వినాశనే
ఔడవాస్తు ప్రగతవ్యా గ్రహశాన్త్యర్థకర్మణి ॥

తా॥ సంపూర్ణరాగములు. వీర, శృంగార, కరుణ, హాస్యరస ప్రతిపాదకములు, షాడవరాగములు యుద్ధములందు వీరరస ప్రధానమగునట్లు ఉపయోగింపవలయు ననియు, ఔడవరాగములు శత్రు, వ్యాధి, భయ, శోకవినాశమందును, గ్రహశాంతి ప్రయోజనముగల కర్మలయందును, ఉపయుక్తములని చెప్పంబడెను. అనగా, తనయుక్తములయిన రాగములనుబట్టి పదకీర్తనలు మొదలగునవి చేయవలె ననియు, పదకీర్తనలు మొదలగు వాట్లయొక్క భావార్థములనుబట్టి రాగములను ఉపయోగింపవలెననియు తెలియుచున్నది,

శుద్ధ మధ్యమరాగముల చక్రములు.

1. చక్రము			
రి	గ	ధ	ని
శు	శు	శు	శు
శు	శు	శు	కై
శు	శు	శు	కా
శు	శు	చ	కై
శు	శు	చ	కా
శు	శు	ష	కా

2. చక్రము.	శురి - సా, గ
3. చక్రము.	శురి - అం, గ
4. చక్రము.	చరి - సా, గ
5. చక్రము.	చరి - అం, గ
6. చక్రము	షరి - అం, గ

ఈ మొదటి చక్రమందువలెనే దైవత నిషాదములు మాత్రము ప్రతిచక్రము నందును ఆఱుభేదములగుచుండును. ఇట్లే ప్రతిమధ్యమ రాగముల నూహించునది.

1. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
1 కనకాంగి	,,	శు	శు	శు	,,	శు	శు
2 రత్నాంగి	,,	శు	శు	శు	,,	శు	కై
3 గానమూర్తి	,,	శు	శు	శు	,,	శు	కా
4 వనస్పతి	,,	శు	శు	శు	,,	చ	కై
5 మానవతి	,,	శు	శు	శు	,,	చ	కా
6 తానరూపి	,,	శు	శు	శు	,,	ష	కా

2. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
7 సేనాపతి	,,	శు	సా	శు	,,	శు	శు
8 హనుమత్తోడి	,,	శు	సా	శు	,,	శు	కై
9 ధేనుక	,,	శు	సా	శు	,,	శు	కా
10 నాటకప్రియ	,,	శు	సా	శు	,,	చ	కై
11 కోకిలప్రియ	,,	శు	సా	శు	,,	శు	కా
12 రూపవతి	,,	శు	సా	శు	,,	ష	కా

3. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
13 గాయకప్రియ	,,	శు	అం	శు	,,	శు	శు
14 వకుళాభరణము	,,	శు	అం	శు	,,	శు	కై
15 మాయామాళవగౌళ	,,	శు	అం	శు	,,	శు	కా
16 చక్రవాకము	,,	శు	అం	శు	,,	చ	కై
17 సూర్యకాంతము	,,	శు	అం	శు	,,	చ	కా
18 హాటకాంబరి	,,	శు	అం	శు	,,	ష	కా

4. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
19 ఝంకారధ్వని	,,	చ	సా	శు	,,	శు	శు
20 నఠభైరవి	,,	చ	సా	శు	,,	శు	కై
21 కీరవాణి	,,	చ	సా	శు	,,	శు	కా
22 ఖరహారప్రియ	,,	చ	సా	శు	,,	చ	కై
23 గౌరిమనోహరి	,,	చ	సా	శు	,,	చ	కా
24 వరుణప్రియ	,,	చ	సా	శు	,,	ష	కా

గానేషాడవరాగాణాం గదితం పూర్వసూరిభిః ॥
వ్యాధినాశే శత్రునాశే భయశోక వినాశనే
ఔడవాస్తు ప్రగతవ్యా గ్రహశాన్త్యర్థకర్మణి ॥

తా॥ సంపూర్ణరాగములు. వీర, శృంగార, కరుణ, హాస్యరస ప్రతిపాదకములు, షాడవరాగములు యుద్ధములందు వీరరస ప్రధానమగునట్లు ఉపయోగింపవలయు ననియు, ఔడవరాగములు శత్రు, వ్యాధి, భయ, శోకవినాశమందును, గ్రహశాంతి ప్రయోజనములగల కర్మలయందును, ఉపయుక్తములని చెప్పంబడియె. అనగా, తనయుక్తములయిన రాగములనుబట్టి పదకీర్తనలు మొదలగునవి చేయవలె ననియు, పదకీర్తనలు మొదలగు వాట్లయొక్క భావార్థములనుబట్టి రాగములను ఉపయోగింప వలెననియు తెలియంగునది,

శుద్ధ మధ్యమ రాగముల చక్రములు.

1. చక్రము		
రి గ	ధ	ని
శు శు	శు	శు
శు శు	శు	కై
శు శు	శు	కా
శు శు	చ	కై
శు శు	చ	కా
శు శు	ష	కా

2. చక్రము.	శురి - సా, గ
3. చక్రము.	శురి - అం, గ
4. చక్రము.	చరి - సా, గ
5. చక్రము.	చరి - అం, గ
6. చక్రము	షరి - అం, గ

ఈ మొదటి చక్రమందువలెనే ధైవత నిషాదములు మాత్రము ప్రతిచక్రము నందును ఆఱుభేదంబులగుచుండును. ఇట్లే ప్రతిమధ్యమ రాగముల నూహించునది.

1. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
1 కనకాంగి	,,	శు	శు	శు	,,	శు	శు
2 రత్నాంగి	,,	శు	శు	శు	,,	శు	కై
3 గానమూర్తి	,,	శు	శు	శు	,,	శు	కా
4 వనస్పతి	,,	శు	శు	శు	,,	చ	కై
5 మానవతి	,,	శు	శు	శు	,,	చ	కా
6 తానరూపి	,,	శు	శు	శు	,,	ష	కా

2. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
7 సేనాపతి	,,	శు	సా	శు	,,	శు	శు
8 హనుమత్తోడి	,,	శు	సా	శు	,,	శు	కై
9 ధేనుక	,,	శు	సా	శు	,,	శు	కా
10 నాటకప్రియ	,,	శు	సా	శు	,,	చ	కై
11 కోకిలప్రియ	,,	శు	సా	శు	,,	శు	కా
12 రూపవతి	,,	శు	సా	శు	,,	ష	కా

3. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
13 గాయకప్రియ	,,	శు	అం	శు	,,	శు	శు
14 వకుళాభరణము	,,	శు	అం	శు	,,	శు	కై
15 మాయామాళవగౌళ	,,	శు	అం	శు	,,	శు	కా
16 చక్రవాకము	,,	శు	అం	శు	,,	చ	కై
17 సూర్యకాంతము	,,	శు	అం	శు	,,	చ	కా
18 హాటకాంబరి	,,	శు	అం	శు	,,	ష	కా

4. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
19 ఝుంకారధ్వని	,,	చ	సా	శు	,,	శు	శు
20 నఠభైరవి	,,	చ	సా	శు	,,	శు	కై
21 కీరవాణి	,,	చ	సా	శు	,,	శు	కా
22 ఖరహరప్రియ	,,	చ	సా	శు	,,	చ	కై
23 గౌరీమనోహరి	,,	చ	సా	శు	,,	చ	కా
24 వరుణప్రియ	,,	చ	సా	శు	,,	ష	కా

5. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
25 మారరంజని	,,	చ	అం	శు	,,	శు	శు
26 చారుకేశి	,,	చ	అం	శు	,,	శు	కై
27 సరసాంగి	,,	చ	అం	శు	,,	శు	కా
28 హరికాంభోజి	,,	చ	అం	శు	,,	చ	కై
29 ధీరశంకరాభరణము	,,	చ	అం	శు	,,	చ	కా
30 నాగానందిని	,,	చ	అం	శు	,,	ష	కా

6. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
31 యాగప్రియ	,,	ష	అం	శు	,,	శు	శు
32 రాగవర్ధని	,,	ష	అం	శు	,,	శు	కై
33 గాంగేయభూషణి	,,	ష	అం	శు	,,	శు	కా
34 వాగధీశ్వరి	,,	ష	అం	శు	,,	చ	కై
35 శూలిని	,,	ష	అం	శు	,,	చ	కా
36 చలనాట	,,	ష	అం	శు	,,	ష	కా

7. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
37 సాలగము	,,	శు	శు	ప్ర	,,	శు	శు
38 జలార్ణవము	,,	శు	శు	ప్ర	,,	శు	కై
39 ఝాలవరాళి	,,	శు	శు	ప్ర	,,	శు	కా
40 నవనీత	,,	శు	శు	ప్ర	,,	చ	కై
41 పావని	,,	శు	శు	ప్ర	,,	చ	కా
42 రఘుప్రియ	,,	శు	శు	ప్ర	,,	ష	కా

8. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
43 గవాంభోధి	,,	శు	సా	ప్ర	,,	శు	శు
44 భవప్రియ	,,	శు	సా	ప్ర	,,	శు	కై
45 శుభపంతువరాళి	,,	శు	సా	ప్ర	,,	శు	కా
46 షడ్విధమార్గిణి	,,	శు	సా	ప్ర	,,	చ	కై
47 సువర్ణాంగి	,,	శు	సా	ప్ర	,,	చ	కా
48 దివ్యమణి	,,	శు	సా	ప్ర	,,	ష	కా

9. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
49 ధవళాంబరి	,,	శు	అం	ప్ర	,,	శు	శు
50 నామనారాయణి	,,	శు	అం	ప్ర	,,	శు	కై
51 కామవర్ధని	,,	శు	అం	ప్ర	,,	శు	కా
52 రామప్రియ	,,	శు	అం	ప్ర	,,	చ	కై
53 గమనశ్రమ	,,	శు	అం	ప్ర	,,	చ	కా
54 విశ్వంబరి	,,	శు	అం	ప్ర	,	ష	కా

10. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
55 శ్యామలాంగి	,,	చ	సా	ప్ర	,,	శు	శు
56 షన్ముఖప్రియ	,,	చ	సా	ప్ర	,,	శు	కై
57 సింహేంద్రమధ్యమ	,,	చ	సా	ప్ర	,,	శు	కా
58 హేమవతి	,,	చ	సా	ప్ర	,,	చ	కై
59 ధర్మవతి	,,	చ	సా	ప్ర	,,	చ	కా
60 నీతిమతి	,,	చ	సా	ప్ర	,,	చ	కా

11. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
61 కాంతామణి	,,	చ	అం	ప్ర	,,	శు	శు
62 రిషభప్రియ	,,	చ	అం	ప్ర	,,	శు	కై
63 లతాంగి	,,	చ	అం	ప్ర	,,	శు	కా
64 వాచస్పతి	,,	చ	అం	ప్ర	,,	చ	కై
65 మేచకల్యాణి	,,	చ	అం	ప్ర	,,	చ	కా
66 చిత్రాంబరి	,,	చ	అం	ప్ర	,,	ష	కా

12. చక్రము	స	రి	గ	మ	ప	ధ	ని
67 సుచరిత్రము	,,	ష	అం	ప్ర	,,	శు	శు
68 జ్యోతిస్వరూపిణి	,,	ష	అం	ప్ర	,,	శు	కై
69 ధాతువర్ధని	,,	ష	అం	ప్ర	,,	శు	కా
70 నాసికాభూషణి	,,	ష	అం	ప్ర	,,	చ	కై
71 కోసలము	,,	ష	అం	ప్ర	,,	చ	కా
72 రసికప్రియ	,,	ష	అం	ప్ర	,,	ష	కా

ఈ డెబ్బదిరెండు మేళకర్త రాగముల పేళ్ళయొక్క మొదటి రెండు వర్ణములను కాదినవ, టాదినవ, పాదిపంచక, యాద్యష్టమను వాటియందు సదరు మేళకర్తల పేళ్ళయొక్క మొదటి యక్షరసంఖ్యను (ఏకస్థానంబునను అనగా; మొట్ట మొదట వ్రాయునట్టి సంఖ్యను ఏకస్థానమని ఎరుంగునది.) రెండవ యక్షర సంఖ్యను (దశస్థానమందును అనగా, మొదట వ్రాయబడిన సంఖ్యకు ఎడమవైపున మరి యొక సంఖ్యనుంచుట దశస్థానమని తెలియునది.) ఇటుల వ్రాసి చూడగా అది ఎన్నవ సంఖ్య మేళకర్త యైనదిన్ని తేటబడును అదెట్లనిన?

క ఖ గ ఘ ఙ చ ఛ జ ఝ, ఇది కాదినవము. అనగా, క మొదలు ఝ, వరకు 9 సంఖ్యలని యెఱుంగునది. ట ఠ డ ఢ ణ త థ ద ధ! ఇది టాదినవము. ప ఫ బ భ మ, ఇది పాదిపంచకము. య ర ల వ శ ష స హ, ఇది యాద్యష్టము. మేళకర్తల పేళ్ళయందు నకారము శూన్యార్థకము. ఈసంకేతంబునఁ జూచినది. ఉదాహరణము. కనకాంగి. ఈ రాగముయొక్క మొదటి రెండక్షరములలో కకారము కాదినవంబున మొదటిదిగాన, ఆ ఒకటిని ఏకస్థానంబున నుంచి రెండవ యక్షరమగు నకారము శూన్యమగుటచే దశస్థానంబునకు సంఖ్య లేదు గాన ఇది మొదటి మేళకర్త రాగమని చెప్పవలయును. చలనాట. ఈ రాగమందలి మొదటి రెండక్షరములలో చకారము కాదినవంబున ఆఱువది గాన ఏకస్థానమందు 6 ను లకారము యాద్యష్టమునందు మూడవది గాన దశస్థానమందు 3 ను వ్రాసి 36వ రాగమని చెప్పవలయును ఇటుల అన్నిటియందు నూహించవలెను.

మఱియు ఈక్రింద వ్రాయబడిన మేళకర్తల పేర్లకుగల సంయుక్తాక్షరముయొక్క రెండవ యక్షరము నందే గణింపవలెను. సూర్యకాంతము, షణ్ముఖప్రియ, షడ్విధమార్గిణి, ధర్మవతి, సింహేంద్రమధ్యమము. ఈ రాగములయందు మాత్రము సంయుక్తాక్షరము యొక్క రెండవ యక్షరమునందే గణింపవలెనని యెఱుంగునది.

అది ఎట్లనగా? సూర్యకాంతరాగము ఎన్నవమేళకర్తయని గణించునప్పుడు సూర్య అను రెండక్షరములలో మొదటి సకారము యాద్యష్టమునందు ఏడవదిగా నెంచి, ర్య అను రెండవ అక్షరముయొక్క రకారమునందుగల క్యావడియైన యకారమునందు సంయుక్తాక్షరము గాన ఈ యకారము యాద్యష్టమునందు మొదటిదిగా నెంచి సూర్యకాంతము రాగము 17 వ మేళకర్తయని తెలియవలెను.

ఇట్లే షణ్ముఖప్రియ, షడ్విధమార్గిణి, ధర్మవతి, సింహేంద్రమధ్యమ ఈ రాగములకు మాత్రము రెండవయక్షరమందుండు సంయుక్తాక్షరముచే గణింపవలెను.

72-మేళకర్తల స్వరస్థానములను దెలిపెడి పథకము

							రిషభము.	గాంధారము	మధ్యమము.
	1 కన	2 రత్నాం	3 గాన	4 వనస్ప	5 మాన	6 తాన	శు	శు	శు
	7 సేనా	8 హను	9 ధేనుక	10 నాటక	11 కోకిల	12 రూప	శు	సా	శు
	13 గాయ	14 వకు	15 మాయా	16 చక్ర	17 సూర్య	18 హాట	శు	అం	శు
	19 ఝుం	20 నఠ	21 కీరవా	22 ఖరహ	23 గౌరి	24 వరుణ	చ	సా	శు
	25 మార	26 చారు	27 సర	28 హరి	29 ధీరశం	30 నాగా	చ	అం	శు
	31 యాగ	32 రాగవ	33 గాంగే	34 వాగ	35 శూలిని	36 చలనా	ష	అం	శు
	37 సాల	38 జలా	39 ఝాల	40 నవని	41 పావని	42 రఘుప్రి	శు	శు	ప్ర
	43 గవాం	44 భవ	45 శుభపం	46 షడ్విధ	47 సువర్ణా	48 దివ్య	శు	సా	ప్ర
	49 ధవ	50 నామ	51 కామ	52 రామ	53 గమన	54 విశ్వం	శు.	అం	ప్ర
	55 శ్యామ	56 షణ్ము	57 సింహే	58 హేమ	59 ధర్మ	60 నీతి	చ	సా	ప్ర
	61 కాం	62 రిషభ	63 లతాం	64 వాచ	65 మేచక	66 చిత్రా	చ	అం	ప్ర
	67 సుచరి	68 జ్యోతి	69 ధాతువ	70 నాసి	71 కోసల	72 రసిక	ష	అం	ప్ర
ధైవతము	శు	శు	శు	చ	చ	ష			
నిషాదము	శు	కై	కా	కై	కా	కా			

ఈ పట్టికయందు ఉదహరింపబడియున్న డెబ్బది రెండు మేళకర్తరాగముల యొక్క స్వరస్థానములను తెలిసికొనుటకు మార్గ మెటువలెనంటె? ఇందు మొదటి గదిలో 1 టో సంఖ్యగల కనకాంగి రాగము యొక్క స్వరస్థానములను తెలియవలసి వచ్చును. సదరు రాగమునకు కుడిదిక్కునయందు రిషభగాంధార మధ్యమములను దాని క్రిందిదిక్కునయందు ధైవతనిషాదములను జూచినట్లయిన ఆ రాగముయొక్క స్వరస్థానములు స్పష్టముగా తెలియుచున్నది. ఇట్లే అన్నిటియందు ఊహించునది.

శుద్ధమధ్యమ జన్యరాగములు

1. కనకాంగి—శురి-శుగ-శుమ-ప-శుధ-శుని.

కనకాంబరి	...	సరిగమపధనిధస - సనిధపమగరిగరిస
కీర్తిప్రియ	...	సరిమపధస - సనిధపమగరిస
శుద్ధముఖారి	...	సరిగమపధనిస - సనిధమగరిస
వాగీశ్వరి	...	సరిగమపధస - సధపమగరిస
ముక్తాంబరి	...	సరిగమపనిస - సనిధమగరిస
మోహనమల్లారు	...	సరిగమధనిధస - సధనిధపమగరిస
భోగచింతామణి	...	సరిపమపధనిస - సధపమగరిగరిస
ఖడ్గప్రియ	...	సగరిగమపధనిస - సధపధమగరిస
తపోల్లాసిని	...	సమరిగమపధనిస - సధపగరిస

2. రత్నాంగి—శురి-శుగ-శుమ-ప-శుధ-కైని.

ఫేనద్యుతి	...	సరిమపధనిస - సనిధమగరిస
రివకాంగి	...	సరిమపధనిస - సనిధపమగరిస
పుష్పవసంత	...	సరిగపమధనిస - సధనిపమగరిస
శ్రీమణి	...	సరిగపధస - సనిధపగరిస
వసంతభూపాలము	...	సరిగపధనిస - సనిధపమధమగరిస
[illegible]కగాంధారి	...	సమరిగమపధనిధస - సనిధపమగరిస

ఘంటారవము ... సరిసగమపరిస - సనిధపమగరిస
జయసింధు ... సరిగమపస - సపనిధమగరిస
వసంతమనోహరి ... సరిగమధనిస - సనిధమగరిస
శివరంజని ... సరిగమపధనిస - సధపమగరిస

3. గానమూర్తి—శురి-శుగ-శుమ-ప-శుధ-కాని

సామవరాళి ... సరిమపధనిస - సనిధపమగరిస
సురటిమల్లారు ... సరిమపనిస - సనిధపమగరిస
భిన్నపంచమము ... సగమపధనిస - సనిధపమగరిస
గిరికర్ణిక ... సరిమపధనిస - సనిధపమగరిస
లలితతోడి ... సరిగమపస - సనిధమగరిస
సారంగలలిత ... సరిగమరిమపనిస - సనిధపమరిస
ఛాయాగౌళ ... సరిగరిమపధనిస - సధనిపమగరిస
మంగళగౌరి ... సమపధనిస - సనిపధమగరిస

4. వనస్పతి—శురి-శుగ-శుమ-ప-చధ-కైని

కర్ణాటకసురటి ... సరిగమపధస - సనిధపమరిస
భానుమతి ... సరిగరిమపస - సనిధపమగరిస
రసావళి ... సరిమపధనిస - సధపమరిస
సురధూర్జటి ... సరిగమపస - సనిధనిపమరిస
లీలారంజని .... సమరిగమపస - సనిధపమగరిస
శ్వేతాంబరి ... సరిగమపమధనిస - సనిపమగరిస
వీరవిక్రమము ... సరిగమపధనిస - సనిపధమగరిస
సుగాత్రి ... సమపధనిస - సధపమగరిస

5. మానవతి—శురి శుగ-శుమ-ప-చధ-కాని

మనోరంజని ... సరిమపధనిస - సనిధపమగరిస
మీనలోచన ... సరిగమపధనిపస - సనిధమగరిస
మంగళదేశిక ... సరిగమపనిధస - సనిపధమగరిస
జయసావేరి ... సమరిగమపధని - ధపమగరిసనిస
శౌర్యకన్నడ ... సరిగమపమపస - సధనిధపమగరిస

ఘనశ్యామలా	...	సగమపధస - సనిధపమగరిస
పూర్వసింధు	...	సరిగమపసనిస - సధపమధమగరిస
మంగళభూషణి	...	సధసనిసరిగమప - మగరిసనిధస

6. తానరూపి—శురి-శుగ-శుమ-ప-షధ-కాని

తనుకీర్తి	...	సరిమపనిస - సనిధనిపమగమరిస
తిలకప్రకాశిని	...	సరిగమపధనిస - సనిపమగరిస
శృంగారిణి	...	సరిగమపస - సనిధపమగరిస
దేశ్యనారాయణి	...	సరిగమపనిస - సనిధనిపమరిస
సింధుమావళి	...	సరిగమపధనిపనిస - సనిపమరిస
ఛాయానారాయణి	...	సపమపధనిస - సనిధనిపమగరిస
దేశ్యసురటి	...	సమరిగమపధని - పమగరిసనిస
గౌళమాళవి	...	సరిగమపధనిపనిస - సపధనిపమగరిస
శ్రీమాళవి	...	సరిగమపనిధనిపస - సపమగరిస

7. సేనాపతి—శురి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-శుని

సేనాగ్రణి	...	సరిగరిమపనిస - సనిధపమగరిస
సింధుగౌరి	...	సగరిగమపస - సధపమగరిస
సైంధవగౌళి	...	సరిగమపధనిస - సనిధమగమరిస
ఈశగౌళ	...	సమగమపధనిస - సధపధమగరిస
ఛాయాగౌరి	...	సరిమగమపనిధనిస - సనిధపమగమరిస
భోగి	...	సగమపధనిధస - సనిధపమగస
చింతామణి	...	సరిగమసమపధనిస - సధనిపమగరిస
భానుగౌళ	...	ధసరిగమపధని - ధపమగరిసనిధప
ఛాయామాళవి	...	సగరిగమపధనిధస - సనిధపమగమరిస
గౌళచంద్రిక	...	సరిమపధస - సనిధపగరిస

8. హనుమత్తోడి—శురి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కైని

తోడి (శుద్ధ)	...	సరిగమధనిస - సనిధమగరిస
ధన్యాసి	...	సగమపనిస - సనిధపమగరిస
[illegible]తోడి	...	సరిగమపధనిస - సనిధనిధపమగరిస

భూపాలము	...	సరిగపధస - సధపగరిస
శుద్ధమారువ	...	సగమపధస - సధపమరిగరిస
పున్నాగ వరాళి	...	సరిగమపధని - నిధపమగరిసని
నాగవరాళి	...	నిసగరిగమపధ - పమగరిసని
ఆహిరి	...	సరిసగమపధనిస - సనిధాపమగరిస
ఆసావేరి	...	సరిమపధస - సనిసపధపమపరిగరిస
ధాయాశాళి	...	సరిగామపపమధనిస - సనిపధమగారిస
శుద్ధసామంతము	...	ధసరిమపధ - ధపమగరిస
ఇందుసారంగనాట	...	సరిగమపమధనిప - సధపమగరిస
దేశికబంగాళ	...	సరిగపమధనిస - సధపమగరిస
శుద్ధసీమంతి	...	సరిగమపధస - సధపమగరిస
నాదనాళి	...	సరిగమపనిస - సనిధపమగరిస
చంద్రకాంతము	...	సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస
భానుచంద్రిక	...	సమధనిస - సనిధమగస
చంద్రికాగౌళ	...	సరిగసపధస - సధపమరిస
కళాసావేరి	...	సరిగపనిస - సనిధపమగరిస
హిమాంది	...	సరిగమపధనిధస - సనిపధమగరిస

9. ధేనుక—శురి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కాని.

దేశ్యఆంధాళి	...	సరిగమపనిధస - సధపమగరిస
ధైర్యముఖి	...	సరిగమపధస - సనిపమపరిగరిస
దేశికరుద్రి	...	సమరిగమపనిస - సనిపధమగరిస
భిన్నషడ్జమము	...	సరిగరిపమపనిస - సధపమగరిస
లోకవరావళి	...	సగమనిధ - పమగరిస
లలితశ్రీకంఠి	...	సరిగమపధనిస - సనిధపమధమగరిస
టక్క	...	సగమపమధనిస - సనిధపమగరిస
సింధుచింతామణి	...	సరిమగమధపధస - సధపమగరిస
పూర్వతరజా	...	సమగమధనిస - సనిధపమగరిస
గారీబంగాళ	...	ధసరిమపధని - ధపమగరిసనిధప
మాతోకోవ్	...	సగమధనిస - సనిధమగస
సోపానవాట	...	సగామపధపమధనినిస - సనిపధపమగస

10. నాటకప్రియ—శురి-సాగ-శుమ-ప-చధ-కైని.

నటాభరణము ... సరిగమపధపనిస - సనిధపమగమరిస
నిరంజని ... సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
దీపరము ... సరిగమపధనిస - సనిధనిపమగరిస
మాగధశ్రీ ... సగరిమపధస - సనిపగస
పూర్వరామక్రియ ... సరిగమపనిధనిస - సనిపధమగరిస
కన్నడసౌరాష్ట్రము ... సరిమగమధపధనిస - సనిధపమగస
వసంతకన్నడ ... సరిగమపని - ధమపగరిసని
సింధుభైరవి ... మపధనిధసరిగమ - గరిసనిధపమగమ
హిందోళదేశిక ... సమరిగమపధనిస - సపనిధమగరిస
సారంగశాళి ... సమగమపధనిధస - సనిధపమగారిస

11. కోకిలప్రియ—శురి-సాగ-శుమ-ప-చధ-కాని.

కోకిలారవము ... సరిగరిమపధనిస - సనిధపమగరిస
కామారి ... సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
వర్ధని ... సగమపమపధనిస - సనిపధపమగస
మారువదేశిక ... సగమపధపనిస - సనిధపమగరిస
ఛాయాసైంధవి ... సరిగమపధపనిస - సధనిపమగరిస
సింధుక్రియ ... సరిగమపమధనిస - సధపమగరిస
శుద్ధమంజరి ... సగమపమధనిస - సనిపధపమగరిస
వసంతనారాయణి ... సరిగమపస - సనిధపమగరిస
శుద్ధలలిత ... సపమధనిస - సనిపధపమగరిస

12. రూపవతి—శురి-సాగ-శుమ-ప-షధ-కాని

రాప్యనగము ... సమపధనిస - సధనిపమగరిస
రేఖావతి ... సరిగమపనిధస - సనిధపమగరిస
భోగవరాళి ... సరిగమపనిస - సనిపమగరిస
సామసురంజి ... సగపధనిస - సనిధనిపమగరిస
హేమభైరవి ... సరిగమపస - సనిపధనిపమగరిస
[illegible]వసంతము ... సమరిగమపనిస - సనిపమరిస
[illegible]కల్యాణి ... సమగమపదనిస - సనిపదనిపమగరి

ఖానకోకిల	...	సమపధనిస - సధనిపమగస
ఘూర్జస్వరావళి	...	సగమపధనిస - సధనిపమరిగస

13. గాయకప్రియ - శురి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-శుని

గీతప్రియ	...	సరిగమపధనిస - సధపమగరిస
కుంతళ కాంభోజి	...	సగమపధనిధస - సనిధపమగస
హేజ్జజ్జి	...	సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
సామనారాయణి	...	సరిమపధనిస - సపధనిపమరిస
దేవముఖారి	...	సరిమపధనిస - సనిధపమరిస
కళ్యాణకేసరి	...	సరిగపధస - సధపమగరిస
నవరసచంద్రిక	...	సరిగపమధస - సధపమగరిస
కలకంఠి	...	సరిమపధనిస - సనిధపమరిస
కలగడ	...	సరిగపధనిస - సనిధపమగరిస
జూజాహుళి	...	సమగమపధనిస - సధనిధపమగస
మతవరాళి	...	సమపధనిస - సనిధపమస

14. వకుళాభరణము - శురి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-కైని

వసంతభైరవి	...	సరిగమధనిస - సనిధమపమగరిస
వసంతముఖారి	...	సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస
రాగవసంతము	...	సరిమపనిధస - సనిధమగరిస
సోమరాగము	...	సరిమపమధనిస - సనిధమగరిస
హంసకాంభోజి	...	సరిగమధనిస - సనిధపమరిస
సుధాకాంభోజి	...	సగగరిమపనిస - సనిపమగరిస
శ్యామచింతామణి	...	సరిమపధస - సనిపధమగరిస

15. మాయామాళవగౌళ - శురి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-కాని

మలహరి	...	సరిమపధస - సధపమగరిస
శుద్ధమలహరి	...	సరిగపమధస - సధపగరిస
మారువ కన్నడ	...	సరిమగమపనిస - సనిపమరిగరిస
మారువ	...	సగమపస - సనిధమపమగరిస
మార్గదేశి	...	సరిగపధస - సధమపగరిస

మంగళకైశికి ... సమగమపమధనిస - సనిధపమగరిస
సావేరి ... సరిమపధస - సనిధపమగరిస
గౌళ ... సరిగమరిమపనిస - సనిపమగమరిస
దేశ్యగౌళ .... సరిసపధనిస - సనిధపసరిస
ఛాయాగౌళ ... సరిమగమపనిస - సనిధపమగరిస
జగన్మోహిని ... సగమపనిస - సనిపమగారిస
బౌళి ... సరిగపధనిధస - సనిధపగరిస
నాదనామక్రియ ... సరిగరిమపధనీ - నిధపమగరిసనీ
సారంగనాట ... సరిమపధస - సనిసధపమగరిస
మేచబౌళి ... సరిగపధస - సనిధపమగరిస
రేగుప్తి ... సరిగపధస - సధపగరిస
దేశ్యరేగుప్తి ... సరిగరిమపధనిస - సధనిధపమగస
గుమ్మ కాంభోజి ... సరిగపధనిధస - సనిధపమగరిస
గౌరి ... సరిమపనిస - సనిధపమగరిస
లలితగౌరి ... సరిగమపధనిస - సధపగరిస
లలితపంచమము ... సరిగమధనిస - సనిధమపమగరిస
విభాసు ... సరిగపధస - సధపమరిస
పాడి ... సరిమపనిస - సనిపధపమరిస
శుద్ధక్రియ ... సరిపమపధస - సధపమగరిస
మేఘరంజి ... సరిగమనిస - సనిమగరిస
పూర్ణపంచమము ... సరిగమపధ - ధపమగరిస
మారసింధు ... సమగమపధనిధస - సనిధపమరిగరిస
ఘనసింధు ... సమగమపధనిధస - సనిధపమగరిస
సింధురామక్రియ ... సగమపధనిస - సనిధపమగరిగస
గౌళిపంతు ... సరిగరిమపధపనిస - సనిధపమగరిస
సౌరాష్ట్రము ... సరిగమపధనిస - సనిధాపమగరిస
ఘూర్జరి ... సరిగమపధనిస - సధనిపమగరిస
ఆర్ద్రదేశి ... సరిగమపధనిస - సధపమగరిస
మండ్రక్రియ ... సరిమపనిస - సనిపధపమగరిస

పరజు	...	సగమపధనిస - సనిధపమగారిస
మార్గదేశి	...	సరిగమధస - సధమపగరిస
పూర్వి	...	సరిగమధనిస - సనిధపమగరిస
కన్నడబంగాళ	...	సరిమగమధసధస - సధపమగరిస
వసంత	...	సగమధనిస - సనిధమాగరిస
వసంతప్రియ	...	సరిగమపధపనిస - సనిపమరిస
సాళంగనాట	...	సరిమపధస - సధపగరిస

16. చక్రవాకము—శురి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైని

చిన్మయి	...	సరిగామపమధనిస - సనిధనిపమగారిస
కళావతి	...	సరిమపధస - సధపమగసరిస
బిందుమాలిని	...	సగరిమపధనిపనిస - సపనిధపగరిస
మలయమారుతము	...	సరిగపధనిస - సనిధపగరిస
వేగవాహిని	...	సరిగమపధనిధస - సనిధపమగరిస
భుజంగిణి	...	సరిసమగమనిధనిస - సనిధమగరిస
కుంతల	...	సరిగమపధనిస - సధనిపమగమరిస
శుద్ధశ్యామళ	...	సగపధనిస - సనిధపమగరిస
వసంతలీల	...	సరిగపధనిస సనిధపగరిస
చంద్రకిరణి	...	సగమపమధనిస - సనిధనిపమగమరిస
వీణాధరి	...	సరిగపధనిస - సనిధపమగరిస
రుద్రపంచమ	...	సగమనిధస - సనిధమగరిస
నభోమార్గిణి	...	సగమపధనిస - సధాపమగరిస
గణితవినోదిని	...	సగమధనిస - సనిధపమగరిస
శివానంది	...	సమగమధని - ధపమగరిసనిస
శశిప్రకాశి	...	సరిగమపధనిస - సనిధపగరిస
భక్తప్రియ	...	సగమపధనిస - సనిధపమరిమగస

17. సూర్యకాంతము—శురి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కాని

సుప్రదీపము	...	సరిమపధనిస - సనిధపమగమరిస
లలిత	...	సరిగమధనిస - సనిధమగరిస
భైరవము	...	సరిగమపధనిస - సధపమగరిస
దివ్యతరంగిణి	...	సరిగమపస - సనిధపమగరిస

నాగచూడామణి	...	సగమపదనిస - సనిధపమగస
వేగావణి	...	సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
సామకన్నడ	...	సరిమగమపధనిస - సనిధపమరిస
సామంతమల్లారు	...	సగమపనిస - సనిపధమగరిస

18. హాటకాంబరి—శురి-అంగ-శుమ-ప-షధ-కాని

హితభాషిణి	...	సరిగమపనిధనిస - సనిపమగరిస
శుద్ధమాళవి	...	సగరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస
సింహాళము	...	సరిగమపధనిస - సనిధనిపమగరిస
దివ్యగాంధారము	...	సమరిపధనిస - సధనిపమగసరిస
కల్లోలము	...	సపధనిస - సనిధనిపమగస
శుద్ధకన్నడ	...	సమపధనిస - సనిపమగస
హంసనటని	...	సగమపస - సపమగరిస
భూపాలతరంగిణి	...	సరిమపనిస - సనిధనిపమగమరిస
భానుచూడామణి	...	సరిగమపస - సనిధనిపమగరిస
నాగతరంగిణి	...	సరిగమపనిస - సనిపధనిపమగస

19. ఝంకారధ్వని—షరి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-శుని

ఝంకారభ్రమరి	...	సరిగమపధనిధస - సనిధపమగరిస
ఝంకారి	...	సరిగమపధస - సధపమగరిస
పూర్ణలలిత	...	సరిగమపస - సనిధపమగరిస
చిత్రరంజని	...	సరిగరిగమపధ - నిధపమరిగరిస
ప్రభాతరంగిణి	...	సమరిగమపస - సనిధపమగరిస
అమృతతరంగిణి	...	సరిగమధనిస - సధనిధపమగరిస
దేశ్యథేగడ	...	సగమపస - సనిధపమగరిస
ఛాయసింధు	...	సరిమపధస - సధపమగరిస
పూర్వసాళవి	...	సగమధనిస - సనిధపమరిస
పూర్ణలలిత	...	సరిగమపస - సనిధపమగరిస

20. నఠభైరవి—చరి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కైని

భైరవి	...	సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస
పూర్వభైరవి	...	సరిగమనిధనిస - సనిధపమగరిస

ఆనందభైరవి — సగరిగమపధపనిస - సనిధపమగరిస
రీతిగౌళ — సగరిగమనిధనిస - సనిధమగమపమగరిస
జయంతశ్రీ — సగమధనిస - సనిధమపమగస
అభేరి — సగమపనిస - సనిధపమగరిస
కమలాతరంగిణి — సరిగమపధనిస - సనిధపమరిస
నారాయణదేశాక్షి — సరిసగమపధపనిస - సనిధపమగరిస
నీలవేణి — సరిగమపధనిధస - సధపమగరిస
హిందోళము — సమగమధనిస - సనిధమగస
కన్నడ — సగమపధస - సనిధమగస
దేవక్రియ — సరిగమనిధని - పధమగరిసని
ఇందుఘంటారవము — సగమపధని - ధపమగరిసని
కోకిలవరాళి — స:గరిమపధనిధస - పధనిధపమరిగరిస
వసంతవరాళి — సరిమపధస - సనిధపగరిస
మాంజి — సగరిగమనిధనిస - సనిధపమపగరిస
నాగగాంధారి — సరిగమపధని - నిధపమగరిస
భువనగాంధారి — సరిమపనిస - సనిధపమగస
మార్గహిందోళము — సరిగమపధనిస - సనిధపమగస
శుద్ధదేశి — సరిమపధనిస - సనిధపమగరిస
శుద్ధసాళవి — సగమపనిస - సనిపమరిస
కనకవసంతము — సగమపనిధస - సనిధపమగరిస
పూర్ణషడ్జము — సరిగమపనిస - సనిధమగరిస
సారంగకాఫి — సరిపమరిగరిమపనిస - సనిధపమగరిస
అమృతవాహిని — సరిమపధని - సనిధమగరిస
జింగ్ల — సరిగమపధనిధపస - సనిధపమగరిస
హిందోళవసంతము — సగమపధనిధస - సనిధపమధమగస
చాపఘంటారవము — సగామపని - ధపమగరిసని
గోపికావసంతము — సమపనిధనిధస - సనిధపమగస

21. కీరవాణి—చరి-సాగ-శుమ-ప-శుధ-కాని

కీరణావళి	...	సరిగమపధనిస - సధపమగరిస
కలభూషణి	...	సరిగమపనిస - సధపమగరిస
కల్యాణవసంతము	...	సగమధనిస - సనిధపమగరిస
జయశ్రీ	...	సరిగమపధనిధస - సనిధపమగరిస
సంజీవిని	...	సరిగమపనిస - సనిధనిపమగరిస
మాధవి	...	సమగమపధనిస - సనిధపమగరిస
గగనభూపాలము	...	సమగమపధనిస - సనిధమగరిస
కర్ణాటకదేవగాంధారి	...	నిసగమపా - ధాపమగరిసని
నాగదీపకము	...	సరిగమపస - సనిధమగస
హంసపంచమము	...	సగమపనిధనిపస - సనిధమగరిస
సామంతసాళవి	...	సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
సారసవాహిని	...	సరిగరిమపధనిస - సధపమరిగరిస

22. ఖరహరప్రియ—చరి-సాగ-శుమ-ప-చధ-కైని

ఉదయరవిచంద్రిక	...	సగమపనిస - సనిపమగస
కానడ	...	సరిగమపమధానిస - సనిపమపధనిధపమ
కన్నడగౌళ	...	సరిగమపనిస - సనిధపమగస
కాఫీ	...	సరిగమరిపమపధనిస - సనిధపమగరిస
శ్రీరాగము	...	సరిమపనిస - సనిపధనిపమరిగరిస
శ్రీరంజని	...	సరిగమధనిస - సనిధమగరిస
ముఖారి	...	సరిమపధనిధస - సనిధపమగరిస
దేవముఖారి	...	సరిగపధస - సనిధపమగరిస
పూర్వముఖారి	...	సమగమపధనిధస - సనిపమగరిస
దర్బారు	...	సరిమపధనిస - సనిధపమరిగరిస
హుసేని	...	సరిగమపనిధమపనిధనిస - సనిధపమగరిస
మధ్యమావతి	...	సరిమపనిస - సనిపమరిస
నాయకి	...	సరిగమపధపసా - సనీధపమరిగారిస
బృందావనసారంగ	...	సరిమపనిస - సనిపమరిగస
[illegible]	...	సరిగమనిస - సనిపమగరిస

సైంధవి	...	నిధనిసరిగమపధని - ధపమగరిసనిధనిస
శుద్ధధన్యాసి	...	సగమపనిపస - సనిపమగస
శుద్ధబంగాళ	...	సరిమపదస - సధపమరిగరిస
శుద్ధభైరవి	...	సగమనిధస - సనిధమగరిస
మంజరి	...	సగరిగమపనిధనిస - సనిధపమగరిస
దేవరంజని	...	సగరిమపధనిస - సధపమగారిస
మారువధన్యాసి	...	సగమపధనిధపనిస - సనిధపమధమగరిస
మణిరంగు	...	సరిమగమపనిస - సనిపమగరిస
జయంతసేన	...	సగమపధసా - సనిధపమగసా
మాళవశ్రీ	...	సగమపనిధనిపధనిస - సనిధపమగస
ఆభోగి	...	సరిగమధస - సధమగరిస
సాళగభైరవి	...	సరిమపధస - సనిధపమగరిస
జయనారాయణి	...	సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
కళానిధి	...	సరిగమసపమధనిస - సనిధపమగరిస
పంచమరాగము	...	సనిధపనిస - సనిధపమగరిస
మనోహరి	...	సరిగమపధస - సధపమగరిస
శుద్ధమనోహరి	...	సరిగమపదస - సనిపమరిగస
దేవమనోహరి	...	సరిమపధనిస - సనిధనిపమరిస
లలితమనోహరి	...	సగమపధనిస - సనిపమగరిస
కనకవరాళి	...	సరిమపనిస - సనిధనిపమగరిస
సిద్ధసేన	...	సగరిగమపధస - సనిధమపమరిగరిస
మల్లారు	...	సరిమగమపధపస - సధపమరిస
మందమారి	...	సరిమపధసా - సనిసధపమరిగస
పూర్ణకళానిధి	...	సగమపధనిస - సధపమగరిస
శుద్ధవేళావళి	...	సరిమపనిస - సనిధనిపమగరిస
సారమతి	...	సరిగమపధనిస - సనిధమగస
బాలచంద్రిక	...	సగమపధనిస - సనిధమగరిస
వజ్రకాంతి	...	సగమపనిస - సనిధపమగరిస
పుష్పలతిక	...	సరిగమపనిస - సనిపమగరిస
దేవామృతవర్షిణి	...	సరిగమనిధనిస - సనిధపమగరిస

23. గౌరీమనోహరి — చరి-సాగ-శుమ-ప-చధ-కాని

సింహళభైరవి — సగమపధస - సనిధమగరిస
వేళావళి — సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
సామసాళవి — సరిగమపస - సనిధపమగరిస
నాగభూపాలము — సరిగమనిస - సనిమగరిస
హంసదీపకము — సరిగమధస - సనిధపమగరిస
నాగపంచమము — సధమపనిస - సధమగరిస
కోకిలదీపకము — సగమధనిస - సనిధమగరిస
సాలవిబంగాళ — సరిమపధస - సనిధపమరిస

24. వరుణప్రియ — చరి-సాగ-శుమ-ప-షధ-కాని

వీరవసంతము — సరిగమపస - సనిధపమగరిస
గౌళపంచమము — సరిమపనిస - సనిపమగరిస
భానుదీపకము — సరిగమపధనిస - సనిపమరిస
హంసభూపాలము — సరిగమపస - సనిధనిపమగస
హంసభూషణి — సగమధనిస - సనిపగరిస
సోమదీపకము — సగపధనిస - సనిపమగస
గంధర్వనారాయణీ — సమపధనిస - సనిధనిపమస
సింహళకాపి — సరిమపధనిస - సనిధనిపమగస

25. మారరంజని — చరి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-శుని

దేశముఖారి — సరిగమపధనిధస - సధనిధపమగరిస
రమ్యపంచమము — సరిగమపధనిస - సధమగరిస
శరద్యుతి — సరిగమపధనిధస - సనిధపమగరిస
భానుప్రతాపము — సమగమపధస - సధపమగరిస
కల్లోలసావేరి — సరిమపధస - సనిధపమగరిస
హంసగాంధారి — సరిగమపస - సనిధపధమగరిస
దేవసాళగము — సగపధనిస - సపనిధపమగరిస
[illegible]హళవసంతము — సరిగమపమధనిస - సధపమగరిస

26. చారుకేశి — చరి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-కైని

తరంగిణి	...	సరిమగరిమపధనిధస - సనిధపమగరిస
సోమప్రతాపము	...	సపమధనిస - సనిధపమగరిస
కోకిలప్రతాపము	...	సగమపమధనిస - సనిపమగస
కన్నడపంచమము	...	సరిగమపనిప - పనిధనిపమగస
సింహళవరాళి	...	సరిగమపమధనిస - సధపమగమరిస
గంధర్వమనోహరి	...	సరిమపస - సనిధమగరిస
చిత్స్వరూపి	...	సరిగమపధనిస - పనిధపమగమరిస
శుక్రజ్యోతి	....	సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస
హిందోళవసంతము	...	సగమపధనిధస - సనిధపమధమగస

27. సరసాంగి — చరి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-కాని

సరసానన	—	సరిగమధనిస - సనిధమగరిస
సురసేన	—	సరిమపధస - సనిధపమగరిస
సోమముఖి	—	సగమపధనిస - సనిధపమరిమగస
కమలామనోహరి	—	సగమపనిస - సనిధపమగస
మానాభరణి	—	సరిగపమధానిస - సనిధపమగరిస
పద్మరాగము	—	సరిగమపధనిస - సనిధపమగస
దివ్యపంచమము	—	సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస
భోగలీల	—	సమగమపధనిస - సనిధపగరిస
సింహవాహిని	—	సగమపధనిస - సనిధపమగరిస
మణిమయ	—	సనిసరిగమపధ - పమగరిసనిస
హరిప్రియ	—	సరిగమపస - సనిధపమగస
జలజవాసిని	—	సగమపనిస - సనిధపమరిస
శుమప్రియ	...	సరిగమపధనిస - సనిపమగారిస
మంజాల	...	సపనిసరిగమప - మగరిసనిధప
నయనరంజని	...	సరిగమపధపనిస - సనిపనిధమగరిస
భిన్నగాంధారి	...	సరిగమపధనీ - ధపమగమరిస
నాదవినోదిని	...	సరిగమపమధనిస - సనిసధపమగరిస
నళినకాంతి	...	సగరిమపనిస - సనిపమగరిస

28. హరికాంభోజి — చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైని

కాంభోజి	...	సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
పూర్ణకాంభోజి	—	సరిగమపధస - సధపమగరిస

శివకాంభోజి	...	సరిగమనిస - సనిపమగరిస
యదుకులకాంభోజి	...	సరిమపధస - సనిధపమగరిస
కేదారగౌళ	...	సరిమపనిస - సనిధపమగరిస
కుంతలవరాళి	...	సమపధనిధస - సనిధపమస
కాపినారాయణి	...	సరిమపధనిస - సనిధపమగారిస
హితప్రియ	...	సరిగమధనిస - సనిధనిపమరిమగస
మోహన	...	సరిగపధస - సధపగరిస
బలహంస	...	సరిమపధస - సనిధపమరిమగస
నారాయణి	...	సరిమపధస - సనిధపమరిస
జంఝూటి	...	ధసరిగమపధని - ధపమగరిసనిధపధస
శహాన	...	సరిగమపమధనిస - సనిధపమగమరిగరిస
సరస్వతిమనోహరి	...	సరిగమధస - సధనిపమగరిస
ఈశమనోహరి	...	సరిగమపధనిస , సనిధపమరిమగరిస
ఛాయాతరంగిణి	...	సరిమగమపనిస - సనిధపమగరిస
ఉమాభరణము	...	సరిగమపధని - సనిపమరిగమరిస
నారాయణగౌళ	...	సరిమపనిధనిస - సనిధపమగరిగరిస
మాళవి	...	సరిగమపనిమధనిస - సనిధనిపమగమరి[illegible]
ప్రతాపవరాళి	...	సరిమపస - సధపమగరిస
నటనారాయణి	...	సరిగమధనిధస - సనిధపమగమరిస
శ్యామ	...	సరిమపధస - సధపమగరిస
సురభైరవి	...	సరిపమపధనిస - సనిధపమస
స్వరావళి	...	సమగమపనిధనిస - సనిధపమగరిస
నాగస్వరావళి	...	సగమపధస - సధపమగస
సురటి	...	సరిమపనిస - సనిధపమగపమరిస
మాయాతరంగిణి	...	సరిమగపమనిస - సనిధపమగరిస
నాటకురంజి	...	సరిగమధనిపధనిస - సనిధమగస
ప్రతాపనాట	...	సరిగమధపధనిస - సనిధపమగస
[illegible]ళి	...	సరిగమధనిస - సనిధనిపమగస

కవనకుతూహలము	...	సరిమధనిగపస - సనిధపమగరిస
కమాసు	...	సమగమపధనిస - సనిధపమగరిస
సింధుకన్నడ	...	సమగమరిగమపధపనిస - సనిధపమగరిస
నవరసకన్నడ	...	సగమపస - సనిధమాగరిస
దేశాక్షి	...	సరిగపధస - సనిధపమగరిస
బంగాళ	...	సరిగమపమరిపస - సనిపమరిగరిస
కోకిలధ్వని	...	సరిగమధనిధస - సనిధనిపమగరిస
బహుదారి	...	సగమపధనిస - సనిపమగస
రాగపంజరము	...	సరిమపధనిధస - సనిధమరిస
ద్విజావంతి	...	సరిమగమపధనిస - సనిధపమగరిగస
ఆంధాళి	...	సరిమపనిస - సనిపమరిగామరిస
రవిచంద్రిక	...	సరిగమధనిధస - సనిధమగరిస
రత్నాకారి	...	సగమపనిధనిస - సనిధపమరిస
ఆందోళిక	...	సరిమపనిస - సనిధమరిస

29. ధీరశంకరాభరణము—చరి-అం-శుమ-ప-చధ-కాని

శంకరాభరణము	...	సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస
కురంజి	...	సనిసరిగమపధ - ధపమగరిసనిస
కేదార	...	సమగమపనిస - సనిపమగమధమగరిస
బ్యాగడ	...	సగమపనిధనిస - సనిధపమగరిస
హంసధ్వని	...	సరిగపనిస - సనిపగరిస
గరుడధ్వని	...	సరిగమపధనిస - సధపగరిస
నాగధ్వని	...	సరిసమగమపనిధనిస - సనిధనిపమగస
దేవగాంధారి	...	సరిగరిమపధనిస - సనిధపమగరిస
బిలహరి	...	సరిగపధస - సనిధపమగరిస
అఠాణ	...	సరిమపనిస - సనిధపమగరిస
ఆరభి	...	సరిమపధస - సనిధపమగరిస
నవరోజ	...	పధనిసరిగమప - మగరిసనిధప
కన్నడ	...	గరిసరిగమపమధనిస - సనిసధపమమగమరిస
బేగడ	...	సగరిగమపధనిధపస - సనిధపమగరిస
శుద్ధసావేరి	...	సరిమపధస - సధపమరిస
పూర్ణచంద్రిక	...	సరిగమపధపస - సనిపధపమగమరిస
జనరంజని	...	సరిగమపధపనిస - సధపమరిస

నీలాంబరి — సరిగమపనిస - సనిపధనిపమగరిగస
ఆహిరినాట — సమగమపధనిస - సనిపధనిపగమగస
కోలాహలము — సపమగమపధనిస - సనిధపమగరిస
సింధురాగము — సరిగరిమపస - సనిధపనిధమగరిస
మాహురి — సరిగరిమపని - ధపమగరిస
శుద్ధవసంత — సరిగమపనిస - సధనిపమగరిస
ధీరమతి — సగరిగమపమనిధస - సనిసధసపమగరిస
పూర్వగౌళ — సరిమగరిమపనిధనిస - సనిధపమగరిస
గౌడమల్లారు — సరిమపధస - సనిధమగరిస
వివర్ధని — సరిమపస - సనిధపమగరిస
సింధుమందారి — సరిగమ స - సనిధపగమధపమరిస
శంభుక్రియ — సగగిమపనిస - సనిపనిమగరిస
జాలావు — పనిసరిగమప - మగరిసనిపని
మాండ్ — సరిమగమపధనిస - సనిధపమగరిస

30. నాగానందిని—షరి-అంగ-శుమ-ప-షధ-కాని

ప్రతాపకోకిలము — సపమపధనిస - సనిపమగస
నిర్మలాంగి — సరిమపధస - సనిధనిపమగరిస
సింహేళసావేరి — సమగమపధనిస - సనిధనిపమగిస
సోమభూపాలము — సరిమపమధస - సధనిపమగరిస
లలితగంధర్వము — సరిగమపధనిస - సనిపగరిస
హంసగంధర్వము — సరిగమపస - సనిధనిపమరిస
సామంతము — సరిగమపధనిస - సనిధనిపమగరిస

31. యాగప్రియ—షరి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-శుని

కలహంస — సరిమపధనిధస - సనిధపమరిస
నాగగంధర్వము — సరిమపధనిస - సధనిపమరిస
గంధర్వకన్నడ — సరిగపధస - సనిధపమగమరిస
హిందోళకన్నడ — సగమధనిస - సనిపధమగస
జాలభంగాళ — సరిమపనిధస - సనిపధమగరిస
[illegible] — సరిగమపధస - సనిధపమగరిస

౩౨, రాగవర్ధని—షరి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-కైని

రాగచూడామణి	...	సరిగమపస - సనిధమరిగస
బంగ్లా భైరవి	...	సగమపమధస - సనిధపమగమరిస
సామంతబంగ్లా	...	సరిగమపధనిస - సనిపధనిపమగమరిస
హిందోళకాకి	...	సరిగమపమపస - సనిధపమగస
హిందోళదర్బారు	...	సగమపస - సనిధపమరిస
హిందోళసారంగ	...	సరిగమపపనిస - సనిధపనిధమగమరిస

౩౩, గాంగేయభూషణి—షరి-అంగ-శుమ-ప-శుధ-కాని

గంగాతరంగిణి	—	సరిగమపస - సనిధపగమరిస
శుద్ధబంగ్ల	—	సగమపధనిస - సనిపమగస
హిందోళసావేరి	—	సగమపమధనిస - సనిపధమరిస
హిందోళనాయకి	—	సమగమపస - సనిధపమగమరిస
గీతమూర్తి	—	సరిగమపధనిస - సనిధపమగస
కన్నడదర్బారు	—	సరిగమపధపస - సనిధపమరిస

౩౪ వాగధీశ్వరి—షరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైని

ఛాయానాట	—	సరిగమపమపస - సనిధనిపమరిస
మేచనీలాంబరి	—	సగమపధనిస - సనిపమరిస
శుద్ధఘంటాణము	—	సగమపధస - సనిధపమరిస
భానుమంజరి	—	సరిగమపనిస - సనిపమరిగరిస
భానుదీపరము	—	సమరిగమపస - సధపమగమరిస
శారదాభరణము	—	సమగమపధనిస - సనిధమపమరిస
మేచగాంధారి	—	సరిగమపధనిస - సనిధనిపమగమరిస

౩౫, శూలిని—షరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కాని

శుద్ధనీలాంబరి	—	సమరిగమపస - సనిధపమగస
శేఖరిరాగము	—	సరిగమపధనిస - సధనిపమరిగస
గానవారిధి	—	సమరిగమపధనిస - సధనిపమరిస
సౌంపఘంటాణము	—	సరిగమపధనిస - సనిపమగమరిస

మారువకన్నడ	...	సరిగమపధపనిస - సనిపమరిస
మేచనారాయణి	...	సరిగమపధస - సధనిపమరిస

౩౬. చలనాట—షరి-అంగ-శుమ-ప-షధ-కాని

నాట	...	సరిగమపధనిస - సనిపమరిస
గంభీరనాట	...	సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస
కృతిరంజని	...	సరిగపధనిస - సపమగస
చిదానంది	...	సరిగమపధనిస - సనిధనిపమగమరిస
నాగవీలాంబరి	...	సమగమపధనిస - సనిధపమగస
మంజాళి	...	సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస

ప్రతిమధ్యమ జన్యరాగములు

౩౭. సాలగము—శురి-శుగ-ప్రమ-ప-శుధ-శుని

సింధునాట	...	సగరిగమనిధనిస - సనిధమగరిస
లలితమారువ	...	సరిగమపధనిస - సనిధమగరిస
సాళవి	...	సగరిగమపధనిధస - సనిధపమగరిస
భోగసావేరి	...	సరిమపధని - ధపమగరిస
భోగవరాళి	...	సరిగమపనిధనిస - సనిపధమగరిస
ఆలాపి	...	సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస

౩౮. జాలార్ణవము—శురి-శుగ-ప్రమ-ప-శుధ-శుని

జగన్మోహనము	...	సరిమపధపనిస - సనిధపమగరిస
హంసభోగి	...	సరిగమధనిస - సనిధపమగరిస
రవిప్రభావళి	...	సరిగమధస - సధపమగరిగస
భోగరసాళి	...	సరిగమధనిస - సనిధనిపమగరిస
[illegible]	...	సరిగమపనిధస - సధనిపమగరిస
[illegible]	...	సరిగమధనిస - సనిధనిమగరిగస

39. ఝాలవరాళి—శురి-శుగ-ప్రమ-ప-శుధ-కాని

వరాళి ... సగరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస
నటనశేఖావళి ... సరిమపధనిస - సనిపమగరిస
నాగభోగి ... సరిగమపధని - ధపమగరిసనిస
హంసనీలాంబరి ... సరిగమధనిస - సనిపధమగరిస
మాళవబంగాళ ... సపమపధనిస - సనిధపమగరిస
భూపాలపంచమము ... సగరిగమపధస - సపధమగరిస
కోకిలపంచమము ... పధనిసరిగరి - సనిధపధనిస
అమృతవర్షిణి ... సరిగమపధనిపస - సనిపధమగరిస

40. నవనీతము—శురి-శుగ-ప్రమ-ప-చధ-కైని

నభోమణి ... సరిగరిమపస - సనిధపమగరిస
నిషాదప్రియ ... సరిగమపనిధస - సనిపమగరిస
నాగశేఖావళి ... సరిగమధస - సనిధమగరిస
మంజునీలాంబరి ... సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
సోమఘంటాణము ... సరిగమనిధనిస - సనిపధమగరిస
నవరస కుంతలి ... సమపధనిస - సనిధపధమగరిస
మంజుప్రియరాగము ... సగరిగమనిస - సనిధమగరిస
సింధునాటకురంజి ... సరిగమధనిధస - సనిధపమగరిస

41. పావని—శురి-శుగ-ప్రమ-ప-చధ-కాని

ప్రభావతి ... సరిమపధనిస - సనిధమపమరిగరిస
శ్యామనీలాంబరి ... సరిగమపధనిస - సధనిధమగరిస
నటనదీశరము ... సరిగమధనిస - సనిమగరిగస
చంద్రజ్యోతి ... సరిగమపధస - సధపమగరిస
శుద్ధగీర్వాణి ... సరిగమపధనిస - సధపమగరిస
కోకిలస్వరావళి ... సరిగమధనిస - సధమగరిస
పీతాంబరి ... సరిగరిమపధనిస - సనిధపమగరిస

42. రఘుప్రియ—శురి-శుగ-ప్రమ-ప-షధ-కాని

గాంధర్వము ... మపధనిసరిగ - రిసనిపమపధనిస
రమభవాహిని ... సరిగమపధనిస - సనిపధమగరిస
లలితదీశరము ... సరిగమపధనిస - సనిధనిపమగరిస

ఇందుగీర్వాణి	...	సరిగమపస - సనిపధనిపమగరిస
హంసకళావళి	...	సరిగమపధపనిస - సనిపమగరిస
మేచసావేరి	...	సరిమపనిస - సనిపమగరిస
ఆనందభోగి	...	సరిగమపనిధని - ధపమగరిసనిస
మారువలతిక	...	పధనిసరిగమప - పమగరిసనిప

43 గవాంభోది—శురి-సాగ-ప్రమ-ప-శుధ-శుని

విజయభూషావళి	...	సరిగమపమపస - సనిధపమగరిస
కోకిలదీపరము	...	సరిగమనిధస - సనిధమగరిస
మేచకాంభోజి	...	సరిగమధనిస - ధనిపధమగరిస
కోకిలగీర్వాణి	...	సరిగమపధస - సనిమగరిస
మారువగౌళ	...	సరిగపమధనిస - సనిధపమగరిస
సామస్వరావళి	...	సరిగమపనిధస - సధపధమగరిస
కలివసంతము	...	సగమపధనిస - సనిపమగస

44. భవప్రియ—శురి-సాగ-ప్రమ-ప-శుధ-కైని

కన్నడదీపకము	...	సరిగమధనిస - సనిధపధమపరిస
భవాని	...	సరిగమధనిస - సనిధమగరిస
సామంతకళావళి	...	సరిగమధపధస - సధనిపమగరిస
సారంగమారువ	...	సరిగమధనిస - సనిధమపగరిస
మేచబంగాళ	...	సరిగమపనిస - సధపమగరిస
సరసీరుహము	...	సరిగమధనిధస - సనిధమగరిస
ధవళసరసీరుహము	...	సరిగమధపనిస - సనిధమగరిస

45. శుభపంతురావళి—శురి-సాగ-ప్రమ-ప-శుధ-కాని

పంతురావళి	...	సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస
భానుగీర్వాణి	...	సరిగమపధనిస - సనిధమగరిస
భానుధన్యాసి	...	సరిగమనిధని - ధపమగరిసనిస
గమకసామంతము	...	సగమపనిస - సనిధపమగరిస
కమలాభరణము	...	సరిగమపనిధస - సనిధపనిధమగరిస
కనకదీపరము	...	సగమపధపని - ధపమగరిసనిస
శుద్ధస్వరావళి	...	సగమపమధనిస - సనిధమగస

మాళవవసంతము ... సమగమపధనిస - సనిధపమగరిస
శేఖరచంద్రిక ... సరిగమధనిస - సనిధమగరిస
మేచమనోహరి ... సగమపధపనిస - సనిధమగరిస

46. షడ్విధమార్గిణి—శురి-సాగ-ప్రమ-ప-చధ-కైశి

తీవ్రవాహిని ... సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిగమరిస
ఇందుభోగి ... సగరిగమపధస - సనిధనిపమగరిస
ఇందుధన్యాసి ... సగమధనిస - సనిధపధమగరిస
మాళవగౌళ ... సగరిగమపధని - ధమపమగరిస
కుంతలస్వరావళి ... సగమపధనిస - సనిధనిపమగరిస
విజయభీరు ... సగరిగమపనిధస - సధపమగరిస
శ్రీకంఠి ... సగమపధనిస - సనిధపమగస

47. సువర్ణాంగి—శురి-సాగ-ప్రతి-ప-చధ-కాని

మాళవనారాయణి ... సరిగమపధప - సధనిపమగరిగస
సౌవీరము ... సరిగరిమపధనిస - సనిపధపమగరిస
సాలగవేళావళి ... సరిగమపనిధనిస - సనిధపమగస
కుంతలధన్యాసి ... సరిగమపమధనిస - సనిధనిపమగరిస
సేవామనోహరి ... సరిగమపధనిధస - సనిధపమగరిగస
అభీరు ... సధనిపమగమస - మగసనిధప
మాళవసారంగ ... సనిసరిగమపమధని - ధపమగరిగస
నవరసబంగాళ ... సరిగమధపధనిస - సనిధమగస
విజయశ్రీరాగము ... సరిగమపనిస - సనిపమగరిస

48. దివ్యమణి—శురి-సాగ-ప్రమ-ప-షధ-కాని

దుంధుభిప్రియ ... సరిగమపధనిస - సనిపమగరిస
కుంతలదీపరము ... సమపధనిస - సనిధనిపమగస
జీవంతిని ... సమపధనిస - సనిపమగస
ఆదిపంచమము ... సరిపధనిస - సనిధనిపమగరిస
అమృతపంచమము ... సరిగమధనిస - సనిధమగసరిస
భోగధన్యాసి ... సగమపనిస - సనిధధనిపమగరిస

భోగివింధు — సపమపధనిస - సనిధనిపమస
శుద్ధగాంధారి — సరిగమనిస - సనిధనిపమరిస
ముఖవ్యారావళి — సరిగమపధని - సమగరిసని

49. ధవళాంబరి—శురి-అంగ-ప్రమ-ప-శుధ-శుని.

స్వరాభరణము — సగమపధనిస - సనిధపమస
ధీరస్వరూపి — సరిగమపధనిస - సధనిధపమగస
కన్నడకురంజి — సగరిగమపధనిస - సధపమరిస
ధవళాంగి — సమగమపధనిధస - సనిధపమగరిస
దేవాభరణము — సగరిగమధనిస - సనిధనిపమగరిస
ఛాయామారువ — సగరిగమధనిధస - సనిధమగరిస
నవరసచంద్రిక — సరిగమధనిస - సధపగరిస
ధర్మిణి — సరిగమధనిస - సనిధమగరిస
నవరసఆంధోళి — సగరిగమపధస - సధపమగరిగస
దేవగిరి — సరిమపధస - సనిధపమగరిగస

50. నామనారాయణి—శురి-అంగ-ప్రమ ప-శుధ-కైని

నర్మద — సరిగమధనిస - సనిధమపమగరిస
నవరసగాంధారి — సరిగమపమధనిస - సనిధమగరిస
సెంచకన్నడ — సమపధనిస - సనిధపమగస
కుసుమభోగి — సరిగమధనిస - సధనిధమగరిగస
మందారి — సరిగమపనిస - సనిపమగరిస
కన్నడభోగి — సరిగమపనిధనిస - సనిధమగరిగస
మధుకరి — సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస
గారియారువ — సరిమపధస - సనిధపమగరిగస
ప్రతాపము — సగమపధనిస - సనిధపమగరిస

51. కామవర్ధని—శురి-అంగ-ప్రమ-ప-శుధ-కాని

ఇందుమతి — సగమధనిస - సనిధపమగస
కనకవసాళి — సరిగమధనిస - సధపమగరిస
హంసనారాయణి — సరిగమపస - సనిపమగరిస
రామక్రియ — సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస
[illegible]పంతు — సరిమపనిస - సనిధపమధమగరిస

వసంతమారువ	...	సరిగమపధనిధస - సధపమగస
భోగవసంతము	...	సరిగమధనిస - సనిధమగరిస
శిరణి	...	సరిగమపనిధనిస - సనిధమగరిస
గమకక్రియ	...	సరిగమపనిధస - సధపమగరిస
దీపకము	...	సగమపధపస - సనిధనిపమగరిస
భోగసామంతము	...	సగమపధపస - సధనిపమగరిస

52. రామప్రియ—శురి-అంగ-ప్రమ-ప-చధ-కైని

రతిచంద్రిక	...	సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
రామమనోహరి	...	సరిగమపధనిధస - సనిధపమగరిస
జటాధరి	...	సగరిమపధనిస - సనిధపగరిస
లోకరంజని	...	సగమపమధనిస - సనిధనిపమగరిస
తపస్విని	...	సగమపనిస - సనిధపమగస
శ్రీకరి	...	సరిగపధనిస - సనిధపమగస
మేఘమల్లారు	...	సగమపధనిస - సనిధపమగమరిస
యోగానంది	...	సరిగపమపధనిస - సనిధపమగస
ప్రతాపము	...	సమపధనిస - సనిధపమగరిస
మందహాసిని	...	సరిగమపమధనిస - సనిధపమగమరిస
హంసగమని	...	సగమపనిధస - సనిధపమధపమగరిస
కలాధరణి	...	సగరిగమపనిధని - ధపమగరిసనిస
మేఘశ్యామల	...	సగమపధనిధపస - సధనిపమగరిస
రసవినోదిని	...	సగమపధనిధస - సనిధపమగస
వేదస్వరూపి	...	సరిగమపధనిపస - సనిధనిపమగస

53. గమనశ్రమ—శురి-అంగ-ప్రమ-ప-చధ-కాని

గమకక్రియ	...	సరిగమపధనిస - సనిధపమగమరిస
శుద్ధసాళి	...	సగమపధస - సధపమగరిస
సుఖధ్వని	...	సగమపనిధస - సధనిపమగరిస
కన్నడమారువ	...	సగమపధనిస - సనిధపమగస
పూర్వకళ్యాణి	...	సరిగమపధనిధస - సనిధపమగరిస
సోమకాంతి	...	సరిగమపధపనిస - సనిపధపమగరిస

గగనసరసీరుహము	—	సగరిగమపధని - ధపమగరిసనిస
హంసానంది	—	సరిగమధనిస - సనిధమగరిస

54. విశ్వంబరి—శురి-అంగ-ప్రమ-ప-షధ-కాని

విజయవసంతము	—	సమపధనిస - సనిపమగస
వైశాఖము	—	సరిగమపధనిస - సనిధనిపమగమరిస
దేశ్యమారువ	—	సరిగమనిస - సనిపమగరిస
ఉషాకళ్యాణి	—	సరిగమపధనిస - సనిపమపరిస
నాగసరసీరుహము	—	సగమపస - సనిధనిపమరిస
భ్రమరధ్వని	—	సగమధనిస - సధనిపమగరిస
సింధుమారువ	—	సరిగమపస - సనిధనిపమగరిస

55. శ్యామలాంగి—చరి-సాగ-ప్రమ-ప-శుధ-శుని

శ్యామల	—	సగరిగమపధనిధస - సనిధపమగరిస
శితకిరణి	—	సరిగమపధనిస - సధనిధపమగస
కమలనారాయణి	—	సరిమపధనిస - సనిధపమగమరిస
నాగప్రభావళి	—	సగమపధనిస - సనిధమగరిస
దేశావళి	—	సరిగమధనిధస - సనిధమగరిస
హంసగీర్వాణి	—	సరిగమపధస - సధపమగస
దేశ్యనాటకురంజి	—	సరిగమపధపనిస - సనిపధపమగరిస
నాగగీర్వాణి	—	సరిగమధనిధస - సనిధపమగరిస

56. షణ్ముఖప్రియ—చరి-సాగ-ప్రమ-ప-శుధ-కైని

కుసుమసారంగ	—	సరిమపధనిస - సనిధపమగరిస
భ్రమరసారంగ	—	సరిగమపమధనిస - సధపమగరిస
భాషిణి	—	సగరిగమపనిధస - సనిధపమగరిస
వసుకరి	—	సగమపధనిస - సనిధమగస
సారంగభ్రమరి	—	సమపధనిధస - సనిధపమగస
శ్రీశక్తి	—	సరిగమధనిస - సనిధమగరిస
[illegible]	—	[illegible]నిస - సనిధపమగరిస

కోకిలానంది	...	సగమధనిస - సనిధపమగస
దేశమాళవి	...	సరిగమపధని - నిధపమగరిసని

57. సింహేంద్రమధ్యమ—చరి-సాగ-ప్రమ-ప-శుధ-కాని

సీమంతిని	...	సరిగమపధనిస - సపమగరిస
మాధవమనోహరి	...	సగరిగమపనిధనిస - సనిధమగరిస
పద్మముఖి	...	సరిగమపధనిప - సధపమగస
విజయసరస్వతి	...	సగమపధనిస - సనిపమగరిస
భ్రమరహంసి	...	సరిగమపనిస - సనిధపమగస
శుద్ధరాగము	...	సరిగమపనిస - సనిపమగరిస
ధ్రిమరముఖి	...	సరిగమపధనిస - సధపమగరిస
ధవళహంసి	...	సరిమపధస - సనిధపమగరిస
భ్రమరకోకిలము	...	సరిమపనిధనిస - సనిధపమరిస
శేషనాదము	...	సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
ఘంట్టాణము	...	సరిగమధనిస - సనిధమగరిస
పర్వాంగి	...	సరిమధనిస - సనిధమగసరిస
సునాదప్రియ	...	సరిగమపస - సనిధపమగరిస

58. హేమవతి—శురి-సాగ-ప్రమ-ప-చధ-కైని

సింహారవము	...	సరిమపనిస - సనిపమరిగరిస
నళినభ్రమరి	...	సరిమపధనిస - సనిధనిపమరిస
విజయసారంగ	...	సరిగమపనిస - సనిధపమగస
ధ్రిమరపుత్తిరి	...	సరిగమపధనిస - సధపమరిస
కనకభూషావళి	...	సగమపధనిస - సనిపమగరిస
హంసభ్రమరి	....	సరిగమపధస - సనిధపమగరిస.
హేమాంబరి	...	సరిగమపధనిస - సపమగరిస
విజయసామంతము	...	సగమపధస - సనిధమగరిస

59. ధర్మవతి—చరిసాగ-ప్రమ-ప-చధ-కాని

ధామ్యరాగము	...	సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
విజయనాగరి	...	సరిగమపధస - సధపమగరిస

రంజని — సరిగమధస - సనిధమగసరిస
లలితసింహారవము — సరిగమపస - సనిధమగరిస
శుద్ధనవనీతము — సరిగమధనిస - సనిపమగరిస
విజయశ్రీకంఠి — సగమధస - సనిధమగరిస
వసంతగీర్వాణి — సరిగమధనిధస - సధనిపమగరిస
ధీరకుంతలి — సమపధనిస - సనిధమగరిస

60. నీతిమంతి—చరి-సాగ-ప్రమ-ప-షధ-కాని.

నూతనచంద్రిక — సరిగమపధనిస - సనిపధనిపమగస
విజయరత్నాకరి — సరిమపధనిస - సనిపమగస
హంసనాదము — సరిమపధనిస - సనిధనిపమరిస
దేవకుసుమావళి — సమగమపస - సనిపమగరిస
కైకవశి — సరిగమపధనిస - సనిపమగరిస
కనకశ్రీకంఠి — సరిగమపస - సనిధనిపమరిస
కుంతలరంజని — సమగమధనిస - సనిపధనిపమగస
గౌరిక్రియ — సగమపధనిస - సనిధనిపమగస
శుద్ధగౌరిక్రియ — సగమపనిధనిస - సనిధపమగస

61. కాంతామణి—చరి-అంగ-ప్రమ-ప-శుధ-శుని

కుంతలరాగము — సరిగమపధనిధస - సనిధపమగమరిస
రామకుసుమావళి — సగమపనిధపనిస - సనిధపమగరిస
కర్ణాటకతరంగిణి — సరిగమపనిస - సపమగరిస
విజయదీపిక — సరిగమపనిధస - సధనిపమగరిస
శ్రుతిరంజని — సరిగమపధని - నిధపమగరిస
కనకకుసుమావళి — సరిగమపధస - సధపమగరిస
కీర్తివిజయము — సరిగమపనిధస - సనిధపమగరిస
శుద్ధజ్యోతిష్మతి — సగమపస - సనిధపమగరిస
కనకసింహారవము — సగమపనిస - సనిధపమగరిస

62. రిషభప్రియ—చరి-అంగ-ప్రమ-ప-శుధ-కైశి

శుచిరమణి — సగమపధనిధస - సధపమగరిస
[illegible]ంతి — సరిమపధనిధస - సనిపమరిగరిస

పద్మకాంతి	—	సరిగమపధనిస - సనిపమగరిస
బృందావనదేశాక్షి	—	సరిగమపమధస - సధపమగరిస
కనకనాసామణి	—	సరిగరిమపధనిస - సనిధపమగరిస
శుద్ధసారంగ	—	సగమపనిస - సనిపమగరిస
విజయగోత్రారి	—	సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస
రత్నభాను	—	సరిమగరిమపనిధనిస - సనిధపమగరిస

63. లతాంగి—చరి-అంగ-ప్రమ-ప-శుధ-కాని

నవరత్నభూషణి	—	సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
కరుణాకరి	—	సమపధనిధస - సనిధపమస
గోత్రారి	—	సరిమపధస - సనిధపమగరిస
స్వర్ణకాంతి	—	సగపమధనిస - సనిపమగస
సుజనరంజని	—	సగరిమపధనిస - సనిధపమరిస
సజ్జనానంది	—	సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస
రత్నకాంతి	—	సరిగమపనిస - సనిపమగరిస
ఝుణాకారి	—	సరిగమపనిధస - సధపమరిగరిస
లీలావినోదిని	—	సరిగమపధనిధస - సనిధపమగరిస
చాముండిరాగము	—	సగరిమపధస - సధనిపమగరిస
హితప్రియ	—	సరిపమపధస - సనిధపమగమరిస

64. వాచస్పతి—చరి-అంగ-ప్రమ-ప-చధ-కైని

దేవామృతవాహిని	—	సగమపనిధనిస - సనిధనిపమగరిస
విజయాభరణి	—	సరిగమపధనిధస - సనిధపమగరిస
గురుప్రియ	—	సరిగమధనిస - సనిధమగరిస
సింహాస్యహాసి	—	సగమధనిస - సనిపమగస
సరస్వతి	—	సరిమపధస - సనిధపమరిస
శేఖరప్రియ	—	సగమపనిస - సనిధపమగరిస
ఖర్భర	—	సగమరిగమధనిస - సనిధమగరిస
రత్నాంబరి	—	సగమపస - సనిధపమరిస
ఉత్తరి	—	సగమపధనిస - సనిధమగస

శరివకానంతి	...	సగపమధనిస - సనిపమగస
భోగీశ్వరి	...	సరిగపధనిధస - సనిధపమగరిస
గగనమోహిని	...	సగపధనిస - సనిపమగస
భూషావళి	...	సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
తరుణిప్రియ	...	సగరిగమపనిధస - సనిపమరిస

65. మేచకల్యాణి—చరి-అంగ-ప్రమ-ప-చధ-కాని

యమునకల్యాణి	...	సరిగపమపధస - సధపమపగరిస
హమీరుకల్యాణి	...	సపమపధనిస - సనిధపగ (మ) గరిస (శుమ)
శ్యామకల్యాణి	...	సరిగమపనిస - సనిసధపమగరిస
సారంగ	...	సరిగమపధనిస - సనిధపమరిగమరిస
మైత్రిభావిని	...	సరిగమపధనిస - సధపమగరిస
కుంతలశ్రీకంఠి	...	సగిమపధనిస - సనిపమగరిస
కామోద	...	సరిగమనిస - సనిమగరిస
శుద్ధకోసల	...	సగమపస - సనిధమగరిస
సునాదవినోదిని	...	సగమధనిస - సనిధమగస
కుంతలకుసుమావళి	...	సరిగమపమపస - సనిధనిపమగస
చంద్రకాంతము	...	సరిగమపధనిస - సనిధపమగరిస
శుద్ధరత్నభాను	...	సరిగమపస - సనిధపమగస

66. చిత్రాంబరి—చరి-అంగ-ప్రమ-ప-షధ-కాని

చతురంగిణి	...	సమగమపనిస - సనిధనిపగమగరిస
గగనరంజని	...	సగమపస - సధనిపమగరిస
మార్గణవినోదిని	...	సరిగమపధనిస - సనిధనిపమగరిస
కనకభవాని	...	సమగమపధనిస - సనిపమరిస
నాగకుంతలి	...	సరిగమపనిస - సనిపధనిపమగరిస
దేవగిర్యాణి	...	సగరిమపస - సపమగరిస
విజయకోసలము	...	సరిగమపమపస - సనిపమగస
[illegible]	...	సరిగమపధనిధస - సనిపమగస

67. సుచరిత్ర—షరి-అంగ-ప్రమ-ప-శుధ-శుని

కనకనిర్మద	—	సరిగమపమధస - సనిధపమగరిస
సత్యవతి	—	సరిమపధనిధస - సనిధపమగమరిస
రామకుంతలి	—	సరిగమపధని - ధపమగరిసనిస
శోభమంజరి	—	సగమపధస - సధపమగరిస
కుంతలభవాని	—	సరిగమపమపస - సనిధనిపమరిస
సేనాజయంతి	—	సరిగమపధనిస - సధపమగరిస
కనకగీర్వాణి	—	సరిమపమధనిస - సధపమరిస

68. జ్యోతిస్స్వరూపిణి—షరి-అంగ-ప్రమ-ప-శుధ-కైని

జ్యోతిస్మృతి	—	సరిమగపస - సనిధమపమరిగస
శుద్ధశ్రుతిరంజని	—	సరిమపధనిధస - సనిధపమగమరిస
భువనకుంతలి	—	సరిగమపధస - సధపమగస
కుంతలగీర్వాణి	—	సరిగమపధనిస - సధమపమగరిస
ఔడగాంధారి	—	సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
హిందోళదేశాక్షి	—	సనిసరిగమపధ - నిధపమగరిస
కుంతలరంజని	—	సరిమపనిధనిస - సనిధపమగరిస
కుసుమభవాని	—	సరిమపధస - సనిధమపమరిస

69. ధాతువర్ధని—షరి-అంగ-ప్రమ-ప-శుధ-కాని

పద్మభవాని	—	సరిగమపమధస - సనిధపమగరిస
ధౌతపంచమము	—	సరిగమపనిపస - సనిధపమరిగమరిస
కుంతలసింహారవము	—	సరిమపమధనిస - సధపమరిస
ధీరశాంకరి	—	సరిగమపధనిస - సధపమగరిస
లలితకోపలి	—	సరిగమపధనిధస - సనిధపమగమరిస
నలినకుసుమావళి	—	సరిగమమమపస - సనిధనిపమరిస
బృందావనకన్నడ	—	సరిమపనిస - సనిపమరిస
శంకగిరి	—	సరిగమపధని - ధపమగరిసనిస

70. నాసికాభూషణి—షరి-అంగ-ప్రమ-ప-షధ-కైని

గాంధీవసంతి	—	సరిగమపధనిస - సనిపమగస

నాసామణి	...	సరిగమపమపస - సనిధనిపమరిస
కుంతలఘంటారవము	...	సరిగమపమపస - సనిపమరిస
నిగమసంచారి	...	సగమపధనిస - సనిధనిపమరిస
నీతికుంతలి	...	సమగమపధనిస - సధనిపమగస
హంసకోసల	...	సరిగమపధనిధస - సనిధపమగమరిస

71. కోసలము—షరి-అంగ-ప్రమ-ప-చధ-కాని

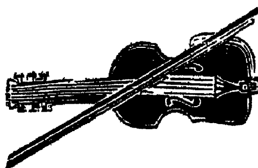
కుసుమావళి	...	సగమపధస - సనిధపమగమరిస
ప్రతాపహారంగ	...	సరిగమపధస - సనిధపమగస
నాగగిరి	...	సగమపధపస - సధపమగస
కౌస్తుభప్రియ	...	సరిగమపధనిస - సధపమగమరిస
గౌరీనిషాదము	...	సగమపనిధస - సనిధనిపమగస
సత్యభూషణి	...	సగమపధనిస - సనిధపమగస

72. రసికప్రియ—షరి-అంగ-ప్రమ-ప-షధ-కాని

రసమంజరి	...	సరిగమపధనిస - సనిపమగరిస
కనకజ్యోతిష్మతి	...	సమపధనిస - సనిధపమస
హంసగిరి	...	సరిగమపధనిస - సనిపధనిపమగ
రీతిమల్లారు	...	సరిగమపస - సనిపధనిపమగస
గీర్వాణపదం	...	సరిగమపధస - సనిధపమగరిస
గీతికుంతలి	...	సరిగమపమగమపస - సనిధనిపమగస

డెబ్బదిరెండు మేళకర్తల జన్యరాగములు

సంపూర్ణము

[రాగకాలనిర్ణయము]

శ్లో॥ అథవక్ష్యామి హేతాత కాలరాగ సనుక్రమాత్
దేశాక్షి దేవగాంధారి ఖాండీ ధన్యాసి మారువాః ॥
దేవక్రియాచ మందాళీగౌరీ భూపాల ఏవచ
న్యస్వరైశ్చ ప్రవర్తంతే ప్రాతఃకాలే దినేదినే ।

తా॥ దేశాక్షి, దేవగాంధారి, ఖాండీ, ధన్యాసి, మారువ, దేవక్రియ, మందాళి, గౌరి, భూపాలము అను నీ రాగములు ప్రాతఃకాలమునందు అనగా రాత్రి 3 ఘంటలు మొదలు ఉదయము 6 ఘంటల వరకు పాడదగినవి.

శ్లో॥ సురంజీ సాహుళీ ఘంటారావ రామక్రియా తథా
బిలహరీ మలహరీ ముఖారీ యమునాతథా
రేగుప్తి భైరవశ్చైవ వర్తంతే సంగమేదినే ॥

తా॥ సురంజీ, సాహుళీ, ఘంటారావము, రామక్రియ, బిలహరి, మలహరి, ముఖారి, యమున, రేగుప్తి, భైరవి అను నీరాగములు సంగమకాలమందు అనగా ఉదయము 6 ఘంటలు మొదలు 9 ఘంటలవరకు పాడదగినవి.

శ్లో॥ మేఘరంజీచ, సారంగా భల్లాతీ మధ్యమావతీ
దేశీ నీలాంబరీచైవ తథా మంగళదేశికా
శ్రీరాగశ్చతు మధ్యాహ్నే వర్తంతేను దినేదినే ॥

తా॥ మేఘరంజి, సారంగ, భల్లాతి, మధ్యమావతి, దేశి, నీలాంబరి, మంగళదేశిక, శ్రీరాగము, అను నీ రాగములు మధ్యాహ్నకాలమందు అనగా పగలు 9 ఘంటలు మొదలు 12 ఘంటలవరకు పాడదగినవి.

శ్లో॥ మోహనాశ్చైవ కళ్యాణీ కాపిఘూర్జరికాతథా
శంకరాభరణాపూర్వీ వసంతశ్చాపరే దినే ।

తా॥ మోహన, కళ్యాణి, కాపి, ఘూర్జరి, శంకరాభరణము, పూర్వి, వసంత అను నీ రాగములు పరదినే అనగా పగలు 12 ఘంటలు మొదలు 3 ఘంటలవరకు పాడదగినవి.

శ్లో॥ నారాయణీచ హిందోళీ సౌరాష్ట్రీ తోడి రామళీ
గౌరీవరాళీకావంతు ఉసేని మాళవస్తథా
సాయంకాలే ప్రవర్తంతే లలితాచ తథైవచ॥

తా॥ నారాయణి, హిందోళి, సౌరాష్ట్రి, తోడి, రామళి, గౌరి, వరాళి, పంతువరాళి, ఉసేని, మాళవి, లలిత, అను నీరాగములు సాయంకాలమందు అనగా మధ్యాహ్నము 3 ఘంటలు మొదలు 6 ఘంటలవరకు పాడతగినవి.

శ్లో॥ వేళావళీచ కాంభోజీ సావేరీ బేగడస్తథా
పూర్వారాత్రౌ ప్రవర్తంతే పున్నాగో నాటకాదయః॥

తా॥ వేళావళి, కాంభోజి, సావేరి, బేగడ, పున్నాగ, నాట అను నీ రాగములు పూర్వరాత్రియందు అనగా సాయంత్రము 6 ఘంటలు మొదలు రాత్రి 9 ఘంటలవరకు పాడతగినవి.

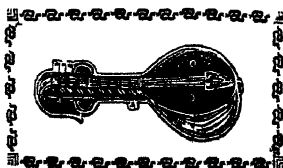
శ్లో॥ గుండక్రియా మనోహారీతథా మంగళకైశికా
కేదారాహ్యాహిర్య సావేర్యః బంగాళో శాళికాతథా
ఏతేరాగః ప్రవర్తంతే మధ్యరాత్రౌ దినేదినే॥

తా॥ గుండక్రియ, మనోహారి, మంగళకైశిక, కేదార, అహిరి, అసావేరి, బంగాళ, శాళి, అను నీ రాగములు మధ్యరాత్రియందు అనగా, రాత్రి 9 ఘంటలు మొదలు 12 ఘంటలవరకు పాడదగినవి.

శ్లో॥ జోగినీ చిత్రవేళాచ కర్ణాట సురటాతథా
మంజరీచ ప్రవర్తంతే పరరాత్రౌ దినేదినే ॥

తా॥ జోగిని, చిత్రవేళ, కర్ణాట, సురట, మంజరి, అను నీ రాగములు పరరాత్రౌ అనగా, రాత్రి 12 ఘంటలు మొదలు 3 ఘంటలవరకు పాడదగినవి.

రాగప్రకరణము—సమాప్తము

పల్లవి పాడుటకు స్వరజ్ఞానము కలుగజేయునట్టి

స్వర ప్రస్తారము

చతురశ్రజాతి

1. స రి గ మ
రి గ మ ప
గ మ ప ధ
మ ప ధ ని
ప ధ ని స
స ని ధ ప
ని ధ ప మ
ధ ప మ గ
ప మ గ రి
మ గ రి స

2. స గ రి మ
రి మ గ ప
గ ప మ ధ
మ ధ ప ని
ప ని ధ స
స ధ ని ప
ని ప ధ మ
ధ మ ప గ
ప గ మ రి
మ రి గ స.

3. స రి గ రి
రి గ మ గ
గ మ ప మ
మ ప ధ ప
ప ధ ని ధ
ధ ని స ని
ని స రి స
స ని ధ ని
ని ధ ప ధ
ధ ప మ ప
ప మ గ మ
మ గ రి గ
గ రి స రి
రి స ని స.

4. స గ రి గ
రి మ గ మ
గ ప మ ప
మ ధ ప ధ
ప ని ధ ని
ధ స ని స
ని రి స రి
స గ రి గ
స ధ ని ధ
ని ప ధ ప
ధ మ ప మ
ప గ మ గ
మ రి గ రి
గ స రి స.

5. స మ గ రి
రి ప మ గ
గ ధ ప మ
మ ని ధ ప
ప స ని ధ
ధ రి స ని
ని గ రి స
స ప ధ ని
ని మ ప ధ
ధ గ మ ప
ప రి గ మ
మ స రి గ
గ ని స రి
రి ధ ని స.

6. స మ గ మ
రి ప మ ప
గ ధ ప ధ
మ ని ధ ని
ప స ని స
ధ రి స రి
ని గ రి గ
స ప ధ ప
ని మ ప మ
ధ గ మ గ
ప రి గ రి
మ స రి స

7. స గ మ గ
రి మ ప మ
గ ప ధ ప
మ ధ ని ధ
ప ని స ని
ధ స రి స
స ధ ప ధ
ని ప మ ప
ధ మ గ మ
ప గ రి గ
మ రి స రి
గ స ని స.

8. స స రి గ
రి రి గ మ
గ గ మ ప
మ మ ప ధ
ప ప ధ ని
ధ ధ ని స
స స ని ధ
ని ని ధ ప
ధ ధ ప మ
ప ప మ గ
మ మ గ రి
గ గ రి స.

9. స రి రి గ
రి గ గ మ
గ మ మ ప
మ ప ప ధ
ప ధ ధ ని
ధ ని ని స
స ని ని ధ
ని ధ ధ ప
ధ ప ప మ

ప మ మ గ
మ గ గ రి
గ రి రి స.

10 స రి గ గ
రి గ మ మ
గ మ ప ప
మ ప ద ధ
ప ధ ని ని
ధ ని స స
స ని ద ధ
ని ధ ప ప
ప ప మ మ
ప మ గ గ
మ గ రి రి
గ రి స స

11. సా రి గ
రీ గ మ
గా మ ప
మా ప ద
పా ధ ని
ధా ని-స
సా ని ధ
నీ ధ ప
ధా ప మ
పా మ గ
మా గ రి
గా రి స.

12. స రీ గ
రి గా మ
గ మా ప
మ పా ధ
ప ధా ని
ధ నీ స
స నీ ధ
ని ధా ప
ధ పా మ
ప మా గ
మ గా రి
గ రీ స

13. స రి గా
రి గ మా
గ మ పా
మ ప ధా
ప ధ నీ
ధ ని సా
స ని ధా
ని ధ పా
ధ ప మా
ప మ గా
మ గ రీ
గ రి సా

14. స మా గ
రి పా మ
గ ధా ప
మ నీ ధ
ప సా ని
ధ రీ స
స పా ధ
ని పా మ
ధ గా మ
ప రీ గ
మ సా రి
గ నీ స.

15. స గా మ
రి మా ప
గ పా ధ
మ ధా ని
ప నీ స
స నీ ప
ని ధా మ
ధ పా గ
ప మా రి
మ గా స.

16. సా రి గ
స రి గ
రీ గ మ
రి గా మ
గా మ ప
గ మా ప
మా ప ధ
మ పా ధ
పా ధ ని
ప ధా ని
ధా ని స
ధ నీ స
సా ని ధ
స నీ ధ
నీ ధ ప
ని ధా ప
ధా ప మ
ధ పా మ
పా మ గ
ప మా గ
మా గ రి
మ గా రి
గా రి స
గ రి స

17. స రి గా
సా రి గ
రి గ మా
రీ గ మ
గ మ పా
గా మ ప
మ ప ధా
మా ప ధ
ప ధ నీ
పా ధ ని
ధ ని సా
ధా ని స
స ని ధా
సా ని ధ
ని ధ పా
నీ ధ ప
ధ ప మా
ధా ప మ
ప మ గా
పా మ గ
మ గ రీ
మా గ రి
గ రి సా
గా రి స.

18. సా రి గ
స రి గా
రీ గ మ
రి గ మా
గా మ ప
గ మ పా
మా ప ద
మ ప ధా
పా ధ ని

ప ధ సీ	ప మా గ	రి గ మ	24. స రి గా
ధా ని స	పా మ గ	రి గా మ	స రీ గ
ధ ని పా	మ గా రి	రి గ మా	సా రి గ
పా ని ధ	మా గ రి	గా మ ప	రి గ మా
స ని ధా	గ రీ స	గ మా ప	రి గా మ
సీ ధ ప	గా రి స	గ మ పా	రీ గ మ
ని ధ పా	0. స రి గా	మా ప ధ	గ మ పా
ధా ప మ	స రీ గ	మ పా ధ	గ మా ప
ధ ప మా	రి గ మా	మ ప ధా	గా మ ప
పా మ గ	రి గా మ	పా ధ ని	మ ప ధా
ప మ గా	గ మ పా	ప ధా ని	మ పా ధ
మా గ రి	గ మా ప	ప ధ నీ	మా ప ధ
మ గ రీ	మ ప ధా	ధా ని స	ప ధ నీ
గా రి ప	మ పా ధ	ధ నీ స	ప ధా ని
గ రి సా.	ప ధ నీ	ధ ని సా	పా ధ ని
9. స రీ గ	ప ధా ని	సా ని ధ	ధ ని సా
సా రి గ	ధ ని సా	స నీ ధ	ధ నీ స
రి గా మ	ధ నీ స	స ని ధా	ధా ని స
రీ గ మ	స ని ధా	సీ ధ ప	స ని ధా
గ మా ప	స నీ ధ	ని ధా ప	స నీ ధ
గా మ ప	ని ధ పా	ని ధ పా	సా ని ధ
మ పా ధ	ని ధా ప	ధా ప మ	ని ధ పా
మా ప ధ	ధ ప మా	ధ పా మ	ని ధా ప
ప ధా ని	ధ పా మ	ధ ప మా	నీ ధ ప
పా ధ ని	ప మ గా	పా మ గ	ధ ప మా
ధ నీ స	ప మా గ	ప మా గ	ధ పా మ
ధా ని స	మ గ రీ	ప మ గా	ధా ప మ
స నీ ధ	మ గా రి	మా గ రి	ప మ గా
సా ని ధ	గ రి సా	మ గా రి	ప మా గ
ని ధా ప	గ రీ స.	మ గ రీ	పా మ గ
నీ ధ ప	31. సా రి గ	గా రి స	మ గ రీ
ధ పా మ	స రీ గ	గ రీ స	మ గా రీ
ధా ప మ.	స రి గా	గ రి ప	మా గ రి

గ రి సా
గ రీ స
గా రి స.

త్రిశ్రజాతి

1. స రి గ
రి గ మ
గ మ ప
మ ప ధ
ప ధ ని
ధ ని స
స ని ధ
ని ధ ప
ధ ప మ
ప మ గ
మ గ రి
గ రి స.

2. గ రి స
మ గ రి
ప మ గ
ధ ప మ
ని ధ ప
స ని ధ
రి స ని
గ రి స
ధ ని స
ప ధ ని
మ ప ధ
గ మ ప
రి గ మ
స రి గ
ని స రి
ధ ని స.

3. స గ రి
రి మ గ
గ ప మ
మ ధ ప
ప ని ధ
ధ స ని
ని రి స
స ధ ని
ని ప ధ
ధ మ ప
ప గ మ
మ రి గ
గ స రి
రి ని స.

4. గ స రి
మ రి గ
ప గ మ
ధ మ ప
ని ప ధ
స ధ ని
రి ని స
ధ స ని
ప ని ధ
మ ధ ప
గ మ ప
రి మ గ
స గ రి
రి ని స.

5. స రి గ
స గ రి
రి గ మ
రి మ గ
గ మ ప
గ ప మ
మ ప ధ
మ ధ ప
ప ధ ని
ప ని ధ
ధ ని స
ధ స ని
ని స రి
ని రి స
స ని ధ
స ధ ని
స ధ ప
ని ప ధ
ధ ప మ
ధ మ ప
ప మ గ
ప గ మ
మ గ రి
మ రి గ
గ రి స
గ స రి
రి స ని
రి ని స.

6. స రి గ
గ స రి
రి గ మ
మ రి గ
గ మ ప
ప మ గ
మ ప ధ
ధ మ ప
ప ధ ని
ని ప ధ
ధ ని స
స ధ ని
ని స రి
రి ని స
స ని ధ
ధ ని స
ని ధ ప
ప ని ధ
ధ ప మ
మ ధ ప
ప మ గ
గ ప మ
మ గ రి
రి మ గ
గ రి స
స గ రి
రి స రి
ని రి స.

7. స రి గ
మ గ రి
రి గ మ
ప మ గ
గ మ ప
ధ ప మ
మ ప ధ
ని ధ ప
ప ధ ని
స ని ధ
ధ ని స
రి స ని
ని స రి
గ రి స
స ని ధ

ప ధ ని
ని ధ ప
మ ప ధ
ధ ప మ
గ మ ప
ప మ గ
రి గ మ
మ గ రి
స రి గ
గ రి స
ని స రి
రి స ని
ధ ని స.

8. స రి గ
మ రి గ
రి గ మ
ప గ మ
గ మ ప
ధ మ ప
మ ప ధ
ని ప ధ
ప ధ ని
స ధ ని
ధ ని స
రి ని స
స ని ధ
ప ని ధ
ని ధ ప
మ ధ ప
ధ ప మ
గ ప మ
ప మ గ
రి మ గ
మ గ రి
స గ రి
గ రి స
ని రి స.

9. స రి స
గ రి స
రి గ రి
మ గ రి
గ మ గ
ప మ గ
మ ప మ
ధ ప మ
ప ధ ప
ని ధ ప
ధ ని ధ
స ని ధ
ని స ని
రి స ని
స రి స
గ రి స
స ని స
ధ ని స
ని ధ ని
ప ధ ని
ధ ప ధ
మ ప ధ
ప మ ప
గ మ ప
మ గ మ
రి గ మ
గ రి గ
స రి గ
రి స రి
ని స రి
స ని స
ధ ని స.

10. స రి రి
గ రి స
రి గ గ
మ గ రి
గ మ మ
ప మ గ
మ ప ప
ధ ప మ
ప ధ ధ
ని ధ ప
ధ ని ని
స ని ధ
ని స స
రి స ని
స ని ని
ధ ని స
ని ధ ధ
ప ధ ని
ధ ప ప
మ ప ధ
ప మ మ
గ మ ప
మ గ గ
రి గ మ
గ రి రి
స రి గ
రి స స
ని స రి
స ని ని
ధ ని స

11. స రి స
స రి గ
రి గ రి
రి గ మ
గ మ గ
గ మ ప
మ ప మ
మ ప ధ
ప ధ ప
ప ధ ని
ధ ని ధ
ధ ని స
స ని స
స ని ధ
ని ధ ని
ని ధ ప
ధ ప ధ
ధ ప మ
ప మ ప
ప మ గ
మ గ మ
మ గ రి
గ రి గ
గ రి స.

12. స రి
రి గా
గ మా
మ పా
ప ధా
ధ నీ
ని సా
స నీ
ని ధా

ధ పా
ప మా
మ గా
గ రీ
రి సా.

13. స గా
రి మా
గ పా
మ ధా
ప నీ
ధ సా
స ధా
ని పా
ధ మా
ప గా
మ రీ
గ సా

14. సా రి
రీ గ
గా మ
మా ప
పా ధ
ధా ని
నీ స
సా ని
నీ ధ
ధా ప
పా మ
మా గ
గా రి
రీ స.

15. సా గ
రీ మ
గా ప
మా ధ
పా ని
ధా స
సా ధ
నీ ప
ధా మ
పా గ
మా రి
గా స.

16. స స రి
రి రి గ
గ గ మ
మ మ ప
ప ప ధ
ద ధ ని
ని ని స
స స ని
ని ని ధ
ద ధ ప
ప ప మ
మ మ గ
గ గ రి
రి రి స

17. స రి రి
రి గ గ
గ మ మ
మ ప ప
ప ద ధ
ధ ని ని
ని స స
స ని ని
ని ధ ధ
ధ ప ప
ప మ మ
మ గ గ
గ రి రి
రి స స

18. స సా
రి రీ
గ గా
మ మా
ప పా
ద ధా
ని నీ
స సా
స సా
ని నీ
ద ధా
ప పా
మ మా
గ గా
రి రీ
స సా.

19. సా స
రీ ని
గా గ
మా మ
పా ప
దా ధ
నీ ని
సా స
సా స
నీ ని
దా ధ
పా ప
మా మ
గా గ
రీ రి
సా స.

20. స రి స
రి గ రి
గ మ గ
మ ప మ
ప ధ ప
ధ ని ధ
ని స ని
స రి స
స ని స
ని ధ ని
ధ ప ధ
ప మ ప
మ గ మ
గ రి గ
రి స రి
స ని స.

21. స స రి
స రి గ
రి రి గ
రి గ మ
గ గ మ
గ మ ప
మ మ ప
మ ప ధ
ప ప ధ
ప ధ ని
ద ధ ని
ధ ని స
స స ని

స ని ధ
ని ని ధ
ని ధ ప
ధ ధ ప
ధ ప మ
ప ప మ
ప మ గ
మ మ గ
మ గ రి
గ గ రి
గ రి స

మిశ్రజాతి

1. సరిగమపధని
రిగమపధనిస
సనిధపమగరి
నిధపమగరిస.

2. సరిగమరిగమ
రిగమపగమప
గమపధమపధ
మపధనిపధని
పధనిసధనిస
సనిధపనిధప
నిధపమధపమ
ధపమగపమగ
పమగరిమగరి
మగరిసగరిస.

3. సరిగరిగగమ
రిగమగమమప
గమపమపపధ
మపధపధధని
పధనిధనినిస
సనిధనిధధప
నిధపధపపమ
ధపమపమమగ
పమగమగగరి
మగరిగరిరిస.

4. సరిరిగరిగమ
రిగగమగమప
గమమపమపధ
మపపధపధని
పధధనిధనిస
సనినిధనిధప
నిధధపధపమ
ధపపమపమగ
పమమగమగరి
మగగరిగరిస.

5. సగగరిగగమ
రిగమగమమప
గపపమపపధ
మధధపధధని
పనినిధనినిస
సధధనిధధప
నిపపధపపమ
ధమమపమమగ
పగగమగగరి
మరిరిగరిరిస.

6. సగరిసరిగమ
రిమగరిగమప
గపమగమపధ
మధపమపధని
పనిధపధనిస
సధనిసనిధప
నిపధనిధపమ
ధమపధపమగ
పగమపమగరి
మరిగమగరిస

7. సగరిసమగమ
రిమగరిపమప
గపమగధపధ
మధపమనిధని
పనిధపసనిస
ధసనిధరిసరి
సధనిసపధప
నిపధనిమపమ
ధమపధగమగ
పగమపరిగరి
మరిగమసరిస.

8. సారిగమరిగ
రీగమపగమ
గామపధమప
మాపధనిపధ
పాధనిసధని
ధానిసరినిస
సానిధపనిధ
నీధపమధప
ధాపమగపమ
పామగరిమగ
మాగరిసగరి
గారిసనిరిస.

9. సరిగామరిగ
రిగమాపగమ
గమపాధమప
మపధానిపధ
పధనీసధని
ధనిసారినిస
సనిధాపధని
నిధపామపధ
ధపమాగమప
పమగారిగమ
మగరీసరిగ
గరిసానిసరి
రిసనీధనిస.

10. సరీగమరిగ
రిగామపగమ
గమాపధమప
మపాధనిపధ
పధానిసధని
ధనీసరినిస
సనీధపనిధ
నిధాపమధప
ధపామగపమ
పమాగరిమగ
మగారిసగరి
గరీసనిరిస.

11. సగామగరిగ
రిమాపమగమ
గపాధపమప
మధానిధపధ
పనీసనిధని
ధసారిసనిస
సధాపధనిధ
నిపామపధప
ధమాగమపమ
పగారిగమగ
మరీసరిగరి
గసానిసరిస.

12. సమాగరిగమ
రిపామగమప
గధాపమపధ
మనీధపధని

పపాని ధనిప	15. సగరిగపమగ	నీధపధాప	సనిధపధ
పపాధనిధప	రిమగమపమ	ధాపమపామ	నిధపమప
నిమాపధపమ	గపమపగధప	పామగమాగ	ధపమగమ
ధగామపమగ	మధపధమనిధ	మాగరిగారి	పమగరిగ
పరిగమగరి	పనిధనిపసని	గారిసరీస.	మగరిసరి
మసారిగరిస	ధసనిసధరిస	18. సరిగరిగ	గరిసనిస
13. సపారిగసరి	సధనిధనిపధ	రిగామగామ	3. సగరిమగ
రిరీగమరిగ	నిపధపధమప	గమాపమాప	రిమగపమ
గగామపగమ	ధమపమపగమ	మపాధపాధ	గపమధప
మమాపధమప	పగమగమరిగ	పధానిధాని	మధపనిధ
పపాధనిపధ	మరిగరిగసరి	ధనీసనీస	పనిధసని
దధానిసధని	గసరిసరినిస	సనీధనీధ	ధసనిరిస
నినీసరినిస	16. ససరిసగరిగ	నిధాపధాప	సధనిపధ
ససానిధనిస	రిరిగరిమగమ	ధపామపామ	నిపధమప
నినీధపధని	గగమగపమప	పమాగమాగ	ధమపగమ
దధాపమపధ	మమపమధపధ	మగారిగారి	పగమరిగ
పపామగమప	పపధపనిధని	గరీసరీస.	మరిగసరి
మమాగరిగమ	ధధనిధసనిస	ఖండజాతి	గసరినిస
గగారిసరిగ	నినిసనిరిసరి	1. సరిగమప	4. సమగమప
రిరీసనిసరి	ససరిసగరిగ	రిగమపధ	రిపమపధ
ససానిధనిస	ససనిసధనిధ	గమపధని	గధపధని
14. సగరిగరిగమ	నినిధనిపధప	మపధనిస	మనిధనిస
రిగగమగపమ	ధధపధమపమ	సనిధపమ	సపధపమ
మధపధపనిధ	పపమపగమగ	నిధపమగ	నిమపమగ
పనిధనిధసని	మమగమరిగరి	ధపమగరి	ధగమగరి
ధసనిసనిరిస	గగరిగసరిస.	పమగరిస.	పరిగరిస
నిరిసరిసగరి	17. సారిగరిగ	2. సరిగమగ	5. సరిసగరి
సధనిధనిపధ	రీగమగామ	రిగమపమ	రిగరిమగ
నిసధపధమప	గామపమాప	గమధపధ	గమగపమ
ధమపమపగమ	మాపధపాధ	మపధనిధ	మపమధప
పగమగమరిగ	పాధనిధాని	పధనిసని	పధపనిధ
మరిగరిగసరి	ధానిసనీస	ధనిసరిస	ధనిధసని
గసరిసరినిస	సానిధనీధ		నిసనిరిస

సనిసధని
నిధనిపధ
ధపధమప
పమపగమ
మగమరిగ
గరిగసరి
రిసరినిస.

6. సగరిగరి
రిమగమగ
గపమపమ
మధపధప
పనిధనిధ
ధసనిసని
నిరిసరిస
సధనిధని
నిపధపధ
ధమపమప
పగమగమ
మరిగరిగ
గసరిసరి
రినిసనిస.

7. సరిసగగ
సరిరిసగ
ససరిసగ
రిగరిమమ
రిగగరిమ
రిరిగరిమ
గమగపప
గమమగప
గగమగప
మపమధధ
మపపమధ
మమపమధ
పధపనిని
పధధపని
పపధపని
ధనిధసస
ధనినిధస
ధధనిధస
సనిసధధ
సనినిసధ
ససనిసధ
నిధనిపప
నిధధనిప
నినిధనిప
ధపధమమ
ధపపధమ
ధధపధమ
పమపగగ
పమమపగ
పపమపగ
మగమరిరి
మగగమరి
మమగమరి
గరిగసస
గరిరిగస
గగరిగస.

8. సారిగమ
రీగమప
గామపధ
మాపధని
పాధనిస
సానిధప
నీధపమ
ధాపమగ
పామగరి
మాగరిస.

9. సరీగమ
రిగామప
గమాపధ
మపాధని
పధానిస
సనీధప
నిధాపమ
ధపామగ
పమాగరి
మగారిస.

10. సరిగామ
రిగమాప
గమపాధ
మపధాని
పధనీస
సనిధాప
నిధపామ
ధపమాగ
పమగారి
మగరీస.

11. ససారిగ
రిరీగమ
గగామప
మమాపధ
పపాధని
ధధానిస
ససానిధ
నినీధప
ధధాపమ
పపామగ
మమాగరి
గగారిస.

12. సరీగగ
రిగామమ
గమాపప
మపాధధ
పధానిని
ధనీసస
సనీధధ
నిధాపప
ధపామమ
పమాగగ
మగారిరి
గరీసస.

13. సరిగాగ
రిగమామ
గమపాప
మపధాధ
పధనీని
ధనిసాస
సనిధాధ
నిధపాప
ధపమామ
పమగాగ
మగరీరి
గరిసాస.

14. ససరిగరి
రిరిగమగ
గగమపమ
మమపధప
పపధనిధ
ధధనిసని
నినిసరిస
ససనిధని
నినిధపధ

దధపమప
పపమగమ
మమగరిగ
గగరిసరి
రిరిసనిస.

15. సరిరిగమ
రిగగమప
గమమపధ
మపపధని
పధధనిస
సనినిధప
నిధధపమ
ధపపమగ
పమమగరి
మగగరిస.

16. సగరిగగ
రిమగమమ
గపమపప
మధపదద
పనిధనిని
ధసనిసస
సధనిదధ
నిపధపప
ధమపమమ
పగమగగ
మరిగరిరి
గసరిసస.

సంకీర్ణ జాతి

1. సరిగమప రిగమప
రిగమపధ గమపధ
గమపధని మపధని
మపధనిస పధనిస
సనిధపమ నిధపమ
నిధపమగ ధపమగ
ధపమగరి పమగరి
పమగరిస మగరిస.

2. సరిగమగ రిగమప
రిగమపమ గమపధ
గమపధప మపధని
మపధనిధ పధనిస
సనిధసధ నిధపమ
నిధపమప ధపమగ
ధపమగమ పమగరి
పమగరిగ మగరిస.

3. సరిగరిగ మగరిగ
రిగమగమ పమగమ
గమపమప ధపమప
మపధపధ నిదపధ
పధనిధని సనిసని
ధనిసనిస రిసనిస
సనిధనిధ పధనిధ
నిధపధప - మపధప
ధపమపమ గమపమ
పమగమగ రిగమగ
మగరిగరి సరిగరి
గరిసరిస నిసరిస.

4. సరిగమగ మగరిగ
రిగమపమ పమగమ
గమపధప ధపమప
మపధనిధ నిధపధ
పధనిసని సనిధని
ధనిసరిస రిసనిస
సనిధపధ పధనిధ
నిధపమప మపధప
ధపమగమ గమపమ
పమగరిగ రిగమగ
మగరిసరి సరిగరి
గరిసనిస రిసనిస.

5. సారిగమరిగసరి
రీగమపగమరిగ
గామపధమపగమ
మాపధనిపధమప
పాధనిసధనిపధ
ధానిసరినిసధని
నీసరిగసరినిస
సానిధసనిధసని
నీధపమధపనిధ
ధాపమగపమధప
పామగరిమగపమ
మాగరిసగరిమగ
గారిసనిరిసగరి
రీసనిధసనిరిస.

6. సరీగమరిగసరి
రిగామపగమరిగ
గమాపధమపగమ
మపాధనిపధమప
పధానిసధనిపధ
ధనీసరినిసధని
నిసారిగసరినిస
సనీధపనిధసని
నిధాపమధపనిధ
ధపామగపమధప
పమాగరిమగపమ
మగారిసగరిమగ
గరీసనిరిసగరి
రిసానిధసనిరిస

7. సరిగామరిగసరి
రిగమాపగమరిగ

గమపాధమపగమ
మపధానిపధమప
పధనీసధనిపధ
ధనిసారినిసధని
నిసరీగసరినిస
సనిధాపనిధసని
నిధపామధపనిధ
ధపమాగపమధప
పమగారిమగపమ
మగరీసగరిమగ
గరిసానిరిసగరి
రిసనీధసనిరిస.

8. సగారిమరిగసరి
రిమాగపగమరిగ
గపామధమపగమ
మధాపనిపధమప
పనీధసధనిపధ
ధసానిరినిసధని
నిరీసగసరినిస
సధానిపనిధసని
నీపాధమధపనిధ
ధమాపగపమధప
పగామరిమగపమ
మరీగసగరిమగ
గసారినిరిసగరి
రినీసధసనిరిస.

9. సరిరిమగరిగమప
రిగగపమగమపధ
గమమధపమపధని
మపపనిధపధనిస
పనినిపధనిధపమ
నిధధమపధపమగ
ధపపగమపమగరి
పమమరిగమగరిస.

10. ససారిగమగరి
రిరీగమపమగమ
గగామపధపమప
మమాపధనిధపధ
పపాధనిసనిధని
ధధానిసరిసనిస
ససానిధపధనిధ
నినీధపమపధప
ధధాపమగమపమ
పపామగరిగమగ
మమాగరిసరిగరి
గగారిసనిసరిస.

11. ససారిరీగరిగ
రిరీగగామగమ
గగామమాపమప
మమాపపాధపధ
పపాధధానిధని
ధధానినీసనిస
ససానినీధనిధ
నినీధధాపధప
ధధాపపామపమ
పపామమాగమగ
మమాగగారిగరి
గగారిరీసరిస.

12. సరిరిగమగరిగా
రిగగమపమగమా
గమమపధపమపా
మపపధనిధపధా
పధధనిసనిధనీ
ధనినిసరిసనిసా
సనినిధపధనిధా
నిధధపమపధపా
ధపపమగమపమా
పమమగరిగమగా
మగగరిసరిగరీ
గరిరిసనిసరిసా.

13. సగరిగరిమగరిగ
రిమగమగపమగమ
గపమపమధపమప
మధపధపనిధపధ
పనిధనిధసనిధని
ధసనిసరిసనిస
సధనిధనిపధనిధ
నిపధపధమపధప
ధమపమపగమపమ
పగమగమరిగమగ
మరిగరిగసరిగరి
గసరిసరినిసరిస.

14. సరిసగరిమరిగరి
రిగరిమగపగమగ
గమగపమధమపమ
మపమధపనిపధప
పధపనిధసధనిధ
ధనిధసనిరినిసని
నిసనిరిసగసరిస
సనిసధనిపనిధని
నిధనిపధమధపధ
ధపధమపగపమప
పమపగమరిమగమ
మగమరిగసగరిగ
గరిగసరినిరిసరి
రిసరినిసధసనిస.

చతురశ్ర - త్రిశ్ర

1. సరిగమ - సరిగ
రిగమప - రిగమ

గమపధ - గమప	**మిశ్ర - చతురశ్ర**
మపధని - మపధ	1. సగరిగసరిగ - మరిగమ
పధనిస - పధని	రిమగమరిగమ - పగమప
ధనిసరి - ధనిస	గపమపగమప - ధమపధ
సనిధప - సనిధ	మధపధమపధ - నిపధని
నిధపమ - నిధప	పనిధనిపధని - సధనిస
ధపమగ - ధపమ	సధనిధసనిధ - పనిధప
పమగరి - పమగ	నిపధపనిధప - మధపమ
మగరిస - మగరి	ధమపమధపమ - గపమగ
గరిసని - గరిస	పగమగపమగ - రిమగరి
	మరిగరిమగరి - సగరిస

తిశ్ర - చతురశ్ర	**చతురశ్ర - మిశ్ర**
1. సరిగ - రిగమప	1. సగరిగ - సమగమసరిగ
రిగమ - గమపధ	రిమగమ - రిపమపరిగమ
గమప - మపధని	గపమప - గధపధగమప
మపధ - పధనిస	మధపధ - మనిధనిమపధ
సనిధ - నిధపమ	పనిధని - పధనిసపధని
నిధప - ధపమగ	ధసనిస - ధరిసరిధనిస
ధపమ - పమగరి	సధనిధ - సపధపసనిధ
పమగ - మగరిస	నిపధప - నిమపమనిధప
2. సరిగ - సరిగరి	ధమపమ - ధగమగధపమ
రిగమ - రిగమగ	పగమగ - పరిగరిపమగ
గమప - గమపమ	మరిగరి - మసరిసమగరి
మపధ - మపధప	గసరిస - గనిసనిగరిస.
పధని - పధనిధ	2. సరిగ - సగరిసమాగ
ధనిస - ధనిసని	రిగమ - రిమగరిపామ
నిసరి - నిసరిస	గమప - గపమగధాప
సనిధ - నిధపధ	మపధ - మధపమనీధ
నిధప - ధపమప	పధని - పనిధపసాని
ధపమ - పమగమ	ధనిస - ధసనిధరీస
పమగ - మగరిగ	సనిధ - సధనిసపాధ
మగరి - గరిసరి	
గరిస - రిసనిస	

నినిధప - నిపధనిమాప
దధపమ - ధమపధగామ
పపమగ - పగమపరీగ
మమగరి - మరిగమసారి
గగరిస - గసరిగసీస.

3. సరిరిగ - రిమగసారిగ
రిగగమ - గపమరీగమ
మమమప - మధపగామప
మపపధ - పనిధమాపధ
పససధని - ధపనిపాధని
ధనినిస - నిరిసధానిస
సనినిధ - నిసధసానిధ
నిధధప - ధమపనీధప
ధపపమ - పగమధాపమ
పమమగ - మరిగపామగ
మగగరి - గపరిమాగరి
గరిరిస - రిసనిగారిస.

చతురశ్ర - ఖండ

1. సమగరి - సగరిమగ
రిపమగ - రిమగపమ
గధపమ - గపమధప
మనిధప - మధపనిధ
పసనిధ - పనిధసని
ధరిసని - ధసనిరిస
సపధని - సధనిపధ
నిమపధ - నిపధమప
ధగమప - ధమపగమ
పరిగమ - పగమరిగ
మసరిగ - మరిగసరి
గనిసరి - గసరినిస.

ఖండ - చతురశ్ర

1. సమగమప - రిగమప
రిపమపధ - గమపధ
గధపధని - మపధని
మనిధనిస - పధనిస
సపధపమ - నిధపమ
నిమపమగ - ధపమగ
ధగమగరి - పమగరి
పరిగరిస - మగరిస.

చతురశ్ర - సంకీర్ణము

1. సగరిగ - సరిగమగరిగమప
రిమగమ - రిగమపమగమపస
గపమప - గమపధపమపధని
మధపధ - మపధనిధపధనిస
పధనిధ - పనిధపధనిధపమ
నిపధప - నిధపమపధపమగ
ధపమప - ధపమగమపమగరి
పగమగ - పమగరిగమగరిస.

2. సపారి - పారిసమగరిగసరి
రిరీగ - రీగమపగమరిగ
గగామ - గామపధమపగమ
మమాప - మాపధనిపధమప
పపాధ - పాధనిసధనిపధ
ధధాని - ధనిరిసనిసధని
ససీస - సీసరిగసరినిస
ససాని - సానిధపనిధసని
నినీధ - నీధపమధపనిధ
ధధాప - ధాపమగపమధప
పపామ - పామగరిమగపమ
మమాగ - మాగరిసగరిమగ
గగారి - గారిసనిరిసగరి
రిరీస - రీసనిధసనిరిస.

సంకీర్ణ - చతురశ్రము	
1. సగారిససరిగమ - రిగరిమ	సధానిసపనిధప - నిదధప
రిమాగరిరిగమప - గమమప	నిపాధనినిధపమ - ధపపమ
గపామగగమపధ - మపపధ	ధమాపధధపమగ - పమమగ
మధాపమమపధని - పధధని	పగామపపమగరి - మగగరి
పనీధపపధనిస - ధనినిస	మరీగమమగరిస - గరిరిస.

ఈ స్వర ప్రస్తారమును శంకరాభరణ రాగమునందు క్రమముగా 1, 2, 3, 4 కాలముల పద్ధతిని, లయ జేసికొని సాధకము జేసిన యెడల స్వరజ్ఞానము కలుగుచున్నది. పిమ్మట తమకిష్టమైన ఏ తాళములోనైనను పల్లవిపాడుచూ, అందు ఆరావృతము చొప్పునను, అవృత్తము చొప్పునను, స్వరములను సంపకము చేసి పాడుకొనునది మఱియు, తమకిష్టమైన రాగములలో పల్లవులు పాడుకొనునప్పుడు ఆ యా, రాగములకు గల శుద్ధవికృతి స్వరస్థానములను మాత్రము గుర్తెరిగి స్వరసంపకము జేసి పాడుకొనునది.

స్వరజ్ఞాన ప్రస్తారము సంపూర్ణము.

---

262 పేజీలో ఈ కృతి స్వరపరచియున్నది.

చరి-అంగ-శుమ-ప-చధ-కైని

58. హరికాంభోజి రాగము — ఆదితాళము

ఆరో. సరిగమపధనిస. అవ. సనిధపమగరిస.

[శ్రీ త్యాగరాజయ్యగారి కృతి]

ప॥ వినతాసుతవాహనుడై వెడలెను కంచివరదుడు ॥విన॥

అ॥ వనజాసనాది సురలు సనకసనాది మునులు పొగడ ॥విన॥

చ॥ సిరవైశాఖోత్సవమున శతదినకరు లుదయించిరో యన పశ్చిమగోపుర ద్వారమున చరాచరములకు వరత్యాగరాజనుతుడు ॥విను॥ (త్రికాల రెండక్షరముల చొప్పున పాడుకొనేది.)

రాగలక్షణము:— ఇది 28వ మేళకర్తరాగము, రాగాంగము, సప్తస్వర, సంపూర్ణగమక, వరిక, రక్తిరాగము, మూడుకాలములయందు పాడదగినది. రిషభ గాంధార, మధ్యమ, ధైవత నిషాదములు రాగచ్ఛాయాస్వరములు.

శ్రీరస్తు

తాళప్రకరణము

శ్లో॥ కల్యాణగుణసంపన్నం కర్ణాంతాయతలోచనమ్।
కౌసల్యాతనయం రామం కలయే కమలాపతిమ్॥

అవతారిక॥ ఇహఖలు సకలభరత పండితమండలాఖండల సకలభరత ప్రవర్తకశిఖామణిః, కోహలాచారనామకః పరమకారుణికః కశ్చిద్విపశ్చిత్సకలలోకోపకారకాయ తౌర్యత్రికోపరంజకం, తదాశ్రయత్వేన ప్రసిద్ధం, దశప్రాణసమేతం తాళస్వరూపం, సంప్రపంచం ప్రతిపాదయితుం కామశ్చికీర్షితస్య గ్రంథస్య నిర్విఘ్న పరిసమాప్తయే సర్వేశ్వర నమస్కారాత్మకమంగళాచరణపూర్వకం చికీర్షితం ప్రతిజానీతే విఘ్నమితి॥

తా॥ ఈ లోకమందు సకలమైన విద్యస్వరూపములకు శ్రేష్ఠుఁడైనవాఁడును, భరత ప్రవర్తకుల కెల్లరకును శిరోభూషణమైనవాఁడును, అత్యంతము దయశాలియు నగు కోహలాచార్యుఁడను విద్వాంసుఁడు సకల లోకోపకారము కొరకు నృత్తగీతవాద్యములు ప్రకాశింపజేయునట్టియు, ఆ నృత్తగీతవాద్యములకు ఆశ్రయమైనట్టియు, దశప్రాణములతోఁగూడిన తాళస్వరూపమును తెన్నుగా ప్రతిపాదించుటకు నిశ్చయించినవాఁడై, ఈ గ్రంథము నిర్విఘ్నముగా ముగియుట కొరకు, సర్వేశ్వరనమస్కారరూపమైన మంగళమును జేయుచు, తాళస్వరూపమును తెన్నుగా ప్రతిపాదించెదనని ప్రతిజ్ఞచేయుచున్నాఁడు.

శ్లో॥ విఘ్నలోకగురుం ప్రణమ్య శిరసా సన్మార్గసందర్శకమ్
కీర్తిప్రీతికరం జనస్య లఘునా కాలేన కామప్రదమ్
సేవ్యం సద్యతిభిర్ద్రుతప్లుతపదం వ్యాప్తలోకత్రయమ్
తాళానాం కథయామి లక్షణ మహం పూర్వోక్తశాస్త్రక్రమాత్।

టీక॥ లోకగురుం = లోక = సకలలోకములకును, గురు = (వేదశాస్త్రరూపము చేత హితోపదేశము చేయువాఁడును,) సన్మార్గసందర్శకం = సన్మార్గ = సత్పథ

వైశేషిక, సాంఖ్య, యోగ, పూర్వమీమాంస, ఉత్తరమీమాంసలనెడి ఆఱుమార్గములయొక్క సందర్శకం = తత్వమును జూపువాఁడును, జనస్య = భక్తజనునికి, కీర్తిప్రీతికరం = సత్కీర్తి సంతోషములను చేయువాఁడును. లఘునాకాలేన = శీఘ్రకాలముచేత, కామప్రదమ్ = భక్తజనునికి సకలాభీష్టముల నిచ్చువాఁడును, సద్యతిభిః = నారదాది మహాయోగియతులచేత, సేవ్యం = మోక్షోపాయమై సేవింపఁదగినవాఁడును, ధ్రుతప్లుతపదన్యాసాత్తలోకత్రయం - ద్రుత = శీఘ్రముగా, ప్లుత = ఎత్తబడిన, పద = పాదములయొక్క, న్యాస = పెట్టుట్లచేత, ఆత్త = పొందబడిన, లోకత్రయం = మూడులోకములు కలవాఁడునైన, విష్ణుం = సర్వవ్యాపకుఁడైన, సర్వేశ్వరునిఁగూర్చి, శిరసా ప్రణమ్య = సాష్టాంగనమస్కారములు చేసి, అహం = నేను, తాళానాం = తాళములయొక్క, లక్షణం = (స్వరూపమును) లక్షణమును, పూర్వోక్తశాస్త్రక్రమాత్ = పూర్వమందుఁ జెప్పబడిన శాస్త్రక్రమమునుబట్టి, కథయామి = చెప్పుచున్నాను. ఈ శ్లోకమందు లోకగురుం అనెడి విష్ణువిశేషణములు తాళమందు అన్వయింపవలెను. అదెట్లనఁగా!

తా ళ ప క్ష మం దు

టీక॥ లోక = లోకమందు, గురుం = శ్రేష్ఠమైనదియు, షణ్మార్గసందర్శకం = షణ్మార్గ = దక్షిణ, వార్తిక, చిత్ర, చిత్రతర, చిత్రతమ, అతిచిత్రతమములనెడి ఆఱుమార్గములయొక్క, సందర్శకం = కళలను చూపునప్పుడు జ్ఞాపకపరచునదియు, జనస్య = చూచెడిమనుజునికి, ప్రీతికరం = కీర్తిసంతోషములను జేయునదియు, లఘునాకాలేన = లఘ్వాది కాలముచేత, కామప్రదం = ఆ చూచెడి జనునికి అభిలాషను గలుగజేయునదియు, సద్యతిభిః = సమశ్రోతోవహా గోపుచ్ఛాదియతులచేత, సేవ్యం = తెలియదగినదియు, ద్రుతప్లుతపదన్యాసాత్త లోకత్రయం = ద్రుతప్లుతము మొదలగు అంగములయొక్క, పద = స్థానములయందు, న్యాస = ప్రస్తారముచేత, ఆత్త = వ్యాపింపబడిన, లోకత్రయం = మూడులోకములుగలదైన తాళముయొక్క స్వరూపమును సవిశేషముగా వివరించెదనని ప్రతిజ్ఞసేయుచున్నాడు. ఈ శ్లోకమందు నమస్కారత్వేన ప్రకృతమైన విష్ణువుయందును, ప్రతిపాద్యత్వేన ప్రకృతమైన తాళమందును, లోకగురుం అను మొదలగు విశేషణములన్నియు పట్టినందున ప్రకృతశ్లేష అనెడి అలంకారము. [illegible] విష్ణువిశేషణములు తాళమందు అన్వయించుటచేత, తాళము విష్ణు[illegible] తెలియనగునది. ఈ యర్థము త్రిభిక్షకమాత్రా తాళమందు ప్రసిద్ధమైనది.

శ్లో॥ గీతప్రధానం ప్రవదంతినృత్తం నృత్తప్రధానం ప్రవదంతివాద్యం
నృత్తగీతవాద్యచయప్రధానంతత్తాళమాద్యం ప్రణమామినిత్యమ్॥

టీక॥ గీతప్రధానం ప్రవదంతివృత్తం = అనగా గీతము నృత్తానకు ప్రధానమై యుండును. నృత్తప్రధానం ప్రవదంతివాద్యం = అనగా నృత్తమునకు ప్రధానమైనవి వాద్యము, నృత్తగీతవాద్యచయ ప్రధానం తత్తాళమాద్యం ప్రణమామి నిత్యం = అనగా నృత్తగీతవాద్యములకు తాళము ప్రధానమై యుండును. తత్ = అటువంటి తాళమును, నిత్యం = నిత్యమున్ను, ప్రణమామి = నమస్కరించెదను.

తాళస్వరూపము ప్రతిపాదించుట వలనను తెలియుటవలనను
గలుగు ఫలమేమనగా చెప్పఁబడుచున్నది.

శ్లో॥ తౌర్య త్రికనిదానంచ తాళం కాలస్వరూపిణమ్
దశప్రాణ సమోపేతం యోజనాతి సతత్వవిత్

తా॥ నృత్తగీత వాద్యములకు ఆదికారణమైనదియు కాలాదిదశప్రాణయులతో గూడినదియు, కాలస్వరూపమైనతాళమును ఎవరు తెలియుదురో వారు సర్వేశ్వర రూపమును తెలిసిన వారగుదురు. గాన, తాళస్వరూపము అవశ్యము తెలిసి యుండవలెనని తెలియంగునది.

శ్లో॥ శివశక్త్యాత్మకం పుణ్యం యశస్యం భుక్తిముక్తిదమ్
దశప్రాణాత్మకం తాళం యోజానాతి సతత్వవిత్ ॥

తా॥ శివశక్తిస్వరూపంబును ఫలితంబును కీర్తికరంబును భుక్తిముక్తి ప్రదంబును, దశప్రాణసహితంబును నగు తాళమును ఎవరుతెలియుదురో వారు సర్వేశ్వర రూపము తెలిసిన వారగుదురు. గనుక తాళస్వరూపము ముఖ్యముగా తెలిసి యుండవలెనని తెలియంగునది.

శ్లో॥ గీతంవాద్యంచ నృత్యంచ తాళహీనంనరాజితే

తా॥ గీతవాద్యనృత్తములు తాళములేకున్న ప్రకాశింపవు.

శ్లో॥ లోకేవేదేచ వచసాం పాదయోర్గతి రుత్తమా
తాళేనైవ వినా తేన స్ఖలనం తేషు దృశ్యతే॥

తా॥ లౌకికమందును, వైదికమందును, వాక్యములయందును పాదములయొక్క వ్యాపారము తాళముచేతనే తిన్నగా ప్రవర్తించును. ఆ తాళములోద వెదజాపిన

యెడల ఆ లౌకికవైదిక వాక్యములయందును, ఆ లౌకికవైదిక పాదగతుల యందును తొట్రుబాటు కానబడుచున్నది.

శ్లో॥ తౌర్యత్రికం తాళహీనం చాలయే త్పురుషాధమః
సపాపి నరకం ఘోర మాశు గచ్ఛతి సాన్వయః ॥

తా॥ ఎవరైనను నృత్తగీతవాద్యములను తాళానుగుణము గాకుండునటుల కొలి పించునో, వాడు పురుషాధముడనియు, పాపాత్ముడనియు వంశమువారితో గూడా ఘోరమైన నరకమును శీఘ్రముగా బొందును. కావున, సకల లౌకిక వ్యాపారములకున్ను తాళము ఆవశ్యము గనుక తాళస్వరూపము నిరూపించేది. యుక్తమని సిద్ధాంతము.

—* తాళశబ్దవ్యుత్పత్తి *—

శ్లో॥ తాళ స్తలప్రతిష్ఠాయా మితి ధాతో ర్ఘఞిస్మృతః ।

తా॥ తల అనెడి ధాతువు ప్రతిష్ఠయందు వచ్చును. ఆ తల యనెడి ధాతువుమీద ఘ ప్రత్యయంబును అదివృద్ధియు కాగా తాల, అని నిలచెను. అటుమీదట ను ప్రత్యయమును, ఋత్వవిసర్గలు రాగా తాళః అనెడి శబ్దము ఏర్పడెను ఈ తాళశబ్దానకు వ్యుత్పత్తి (తలంతి తిష్ఠంతి గీతవాద్యనృత్తాని) అత్రేతి తాళః = అనగా గీతవాద్యనృత్తములు, అత్ర=ఈతాళమందు తలంతి=నిల్పగా నున్నవి. అనెడి అర్థమందు తాళః=తాళశబ్దము వచ్చును. ఈ తాళశబ్దానకు మరియొక వ్యుత్పత్తి చెప్పబడుచున్నది. తల్యంతే ప్రకాశ్యంతే నృత్తగీత వాద్యాని యేనేతివానతాళః = నృత్తగీత వాద్యములు దేనిచేత ప్రకాశింపం బడునో అది తాళము, అను నీ రెండు వ్యుత్పత్తులచేతను, తాళశబ్దమునకు అర్థము తెలియందగినది. ఈ తీరునానే సంగీత రత్నాకరమందు శార్ఙ్గదేవుడు

తాళశబ్దానకు వ్యుత్పత్తిన్ని అర్థమున్ను చెప్పియున్నాడు.

శ్లో॥ తాళ స్తలప్రతిష్ఠాయా మితి ధాతోః ప్రయోగతః
నృత్తిగీతం తథా వాద్యం యతస్తాళే ప్రతిష్ఠితం ।

తా॥ తలప్రతిష్ఠాయాం అనెడి ధాతువుయొక్క ప్రయోగమువలన తాళశబ్దము పుట్టి నది. ఈ తలధాతువు, ప్రతిష్ఠార్థతమగుటచే నృత్తగీత వాద్యములు తాళమందు ప్రతిష్ఠితమై యున్నవి. కావున తాళశబ్దముయొక్క వ్యుత్పత్తియు, అర్థమున్ను ఇటుని తెలిసికొనునది.

శ్లో॥ తకారశ్శం కరః ప్రోక్తో లకార శ్శక్తి రుచ్యతే
శివశక్తి సమాయోగా త్తాళనామాభిధీయతే॥

తా. తకారమునకు అధిదేవత శంకరుడును, లకారమునకు అధిదేవత పార్వతియు నగుటచే, ఈ పార్వతీ పరమేశ్వరులయొక్క సంయోగమువలన తా ళ అనెడి శబ్దము పుట్టెనని చెప్పబడుచున్నది. అనగా అర్ధనారీశ్వరు కరతలద్వయ మగుటచే, కుడిహస్తము శివస్వరూపమనియు, ఎడమహస్తము పార్వతీ స్వరూపమనియు, ఈ రెండు హస్తములయొక్క సంయోగమువలన తాళమను శబ్దము బుట్టెనని భావము.

శ్లో॥ హస్తద్వయస్య సంయోగే వియోగేచాపి వర్తతే
వ్యాప్తిమాన్యో దశప్రాణై స్సకాల స్తాళసంజ్ఞకః॥

తా॥ రెండు హస్తములకును, సంయోగేచ=సశబ్ద క్రియయు, వియోగేచ=నిశ్శబ్ద క్రియయు గలిగి దశప్రాణములతో గూడుకొని వర్తించెడి యే కాలముగలదో అది తాళమనఁబడును.

శ్లో॥ కాలః క్రియాచ మానంచ సంభవంతి యదా సహ
తదా తాళస్య సంభూతి రితిజ్ఞేయం విచక్షణైః
కాలః క్షణాదికో జ్ఞేయ స్తాళయో ర్ఘటనం క్రియా
క్రియయోరంతరం యత్తువిశ్రామో మాన ముచ్యతే॥

తా॥ కాలము, క్రియ, మానము అను నీ మూడును చేరి ఎప్పుడు ఏకకాలమునందు కలుగుచున్నవో అప్పుడు తాళమునకు ఉత్పత్తి యని తెలియఁగునది. క్షణాదికము, కాలమని వ్యవహరింపఁబడును. కొట్టబడిన రెండు వస్తువుల చేరిక క్రియ యనంబడును. క్రియలకు మధ్యనుండు విశ్రాంతికాలము మానమని చెప్పబడును.

శ్లో॥ మార్గదేశీ గతత్వేన తాళోసా ద్వివిధోమతః
శుద్ధసాలగ సంకీర్ణా స్తాళభేదాః క్రమాన్మతాః॥

తా॥ మార్గము, దేశి అని తాళము రెండు విధములు. అది యొక్కొక్కటి శుద్ధము, సాలగము, సంకీర్ణము, అని మూడు విధంబులై యున్నవి.

తాళదశ ప్రాణములు

శ్లో॥ కాలోమార్గః క్రియాంగాని గ్రహో జాతిః కళాలయః
యతిః ప్రస్తారకశ్చేతి తాళప్రాణాదశస్మృతాః ॥

తా॥ కాలము, మార్గము, క్రియ, అంగము, గ్రహము, జాతి, కళ, లయ, యతి, ప్రస్తారము, అను నీపదిన్ని తాళమునకు ప్రాణములు.

1. కాల ప్రాణలక్షణము

శ్లో॥ ఉపర్యు పరివిన్యస్యాత్పద్మపత్రం శతం సకృత్
యః కాలస్సూచి సంభేధాత్ క్షణంచ పరికీర్తితః
లవక్షణై రష్టభిస్స్యా త్కాష్ఠాప్యష్టలవాత్మకైః
అష్ట కాష్ఠనిమేషస్స్యా న్నిమేషై రష్టభిఃకళాః
కళాభ్యాంతు చతుర్భాగో చతుర్భాగ మనుద్రుతమ్
అనుద్రుతౌచ బిందుస్స్యాద్బిందుభ్యాంచ లఘుర్భవేత్
లఘుద్వయం గురుశ్చైవ త్రిలఘుప్లుత ముచ్యతే
చాతుర్లఘుంచ కాకపాదం ఇత్యేతత్కాల లక్షణమ్॥

తా॥ నూఱు తామర రేకులను ఒకటిమీద నొకటిచొప్పున దొంతరగాజేర్చి సూదిచే పొడవగా రేకులన్నియు తెగినంత కాలము పేరు క్షణ మనంబడును. అట్టి క్షణములు ఎనిమిదైతే ఒక లవమని పేరు. ఆలవములు ఎనిమిదైతే ఒక కాష్ఠకము. ఆ కాష్ఠలు ఎనిమిదైతే ఒక నిమిషము. ఆ నిమిషములు ఎనిమిదైతే ఒక కళ. ఆ కళలు రెండైతే ఒక చతుర్భాగము. ఆ చతుర్భాగములు రెండైతే ఒక అనుద్రుతము. అట్టి అనుద్రుతములు రెండయితే ఒక ద్రుతము. ద్రుతములు రెండయితే ఒక లఘువు. లఘువులు రెండయితే ఒక గురువు. ఆ లఘువులు మూడయితే ప్లుతము. లఘువులు నాలుగయితే కాకపాదమగును. ఇందుచేత తాళము నిర్ణయింపబడుచున్నది. మఱియు, ఇప్పుడు అనుద్రుతము మొదలు గాగల ఆఱు అంగములు మాత్రము వాడుక యందున్నవి, కొందరు చతుర్భాగమును ఏడవ యంగముగను వాడుచున్నారు. ఇది కాలప్రాణము. ఈ

కాల ప్రాణము తాళమును సాక్షాత్ సంబంధించి యుండి తాళావకు నిర్వాహకంగాను ప్రాణమని తెలిసికొనునది.

— 2. మార్గప్రాణలక్షణము —

శ్లో॥ దక్షిణో వార్తికశ్చిత్ర స్తతశ్చిత్రతర స్స్మృతః
తథా చిత్రతమశ్చాన్యో దతిచిత్రతమో మతః
షడేవం కథితా మార్గా స్తత్స్వరూపం నిరూప్యతే॥

తా॥ దక్షిణము, వార్తికము, చిత్రము, చిత్రతరము, చిత్రతమము, అతిచిత్రతమము అని మార్గములు ఆఱువిధములు.

శ్లో॥ తత్ర దక్షిణమార్గస్య మాత్రాష్టక ముదాహృతమ్
వార్తికేతు చతుర్మాత్రాశ్చిత్రమార్గో ద్విమాత్రకః
ఏకమాత్రశ్చిత్రతరో ద్రుత శ్చిత్రతమే మతః
అతిచిత్రతమేమార్గే నుద్రుతపరికీర్తితః॥

తా॥ దక్షిణమార్గము = అనగా, ఏతాళమునకైనను తాళాక్షర కాలమునకు ఎనిమిది మాత్రల కాలము నడుచునది.

వార్తికము = అనగా, తాళాక్షర కాలమునకు నాలుగుమాత్రల కాలము నడుచునది.

చిత్రమార్గము = అనగా, తాళాక్షర కాలమునకు రెండుమాత్రల కాలము నడుచునది.

చిత్రతరము = అనగా, తాళాక్షర కాలమునకు ఒక మాత్రకాలము నడుచునది. మాత్ర అనగా, నాలుగక్షరముల కాలము.

చిత్రతమము = అనగా, తాళాక్షర కాలమునకు ద్రుత కాలము నడుచునది. ద్రుతకాలమనగా రెండక్షరముల కాలము.

అతిచిత్రతమము = అనగా, తాళాక్షర కాలమునకు అనుద్రుత కాలము నడుచునది. అనుద్రుతకాలమనగా . ఒక యక్షరకాలము.

ఇటుల ఏతాళమునకైనను ? శాస్త్ర్యోక్త తాళాక్షరమునకు పైన చెప్పబడిన ప్రకారము అక్షరము మొదలు మరియొక అక్షరమువఱకు జరుగు కాలదీర్ఘములకు మార్గములని చెప్పబడుచున్నవి. ఇది మార్గమనెడి ప్రాణము. ఈమార్గమనెడి ప్రాణము తాళజ్ఞాపకమైన క్రియాసముదాయమునకు ఆశ్రయమగుట

చేతను తాళసంబంధి అయిన క్రియతో సంబంధించెను గాన మార్గమున్ను తాళమునకు ప్రాణమని తెలిసికొనునది.

౩. క్రియాప్రాణలక్షణము

శ్లో॥ మార్గదేశిగతత్వేన తత్రాద్యస్యక్రియా ద్విధా
నిశ్శబ్దా, శ్శబ్దయుక్తాచ నిశ్శబ్దాతు కళోచ్యతే॥

తా॥ క్రియలు మార్గక్రియలని, దేశ్యక్రియలని రెండువిధములు. ఆమార్గక్రియలు నిశ్శబ్దక్రియలని, శబ్దక్రియలని రెండు విధములు. అందు నిశ్శబ్దక్రియకు కళ అనే పేరు చెల్లును గనుక ఆ నిశ్శబ్దక్రియలు చెప్పఁబడుచున్నవి.

నిశ్శబ్దక్రియలు

శ్లో॥ తత్రా వాపోథనిష్క్రామో విక్షేపశ్చ ప్రవేశనమ్
చతుర్విధాశ్చ విజ్ఞేయా నిశ్శబ్దాశ్చ క్రియాబుధైః॥

తా॥ ఆవాపము, నిష్క్రామము, విక్షేపము, ప్రవేశము, అను నీ నాలుగున్ను నిశ్శబ్దక్రియలు.

నిశ్శబ్దక్రియల లక్షణములు

శ్లో॥ అవాపస్తత హస్తస్యోత్తానస్యాం గుళికుంచనమ్
నిష్క్రామోథ స్తలస్యాస్యా దంగుళీనాం ప్రసారణమ్।
తస్యదక్షిణ విక్షేపో విక్షేప ఇతికథ్యతే
వివర్తనంచ హస్తస్య ప్రవేశోథో ముఖస్యచ॥

తా॥ ఆవాపము అనగా, వెల్లికిలగా యెత్తబడిన పతాకహస్తముయొక్క తర్జనీ మొదలగు నాలుగు వ్రేళ్ళను ముడుచుట. నిష్క్రామము అనగా ఆముడిచిన హస్తముయొక్క వ్రేళ్ళను విప్పుట. విక్షేపము అనగా, ఆ హస్తమును తెలతల కుడిపార్శ్వమునకు విదిలించుట. ప్రవేశము అనగా, ఆ హస్తమును అప్రదక్షిణముగా క్రిందుగా ముందరికి రానిచ్చుట. ఈ నాలుగున్ను నిశ్శబ్దమార్గక్రియలు.

శబ్దక్రియలు

శ్లో॥ ధ్రువశ్శమ్యాశ్చ తాళశ్చ సన్నిపాత ఇతిస్మృతః
ఇతిశబ్దేన సంయుక్తో విజ్ఞేయశ్చ చతుర్విధమ్॥

తా॥ ధ్రువము, శమ్యము, తాళము, సన్నిపాతము అను నీ నాలుగున్ను సశబ్దక్రియలు

—♦ సశబ్ద క్రియల లక్షణములు ♦—

శ్లో॥ రవో హస్తస్య పాతస్స్యా చ్చుటికా శబ్దపూర్వకః
శమ్యావామని పాతస్తు తాళో దక్షిణ ఘాతకః॥
ఉభయోర్హస్తయోర్ఘాత స్సన్నిపాత ఇతిస్మృతః
ఏతామార్గ క్రియాశ్చైవ కథితా భరతజ్ఞకైః॥

తా॥ ధ్రువము అనగా శబ్దపూర్వకమైన చిటికె చేయుట శమ్య అనగా కుడిహస్తమందు యెడమచేతి ఘాతచేయుట. తాళము అనగా యెడమహస్తమందుకుడి చేతి ఘాత చేయుట. సన్నిపాతము అనగా అభిముఖముగా నిలిచిన రెండు హస్తములచే సమముగా ఘాతచేయుట. ఈ నాలుగున్న సశబ్దమార్గ క్రియలు.

—♦ దేశక్రియలు ♦—

శ్లో॥ ధ్రువకా సర్పిణీకృష్యా పద్మినీచ విసర్జితా
విక్షిప్తాచ పతాకాఖ్యా పతితాష్టౌ క్రియా తథా॥

తా॥ ధ్రువక, సర్పిణి, కృష్య, పద్మిని, విసర్జిత, విక్షిప్త, పతాక, పతిత అను నీ ఎనిమిదిన్ని దేశ్యక్రియలు.

—♦ దేశక్రియల లక్షణము ♦—

శ్లో॥ సశబ్దా ధ్రువకాజ్ఞేయో స్సర్పిణీ వామగామినీ
కృష్యాదక్షిణతః పాతః పద్మినిస్యా దధోగతః
విసర్జితా బహిర్యాతా విక్షిప్తా కుంచితాత్మికా
పతాకాచోర్ధ్వ గమనా పతితాకర పాతనా॥

తా॥ ధ్రువకము అనగా సశబ్దముతో గూడిన కుడి హస్తము యొక్క ఘాతధ్రువకమనంబడును. సర్పిణి అనగా పతాక హస్తము చేత యెడమ వంకకు చేయి చాచుట. కృష్య అనగా యెడమ నుంచి కుడిపార్శ్వమునకు రానిచ్చుట. పద్మిని అనగా అరచేతి క్రిందుగా అధోముఖముగా చేయి చాచుట. విసర్జిత అనగా ఆచేతిని వెలపల విసరుట. విక్షిప్త అనగా ఆ

హస్తముయొక్క వేళ్లుముడిచి తనదిక్కుకు దీయుట పతాకము అనగా పతాక హస్తముగా బట్టిన చేతిని మీదికి ఎత్తుట పతిత అనగా ఆ మీదికి యెత్తిన హస్తమును దిగువకు దించుట ఈ ఎనిమిది దేశ్యక్రియలలో ధ్రువక అనునది మాత్రమునశబ్దక్రియ. సర్పిణి మొదలైన తక్కిన ఏడున్ను నిశబ్ద క్రియలని ఎఱుంగునది. ఇది క్రియ అనెడు ప్రాణము. ఈ క్రియలు హస్తమందు నుండుటచే తాళమునకు జ్ఞాపకము గనుక తాళప్రాణమని తెలిసికొనునది.

4. అంగప్రాణ లక్షణము

శ్లో॥ అనుద్రుతో ద్రుతశ్చైవ లఘుర్గురు ప్లుతస్తథా
కాకపాదం తథాప్రోక్తం తాళాంగానిచ షడ్విధమ్॥

తా॥ అంగము అనగా తాళసంఖ్యను తెలియుటకు సాధనం బగు సంజ్ఞావిశేషము అంగమనంబడును. అది అనుద్రుతము, ద్రుతము, లఘువు, గురువు, ప్లుతము, కాకపాదము అని అంగములు ఆఱు విధములు.

అంగముల స్వరూపములు

శ్లో॥ అనుద్రుతస్య రూపంచ అర్ధచంద్ర కళాత్మకం
ద్రుతస్తు వలయాకారో లఘురర్ధ శరాకృతిః
గురుర్వక్ర ధనుర్జ్ఞేయం ప్లుతస్తు శిఖరో గురుః
ఊర్ధ్వ రేఖాచ తిర్యంచో కాకపాదః ప్రకీర్తితః॥

తా॥ అనుద్రుతము—అర్ధచంద్రునివలె నుండవలెను. ...
ద్రుతము—వలయాకారమయి యుండవలెను. ...
లఘువు—అర్ధబాణమువలె నుండవలెను. ...
గురువు—ఎక్కుబెట్టిన విల్లువలె నుండవలెను. ...
ప్లుతము—శిఖరరేఖతో గూడిన గురువువలె నుండవలెను. ...
కాకపాదము—హంసపాదమువలె నుండవలెను. ...

షడంగముల నిఘంటు

శ్లో॥ అనుద్రుతోర్ధ చంద్రస్యాద్వ్యంజనం చాసునాళకః,
అవ్యక్తంచ విరామంచ వక్తవ్యం భరతజ్ఞకైః॥

తా॥ అను ద్రుతము, అర్ధచంద్రము, వ్యంజనము, అనునాసికము, అవ్యక్తము, విరామము అను నీ ఆఱున్ను అనుద్రుతమునకు పేళ్లు.

శ్లో॥ అర్ధమాత్రా ద్రుతం వ్యోమం బిందుకం వలయాకృతమ్।

తా॥ అర్ధమాత్రా, ద్రుతము, వ్యోమము, బిందువు, వలయము, చక్రము, అను నీ ఆఱున్నూ ద్రుతమునకు పేళ్ళు.

శ్లో॥ మాత్రస్య సరళం హ్రస్వం కళాయాంచ లఘుర్భవేత్॥

తా॥ మాత్ర, సరళము హ్రస్వము, కళ, లఘువు, శరము అను ఆఱున్న లఘువునకు పేళ్ళు.

శ్లో॥ ద్విమాత్రకం గురుర్వక్రం కాణో యమళదీర్ఘకమ్॥

తా॥ ద్విమాత్ర, గురువు, వక్రము, కాణము, యమళము దీర్ఘము అను నీఆఱున్న గురువుకు పేళ్ళు.

శ్లో॥ సమోద్భవం ప్లుతందీప్తం తథాత్ర్యంగం త్రిమాత్రకమ్॥

తా॥ సమోద్భవము, ప్లుతము, దీప్తము, త్రియంగము, త్రిమాత్ర, షకారము అను నీ యాఱున్ను ప్లుతమునకు పేళ్ళు.

శ్లో॥ కాకో హంస పాదాఖ్యో నిశ్శబ్దశ్చ చతుర్లఘుః॥

తా॥ కాకపాదము, హంసపాదము, నిశ్శబ్దము, చతుర్లఘువు, చతుర్మాత్రా చతుష్కళ, అను నీ ఆఱున్ను కాకపాదమునకు పేళ్ళు.

అంగములు వాడేవిధము

శ్లో॥ ద్వయాంగుళో బాలచంద్రా ద్రుతస్తు చతురంగుళః
లఘురష్టాంగుళః ప్రోక్తో గురుస్యాత్షోడశాంగుళః॥
ప్లుతప్రమాణం కథితం చతుర్వింశతి రంగుళా,
ద్వాత్రింశ త్కాకపాదస్యాత్రావస్యాంగుళ నిర్ణయః॥

తా॥ అను ద్రుతము, రెండంగుళముల ప్రమాణమునను, ద్రుతము నాలుగంగుళముల ప్రమాణమునను, లఘువు ఎనిమిది అంగులముల ప్రమాణమునను, గురువు 16 అంగుళముల ప్రమాణమునను, ప్లుతము మూడు మాత్రలకు 24 అంగుళముల ప్రమాణమునను, కాకపాదము నాలుగు నిశ్శబ్ద మాత్రలకు 32 అంగుళముల ప్రమాణమునను, ఈ క్రమంబున యున్నతం తెలిసి వ్రాయ వలయును.

అంగములకు హస్తక్రియలు వాడేవిధము

శ్లో॥ ధృవకా సర్పిణీకృష్యాప్లుతేచ పరివర్తితా
ధృవకా పతితేదీర్ఘే ధృవకాచ లఘుస్మృతః
ధృవకార్ధ ద్రుతశ్చైవ తదర్ధం మునయోవిదుః ।

తా॥ సర్పిణి, కృష్య, పతాక, పతిత అను నీనాలుగు నిశ్శబ్ద క్రియలచేత కాకపాదము వాడవలెను. ధృవక, సర్పిణి, కృష్య అను నీ మూడు క్రియలచేత ప్లుతము వాడవలెను. ధ్రువక. పతిత, అను నీ రెండు క్రియలచేత గురువు వాడదగినది. లఘువును ధృవక అనెడు క్రియచేత అష్టాంగుళ ప్రమాణముగాను, ద్రుతమును చతురంగుళ ప్రమాణముగాను, అనుద్రుతమును ద్వ్యయాంగుళ ప్రమాణముగాను వాడవలయును. అంగమనెడి ప్రాణము తాళావయవమగుచూ తాళ సంబంధి గాన, ఇది తాళప్రాణమని తెలియంగునది.

షోడశాంగముల పేళ్ళును తదంగసంజ్ఞలును అక్షరకాలమును ఈక్రింద వ్రాయబడుచున్నవి.

షోడశాంగముల పేర్లు.	అంగ సంజ్ఞలు.	అక్షరకాలము.
అనుద్రుతము	◡	1
ద్రుతము	○	2
ద్రుతవిరామము	◡○	3
లఘువు	।	4
లఘువిరామము	◡।	5
లఘుద్రుతము	○।	6
లఘుద్రుతవిరామము	◡○।	7
గురువు	8	8
గురువిరామము	◡8	9
గురుద్రుతము	○8	10
గురుద్రుతవిరామము	◡○8	11
ప్లుతము	§	12
ప్లుతవిరామము	◡§	13
ప్లుతద్రుతము	○§	14
ప్లుతద్రుతవిరామము	◡○§	15
కాకపాదము	+	16

౫. గ్రహప్రాణలక్షణము

శ్లో॥ అతీతా నాగతశ్చైవ సమశ్చ విషమోపిచ
గ్రహాశ్చతుర్విధా ప్రోక్తా తత్స్వరూపం నిరూప్యతే॥

తా॥ అతీతము, అనాగతము, సమము, విషమము అని గ్రహములు నాలుగువిధములు.

గ్రహముల వివరణము

శ్లో॥ గీతాతీతేత్వతీతస్యా త్తాళాతీతే త్వనాగతః
గీతాయాం తాళసంయుక్తో సమగ్రహ మితీరితమ్॥
ఆద్యంతయోరనియమో విషమశ్చ ప్రకీర్తితః
మాత్రాధిక్యంచ తస్యైవ క్వచిత్తే చిత్ప్రచక్షతే॥

తా॥ గీతము నడిచిన పిమ్మట తాళము నడచుట అతీతమనంబడును. తాళము నడిచిన పిదప గీతము నడచుట అనాగత మనంబడును. తాళగీతములు సమముగా నడచుట సమ మనంబడును. ఈ మూడు విధములుగాక నడచునది విషమ గ్రహ మనంబడును. మఱియు, గీతాదులకన్నను తాళమాత్రలు రెండుగాని మూడుగాని, నాలుగుగాని, అతీతమైతే అది అతీతగ్రహమనియు, ఇన్ని మాత్రలే అనాగతమైతే అది అనాగతగ్రహమనియు, పదరు ప్రకారము 5, 6, 7, 8 మాత్రలు గీతముకంటె అతీతమైనను అనాగతమైనను అది విషమ గ్రహమనంబడును. ఇటుల రంగరాజ లొల్లభట్టులు మొదలైన భరతశాస్త్ర వ్యాఖ్యాతలు నిర్ణయించినారు.

6. జాతిప్రాణలక్షణము

శ్లో॥ అనుగాయా మతేర్ధర్మం కారణంజాతిరుచ్యతే॥

తా॥ అనుగతబుద్ధికి కారణమైన ధర్మము జాతియనంబడును. అనగా లోకమందు అనేక మనుష్యులయందు వీడు మనుష్యుడు అనెడి అనుగత బుద్ధిచేత మనుష్యత్వమనెడి జాతి సిద్ధించెను. ఆ తీరుననే అనేక తాళములయందు ఇదిన్ని తాళము అనెడి అనుగత బుద్ధిచేత తాళత్వమనెడి జాతి కద్దని తెలిసికొననది. ఇప్పుడు సకల మనుష్యుల యందును, మనుష్యత్వమనెడి ఒక జాతియున్నను, ఆ మనుష్యులయందు బ్రహ్మ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్ర,

త్వము కొందరైన అవాంతర జాతులు గలిగినట్లు సకల తాళములయందును తాళత్వమనెడి వ్యాపకజాతియుండి యున్నను, చతురశ్ర త్రిశ్రము కొందరైన అవాంతర జాతులు మతభేదములచేత కలవని చెప్పఁబడెను.

జాతుల వివరణము

శ్లో॥ చతురశ్ర త్రిశ్రమిశ్రా ఖండస్సంకీర్ణక స్తథా
పంచధాజాతయ స్సర్వే తత్స్వరూపం నిరూప్యతే॥

తా॥ చతురశ్రము, త్రిశ్రము, మిశ్రము, ఖండము, సంకీర్ణము, అని ఐదు జాతులు కలవు. అవి వరుసగా 4, 3, 7, 5, 9, సంఖ్యలు గలవు.

పైన జెప్పఁబడిన బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్య శూద్ర సంకీర్ణము లనెడి అవాంతర జాతుల ప్రకారము చతురశ్రజాతి బ్రహ్మజాతిగా నెంచబడెను గాన, బ్రహ్మకు చతుర్ముఖ లగుటచే చతురశ్రమనెడి జాతి ఏర్పడెను. గాన, ఆ చతురశ్రజాతికి 4 అక్షరముల లఘుకాలమాయెను. ఈ చతురశ్ర జాతియొక్క 4 అక్షరములను మూటిచే గుణించగా 12 వచ్చును. ఆ 12 ను నాలుగుపాళ్ళుచేయగా పాలు ఒక్కొంటికి 3 అక్షరములు ఏర్పడును. గాన, త్రిశ్రజాతికి 3 అక్షరముల లఘుకాలమాయెను. చతురశ్ర జాతియొక్క 4 అక్షరములును, త్రిశ్రజాతియొక్క 3 అక్షరములును, మిశ్రము సేయగా మిశ్రజాతికి 7 అక్షరముల లఘుకాలమాయెను. ఈ మిశ్రజాతియొక్క 7 అక్షరములను, త్రిశ్రముయొక్క 3 అక్షరములను కలపగా 10 అక్షరములగును. ఆ పది అక్షరములను సగముగా ఖండించగా ఏర్పడిన 5 అక్షరములు ఖండజాతికి లఘుకాలమాయెను. చతురశ్రజాతియొక్క 4 అక్షరములను త్రిశ్రమిశ్రములు కలిపి ఖండించిన ఖండజాతియొక్క 5 అక్షరములను కలపగా 9 అక్షరములు సంకీర్ణజాతికి లఘుకాలమాయెను. ఇవిగాక మరికొన్ని లఘువులు చెప్పబడియున్నవి. అవి యెవ్వియన? మనుష్యలఘువు, స్వర్గలఘువు, హంసలఘువు, దేశ్యలఘువు, చిత్రలఘువు, దివ్యలఘువు, సింహలఘువు, వర్ణలఘువు, వాద్యలఘువు, కర్ణాటకలఘువు, అని లఘువులు పదివిధములు. అవి క్రమముగా 4, 3, 7, 5, 9, 6, 8, 10, 12, 16 అక్షరకాలములు గలవైయుండును. ఈ లఘువులలో పైచెప్పబడిన 5 జాతుల లఘువులుకూడ యున్నవి.

7. కళాప్రాణలక్షణము

శ్లో॥ ఏక కళాచ ద్వికళా త్రికళాచ చతుఃకళా
[illegible] పంచికాచ విజ్ఞేయం తాళలక్షణ కోవిదైః॥

ఏకస్యాంచ కళాయాంతు లఘుశ్చేతి కీర్తితః
ద్వికళాయాం గురుశ్చైవ త్రికళాప్లుత ముచ్యతే
నిశ్చబ్ద లచతుష్కంచ కళాచతుష్కాభిదే ॥

తా॥ ఏకకళ, ద్వికళ, త్రికళ, చతుష్కళ, అని కళలు నాలుగు గలవు. అందు లఘువుకు ఒక కళయు, గురువుకు రెండు కళలు, ప్లుతమునకు మూడు కళలును, కాకపాదమునకు నాలుగు కళలును గలిగియుండును. చచ్చత్పుట, చాచత్పుట, షట్పితాపుత్రిక, సంపద్వేష్ట, ఉద్ఘట్టములను, ఈ 5 తాళములు కళలనంబడును.

౮. లయప్రాణలక్షణము

శ్లో॥ తాళాంతరాళవర్తీయః కాలోసౌలయనామకః
ద్రుతమధ్య విళంబాశ్చ భవేయుస్త్రివిధాలయాః
ద్రుతోమధ్యో విళంబశ్చ ద్రుతశ్శీఘ్రతమోమతః
ద్విగుణాద్విగుణో జ్ఞేయా తస్మాన్మధ్యవిళంబితౌ ॥

తా॥ తాళమునడుమ నడిచెడి కాలము లయ యనంబడును. అది ద్రుతము, మధ్యము విళంబితము అని త్రివిధములు. అందు మిక్కిలి శీఘ్రమయినది ద్రుతము. దానిని ఇనుమడింప మధ్యము. దానిని ఇనుమడింప విళంబితమగును. ద్రుతలయ అనగా పాడుటకు ఎంత త్వరగా తాళము వేసికొని పాడనగునో అట్లు తాళము వేసికొని పాడుట. మధ్యలయ అనగా, ద్రుతలయకు రెట్టింపు విళంబము చేయుట. విళంబితము అనగా ఆమధ్యలయకంటె రెట్టింపు విళంబము చేయుట, మరియు. (గీతతాళాదీనాం హేతుత్ర విరామోలయః) అనియు "శ్రుతిర్మాతా పితాలయః" అనియు, చెప్పియుండుటచేత లయ ముఖ్య ప్రాణ మని తెలియంగునది.

౯. యతి ప్రాణలక్షణము

శ్లో॥ లయప్రవృత్తినియమో యతిరిత్యభిధీయతే
సమస్రోతోవహాఖ్యాతా గోపుచ్ఛేకపిపీలికా
మృదంగికాచ విషమాషడ్విధాయతి రుచ్యతే

తా॥ యతి అనగా లయప్రవర్తయొక్క నియమము యతి యనంబడును. అవి, సమయతి స్రోతోవహాయతి, గోపుచ్ఛయతి, పిపీలికయతి, మృదంగయతి, విషమయతి అని యతులు ఆరు విధములు.

యతుల వివరణము

శ్లో॥ ద్రుతాదీనాం సమాయత్ర సమాఖ్యాయతిరిష్యతే॥

తా॥ ద్రుతలఘు గురుప్లుతములలో యేదైనను ఽ ఽ ఽ యిట్లు సమానజాతీయము లగు అంగములు గలది సమయతి యనంబడును.

శ్లో॥ ద్రుతాదీనాం విపర్యాసా ద్యతిస్స్రోతో వహాభిదా॥

తా॥ ద్రుతలఘుగురు ప్లుతములలో నెవ్వియైనను ఇట్లు ◡ O । ఽ నదివలె ఆదియందు కొంచమై క్రమముగా గొప్పఅంగములు గలది స్రోతోవహాయతి యనంబడును.

శ్లో॥ ఆదౌ గురుప్లుతాయత్ర లఘుద్రుత లయాంతికే
గోపుచ్ఛయతి రాఖ్యాతతం తాళజ్ఞాన వినోదిన॥

తా॥ గోపుచ్ఛయతి అనగా గోవుతోకవలె ఽ । O ◡ ఇట్లు అదియందు గొప్పఅంగములున్న రానురాను తక్కువైన అంగములు గలది గోపుచ్ఛయతియనంబడును.

శ్లో॥ లఘు ద్రుతాశ్చమధ్యేస్యు రాదావంతే గురుప్లుతా
పిపీలికా యతిఖ్యాతా తాళజ్ఞాన వినోదిన॥

తా॥ పిపీలికాయతి అనగా చీమవలె ఽ । O । ఽ ఇట్లు లఘువులు గాని ద్రుతములు గాని మధ్యనుండి ఆద్యంతములందు గురువుగాని ప్లుతము గాని యుండునది పిపీలిక యతి యనబడును.

శ్లో॥ గురుప్లుతాశ్చ మధ్యేస్యు రాదావంతే లఘుద్రుతః
మృదంగయతి మిచ్ఛంతి లయజ్ఞాన వినోదిన॥

తా॥ మృదంగయతి అనగా మృదంగము వలె O । ఽ । O ఇట్లు గురుప్లుతాలలో నెవ్వియైనను మధ్య గొప్ప అంగము లుండి ఆద్యంతము లందు లఘుద్రుతము లుండునది

శ్లో॥ ఆదౌ గురుప్లుతౌ యత్ర లఘుద్రుతాదయోంతికే
విషమాయతిరస్యాతు పఠ్యతే విబుధైరపి॥

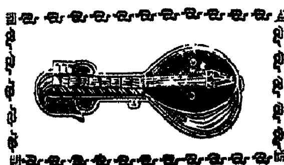
తా॥ విషమయతి అనగా ఆదియందు గురుప్లుతములుండి అంత్యమందు లఘుద్రుతము లుండెనా, అనగా పై వ్యవస్థలను సంబంధించక ౭ § । ౦ ఇటుల వ్యత్యస్తముగా అంగములుండునది విషమయతి యనంబడును.

10. ప్రస్తార ప్రాణలక్షణము

శ్లో॥ ప్రస్తార సంఖ్యానష్టం చోద్దిష్టం పాతాళకంస్మృతః
ద్రుతమేరుర్లఘుర్మేరు ర్గురుమేరుః ప్లుతస్యచ॥
మేరు స్సంయోగమేరుశ్చ ఖండప్రస్తారకంస్మృతః
ఇతిప్రస్తారకస్యైవ లక్షణం కథితో బుధైః॥

తా॥ ప్రస్తారము, సంఖ్య, నష్టము, ఉద్దిష్టము, పాతాళము, ద్రుతమేరువు, లఘు మేరువు, గురుమేరువు, ప్లుతమేరువు, సంయోగమేరువు, ఖండప్రస్తారము, అని పది విధంబులనుండును. ఈతాళ ప్రస్తారమార్గంబులు అంగశ్రేణి, సంఖ్యా శ్రేణి, పాతాళము, మహాపాతాళము అను లెక్కలు చెప్పుట కుపయోగించు చున్నవి. మఱియు మేరువులు జాతిజాతి నిష్టములుగా వేరె వేరె ఏర్పడు చున్నవి. ఇందలి ప్రయోజనము నష్టోద్దిష్టము చెప్పుటకే తప్ప ఈ ప్రస్తార ప్రకార మేర్పడు తాళములు కొన్ని వాడుకలో లేనందున నీప్రస్తార ప్రాణము అతివిస్తరమగుటచే వాట్లనంతయు వివరించుటలో ప్రయోజనము లేదనే హేతువచే వదలిపెట్టడమైనది.

దశప్రాణములు సంపూర్ణము.

సప్తస్వరముల యొక్క వివరములు

స. షడ్జమము అనగా:— ఋషభాది నిషాదాంత్యము గాఁ గల ఆరుస్వరములకు పుట్టిన స్థానము గాను, ఆరు స్వరములను బుట్టించునది గాను మానవ శరీరములో ముక్కు, కుత్తుక, ఉరస్సు, దవడ, నాలుక, దంతములు, నీ యారు స్థానముల ద్వారముగ బుట్టినదిగా నుండుటచేత షడ్జమమని చెప్పఁబడుచున్నది.

రి. ఋషభము అనగా:— హృదయమునందు ప్రవేశించునది గనుక ఋషభ మనంబడును. ఆవుల గుంపులో ఆంబోతు ఎద్దు బలవంతుడై యుండునో అట్లే యీ ఋషభము స్వరగుంపులో రెండవ స్థానమునందు గంభీరత్వము జెందినదై యున్నది.

గ. గాంధారమనగా:— గంధర్వ సుఖహేతుత్వమైనది. గనుక గాంధారమని చెప బడినదై యున్నది.

మ. మధ్యమమనగా:— సప్తస్వరములకు మధ్యస్థానమైన నాల్గవ స్థానమందుఁ బుట్టుటవలన మధ్యమమని చెప్పఁబడినదై యున్నది.

ప. పంచమ మనగా:— సప్తస్వరములలో నైదవస్థానమందు వచ్చునది గావున పంచమ మని చెప్పఁబడుచున్నది.

ధ. ధైవత మనగా:— ధీరత్వము జెందినదై ఆరవస్థానములో వచ్చుచున్నందున ధైవత మనంబడుచున్నది.

ని. నిషాద మనగా:— షడ్జాది ధైవతాంతమైన అన్ని స్వరములను ముగించు చోటులో నుండునది గనుక నిషాద మనంబడుచున్నది.

పదునైదు గీతాధికములయొక్క వివరములు

1. ఘనరాగపంచక మనగా:— నాట, గౌళ, ఆరభి, వరాళి, శ్రీరాగము యీ అయిదు రాగములను ఘనరాగపంచక మనంబడునది.
2. సాధారణ లేక సంచారిగీతము:— క్రియకు అక్షరకాలముగ నడుచుచు ఇందు గల సాహిత్యము దైవస్తోత్రముగను అకార, ఇకార, ఉకారములతో గూడి యున్నదియును, గీతములయొక్క మాతువులు సంస్కృత భావమైన ప్రాకృత భాషాపదములను ఆభోగ ఖండ మాతువులలో అర్థములేని ఆఅ; ఇయ్యా, తియ్యా; అంవో; ఇయ్యా; అరే, యను శబ్దములును వుండవలెను. రచనకర్తలు పురందరదాసు, పైడాల గురుమూర్తి శాస్త్రులు మొదలగువారు.

3. లక్షణగీతము:—ఇందుగల సాహిత్యము ఆ లక్షణగీతము యొక్క రాగలక్షణమును అనగా ఆ రాగము యొక్క గ్రహ, వర్జ, వక్రన్యాస, అంశస్వరములను, ఔడవ, షాడవ, సంపూర్ణ, స్వభావమున్నూ; అది జన్యరాగ లక్షణగీతమయినచో, దాని జనకరాగమును; భాషాంగ రాగలక్షణ గీతమైనచో దాని అన్యస్వరము మొదలగు వివరములను కలిగియుండును. రచన కర్తలు గురుమూర్తి శాస్త్రి, వెంకటమఖి మొదలగువారు.

4. స్వరజతి:—మధ్యమ కాలముగా శృంగార రసమైన మాతువులను, పల్లవి, అను పల్లవి, చరణములను, అను పల్లవికి చివర ముక్తాయి స్వరరూపమైన ధాతువును, అందు పగము పాటయును పగము స్వరమును చివర, తధింగిణతోం అను పాతమును చేర్చి పల్లవిని యెత్తుకొనునట్లు యుండవలెను. దీనికి సాహిత్యము పోకడ కూడ యన్ని యక్షరములుగ యుండును, రచనకర్తలు శ్యామశాస్త్రి, ఆది అప్పయ్య మొదలగువారు.

5. పదవర్ణము:—పదవర్ణము చౌకవర్ణమని వాడుక. వీనిలో పల్లవి, అను పల్లవి, చరణము మెత్తుగడ స్వరములు తప్పక యుండును. దీనికి ప్రతి పాదమునకు సాహిత్యముండి మిక్కిలి శృంగార రస ప్రధానము. దీనిలో సంగీతము నర్తకులు నడక నెమ్మదితో భావములను తెలియుట తగినట్లుగా యుండును. ఇవి సాని మేళములందు ఉపయోగించెదరు. పదవర్ణముల రచనకర్తలు మైసూరు సదాశివ రావు మొదలగువారు.

6. తానవర్ణము:—తాన గతితో గూడుకొని పల్లవి, అనుపల్లవి, ఉపపల్లవి, ముక్తాయి సర్వము, చరణము, స్వరములుగల్గి ప్రారంభించిన స్వరములోనే వచ్చి నిల్చునట్టి క్రియాస్థాయి. ఇందు సాహిత్యములో గల అక్షరముల మధ్య, అకార ఇకారాదులు విశేషములుగా యిమిడియుండును. రచనకర్తలు వీణ కుప్పయ్య మొదలగువారు.

7. కృతి:—భగవత్ సంబంధమైనస్తుతి గల్గి పల్లవి, అనుపల్లవి, చరణములు గల్గి యుండును. కృతిలోని సంగీతము సంగతులతోను, గమకములతోను, నిండి యుండును. రచనకర్తలు త్యాగరాజయ్య మొదలగువారు.

8. కీర్తన:—పల్లవి, అనుపల్లవి, చరణములను, విభాగములుగ గలిగియుండు ప్రాధాన్యమయిన సంగీత రచనకు కీర్తనమని పేరు. ఇందు గల సాహిత్యము భక్తి ప్రధానమైయుండును. కృతివలె కీర్తనలోగూడ పైదెలిపిన మూడు భాగములుండియున్నను, కొన్ని కీర్తనములలో అను పల్లవి, లేకుండనుగూడ రచింపబడియుండును. అట్టి కీర్తనలలో ఒక పల్లవి, చాలా చరణములు గలిగియుండును. రచనకర్తలు పురంధర విఠలు, భద్రాచల రామదాసు మొదలగువారు,

9. రాగమాలిక:—శృంగార రసముతోనైనను లేక భక్తిరసముతోనైనను ఆయా రాగముల కొనలందు, తాళానుసారమైన ఆవృత్తములు గల ముక్తాయి స్వరములు గల్గి పల్లవి యొక్క మొదటి రాగమును ఎత్తుకొనునట్లుండును. రచనకర్తలు శ్రీ సీతారామారావు మొదలగువారు.

10. పదము:—దేవతా సంబంధమగను శృంగార రసమునుగల్గి నాయికా, నాయక లక్షణములకు సంబంధించియుండును. మఱియు పల్లవి, అనుపల్లవి, చరణములు గల్గియుండును. రచనకర్తలు క్షేత్రజ్ఞులు, ఘనం సీనయ్య మొదలగువారు.

11. జావళీ:—ఇది శృంగార రసముతో నాయకా, నాయకీ లక్షణములతో, గ్రామ్యభావతో యిమిడియుండును. ఇది సాధారణముగా మధ్యమ కాలముగా పాడదగినవై యుండును. జావళీలు రచనకర్తలు ధర్మపురి సుబ్బారావు మొదలగువారు.

12. తరంగము:—నిబిడయుక్త భక్తి శృంగార రసయుతమగు ఉజ్జ్వల రసప్రధానమైన రచన. పల్లవి, అనుపల్లవి చరణములను విభాగములు గల్గి 12 సర్గలలో వ్రాయబడియున్నది. దైవప్రేరితమున శ్రీకృష్ణుని లీలలను నాయికా, నాయక లక్షణముల ననుసరించి, కృష్ణలీలాతరంగిణి యను పేర నీ గ్రంథమును నారాయణ తీర్థ యతీంద్రులచే సంస్కృతమున రచింపబడినది. ఇందుగల అనుపల్లవి చరణములు, ఒకే ధాతు శైలిని గలవిగా నుండును. రచనకర్తలు శ్రీనారాయణతీర్థ యతీంద్రులు.

13. అష్టపది:—ఇది శృంగార రస ప్రధానమై యుండును. ఈ గ్రంథమునకు గీతగోవిందము యని పేరు. కీర్తనకు యెనిమిది పాదములుండును. పల్లవి, అను పల్లవి, చరణములుగా లేక అన్నియు ఒకేమాదిరిగల చరణములుగా నుండును. అష్టపదులు జయదేవ కవి రచించెను.

14. దరు:—పదమువలె శృంగార రస ప్రధానమైయుండు నొక విధమగు రచనకు దరు అని పేరు. దీని నడక మధ్యమ కాలముగానుండును. ఈ దరువులలో కొన్ని ఒక చరణములోను, కొన్ని రెండు మూడు చరణములతోను గూడి యుండును. రచనకర్తలు ముద్దుస్వామి దీక్షితులు మొదలగువారు.

15. తిల్లాన:—అన్యదేశీయమైన తిల్లాన నుండి తీయబడిన యొక విధమైన రచనకు తిల్లాన యని పేరు. ఇది సాధారణముగా మధ్యమ కాలముగానుండును. దీనిలోని సంగీతము మిక్కిలి సజీవముగాను, వేగముగాను ఉండును. దీనికి పల్లవి, అనుపల్లవి, అను విభాగములుగా నుండును. దీనియందు గల, మాతువు, స్వరసాహిత్య యుతమగు జతులు గలదిగా నుండును. రచనకర్తలు పల్లవి శేషయ్యర్ మొదలగువారు. కొన్ని తిల్లానలకు చరణము కూడ గలిగియుండును.

వెంకటమఖియొక్క మేళకర్తరాగపద్ధతి:—సప్తస్వరములు ప్రకృతి వికృతి భేదములచే యేర్పడు 16 స్వరములకు వరుసగా స ర-రి-గ-రు-గి-గు-మ-మి-ప ధ-ధి-న-ధు-ని-ను-యను సంకేతాక్షరములను కల్పించియున్నారు. అట్టి సంకేతాక్షరములైన ప్రకృతి వికృతి భేదముల మార్పుల వలననే మేళకర్తలు 72 గా యేర్పడుచున్న వివరములను యీక్రిందను తెలుపబడుచున్నది.

సప్తస్వర సంకేతములనబడు స-రి-గ-మ-ప-ధ-ని, యను యేడక్షరములను రెండు భాగములుగ భాగింపబడి అందు, స-రి గ-మ, యను మొదటిభాగమునకు పూర్వాంగమనియు, ప-ధ-ని- యను రెండవ భాగమునకు ఉత్తరాంగమనియు చెప్పబడును. పూర్వాంగమగు, స-రి-గ మ- లోని ప్రకృతి(శుద్ధ) వికృతి భేదములలో శుద్ధ స్వరములగు, షడ్జ, శుద్ధ ఋషభ, శుద్ధ గాంధార, శుద్ధ మధ్యమములును, ఉత్తరాంగమగు ప-ధ-ని- లోని ప్రకృతి (శుద్ధ) వికృతిభేదములలో శుద్ధస్వరములగు పంచమ, శుద్ధధైవత, శుద్ధనిషాదములును చేరి యేర్పడునట్టి శుద్ధస్వర సప్తకము కలస గలుగు వది యొక మేళమగును. ఇదే విధమున పూర్వాంగముయొక్క శుద్ధ స్వరములచే ఉత్తరాంగముయొక్క శుద్ధవికృతి స్వరములను ప్రస్తరించిన ఆరు మేళములగు విధమును వెంకటమఖి వారి సంకేతాక్షరములతో నీక్రింద తెలుపబడుచున్నది.

ఉత్తరాంగము - పూర్వాంగము

	ప ధ న		1 సరగమ ప ధ న	యీ ఆరుమేళములును,
	ప ధ ని		2 సరగమ ప ధ ని	సరగమ యనుపూర్వాం
1 సరగమ	ప ధ ను	అనగా	3 సరగమ ప ధ ను	గముచే ఉత్తరాంగమును
	ప ధి ని		4 సరగమ ప ధి ని	ప్రస్తరించగా ఏర్పడినవి
	ప ధి ను		5 సరగమ ప ధి ను	
	ప ధు ను		6 సరగమ ప ధు ను	

పైని తెలుపబడిన విధము అనగా,

1 సరగమయను పూర్వాంగభేదముచే ఉత్తరాంగభేదముల ప్రస్తరించిన 6 మేళములును

2 సరగిమ	—	—	6	,,
3 సరగుమ	—	—	6	,,
4 సరిగిమ	—	—	6	,,
5 సరిగుమ	—	—	6	,,
6 సరుగుమ	—	—	6	,,

యేర్పడుచున్నవి. అనగా ఒక్కొక్క పూర్వాంగ భేదమునకు 6 మేళకర్తల చొప్పున 6 పూర్వాంగ భేదములకు 6 × 6 = 36 మేళములు,

మ. అనుశుద్ధమధ్యమ ప్రస్తారముచే గలిగెను. వీనికే పూర్వ మేళము లబడును. ఇదేవిధముగనే 36 మేళములను, మి - అను ప్రతిమధ్యమ ప్రస్తారముచే మరియొక 36 మేళములు గలిగెను. వీనికే ఉత్తరమేళములందురు. గనుక, మ - మి యను శుద్ధమధ్యమ, ప్రతిమధ్యమ ప్రస్తారములచే 36 × 2 = 72 మేళములు యేర్పడుచున్నవనియు యింతకంటెను హెచ్చింపను తగ్గింపను కైలాసపతికైనను సాధ్యము కాదనియు వెంకటమఖి చెప్పియున్నాడు. ఇదే వారిమేళకర్తరాగములపద్ధతి మరియు వెంకటమఖి సంకేతాక్షరములలో సప = షడ్జపంచమము లనియు, ర - రి - రు = ఋషభములోని 1,2,3 భేదములనియు. గ-గి-గు = గాంధారములోని 1.2.3 భేదములనియు, మ మి = మధ్యమములోని, 1.2 భేదములనియు, ధ-ధి-ధు = ధైవతములోని 1,2,3 భేదములనియు, న-ని-ను = నిషాదములోని, 1.2.3 భేదములనియు గ్రహించేది.

72 మేళకర్త రాగములకు 12 చక్రములకున్ను శ్రీ వెంకటమఖి పెట్టిన నామములు

1 కనకాంబరి, 2 ఫేనద్యుతి, 3 గానసామవరాళి, 4 భానుమతి. 5 మనోరంజని, 6 తనుకీర్తి, 7 సేనాగ్రణీ, 8 జనతోడి, 9 ధునిభిన్నషడ్జము, 10 నటాభరణము, 11 కోకిలరవము, 12 రూపవతి, 13 గేయహెజ్జజ్జి, 14 వాటీవసంతభైరవి, 15 మాయామాళవగౌళ, 16 తోయవేగవాహిని, 17 ఛాయావతి, 18 జయశుద్ధమాళవి, 19 ఝంకారభ్రమరి. 20 నారీరీతిగౌళ, 21 కిరణావళి, 22 శ్రీరాగము. 23 గౌరీవేళావళి, 24 వీరవసంతము, 25 శరావతి, 26 తరంగిణి, 27 సౌరసేనా, 28 హరికేదారగౌళ, 29 ధీరశంకరాభరణము, 30 నాగాభరణము, 31 కలావతి, 32 రాగచూడామణి, 33 గంగాతరంగిణి, 34 భోగచ్ఛాయానాటా, 35 శైలదేశాక్షి, 36 చలనాటా, 38 సౌగంధినీ, 38 జగన్మోహనము, 39 ధాళివరాళి, 40 నభోమణి 41 కుంభిని, 42 రవిక్రియా, 43 గీర్వాణి, 44 భవాని. 45 శివపంతువరాళి, 46, స్తవరాజము, 47 సౌవీరము, 48 జీవంతినీ, 49 ధవళాంగము 50 నామదేశి, 51 కాశీరామక్రియా, 52 రమామనోహరి, 53 గమనక్రియా, 54 వంశవతి, 55 శ్యామళా, 56 చామరము, 57 సుమద్యుతి, 58 దేశిసింహారవము, 59 ధామవతి, 60 నిషదము, 61 కుంతళము, 62 రతిప్రియా, 63 గీతప్రియా, 64 భూషావతి, 65 శాంతకళ్యాణి, 66 చతురంగిణి, 67 సంతానమంజరి, 68 జ్యోతిరాగము, 69 ధౌతపంచము, 70 నాసామణి, 71 కుసుమాకరము, 72 రసమంజరి,—ఒక్కొక్క చక్రమునకు 6 రాగముల చొప్పున పన్రెండు చక్రముల పేర్లు యీక్రింద నిమిడియున్నవి. (1) ఇందు (2) నేత్ర (3) అగ్ని (4) వేద (5) బాణ, (6) ఋతు (7) ఋషి (8) వసు (9) బ్రహ్మ (10) దిశి (11) రుద్ర (12) ఆదిత్య—

గ్రామఫోన్, రేడియో

గ్రామఫోను, రేడియోలు మానవలోకమునకు ఆధునికశాస్త్రజ్ఞుల రెండు కానుకలు.

గ్రామఫోనుద్వారా "రికార్డు" చేయబడిన సంగీతమును ఎన్నిసార్లైనను విన వచ్చును. రేడియో ద్వారా వేలకొలది మైళ్ళ దూరమున పాడు సంగీతమునుకూడ వినగలుగుచున్నాము.

1. గ్రామఫోను రికార్డుల శబ్దగ్రహణ పద్ధతి చాల చిక్కైనది. శబ్దగ్రహణ యంత్రమున కొక ప్రక్క "మైక్రోఫోను" ఉండును. అది అగదిలో పాడబడు చున్న సంగీతమును గ్రహించును. యంత్రమునకు రెండవ ప్రక్క ఒక సూది ఉండును. ఆ సూది మైనపు ప్లేటుమీద ఈ శబ్దతరంగములను (రికార్డు) ఎక్కించును.

ఈ మైనపు ప్లేటునుండి "నెగటివ్"లు తీసి వానినుండి గ్రామఫోను రికార్డులు తయారు చేసెదరు.

గ్రామఫోను రికార్డుల ద్వారా గొప్ప గొప్ప పాటకుల గానమును వారు మరణించిన తరువాతకూడ వినగలుగుచున్నాము. అమూల్యమైన సంగీతమును ఈవిధముగ మనము భద్రపరచుకొనగలము.

2. రేడియో "బ్రాడ్ కాస్టింగు స్టేషను"లలో శబ్దము బయటికిపోవవీలులేని గదులలో సంగీతము పాడబడును. మైక్రోఫోనుముందర పాడబడిన సంగీతము "ఈథరు" ద్వారా విద్యుత్తరంగముల రూపమున కొనిపోబడును. "రిసీవింగుసెట్లు" ఆ విద్యుత్తరంగముల నాకర్షించి మరల శబ్దతరంగములుగ మార్చును. ప్రతిరేడియో స్టేషనుకు "వేవ్ లెంగ్తు" అనునది ఉండును. ఈ రిసీవింగ్ సెట్టును మనము ఏస్టేషనులోని సంగీతము వినదలచిన ఆ స్టేషను వేవ్ లెంగ్తుకు సరిచేసుకొనిన యెడల ఆస్టేషన్లోని సంగీతము మనము వినవచ్చును.

సంగీత ప్రశ్నోత్తరములు

1. సంగీత మనగ నేమి ?
సంగీత మనగా, గీతము, వాయిద్యము, నృత్తము. అను నీమూటి చేత సంగీత మనంబడును. మఱియు, స్వరరాగ, తాళముల చేతనయు, సంగీతమనంబడును.

2. సంగీతము ఎన్ని విధములు ? మార్గము, దేశి అని సంగీతము రెండు విధములు.

3. మార్గ దేశి సంగీతమునకు గల భేదమేమి ?
ఈశ్వర ప్రణీతమైన సంగీతము మార్గమనంబడును. ఆ యా దేశములయందు వాడుక గలిగి మనోహరముగా నుండు సంగీతము దేశి యనంబడును.

4. నాదము ఎట్లు గలిగెను ?
ఆత్మ, మనస్సు, అగ్ని, వాయువు అను నీ నాలుగింటివలన నాదము బుట్టెను.

5. ఆహత, అనాహత నాదమునకు గల భేదమేమి ?
ఆహతనాదమనగా శ్రుత్యాదిముఖముగా జనరంజకము జేయునది. అనాహత నాదమనగా తన చిత్తమున తొక్కనికే తెలియదగినది.

6. శ్రుతియనగా నేమి ?
స్వరారంభకావయవ ధ్వనివిశేషము శ్రుతి యనంబడును.

7. శ్రుతి ఎన్ని జాతులు గలది ? అది ఎన్ని భేదము లగును ?
దీప్త, ఆయత, కరుణ, మృదు, మధ్య అని శ్రుతి ఐదుజాతులు గలిగి. 22 భేదము లగుచున్నది.

8. షడ్జాది స్వరములకు నియత శ్రుతు లెవ్వి ?
చందోవతి, రతిక, క్రోధి, మార్జని, ఆలాపిని, రమ్యక్షోభిణి అనునవి నియత శ్రుతులు.

9. శుద్ధవికృత స్వరములకు గల భేదమేమి ?
నియతములైన శ్రుతులతో గూడుకొన్న స్వరములు శుద్ధము లనంబడును నియతములకు హెచ్చుగాని తక్కువగాని అయిన స్వరములు వికృతము లనంబడును

10. సప్తస్వరములలో వికృతిని పొందని స్వరము లెవ్వి ?
షడ్జమము, శుద్ధరిషభము, అంతరగాంధారము, శుద్ధమధ్యమము. పంచమము శుద్ధధైవతము, కాకలీ నిషాదము అనునవి వికృతిని పొందని స్వరములు,

11. స్వరశబ్దానకు అర్థమేమి?
(స్వ) స్వకీయముగా (ర) రంజించునది గాన స్వరమని చెప్పఁబడెను.

12. స్వరమనగా నేమి?
శృతులు విడివిడిగాను వ్యక్తముగాను పలుకవు. కనుక వ్యక్తముగ వినదగినదియును యింపుగలదియు నగునట్లు పూర్వులు శృతులను పంచి, రంజనము గల అక్షరములతో నీ శృతులను జేర్చి పలికింపబడి యుండుటయే స్వరమనబడును. ఇట్టివి సప్తస్వరములు.

13. స్వరములు ఎన్ని విధములు? శుద్ధ వికృతము అని రెండువిధములు.

14. ఆరోహణ అవరోహణములకు గల భేదమేమి?
స్వరములను క్రమముగా హెచ్చుచూ బోవునది ఆరోహణమనియు, అట్లే తగ్గుచూ వచ్చునది అవరోహణమనియు చెప్పఁబడును.

15. గ్రామభేదములనగా నేమి? గ్రామభేదములనగా పాడుటకు శ్రుతి గూర్చుకొనుట.

16. గ్రామము లెన్ని విధములు?
షడ్జగ్రామము, మధ్యమగ్రామము, గాన్ధారగ్రామము అని మూడువిధములు.

17. షడ్జగ్రామమనగా నేమి?
మంద్రముయొక్క షడ్జస్థానమును ఆధార శ్రుతిగా నేర్పరచుకొని శ్రుతి గూర్చుకొనుట.

18. మధ్యమగ్రామ మనగా నేమి?
మంద్రషడ్జముయొక్క మధ్యమ స్వరమువరకు బోయి, ఆ మధ్యమస్వరమును ఆధారషడ్జముగా నేర్పరచుకొని శ్రుతి గూర్చుకొనుట.

19. గాన్ధార గ్రామమనగా నెట్టిది?
మధ్యమగ్రామముయొక్క షడ్జస్థానము మొదలు ఒకస్థాయి ఆరోహణముగా పోయి, దానిపైనున్న గాన్ధారస్వరమును ఆధారషడ్జముగా శ్రుతి గూర్చుకొనుట.

20. రాగమనగా నేమి?
స్వరవర్ణములచే అలంకరింపబడినదై జనుల చిత్తమునకు రంజకమైన ధ్వని విశేషము రాగ మనఁబడును.

21. రాగము ఎన్నివిధములు గలది? అవి ఎన్ని భేదము లగుచున్నవి?
షాడవము, ఔడవము, సంపూర్ణము అని రాగములు మూడువిధములు. అవి ఒక్కొక్కటి శుద్ధము, ఛాయాలగము, మిశ్రము అని మూడుభేదము లగుచున్నవి.

22. షాడవ ఔడవ సంపూర్ణమునకు గల భేదమేమి?
షాడవము 6 స్వరములును, ఔడవము 5 స్వరములును, సంపూర్ణము 7 స్వరములను గలిగియుండును.

23. సంపూర్ణ స్వరమునందు గలిగిన ఔడవభేదము లెన్ని ?
సంపూర్ణ స్వరమునందు గలిగిన ఔడవభేదములు పదిహేను.

24. ఆరోహణమునందు ఆఱును అవరోహణములో సప్తస్వరములుండుదాని పేరేమి?
ఆరోహణమునందు ఆఱు స్వరములును, అవరోహణమునందు యేడుస్వరములుండిన వానిని షాడవ సంపూర్ణ రాగమని పేరు.

25. స్థాయి అనగా నేమి ?
షడ్జమము మొదలు పై షడ్జమమునందుట స్థాయి యనంబడును.

26. మేళకర్త అనగా నేమి ? అవి యెన్నిగలవు ?
సంపూర్ణస్వరములుగల జనక రాగములకు మేళకర్తలని పేరు. అవి 72 గలవు.

27. డెబ్బదిరెండు మేళకర్తలకు చక్రములెన్ని ? చక్రమొక్కంటికి రాగములెన్ని?
చక్రమొక్కంటికి ఆఱేసి రాగముల చొప్పున 72 మేళకర్తలకు 12 చక్రములు గలవు.

28. సంగతి యనగా నేమి ?
సంగీత రచనయొక్క భాగములందుగాని పదజాలమునందుగాని, రంజకము కొరకు రాగతాళము లనుసరించి భావసంపత్తితో పాడబడు హెచ్చుతగ్గుల మార్పుగలది.

29. జన్యరాగము అనగా నేమి ?
. మేళకర్తల వలన బుట్టిన ఔడవషాడవాది రాగములకు జన్యరాగములని పేరు

30. మధ్యమము ఎన్ని భేదములు గలది ?
శుద్ధమధ్యమము, ప్రతి మధ్యమము అని రెండు భేదములు గలది.

31. రాగాంగము లెన్ని భేదములు గలవు?
రాగాంగము, ఉపాంగము, క్రియాంగము, దేశాంగము అని నాలుగుభేదములు గలవు.

32. రాగాంగ మనగా నేమి ?
రాగాంగమనగా సంపూర్ణములైన మేళకర్త రాగములు. (దీనికే జనకరాగ మని పేరు.)

33. ఉపాంగ మనగా నేమి?

మేళకర్తలవలన ఔడవ షాడవాది వర్జములచే బుట్టిన రాగములు. (రాగాంగ రాగమునకు స్వంత పుత్రుని బోలినదై యున్నది.)

34. క్రియాంగ మనగా నేమి?

రాగస్వరములను వక్రముచేయగా బుట్టిన రాగములు.

35. దేశాంగమనగా నేమి?

రెండేసి రాగములను గలుపుటవలన బుట్టిన రాగములు.

36. రాగస్వరూపము దేనివలన నేర్పడుచున్నది?

న్యాసము, అంశము, గ్రహము అను నీ మూటివలన రాగస్వరూపము నేర్పడుచున్నది.

37. న్యాసము అనగా నేమి?

ఒక్కొక్క రాగమును ఆలాపించునపుడు సంగతి విన్యాసముయొక్క చివర స్వరము మీద నిలుపుచుండునది న్యాసస్వర మనబడును.

38. ప్రత్యాహత మనగా నేమి?

అవరోహణ జంటస్వరములలో రెండవ స్వరమును కొట్టి దాని మీదిస్వరము యొక్క ఛాయను రప్పించుట.

39. అంశస్వర మనగా నేమి?

ఆయా రాగములలో సంగతిచేసి పాడునపుడు విశేషముగ ఆ స్వరము మాటి మాటికి ప్రయోగించునది అంశస్వర మనంబడును,

40. గ్రహస్వర మనగా నేమి?

రాగము నారంభించు నప్పుడేమి మధ్య మధ్య సంగతి నారంభించునప్పుడేమి ఆ స్వరములోనే యారంభించునది గ్రహస్వర మనబడును.

41. సమఎడుప్పు అనగా నేమి?

ఒక పాటలోని పల్లవినిగాని యే యితర భాగమునుగాని తాళమునందు మొదటి దెబ్బ మీద ప్రారంభించునది.

42. వాదిస్వర మనగా నేమి?

ఒక రాగమునందు గల జీవస్వరమును బోలి మాటి మాటికి నుపయోగింపబడు స్వరము.

43. సంవాది స్వరమనగా నేమి?

రెండుస్వరముల మధ్య, ఎనిమిది లేక పండ్రెండు శ్రుతులుండిన అట్టి రెండు స్వరములు ఒకటి కొకటి సంవాదు లనబడును.

44. కంపితము అనగా నేమి?

ఒక స్వరమును ఒక అక్షర కాలము కదలించి దానికి సమీపమునందు గల మీది స్వరము యొక్క ఛాయను రానటుల చేయుట.

45. నాదము యనగా నేమి?

సంగీత ధ్వని నా, ద, మను రెండక్షరములలో, నకారము ప్రాణమనియు, దకారము అగ్నియనియు సంజ్ఞ గావున నట్టి ప్రాణాగ్నుల సంయోగమువలన యేర్పడు ధ్వని.

46. గమకము అనగా నేమి?

మనదేశ సంగీతములో నుపయోగింపబడు రకరకములగు అందములు, కదలికలు, అలంకారములు మొదలైనవి, వినువారి కింపుగలుగు, ఆకర్షణలకు అర్థమిచ్చు పదము.

47. తాళమనగా నేమి?

సంగీతకాలమును తెలిసికొనుటకు నుపయోగించు కొలత.

48. జతి యనగా నేమి?

తక.తరి.కిట.నక.తధిం.గిణ.తోం అను తాళ ప్రత్యయములు గల రచనకు నామము.

49. గతి యనగా నేమి?

తాళమునకు ఆధారముగనుండి లీనమై నిర్ణీత సమయములందు గల్గు ధ్వని.

50. ప్లుతము అనగా నేమి?

ఎడమచేతిమీద కుడిచేతితో కొట్టి, మూడక్షర కాలములు వ్రేళ్ళను ఎంచి నాల్గక్షరకాలములు ఎడమచేతి చుట్టూ కుడిచేతిని త్రిప్పి నాల్గక్షరకాలములు కుడిచేతిని కుడివైపు క్రిందికి విడుచుట.

51. శుద్ధమధ్యమ మేళకర్త లెన్ని? ప్రతి మధ్యమ మేళకర్త లెన్ని? స్వరములయందు భేదము గలదా?

శుద్ధ మధ్యమ మేళకర్తలు 36 న్నూ, ప్రతి మధ్యమ మేళకర్తలు 36 న్నూ గలవు. స్వరములకు భేదము గలదు.

52. వికృతిని పొందని శుద్ధ స్వరములు గల రాగ మేద్ది?
వికృతిభేదములేని శుద్ధస్వరరాగము మాయామాళవ గౌళ.

53. తాళశబ్దమునకు వ్యుత్పత్తి ఎట్లు? అవి ఎన్ని విధములు?
తల ప్రతిష్ఠాయాం - అను ధాతువువలనను, కరతల ద్వయ సంయోగమువలనను, కాలము, క్రియ, మానము అను నీ మూటి చేరికవలనను, ఇన్నివిధముల చేత తాళశబ్దమునకు వ్యుత్పత్తి గలుగుచున్నది.

54. తాళమునకు ప్రాణములెన్ని? అవి ఎవ్వి?
తాళమునకు ప్రాణములు పది. అవి కాలము, మార్గము, క్రియ, అంగము, గ్రహము, జాతి, కళ, లయ, యతి, ప్రస్తారము అనునవి.

55. ఘాత అనగా నేమి?
ఘాత అనగా చేతిలో కొట్టెడి దెబ్బకు పేరు.

56. సంయోగ వియోగమునకు గల భేదమేమి?
రెండు హస్తముల చేత ఘాత చేయుట సంయోగ మనఁబడును. ఆ రెండు హస్తములు విడదీయుట వియోగ మనఁబడును.

57. తాళము ఎన్ని విధములు?
మార్గము, దేశి, అని రెండువిధములు.

58. మార్గతాళములెవ్వి? దేశీయతాళము లెవ్వి?
ఈశ్వర ప్రణీతమైనటువంటి చంచత్పుట, చాచత్పుట, షట్పితాపుత్రిక, సంపద్వేష్టిక, ఉద్ఘట్టములను పంచతాళములు మార్గతాళములు, తదితరములు దేశీయతాళము లనఁబడును.

59. తాళమునకు గల జాతు లెవ్వి?
చతురశ్ర, తిశ్ర, మిశ్ర, ఖండ, సంకీర్ణములను నవి తాళజాతులు.

60. సంకీర్ణజాతి ఎన్ని అక్షరములు గలది?
9 అక్షరములు గలది సంకీర్ణ జాతి యనఁబడును.

61. మిశ్రజాతి ఎట్లేర్పడినది?
చతురశ్రము, కలసి మిశ్రజాతి అయినది.

62. తాళాంగము లెన్ని? అవి యెవ్వి?
తాళాంగము లారు. అవి అనుద్రుతము, ద్రుతము, లఘువు, గురువు, ప్లుతము, కాకపాదము అనునవి.

63. జాతిభేదమగునట్టి అంగ మెద్ది?
లఘువు మాత్రమే జాతిభేదమగునట్టి అంగము.

64. అంగమనగా నేమి?
అంగమనగా తాళసంఖ్యను గుర్తులుంగుటకు చిహ్నములయిన సంజ్ఞ అంగమన బడును.

65. ధ్రువతాళము ఎన్ని అంగములు గలది?
ధ్రువతాళము నాలుగు అంగములు గలది.

66. అనుద్రుతమునకు ఎన్ని పేళ్లు గలవు?
అర్ధచంద్రము, అవ్యక్తము, వ్యంజనము, విరామము అనునవి అను ద్రుతమునకు పేళ్ళు.

67. ఏ యే అంగములచేత జంపెతాళ మనఁబడును?
లఘువు, అనుద్రుతము, ద్రుతము అను నీ మూడు అంగములచేతజంపెతాళ మనఁబడును.

68. త్రిశ్రజాతి ధ్రువతాళము ఎన్ని అక్షరములుగలది?
త్రిశ్రజాతి ధ్రువతాళము 11 అక్షరములు గలది.

69. మాత్ర అనగా నేమి? లఘువుకే మాత్ర అని పేరు.

70. తాళమార్గము లెన్ని విధములు?
దక్షిణము, వార్త్తికము, చిత్రము, చిత్రతమము, చిత్రతరము, అతిచిత్రతరము అని తాళమార్గములు ఆఱు విధములు.

71. మార్గము లనగా నేమి?
తాళాక్షరముయొక్క అక్షరము కొందలు మతియొక అక్షరమువరకు నడిచెడి కాలదీర్ఘములకు మార్గము లనంబడును.

72. దక్షిణమార్గము ఎన్ని మాత్రలచే నడుచును.
తాళాక్షరముయొక్క ఒక్కొక్క యక్షరమునకు ఎనిమిదేసి మాత్రలు చొప్పున నడచునది దక్షిణమార్గ మనబడును.

73. తాళక్రియలు ఎన్నివిధములు? మార్గక్రియలని, దేశ్యక్రియలని రెండువిధములు

74. క్రియలనగా నేమి? చేతితో జేసెడి అంగసంజ్ఞలకు క్రియ లనఁబడును?

75. తాళపాదము ఏయే క్రియలచేత వాడవలెను?
సర్పిణి, క్రిష్య, పతాక, పతిత అను నీ నాలుగు నిశ్శబ్ద క్రియలచేత వాడవలయును.

76. అతీత అనాగత గ్రహములకు గల భేద మేమి?

గీతము నడచిన పిమ్మట తాళము నడచునది అతీత మనఁబడును. తాళము నడచిన పిమ్మట గీతము నడచునది అనాగత మనంబడును.

77. లయ అనగా నేమి? తాళము నడుమ నడచెడి కాలము లయ యనఁబడును.

78. లయ ఎన్ని విధములు? అందు ద్రుతలయ ఎట్లగుచున్నది?

ద్రుతలయ, మధ్యలయ, విళంబితలయ అని మూడు విధములు. ద్రుతలయ అనగా ఎంతత్వరగా పాడదగునో అట్లు తాళము వేసికొని పాడుట.

79. మధ్యలయ ఎట్లుండునది?

ద్రుతలయకు రెట్టింపు విళంబముగా తాళము వేసికొని పాడునది మధ్యలయ యనఁబడును.

80. విళంబితలయకు గల భేదమేమి?

మధ్యలయకంటె రెట్టింపు విళంబముగా తాళము వేసికొని పాడునది విళంబిత లయ యనఁబడును.

81. యతి యనగా నేమి?

తాళాంగములుండు రీతినిబట్టి ఏర్పడుదానికి యతి అనఁబడును.

82. సమయతి యెట్లుండునది?

అనుద్రుత, ద్రుత, గురుప్లుతములలో ఎవ్వియైననువరే; సమానజాతీయములగు అంగములు గలది సమయతి యనంబడును.

83. ప్రస్తారమనగా నేమి?

ఒక సంఖ్యగల స్వరములుగాని, తాళాంగములుగాని పైన వ్రాసి ఆసంఖ్యకు సమానమగు వితర స్వరములచే రూపభేదము చేయునది ప్రస్తార మనఁబడును.

84. కాలము లెన్ని? ఆఱవకాలము ఎన్ని అక్షరములతో నడచును?

కాలములు ఆఱు. ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ వగైరా. ఆఱవకాలమున 32 అక్షరములచే నడచును.

85. ఆవృత్తమనగా నేమి? తాళముయొక్క సంపూర్తికి ఆవృత్తమని పేరు.

86. తాళోదాత్త మనగా నేమి?

తాళఘాత యేస్వరముమీద బడుచున్నదో అట్టిస్వరమునకు తాళోదాత్తమని పేరు.

87. స్వరోదాత్త మనగా నేమి?

తాళఘాతబడిన స్వరములు తప్ప మరి యే స్వరమునైనను అదిమి యుచ్చరించుదానికి స్వరోదాత్త మని పేరు.

88. దేశాదితాళము అనగా నేమి?

ఇది ఒక విసర్జితము, మూడు దెబ్బలు గలది. ఈతాళము నడక నెమ్మదిగా నుండును. విసర్జితములో, ముప్పాతిక అక్షరకాలము విశ్రాంతి అయినపిమ్మట పాట ప్రారంభింపబడును.

89. మధ్యాది తాళము అనగా నేమి?

దేశాదితాళమువలె ఒక విసర్జితము, మూడు దెబ్బలుండునుగాని తాళము నడక అంత నెమ్మదిగా నుండదు. ఇందు విసర్జితములో, అర అక్షరకాలము విశ్రాంతియైన తరువాత పాట ప్రారంభింపబడును.

90. చాపుతాళ మనగా నేమి? అవి ఎన్నివిధములు, అవి ఏవి?

సంగీతముయొక్క కాలపరిమాణమును దెలియజేయు నొకవిధమగు కొలత. అవి మూడు విధములుగా నుండును. (1) మిశ్రచాపు (లేక చాపు) మొదటి దెబ్బకు మూడు అక్షరముల కాలమును, రెండవ దెబ్బకు నాల్గు అక్షరముల కాలమును గలిగినది. (2) ఖండచాపు మొదటి దెబ్బకు రెండక్షరముల కాలమును, రెండవదెబ్బకు మూడక్షరముల కాలమును గలిగినది. (3) త్రిశ్రచాపు మొదటిదెబ్బకు ఒక అక్షరకాలమును, రెండవ దెబ్బకు రెండు అక్షరముల కాలమును గలిగినది.

91. జారు అనగా నేమి?

జారు అనగా క్రిందినుండి పైకిగాని, పైనుండి క్రిందికిగాని, ఒక స్వరము నుండి మఱికొన్ని స్వరములవరకు ఈడ్చుట.

92. వలయిక అనగా, నేమి?

వలయిక అనగా, ఒక స్వరము మొదలు దానిపైస్వరమువఱకు ఊగించుట.

93. అన్యస్వరమనగా నేమి?

మేళకర్తరాగమునకు యేర్పడ్చిన స్వరమును విడిచి యితర రాగస్వరము ఆ రాగములో యుపయోగించుట. (ఉదాహరణము) కాంభోజిరాగము:— స ని ప ధ స అను ప్రయోగములో దానికిగల కైశికి నిషాదమును, కాకలీ నిషాదముగా పుపయోగించుట.

94. పూర్వాంగమనగా నేమి? స రి గ మ

95. ఉత్తరాంగ మనగా నేమి? ప ధ ని

96. పూర్వమేళము అనగా నేమి?

శుద్ధమధ్యమ ప్రస్తారముచే పూర్వమేళము అనబడును.

97. ఉత్తరమేళములనగా నేమి ?

ప్రతి మధ్యమ ప్రస్తారములచే ఉత్తరమేళము లనబడును.

98. ఘనరాగమనగా నేమి ?

ఇది ఘనమైన నాభిశానముగా గానక్రియలను చేయదగినది. శౌర్య వీరోత్సాహములు గల పురుషుని బోలినదై యున్నది.

99. రక్తిరాగమనగా నేమి ?

ఇది వినువారి చిత్తమును రంజింపజేయునది. దీనిని నయరాగము మార్గరాగము అని యందురు. ఇది సొంపు, ఇంపులుగల మాటలచే చిత్తమును రంజించి మోహింపజేయుస్త్రీలను బోలినదై యున్నది.

100. దేశీయరాగ మనగా నేమి ?

ఇది ఉత్తరదేశమునుండి వచ్చినదగుటచే ఔత్తరరాగమని చెప్పుదురు. మరియు రంజనము జేయు స్వభావము గలది. ఇంపుగల మాటలచే మనస్సును కరగించి మోహింపజేయగల భోగస్త్రీలను బోలినదై యున్నది.

101. భాషాంగరాగ మనగా నేమి ?

ఇది ఉపాంగరాగముగా నుండియు అన్యరాగాంగ రాగ శుద్ధవికృతి స్వరములలో నేదైన ఒకటి లేక రెండు స్వరములను గొనియుండును. ఈ రాగము రాగాంగరాగమునకు స్వీకరించిన యితర స్త్రీ పుత్రుని బోలినదై యున్నది.

సంగీత ప్రశ్నోత్తరములు సమాప్తము

